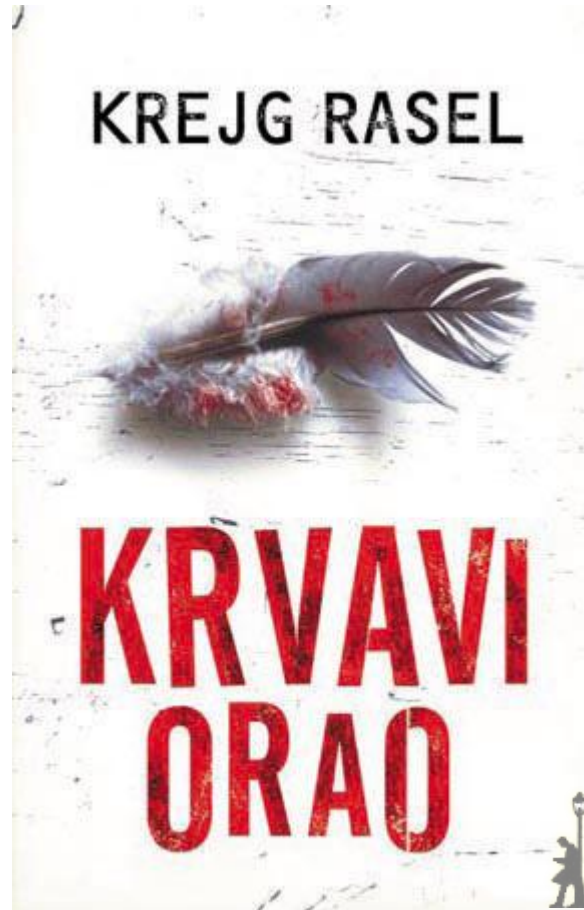

Krvavi orao

Krejk Rasel

Craig Russell: Blood Eagle

Jan Fabel series 1.

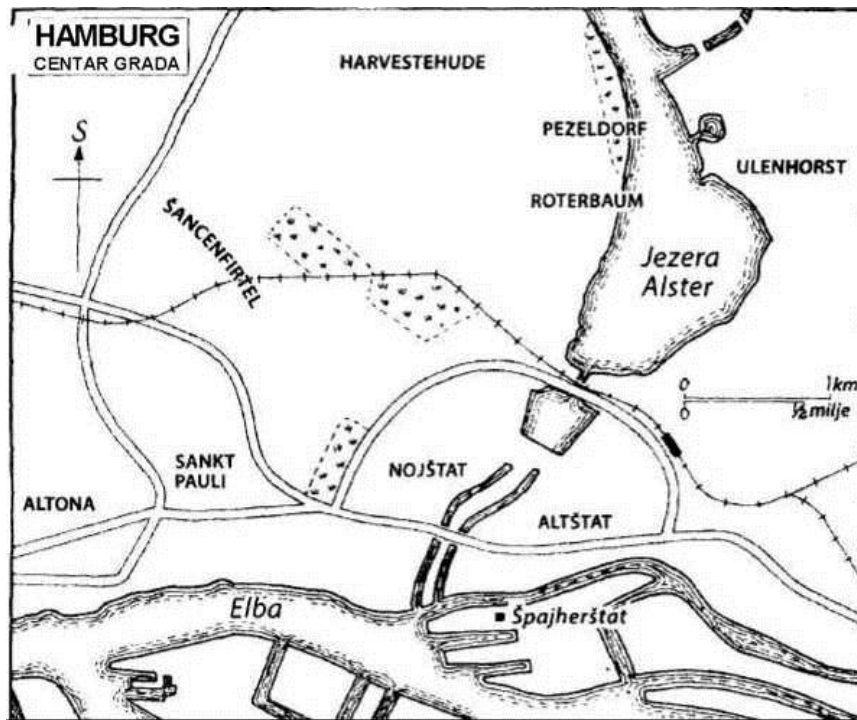
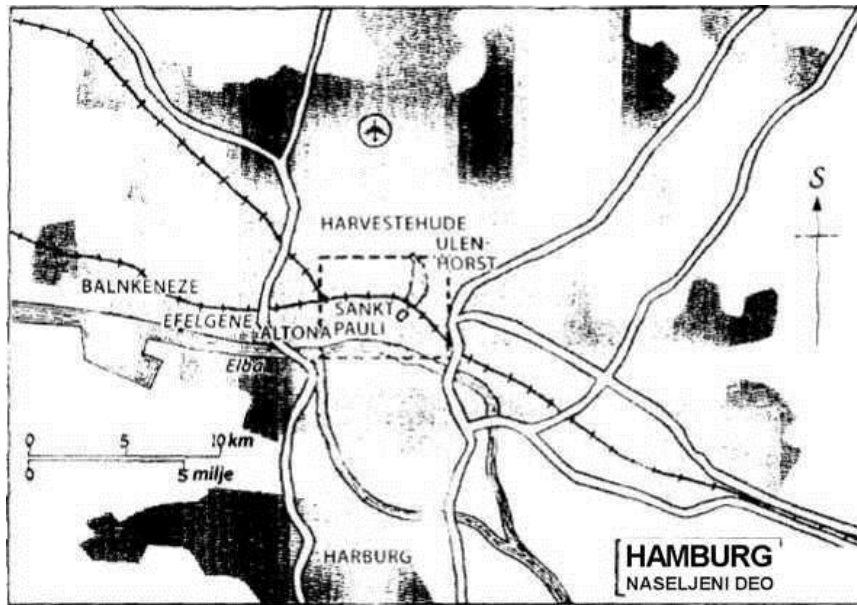
Dve žane ubijene su u Hamburgu, na isti jeziv obredni način. Ubica izaziva policiju podrugljivim mejlovima. Naizgled je jasno da je reč o serijskom ubici koji žrtve bira nasumično i koji izivljava neku svoju izopačenu maštariju.

Ali, kako istraga napreduje, ispostavlja se da ništa nije kao što izgleda. Džon Fabel i njegova ekipa bivaju uvučeni u mračni polusvet vikinških mitova i legendi, nepoznatih verskih kultova, političkih spletki i bezobzirne borbe za preuzimanje kontrole nad gradom.

Dok očajnički žure da ulove ubicu pre novih ubistava, Fabel i njegova ekipa suočavaju se s ledenom svirepom pretnjom kakvu nisu mogli da predvide.

Sa zlom većim nego što su mogli i da zamisle.

GLOSAR

Schutzpolizei (SchuPo)

– Uniformisani ogranak nemačke policije. U hamburškoj policiji 2003. godine bilo je 6306 uniformisanih policajaca

Kriminalpolizei (KriPo)

– Ogranak nemačke policije s detektivima u civilnoj odeći. Odgovara mu CID¹ u Velikoj Britaniji. Kripo iz Hamburga 2003. godine imao je 1621 pripadnika

Mobiles Einsatz Kommando (MEK)

– Grupa za specijalne operacije. Jedinice hamburške policije koje se koriste za operacije nadzora i oružana dejstva. Približno odgovaraju timovima SWAT u Sjedinjenim Američkim Državama

Wasserschutzpolizei

– Hamburška Rečna policija, deo gradske policije Hamburga, ali s drukčijim uniformama. U sastavu Rečne policije 2003. godine bilo je 566 pripadnika

Landeskriminalamt (LKA)

– Služba koja upravlja svim formacijama Kripa unutar svake nemačke savezne pokrajine. LKA je podeljena na osam odeljenja (LKA1 – LKA8) i svako odgovara za drugi aspekt obaveštajnih i istražnih radnji u suzbijanju kriminala

LKA7

– Odeljenje Državne kriminalističke službe nadležno za borbu protiv organizovanog kriminala

Bundeskriminalamt (BKA)

– Savezna kriminalistička služba. Približno odgovara američkom FBI-ju i nadležna je za koordinaciju obaveštajnog i istražnog rada kriminalističke policije na nacionalnom nivou

Bundesnachrichtendienst

– Savezna obaveštajna služba. Tajna (BND) služba Savezne Republike Nemačke, nadležna za sva pitanja nacionalne bezbednosti, od 1996. uključena u borbu protiv organizovanog kriminala

Polizeiprasidium

---

¹ CID (*Criminal Investigation department*) – kriminalistička služba. (Prim. prev.)

- uprava policije

ZVANJA u KRIPU (PREMA HIJERARHIJI, OD VIŠIH KA NIŽIM):

Kriminaldirektor

- Načelnik policije (detektivske službe)

Erster Kriminalhauptkommissar

- Prvi glavni kriminalistički komesar (Fabelovo zvanje)

Kriminaloberkommissar

- Viši kriminalistički komesar (zvanja Venera Majera i Marije Kle)

Kriminalkommissar

- Kriminalistički komesar (zvanja Ane Volf i Paula Lindemana)

DRŽAVNI FUNKCIONERI I SLUŽBE:

Staatsanwalt

- Državni tužilac

Staatsanwaltschaft

- Državno tužilaštvo (odgovara DPP-u u Ujedinjenom Kraljevstvu)

Erster Bürgermeister²

- Prvi gradonačelnik (a u Hamburgu, Berlinu i Bremenu ujedno predsjednik gradske vlade)

Innensenator

- Ministar u Senatu Hamburga, tj. u gradskoj vladi³

---

² Hamburg je grad sa posebnim statusom (zvaničan naziv *Freie und Han- sestadt Hamburg* – slobodni hanzeatski grad Hamburg), pa se ovaj dvojni karakter ogleda i u tome što je gradonačelnik ujedno i premijer, tj. predsjednik gradske vlade. (Prim. prev.)

³ „Innensinatori" se nalaze na čelu pojedinih resora u vladama slobodnih gradova Bremena, Hamburga i Berlina, u kojima su kabineti poznati kao „senat". Dakle, to nisu senatori u uobičajenom smislu, nego ministri. (Prim. prev.)

Šalje: SVENOV SIN
Prima: PRVI GLAVNI KRIMINALISTIČKI KOMESAR JAN FABEL
Poslato: 3. juna 2003,23.00
Predmet: VREME

VREME JE ČUDNO, JE LI? JA PIŠEM, VI ČITATE I DELIMO ISTI TRENUTAK. PA IPAK, DOK JA OVO PIŠEM, HER GLAVNI KOMESARU, VI SPAVATE, A MOJA SLEDEĆA ŽRTVA JE JOŠ ŽIVA; DOK ČITATE, ONA JE VEĆ MRTVA. NAŠ PLEŠ SE NASTAVLJA.

CEO ŽIVOT SAM PROVEO NA PERIFERIJU TUĐIH FOTOGRAFIJA. NEPRIMETAN. ALI NEGDE DUBOKO, NEZNANO I ZA MENE SAMOGA I SKRIVENO OD SVETA, LEŽALO JE SEME NEČEGA VELIKOG I PLEMITOG.

SADATA VELIČINA SIJA KROZ MENE. DALEKO ODTOGA DA PRETENDUJEM NA VELIČINU: JA SAM SAMO ORUĐE, SREDSTVO.

VIDELI STE ZA ŠTA SAM SPOSOBAN: MOJ SVETIČIN. SADA JE MOJA SVETA DUŽNOST, MOJA MISIJA DA NASTAVIM, BAŠ KAO ŠTO JE VAŠA DUŽNOST DA ME ZAUSTAVITE. BIĆE VAM POTREBNO MNOGO VREMENA DA ME PRONAĐETE, HER FABELE. ALI PRE NEGO ŠTO TO UČINITE, ŠIROM ĆU RAZVITI ORLOVSKA KRILA. OSTAVIĆU SVOJ KRVAVI PEČAT NA NAŠOJ SVETOJ ZEMLJI.

MOŽETE DA ME ZAUSTAVITE, ALI NEĆETE ME NIKADA UHVATITI.

VIŠE NEĆU BITI NA PERIFERIJU TUĐIH FOTOGRAFIJA. NA MENE JE RED DA ZAUZMEM SREDIŠNJE MESTO.

SVENOV SIN

Sreda, 4. jun, 4.30, Pezeldorf, Hamburg

Fabel je sanjao.

Element Hamburga je voda: u Hamburgu ima više kanala nego u Amsterdamu ili Veneciji; Auseralster je najveće jezero u gradskom centru u Evropi. A uz to, kiša pada cele godine. Noćas, posle čitavog dana kada je vazduh ležao nad gradom kao vlažan zagušljiv plašt, nebeske ustave su se silovito otvorile.

Dok je napolju na nebu iznad grada sevala i tutnjala oluja, slike su varničile u Fabelovom umu. Vreme se urušilo u imploziji. Ljudi i događaji odvojeni decenijama susretali su se u nekom mestu van vremena. Fabel je uvek sanjao isto: o neredu u stvarnom životu, o nedovršenim poslovima, o neispitanim tragovima. Nerazmršeni konci desetina istraga potajno su se pružali u sve deliće njegovog usnulog mozga. U ovom snu, kao i u toliko ranijih, Fabel je hodao među ubijenima u poslednjih petnaest godina. Znao ih je sve, svako lice obeljeno smrću, kao što većina ljudi pamti likove šire porodice. Većina mrtvih, oni čije je ubice uhvatio, nije ga prepoznavala i prolazila je kraj njega; ali mrtve oči onih čije slučajeve nije rešio piljile su u njega turobno ga optužujući dok su izlagali svoje rane.

Gomila se razdvojila i Ursula Kastner je istupila da se nađe licem u lice s Fabelom. Nosila je onaj isti elegantni sivi šanel žaket kao i poslednjeg i jedinog puta kada ju je video. Fabel je zurio u malu krvavu mrlju na žaketu. Mrlja se povećala. Dobila je dublju crvenu boju. Beskrvne sive usne su se pomerile i oblikovale reči: – Zašto ga nisi uhvatio? – Za trenutak Fabel se zbunio na onaj neodređeni, otuđen način svojstven snovima, začuđen što joj ne čuje glas. Je li to zbog toga što ga nikada u životu nije čuo? A onda je shvatio: naravno, pluća su joj bila iščupana pa nije bilo daha koji bi preneo njene reči.

Neki šum ga probudi. Iza velikog prozora razlegao se tutanj groma, kiša je tiho lupkala po oknima, a zatim se začu besna zvonjava telefona. On protrlja oči da odagna san i diže slušalicu.

– Halo?

– Halo, Jane. Ovde Verner. Bolje dođi ovamo, šefe... Imamo još jednu.

Oluj a je i dalje besnela. Blesci električnog pražnjenja plesali su oko obrisa hamburških zgrada ističući crne siluete Fernzeturma* i šiljatu kulu katedrale Sankt Mihaelis kao pozorišni dekor lišen iluzije dubine. Brisači Fabelovog BMV-a, podešeni na najveću brzinu, borili su se da oslobode vetrobran baraža krupnih lepljivih kapi koje su se rasprskavale na staklima i pretvarale ulične svetiljke i farove automobila koji su se približavali u razbijene zvezde. Fabel je pokupio Venera Majera u upravi policije i sada je Vernerovo pozamašno telo bilo stešnjeno na prednjem sedištu, ispunjavajući kola mirisom kaputa natopljenog kišom.

– Je li to sigurno liči na našeg čoveka? – upita Fabel.

– Prema onome što kaže tip iz Kripa u policijskoj stanici David, da... liči na našeg čoveka.

– *Shit!* – Fabel upotrebi englesku reč. – Dakle, sigurno je serijski. Jesi li zvao forenzičare?

– Aha. Verner slegnu širokim ramenima. – Bojim se da je to onaj zaguljeni Meler. Trebalo bi da je već tamo. Marija je takođe na mestu zločina, a Paul i Ana čekaju nas u stanici David.

– Šta je sa meglom? Je li već stigao?

– Još nije.

Fabel se držao Ulice Ost-vest do Sankt Paulija i izbio je na Reperban,

hamburšku *Sundige Meile* – Grešnu milju – koja je i dalje neveselo blistala na kiši u pet sati izjutra. Umesto da pljušti, kiša je teško sipila kada je Fabel skrenuo automobilom u Grose frajhajt. Tradicionalna nepristojnost ratovala je sa uvoznom filistinskom banalnošću, a ovde se nalazila linija fronta. Porno-šopovi i striptiz klubovi vodili su pozadinsku bitku protiv invazije pomodnih vinskih barova i mjuzikala uvezenih s Brodveja ili iz londonskog Vestenda. Drečava obećanja – Live Sex, – Peep Show – i – Hardcore Movies – takmičila su se s još drečavijim reklamama za predstave *Mačke*, *Kralj lavova* i *Mamama mia*. Nekako manje vređao Fabelov ukus.

– Jesi li primio poruku da je profesor Dorn pokušavao da te pronade? – upita Verner. – Rekao je da treba s tobom da razgovara o slučaju Kastner.

– Matijas Dorn? – Fabel nije skidao pogled s puta, kao da će mu usredsredenost pomoći da obuzda duhove koji su se komešali negde u dubokom mraku njegovog sećanja.

– Ne znam. Predstavio se kao profesor Dorn i kazao da ga poznaješ s Hamburškog univerziteta. Vrlo mu je stalo da razgovara s tobom.

– Šta, do đavola, Matijas Dorn ima sa slučajem Kastner? – upita se Fabel naglas. Skrenuo je u Ulicu David. Provezli su se kraj raskrsnice Ulice Herbert, skrivene tendama. Pre više godina Fabel je radio u ovom kraju i znao je da ispod tendi, sumorno osvetljene, u izlozima sede prostitutke dok lutajuće senke mušterija nejasno promiču kroz kišu koja sipi obasjana uličnim svetiljkama. Ljubav u dvadeset prvom veku. Fabel je nastavio vožnju, prošavši kroz ritam muzike za igru koja se izvijala u noć iz *Vajse mausa* u Ulici Tauben, pre nego što se zaustavio ispred fasade od crvene opeke policijske stanice David, koja je nalikovala na pramac broda. Jedan par, zaklanjajući se od kiše, stajao je na ulaznim vratima: muškarac je bio visok i mršav, kose boje peska; devojka je bila mala i zgodna, crne kose oblikovane u jež frizuru i usana crvenih kao vatrogasna kola. Nosila je preširoku crnu kožnu jaknu. Videvši ih ovde, Fabel nije mogao da ne pomisli kako oboje izgledaju mladalački.

– Zdravo, šefe. – Kriminalistička komesarka Ana Volf spusti se na zadnje sedište i odmah se pomeri kako bi pustila svog partnera Paula Lindemana da uđe i zalupi vrata za sobom. – Dobila sam uputstva u Kripu stanice David. Reći ću ti kuda idemo...

Odviezli su se iz Ulice David. Varljivi glamur Sankt Paulija sveo se na голу otrcanost. Drečava neonska obećanja razvrata uzurpirala su noć i njihov sjaj turobno se odbijao od pločnika zasutih kišom. Povremeno bi promakao poneki pešak vukući noge, pognutih ramena da bi se zaštitio od kiše, odolevajući pozivima ili popuštajući pred mahanjem vratara klubova sa striptizom koji su bez žara glumili oduševljenje. Još jedna okuka: srozavanje se nastavljalo. Na ulaznim vratima sada su stajale prostitutke, ispijene i utučene, neke zastrašujuće mlade, druge neverovatno stare, ili pijane propalice. Na jednim vratima nekakva pokretna gomila rita potezala je iz boce i dovikivala prostakluka kolima u prolazu, prostitutkama, svakome i nikome. A iza vrata, iza tih praznih slepih prozora, odvijala se trgovina mesom. Bio je to večni sumrak Hamburga: mesto gde su ljudska bića mogla da se kupe za svaku svrhu i po svakoj ceni; mesto mračne seksualne anarhije na koje su ljudi dolazili da istraže najtamnije ćoškove svoje duše.

Fabel je jednom, u sklopu neke istrage, morao da gleda – snaf film.⁴ Po prirodi posla, on je obično stupao na scenu posle izvršenog zločina. Video bi leš, dokaze, svedoke i na osnovu toga je morao da rekonstruiše sliku ubistva; lagano je sticao predstavu o trenutku smrti. U ovom slučaju, prvi put, Fabel se

---

4 *Snuff movie* (engl.) – porno-film u kojem je snimljeno pravo ubistvo. (Prim. prev.)

našao u prilici da postane svedok zločina koji je bio predmet istrage. Zurio je u televizijski ekran, a vrtlog straha i gađenja vitlao mu je duboko po utrobi dok je jedna porno-glumica, ništa ne sluteći, odrađivala ulogu na koju je navikla, sa uobičajenom bljutavom imitacijom ekstaze. Za sve vreme grube penetracije bez ljubavi, u kojoj su učestvovala tri muškaraca s maskama od PVC-a, ona je stenjala u očevidno lažnom ushićenju, nesvesna kakav će biti *denouement*⁵ ove drame. Iznenada, brzim i vešt看 pokretom jedan muškarac vezao joj je uzan remen oko vrata. Fabel je video uzbuđenje i neodređeni nemir na njenom licu; toga nije bilo u scenariju, ako je akcija uopšte pratila neki scenario, ali je ona i dalje glumila, podražavajući još jače seksualno uzbuđenje. A onda, kada se remen zategao, tobožnja ekstaza pretvorila se u pravi užas. Lice joj je pocrnelo i divlje je tresla nogama dok ju je život napuštao.

Nikada nisu uhvatili njene ubice i ona se pridružila optužujućoj legiji ubijenih koja je defilovala kroz Fabelove snove. Video-film je bio snimljen negde u blizini, možda iza nekog od ovih praznih prozora.

Možda se i sada, dok oni prolaze, snima novi.

Još jedno skretanje dovede Fabela u stambenu četvrt oivičenu blokovima četvorospratnica. Iznenadna normalnost izazva u njemu osećaj dezorijentacije. Novo skretanje: još stambenih zgrada, ali normalnost se ovde završila. Gomilica sveta bila je okupljena oko policijskog kordona koji je okruživao bateriju policijskih vozila, parkirane ispred jednog bloka oniskih stambenih zgrada iz pedesetih godina.

Fabel zatrubi i jedan uniformisani viši pozornik razdvoji gomilu. Bila je to uobičajena grupa anonimusa bezizraznih ili turobno radoznalih lica, od kojih su neki u odeći za spavanje i papučama požurili iz stanova u komšiluku, neki su se propinjali na prste i trzali glavom kako bi videli nešto pored svojih suseda lešinara. Fabel je primetio starca, možda zato što je navikao na ovakve gomile. Ugledao ga je još dok je lagano napredovao kolima kroz gomilu: bio je u poznim šezdesetim godinama, nizak – ne viši od metar šezdeset pet – ali snažno građen. Lice mu je ličilo na ravan obrubljenu oštrim uglovima, što se naročito odnosilo na visoke jagodice ispod sitnih prodornih zelenih očiju, očiju koje su čak i pri nezatnoj svetlosti uličnih svetiljki i automobilskih farova sijale snažno i hladno. Bilo je to lice sa Istoka, iz oblasti oko Baltika, ili Poljske, ili iz još daljih krajeva. Za razliku od drugih, u izrazu njegovog lica bilo je nečeg više od površnog i morbidnog polovičnog interesovanja. I, za razliku od drugih, nije ga zanimala užurbana aktivnost policije ispred stambene zgrade: zurio je pravo i netremice u Fabela kroz bočni prozor BMV-a. Uniformisani policajac se udenu između starca i Fabelovih kola, sagnu se i virnu unutra kada je Fabel podigao svoju značku kriminalističke policije. Uniformisani ga pozdravi prinevši ruku kapi, a zatim mahnu drugome da odigne zaštitnu traku i propusti Fabela. Kada se policajac izmakao, Fabel pokuša da pronade starca blistavih očiju, ali on se već izgubio. – Jesi li video onog starca, Verneru?

– Kog starca?

– A vi?, upita Fabel Anu i Paula preko ramena.

– Žao mi je, šefe – odgovori Ana. – Šta s njim? upita Paul.

– Ništa... – Fabel slegnu ramenima i pritera auto uz druga policijska kola parkirana oko ulaza u zgradu.

Do stana su vodila tri kraka stepenica. Stepenište je obasjavala sumorna svetlost polulopti montiranih na svakom odmorištu. Dok su se peli, Fabel i

njegova ekipa morali su da zastajkuju i priljubljuju se uza zid kako bi omogućili prolaz uniformisanim policajcima i forenzičkim tehničarima. Uvek su u takvim situacijama opažali smrknutu ozbiljnost na nemim licima, od kojih su neka ubledela iz drugih razloga, a ne samo zbog turobnog električnog osvetljenja. Fabel je mogao da zaključi da ih na vrhu stepeništa čeka nešto zaista loše.

Mladi uniformisani policajac stajao je polusagnut, u stavu sportiste koji je upravo završio maratonsku trku: donjim delom kičme oslonjen o okvir vrata, ovlaš savijenih nogu, šaka raširenih na kolenima i isturene, pognute glave. Disao je lagano i obazrivo, napeto zureći u pod kraj svojih nogu kao da upija svaku ogrebotinu i trag na podu. Do poslednjeg trenutka nije primetio Fabelovo prisustvo. Fabel ispruži svoju ovalnu policijsku značku Kriminalističke policije i mladi policajac se kruto uspravi. Kada je zagladio bujnu i neurednu ričkasto-plavu kosu, iza sazvežđa pegica ukazalo se bledo lice.

– Izvinite, gospodine glavni kriminalistički komesaru, nisam vas video.

– Ne mari. Je li ti dobro? – Fabel se zagleda u mladićevo lice i spusti mu ruku na rame. Mladi policajac se malo opusti i klimnu glavom. Fabel se osmehnu. – Ovo ti je prvo ubistvo?

Mladi pozornik pogleda Fabela pravo u oči. – Ne, her glavni komesaru. Nije prvo. Samo je najgore... Nisam video ništa slično.

– Bojim se da ja verovatno jesam, reče Fabel.

U međuvremenu, Paul Lindeman i Ana Volf stigoše na vrh stepeništa i pridružiše se Fabelu i Verneru. Jedan policajac s mesta zločina, ogrnut zvaničnom pelerinom na kojoj je stajalo *Tatort*, podeli im svetloplave forenzičke kaljače i bele hirurške rukavice. Pošto su navukli rukavice i obuli kaljače, Fabel pokretom glave pokaza na vrata stana. – Hoćemo li?

Fabel je najpre primetio svežinu ambijenta. Kratak hodnik kao da je bio nedavno okrećen. Zidovi su bili boje bledog maslaca: prijatni ali blagi, neutralni, anonimni. Iz predsoblja su vodila troja vrata. Neposredno s Fabelove leve strane bilo je kupatilo. Letimičan pogled otkrio mu je da je mali prostor ekonomično iskorišćen i da, kao i predsoblje, blista od čistoće i svežine. Gotovo se sticao utisak da ga niko ne koristi. Fabel je uočio da oskudne površine i police nisu pretrpane drangulijama koje teže da kupatilu utisnu lični pečat. Druga vrata bila su širom otvorena i otkrivala su nešto što je očigledno bila glavna odaja u stanu: kombinacija spavaće sobe i prostorije za dnevni boravak. I ona je bila mala, a izgledala je još tešnija zbog mnoštva policajaca i forenzičara u njoj; svaki je obavljao svoj posao u nekom čudnovatom plesu s drugima. Ljudi su se dignutih ruku provlačili jedan kraj drugoga, nalik na trapave baletane. Kada je ušao, Fabel je na svim licima otkrio ozbiljnost očekivanu u ovakvoj situaciji, ali retko ispoljenu u stvarnosti. Obično je preovladavao element crnog humora, ta neprikladna crna frivolnost koja onima u dodiru sa smrću omogućava da izađu netaknuti. Međutim, za ove ljude to nije važilo. Ne ovde. Smrt ih je ovde dosegla, uhvatila ih i stegla im srce koščatim prstima.

Pogledavši na krevet, Fabel je video zbog čega. Negde iza njegovih leđa Verner je promrmljao: – *Scheisse!*"6

Ošamutila ih je eksplozija crvenila. Mrlja krvi prekrila je krevet zagasitocrvenom bojom i prsnula po tepihu i zidovima. Krevet je bio natopljen tamnom lepljivom krvlju, a činilo se da je čak i vazduh prožet njegovim teškim bakrenim zadahom. U središtu te krvave erupcije Fabel je video telo neke žene. Teško je mogao da joj oceni godine, ali verovatno je imala između dvadeset pet i trideset. Ležala je raskrečena na krevetu, ručnih zglobova i nožnih članaka

vezanih za stubove, groteskno unakaženog trbuha. Grudni koš joj je bio otvoren, a rebra razdvojena i izvučena napolje, tako da su ličila na skelet nekog čamca. Kostii odvojenih rebara belele su se u masi divljački istrgnutog sirovog mesa i blistavog tamnog droba. Dve tamne krvave mase tkiva – njena pluća – prošarane mrljama penaste svetle krvi, ležale su joj prebačene preko ramena.

Izgedalo je kao da ju je raznela unutrašnja eksplozija.

Fabelu je srce lupalo tako snažno da je pomislio da će i njemu eksplodirati u grudima. Znao je da je prebledeo. Kada mu je Verner prišao, provukavši se pored policijskog fotografa, Fabel je na njegovom licu video isto takvo bledilo.

– Opet on. Ovo je gadno, šefe. Zaista gadno. Imamo ovde na slobodi psihopatu nad psihopatama.

Za trenutak Fabel nije bio u stanju da odvoji pogled od leša. Zatim se sa uzdahom okrenuo ka Polu.

– Svedoci?

– Nema nijednog. Ne pitaj me kako je moguće da neko izvede ovakvo sakaćenje, a da se ne čuje, ali zatečena je ovakva kakvu je vidiš. Imamo samo čoveka koji ju je pronašao. Niko ništa nije video ni čuo.

– Ima li tragova obijanja?

Paul odmahnu glavom. – Čovek koji ju je našao kaže da su vrata bila odškrinuta, ali ne, nema znakova da ih je neko obio.

Fabel priđe telu. Činilo se surovo da ovako nasilno i stravično oduzimanje života protekne neprimetno. Njen užas je bio užas samotnog kraja. Njena smrt – nezamisliva smrt, bez obzira na to kako mu je ovde jasno i nedvosmisleno bila izložena – nastupila je u osami, izolaciji, u univerzumu koji je ispunjavalo jedino hladnokrvno nasilje njenog ubice. Preneo je pogled s njenog uništenog tela na lice. Bilo je poprskano krvlju; lako je zinula, a oči su joj bile otvorene. U njima se nije zadržao užasnut izraz: ni strah, ni mržnja, pa čak ni spokoj. Ta bezizrazna maska nije pružala nikakvu ideju o ličnosti koja je nekada živela iza nje. Patolog Meler, maskiran i nalik na zeca u beloj forenzičkoj odeći, ispitivao je rasečeni trbuh. Nestrpljivo je dao znak Fabelu da se odmakne.

Fabel prenese pažnju s tela na okolinu. Leš nije bio samo fizički objekt, bio je i temporalni entitet: tačka u vremenu, događaj. Predstavljao je trenutak kada je ubistvo izvršeno i na izolovanom mestu zločina sve unaokolo pripadalo je vremenu ili pre ili posle tog momenta. Analizirao je sobu i pokušao da je zamisli bez policajaca i forenzičkih tehničara. Bila je mala, ali ne i pretrpana. Nedostajala joj je lična nota, kao da je funkcionalni prostor, a ne nečiji dom. Na toaletnom stočiću kraj vrata jedna mala izbledela fotografija bila je naslonjena na lampu; fotografija je delovala sumnjivo, kao jedini pravi – lični – predmet u sobi. Na zidu je visila reprodukcija, ženski akt koji se saginjao poluzatvorenih očiju, u stavu erotske ekstaze: ne nešto što bi bilo uobičajeno da neka žena izabere za svoje uživanje. Odras kreveta video se u širokom ogledalu, podesnom za posmatranje cele figure i nameštenom na zid koji je ovu sobu delio od susedne, verovatno kuhinje, ako je Fabelova pretpostavka bila tačna. Primetio je korpicu od pruća na stočiću pored kreveta: bila je puna raznobojnih kondoma. On se okrete ka Ani Volf.

– Kurva?

– Tako izgleda, mada je ne znaju... Detektivi iz Poroka u policijskoj stanici David nisu znali za nju. – Anino lice bilo je blede ispod čupave tamne kose. Fabel je primetio da se ona upinje da ne gleda u masakrirano telo. – Ali znamo čoveka koji je zvao.

– Oh, jeli?

– Zove se Klugman. Bivši policajac iz Hamburga.

– Bivši žaca?

– U stvari, bivši pripadnik Mobilne operativne grupe. (Shittonili da joj je bio prijatelj... on je zakupac ovog stana.

– Tvrdi.

– Lokalci misle da je bio njen makro – odgovori Paul.

– Ehej, čekaj... – Fabelov nestrpljivi izraz svedočio je da Paula smatra odgovornim za svoju zbunjenost. – Vi kažete da je taj tip bio pripadnik Mobilne operativne grupe, a sada je makro.

– Mislimo da bi mogao da bude. Radio je u jedinici za specijalne operacije MEK-a, privremeno uključenoj u sastav Odeljenja za organizovani kriminal, ali je izbačen.

– Zašto?

– Izgleda da mu se osladila roba, odgovori sada Ana Volf. – Uхватili su ga s malom količinom kokaina i šutnuli su ga. Optužen je, ali se izvukao sa uslovnom kaznom. Državni tužilac nije bio voljan da jednog specijalca šalje u zatvor, a osim toga u pitanju je bilo samo nekoliko grama koke... za ličnu upotrebu, kako je tvrdio.

– Reklo bi se da dobro znate celu priču.

Ana se nasmeja. – Dok smo te Paul i ja čekali u stanici David, saznali smo sve ovo od jednog čoveka koji tamo radi. Klugman je učestvovao u dve racije u Sankt Pauliju. Tipični iznenadni napadi specijalnih jedinica MEK-a na fabrike droge koje drži turska mafija. Oba puta objekti su bili čisti kao suza – neko ih je očigledno upozorio. Pošto su to bila zajednička dejstva s Kripom iz stanice David, MEK je pokušao da za slabe mere bezbednosti okrivi ovu policijsku stanicu. Međutim, kada je Klugman zaglavio, sve se razjasnilo.

– Kupovao je drogu nečim drugim, a ne gotovim novcem?

– Tako su pretpostavili. MEK je pokušao da dokaže da je davao informacije Ulugbejovoj organizaciji, ali nije bilo čvrstih dokaza.

– I Klugman se izvukao samo s packama.

– Da. Sada radi u jednom Ulugbejovom strip-klubu.

Fabel se osmehnu. A pride je makro.

– Kao što sam rekla, lokalna policija ga sumnjiči za to... i za gore stvari.

– Zamišljam – reče Fabel. Usluge bivšeg specijalca bile bi dragocene. Da li da ga smatramo osumnjičenim za ovaj zločin?

– Treba da ga proverimo, ali ne, ne verujem. Izgleda da je bio u pravom šoku kada su ovamo stigli lokalni policajci. Kratko smo razgovarali s njim u stanici David. On je jedan siledžija i gad, ali jasno je da nije stigao da smisli ubedljivu priču. Samo je ponavljao da je prijatelj i da je kod nje navratio u posetu.

– Znamo li kako se ona zove?

– Tu je kvaka, odgovori Paul. – Bojim se da nam je zapala tajanstvena žena. Klugman kaže da ju je poznavao samo kao 'Moniku'.

– Je li Francuskinja?

Paul se gotovo nasmeši i pogleda Fabela tražeći neki znak ironije u izrazu njegovog lica; čuo je da se govorka da *der englische Komissar*⁷ ima britanski smisao za humor. Nije otkrio ironiju. Samo nestrpljenje. – Ne, ako je verovati Klugmanu. Meni to zvuči kao profesionalno ime.

– Šta je s njenim stvarima? Ima li ličnu kartu?

– Ništa.

Fabel je primetio da je ormarić pored kreveta već posut prahom za uzimanje otisaka. Izvukao je jednu fioku. Unutra su bili jedan preveliki dildo i četiri

---

⁷ Nem. Engleski komesar (prim. prev)

pornografska časopisa, od kojih je jedan specijalizovan za S/M. Opet je pogledao telo: zglavci na rukama i gležnjevi bili su čvrsto vezani nečim što je ličilo na crne čarape. Izbor je pre bio praktičan i improvizovan nego erotičan i planiran unapred; a nije bilo ni drugih tragova rekvizita uobičajenih za S/M. U sledećoj fioci našao je još kondoma, veliku kutiju papirnih maramica i bocu ulja za masažu. Treća fioka je bila prazna, izuzev jednog bloka za pisanje i dva nalivpera. On se okrete šefu forenzičke ekipe.

– Gde je Holger Brauner? – upita govoreći o načelniku odeljenja forenzičara.

– Na odsustvu je do vikenda.

Fabel je žalio što Brauner nije na dužnosti. On je čitao mesto zločina kao što neki arheolog čita lokalitet: video je tragove onih koji su tu bili i prošli, nevidljive za sve ostale. – Može li neko od vaših ljudi da mi sve ovo spakuje u kesice?

– Naravno, her glavni komesaru.

– Nije bilo ničega drugog u ovoj donjoj fioci?

Dežurni šef forenzičara se namršti. – Nije. Sve što je vađeno za pregled i posipanje prahom vraćeno je na mesto. Nije bilo ničeg drugog.

– Niste našli njen rokovnik?

Tehničar je opet izgledao zbunjeno.

– Bila je kurva, ali ne uličarka, objasni Fabel. – Znači da su mušterije dolazile na sastanke verovatno posle dogovora telefonom. Morala je da ima neki notes.

– Ništa nismo našli. – Ako ga je imala, pretpostavljam da je bio ovde, reče Fabel, pokazujući treću fioku. – Ukoliko ga ne pronađemo negde drugde, zaključiću da ga je naš čovek odneo sa sobom.

– Da bi se zaštitio? Misliš da je to uradio neki klijent? – upita Paul.

– Sumnjam. Naš čovek – a ovo *jest*e uradio naš čovek – ne bi bio tako glup da izabere neku koja ga je znala odranije.

– Dakle, siguran si da je ovaj tip ubio i Kastnerovu?

– Ko bi drugi mogao da bude, do đavola? – odgovori Verner i glavom pokaza na leš. – Ovo mu je očigledno potpis.

Zavlada tišina. Svi su uronili u razmišljanje o posledicama saznanja da je ovo delo serijskog ubice. I svi su znali da jaz između sebe i ovog čudovišta neće moći da premoste dok on ponovo ne ubije. I to ne samo jednom. Svako mesto zločina otkrivače im malo više; sitni koraci islednika, plaćeni krvlju nevinih žrtava. Fabel prvi prekide tišinu.

– Ali, ako podsetnik nije odneo naš čovek, možda ga je maznuo Klugman da zaštiti identitet svojih klijenata.

Patolog Meler je bio sagnut nad telom i zurio je u razjapljenu prazninu devojčinog trbuha. Uspravio se, smaknuo okrvavljene hirurške rukavice i okrenuo se glavnom komesaru.

– Ovo je zaista delo istog čoveka, Fabele... – Sa iznenađujućom blagošću Meler je uklonio plavu kosu s devojčinog lica. – Potpuno isti način ubijanja kao kod prethodne žrtve.

– To vidim i sam, Meleru. Kada je umrla?

– Ovakvo katastrofalno kasapljenje čini nepouzdanim merenja telesne temperature...

– Koja je vaša procena – prekide ga Fabel.

Meler zabaci glavu unazad. Bio je znatno viši od Fabela i gledao ga je svisoka kao da posmatra nešto što nije vredno njegove pažnje. – Cenim da je to bilo noćas između jedan i tri.

Iz hodnika iskrсну jedna visoka plavuša u elegantnom sivom kostimu s

pantalonama. Činilo se da joj je pre mesto u sali u kojoj zaseda upravni odbor neke korporacije banaka nego na mestu zločina. Bila je to viša kriminalistička komesarka Marija Kle, najnovija dopuna Fabelovom timu. – Šefe, treba da pogledaš ovo. – Fabel ju je pratio u hodnik, pa u malu i neobično uzanu kuhinju. Izgledalo je da kuhinju niko ne koristi, kao ni ostatak stana. Na radnom stolu bio je čajnik i kutija vrećica sa čajem. Jedna isprana šolja bila je prevrnutna na mreži sa sušenje posuđa. Drugih znakova življenja ovde nije bilo: ni tanjira u sudoperi, ni pisama na radnoj površini ili na frižideru, ništa što bi pokazivalo da se u ovom prostoru živelo. Marija Kle je pokazala na otvorena vrata zidnog plakara. Fabel je primetio da je gipsani zid probijen i da staklo omogućava jasan pogled u susednu sobu. Otkrio je da gleda pravo u krevet natopljen krvlju.

– Jednosmerno? – upita Fabel Mariju.

– Da. S druge strane je ogledalo koje pokazuje celu figuru. Vidi ovo. – Ona se provuče pored Fabela, pruži ruku u plakar i izvuče jedan električni provodnik. – Pretpostavljam da je ovde bila kamera.

– Dakle, naš čovek je mogao da bude snimljen na video-traci.

– S tim što sada ovde nema ničega, reče Marija. – Možda ju je našao i odneo.

– U redu. Pozovi forenzičare da to valjano obrade.

Fabel se spremi da pođe, ali Marija ga zaustavi. – Kad sam bila mala, sećam se da je moja škola išla na jednodnevni izlet do televizijskog studija NDR. Pokazivali su nam scenografije za neke TV serije... znaš, sapunske opere tipa *Lindenstrasse* ili *Gute Zeiten, Schlechte Zeiten*⁸ Pamtim kako je soba izgledala stvarna – dok se ne priđe blizu. Onda se videlo da je nebo iza prozora naslikano, a da se vrata plakara ne otvaraju...

– Na šta ciljaš, Marija?

– Da je ovde sve što bi se očekivalo od stana jedne kolgerle... ali da to podseća na *ideju* scenografa kako treba da izgleda stan jedne kolgerle. Kao da ovde niko nije zaista *živeo*.

– Prema onome što znamo, moguće je da ovo mesto i *nije* služilo za stanovanje. Možda su to bile 'radne' prostorije za više devojaka.

– Znam... Ipak, ima tu nečega što mi se čini lažno. Razumeš šta hoću da kažem? – Fabel duboko uzdahnu i sačeka jedan trenutak pre nego što joj odgovori: – U stvari, znam tačno šta hoćeš da kažeš, Marija.

Fabel se vrati u glavnu sobu. Fotograf je na mestu zločina snimao telo iz svih uglova. Namestio je lampu na jedno postolje; jarica svetlost bila je uperena na leš pa je krv prolivena po sobi imala još intenzivniju boju, što je pojačavalo utisak eksplozivnog nasilja. Mladi uniformisani policajac i dalje je stajao na pragu, pogleda prikovanog za leš. Fabel se ispreči između mladog policajca i tela.

– Kako se zoveš, sinko?

– Beler, gospodine. Uve Beler.

– Dobro, Beleru. Jesi li razgovarao s nekim od komšija?

Belеров pogled je odlutao preko Fabelovih ramena do užasa u sobi i nazad. Povratio se uz trzaj. – Šta? Oh... da. Oprostite, gospodine, da, jesam. U prizemlju je jedan par, a jedna starica je u stanu ispod ovoga. Nisu čuli ništa. No, s druge strane, *Oma*⁹ je praktično gluva.

– Znaju li bar kako se devojka zvala?

– Ne. I stara dama i onaj par kažu da su je vrlo retko viđali. Vlasnica stana je bila druga starica, koja je umrla otprilike pre godinu dana. Bio je prazan oko

---

⁸ Nem. Lipova ulica; Dobra vremena, loša vremena (Prim. prev.)

⁹ Nem. Baka, starica, bakica (Prim. prev.)

tri meseca, a onda je ponovo iznajmljen.

– Jesu li noćas videli nekoga da dolazi ili odlazi?

– Nisu. Samo čoveka koji se pojavio u pola tri, onoga koji nam je telefonirao. Par u prizemlju se probudio jer su se ulazna vrata kuće zalupila – šarke imaju oprugu i zatvaraju se s treskom koji odzvanja u hodniku... ali pre toga niko nije ništa čuo. Međutim, par u prizemlju je spavao, a kao što sam kazao, starica iz stana ispod je poprilično gluva. – Beler iskrivi vrat da preko Fabelovog ramena pogleda telo. „Ko god daje ovo uradio, mora daje neizlečivi psiho. Ali pazite, ona je prizivala nesreću jer se upuštala u ovakve igre – siguran način da privuče sve perverznejake sa ulice.

Fabel podiže fotografiju uvrnutih krajeva, naslonjenu na lampu na toaletnom stočiću. Otrcani fragment nečijeg života, stvarnog života. U ovom beživotnom stanu bila je na mestu koliko i zrno peska u oku. Fabel je nagađao daje fotografija snimljena po sunčanom danu u hamburškom parku *Plantén und blumen*. Slika je bila stara, lošeg kvaliteta i snimljena izdaleka, ali razaznavale su se crte lica neke maloletnice, stare oko četrnaest godina, kose mišje boje. Lice nije bilo ni ružno ni lepo, od onih kraj kojih prolazite ulicom, a da ga ne primetite. Kraj nje su bili jedan stariji mladić, možda devetnaestogodišnjak, i par koji je imao između četrdeset i pedeset godina. Familijarnost i nehaj pred fotoaparatom navodili su na zaključak daje u pitanju porodica.

– Ipak je ljudsko biće, odgovori Fabel ne gledajući mladog policajca. – Ipak je nečija ćerka. Pitanje je čija. – Izvadio je kesicu za dokaze iz džepa sakoa i smestio fotografiju u nju. Zatim se okrenuo Meleru.

– Dajte mi izveštaj što je pre moguće.

Sreda, 4. jun, 6.00, Sankt Pauli, Hamburg

Izlazeći, Fabel je pozvao Belera da odu u stan na spratu niže. Tamo su zatekli jednog uniformisanog policajca kako pije čaj sa staricom ptičjeg lika i kože nalik na hartiju. Bar po rasporedu prostorija, ovaj stanje bio verna kopija onoga iznad, ali decenije stanovanja utiskivale su se u zidove ovog prebivališta i on je sada ličio na staricu koja je tu živela. Nasuprot tome, jedini pečat stanu iznad njih dala je nečija smrt, a ne život.

Kada je Fabel ušao, policajac ustade sa stolice, ali Fabel mu dade znak da se ne uzbuđuje. Beler mu je predstavio ženu kao frau Stajner. Piljila je u Fabela krupnim, okruglim, vodnjikavim očima. Taj pogled i njena ptičja krhkost naveli su Fabela da pomisli na sovu. Pored jednog zida bili su sto i stolice. Fabel izvuče jednu stolicu i sede okrenuvši se ka starici.

– Kako se osećate, frau Stajner? Znam daje ovo za vas sigurno šok. Takav užas! Svakako ste uznemireni i što mi tumaramo okolo.

I mnogo galamimo...

Dok je Fabel govorio, žena se nagnula napred i mrštila čelo nalik na sovuljagu, kao da se teško usredsređuje na reči. – U redu je, galama mi ne smeta... nagluva sam, znate. – od dva puta kada sam ga videla. – Pogledala je staklenu ploču na vratima kratkog hodnika. – Starost vam je takva, mladiću. Svet vam se smanjuje i smanjuje, dok se ne svede samo na senke koje promiču ispred vaših vrata.

– Kada ju je, prema vašem saznanju, her Klugman poslednji put posetio?

– Prošle nedelje... ili možda pretprošle. Žao mi je, nisam obraćala pažnju.

– Sve je u redu, frau Stajner. Zahvaljujem što ste odvojili vreme za nas. – Fabel ustade iz naslonjače.

– Gospodine glavni komesaru?, vodnjikave buljave oči žmirnuše. – Da, frau Stajner?

– Je li mnogo patila?

Nije vredelo da laže. Uskoro će sve biti u novinama. – Bojim se da jeste. Ali sada je našla spokoj. Zbogom, frau Stajner. Ako vam nešto treba, molim vas obratite se nekom policajcu.

Kao da te reči nisu doprle do nje, starica je samo sedela i odmahivala glavom. – Tragično. Baš tragično.

Kada su izašli iz stana, Fabel se okrete Beleru. – Kažeš da si bio prvi na mestu zločina?

– Da, gospodine.

– I nisi primetio nikoga da ovde besposličići?

– Ne, gospodine. Samo čoveka koji nam je telefonirao... Otprilike u isto vreme mladi par iz stana u prizemlju.

– Nisi video nekog starca koji se tu muvao?

Belera zamišljeno odmahnu glavom.

– A kasnije, kada su počeli da se okupljaju lešinari? Nizak zdepast šezdesetogodišnjak? Liči na stranca... Slovena... možda Rusa. – Ne, gospodine... žao mi je. Je li to važno?

– Ne znam – reče Fabel. – Verovatno nije.

Sreda, 4. jun, 7.30, Sankt Pauli, Hamburg

Soba za ispitivanje u policijskoj stanici David bila je uzor praktičnog minimalizma. Strogost belo obojenih zidova remetila su samo vrata i jedan jedini prozor koji bi gledao na Ulicu David da staklo nije bilo debelo i mutno, kao ploča zaledenog mleka, tako da se svetlost dana koji je svanjivao svodila na bledo sivilo. Jedna ivica stola za razgovor naslanjala se na zid, a oko stola su bile raspoređene četiri metalne stolice s osnovom od savijenih cevi, po dve sa svake strane. Na kraju stola nalazio se crni kasetofon za snimanje razgovora. Iznad njega, na zidu, bilo je okačeno uputstvo o izlazima i postupku u slučaju požara, a iznad toga upozorenje da je pušenje zabranjeno.

Fabel i Verner su sedeli na jednoj strani stola. Preko puta Fabela bio je čovek star oko trideset pet godina, crne masne kose začesljane unazad u blistavim pramenovima koji su mu stalno padali na čelo. Bio je visok i snažno građen, pleća su mu zatezala crnu kožu jeftinog i pretesnog sakoa. Ostavljao je utisak bivšeg sportiste koji se zapustio: početna gojaznost povećala mu je struk, imao je tamne senke oko očiju, a koža mu je izgledala bledo prema crnoj kosi i dvodnevnoj bradi; lice, još uglasto i snažno, pokazivalo je znake opuštanja.

– Vi ste Hans Klugman? – upita Fabel ne dižući pogled sa izveštaja.

– Da... – Klugman se nagnu napred, savi ramena, nasloni šake na ivicu stola i zagreba kožu na jednom palcu noktom drugog. Imao je gotovo držanje vernika koji se moli i od toga je odudarala samo nervozna žestina.

– Našli ste devojkicu... – Fabel prelista nekoliko stranica. – 'Moniku'.

– Da... – Palac se zari dublje. Jedna noga, oslonjena na jastučić tabana, počela je nesvesno da mu se trza pod stolom. Ovaj pokret pratili su ritmički potresi šaka.

– Sigurno ste doživeli šok... mora da vam je bilo vrlo neprijatno...

U Klugmanovim očima primećivao se iskreni bol. – Može se reći...

– Monika vam je bila prijateljica.

– Da.

– Pa ipak, kažete da ne znate njeno prezime.

– Ne znam.

– Čujte, her Klugmane, moram da priznam da mi je u vezi sa ovim zaista potrebna pomoć. Vrlo sam zbunjen i uzdam se da ćete mi pomoći da otklonim nedoumice. Zasad imam telo anonimne devojkice koje leži raskomadano u stanu u kojem nema ni traga od ličnih stvari, osim jednog kompleta odeće koji smo našli u ormaru... ni tašne, ni dokumenata... Štaviše, nema ni hrane, osim boce mleka u frižideru. Uz to, našli smo jedan deo pribora kakav bi se očekivao u stanu koji služi za prostituciju. A mada nije u samoj zoni crvenih fenjera, stan je u pogodnoj blizini tog dela grada. Pa ipak, nema dokaza da su je muškarci često posećivali. Razumete li zašto sam zbunjen?

Klugman slegnu ramenima.

– Uz sve to, otkrivamo da je zvanični zakupac stana jedan bivši pripadnik specijalaca koji tvrdi da nije znao puno ime te devojkice, mada mu je bila podzakupac. – Fabel sačeka da ove reči ostave utisak. Klugman je samo sedeo i bezizrazno zurio u šake. – Zašto ne prestanete da nas zavljučite, her Klugmane? Obojica znamo da je stan korišćen za prostituciju, ali na vrlo selektivan način, a da ta devojkica, Monika, nije stanovala u njemu. Čujte, ne zanima me kakav ste dogovor imali s devojkicom, ništa osim informacija koje možete da mi date o njoj. Jesam li bio dovoljno jasan? – Klugman klimnu glavom, ali ne diže pogled s ruku.

– Dakle, kako se zvala?

– Rekao sam vam, ne znam... Kunem se da je to istina. Uvek sam je zvao Monika – a i ona sama je tako zvala sebe.

– Je li bila prostitutka?

– U redu, možda... ne znam... moguće da je bila... možda povremeno. To nije imalo veze sa mnom. Izgleda da joj nikad nije falio novac, prema tome, da, možda.

– Koliko ste je dugo poznavali?

– Samo tri ili četiri meseca.

– Ako vi niste znali kako se zove, sigurno postoje iirugi kpjissu znali, reče Verner. „S kim se družila?

– Ne znam.

– Nikada niste sreli njene prijatelje? – Fabel se nije trudio da sakrije nevericu.

Fabel gurnu preko stola jednu fotografiju prve žrtve, Ursule Kastner. – Prepoznajete li je?

– Ne. To jest... da... ali samo iz novina. To je ona ubijena advokatica, zar ne? Jesu li i nju odradili na isti način?

Fabel preču pitanje i ostavi fotografiju na stolu. Klugman je nije ponovo pogledao. Fabel je stekao utisak da on namerno izbegava da gleda lice Kastnerove. Duboko u Fabelu proradi instinkt.

– Šta je s Monikinom adresom pre nego što se preselila u taj stan?

Klugman slegnu ramenima.

– Ovo postaje besmisleno. – Verner se nagnu napred. Zbog krupnoće tela i grubih crta lica pokreti su mu izgledali preteće, što često nije bilo namerno. Klugman je reagovao, uspravio se na stolici i prkosno zabacio glavu. – Hoćete li da nas ubedite da je ta devojkica ušla u vaš život i u vaš stan, a da joj niste znali ime niti bilo šta o njoj?

– Morate priznati, her Klugmane, bar kao bivši policajac, da to zvuči pomalo čudno – reče Fabel.

Klugman se opusti. – Da. Verovatno je tako. Ali govorim istinu. Čujte, tamo napolju je neki drugi svet. Monika se samo, pa, onako pojavila jedne noći u

lokalu gde radim i povelu smo razgovor...

– Je li došla sama?

– Da. Zato sam i počeo da pričam s njom. Arno, moj šef, mislio je da je ona skupa kurva koja lovi u našem klubu i rekao mi je da je ispratim. Razgovarali smo i učinila mi se dobra mala. Upitala me je poznajem li nekoga ko može da joj iznajmi sobu ili stan i ja sam joj ispričao za svoju gajbu.

– Zašto ste joj ponudili svoj stan? Zašto vi tamo ne stanujete?

– Ja sam... pa, ovaj, u nekakvoj sam *vezi* s jednom devojkom iz *tancbara*..¹⁰ Sonjom. Noćim uglavnom kod nje jer mi je blizu posla. Kada sam zakupio stan, preselio sam se kod Sonje dok su ga majstori sređivali. Onda sam sreo Moniku i ona mi je rekla da je spremna dobro da plati za pristojan smeštaj, i to unapred. Dodala je da bi to bilo samo za šest, najviše devet meseci. Pomislio sam da ne škodi da zaradim neki evro ekstra...

– I da joj se uklanjate s puta? – upita Verner.

– Tako smo se dogovorili...

– Šta ste onda tražili tamo u ono doba noći?

– Svraćao sam da je obiđem. S vremena na vreme dolazio samii proveravao je li sve u redu. Održavali smo...

– Išli ste u prijateljsku posetu u pola tri izjutra? – upita Fabel.

– Nijedno od nas nema normalno radno vreme.

– Šta je tačno vas posao, her Klugmane?

– Kao što sam rekao, radim u klubu s noćnim programom... Ja sam pomoćnik upravnika.

Fabel opet pogleda u fasciklu. – Ah, da, *Paradiz tancbar*, blizu Grose frajhajta... mislite na taj?

– Da.

– Vi, dakle, radite za...

– Znae za koga radim... – Klugman je gledao u nokat kojim je sada kopao drugi.

Fabel izvuče drugu fasciklu ispod prve. Otvorio ju je i preleteo pogledom prvu stranu. Klugman je video svoju fotografiju u gornjem desnom uglu. Savijena ramena još više su mu se pogurila. – Da... – Fabel se zavalu na stolici i zamišljeno pogleda Klugmana. – Vaš sadašnji poslodavac je Ersin Ulugbej... ne baš hamburški građanin meseca, je l' da?

– Valjda nije.

– Čudan tok službe – reče Verner, „od elitne policijske jedinice do turske mafije.

– Nisam baš imao mnogo uticaja na svoje penzionisanje u policiji – osmehnu se Klugman cinično. – Kao što verovatno već znate. Medutim, ne radim ni za kakvu 'mafiju'. Znam u šta je umešan Ulugbej, ali ja s tim nemam veze. Ulugbej može da bude vlasnik bara, ali moj šef je upravnik Arno Hofkneht. Nemam neki važan položaj, navodno sam pomoćnik upravnika, što je samo lepše ime za službenika koji izbacuje pijandure. Ali nos mi je čist.

– Zaista? – reče Verner. – Zanimljiv izbor fraze. Pitam se je li vam nos zaista tako čist.

– Kako to mislite?

– Kada ste ušmrkali poslednju crtu?

Žile nabreknuše na Klugmanovom debelom vratu. – Jebi se, *Arschloch*.¹¹

Izliv ljutnje buknu u Vernerovim očima i učini se da je golema prilika samo na korak od eksplozije besa. Fabel preuze inicijativu. – Nadam se da nećete

---

¹⁰ *Tanzbar* (nem.) – lokal sa noćnim programom. (Prim. prev.)

¹¹ Nem. vulg.: čmar; fig. propalica, hulja. (Prim. prev.)

odbiti da saradujete, her Klugmane. To bi moglo da vam pogorša situaciju.

– Šta hoćete da kažete time: 'Da mi pogorša situaciju'? Ova jebada nema veze sa mnom. I nemate dokaza koji govore suprotno...

– Vi nešto krijete.

– Na primer?

– Na primer, gdeje Monikin rokovnik?

– Nemam pojma o čemu govorite.

– Ili video-kamera koju ste sakrili iza ogledala? Čemu je služila? Za ucenu ili samo za snimanje pornografije?

Za trenutak Klugman je izgledao zabezeknuto. – Čujte, uopšte ne razumem šta pričate. Ne razumem ništa, da me jebeš.

Fabel se zavalio na naslon. Verner prepozna signal i nagnu napred tvrdu glavu s'čekinjastom kosom i pri tom se osmehnu. – Ne sviđaš mi se, Klugmane...

– Oh, zaista? – Klugman se pretvarao da je uvređen i iznenađen. „A ja sam mislio damožda imamo neku zajedničku budućnost...

– Ne sviđaš mi se jer si izdajica i protuva. Posrao si se na ovu policijsku službu kada si Ulugbeju počeo da prodaješ veru za večeru. – Verner se zavalio i prezrivo iskrivi lice. – Smrdiš. Zaudaraš na jebeni slivnik, živiš s nekom kurvom...

Klugman napregnu mišiće i naglo se pokrenu unapred.

Fabel diže ruku. – Samo polako...

Verner nastavi mrtav hladan: – Živiš s jednom kurvom, a stan si iznajmio drugoj kurvi da je iskasapi neki jebeni manijak i radiš u klozetskoj jami za jednog turskog kuma. Kakvo je to osećanje, Klugmane... kakvo je osećanje kad se izjutra pogledaš u ogledalu? Za ime božje, bio si policajac – i to dobar, prema onome što smo mogli da pročitamo u tvom dosijeu službovanja. Mora da si nekada bio ambiciozan. A sada si... – Verner pokaza na Klugmana, ispruživši ruke kao da se brani od nečega odvratnog. – Sada si ovo. – On primače lice još bliže Klugmanovom. – Ti si ološ, Klugmane. Ni za sekund te nisam otpisao kao nekoga ko je nesposoban da uradi ono što je urađeno onoj devojci. I ni za sekund nisam poverovao u sranje koje nam prodaješ, da kao ne znaš o njoj ništa osim imena.

Verner naglo učuta. U sobi zavlada tišina. Uravnotežena, sračunata tišina. Klugman se svalio na stolicu ispruživši jednu nogu dok mu je druga još nervozno igrala. Fabel je analizirao Klugmanovo lice. Bila je to očekivana maska nezainteresovanosti; godine su prolazile, a na licu onih koji su sedeli preko puta za stolom za razgovore Fabel je bezbroj puta video tu masku promišljene dosade; trebalo je da izrazi njihovu bezbrižnost, ali Fabel je uvek uspevao da ih prozre. Gledajući Klugmana, shvatio je da u ovom slučaju ne može da pronikne kroz masku.

– Nisi joj bio prijatelj i nisi joj bio mušterija... – nastavi Verner. – Nisi se peo u onaj stan da na kvarno probaš kako se kreše riba koja vredi četiristo evra, je li? Prema onome što možemo da zaključimo o 'Moniki', ona je bila daleko iznad tvoje klase... i tvoje platežne moći.

Klugman ne odgovori. Čutke je piljio u ivicu stola.

– A ne verujem ni da si ti samo nesrećni gazda anonimne devojke koja je sasvim slučajno iskasapljena u stanu koji si joj izdao. Šta nam, dakle, ostaje? – produži Verner. – Nisi prijatelj. Nisi mušterija. Znači, ostaje... ostaje ili da si je ti isekao, ili da si Ulugbejev uterivač discipline... da si bio njen makro. Mislim da si išao kod nje da skupljaš novac – i ne mislim samo na kiriju – a ako je bila neposlušna, nalupao bi joj šamare. Zar nije bilo tako?

Tišina.

– Možda voliš svoj posao. Možda ti se diže kad malo vaspitaš devojke. Možda si se noćas naročito zabavljao...

– Ne budi tako glup, jebote... – planu Klugman. – Video si kako izgleda soba... Da sam joj ja to uradio, bio bih sav u krvi...

– Možda si se svukao pre veselja... Možda treba da tražimo mišljenje forenzičara o tome...

– Ma, jebite se vi lepo i radite šta hoćete... U redu, zaposlen sam kod Ulugbeja. To nema veze sa onim što se tamo noćas desilo.

Nema veze s njim i nije mi ni nakraj pameti da ga uvlačim. Mali ste vi da vas se bojim kao što se bojim jebelih Turaka. Znae kako je... ako pomisle da sam vam brbljao o njima, završiću u šumi obrijanog lica.

Fabel je znao da je običaj koji je pominjao Klugman omiljen u turskoj mafiji: onaj ko bi ih prevario u poslu s drogom ili pružio informacije policiji završavao je u šumi severno od Hamburga. Šake bi mu nestale, zube bi mu izbili, a lice isekli. To je otežavalo, ponekad i onemogućavalo identifikaciju žrtve, a istragu razvlačilo do te mere da bi se trag suviše ohlađio da garantuje neku osudu.

– U redu, u redu, smirite se – reče Fabel. – Ali svakako uviđate da ste vi jedina osoba za koju pouzdano znamo da je bila u njenom stanu.

– Da – jebelih trideset sekundi. Čim sam je video... *onakvu*... izašao sam i telefonirao vam.

– Niste se poslužili njenim telefonom?

– Ne. Upotrebio sam svoj mobilni. Nisam mogao da ostanem tamo. Morao sam da izađem.

– Došli ste oko pola tri? – upita Fabel.

– Da.

– I niste ništa dirali?

– Ne. Ušao sam i odmah izašao.

– Kako ste ušli? Imate li ključ?

– Ne. U stvari, da, imam ključ, ali nisam ga koristio. Vrata su bila otključana i odškrinuta.

– Vaš poziv je registrovan u dežurnoj centrali u dva i trideset pet. Gde ste bili pre dolaska u stan?

– U *Paradiz tancbaru*. Radio sam.

– Do kada, tačno?

– Pa, tako, do četvrt do dva.

– Ne treba vam tri četvrti sata da od Grose frajhajta stignete do njenog stana.

– Imao sam posla...

– Kakvog posla?

Klugman pruži ruke dlanova okrenutih nagore i nakrivi glavu u stranu. Fabel uze nalivpero i zazvecka njime kuckajući o zube.

– Ako ne možete ili nećete da nam odgovorite, to vam je moglo dati priliku da ubijete devojku, očistite se i tvrdite da ste upravo stigli i pronašli telo.

– U redu, u redu... izašao sam da se u luci nađem s jednim čovekom koga poznajem... kupio sam neku robu...

– Od koga?

– Mora da se zezate.

Fabel gurnu preko stola fotografiju s mesta zločina. Snimak je bio u koloru, tako živih boja da je izgledao nestvarno.

– Ovo nije šala.

Klugman se sledi, lica belog kao kreč. Očigledno, preplavile su ga uspomene. – Bila mi je prijateljica. To je sve.

Verner uzdahnu. Klugman se ne obazre na to i zagleda se pravo u Fabela.

– I vi znate da je nisam ja ubio, her Fabele... – Žestina mu nestade iz očiju i držanja. – Bilo kako bilo, odvezao sam se taksijem iz kluba u luku. Taksista me je čekao dok sam bio na sastanku, a onda me je odvezao do stana. On može da svedoči o mom kretanju od trenutka kada sam napustio klub do dolaska pred stan. Proverite u taksi-preduzeću.

– Već smo proverili.

Fabel sklopi fasciklu i ustade. Naizgled je bilo jasno da Klugman nije ubica; nisu imali čvrste osnove da ga zadrže, čak ni kao materijalnog svedoka. Ali ovaj razgovor je uznemirio Fabela. Činilo se da je Klugman ono što govori, ali sve vreme je imao utisak da gleda kartu okrenutu naopako; na njoj su bili svi prepoznatljivi orijentiri, ali oni su ga više ometali u snalaženju nego što su ga vodili. Sa obe fascikle pod miškom Fabel se uputi ka vratima i reče ne gledajući Klugmana: – Neka forenzičari ipak pregledaju vas i vašu odeću.

Živahna britkost krasila je Mariju Kle u svemu, počev od skraćivanja reči koje je izgovarala s hanoverskim naglaskom do kratko podšišane i moderno isfrizirane plave kose. Kada je Fabel izašao iz sobe za razgovore, stajala je u hodniku i čekala ga. U ruci je držala list hartije. – Kako je bilo? – upitala je hitro.

Fabel upravo zausti da joj odgovori kada se pojavi jedan neuniformisani šupovac da odvede Klugmana do forenzičara. Klugmanov pogled se za trenutak ukrsti s Marijinim; Klugmanove oči su izgledale bezizrazne, kao da Marija nije tamo, dok se Marija namrštila kao da pokušava da reši neki problem.

– Poznaješ li ga? – upita Fabel kada su Klugman i njegov pratilac odmakli dovoljno daleko.

– Ne znam... učinilo mi se da sam ga prepoznala, ali ne mogu da se setim gde sam ga ranije videla...

– Pa, moguće je. Radio je u hamburškoj policiji.

Marija ponovo slegnu ramenima, ovog puta kao da tera neku beznačajnu ideju koja je razdražuje. – A kako ste napredovali s njim?

– Jasno je da on nije čovek koga tražimo, ali umešan je u prljave poslove. Jednostavno, kod njega je sve pogrešno. Nešto nam je prećutao. Štaviše, prećutao je mnogo toga. Kako si ti prošla?

– Razgovarala sam sa upravnikom tancbara, Arnom Hofknehtom. On potvrđuje da je Klugman radio tamo do pola dva.

– Je li moguće da ga Hofkneht štiti?

– Znaš, da ga nisam videla, ne bih verovala kakav je to tip. Ljigav do koske. Koža mi se ježila od njega. – Marija odglumi drhtaj. – Ali ne, nije ga štiti. Suviše sveta videlo je Klugmana za vreme njegove smene. Kripo iz stanice David je takođe proverio Klugmanovu tvrdnju da se svuda vozio istim taksijem...

– Baš nam je to maločas ispričao.

– U svakom slučaju, vozač potvrđuje da je Klugmana primio u vozilo kod kluba u četvrt do dva, odvezao ga do jedne *Hafenkneipe*¹² – Klugman mu je rekao da ga sačeka – a onda ga je odbacio do onog stana oko pola tri.

– U redu. Još nešto?

– Da, bojim se da ima još – reče Marija i pruži Fabelu odštampani mejl koji je držala u ruci.

Sreda, 4. jun, 10.00, Policijska uprava, Hamburg

Fabel glasno pročita poruku, a onda spusti list hartije na sto i ode do

---

¹² Nem. Krčma, točionica pića u luci (Prim. Prev.)

prozora. Soba za brifing nalazila se na trećem spratu upravne zgrade policije. Tamo dole saobraćaj je pulsirao u skladu s promenama na semaforima; ritam hamburškog života ulivao je poverenje.

– I ovaj mejl je bio adresovan na vas lično? – upita Van Hajden.

– Da, isto kao prošli put. – Fabel je pijuckao čaj. Leđa okrenutih ostalima gledao je kroz kišu, preko gradskog parka Vinterhuder, ka mestu gde je gradski centar štrčao u čeličnosivo nebo.

– Zar nema načina da mu se uđe u trag? – upita Van Hajden.

– Nažalost nema, her načelniče, odgovori mu sada Marija Kle. – Naš prijatelj se, izgleda, poprilično razume u sofisticiranu informacionu tehnologiju. Jedini način da ga lociramo jeste da ga uhvatimo baš u vreme kada je na mreži. Čak i tada ne bi bilo sigurno.

– Je li ovo videla tehnička sekcija?

– Da, gospodine, reče Marija Kle. Fabel se još nije okrenuo i bio je sav usredsređen na puls saobraćaja dole, na ulici. – Angažovali smo i nezavisnog stručnjaka da pogleda mejl. Jednostavno, ne može mu se ući u trag.

– Savršeno – reče Fabel. – Anonimno pismo ili beleška daju nam fizički dokaz; možemo da tražimo DNK, da analiziramo rukopis, da utvrdimo odakle potiču hartija i mastilo... ali mejl je prisutan samo u elektronskom obliku. Za forenzičare ne postoji.

– Ali ja sam mislio da je nemoguće poslati anonimni mejl – reče Van Hajden. – Sigurno imamo neku IP adresu."13

Fabela za trenutak zapanji Van Hajdenovo poznavanje tehnologije prenosa informacija. – Tako je. Imali smo dve poruke poslate elektronskom poštom, svaku sa zasebnim internet provajderom i identitetom. Pratili smo ih obe i otkrili da je naš čovek provalio u navodno neprobojno osiguranu mrežu, gde je otvorio lažne naloge. Zatim je poslao mejlove preko tih naloga.

Fabel se okrete od prozora. Šestoro ljudi je bilo za stolom od trešnjevog drveta. Sa jedne strane zajedno su sedela četiri glavna člana Fabelovog tima iz Odeljenja za ubistva – Verner Majer, Marija Kle, Ana Volf i Paul Lindeman. S druge strane sedela je jedna privlačna tridesetpetogodišnja brineta, kriminalistički psiholog, doktor Suzana Ekhart. U vrhu stola bio je Horst van Hajden, rukovodilac i načelnik Kriminalističke policije Hamburga: Fabelov šef. Van Hajden ustade sa stolice. Bio je slika i prilika policajca, kao da mu je to genetski određeno; čak i sada, u svetlosivom odelu marke *Hugo Bos*, uspevao je da ostavi utisak da je u uniformi. Prešao je nekoliko koraka do zida sobe za brifing, gde su se na fotografijama u boji velikog formata videla raskomadana tela dve mlade žene. Krv na sve strane. Bele kosti svetlucale su između krvi i mesa. Različite žene, različite okolnosti, ali u središtu slika užas je bio konstanta: pluća su im bila iščupana i izbačena iz tela. Van Hajdenove oči prelazile su preko ovih strahota, a lice mu je pri tom bilo bezosećajno.

– Verujem da znate ko me čeka... ko nas čeka gore, Fabele.

– Da, načelniče, znam.

– I znate da će me on izložiti paklenim mukama da stanem na put... ovome.

– Vrlo sam svestan političkog pritiska na vas, gospodine. Međutim, moja glavna briga je da sprečim da još neka sirota žena postane žrtva ove zveri.

Sitne plave Van Hajdenove oči hladno zasvetlucaše. – Moji prioriteti su tačno tamo gde treba, gospodine glavni kriminalistički komesaru. – On ponovo pogleda slike. – Imam ćerku približno istih godina kao druga žrtva... – Opet se

---

13 IP adresa – adresa internet protokola. Odnosi se na sredstvo koje omogućava protok informacija iz jedne kompjuterske mreže u drugu. (Prim. prev.)

okrenuo ka Fabelu. – Ali ne čeznem za tim da mi gradonačelnik Hamburga duva za vrat.

– Kao što sam rekao, gospodine, svi mi pokušavamo da ulovimo to dubre što pre možemo.

– Još nešto. Sve ovo o 'razvijanju orlovskih krila' i 'našoj svetoj zemlji'... baš mi se ne sviđa. Zvuči politički. Orao – je li to nemački orao?

– Moguće je – reče Fabel gledajući Suzanu Ekhart.

– Moguće je... – potvrdi ona. U izgovoru je imala trag južnjačkog akcenta: Minhen, pomisli Fabel. – Ali orao je moćna psihološka slika u svim kulturama, ikona sile i grabljivosti. Možda mu je orao metafora: posmatra, kruži nebom nevidljiv za svoj plen, a onda se nečujno obrušava da ubije. Znatno je verovatnije da ga motiviše neki duboko sublimirani i apstraktni seksualni nagon nego ekstremistička politička ideologija. Ovaj čovek nije fanatik: on je psihopata. Ima razlike... mada moram da priznam da me uznemiravaju religiozni ton mejla – nagoveštaj svetog rata – i ritualizovani metod smrti.

– Tražimo li nekog ludog neonacistu ili ne?, oglasio se Van Hajden agresivno i oštro.

– Sumnjam. Najozbiljnije sumnjam. Žrtve nisu nenemačkog etničkog porekla, nisu tipične mete neonacističkih napada. Ali ne mogu to da isključim kao mogućnost. Pre bih rekla da je to neki lični krstaški pohod... – Suzana Ekhart je imala izraz osobe koja pokušava da se seti gde je ostavila ključeve kola.

– Šta je, frau doktor? – upita Fabel.

Doktorica Ekhart se nasmeja snebivljivo, gotovo kao da se izvinjava. – Ništa... ili bar ništa što bi podnelo profesionalno, pa ni objektivno preispitivanje...

– Ipak nas upoznajte s tim, molim – reče Van Hajden.

– Dakle, reč je o tome da je ovaj mejl udžbenički primer socijalno disfunkcionalnog psihopate. Hoću da kažem, sve je tu: osećanja društvene neprilagodnosti i izolacije, pervertirana krstaška etika, identifikovanje s plemenitim simbolom grabljivosti...

Fabel oseti jezu od koje mu se nakostrešiše dlake na vratu. Još nešto što je bilo suviše tačno.

– Ne razumem... – Van Hajden je očigledno propustio podtekst. – Vi kažete da je mejl autentičan. Da ga je pisao naš ubica.

– Ne... ovaj, da... – Ekhartova se ponovo nasmeja i pokaza savršene zube koji su blistali kao porcelan. – Zaista ne znam šta govorim. Samo to da bih ja uključila sve te elemente da sam sela da pišem poruku od nekog serijskog ubice.

– Vi kažete da je u pitanju falsifikat? Ili kažete da je poruka autentična? – U Van Hajdenov glas vrati se oštrina. – Zbunjujete me...

– Verovatno je autentična. Dva ubistva, dva primljena mejla. Tajming je suviše tačan da bismo nagađali da iza ovoga stoji neki varalica ili bolesnik koji priznaje sve zločine. Ja to samo ističem. Ne... primećujem. – Oči su joj lutale po sobi tražeći podršku. Našla ju je: Fabel je zamišljeno klimnuo glavom.

Van Hajden diže ruke od nje. – Ova poslednja... nepromišljenost

– Imamo li još nešto da dodamo, Fabele?

– Baš to me muči, reče Fabel. – Brojne anomalije. Štaviše, mnoge podatke o žrtvi jednostavno ne znamo.

– Recimo, njen identitet... – reče Van Hajden. Fabel nije mogao da odredi je li sarkastičan ili nije.

– Pokušavamo to da ustanovimo.

Van Hajden prelista izveštaj. – Šta je s ovim bivšim pripadnikom Mobilne

operativne grupe s kojim je bila u vezi? Ne sviđa mi se priča o nekadašnjem hamburškom policajcu koji je prešao u podvodače. Mediji će biti na s.edmom nebu.

– Nažalost, morali smo da ga pustimo, reče Fabel. – Ali nećemo ga ispuštati iz vida. Biće pod prismotrom dvadeset četiri sata Inevno. Siguran sam da nam uskraćuje informacije, ali ništa ne ložemo da dokažemo.

– Jeste li videli njegov dosije službovanja?

– Upravo su mi ga dostavili, reče Fabel, sede i nasloni se na sto. Pomalo je preterivao praveći se da je opušten. Znao je da odstupanje od propisne forme uzrujava Van Hajdena i uživao je da ga razdražuje. – Nisam imao mnogo vremena da ga proučim, ali izgleda da je Klugman bio zvezda među regrutima i da je mnogo obećavao dok nije optužen za posedovanje narkotika. Pre nego što je stupio u hamburšku policiju, služio je kao *Fallschirmjager*...

– Padobranac?

– Da. Savršena sprema za Mobilnu operativnu grupu. – Fabel se kratko nasmeja. – Obuka da ne razmišljate drukčije nego vatrenim oružjem.

Van Hajden se naroguši. – MEK obavlja dragocene zadatke. I oni su policajci baš kao i mi. Kakvi su bili Klugmanovi podaci o službovanju u vojsci?

– Koliko sam mogao da vidim, bio je uzoran gotovo u svemu...

– Dobar čovek koji se pokvario...

– Ili visokoprofesionalna bitanga koja je promenila stranu... zavisi kako gledate na to, gospodine.

Ovog puta Van Hajden nije progutao Fabelov mamac. – Mislite da on prikriva informacije?

– Ni za trenutak mu nisam poverovao da ne zna puno ime žrtve. Ali alibi mu je čvrst. Čekamo potvrdu o tačnom vremenu smrti, ali gotovo je sigurno da to neće kačiti Klugmana.

– Zašto onda treba da bude pod prismotrom? Možda je bolje da se naše ljudstvo i sredstva angažuju negde drugde?

Fabel je mogao da oseti poglede pune neverice koje su razmenili članovi njegovog tima. – Zato što imam jedno bezimeno telo pronađeno pod krajnje čudnim okolnostima, gospodine. A instinkt mi govori da je Klugman naš najbolji trag za utvrđivanje njenog identiteta. Kao što rekoh, on nešto krije. Još ne znamo, ali to nešto može da bude identitet ubice... moguće je da je taj 'Svenov sin' jedan od devojčinih klijenata.

Fabel ulovi pogled doktorke Ekhart, ali se ne obazre na to: ona je znala da on pušta dimnu zavesu. Bila je to očigledno smicalica da Van Hajdena skine s grbače. I uspela je.

– U redu – reče Van Hajden. – Ali više me zanima ko je ubica nego ko je žrtva. Šta preduzimamo osim ovoga?

– Još proveravamo biografiju one druge žrtve. – Marija Kle izvuče neke zabeleške iz jedne fascikle. – Koliko možemo da ocenimo, ne postoji nikakva veza između njih. Jedna prostitutka i jedna ugledna gradska advokatica. Kao da ih bira nasumice.

– Vama se možda čini da je izbor nasumičan – reče doktorka Ekhart, – ali ubica među njima nalazi vezu koju mi ne vidimo. Setite se da imamo posla sa ozbiljno poremećenom ličnošću: njegova logika nije ista kao naša. To može da bude sličnost u visini, način hoda, oblik nosa... ubica vidi neki zajednički faktor, ma koliko da je apstraktan... u stvari, možda to vidi *samo* ubica.

Nastade pauza pre nego što se Verner umešao: – A to znači?

– To znači da žrtva može da bude bilo koja žena u Hamburgu, bez obzira na

godine i poreklo.

Van Hajden se počea po sedim čekinjama na temenu. – A zasad imamo samo jednu potencijalnu vezu sa ubicom – tog Klugmana, koji ga možda poznaje, a možda i ne poznaje kao klijenta ove poslednje žrtve.

– Ima još jedna potencijalna veza. – Doktorka Ekhart nije dizala pogled sa stola. Rukama je obuhvatala fascikle. Privukla je pažnju svih prisutnih. – A ta veza je glavni kriminalistički komesar Fabel. Baš kao što ubica ima neki apstraktni kriterijum u izboru žrtava, odredio je her Fabela za svog... pa za svog alter ega, svog protivnika u ovoj igri, da je tako nazovemo. U njegovim očima her Fabel je dostojan protivnik. Izabrao ga je za svoju Nemezis.¹⁴ U stvari, glavni komesar Fabel je postao suštinski element u njegovoj mašti, u planu. Ubica je jasno istakao da namerava da projektuje ishod ovog lova. – Ona se okrete ka Fabelu. – Možda čak i tako što ćete ga vi ubiti. Ova izjava – *možete da me zaustavite, ali me nikada nećete uhvatiti* – predstavlja neko obećanje.

– Da moram da ga ubijem da bih ga zaustavio?

– Možda. On očigledno veruje da je psihopatski deo njegove ličnosti bezbedan od vas. Možda čak fantazira o besmrtnosti koju vi ne možete da dosegnete čak ni ako ga ubijete. Kao da između vas postoji neki odbojnik.

– Ja sam policajac, ne dželat. – Fabel počuta i namršti se. – Ali zašto je izabrao mene?

– Ne znam. Možda će razlog zašto je izabrao vas ostati tajna za sve osim za 'Svenovog sina'... ali...

– Ali šta? – upita Van Hajden.

Doktorka Ekhart nastavi da se obraća lično Fabelu: – Pa, on oseća da *jepovezan* s vama. Moguće je da su vam se u prošlosti putevi ukrstili. A možda je on neko koga poznajete danas.

– Ali to nipošto nije sigurno... – Fabel je ovaj stav iskazao gotovo kao pitanje.

– Ne, nije sigurno. To je samo mogućnost. Ovo osećanje povezanosti može jednostavno da se temelji na nečemu što je čitao o vama, na primer... o vama ili nekom vašem slučaju, pa je svoj izbor zasnovao na tome.

– Ali nije isključeno da je posredi neko čiji se put *zaista* ukrstio s mojim u prošlosti, možda radikalno?

– Mislim da je moguće... ali ne više od toga. – Fabel se okrete Van Hajdenu; značajno ga je gledao. Van Hajden odmahnu glavom. – Manite tu staru priču, Fabele...

Fabel slegnu ramenima. – Znam. Samo ne mogu da se oduprem ideji da bi se to uklopilo: ova koještarija sa 'Svenovim sinom' liči mi na Svensonovo rujanje... kao da mi govori da je živ i da je ovo njegovo delo...

Van Hajden odmahnu glavom. – Zaboravite, Fabele. Svenson je mrtav. Mrtav je već dvadeset godina.

– Ko je Svenson?, upita doktorka Ekhart.

– Prošlost – odgovori Van Hajden. – Davna prošlost koja nema veze sa ovim slučajem. Neko ko je davno umro.

– Za koga se *pretpostavlja* da je davno umro – ispravi ga Fabel. – Navodno je izgoreo. Ali nije bilo dovoljno dokaza da je izgorelo njegovo telo. Zvao se Karl-Hajnc Svenson i bio je zločinačko đubre i manipulant na čelu jedne terorističke ćelije koju su činile mlade žene. Počeo je kao član frakcije Crvene armije Bader-Majnhof, ali se osamostalio. U to vreme bilo je mnogo političkih

---

14 *Nemezis, Nemezida* – grčka boginja pravičnosti i osvete. Figurativno: opasan protivnik koji iz sukoba može da izađe kao pobednik. (Prim. prev.)

grupa koje se nisu slagale s filozofijom frakcije Bader-Majnhof o prelasku u potpunu ilegalu. Pokret Drugi jun i SPK prethodili su frakciji Crvene armije, a postojale su i revolucionarne ćelije koje su kombinovale duboko skrivenu terorističku aktivnost s 'legalnim' delovanjem na javnoj sceni. Zatim, tu je bila Crvena zora – isključivo ženska frakcija. Svenson je zajmio od svih. Nazvao je svoju jedinicu GRA – Grupa za radikalnu akciju. Većina devojaka kojima je komandovao bile su starije tinejdžerke. Slao ih je da postavljaju bombe ispod Alsterarkada i da pljačkaju banke.

– Fabel i ja smo već raspravljali o tome. – Van Hajden se okrete doktorki Ekhart. – Pošto Svensonovo telo nije bilo pouzdano identifikovano, Fabel podozreva da je možda on nekako ustao iz groba i izvršio ova ubistva.

– Da li zaista verujete u to? – upita ona Fabela.

– Ne, ne sasvim. Nisam čvrsto ubeđen. Samo mislim da ne treba otpisati ni tu mogućnost...

– Oprostite, reče doktorka Ekhart. – Jednostavno ne razumem, zašto uopšte tu osobu smatrate potencijalno sumnjivom? Ne vidim vezu između jednog mrtvog teroriste i ovih serijskih ubistava...

– Priznajem da je to malo verovatno. I prihvatom ono što kaže gospodin načelnik Kriminalističke policije Van Hajden – veliki su izgledi da je u onoj eksploziji nastradao baš Svenson. Ali pozivanje na 'Svenovog sina' nateralo me je na razmišljanje... i stalno pozivanje na orlove. Svensonovo kodirano ime bilo je 'Orao'. Dodajmo tome njegove čudne odnose sa ženama.

– U kom pogledu čudne?

– Izgledalo je da ispoljava potrebu za potpunom dominacijom. Navodno je bio fizički intiman sa celom grupom. Štampa im je nadenula nadimak 'Svensonov harem'.

– A kakva je veza s vama?

– Hiljadu devetsto osamdeset treće žene su pokušale da opljačkaju glavnu Komerčbanku na Trgu Paula Nevermana. Bile su tri, sve članice Svensonove frakcije. Prilikom izlaska naletale su na dva uniformisana policajca u pešačkoj patroli. Došlo je do razmene vatre... dve teroristkinje i jedan šupovac su stradali, dok je drugi teško ranjen. Stigao sam na mesto zločina dok je preživela teroristkinja bežala. Jurio sam je do dokova, gde sam joj doviknuo da baci oružje, ali ona se okrenula i pucala. Pogodila me je u bok i uzvratio sam vatru: dva metka u lice i glavu. Smrt je nastupila trenutno. Zva-la se Gizela From. Imala je sedamnaest godina. Dete.

– Jasno mi je. – Doktorka Ekhart je skinula naočare i za trenutak je izgledalo kao da procenjuje Fabela. – Razumem da uspostavljate vezu, ali moram da kažem da taj Svenson, čak i pod pretpostavkom da je preživeo, prirodno ne bi bio kandidat za osumnjičenog za ova ubistva.

– Zašto?

– On se jednostavno ne uklapa u profil – ni po godinama, ni po psihologiji, ni po čemu... – Doktorka Ekhart pomeri pramen guste kose, crne kao gavranovo perje, koja joj je pala na široko čelo. Stavi naočare i poče da čita iz svoje fascikle. – Gradimo profil našeg ubice na osnovu dva pokazatelja: to su fizički dokazi s mesta zločina i sadržaj mejlova. U ovom trenutku imamo sledeći opšti profil: lice je muškog pola, između dvadeset i četrdeset godina, ali verovatno mlađe od trideset. Jasno je da je inteligentan, ali možda ne tako inteligentan kao što misli. Obrazovan bar do nivoa velike mature, možda je završio fakultet i sada obavlja relativno odgovoran posao, pa ipak smatra da je to ispod njegovih mogućnosti. Ili je, iz ko zna kojih razloga, možda sprečen da pokaže ono što doživljava kao svoj puni akademski potencijal i zauzima neki niži tehnički položaj. Ako je diplomirao, to, naravno, pomera procenu donje

granice njegovih godina na dvadeset šest ili više.

Kao što je frau Kle već ukazala, izgleda da odlično poznaje rad na kompjuteru. Najverovatnije živi sam – mada to nije izvesno. Opis društvene izolacije i marginalizacije iznet u mejlu slaže se s tipičnim profilom. On je usamljenik, neko s manjkom samopoštovanja. Oseća da je njegova inteligencija potcenjena, a potencijal nerazvijen krivicom sveta koji ga okružuje... i tom svetu je sada objavio rat. Moguće je da je u detinjstvu ili mladosti imao doživljaj – ili niz doživljaja – u kojem ga je neka žena ponižavala ili se ponaša-la nadmoćno. Druga mogućnost je da je to bio neki događaj za koji okrivljuje majku, recimo, što ga nije štitila od oca tiranina koji ga je zlostavljao. Što god da se desilo, možda se vremenski podudarilo s pubertetom kada su masturbatorske fantazije mogle da se vrte oko nasilne osvete ženskom rodu. U tom slučaju njegovo gnušanje i strah od žena postali su neodvojivi od seksualnog uzbuđenja. On je možda nesposoban da normalno seksualno funkcioniše i impotentan je, osim kada ga krajnje nasilje prema ženama uzbudi i dovede do orgazma.

– Ali na mestima zločina nisu nađeni ni seme ni tragovi penetracije – primeti Fabel. Lepa doktorica uzvratila mu je pogled nagnuvši lice i zaškiljivši u njega preko naočara.

– Nisu. Ali to ne znači da nije obavio polni čin. Možda je upotrebio kondom da ne ostavi tragove DNK. Međutim, verovatnije je da je način na koji dolazi do seksualnog zadovoljenja tako daleko od normalne seksualne funkcije da je gotovo neprepoznatljiv. A kao što rekoh, možda je impotentan. Zločin je po svojoj prirodi seksualan, ali izvršilac možda ne prepoznaje ili ne priznaje seksualnu motivaciju. Verska osnova tog čina je važan element koji proizilazi iz mejla – i iz ritualizovane prirode ubistava. To je neka vrsta obreda koji on obavlja i koji je apstraktniji od običnog i neposrednog seksualnog zadovoljstva.

– Je li moguće da je to uradilo više lica? – umeša se Marija Kle. – Vi to opisujete gotovo kao ritual. Ako nije politički, možemo li da pretpostavimo da je u pitanju neka sekta?

Verner Majer se prigušeno nasmeja. Dve žene nisu obraćale pažnju na njega. Fabel ga opomenu kratkim pogledom.

– Moguće je, ali nije verovatno – odgovori Suzana Ekhart. – Ako je ovo delo više osoba, onda profil kolovođe – onoga ko ubija – ostaje isti. Svaka druga varijanta podrazumevala bi učešće manipulanta... nekoga čija uloga ispunjava prazninu nastalu gubitkom nebrzižljivog ili tiranskog roditelja. U takvim slučajevima – kao što je slučaj Leonarda Lejka i Čarlsa Nga u Americi osamdesetih godina – jedna polovina para nema nikakvo samopoštovanje, dok je druga patološki sebična. Međutim, mislim da je u ovom slučaju verovatnije reč o samostalnom krstaškom pohodu. On sam nam to jasno stavlja do znanja u drugom mejlu. On je vuk samotnjak. A, razume se, to je mnogo češće nego timski rad serijskih ubica. – Doktorica Ekhart počuta i skide naočare. – Osoba o kojoj govorimo nadoknađuje ovim činovima svoje nisko samopoštovanje. Zato smatram da je vrlo malo verovatno da bi u to mogao da se uklopi her Fabelov terorista: pogrešne godine, pogrešna motivacija, pogrešna psihologija, pogrešna politika...

Van Hajden je reagovao kao da je primio blagi elektrošok: „Kako to mislite 'pogrešna politika'?

– Pa osnovni psiho-profil koji sam iznela... okrivljavanje društva za lične promašaje, uverenje da je lični potencijal nerazvijen u nepravednom svetu... u stvari, gotovo sve, izuzimajući psihoseksualnu traumu, takođe odgovara tipovima neonacista.

– Mislio sam da ste rekli da ovo nije politički motivisano.

– Tako je. Mislim da nije. Ovaj čovek je verovatno psihoseksualno motivisan da ubija, ali, kao i svi drugi, i on ima političke stavove. U njegovom slučaju ti politički stavovi mogu, mada ne moraju, da budu groteskno iskrivljeni psihopatskom perspektivom i možda čak nekom vrstom pravdanja – izgovora – za ove postupke. Bar delimično. Suština onoga što hoću da kažem jeste da se jedan terorista s krajnje levice, kao Svenson, nikako ne uklapa u taj profil.

Fabel lagano klimnu glavom. – Prihvatam sve što kažete, ali šta ako sam u žiži svega ovoga *ja*⁷. Šta ako mi on upućuje... pa, neku vrstu izazova? Ubio sam mu jednu ženu i on ubija žene koje sam ja, kao policajac, dužan da štitim.

Suzana Ekhart se nasmeja. – Sada smo zamenili uloge i moram da kažem da je to dosta klimava psihologija. Veza je u najmanju ruku nategnuta. – Ona spusti naočare na sto ispred sebe, ispravi ramena i zabaci glavu mereći Fabela crnim očima. Osećao se nelagodno pod njenim nepopustljivim pogledom i plašio se da ostali ne primete da ga ona privlači. – Ali ako već izigravate psihologa, nastavi ona s osmehom, – dopustite mi da ja izigravam policajca. Sami priznajete da govorimo o nekome ko je po svoj prilici mrtav...

– Da.

– A u ovom poslednjem mejlu on sebe opisuje kao nekoga ko je ceo život proveo na periferiji tuđih fotografija¹. To baš ne upućuje na teroristu koji puni novinske naslove i ima harem mladih sledbenica...

Van Hajden se nasmeja. – Doktorka Ekhart, možda vama treba da dam her Fabelov posao... – On se okrete ka Fabelu, a s lica mu išče-ze osmeh. „A sada, Fabele, usredsredimo se na žive osumnjičene. – Fabel je još posmatrao doktorku Ekhart. Ona se i dalje osmehivala ne izbegavajući njegov pogled, s nagoveštajem vatre u crnim očima.

– Pa, kao što sam rekao, vidim to samo kao daleku mogućnost.

Doktorka Ekhart ponovo stavi naočare i pregleda svoj izveštaj. – Takođe bi trebalo da se pozabavimo ranijim nerešenim silovanjima ili pokušajima silovanja. Moguće je da je naš ubica u prošlosti seksualno napadao žene i da je to predstavljalo uvod u glavni događaj.

– Jesmo li obratili pažnju na skorašnje napade kakve je opisala frau doktor Ekhart? – upita Van Hajden. Verner pogleda Fabela imitirajući izraz lica koji je govorio: – Zašto se mi nismo toga setili? – Sledio je još jedan opominjući pogled.

– Jesmo, gospodine načelnice, odgovori Fabel. – Razgovarali smo sa svim poznatim licima okrivljenim za seksualne delikte koja se uklapaju u široki profil. Ništa nismo pronašli. Mada jedan broj prošlogodišnjih napada na žene u području Harburga i Altone nije rasvetljen. Za svaki slučaj, ponovo smo razgovarali sa žrtvama.

– U redu, glavni kriminalistički komesaru Fabele – reče Van Hajden, – nastavite da me obaveštavate. U međuvremenu, imamo jedan sastanak. – On pogleda na sat. – Vidimo se gore za deset minuta.

– Vrlo dobro.

Fabel priđe zidu prekrivenom fotografijama žrtava, načinjenim na mestima zločina. Snimljene sa blicom, slike su bile neobično žive: mučne boje eksplodirale su na blistavim fotografijama. Izgledale su nestvarno, kao Gojine vizije. Ali bile su stvarne: pre četiri meseca Verner i Fabel stajali su na hladnoj i vetrovitoj lineburškoj pustari, podignutih okovratnika kako bi se zaštitili od oštrog sibirskog vetra koji je neometano duvao preko baltičke nizije. Predeo je bio kao na Mesecu; jarka svetlost prenosivih elektrolučnih lampi blistala je u noći dok je ledeni vazduh pucketao od šištavog brborenja preko policijskih

radio-stanica. Zurili su u iskasapljeno telo prve žrtve, Ursule Kastner, dvadesetdevetogodišnje advokaticice u gradskoj službi, koja je iz svoje kancelarije otišla pravo u pakao. Ležala je ispružena pred njima na pustari, a na grudima joj je zjapila crna duplja. Sutradan je Fabelu stigao prvi mejl.

On postade svestan da kraj njega stoji Marija Kle.

– Zašto to rade? – Fabel je govorio sebi koliko i njoj. Oči su mu lutale po slikama.

– Zašto rade šta?

– Zašto pristaju? Izgleda da se prva žrtva srela sa ubicom po dogovoru. Njena kola, parkirana i zaključana, pronašla je drumska patrola na jednom odmorištu na autoputu i nije bilo znakova borbe ili nasilne otmice. Ova druga žrtva... kao da je pozvala ubicu da uđe. Ili je imao ključ. Nema tragova provale ili borbe na pragu ili u blizini. Valjda je u izvesnoj meri shvatljiva ta njena predusretljivost jer je bila prostitutka, ali Ursula Kastner je bila pametna mlada žena, svesna potrebe da bude zaštićena. Zašto su se obe povinovale potpunom neznancu?

– Ako je bio neznamac – reče Marija.

– Ako sledi uobičajeni profil serijskog ubice, kao što znate, on ne bi birao žrtve koje ga poznaju odranije... – Suzana Ekhart se pridruži Fabelu i Mariji.

– Onda zašto je Kastnerova poslala s njim i zašto ga je 'Monika' pustila u stan? – ponovi Fabel svoje pitanje. Marija slegnu ramenima.

– Možda im je nečim ulivao poverenje... – Suzana počuta kao da bira reči. – Sećate li se slučaja Alberta Desalva?

Marija i Fabel se bezizrazno zgleđaše.

– Albert Desalvo. Bostonski davitelj. Početkom šezdesetih godina ubio je dvanaest žena u Bostonu...

– I šta s njim? – Fabel je bio iskreno zbunjen.

– Bostonska policija postavljala je isto pitanje kao i vi sada: 'Zašto ga žrtve puštaju u stan?'

– I zašto su to činile?

– Desalvo je po struci bio vodoinstalater. Zazvonio bi na vrata i rekao da je od nadzornika stambenog bloka dobio nalog da ih poseti. Ako bi žrtva izrazila sumnju ili se bunila, Desalvo bi jednostavno kazao: 'U redu', i odlazio je kao da tome ne pridaje neku važnost. Pošto žrtve nisu htele da se svađaju s vlasnicima stanova, a budući da je Desalvo očigledno imao originalan alat za obavljanje svog posla i nije insistirao, žrtve su ga pozivale da se vrati i otvarale mu vrata.

– Šta, dakle, hoćete da kažete? – upita Marija. – Da treba da tražimo nekog vodoinstalatera?

Suzana nestrpljivo uzdahnu. – Ne, ne mora da bude baš to. Ali moguće je da se prerušava u nešto slično. Nešto što uliva poverenje, iako ga žrtve i ne poznaju.

Marija je kuckala nalivperom po zubima. – Znamo da taj čovek, po sopstvenom priznanju, ostavlja utisak anonimnosti. Možda se pre nego što ubije oblači kao neko ko ima vlast.

– E, ovo je, her Fabele, mnogo bolja amaterska psihologija nego vaša. – Suzana Ekhart se široko osmehnu i pokaza savršene zube.

Fabelove oči su prelazile preko fotografija na zidu. – Recimo da on ulepšava ritual tako što se oblači kao ovlašćeno lice. Šta bi u očima žrtava najbolje reprezentovalo vlast i pridobilo njihovo bespogovorno poverenje?

Marija Kle je za trenutak zurila u Fabela. Kada je progovorila, glas joj se pretvorio gotovo u šapat: – Oh, *shit*.

– Hoćeš li ti da saopštiš novost načelniku kriminalističke policije ili da to učinim ja?

Pre odlaska u Van Hajdenovu kancelariju Fabel je telefonirao u LKA7, specijalno odeljenje Državne kriminalističke uprave za borbu protiv organizovanog kriminala. Ugovorio je sastanak s glavnim komesarom Buholcom, koji je bio na čelu tima čiji je cilj bilo razotkrivanje Ulugbejove organizacije. Nešto u Buholcovom tonu opomenulo je Fabela da je on očekivao njegov poziv, ali mu se nije naročito obradovao. Buholc se složio da primi Fabela u pola tri. Pošto je telefonirao, Fabel je izvukao Klugmanov plavi dosije – onaj s podacima o službovanju u hamburškoj policiji. Našao je upravo ono što je očekivao: Klugman je proveo šest meseci – i to šest meseci neposredno pred otpuštanje iz policije – direktno pod Buholcovom komandom, kao pripadnik jedne mobilne operativne jedinice.

Fabel tek što je skupio svoje papire da bi krenuo u Van Hajdenovu kancelariju kada je Verner proturio svoju čekinjastu oblu glavu kroz vrata njegove službene sobe.

– Jane, profesor Dorn te je tražio još jednom. Ponovo pita da li može da te vidi.

– Jesi li zapisao broj njegovog telefona? – Fabel nije podigao pogled i nastavio je da skuplja fascikle.

– Nego šta. Kaže da može da nam pomogne u ovom slučaju. Vrlo je uporan, Jane.

Fabel i dalje nije podizao pogled. U redu. Dogovori se o vremenu.

Verner klimnu glavom i nestade. Fabel gurnu fascikle pod mišku, izide iz kancelarije i pođe ka liftu. Duboko u utrobi osećao je nelagodno uzbuđenje dok se sećao lica svog starog tutora. Jasno ga je video. Zatim je pokušao da se seti drugog lica, lica koje je takođe dovodio u vezu s prezimenom Dorn, ali je otkrio da ne može.

Van Hajdenova kancelarija nalazila se na četvrtom spratu uprave policije. Čim je izašao iz lifta, Fabel se našao oči u oči s privlačnom i nasmešenom mladom službenicom koja je radila na prijavnici u civilnoj odeći. Svetla kosa boje maslaca bila joj je začušljana i skupljena u konjski rep; nosila je jednostavnu belu bluzu i crni kostim koji se sastojao od suknje i žaketa. Fabel bi mogao da je zamisli u nekoj banci da nije znao da je zgodna mlada žena policajka i da verovatno ima devetomilimetarski zigzauer PG automatik u futroli za opasačem. Pošto je dobila potvrdu da ima zakazan sastanak, službenica je odvela Fabela kroz hodnik do velike sobe za sastanke, izduženog pravougaonog oblika i velikih prozora duž jednog zida, koji su, kao i u sobi za brifinge ispod nje, gledali na Ulicu Hindenburg. Dugačak sto od trešnjevog drveta bio je sa svih strana okružen stolicama presvučenim crnom kožom. Tri stolice u vrhu stola bile su zauzete: Van Hajden je sedeo između jednog zdepastog, snažno građenog čoveka kratke crne kose, proređene na slepoočnicama, koga Fabel nije poznao, te jednog gojaznog čoveka kose boje peska i rumenog tena, koji je ostavljao utisak da je nedavno izribao kožu. Fabel je u njemu prepoznao inensentora Huga Ganca, hamburškog ministra. Kraj prozora je stajao četvrti čovek, ledima okrenut Fabelu, i posmatrao saobraćaj na ulici. Bio je vrlo visok i nosio je elegantno odelo koje nije bilo nemačko, već verovatno italijansko. Tri čoveka za stolom bili su zauzeti nekom detaljnom raspravom i često su nešto proveravali u beleškama ispred sebe.

Fabel pogleda preko stola u neznanca. Van Hajden ulovi njegov pogled i predstavi ih.

– Ovo je pukovnik Gerd Folker iz BND-a. Pukovniče Folkeru, glavni kriminalistički komesar Fabel. Molim vas sedite, Fabele.

Opet ista priča, pomisli Fabel. BND – *Bundesnachrichtendienst* – tajna služba koja je imala zadatak da štiti *Grundgesetz*: Osnovni zakon ili Ustav Savezne

Republike Nemačke. Posao BND-a bio je da prati i kontroliše terorističke i ekstremističke grupe oko nemačke političke scene, kako desnice, tako i levice, aktivne ili primirene.

Takođe, od 1996. BND je uključen u borbu protiv organizovanog kriminala. Fabel je gajio duboko nepoverenje prema BND-u. Tajna služba je tajna služba, kakve god joj inicijale dali.

Folker se osmehnu i pruži mu ruku preko stola. – Milo mi je što smo se upoznali, her Fabele. Mnogo sam čitao o vašim zaslugama u prošlogodišnjem slučaju Markusa Štimpkea...

Njih dvojica se rukovaše.

– A ovo je ministar Ganc, nastavi Van Hajden.

Ganc pruži ruku; na izribanom licu nije se pojavio osmeh. – Strašno je ovo što se događa, her kriminalistički komesaru – reče Ganc snizivši Fabelov čin za nekoliko stupnjeva. – Nadam se da koristite sva sredstva koja vam stoje na raspolaganju da to zaustavite.

– Prvi glavni kriminalistički komesar, ispravi ga Fabel, i razume se da činimo sve što možemo da uhvatimo ubicu.

– Siguran sam da ste svesni da štampa raspiruje zabrinutost javnosti do stanja pomame... – oglasi se prilika pored prozora i najzad se okrete ka ostalima. Bio je to čovek u ranim pedesetim, visok, elegantan, rhršav i plećat, prodornih plavih očiju i duguljastog, uskog, inteligentnog lica sa urezanim okomitim borama. Skupa frizura krasila mu je kosu podjednako plavu i sedu. Fabel, koji je i sam cenio finoću engleskog krojačkog zanata, prepoznao je skupu kraljevskoplavu košulju iz Ulice Džermin u Londonu. Odelo je nesumnjivo bilo italijansko. Opšti utisak je bio više potvrda ukusa i stila nego razmetljivosti. Fabel ovog čoveka nikada nije sreo, ali ga je odmah prepoznao. Najzad, za njega je glasao.

– Da, gospodine prvi gradonačelnice, nisam propustio da to primetim. – Fabel okrete naslonjaču presvučenu kožom na kojoj je sedeo da bi pogledao u oči prvom gradonačelniku i premijeru hamburške vlade, doktoru Hansu Šrajberu.

Šrajber se osmehnu. – Vas zovu *der englische Kommissar*, zar ne?

– Da, netačno.

– Niste Englez?

– Nisam. Mogu iskreno da kažem da u sebi nemam ni kap engleske krvi. Majka mi je Škotkinja, a otac mi je bio Friz. Dok sam bio dete, neko vreme smo živeli u Engleskoj. Delimično sam se tamo školovao. Zašto pitate?

– Samo sam radoznao. I sam sam anglofil. Najzad, kaže se da je Hamburg 'najbritanskiji grad izvan Ujedinjenog Kraljevstva'... A osim toga, smatram da je baš zanimljivo – to što vas zovu engleski komesar, hoću da kažem. To vas obeležava kao... pa, različitog. Vidite li sebe kao nekoga ko se razlikuje, her Fabele?

Fabel slegnu ramenima. Nije video svrhu ovog razgovora, a lični ton je počeo da mu smeta. Istina je da je osećao da se razlikuje. Celog života je bio svestan drugog, nenemačkog aspekta svog karaktera. Mrzeo ga je i cenio u isti mah.

Šrajber očigledno oseti nelagodnost koja je rasla u Fabelu. – Žao mi je, her Fabele, nisam želeo da čeprkam po vašoj intimi. Činjenica je da sam pročitao vaš dosije službovanja i jasno je da ste izuzetan policajac. Verujem da se *zaista* razlikujete, da imate neku oštrinu i dodatnu perspektivu koja nedostaje drugima. Zato verujem da ste vi čovek koji će stati na put ovom čudovištu.

– Nema mi druge, reče Fabel i nastavi objašnjavajući da ga je – izabrao – takozvani Svenov sin. Dok je Fabel govorio, Šrajber je klimao glavom i mrštio

se kao da upija i meri svaku mrvicu informacija, ali Fabel je primetio da gradonačelnikov pogled luta po sobi. Ovaj pokret je njegovim poluzatvorenim usredsređenim očima davao gotovo grabljiv izgled. Činilo se da je duhom na više mesta istovremeno.

– Voleo bih da znam, gospodine glavni komesaru, imate li vi, u stvari, neku strategiju? – upita ministar Ganc. – Nadam se da ne prepuštamo tom manijaku da diktira program. Ovde je potreban proaktivan policijski rad...

Fabel se upravo spremao da uzvрати kada ga je Šrajber prekinuo. – Imam puno poverenje u her Fabela, Hugo. A mislim da nam neće pomoći ako mi političari budemo učili policiju kako da radi svoj posao.

Gancovi rumeni obrazi još jače se zajapuriše. Bilo je jasno ko je ovde gazda. U svemu tome bilo je čudno što Fabel nije bio sasvim ubeđen da zaista uživa poverenje prvog gradonačelnika uprkos Šrajberovim korektnim rečima. A ni sam nije bespogovorno verovao Šrajberu.

Van Hajden spreči da ova zaševica preraste u neprijatnu tišinu. – Možda je sada zgodan trenutak da nam glavni kriminalistički komesar Fabel podnese izveštaj.

Šrajber zauze mesto za stolom, a Fabel kratko izloži koliko su dosad napredovali u ovom slučaju. Izveštaj je prekidao da pokaže slike iz fascikle za fotodokumentaciju. U pojedinim trenucima izgledalo je da će Gancu pozliti; Šrajberovo lice imalo je masku uvežbane ozbiljnosti. Pred kraj izlaganja Fabel se zavalio u naslonjaču i pogledao Van Hajdena.

– Šta je, Fabele? Imate li da nas izvestite o još nečemu?

– Bojim se da imam, gospodine načelnice. U ovom času to je samo teorija, ali...

– Ali?

– Kao što sam već pomenuo, nije bilo tragova provale u stan druge žrtve, a ni znakova borbe ili nasilja na prvoj tački dodira između izvršioca i obe žrtve. To nas je navelo na zaključak da je ili bio naoružan i da ih je pretnjom naterao da sarađuju, ili da su žrtve zbog nečega imale poverenja u svog ubicu. Ovo drugo znači jedno od dvoga: da je ubica bio neko koga su već poznavale – mislimo da je to gotovo isključeno ako imamo u vidu profil ubice koji smo izradili i velike razlike u biografijama žrtava i mestima stanovanja...

– A druga mogućnost?, ogłosi se Šrajber pre ostalih.

– Druga mogućnost je da se ubica prerušava u neku osobu koja predstavlja vlast ili uživa poverenje...

– Kao što je...?, upita Van Hajden.

– Kao što je policajac... ili neki gradski činovnik...

Za trenutak je zavladao tišina. Šrajber i Ganc razmenili su pogled koji je bilo teško protumačiti. Van Hajden je izgledao pokislo. Folkerovo lice ostalo je bezizrazno.

– Ali to nipošto nije sigurno? – Van Hajdenovo pitanje zvučalo je kao molba.

– Ne, nije. Ali moramo da objasnimo kako to da su žrtve primile ubicu ne pružajući otpor. On se možda pretvarao da je lažni majstor sa uverljivom pričom, ali naš psiho-profil sugerise da bi uživao u osećanju moći nad žrtvama koji bi mu dala policijska uniforma ili značka za identifikaciju.

Gancove obraze obli još dublje rumenilo. – Siguran sam da ne moram da vas podsećam, gospodo, da Policija Hamburga u ovom času dobija sve samo ne dobar publicitet. Koliko juče imao sam vrlo – da kažemo 'živu' – raspravu u Komisiji za policiju o problemu koji oni vide kao institucionalizovani rasizam u hamburškoj policiji. Poslednje što nam treba jeste neki manijak koji luta hamburškim ulicama i kasapi žene...

Fabela napusti strpljenje. – Zaboga, čoveče, nije naša krivica ako je neki psihopata rešio da se prurušava u policajca – a to je još veliko 'ako'. Ne možemo da odgovaramo za nešto nad čime nemamo kontrolu...

– Nije to suština primedbe ministra Ganca, reče Šrajber. – Suština je da će sumnje javnosti u policiju još više porasti ako ljudi misle da se neki psihopata maskira u jednoga od nas.

– Samo ako sam u pravu i ako se to pročuje. Kao što sam kazao, zasad je to samo teorija.

– Iskreno se nadam da je vaša teorija pogrešna, her Fabele, reče Ganc; spremio se da nastavi, ali čini se da ga je Šrajberov pogled učutkao.

– Siguran sam da to neće postati predmet debate, reče Šrajber. – Čvrsto sam uveren da će her Fabel uskoro da pronade i uhvati to čudovište.

Jeste li?, pomisli Fabel. Nisam siguran da ja verujem u to. Šrajber se sada obrati Van Hajdenu: – Naravno, očekujem da ćemo moći da izvestimo o nekom napretku što skorije. Znam, go-spodo, da vam je teško – a niste ni dužni – da uzimate u obzir zabrinutost javnosti, ali ja moram da mislim na viđenje e nasilnog kri-minala u Hamburgu koje pokreće štampa. Još jedan serijski ubicaje samo razlog više da se naše sugrađanke osećaju onesposobljeno. – *Onesposobljeno*. Sranje, pomisli Fabel, ovi ljudi više ne govore pošteno nemački jezik. Šrajber krenu ka vratima. Ganc shvati mig i ustade. Beendeovac Folker, Van Hajden i Fabel takođe ustadoše.

– Molim da nas iscrpno obaveštavate o napretku, reče Ganc.

– Naravno, gospodine senatore, uzvratu Van Hajden.

Posle odlaska dva političara Fabel se okrete Folkeru. – Smem li da pitam, gospodine pukovniče, kakve razloge ima BND da se interesuje za ovaj slučaj?

– Nadajmo se, nikakve. – Folkerov preširoki osmeh nije se nekako odražavao u njegovim očima. Fabel oseti da se u njemu produbljuje nepoverenje prema ovom beendeovcu. – Ja radim u Organizaciji specijalnog sastava ovde, u upravi policije. Her Van Hajden me je upozorio na činjenicu da su u ove zločine možda umešani neki radikalno desni ekstremistički politički elementi.

Fabel polako klimnu glavom dok je obrađivao tu informaciju. Zašto bi se jedan pripadnik tajne službe BND, koji radi u Organizaciji specijalnog sastava, interesovao za ovaj slučaj? BAO¹⁵ je osnovala Savezna kriminalistička uprava posle sramnog otkrića da je jedan stančić u Ulici Marijen broj 54 u Hamburgu bio baza teroristima koji su 11. septembra izveli napade u Sjedinjenim Državama. Najmanje osam terorista, uključujući i vođu ćelije, Mohameda Atu, prošlo je kroz taj stan u Hamburgu. Odgovor nemačke vlade bila je BAO. Sedamdeset specijalista Savezne kriminalističke uprave, dvadeset pet detektiva hamburške policije i šest američkih agenata FBI-ja radilo je u okviru BAO; njihova isključiva delatnost bila je prikupljanje obaveštajnih podataka o Al Kaidi i drugim grupama islamskih terorista. Fabel je osećao da ga vredi to što je prinuđen da o svojoj istrazi raspravlja s nekim čiji mandat nema nikakve veze sa ovom slučajem.

– Već sam objasnio načelniku kriminalističke službe da je verovatnoća da je ovo delo nekog neonaciste praktično minimalna. – Fabel se uzalud trudio da prikrije razdražljivost. Folker nije prestao da se osmehuje.

– Oh da, razumeo sam, her Fabele. No, i pored toga, ako postoje i najmanje sumnje da je u ovo umešan neki politički element, mislim da je najbolje da BND bude redovno informisan o napredovanju istrage. Obećavam da ću vam

---

¹⁵ BAO je nemački akronim od *Besondere Aufbau Organisation* – Organizacija specijalnog sastava. (Prim. prev.)

se sklanjati s puta koliko god mogu... ako me jednostavno budete obavještavali, naročito o svakom razvoju koji bi mogao uputiti na postojanje nekog političkog elementa...

– Svakako, gospodine pukovniče Folkeru.

Van Hajden ustade. „Pa, zahvaljujem, gospodine Fabele, mislim da se svi slažu da je vaš izveštaj bio informativan. – Prišao je vratima da isprati Fabela. Fabel je skupio svoje fascikle i rukovao se s Folkerom pre nego što se uputio k vratima.

Van Hajden mu otvori vrata i isprati ga u hodnik. Obrati mu se zaverenički tihim glasom: – I zaboga miloga, Fabele, obavestite me ako otkrijete išta što može da potvrdi vašu teoriju o ludaku koji podražava policajca. Ne sviđa mi se ovo. Nimalo mi se ne sviđa. Pogotovu ne kada se čini da je ova poslednja žrtva bila prostitutka koju je podvodio bivši pripadnik hamburške policije.

– Hoću, gospodine načelniče.

Fabel krenu kada ga Van Hajden zadrža blago mu spustivši šaku na mišicu. – I, Fabele... ne zaboravite da prvo kažete meni... i da me izvestite pre nego što saopštite ijednu reč pukovniku Folkeru.

Fabel se ovlaš namršti. – Naravno, gospodine načelniče...

Kada se Van Hajden vratio u svoju kancelariju, Fabel za trenutak zastade u hodniku pribirajući misli. Bilo je nečega u celom ovom zadatku – učešće beendeovca Folkera, žestoka briga ministra Ganca zbog mogućnosti da se ubica maskira kao policajac i način na koji je ceo sastanak – štimovao – Šrajber – što je u Fabelu pobudilo sumnju da je u pitanju nešto više od lova na jednog serijskog ubicu. Kao da je postojao neki drugi program koji se odvijao bez njegovog znanja.

Sreda, 4. jun, 12.00, mrtvačnica Instituta za sudsku medicinu, Ependorf, Hamburg

Das Institut für Rechtsmedizin – Institut za sudsku medicinu – bio je mesto gde su se obavljala sva istraživanja vezana za forenzičku medicinu u Hamburgu. Svi slučajevi iznenadne smrti u gradu dospevali su u mrtvačnicu Instituta.

Fabelu se prevrnulo želudac kada ga je zapahnuo zadah mrtvačnice koji je dobro upoznao, ali na koji nikada nije uspeo da se navikne: nije to bio zadah raspadanja koji bi se očekivao, nego blago ustajali miris tečnog sredstva za dezinfekciju. Nije bilo tela na obdukcionim stolovima od nerđajućeg čelika, a mlečnobeke neonke kupale su mrtvačnicu sumornim, neumoljivim sjajem. Kada je Fabel ušao, Meler je, i dalje u zelenom lekarskom mantilu, sedeo za pisačim stolom, pregledao rukom hvatane beleške i zurio u ekran svog kompjutera. U predasima je rasejano zahvatao viljuškom salatu s testom iz plastične kutije i stavljao jedan po jedan zalogaj u usta. Nije primetio Fabelov dolazak.

– Mislio sam da ovde ne sme da se jede. – Fabel privuče stolicu ne čekajući poziv.

– I ne sme. Uhapsite me. – Meler ne diže pogled s beležaka.

– Šta znate o devojci?

– Dobićete izveštaj po podne. – Meler kucnu nalivperom po stranici koju je ispisivao. – Sada ga spremam.

– Samo mi dajte najvažnije informacije.

Meler baci nalivpero na sto, zavalio se na stolici i provuče ruke kroz kosu, a onda ih skrsti na potiljku. Posmatrao je Fabela verziranim, nadmoćnim

pogledom. – Jeste li se čuli sa svojim dopisnim prijateljem?

– Meleru, nemam vremena za to? Šta imate za mene?

– Slučaj je zanimljiv, mora se priznati, glavni komesaru. – Meler zaviri u svoje beleške. – Žrtva je ženskog pola, stara između dvadeset pet i trideset pet godina, visoka metar i šezdeset pet, plavih očiju, prirodne smeđe kose ofarbane u plavo. Uzrok smrti je bio akutni zastoj srca usled šoka i masivnog gubitka krvi, što je pak bilo posledica masivne traume u abdomenu. Umrla je pre nego što su joj izvađena pluća. – Meler diže pogled sa zabeležaka. – Vi mislite da je ova mlada žena bila prostitutka?

– Da. Zašto?

– Nije imala seksualni odnos četrdeset osam sati pre smrti. Osim toga, očigledno je vodila računa o sebi.

– Mišićni tonus joj je bio izuzetno dobar i imala je vrlo nizak nivo masnog tkiva u odnosu na mišiće. Rekao bih da se bavila nekim sportom ili je redovno posećivala teretanu. Nije pušila i nema tragova alkohola u krvi. Izgleda, takode, da se zdravo hranila: poslednji obrok joj se sastojao od neke ribe s mahunarkama, a nivo lipida u krvi bio joj je vrlo nizak. – Meler prelista beleške. – Testirali smo je na narkotike – ništa. Ako isključimo genetske uticaje, da ova mlada žena nije sreća vašeg 'dopisnika', verovatno bi doživela duboku starost.

– Nešto o ubici?

– Nema forenzičkih tragova ubice. Kao što sam rekao, nema tragova seksualnog odnosa ni bilo koje druge seksualne aktivnosti. Ubica je svakako isti kao u prethodnom slučaju – ili je bar način ubistva identičan. Ubica je načinio jedan jedini rez snažnim ali neverovatno preciznim udarcem u grudnu kost, verovatno nekim teškim nožem sa širokim sečivom ili možda mačem, posle čega je razgrnuo rebra i izvađio pluća. Na oguljenim ivicama kostiju opazaju se znaci pritiska i rascepa, što ukazuje na širok, snažan udarac odozgo nadole. Odvajanje rebra zahtevalo je znatnu fizičku snagu, kao i rez izazvan jednim udarcem. Počinilac je bez sumnje muškarac... a luk prodiranja govori da verovatno nije niži od metar i sedamdeset i u najmanju ruku osrednje građe.

– To sužava potragu na oko devedeset odsto muških stanovnika Hamburga – reče Fabel bez sarkazma i više za sebe nego za Melera.

– Ja se bavim samo fizičkim dokazima, Fabele. Mada me je zagolicala očigledna pažnja koju je žrtva posvećivala svom zdravlju i telesnoj spremnosti. – Meler se nasmeja. – Nemam vaše iskustvo da sudim o naličju života u našem gradu, ali ne bih rekao da prosečna hamburška prostitutka mnogo polaže na svoje zdravlje – ili na zdravlje svojih klijenata.

– Zavisi. Izgleda da se ona visoko kotirala – briga o telu za nju je mogla da bude ulaganje u... pa, u njen *produkt*. Ali u pravu ste. Dosta toga se ne slaže kada je u pitanju ova žrtva. Jesu li joj moji ljudi uzeli otiske?

– Da, bili su već ovde.

– U redu. Hvala, her doktore Meleru. – Fabel se uputi ka vratima. – Vaš potpun izveštaj očekujem po podne.

– Fabele.

– Ima još nešto...

– Šta?

– Na gornjem delu desne butine, sa spoljne strane, postoji jedna stara rana. Ožiljak.

– Dovoljno težak da bude osobeni znak koji bi nam pomogao da je identifikujemo?

– Ovaj, da, mislim da znatno uvećava vaše izgleda. Ali značajniji je od same te činjenice...

– Šta time hoćete da kažete?

Meler se okrete ka svom kompjuteru i pritisnu nekoliko tastera. – Uneo sam u svoj izveštaj fotografiju snimljenu digitalnim fotoaparatom. Evo je.

Fabel pogleda u ekran. Slika ženske butine gotovo izbeljene kože. Video se jedan okrugao beleg s bočnim ožiljkom i nabranim obodom. Imao je izgled slabo uočljivog i drevnog mesečevog kratera. Meler pritisnu jedan taster i pojavi se nova slika. Ovoga puta bio je to zadnji deo butine. Umesto bledila, videla se jarka ljubičasto-crvena boja. Posmrtna pomodrelost: budući da je telo ležalo na leđima, sila teže odvukla je krv u donje delove.

– Vidite li ovde – Meler kucnu naliiperom po ekranu, – parnjak onog ožiljka s druge strane? Bili su to vrlo blede ožiljci... možda stari pet do šest godina. Zna li šta ih je načinilo?

– Da, znam, reče Fabel. Najzad, i on je imao dva slična ožiljka.

Meler se opet zavalio na stolici. – Verujem da će ovo malo da vam suzi istragu i olakša identifikaciju... hoću da kažem, koliko ima mladih žena u Hamburgu kojima je ukazivana pomoć posle ranjavanja iz vatrenog oružja u poslednjih deset godina?

Kiša je pljuštala. Ipak, Fabel je osećao potrebu da izađe na otvoreno i pusti kišu i vlažan vazduh da mu očiste odeću i pluća od ustajalog mirisa mrtvačnice. Kola je ostavio nekoliko ulica dalje i pre no što je u njima našao zaklon, plava kosa mu je bila splepljena za teme. Odvezao se ka dokovima u lučkoj četvrti. Kroz nekoliko minuta linijom horizonta zagospodarili su džinovski kranovi raspoređeni duž obala i na kejevima Elbe. Fabel se mobilnim telefonom javio u svoju kancelariju i tražio da razgovara s Vernerom, ali se umesto njega odazvala Marija Kle i objasnila da se Verner prijavio u tim za prismostru koji prati Klugrnana. Fabel je ispričao Mariji za ranu od metka na telu i naložio joj da pažljivo pretraži izveštaje svih hamburških bolnica i klinika od pre petnaestak do pre pet godina. Po zakonu je svako bolničko ili profesionalno medicinsko zbrinjavanje rane nanete vatrenim oružjem moralo da bude prijavljeno policiji. Marija ga je upozorila na mogućnost da je devojkicu – ako je bila prostitutka ranjena u pucnjavi među kriminalcima – nezvanično lečio neki lupeški medicinar. Fabel joj je rekao da ni to ne može da isključi, ali smatra da je malo verovatno.

– Ima li još nekih poruka? – upitao je Mariju.

– Verner vam poručuje da je za sutra ugovorio sastanak s profesorom Dornom. U tri po podne. – Marija počuta. „Je li profesor Dorn neki forenzički stručnjak?

– Ne, reče Fabel, – istoričar je. – Sačekao je da prođe jedan otkucaj srca pre nego što je dodao: – Mislio sam da je on istorija. Ima li još štogod?

Marija mu reče da je jedna novinarka zvala dva puta; neka Angelika Blim. Fabelu ovo ime nije značilo ništa.

– Jeste li je uputili na odeljenje za štampu?

– Da. Jesam. Ali ona je ostala pri tome da mora da razgovara s vama. Rekla sam joj da je za sva pitanja koja dolaze od štampe nadležna *Polizeipressestelle*¹⁶ ali ona je uporno tvrdila da ne traži novinsku priču, nego želi da razgovara s vama o nečem veoma važnom.

– Pitali ste je o čemu?

– Naravno da sam pitala. Kratko mi je odgovorila da gledam svoja posla.

– Jeste li zapisali njen broj telefona?

---

¹⁶ Nem. Policijska služba za odnos sa medijima (Prim. Prev.)

– Jesam.

– Dobro, videćemo se kad se vratim. U pola tri imam sastanak u Odeljenju za organizovani kriminal. – *Schnell-Imbiss* ili snek-štanđ nalazio se kod dokova Elbe, bio je patuljast u poređenju s gomilom kranova koji su dizali nad njim. Činio ga je jedan karavan s velikim otvorenim prozorom za posluživanje i tende svetlih boja. Okruživali su ga stolovi visoki do struka sa suncobranima, podjednako udaljeni jedan od drugoga, za kojima je šaćica raštrkanih mušterija s nogu jela *Bockwurst*¹⁷ ili ispijala pivo ili kafu. Pored prozora za posluživanje nalazio se mali držač za dnevnu štampu. Bezbojna okolina i vreme nisu smetali improvizovanom ugostiteljskom objektu da izgleda veselo i krajnje čisto.

Fabel se parkirao i po kiši otrčao od kola do zaklona koji je pružala tenda. Jedan bucmasti pedesetogodišnjak rumenih obraza, u belom mantilu i s kuvarskom kapom na glavi, stajao je iza tezge. Kada se Fabel približi, on se nalakti i nagnu napred.

– Dobro jutro, gospodine glavni kriminalistički komesaru – reče s naglaskom koji je bio širok i ravan kao frizijski predeo iz kojeg je poticao. – Ako smem da dodam, danas izgledaš ko govno.

– Teška noć, Dirk, odgovori Fabel, trenutno prešavši sa strogog visokonemačkog govora na njemu prirodni frizijski jezik. – Uzeću pivo i kafu.

Dirk mu posluži frizijsko pivo i kafu.

– Jesi li skoro video Mahmuta?

– Ne, i to dosta dugo, kad već pominješ. Nešto se dogodilo?

Fabel je pijuckao pivo. – Moram da razgovaram s njim, to je sve. Telefoniraću mu kasnije – ako uspem da ga uhvatim. Znaš kakav je. – Fabel je srkao jaku crnu kafu. Opekla mu je usne tako da je morao da je spusti i otpije još jedan gutljaj piva.

– Pretpostavljam da ti je ovo ručak? – Dirk pokaza glavom na pivo i kafu.

– Dobro, daj mi uz to i jedan *kdsebrot*¹⁸ Ako vidiš Mahmuta, možeš li da mu kažeš da ga tražim? Znam da tebe ne moram da opominjem da budeš diskretan. – Fabel pogleda pored Dirka; na zidu karavana, iza njegovih leđa, bila je fotografija na kojoj je Dirk, petnaestak godina mlađi i mršaviji, nosio zelenu šupovsku uniformu. Fabel mahnu glavom ka fotografiji: „Ne prave ti nevolje zbog ovoga?”

Gostioničar pruži Fabelu rasečenu kiflu punjenu sirom i kiselim krastavčićem i slegnu ramenima. Osmeh mu se još više raširi. „S vremena na vreme. Ponekad se ovde skupe grubijani, ali moja diplomatija obično deluje na njih... – Zavukao je ruku pod tezgu i izvadio veliki automatski glock. Fabel se zagrenu pivom i osvrnu se da proverii je li to videla još neka mušterija.

– Zaboga, Dirk, sklanjaj to! Praviću se da nisam video.

Dirk se nasmeja, pruži ruku preko tezge i srdačno pljesnu Fabela po obrazu. – De, de, ne uzbuđuj se, Janik... – Mali Jan. Dirk je taj nadimak dao Fabelu u vreme kad su služili zajedno. Uprkos tome što je Dirk imao niže zvanje, kao viši pozornik u delu javne bezbednosti zvanom *Schutzpolizei* – dakle, u uniformisanoj policiji – mlađi komesar Fabel je brzo shvatio da je iskustvo koje nudi stariji policajac dragoceno. Dirk je spremno učio Fabela kako se šta radi. Isto je činio za Franca Veberna, mladog policajca koji je umro istoga dana kada je Fabel ranjen. Koliko je Fabela služilo sećanje, Dirka je jedan jedini put napustio zaradni smisao za humor, i to kada je posetio Fabela u bolnici posle pucnjave.

---

¹⁷ Nem.: vrsta kobasica. (Prim. prev.)

¹⁸ Nem.: sendvič sa sirom. (Prim. prev.)

Kiša je prestala i snop sunčeve svetlosti probio se kroz oblake da na parkiralištu iscrta graviru rešetkastih senki kranova. Fabel plati *kdsebrot*, pivo i kafu. Bacio je još nekoliko novčića. – Uzeću i *ŠauMall!*, kazao je vadeći s gondole za novine jedan primerak.

– Nikad ne bih pomislio da si ljubitelj štiva kao što je *Šau Malt* – reče Dirk.

– I nisam... – Fabel otvori savijeni tabloid. Naslov je vrištao.

MANIJAK TRBOSEK PONOVO NAPADA! HAMBURŠKA POLICIJA NEMOĆNA DA ZAUSTAVI LUDAKA! Ispod ovog naslova bila je fotografija Horsta van Hajdena s potpisom: NAČELNIK KRIPA VAN HAJDEN: ČOVEK KOJI NE USPEVA DA ZAŠTITI ŽENE U HAMBURGU. – *Scheisse...*, promrmlja Fabel. Van Hajden će odlepiti. U uvodniku je žestoko kritikovana hamburška policija i nuđena je nagrada za informaciju. Srednje strane su takođe bile posvećene ovoj temi. Još jedan naslov je upadljivo saopštavao: KO BRINE DA OVAJ MONSTRUM BUDE UHVAĆEN? BRINE *Šau Mall* MI NUDIMO 10 000 EVRA ZA INFORMACIJU KOJA ĆE DOVESTI DO HAPŠENJA I OSUDE OVOG MANIJAKA!

– Šta je?, upita Dirk. Fabel mu gurnu novine preko tezge. – Oh, razumem... dozvoli da pogađam, ovo je tvoj slučaj?

– Pogodak iz prve. – Fabel ispi pivo, a zatim kafu i ostavi na tezgi nepojedenu kiflu. – Bolje je da krenem. Pre nego što Van Hajden raspiše nagradu za moju kožu.

– *Tschiiss*,¹⁹ Jane.

Sreda, 4. jun, 14.45, uprava policije, Hamburg

LKA7 – Odeljenje za organizovani kriminal – odvojeno je od ostatka zgrade uprave Policije Hamburga teškim sigurnosnim vratima koja se kontrolišu s pulta za obezbeđenje. Kamere internog obezbeđenja pretražuju hodnike koji vode u LKA7 i niko ko prilazi tom odeljenju ne može da izbegne budno oko naoružanog ljudstva na pultu za obezbeđenje. To je osigurana sredina u osiguranoj sredini; policijska stanica u policijskog stanici.

Borba protiv organizovanog kriminala u Hamburgu pretvorila se u tajnu i nasilnu igru. Imigrantske mafije – naročito turska, ruska, ukrajinska i litvanska – stalno su se borile s domaćim, nemačkim gangsterskim krugovima oko vlasti nad dva najunosnija kriminalna tržišta: seksa i droge. Postojala je čak i specijalna sekcija LKA7.I, posvećena borbi s hamburškim Anđelima pakla, koji su za sebe otkinuli komad tržišta organizovanog kriminala.

Zbog toga je LKA7 i sam stekao reputaciju tajanstvene organizacije. Bio je to rat, pa je i način mišljenja pripadnika ovog odeljenja postao sličniji vojničkom nego policijskom. Fabel je prišao blindiranim vratima i pritisnuo zvono. Reagujući na zapovest iz zvučnika iznad vrata, predstavio se i pokazao pred kamerom svoje policijske isprave. Snažno električno zujanje i glasno škljocanje metala potvrdili su da mu je ulazak odobren. Jedan stariji uniformisani policajac, vrlo mišićav i obrijane glave, čekao je Fabela kod pulta za obezbeđenje.

– Neko će uskoro doći po vas, gospodine, osmehnu se čovek kod pulta. Očigledno mu je nedostajalo prakse. – Odvešće vas kod glavnog komesara Buholca.

Tek što je Fabel seo, u sobičku na prijavnici pojavi se još jedan div. Plava

---

¹⁹ Nem. Kolokvijalno: do viđenja (Prim. Prev)

kosa bila mu je podšišana gotovo do glave, a mišići su mu se nadimali ispod zategnute tkanine crne košulje s polo okovratnikom. Na širokim plećima nosio je tregere i žutomrku kožnu narameničnu futrolu s glomaznim magnumom, koji nije spadao u standardno policijsko naoružanje. Kada se primakao, bilder se osmehnuo pokazujući niz savršeno belih zuba. Fabelu kroz glavu prođe pitanje – Da li ujeta?

– Dobar dan, gospodine glavni kriminalistički komesaru. Ja sam kriminalistički komesar Lotar Kolski. Radim za glavnog komesara Buholca.

Fabel ustade i shvati da mora da podigne glavu da bi gledao Kolskog dok su se rukovali.

– Molim vas, pođite za mnom, her Fabele, ja ću vas odvesti.

Kolski je ćaskao dok su išli hodnikom. Fabel je ovu situaciju doživljavao kao nadrealnu; koraćao je pored teško naoružanog kolosa koji je brbljao o vremenu i kako iedva čeka da iskoristi kasni odmor. Verovatno na Kanarskim ostrvima.

Buholcova kancelarija nije se razlikovala od niza službenih prostorija duž hodnika. Ali, dok su se u drugim kancelarijama u tom nizu nalazile po dve radne stanice jedna naspram druge, očigledno namenjene parovima detektiva, Buholc je radio sam. Kolski je otvorio vrata Fabelu i Fabel se osećao kao neki beznaćajan satelit koji kruži oko džinovske planete dok je ulazio u sobu pored glomazne prilike Kolskog. Za jednim velikim stolom s kompjuterskim terminalom sedeo je ćovek koji je mogao biti na sredini šeste decenije života. Ćelavost mu je uznapredovala, a ono što je ostalo od njegove tamne kose bilo je podšišano do ćekinja koje su se protezale u bradu, nalik na strnjiku, od koje mu se tamneo donji deo grubog lica. Nos mu je izgledao kao da ga je lomio više no jednom. Fabel je ćuo da je Buholc u mlaćim danima bio bokser i primetio je uramljene fotografije na zidu iza njegovih leća: isto lice ali mlaće; vitkiji, ali i tada snaćno graćen. Mlaći Buholc je na tim fotografijama bio snimljen u raznim periodima svoje amaterske bokserske karijere, a njegov nos u raznim stadijumima razaranja. Na jednoj fotografiji Buholc kao tinejdđer, u bokserskoj opremi, drži podignut trofej, a ispod fotografije piše: – Juniorski šampion Hamburga-Harburga u poluteškoj kategoriji, 1964.

– Ućite i sedite, her Fabele. – Buholc napola ustade i pokaza jednu od dve stolice preko puta sebe. Fabel sede i iznenadi se kada vide da je Kolski zauzeo drugu stolicu. – Kriminalistićki komesar Kolski je voća tima zaduženog za Ulugbeja, objasni Buholc. – On verovatno moće da vam kaće o tome više nego ja.

– Moćda je to neopravdano, poće Fabel, – ali u okviru ove istrage Oubistvu rado bih postavio nekog oficira za vezu s LKA7 – logićno je da to budete vi, her Kolski. Verujemo da je žrtva bila prostitutka Imoguće je da je radila za Ulugbeja – posredstvom ćoveka po imenu Klugman... nekadašnjeg hamburškoćkog policajca.

Buholc i Kolski se znalaćki zgledaše.

– A da – reće Kolski, – dosta dobro poznajemo her Klugmana. Je li on osumnjićen u vašoj istrazi?

– Ne. Trenutno nije. Da li bi trebalo da bude?

– Vi pretpostavljate da je to delo nekog serijskog ubice. Psihopata? – upita Buholc.

– Da... – Fabel otvori fasciklu i prući Buholcu jednu fotografiju s mesta zloćina. Buholc je ćutke proućio sliku pre nego što ju je predao Kolskom, koji tiho i otegnuto zviznu kada ju je video. – Ovo je mkotvorina našeg ćoveka, nastavi Fabel. – Ima li razloga da se poblifice zainteresujemo za Klugmana?

Buholc odmahnu glavom i pogleda preko stola u Kolskog, koji to odbaci slegnuvši širokim ramenima. – Ne, odavno znam Klugmana. On je policajac koji se iskvario... i čije mišiće Ulugbej koji put koristi, ali ne mogu da zamislim da Klugman uradi ovako nešto. On je siledžija, ne psihopata.

– Razumeo sam da je Klugman radio za LKA7, u Mobilnoj operativnoj grupi privremeno uključenoj u sastav vaše jedinice za drogu, pre nego što je otpušten iz službe...

– Tako je... nažalost... – potvrdi Buholc. – Imali smo nekoliko neuspelih operacija. Izgledalo je da mete dobijaju informacije iznutra, ali ni za trenutak nismo sumnjali da je izvor neko od naših. Onda se, naravno, ispostavilo da je Klugman razmenjivao informacije za drogu. Da ga nismo zaskočili na vreme, ko zna kakvu bi štetu napravio...

– Kako ste ga uhvatili?

– Pretresom ormarića, odgovori Kolski. Skrstio je ruke, a nabildovani mišići zategli su mu košulju. – Našli smo jedan neregistrovani automatski pištolj, svežanj novčanica i nešto kokaina...

– Šta, ovde u upravi policije?

– Da.

– Nije vam se učinilo da je to... pa, malo čudno? Suviše zgodno, ako hoćete.

– Da, u stvari, u pravu ste, reče Buholc. – Osim toga, imali smo anonimnu dojavu, inače ga ne bismo uhvatili. Ali Klugman je takoreći odmah priznao da se drogira i rekao da je smatrao da je skrovište u upravi policije najbezbednije. Najzad, kome bi palo na pamet da ovde traži zabranjene supstance?

– Ali mi govorimo o maloj količini droge, je li?

– Da. O nekoliko grama. Ali to je bilo dovoljno. – Buholc se nagnu napred.

– Kao što ste приметili, bilo je suviše lako, ali imali smo teoriju o tome.

– Jel?

– Ulugbej je Klugmana držao u šaci. Nikada nismo uspeli da dokažemo da je Klugman dostavljao Turcima podatke o planiranim dejstvima. Da jesmo, Klugman bi još bio iza rešetaka. Ali činjenica je da nismo imali za šta da ga optužimo osim za posedovanje male količine droge i ilegalnog oružja. Čak je zadržao i gotovinu: nije bilo dokaza da je stečena zabranjenim poslovima. Bilo je taman dovoljno da ga izbacimo iz službe, ali nedovoljno da ga pošaljemo u zatvor.

Kolski ponovo uhvati nit koju je načas izgubio. – Ali Ulugbej je u svako doba mogao da nam pruži potrebne dokaze – i da nam Klugmanovu glavu servira na poslužavniku.

Fabel klimnu glavom. – Dakle, Klugman je, hteo ne hteo, morao da radi za Ulugbeja...

– Tako je, reče Buholc.

– Mislite da je Ulugbej stajao iza one anonimne dojave?

– Moguće, ali malo verovatno. Klugman je sada vrlo koristan Ulugbeju – kao izvor informacija i nitkov koji je prošao rigoroznu obuku – ali bio mu je još dragoceniji u policijskoj službi, u jedinici za specijalne operacije.

– Ko je onda otkucio Klugmana? Imate li neku ideju?

– Znam koliko i vi, reče Buholc. – To obaveštenje je za nas imalo veliku vrednost... dostavljaču bismo platili lepu svotu. Bilo je zaista čudno što nam je to saopšteno besplatno i anonimno.

– Možda je neko u Ulugbejovoj organizaciji imao sopstvene planove?

– Opet moguće – i opet malo verovatno. Prokleti Turci se drže čvrsto. Cinkarenje nije samo kršenje kodeksa ponašanja, kažnjava se smrću – vrlo neprijatnom smrću – a prestupniku se guli koža s lica.

– A čak i ako se ne boji onoga što će mu se desiti – prihvati Kolski, – uvek postoji mogućnost da se osvete njegovoj porodici... bilo ovde, bilo kod kuće, u Turskoj.

Fabel kratko i zamišljeno klimnu glavom, a zatim kucnu po fotografiji s mesta zločina. – Može li ovo da spada u tu kategoriju? Može li da se shvati kao kažnjavanje? Neka vrsta ritualizovane opomene – znate, gangsterski običaj...

Buholc se osmehnu, malo pokroviteljski, pomisli Fabel, i okrznu pogledom Kolskog. „Ne, her Fabele, ovo nije gangsterski običaj'. Mislim da je sigurnije da se držite svoje teorije o serijskom ubici. Ali to što kažem ne znači da mi se sviđa ideja o nekakvoj vezi sa Ulugbejom... – Buholc se okrete Kolskom. – Ispitaj to, Lotare, važi?

– Naravno, šefe.

Buholc se ponovo okrete Fabelu. „Da je Ulugbej hteo da ova devojka bude ubijena, ona bi jednostavno nestala. Možda nikada ne bismo doznali za taj slučaj. Da je, s druge strane, Ulugbej hteo da ona posluži kao primer – da ga je prevarila ili obaveštavala policiju – našli bi je s metkom u glavi. Ili, u najgorem slučaju, ako bi zaista odlučio da pošalje upozorenje, bila bi zadavljena. Međutim, Ulugbej se u ovom času trudi da što manje skreće pažnju na sebe.

– Jeli?

– Ulugbej ima brata od strica, Mehmeta Jilmaza – objasni Kolski. – Ulugbejovi uspesi su umnogome rezultat Jilmazovih napora. On je preveo u zakonske tokove dobar deo Ulugbejovih poslova i smatra se da je 'mozak' bitnih, unosnijih delova kriminalnih delatnosti. Jilmaz je gazda po svemu osim po tituli. Ulugbej ume da bude pravi *Arschloch*. Čudljiv je, nepredvidljiv i neverovatno sklon nasilju. Bili smo najbliži tome da uhapsimo gada kada bi podivljao zbog neke uvrede ili pretnje organizaciji. On ne razmišlja – samo daje sebi oduška i seje leševe. Nasuprot tome, Jilmaz je naša prava meta. On obuzdava Ulugbeja i otežava nam prikupljanje valjanih dokaza. I mada pokušava da ozakoni poslove, on je opasan kučkin sin. Kad ubija, Jilmaz to planira kao vojnu operaciju... hladan je, efikasan i ne ostavlja tragove koji bi poslužili kao dokazi. Ima neprobojno obezbeđenje. Ipak, Jilmaz se trudi da radi u tajnosti i ne eksponira organizaciju kako ne bi ugrozio svoj program legalizacije.

– Vi, dakle, ne verujete da bi u ovakvo nešto mogli da budu umešani njihovi prsti?

– Ni u kom slučaju – odgovori Buholc. – Ovo nikada nije bio njihov stil, a pogotovu ne sada. Osim toga, ovaj zločinac je ubijao i ranije, je li tako?

– Da. Znamo za još jedan njegov zločin.

– I ta ranija žrtva nije imala veze s Ulugbejovom organizacijom?

– Nije. Bar koliko nam je poznato. – Buholc slegnu ramenima i podiže ruke. Malo kasnije neodređeno pokaza na fasciklu u Fabelovoj ruci. – Imate li jedan primerak tog dosijea za nas?

Fabel pruži Buholcu primerak koji je doneo. – Ovo je za vas, gospodine glavni komesaru.

Buholc ga bez okolišanja predade Kolskom. – Ostaćemo u vezi, her Fabele. I, naravno, bili bismo vam zahvalni ako nas obavestite pre otvaranja bilo kakve istrage koja se tiče nekoga iz Ulugbejove organizacije.

– Zato sam ovde, gospodine glavni komesaru.

– I na tome vam zahvaljujem, reče Buholc. – Mi, razume se, ne možemo da tražimo da nas direktno uključite u svoju istragu, ali možemo da izbegnemo da jedni drugima gazimo po prstima.

– Nadam se uzajamnoj pomoći, her Buholce.

Sreda, 4. jun, 16.30, Pezeldorf, Hamburg

Već je prošlo pola popodneva kada je Fabel otključao vrata svog stana. Uzeo je poštu i proverio je zalupivši laktom vrata za sobom. Fabel baci poštu i fascikle koje je doneo na nizak stočić i ode do kuhinj skog prostora, svetle niše od čelika i mermera pored sobe za dnevni boravak. Napunio je aparat za kafu i uključio ga, a zatim otišao u kupatilo i svukao se; usput je ubacio košulju i donji veš u mašinu za pranje rublja u jednom kutku pored kupatila. Stajao je nepomično, glave zabačene unazad i puštao da mu jak mlaz vode prska u lice i da se u potocima sliva niz telo. Voda je bila za nijansu pretopla, ali nije se potrudio da je rashladi; čekao je da ga očisti od noćasnog zagađenja.

Fabel je u mislima sažimao proteklih jedanaest sati. Pokušavao je da se usredsredi na činjenice, na predstavu koju je sklapao, ali nije mogao da izbriše sliku koja mu je sevala kroz mozak svakih nekoliko sekundi: sliku devojčinog tela. Zaboga, iščupao joj je pluća... Kakvo je čudovište bilo sposobno to da učini? Ako je uzrok bio seksualne prirode, kakva je nezamisliva mutacija seksualnosti mogla nekome da donese uživanje u ovakvom činu? Fabel je razmišljao o Klugmanu i o tome da gramzivost, droga i nasilje mogu nekoga toliko da iskvare da jednostavno i s lakoćom potisne jedno tako neizrecivo delo. Fabel i Klugman su bili sušta suprotnost jedan drugome. Oličavali su dve krajnosti ljudskog roda, ali spajalo ih je to što su se obojica našli pred varvarstvom koje je suprotno bilo kakvoj ljudskosti.

Stojeći nag pod tušem, oblivan vreloom vodom, Fabel je i dalje osećao jezu u dubini svog bića; večiti led koji mu je studenim stiskom okivao utrobu. Jezu je širila jedna jedina činjenica koju je skrivao duboko u sebi; kao što je izvesno da će se sunce sutra ponovo roditi, izvesno je i da će ovaj zlikovac ponovo ubiti.

Posle tuširanja Fabel je navukao džemper od crnog kašmira s rol-kragnom, zakačio futrolu s automatskim pištoljem za crni opasač koji je provukao kroz pantalone blede kaki boje i navukao sportski sako. Nalio je u šolju crnu kafu i odneo je do izuzetno velikih prozora. Fabelov stan je bio u Pezeldorfu, u kraju grada zvanom Roterbaum. Nalazio se u potkrovlju jedne solidne zgrade zidane na prelasku iz devetnaestog u dvadeseti vek, koja je ulivala poverenje pouzdanošću, ali i strogošću, a kao i susedne, bila je samo jedan ugao udaljena od Ulice Milh. Prilikom adaptacije zgrade i podele na stanove, u Fabelov stan ugrađeni su prozori gotovo od poda do tavanice, s pogledom na krovove u Magdaleninoj ulici i, iza njih, na Aussenalster okružen parkom. Kroz ove prozore Fabel je mogao da vidi crveno-bele trajekte kako krivudaju preko Alstera primaju putnike na jednoj obali – turiste, ljude koji putuju na posao, ljubavnike – i iskrcavaju ih na drugoj; primaju i iskrcavaju, primaju i iskrcavaju, s vedrom redovnošću koja daje ritam gradskom životu. Kada bi se sunce našlo pod određenim uglom, mogao je da vidi blede tirkizno svetlucanje iranske džamije u Šene auszihtu, preko, na drugoj oba-li Alstera. Svaki put kada je uživao u pogledu, Fabel je blagosiljao nepoznatog arhitektu koji je ove prozore učinio posebnim.

Fabel je ovde stanovao godinama. Voleo je ovo mesto. Stan mu se nalazio tamo gde se studentska četvrt – bilo je lako opešačiti do Univerziteta – sudarala s bogatim i pomodnim Pezeldorfom. Ako bi se uputio na jednu stranu, mogao je da obiđe bezbrojne knjižare i prodavnice ploča na Grindelhofu ili da ode na kasnu projekciju nekog nerazumljivog stranog filma u bioskopu *Abaton*; na drugoj strani mogao je da se utopi u elegantno obilje Ulice Milh, s vinskim barovima, džez klubovima, buticima i restoranima.

Oblaci su najzad predali nebo suncu. Fabel je bezizrazno zurio u taj prizor; utrobu mu je izjedala potmula zebnja od koje mu se gadilo. Ponovo je pogledao

preko, na Ausenalster, žudeći da se napoji njegovim spokojstvom. Hamburg, koji se s velikih prozora stana otkrivao pred njim u svoj svojoj živopisnoj lepoti, nije mu izgledao ni lep ni otkriven. Osmotrio je vidik, a onda je pogledom kao reflektorom prešao preko poznate panorame: ogromnog ogledala Ausenalstera u kojem se odražavalo čelično nebo, prostranih zelenih površina koje su ga okruživale i zalazile u grad i urednih stambenih i poslovnih kuća nalik na umerene, samopouzdanе građane koji prate kako se odvija ovaj dan. Današnji prizor nije umirio Fabela. Danas to nije bio – drugi – Hamburg, različit od onoga u kojem je radio. Danas, dok je pretraživao vidik, bio je svestan stapanja grada kojeg je voleo i grada kojeg je štitiо kao policajac. Tamo negde vrebalo je nešto čudovišno. Nešto zlo. Nešto tako nasilno i zloćudno da je bilo teško zamisliti da je ljudsko.

Fabel se vrati u kuhinju i doli kafe. Dok je prolazio pored telefonske sekretarice, pritisnuo je dugme da presluša poruke. Sterilni elektronski glas obavesti ga da ima tri poruke. U prvoj, iz *Hamburger morgenposta*, tražili su njegov komentar o najnovijem ubistvu. Kako su, do đavola, ti ljudi došli do broja njegovog telefona? U svakom slučaju, znao se red; moraćе da sačekaju zvanično obaveštenje. Preostale dve poruke bile su od druge novinarke, Angelike Blim. Ovo ime Marija mu je već pomenula. Ton joj je bio čudan, uporan. Umesto da traži Fabelov komentar, u poslednjoj poruci je rekla: – Od presudnog je značaja da razgovaramo... – Novi pristup. Neće se obazirati na to.

Ispio je kafu i prišao telefonu. Javio se na dva mesta. Prvo Verneru, u kancelariji: bio je na drugom telefonu i Fabel mu je ostavio poruku da se vraća. Za drugi razgovor Fabel je zaglavio slušalicu između ramena i uva dok je listao svoj džepni dnevnik i tražio broj. Telefon je dugo zvonio pre nego što se neko odazvao.

– Mahmute? Ovde Fabel. Želim da se sastanemo...

– Gde?

– Feribot *Rundfart*. U pola osam...

– Vaa. – Fabel spusti slušalicu, vrati dnevnik u džep sakoa i resetova svoju telefonsku sekretaricu. Već se spremao da izade iz stana kada se okrenuo i još jednom preslušao poruke. Opet je čuo broj telefona Angelike Blim; počinjao je s 040: broj iz Hamburga. Ovog puta ga je zapisao u beležnicu pored telefona. Za svaki slučaj.

Tek što se odjek Fabelovih koraka utišao u akustičnom hodniku stepeništa, telefon je opet zazvonio. Posle drugog zvonjenja uključio se automat i pustio Fabelovo snimljeno uputstvo da se posle zvučnog signala ostavi poruka. Glas neke žene izražavao je iskreno razočaranje. Rekla je: – *Scheisse!* – i prekinula vezu.

Sreda, 4. jun, 16.30, hotel Altona krone, Hamburg

Gost je u hotelsku recepciju stigao u gotovo predsedničkom stilu. Visok, mršav čovek na pragu osamdesete godine, u svetlosivom kišnom mantilu i tamnijem sivom odelu, bio je okružen svitom krupnih telohranitelja u crnim kožnim jaknama. Držao se i kretao kao čovek dvadeset godina mlađi, a uglaste crte lica, kukasti nos i gusta kosa boje slonove kosti davale su mu nadmeni aristokratski izraz.

Njegov ulazak u foaje s recepcijom propratila je baražna vatra bliceva fotoaparata. Neki fotografi su se u potrazi za što povoljnijim uglom slikanja prosto odbijali o ogradu mišića i kožnih jakni; jednoga su odgurnuli tako da se

opružio na mermernom podu koliko je dug.

Kada su stigli do recepcije, svita se razmaknu i visoki starac priđe pultu. Službenik u recepciji hotela, koji je već sve video – rok grupe, političare, filmske zvezde i milijardere čiji je ego bio ravan njihovom računu u banci – ne diže pogled sa pulta dok se grupa nije našla neposredno pred njim. Onda zapita sa učtivim ali umornim osmehom:

– Izvolite, *mein Herr*²⁰. Šta mogu da učinim za vas?

– Imam ovde rezervaciju... – Glas visokog čoveka je bio zvonak i autoritativan. Službenik je i dalje ispoljavao veličanstvenu ravnodušnost. „A vi se zovete, gospodine? – upita, mada mu je odlično znao ime.

Visoki čovek isturi bradu, zabaci glavu i zapovednički se upilji niz orlovski nos u službenika kao u plen koji će biti dobar zalogaj.

– Ajtel, odgovori. – Wolfgang Ajtel.

U prvi red se progura jedan novinar, aljkav četrdesetogodišnjak čije se teme presijavalo kroz zamršene, nemarno očešljane pramenove svetle kose. – Her Ajtele, verujete li zaista da vaš sin ima i *najmanje* izgleda da postane gradonačelnik? Najzad, Hamburg ima tradiciju liberalizma i socijaldemokratije...

Ajtelove oči su projektovale laserski snop oholosti i prezira.

– Važno je šta Hamburžani zaista misle – a ne šta im ljudi kao što ste vi govore da treba da misle. – Ajtel se unese u lice reporteru kao ptica grabljivica koja se obrušava na žrtvu. – Hamburžani kupuju novine mog sina... *SauMal'*. je postao glas običnog čoveka na ulici. Hamburžani žele da ih čuju... oni *zaslužuju* da ih čuju. Moj sin će se postarati da ih čuju... Na stranicama *Sau Mal'a!* i preko njega lično, kao senatora, a najzad i kao prvog gradonačelnika.

– A koju će poruku on tačno da iznese u njihovo ime?, progovori druga novinarka, jedna zgodna četrdesetpetogodišnja plavuša kratke kestenjaste kose, čija je frizura bila delo nekog stiliste, u crnom skupom šanel kostimu, sa suknjom dovoljno kratkom da otkrije njene i dalje čvrste i privlačne noge. Držala je diktafon u ispruženoj ruci i naginjala se pored telohranitelja koji ju je zadržavao šakom spuštenom na rame.

– Dalje ruku, *Schdtzchen*²¹ ili ću te tužiti za fizički napad. – Njen promukli glas bio je miran i istovremeno preteći. Šaka se povuče. Ajtel se okrete ka njoj. Slično njemu, i ona je govorila s južnjačkim naglaskom. On kucnu potpeticama i kratko klimnu glavom, što je podsećalo na naklon.

– *Gnadige Frau*...²² da odgovorim na vaše pitanje. Poruka koju donosi moj sin – a to je poruka Hamburžana – vrlo je jednostavna. Hamburgu je dosta; dosta nam je masovne imigracije, dosta nam je diler droge koji truju našu decu, dosta nam je bujanja kriminala, dosta nam je stranaca koji nam otimaju radna mesta, podrivaju našu kulturu i pretvaraju Hamburg – i ostale fine nemačke gradove – u kloaku kriminala, prostitucije i droge.

– A za sve to krivite strance?

– Samo kažem, *gnddige Frau*, da je eksperiment 'multikulturalizma' kojim su se sociji toliko hvalili, propao. – Ajtel je upotrebio pejorativnu skraćenicu za Socijaldemokratsku stranku. – Nažalost, mi sada živimo s posledicama te propasti. – Ajtel se isprsi i lagano okrete ka recepciji, gledajući preko glava svojih telohranitelja i pretvori svoj odgovor u polujavno obraćanje. – Koliko još možemo da podnesemo tih neprekidnih napada na živote pristojnih Nemaca? Raspada se čitav okvir našeg društva. Više niko nije bezbedan ni

---

²⁰ Nem. Gospodine moj (Prim. Prev)

²¹ Nem.: srce, srculence. (Prim. prev.)

²² Nem.: poštovana gospođo. (Prim. prev.)

siguran...

Ajtel se opet okrete novinarki i osmehnu se. Ispod ustalasane i guste kestenjaste kose, na licu energično urezanih crta isticale su se krupne i prodorne zelene oči, široka usta naglašena karminom boje cinobera i snažna vilica. Nije mu uzvratila osmeh.

– Her Ajtele, magazin vašeg sina *Sau Mal!* nije glas da je senzacionalistički i – kako da se izrazim – *pomalo* jednostran u pristupu složenim političkim pitanjima. Je li to dobra rezultanta političke perspektive Saveza Nemačke za Nemce?

Svako pitanje se razbijalo o valobran Ajtelove dobre volje i podlokavalo ga brzo i neprekidno. Nije prestao da se osmehuje, ali tanka gornja usna mu se zategla, što je imalo neku drugu naznaku, a ne prijatnu druželjubivost.

– Postoje složena pitanja i postoje jednostavna. Problem spoljnih elemenata koji razaraju naše društvo je jednostavan. A jednostavno je i rešenje.

– Mislite li na repatrijaciju? Ili pod 'jednostavnim' rešenjem podrazumevate 'konačno' rešenje? – Drugi novinar se nagnuo da postavi ovo pitanje. Ajtel se nije obazirao na njega i nastavio je da upire laserski pogled u ženu.

– Dobro pitanje, her Ajtele. Jeste li raspoloženi da odgovorite? – Žena počuta, ali ne sačeka odgovor. – Ili biste radije objasnili kako to da Ajtelova grupa pregovara ovde u Hamburgu sa istočnoevropskim interesentima kada već vi i vaš sin gajite tako jaku odbojnost prema strancima?

U deliću sekunde Ajtel se zbuni. Zatim mu se u očima pojavi nešto mračno i zloćudno.

U tom času uđe i druga svita. Manja. Dostojanstvenija. S manje mišića i više poslovnosti. Ajtel se okrete u tom pravcu ne odgovorivši na pitanje.

– Tata! – Jedan zdepast muškarac, jedva malo viši od metar sedamdeset, guste tamne kose i lepuškastog lica na kojem je lebdeo širok osmeh, približi se Ajtelu. Stisnuo mu je ruku, oduševljeno je protresao i istegao se da drugu šaku stavi na rame višeg čoveka.

– A ovo je moj sin, *gnddige Frau*. Norbert Ajtel – sledeći prvi gradonačelnik Hamburga! – Blicevi fotoaparata su ponovo zableštali.

Novinarka se osmehnu, ne toliko zbog pozdrava koliko zbog zabavne nesrazmere u telesnoj građi oca i sina.

– Naravno, već poznajem Norberta... – Ona se osmehnu i pruži ruku nižem, mlađem Ajtelu. On joj, opet sa osmehom, poljubi ruku.

Stariji Ajtel primeti: – Ako biste nas izvinili, bojim se da treba da raspravimo neka važna pitanja. – Oba čoveka kratko klimnuše glavom. Stariji joj pruži ruku.

– Još mi niste odgovorili na pitanje, her Ajtele, uzvрати ona bez uvijanja.

– Možda drugi put. Bilo mi je zadovoljstvo, *gnddige Frau*...

Dok se udaljavala, novinarka se smeškala. *Gnndige Frau*... Tim rečima ona bi se obratila nekoj uštogljenoj bakici iz aristokratskih krugova.

Otac i sin Ajtel pratili su je pogledom dok je kroz foaje išla ka vratima. Osmeh Volkfanga Ajtela zamenila je grimasa sličnija izrazu neke grabljive životinje. Upitao je ne okrećući se sinu: – Ko je sad ova, Norberte?

– Ova? Oh, ona je slobodna novinarka – vrlo ugledna, radila je za *Spigl* i *Štern*...

– A zove se... – Ovo nije bilo pitanje, nego zapovest.

– Blim... to je Angelika Blim.

Sreda, 4. jun, 18.45, autoput B73, Hamburg-Kukshafen

Strah je tekao kroz njega kao električna struja. Zanosan strah koji mu je golicao koren kose i stezao grudi. Za ovu dužnost je bio odabran i ni za trenutak nije žalio što sav rizik pada na njega.

Odvodio je ruke od upravljača, prvo jednu pa drugu, otro znoj s dlanova i usredsredio se na put. Bilo je dovoljno da naleti na rutinsku policijsku kontrolu, ili da ima malu saobraćajku, ili da mu pukne guma i da mu pritekne u pomoć neka dobronamerna drumska patrola. Onda bi sve propalo. Pomerio je retrovizor da bi je video. Ležala je nemoćno na zadnjem sedištu. Disala je zvučno i duboko, ali neujednačeno, a iz grkljana joj je dopirao šištavi šum nalik na struganje. Jebi ga. Možda joj je dao preveliku dozu. – Samo ostani živa, mrmljao je znajući da je suviše omamljena da išta čuje. – Samo ostani živa još dva sata, glupa kučko.

Sreda, 4. jun, 19.40, Ausenalster, Hamburg

Sunce, koje je u smiraj dana konačno pobedilo kišu, pozlatilo je feribot *Rundfahrt* u pola osam uveče. Fabel je stajao na palubi, oslonjen podlakticama na ogradu. Trajekt nije bio naročito pun, a na palubi nije bilo putnika, ako se izuzme jedan stariji par koji je sedeo na klupi, utonuo u tišinu. Jednostavno su zurili u Ausenalster, nisu razgovarali, nisu se dodirivali, nisu gledali jedno drugo. Fabelu se činilo da oni nemaju šta da podele osim samoće, i za trenutak je pomislio da je posle razvoda i sam otkrio šta znači potpuna usamljenost. Nedeljiva i nepodeljena. Bilo je više žena, pa ipak, sa svakom novom vezom rađao se duboki bol nalik na grižu savesti, a ljubavni odnosi nikada ne bi potrajali. U svakoj novoj vezi Fabel je tražio nešto čvrsto, nešto što bi dalo nekakvo značenje bacanju sidra, ali to nikada nije pronašao. Odrastao je u čvrsto povezanoj luteranskoj zajednici u istočnoj Friziji, gde su se brakovi sklapali doživotno. U dobru i, neretko, u zlu. Nikada nije razmišljao da bi mogao da bude išta drugo osim muža i oca s punim radnim vremenom. Bila je to konstanta u njegovom životu, sidrište, baš kao i poziv policajca. Zatim mu je Renata, žena, oduzela bračni orijentir i Fabel je dugo, dugo bio izgubljen. I danas, pet godina posle razvoda, kad god bi delio krevet s drugom ženom, osećao se pomalo kao preljubnik; kao neko ko je neveran u odavno mrtvom braku.

Trajekt je klizio. Fabel se ukrcao na keju Ferdam u Alsterparku i sada su se udaljavali od zelenila i zlata za koje se činilo da sija u sunčevom zalasku. Upravo je pogledao na sat – u dvadeset do osam – kada je opazio da se još jedna prilika naslanja na ogradu pored njega. Okrenuo se i pogledao visokog Turčina, starog oko trideset pet godina, duguljastog lepog lica i čupave crne kose. Turčin se široko nasmešio, a bore od smeha oko očiju postadoše još izraženije.

– Zdravo, gos'n glavni krimi-komesaru. Kako napreduje borba s kriminalom?

Fabel se nasmeja. – Šta da ti kažem? Baš kao i u tvom poslu, uvek ima mušterija. Kako je svet pornića?

Turčin se nasmeja tako glasno da stariji par za tren pogleda ka njima, i dalje bezizraznih lica, pre nego što su oboje istovremeno i bez reči preneli prazne poglede na liniju horizonta.

– Ne radim to više. Tehnologija, znaš – sada ne ide ništa što nije video, DVD ili CD-ROM. – On uzdahnu, glumeći prenaplašenu nostalgiju. – Niko više ne želi dobre stare tradicionalne prljave fotke. Prosto te teraju u neki

pošten posao.

– Sve mi se čini da su izgledi za tako nešto dosta mršavi. – Fabel počuta. – Milo mi je što te opet vidim, Mahmute. Ozbiljno, kako guraš?

– Dobro. Tu i tamo prodam neki paparaco snimak tabloidima. Baš sam unovčio jedan ček na dve hiljade evra od *Sau Mal'a!* za sliku jednog od naših najposvećenijih i najozbiljnijih gradskih senatora dok je izlazio iz striptiz kluba.

– *SauMal*, ponovi Fabel primetno zbunjen.

Mahmut se nasmeja. – Oh, ne smeta njima da posluju s Turcima ako će im to povećati tiraž.

– A pretpostavljam da je dotični senator socijaldemokrata? – upita Fabel.

– Pogodak iz prve.

– Ne razumem zašto si se rešio da radiš za njih. Najzad, to je samo banda rasističkih gadova.

Mahmut slegnu ramenima. – Čuj, rođen sam i odrastao u ovoj zemlji. Nemač sam kao i svako drugi. Ali zato što su mi roditelji došli ovamo kao turski gastarbajteri, proveo sam najveći deo života, tačnije sve do dolaska Šrederove vlade, bez prava na nemački pasoš i nacionalnost. – Poluosmeh mu se izgubi s lica. – Odlučio sam da od ove države uzmem sve što mogu.

Fabel je zurio u vodu. Trajekt je dotakao istočnu obalu Alstera kod Ulenhorsta i sada je plovio na jug. – Ne zameram ti, Mahmute. Samo mislim da si zaista darovit. Neke od onih fotografija na kojima si snimao porodice imigranata bile su izvanredne... Mrsko mi je da gledam kako tračiš talenat.

– Čuj, Jane, ponosio sam se tim radovima, ali niko nije želeo da ih kupi. Zato snimam jeftine fotke za usrane tabloide, a kad to presahne, moraću da radim porno-slike. Mrzim ih, kao što dobro znaš, ali moram od nečega da živim.

– Da, znam.

Osmeh se vrati na Mahmutovo lice. – Ali ti nisi tražio da se sastanemo da bismo razgovarali o mom duševnom stanju. Šta mogu da učinim za tebe?

– Nekoliko stvari. Najpre... – Fabel zavuče ruku u unutrašnji džep sakoa i izvadi jednu fotografiju. Bio je to portret ubijene devojke, snimljen u mrtvačnici. Lice joj je bilo oprano od krvi, kosa začešljana unazad; a smrt i sterilno osvetljenje izbelili su lice do beživotne maske. – Bojim se da osim ovoga nemamo ništa, samo jednu staru nejasnu fotografiju iz tinejdžerskih dana. Da li je prepoznaješ?

Mahmut odmahnu glavom. – Jok.

– Pogledaj dobro. Mislim da se kurvala. Možda je radila u porno-biznisu.

– Sa mnom nije. Ali ona... pa, ne izgleda najbolje na ovom snimku. Teško mi je da kažem. – Mahmut htjede da mu vrati fotografiju.

– Zadrži je – reče Fabel. – Raspitaj se malo. Važno je.

– Kako se zvala?

– U tome i jeste problem, Mahmute. Ako zanemarimo ime 'Monika', za koje mislimo da je neka vrsta profesionalnog pseudonima, ona nema ime, ni stalnu adresu, pa čak ni biografiju pre noći u kojoj je ubijena. S jednim izuzetkom: ima ranu od metka na gornjem delu desne butine. Prema našoj proceni, od tog ranjavanja je prošlo između pet i deset godina. Da li ti to nešto govori?

– Žao mi je, Jane... ali sačekaj da pronjuškam i vidim mogu li nešto da otkrijem. Kako je ubijena?

– Neko je rešio da na njoj izvede čas anatomije. Isekao ju je, otvorio i izvadio joj pluća.

– Jebote! – Mahmut je bio iskreno šokiran. Fabel nikada nije mogao da shvati kako je Mahmut uspeo da zadrži inteligenciju i humanost ako se ima u

vidu posao kojim se bavio. – Je li ovo onaj veliki slučaj o kojem trubi štampa?

– Bojim se da jeste – reče Fabel. – Taj čovek nam je prioritet broj jedan. Ima nedvosmisleno rukopis serijskog ubice. Moram da ga uhvatim pre nego što opet ogladni.

– Uradiću sve što je do mene. Ali znaš da moram da budem obazriv. Krugovi u kojima se krećem nisu poznati po društvenoj svesti. Ako posumnjaju da radim za policiju, i sam ću završiti na ploči u mrtvačnici.

– Znam... i želim da sa ovim budeš krajnje oprezan...

– Zašto?

– Iza kulisa se dešava mnogo toga što mi se ne sviđa. Iznenada, po tome je počeo da njuška BND... a vlasnik stana je bivši pripadnik Mobilne operativne komande.

Mahmut se trže. – Hans Klugman?

Fabel se iznenadi što Mahmut zna to ime. – Poznaješ li ga?

– Iz viđenja. Putevi su nam se ukrstili, da tako kažem. – Mahmut se ispravi i ustuknu za korak. „Oh, ne... čekaj malo... Klugman je povezan sa Ersinom Ulugbejom i Mehmetom Jilmazom, je li?

– Mislimo da jeste.

– Čuj, Jane, pomoći ću ti gde god mogu. Najzad, zadužio si me – ali ovo je nešto drugo. Nema govora da njuškam oko Ulugbeja. On nije samo najmoćniji kum turske mafije u Hamburgu nego je jebeno opičen u glavu.

– Dobro, dobro, de, smiri se! – Fabel diže šake kao da otklanja žestinu Mahmutovog odbijanja. – Ne tražim da radiš nešto riskantno, samo načulji uši. Vidi možeš li da iščeprkaš nešto o Klugmanu. Uzgred, šta znaš o njemu?

– Samo to da je batinaš Ersina Ulugbeja sa skraćenim radnim vremenom i da je samostalni podvodač, opet sa skraćenim radnim vremenom. On je sitna riba po svim merilima, ali je gadan. Ima jednu prijateljicu... Sonja Brun je igračica u klubu *Paradiz*. Bila je kurva i radila je za Klugmana, ali on ju je sklonio sa ulice. Izgleda da mu je ljubav bila važnija nego posao.

– Odakle je ti poznaješ?

– Pre oko šest meseci naručili su mi da uradim neke fotografije za *Eliksir* – znaš, hardkor magazin. Sonja je bila jedna od devojaka. Zgodna cura... prevrtao mi se stomak dok sam gledao šta radi, a morao sam to da fotografišem. E, posle tog snimanja Klugman je došao po nju. Nije bio srećan – istresao se na nju dok su izlazili. Uskoro zatim povukla se sa ulice i prestala da snima porno fotke.

– A šta je s klubom *Paradiz*?

– U stvari, Klugman je tamo kućni izbacivač. *Paradiz* je lokal u kojem se poštuju propisi, nije fasada za prljave poslove. Tamo se zarađuje na staromodan način: debeli pijani biznismeni iz Frankfurta ili Štutgarta gledaju program na pozornici i tako nakresani ne kapiraju da im za svaku čašu jeftinog vina zacepljuju trijes' evra. Ali u prostorijama nema seksa. Ulugbej je kupio *Paradiz* pre oko godinu dana, izgleda po ceni daleko ispod realne. Zatim je šefovsko mesto poverio Hofknehtu – a to mu dođe kao da je vegetarijanca stavio na čelo mesare. Hofknehtu može da veruje da će devojke ostaviti na miru. Ukus mu je, izgleda, takav da radije bira osamnaestogodišnje dečake. Razumeo sam da je Klugmanov posao da ispraća smutljivce, a ako neki 'gost' digne dževu zbog iznuđivačkih cena, on je tu da im objasni stavke u cehu, ako znaš šta hoću da kažem. – Mahmut počuta, odmahnu glavom i suvo se nasmeja. Zatim razvuče lice u poznati široki osmeh. – Dobro... procunjaću malo i razgovaraću sa Sonjom. Popričaću čak i sa onim matorim pederom

Arnom Hofknehtom. Videću mogu li šta da saznam. Ali ništa ne obećavam.

Fabel se osmehnu. – Pošteno. Hvala, Mahmute. Evo uobičajene svote da pokriješ troškove... – Fabel izvadi nabrekli koverat iz unutrašnjeg džepa i predade ga Mahmutu, koji ga brzo gurnu u džep svoje kožne jakne.

– Ima još nešto što treba da znaš o Ulugbejovoj bandi, ako već nisi čuo...

– Oh a to je?

– Oni su sada pod pritiskom. Štaviše, pod velikim pritiskom. Priča se o novoj ukrajinskoj organizaciji u gradu...

– Mislio sam da se rat za podelu teritorije između Turaka i Ukrajinaca vodi odavno...

– Više ne. Nova organizacija preuzela je potpunu kontrolu nad svim postojećim ukrajinskim bandama. Stare bande još postoje i zadržale su stare šefove, ali plaćaju 'porez' novoj organizaciji i ne smeju više da ratuju međusobno, a ni protiv Turaka. Šuška se da je Jilmaz, Ulugbejov brat od strica, bio prisiljen da sklopi dil s novom grupom. Glasine govore i da je Jilmaz pod pritiskom da ubrza svoj plan o legalizaciji Ulugbejovih poslova... tačnije, da se povuče iz kriminala. A Ulugbej je skroz popizdeo zbog svega toga.

– I ko rukovodi tom novom organizacijom?

– U tome je fora. Kažu da ova nova ukrajinska jedinica ima samo deset do dvanaest ljudi s nekim megaguzonjom na čelu.

Fabel se zagleda u vodu i razmisli o onom što je čuo od Mahmuta. Zašto mu, do đavola, Buholc ili Kolski nisu rekli ništa od toga? Istina, to nije bila središnja tačka njegove istrage, ali mogla je imati određeni uticaj. On se okrete Mahmutu. – Nije mi jasno, ako je nova banda tako malobrojna, zašto ih ostali Ukrajinci – ili Rusi – jednostavno ne zgaze?

– Nisi čuo kako Ukrajinci govore – ili, tačnije, ne govore – o tim tipovima. Hoću da kažem, znaš Juriya Varasova, je li? – Fabel klimnu glavom: Varasov je bio gargantuovski ukrajinski bandit osumnjičen za niz ubistava u svetu gangstera. Specijalnost mu je, navodno, bila da golim rukama nasmrt premlaćuje žrtve. Hamburška policija nikada nije uspela da skupi dovoljno dokaza da ga osude. „E pa, čak i Varasov, jebote, *šapuće* kad govori o tim ljudima. Izgleda da se na zahtev novih gospodara povukao u prevremenu penziju.

Kažem ti, usrao se od ove nove organizacije. Hoću da kažem, Ukrajinci su prekaljena bagra – prosto da posumnjaš da im treba nešto više od pretnje smrću da se isprepadaju.

– Još ne razumem šta je tako izuzetno kod ovih novih faca.

– Šuška se da su bivši *specnazovci*...²³

– Pa šta? Znam da to znači da su vraški opasni, ali polovina ruske, ukrajinske i baltičke mafije u Evropi zapošljava siledžije iz nekadašnjih sovjetskih specijalnih snaga...

Mahmut nestrpljivo odmahnu glavom. „Ne, ne. Ovi ljudi su drukčiji. Pripadali su nekoj specijalnoj policijskoj jedinici za dejstva u ratnim uslovima. Sovjetsko Ministarstvo unutrašnjih poslova ili neko takvo sranje. Veterani iz Avganistana i Čečenije. Ne znam šta su tamo radili, ali što god da je bilo, nagađam da je to razlog što su se svi usrali od straha.

Iz zvučnika je doprlo obaveštenje da trajekt pristaje na kej Sankt Georga. Mahmut srdačno stegnu ruku Fabelu, pošto se prethodno uverio da nema svedoka ovog prijateljskog postupka prema policajcu. – Ovde izlazim. Saznaću šta mogu o toj devojci i Klugmanu. Čuvaj se, prijatelju.

---

²³ *Specnaz* (rus. skr. *Войска специального назначения*) – jedinice specijalne namene; *specnazovac* je kolokvijalni naziv pripadnika tih jedinica. (Prim. prev.)

– I ti, Mahmute.

Fabel je gledao kako se Mahmut iskrcava. Kada se trajekt opet odvojio od obale, on primeti jednu zgodnu devojkicu kratke plave kose koja je upravo napustila brod; žar umirućeg sunca prelio joj je kosu rastopljenim zlatom. Zračila je mladošću i taj prizor izazva u njemu nagli duševni bol. On se okrete i pređe na drugu stranu trajekta; zato mu je promaklo da se devojkica uputila u istom pravcu kao i Mahmut, idući dvadesetak metara iza njega.

Sreda, 4. jun, 20.45, Paviljon Alster, Hamburg

Umor koji je Fabela obuzeo po podne sada je postao još jači. Kada je sišao s trajekta, činilo mu se da je sav izgužvan i prljav. Predvečerje je prkosilo turobnom sivilu toga dana; sunce, nisko na horizontu, preplavilo je grad crvenim i bakarnozlatnim sjajem. Iskrcao se na južnom kraju Binnenalstera i prešao kratko rastojanje do Alsterarkada u srcu grada.²⁴ Izabrao je sto ispod niza lukova oslonjenih na stubove i naručio salatu – matjes²⁵ i pivo jever da spere haringe. Arkade su se pružale celom dužinom Alsterfleta i Fabelov umorni pogled dokono je lutao po vodi koja je svetlucala na večernjoj svetlosti dok su labudovi s lakoćom klizili po površini. S druge strane Fleta ležao je glavni gradski trg, na kojem je Rathaus autoritativno stremio u nebo, a uglačani bakarni satovi na njegovom tornju jarko su blistali na večernjem suncu.

Fabel nije znao koliko je dugo ona stajala tamo i trgnuo se čuvši njen meki minhenski naglasak: – Smem li?

– Da... da... svakako, frau doktor... – Fabel se za trenutak nespretno pomučio sa salvetom kad je ustao da izvuče stolicu.

– Nadam se da vas ne uznemiravam... – reče Suzana Ekhart.

– Ne... nipošto. – On dade znak kelnerici i opet se obrati Suzani. – Jeste li za neko piće?

Suzana se okrete kelnerici i naruči čašu belog vina. Fabel joj predloži da nešto pojede, ali ona odmahnu glavom. – Prezalogačila sam u kancelariji. Ali, molim vas, ne prekidajte zbog mene.

Fabel uze zalogač mlade haringe. Osećao se neobično ranjiv što jede pred njom. Ona nagnu glavu da bi joj sunce ogrejalo lice; njena lepota opet zadivi Fabela.

– Kupovala sam pod arkadama kada sam vas videla – ona pokaza kese koje je spustila pored sebe. – Izgledate premoreno. Dan je bio dugačak, je li?

– Bogami jeste. Nažalost, ovaj posao neizbežno prate dugi dani i neprospavane noći.

Njeno vino stiže. Ona diže čašu. – *Zum Woh!*²⁶ Za preduge dane i neprospavane noći.

– *Cheers.*²⁷ – Fabel po navici upotrebi engleski izraz. Suzana se nasmeja. – Oh, da – *der englische Kommissar...* zaboravila sam da vas tako zovu...

Fabel joj uzvratil osmeh. Ja sam polu-Škot. Majka mi je bila Škotkinja i

---

²⁴ Jedna od znamenitosti Hamburga, niz arkada u renesansnom stilu ispod kojih su radnje i kafane. Arkade se pružaju paralelno s kanalom Alster- flet, koji se spaja s manjim od dva gradska jezera zvanim *Binnenalster* (Unutrašnji Alster) i polazna je tačka za krstarenja. Veće jezero se zove *Aussenalster* (Spoljni Alster). (Prim. prev.)

²⁵ *Matjes* (nem.) – mlade haringe. (Prim. prev.)

²⁶ Nem.: u zdravlje. (Prim. prev.)

²⁷ Engl.: živeli. (Prim. prev.)

umalo me nisu krstili 'ljari Jan je bio kompromis. Ali u Hamburgu ima mnogo onih koji se osećaju pomalo kao Britanci. Kažu da je ovaj grad najistočnije predgrađe Londona... Siguran sam da kao južnjakinja znate šta hoću da kažem...

Suzana spusti čašu. – Oh, da... Nisam očekivala da ću iskusiti kulturni šok ako ne napustim Nemačku, ali kad sam se preselila iz Minhena, priznajem da sam se osećala kao emigrantkinja u tuđoj zemlji. Ovdašnji svet je ponekad malo...

– Anglosaksonski?

– Htela sam da kažem rezervisan... Ali da, sada, pošto živim ovde, razumem zašto to kažu za Hamburžane... – Ona otpi gutljaj vina. – Ipak ga volim. Grad je sjajan.

– Da. – Fabel je gledao preko vode. – Jeste. Koliko ste već ovde?

– Dve godine... Ne, skoro tri. Gotovo sam se odomaćila.

– Šta vas je dovelo ovamo? Posao ili vam je muž rodnom odavde? – Ona se nasmeja jer je Fabelovo pitanje bilo providno. „Ne, her Fabele... Nisam udata... ni u nekoj stalnoj vezi. Preselila sam se ovamo jer su mi ponudili posao u Institutu za sudsku medicinu. A preko Instituta sam dobila mesto savetnika u hamburškoj policiji. – Ona se nagnu napred, nalakti se na sto i nasloni podbradak na most od ukrštenih prstiju. – A kako/rau Fabel podnosi duge sate koje vi morate da provodite na terenu?

Fabel se nasmeja ovoj reprizi sopstvene trapavosti. – Ne postoji frau Fabel. Ili je bar više nema; razveden sam oko pet godina.

– Žao mi je... Nisam htela da kažem...

Fabel diže ruke.

– Pustite to. Navikao sam. Nijedna partnerka ne miri se lako s ovakvim životom... a moja žena se zbližila s nekim... pa, s nekim ko je bio uz nju onda kada ja nisam.

– Stvarno mi je žao.

– Kao što rekoh, ne treba da žalite. Imam lepu ćerku koja sa mnom provodi onoliko vremena koliko može.

Tišina se spusti među njih. Razgovor je iznenada dobio neprijatno intimni obrt i činilo se da ni on ni ona ne znaju kako da se vrate na početnu tačku. Suzana je preko vodenog puta Alsterfleta gledala ka Trgu Rathaus, dok je Fabel preturao viljuškom komad mlade haringe po tanjiru. Posle nekoliko sekundi prekinuli su ćutanje i oboje progovorili istovremeno. Suzana se nasmeja. – Prvo vi...

– Upravo sam hteo da vas pitam... – poče Fabel, svestan da mu je ton suviše kolebljiv. Ponovio je, ovog puta odlučnije: – Spremao sam se da vas pitam, pošto vidim da sada nemate vremena, da li biste možda hteli da neki drugi put večerate sa mnom...

Suzana se široko osmehnu. – Bilo bi mi zadovoljstvo. Šta kažete za sledeću nedelju? Telefonirajte mi u kancelariju i dogovorićemo se. – Pogledala je na sat. – Bože, trebalo je već da budem na drugom mestu... Hvala na vinu, her Fabele...

– Zovite me Jan, molim vas.

– Hvala na vinu, Jane... Onda, čujemo li se sledeće nedelje? – Fabel ustade sa stolice i rukova se s njom. – Računajte na to. – Posmatrao ju je kako se vraća ispod arkada i prolazi naizmenično kroz senke i zlatne snopove sunčevih zraka između stubova. Pivo i umor su se izmešali stvarajući nestvaran utisak. Je li zaista pristala?

Sreda, 4. jun, 21.00, Ausendajh, blizu Kukshafena

Činilo joj se da je odvojena od tela, od neposredne okoline, od sveta. Svest joj je mutio debeli viskozni sloj. Povremeno se tanjio, pa joj se donekle vraćala normalna moć opažanja, a onda se oblak opet navlačio i zamračivao stvarnost oko nje. Ljutila se zbog toga, ali čak je i tu sirovu emociju prekrivao mulj koji joj je usporavao svaku misao, svako osećanje, svaki pokret. Ponovo je pala. Na licu je osećala vlažno lepljivo lišće, i ukus smrdljivog gnojiva u ustima. Svuda okolo bilo je drveće. Znala je da treba da zna kako se zove takvo mesto, ali reč – šuma – bila joj je suviše daleka, zahtevala je ogroman umni napor da je se seti. Za trenutak je ležala, a zatim se teturavo pridigla, prešla još nekoliko koraka pa opet pala. Svest joj se još jednom zaglibila u mulj, ovog puta mračan i gust, i nad njom se ponovo navukla nesvest.

Kada se povratila, bilo je mračnije. Neki nagon, suviše jak, da ga otupi droga, prevladao je i naterao je da se bauljajući uspravi. Pred njom je bila svetlost. Pokretna svetlost treperila je između tamnih obrisa stabala. Nagon joj je dosegnuo do volje i poveo je u susret svetlosti, a ne neko jasno saznanje da je pred njom put, pomoći spas. Spotakla se još nekoliko puta, ali sada ju je privlačila svetlost kao da je na kraju konopca koji se rasteže. Tlo pod nogama postalo joj je ravnije, s manje kvrgavog korenja i grana koje je sapliću. Svetlost se pojačavala. Bila je sve sjajnija.

Bistrina joj se vratila neposredno pre nego što ju je udario kamion. Čula je vrisak guma i razrogačenih ali nezaslepljenih očiju zurila je u farove koji su srljali ka njoj. Osećanje koje je u tom času nadvladalo sva druga bilo je iznenađujuće: nije mogla da shvati zašto je, kad već zna da će umreti, potpuno oslobođena straha.

Sreda, 4. jun, 23.50, Altona, Hamburg

Pošto je većina kancelarijskih službenika i mušterija otišla, u podzemnoj garaži gotovo da nije bilo vozila. Gume jednog saaba umereno su zaškripale kada su kola napravila oštar zaokret sa silazne rampe na četvrtastu platformu za parkiranje ojačanu stubovima. Umesto da parkira, vozač je zaustavio auto na glavnom prolazu; umesto farova, zadržao je bočna svetla.

Jedan mercedes, dotad skriven na parkiralištu iza stuba, iznenada se pojavi i doveze do saaba, gde se zaustavi kada su se dvoja kola našla bezmalo nose u nos. Sada nijedna nisu mogla brzo da izađu. Iz mercedesa su prvo izašli Turci. Trojica; kao od brega odvaljeni.

Dvojica su zastala, svaki s po jedne strane kola, ostavila otvorena vrata, položila ruke na njih, koristeći ih kao štit ispred tela.

Treći Turčin, stariji i u skupljem odelu od one dvojice, ode do saaba, sagnu se i pokuca zglavcima prstiju po prozoru do vozača. Začu se zujanje i laki škljocaj kada je proradilo električno otvaranje.

A onda šum kao glasno izletanje čepa.

Dva Turčina koja su stajala kod mercedesa videše gejzir krvi koji je šiknuo iz potiljka starijeg čoveka kada mu je metak, ispaljen iz saaba, prosvirao lobanju. Pre nego što su stigli da reaguju, usledili su uzastopni prasci u kratkim razmacima, kao grad koji zasipa krov, ovoga puta iza njihovih leđa.

Kao i stariji Turčin, i oni su bili mrtvi pre nego što su se srušili na tlo.

Dva čoveka, obojica plavokosi, iskrnsuše iz senke iza mercedesa. Dok je jedan uredno skupljao čaure s tla parkirališta, drugi je mirno prošao kraj tela tri

Turčina i svakome opalio u glavu po još jedan metak; zatim je i on pokupio utrošene čaure i stavio ih u džep svog kožnog mantila dužine do butina. Obojica su zatim krenula ka saabu, istovremeno odvrćući prigušivače s poluatomatskih pištolja hekler i koh. Nonšalantno su prekoračili tela i smestili se na zadnja sedišta saaba, koji se pažljivo povezao u rikverc, okrenuo pa pošao ka gornjoj izlaznoj rampi.

Četvrtak, 5. jun, 10.00, Pezeldorf, Hamburg

Fabela je od događaja iz prethodnog dana delio čvrst san bez snova; pa ipak, kada se probudio, kosti su ga bolele od umora. Mehanički je otaljao brijanje, tuširanje i oblačenje. Na otiraču je ležao primerak *Hamburger morgenposta*; stavio je novine na niski sto u predsoblju, a nije ih ni otvorio.

Popio je kafu kraj prozora odsutno zureći u panoramu Hamburga. Čelično nebo koje se nadvilo nad gradom izvlačilo je boju iz vode, parkova i kuća, ali tračak rumenila iza natuštenih oblaka nagoveštavao je da će se dan možda prolepšati. Tamo si negde, mislio je, pod istim ovim nebom i čekaš da to ponoviš. Jedva čekaš da udariš opet. A mi jedva čekamo da pogrešiš. Ova misao zarivala mu se u trbuh kao pesnica.

Dok je stajao, posmatrao nebo i pijuckao kafu, Fabel je u mislima prelazio preko činjenica koje su im do sada bile poznate. Imao je mozaičku slagalicu čiji su se delovi navodno uklapali: jednog pokvarenog policajca, jednu prostitutku ubijenu na stravičan način, jednu raniju žrtvu od pre četiri meseca čiji biografski i drugi podaci nisu ukazivali na vezu s drugom ubijenom devojkom, i jednog krajnje egocentričnog sociopatu koji je slao mejlove i prihvatao odgovornost za ubistva. Ali kad god bi Fabel pokušao da sastavi te delove, oni su se međusobno isključivali. Sve mu se činilo logično dok se zadržavao na površini onog svojstva koje zovemo duhom, ali u nekom mračnom, tesnom kutku Fabelovog mozga, gde je morao da se probija kroz dublje naplavine, snažno je bleskalo malo signalno svetlo.

Fabel ispi kafu. Duboko je uzdahnuo uvukavši ne samo vazduh nego i pogled preko Alstera, a zatim se okrenuo, uzeo sako i ključeve i pošao u svoju kancelariju.

Čim je stigao u široki foaje uprave policije, Fabel primeti grozničavu aktivnost. Desetine pripadnika MEK-a, sivo-crnih utvara sa zaštitnim naočarima i šlemovima, projurilo je kraj njega prema glavnim vratima ispred kojih su ih čekala blindirana transportna vozila. On prođe pored Buholca i Kolskog, upuštenih u razgovor s jednim od prvih glavnih komesara uniformisane policije, koji je držao plavu taktičku tablu za pisanje sa štipaljkom za držanje papira. Obojica su pogledala Fabela i kratko i smrknuto klimnula glavom. Fabel uzvratu takođe klimnuvši, mada ga je živo zanimalo šta se događa; strog i odlučan izraz njihovih lica sprečio ga je u nameri da im se obrati. Gerd Folker, beendeovac, izađe iz lifta sa četvoricom ljudi prekaljena izgleda baš kada se Fabel spremao da uđe. Folker se ravnodušno osmehnu, požele Fabelu dobro jutro i otperja pokraj njega ne čekajući da mu se obrati.

Izašavši iz lifta, Fabel srete Vernera u hodniku Odeljenja za ubistva.

– Šta se, do đavola, dešava?

Verner gurnu Fabelu u ruke primerak *Morgenposta*, otvoren na odgovarajućoj stranici. – Ersin Ulugbej je mrtav. Odrađen je vrlo profesionalno.

Fabel tiho zviznu. Na slici u *Morgenpostu* video je čoveka u skupom

kaputu, opruženog na betonu umrljanom krvlju i motornim uljem. Ništa u novinskom članku nije nagoveštavalo motiv, ali je objavljeno da je jedna od tri žrtve bio Ersin Ulugbej, – istaknuta ličnost u hamburškom podzemlju. Za dvojicu ubijenih verovalo se da su turskog porekla, ali im identitet još nije bio utvrđen. Fabel se više nije čudio smrknutim licima i žurbi policajaca koje je sreo u prizemlju.

– Sranje. Napolju će izbiti gadan rat.

– Za to se svi i pripremaju. – Marija Kle stade pored Fabela sa šoljom kafe u ruci. – Hoćeš i ti? – Fabel odmahnu glavom. – Cela uprava vrvi od LKA sedmaka i beendeovaca... – Marija se nasmeja. – Svako sa crnom jaknom i inicijalima je ovde i ima pundravce u dupetu.

– Ne razumem zašto se sekiraju – slegnu ramenima Verneru. „Neka se ti skotovi pomlate. Samo će nam svima uštedeti vreme i trud.

– Nažalost, postoji unakrsna vatra, Verneru. – Fabel mu vrati novine. „A u unakrsnoj vatri skoro po pravilu stradaju nevini prolaznici. – „To je moguće, ali ja sigurno neću da lijem suze za ovim govnom. – Fabel pođe u svoju kancelariju. – Imate li vas dvoje minut-dva? – On se smesti za svoj sto i mahnu rukom Mariji i Verneru da sednu. – Znamo li danas nešto više o jučerašnjoj žrtvi?

– Ništa, odgovori Marija. – Obavila sam kompletnu proveru, i u Hamburgu, i u Saveznoj kriminalističkoj upravi. Nije imala nikakav policijski dosije. I još ništa u vezi sa onom ranom od metka. Nema tragova koji bi upućivali na osobu ženskog pola koja joj fizički odgovara, a ranjena je u pucnjavi u Hamburgu u poslednjih petnaest godina.

– Onda proširi mrežu.

– Već radim na tome, šefe.

– Ana i Pol drže pod prismotrom Klugmana, reče Verner. – Otišao je pravo kući i ostao u krevetu. Prema poslednjem izveštaju, zavese su još navučene i nema znakova života.

– Jesmo li saznali nešto više od stanara kuće u kojoj je nađena ona devojka? Da li je kogod pomenuo starijeg čoveka slovenske fizionomije?

– O kome govorimo?, upita Marija.

– Jan je video nekoga ko se muvao ispred kuće s lešinarima kada smo mi stigli na mesto zločina – odgovori Verner.

– Oniži čovek, šezdesetogodišnjak, možda stariji... izgledao je kao stranac?

Verner i Fabel upiljiše pogled u Mariju.

– Videla si ga?

– Ja sam tamo bila petnaestak minuta pre tebe, sećaš se? Već se okupila manja grupa ljudi, a on je bio stotinak metara dalje, dolazio je iz pravca Sankt Paulija. Primetila sam tog starca... Ako bih ga opisivala, rekla bih da pomalo liči na Hruščova... znaš, starog sovjetskog predsednika, ili kako su ga već zvali... iz šezdesetih godina.

– To je on – reče Fabel.

– Žao mi je, tada mu nisam posvetila mnogo pažnje. Nije ostavljao utisak nekakvog begunca s mesta zločina, a službena lica su bila tamo najmanje jedan sat pa nisam ni pomišljala da je mogući izvršilac... Misliš da je on ubica?

– Ne... – Fabel se namršti. – Ne znam... Jednostavno, učinilo mi se da se po nečemu izdvaja. Verovatno nije ništa. Ali on nije iz tog kraja, a ti si videla kako dolazi. Rado bih ga našao zbog eliminacije.

– Još ću da se raspitam, reče Verner.

– Želeo bih takođe da saznam da li je neko od komšija video policajca u blizini pre ubistva. Ali, zaboga, budite oprezni... Ne želim da iko pomisli da sumnjamo u nekoga od naših.

– Naravno, moguće je da nije nosio uniformu, reče Marija. – Možda se jednostavno poslužio ispravom Kriminalističke policije ili službenom značkom.

– Znam... kao što kažeš, pod pretpostavkom da se uopšte izdavao za policajca. Ali uniforma bi mu verovatno otvorila sva vrata. Vredi pokušati.

Kada su Verner i Marija izašli iz njegove kancelarije, Fabel je pokušao da dobije Mahmuta na mobilni telefon. Gangsterski rat velikih razmera samo što nije buknuo, a *onje* poslao nenaoružanog Mahmuta na prvu liniju fronta. Aparat je zvonio dok se najzad nije uključila Mahmutova telefonska sekretarica.

– Ja sam. Javi mi se. I zaboravi na onu uslugu koju sam tražio. – Fabel prekide vezu.

Četvrtak, 5. jun, 10.00, Gradska bolnica, Kukshafen

Maksu Vilbergu uniforma nije dobro stajala. U stvari, za dvadeset pet godina službe u policiji Donje Saksonije, od čega je glavninu vremena proveo u Policijskom inspektoratu u Kukshafenu, nije mu pristajala gotovo nijedna uniforma. Za to vreme on se polako od aljkavog i mršavog momka preobrazio u aljkavog i trbušastog veterana. Sada mu se službena košulja boje žute slačice zatezala oko struka, na grudima i leđima bila je izgužvana, a pantalone od uniforme izgledale su kao da su se samo površno upoznale s peglom, i to ne u skorije vreme. Bio bi jedan od onih neurednih policajaca koje šefovi obično muštraju, da dve zlatne zvezdice na zeleno-belim haramenicama nisu pokazivale da je Maks, u stvari, šef.

Bio je to nizak i proćelav čovek ljubaznog lica koje je zračilo humanošću i gotovo uvek bilo spremno za osmeh. Maksov lik je bio poznat i ulivao je poverenje žiteljima niske ravnice u zaleđini peščanog obalskog luka Kukshafena, koji se protezao od Berenš-Arenša do Altenbruha.

Ovog puta, Maksov uvek pripralni osmeh je izostao; s bledega lica izbrisala ga je brutalna svetlost mrtvačnice. Kraj njega je stajao doktor Franc Štern, vitak naočit lekar guste crne kose nalik na grivu, koji je i visinom i besprekornom urednošću nadmašivao policajca u izgužvanoj uniformi. Ispred njih, na hladnom čeliku ručnih kolica iz mrtvačnice, ležalo je smrskano telo Petre Hajne, devetnaestogodišnje studentkinje iz Hemora. Maks Vilberg je proveo u policiji mnogo vremena, a to je, čak i u Kukshafenu, značilo da se nagledao smrti i nasilja. Ali dok je gledao beživotno lice devojkice, jedva godinu dana starije od njegove ćerke, obuzela ga je gotovo nesavladiva instinktivna želja da nađe neki jastuk, nešto, bilo šta,

što bi joj podmetnuo pod glavu. I da joj se obrati. Da je uteši. Ali za utehu je bilo prekasno. S naporom je odmahnuo glavom.

– Kakav gubitak!

Štern uzdahnu. – Zašto je zaboga lutala tim putem, kilometrima u nedodžiji?

– Mogu samo da nagađam. Moraćemo da sačekamo autopsiju, ali pretpostavljam da je bila na nekim drogama. Kamiondžija kaže da mu je ušetala pod točkove kao da je bila sasvim van sebe. Očigledno, nije mogao da izbegne da je pregazi, ali to ga je teško pogodilo. Nesrećnik.

– Jesu li roditelji obavešteni?, upita Štern.

– Već su na putu ovamo. Nije imala tašnu ni ličnu kartu, ali je nosila narukvicu za hitne medicinske slučajeve.²⁸

---

²⁸ Narukvica koja sadrži podatke o bolestima osobe koja je nosi, da bi u slučaju neke nesreće

Ne razmišljajući, Štern pogleda na devojčin ručni zglob. Razume se, glupo, jer je policija skinula i sačuvala narukvicu; ali nešto mu privuče pažnju i on se namršti, a crne veđe obrazovaše prav greben koji mu zakloni oči. On se sagnu.

– Šta je? – upita Vilberg.

Štern ne odgovori, ali okrete devojčinu podlakticu i pažljivo osmotri zglavak na ruci. Obratio je pažnju na desni nožni gležanj, pa na levi, da bi konačno isto tako podrobno ispitao levi ručni zglob.

Vilberg je nestrpljivo uzdisao: – Šta je, her doktore Šterne?

Štern podiže devojčin ručni zglob.

Vilberg slegnu ramenima. – Šta treba da gledam? Ne vidim...

– Pogledajte pažljivije.

Vilberg izvadi naočare za čitanje iz džepa bluze na uniformi i stavi ih. Dok se naginjao da zagleda devojčine zglavke, stomak mu se prevrtao od mirisa svežeg leša. A onda mu je nešto privuklo pažnju. Na koži je video ogrebotine i vrlo bledo rumenilo na ručnom zglavku.

– Isto je na gležnjevima... – reče Štern.

– Sranje... – Vilberg skide naočare. – Bila je vezana.

– Nema sumnje da je bila vezana – potvrdi Štern, – ali se nije mnogo naprezala da se oslobodi. Moja procena je da je bila polusvesna ili onesvešćena dok su joj ruke i noge bile vezane. To bi objasnilo i što je vrludala i izašla pravo pred kamion.

Mišići na Vilbergovom licu nekako se zategnuše dajući mu stroži izraz. – Neću da čekam potpuni izveštaj o autopsiji, doktore Šterne. Hoću da joj odmah izvadite krv za analizu.

Četvrtak, 5. jun, 12.00, uprava policije, Hamburg

Po žaru u Vernerovim očima Fabel je odmah pogodio da je u pitanju nešto važno.

Vernerov metodičan i pedantan pristup policijskom poslu veoma je odudarao od Fabelovog stila, koji se više oslanjao na intuiciju. Verner je uvek tragao za pojedinostima; Fabel je išao za velikom slikom. Baš taj kontrast omogućavao im je da budu tako dobar tim. Fabelu je jedino smetalo Vernerovo protivljenje da prihvati dopunske analitičke sposobnosti Marije Kle. A sadašnji izraz Vernerovog lica govorio je Fabelu da je on njuškao u nekom zabitom kutku istrage i da je tamo otkrio trag koji vredi slediti.

– Šta imaš, Verneru?

Verner sede preko puta Fabela i kratko se nasmeja jer ga je šef tako lako – pročitao. – Dve stvari. Najpre, ma koliko je teško poverovati, naš prijatelj Klugman nije bio sasvim iskren prema nama.

– Ma šta kažeš!

Verner pokaza Fabelu neki ispis koji je ličio na telefonski račun bez novčanih iznosa, samo spisak biranih brojeva i trajanje razgovora. – Dobio sam pojedinosti iz evidencije o korišćenju Klugmanovog mobilnog telefona... – Verner primeti da je Fabel digao obrve. – Nije bilo lako. – Kucnuo je vrhom debelog kažiprsta po jednoj stavci. – Pogledaj ovo... zvao je ovaj broj u dva i trideset pet po ponoći... i to je broj lokalne policije. Baš kao što je rekao i kao

---

osoblje iz hitne pomoći znalo koje lekove ona ne sme da primi i sl. Takođe su navedeni ime i adresa lica. (Prim. prev.)

što je stanica zabeležila u operativnom registru. – Vernerov prst skliznu niz stranicu. A sad vidi ovo. U dva i dvadeset dva...

Fabel diže pogled sa stavke i zagleda se Verneru u oči. – Đubre.

– Tačno tako. Dvanaest minuta je razgovarao s nekim na ovom broju. Mora da je prekinuo vezu i onda pozvao lokalnu policiju. E sad, kome bi ti kog vruga, telefonirao pre policije kada si upravo pronašao takozvanu prijateljicu istražiranu kao u kasapnici? Radnju za dostavu pica?

– Pa, ko je to? Čiji je broj zvao?

Verner se širokim leđima odupre o naslon i malo ih pogrbi. – To je ono drugo. Proveravao sam i dvostruko proveravao preko svih nadležnih saveznih ministarstava, *Dojče telekoma*, mobilnih operatera... Ovaj broj – on pusti da mu stolica opet padne napred i kucnu prstom po stavci, – ne postoji.

– Mora da postoji.

– Jasno je da postoji jer je Klugman razgovarao s njim dvanaest minuta, ali nigde nije registrovan. Ostaje nam samo jedno.

– Nisi pokušavao?

– Mislio sam da tu čast prepustim tebi, šefe. – Fabel uze svoj mobilni telefon i ukuca broj. Posle drugog zvo-njenja veza je uspostavljena, ali niko se nije oglosio. Fabel kratko sačeka pre nego što progovori: – Halo?

Tišina.

– Halo? – Fabelu se učini da čuje nečije disanje na drugom kraju. Bio je prilično siguran da je dobio vezu s drugim mobilnim. Posle još dve-tri sekunde pokušao je ponovo: – Halo... to sam ja... – Linija je bila mrtva. Fabel pritisnu taster za ponovno biranje. Pustio je da zvoni nekoliko minuta pre nego što je odustao. Okrenuo se Verneru. U redu... da li Ana i Paul još drže Klugmana pod prismotrom?

Verner klimnu glavom.

– Neka ga privedu.

Bio je to više prolaz između zgrada nego prava ulica. Zbog uzanosti i orijentacije u pravcu istok-zapad, kao i zbog toga što ivične zgrade od crvenog peščara nisu imale više od tri sprata, prolaz je bio mračan. Parkiranje je bilo dozvoljeno samo na jednoj strani ulice, pa je BMV Ane Volf i Paula Lindemana stajao gotovo pola ulice dalje. Nije bilo bližeg slobodnog mesta, pa su Fabel i Verner, koji je sedeo pored njega, morali da zaustave kola iza ugla.

Sonja Brun se pojavila iza ugla noseći dve kese iz *Aldija*²⁹ pune namirnica. Bila je visoka, vitka, dugih nogu bronzane boje. Tamnu i dugačku kosu začešljanu unazad pridržavale su joj naočare za sunce, koje je zbacila na vrh glave. Telo joj je izgledalo gipko i u dobroj kondiciji. Fabel se seti primedaba patologa Melera o fizičkoj spremnosti druge žrtve. Sonja je, pored ostalog, igrala oko stuba u baru sa noćnim programom *Paradiz*. Možda je – Monika – ipak bila kurva.

Sonja prođe pored Fabelovih kola, parkiranih s druge strane uske ulice, pa je imao i priliku da je bolje pogleda. Nosila je jeftinu belu podrezanu majicu koja joj se nadimala na grudima i otkrivala trbuh preplanuo od sunca, izbledelu mini suknju od teksasa i platnene sandale s kaišićima obavijenim oko lepih listova nogu. Fabel joj je lice video samo iz profila, ali mogao je da zaključi da je lepa. U drukčijoj odeći mogla bi da se svrsta u grupu sa višim socijalnim statusom. Prešla je ulicu na rastojanju od dve dužine automobila ispred Fabelovih kola i

---

²⁹ Međunarodni lanac hipermarketa (prim. prev.)

zamakla u prolaz. Fabel je radiom obavestio Anu i Paula da ona dolazi.

– Pratićemo je. Imam dozvolu Državnog tužilaštva za ulazak i hapšenje. Čim otvori vrata, krećemo. – On izvadi valter iz futrole i povuče zatvarač unazad da bi ubacio metak u ležište za ispaljivanje. Proverio je osigurač i otkočio pištolj pre nego što je oružje vratio u futrolu. Okrenuo se Verneru. – Bolje je da budemo oprezni. Siguran sam da nam Klugman neće praviti nevolje, ali ako reši, on zna kako se to radi.

I Verner proveri svoje oružje. – Neće imati jebenu priliku.

Izašli su iz kola i pratili je pešice. Kada su prolazili pored parkiranog BMV-a, Ana i Paul su izašli i krenuli za njima. Sonja se okrenula da bi leđima odgurnula tešku kapiju sa ulične strane jer su joj ruke bile zauzete kesama sa bakalukom. Pri tom je pogledala u pravcu grupe koja se primicala, ali činilo se da ih ne primećuje.

Sledili su je u kaldrmisani Hof³⁰ i Fabel je čuo kako joj sandale brzo lupkaju dok je kamenim stepenicama žurila ka svom stanu. Pratili su je što su tiše mogli. Bila je na vratima, kese s namirnicama spustila je pored nogu i tražila ključeve. Onda ih je videla.

– Hanse! – razleže se njen vrisak u dvorištu.

Fabel se zgranu videvši užasnuti izraz Sonjinog lica. Brzo je shvatio da ih je ona zamenila sa nekim drugim ljudima. Digao je šaku pokretom koji bi bio popustljiviji da mu se u drugoj ruci nije nalazio valter subkompakt automatik.

– Sonja... samo mirno. Mi smo iz policije i samo hoćemo da razgovaramo s Hansom...

Užas joj se odjednom pomešao s nesigurnošću. Fabel i ostali pohitali su ka stepeništu i mala Ana Volf je odgurnula Sonju unazad tako snažno da ova umalo nije izgubila ravnotežu. Pritisnula ju je uza zid, van mogućeg pravca gađanja. Fabel i Paul takođe su se priljubili uza zid sa obe strane vrata. Fabel viknu: – Hamburška policija! – i klimnu glavom Verneru, koji nogom udari po vratima, neposredno ispod brave.

Fabel, Verner i Paul pretražili su stan; dvojica su naizmenično obezbeđivala zaklon dok je treći pregledao sobu po sobu, mašući ispruženom rukom s jedne strane na drugu, kao da je pištolj baterijska lampa. Do svih prostorija – kuhinje, dnevne sobe, kupatila i dve spavaće sobe – put je vodio kroz kratak hodnik. Stan je bio čist, svetao i uredan, ali skromno namešten. Unutra nisu zatekli nikoga. Fabel vrati automatik u futrolu pod miškom i klimnu glavom Ani Volf, koja se osmehnu Sonji i blago je uvede u stan. Fabel reče Paulu da joj unese kese s namirnicama i stavi ih u kuhinju. Ana pažljivo uvede Sonju u sobu za dnevni boravak i posadi je na kauč. Sonja se tresla i izgledalo je da će briznuti u plač. Fabel se sagnu pored nje.

– Sonja, gde je Hans?

Sonja slegnu ramenima, a oči smeđe kao orahovina napuniše joj se suzama. – Ne znam. Bio je ovde kada sam izašla pre podne. Nije rekao da nekuda ide. Nije izlazio otkako je ona devojka ubije na. Vrlo je uzbuđen zbog toga. – Izraz u suznim očima joj otvrdnu. – Jeste li zato ovde?

– Ne optužujemo ga ni za šta. Moramo samo da mu postavimo neka pitanja.

Oči su joj blistale od mešavine straha i gneva.

– Sonja, izvini nas za trenutak. – Fabel se okrenu svojim saradnicima: – Ana, Paule... rekao bih vam nešto. Napolju.

Pošto su izašli na odmorište, lica Ane Volf i Paula Lindemana govorila su da znaju šta ih čeka. Ana Volf je pokušala da preduhitri Fabela i digla je šake.

– Žao mi je, šefe... nije bilo načina da se provuče pored nas. Držali smo ga

---

³⁰ Nem. dvorište (prim. prev.)

pod čvrstom prismotrom.

– Očigledno, nedovoljno čvrstom. – Fabel se trudio da ne da oduška svom nezadovoljstvu. – Klugman nam je bio jedini trag, a sad je u bekstvu. – Upro je prst u njih. – Vi ste ga izgubili. Vi ga pronađite.

– Da, šefe – odgovoriše oni u isti glas.

– I počnite tako što ćete proveriti da li je tu neko od suseda. – Fabel se vrati u dnevnu sobu. Seo je pored Sonje na kauč i nalaktio se na kolena.

– Je li ti sada bolje?

– Odjebi više.

– Šta si mislila, ko smo mi?

Sonja se okrenu ka Fabelu i trepnu. – Šta? Šta time hoćete da kažete? – U tom trenutku znao je da nešto krije.

– Znam da si uzbuđena što vam je u stan upala naoružana poli-cija, ali mislila si da smo neki drugi, je li? – Sonja je piljila u kolena.

– Čuj, Sonja, je li Hans u nevolji? Ako je u opasnosti, mi možemo da mu pomognemo. Pomozi nam da ga nađemo. Koliko znamo, on nije zgrešio ništa osim što nam je uskraćivao informacije. Ali moramo da razgovaramo s njim.

Živci su je izdali. Glasno je zajecala. Fabel joj obavi ruku oko ramena.

– Ne znam gde je on... – Pokazala je mobilni telefon na stočiću. Ovo je njegov telefon... ne ide bez njega nikuda.

Okrenula se ka Fabelu, pogledavši ga krupnim okruglim očima. Fabel se seti onoga što mu je Mahmut kazao o njoj – da je dobro dete. Uzeo je telefon i proverio poslednji birani broj. Bio je to isti broj koji je Klugman zvao pošto je otkrio Monikino telo. Okrenuo je displej ka Verneru, koji je pročitao cifre i značajno pogledao Fabela. Fabel spusti mobilni u džep sakoa i opet se okrete ka Sonji.

– Sonja, šta si mislila, ko smo mi?

– Hans je imao neka posla. Sa strancima. Rusima ili Ukrajincima, mislim. Pokušavao je da me drži podalje od toga, ali znam da su ti ljudi opasni. Mislim da mu s njima nije išlo najbolje. Poslednja dva dana govorio mi je da ne otvaram vrata, a da će on otići ako ga neko traži. – Zajecala je. – Mislila sam da ste možda vi ti ljudi...

– Sada si bezbedna, Sonja. Od ovog časa policija će motriti na stan... dok se Hans ne vrati ili dok ga ne nađemo.

Ukrajinci. Fabel se sećao onoga što mu je Mahmut ispričao o novoj organizaciji u gradu. Mora da su stajali iza Ulugbejevog ubistva. A Klugman je radio za Ulugbeja. Međutim, Klugman je bio sitna riba u nečemu što je ličilo na veliki rat bandi. Fabel ohrabri Sonju osmehom.

– Šta misliš, gde bi on mogao da bude? Možda je samo izašao da nešto gricne.

Sonja slegnu ramenima, ali lice joj je izražavalo duboku zebnju. – Rekao bi mi da je planirao da izađe danas pre podne. Znao je da ću spremi ručak... – Preko sobe je pogledala kese s hranom ostavljene u kuhinji. Donja usna joj je drhtala.

– Ne brini, dušo, reče Fabel, – naći ćemo ga. – Uzdao se u boga da će tako biti.

Sve se dozlaboga iskomplikovalo i znao je da su mu živci istanjeni. Morao je da se pribere i ostane staložen. Staloženost je dobra; nervoza ubija. Na ulaznim vratima stana bila je reza – žureći da uđe sjebao je glavnu bravu – i sada je povukao rezu nadajući se da neće suviše pažljivo zagledati bravu kada

stignu do ovih vrata, što je bilo neizbežno.

Klugman se izvukao navrat-nanos, u poslednji čas. Brinuo se za Sonju; dugo se zadržala u kupovini, pa je čekao da se vrati i stražario kod prozora pod takvim uglom da par kripo-detektiva – muškarac i žena – u žutomrkom BMV-u nisu mogli da ga vide. Kada se Sonja pojavila, njen živahni korak naterao ga je da se osmehne: bila je dobro dete i trudio se da je drži van svega ovoga. Onda je primetio da je prate dva policajca koja su s njim vodila informativni razgovor, Fabel i Majer. Dok su prolazili pored BMV-a, onaj par je takođe izašao i pošao za njima. Spremali su se da ga – pokupe. Nije znao za šta će da ga optuže, ali nije mu se milila ideja da ga u ovom trenutku vode na dugotrajno saslušavanje. Bio je preblizu cilja. Stajalo ga je suviše – vremena, napora, života – da bi ga u poslednjem času izbacili iz igre. Jurnuo je preko sobe, dograbio svoju jaknu i gurnuo pištolj u džep. Žurno je zatvorio vrata za sobom, ali ne tako jako da se zalupe i pohitao niz stepenice, preskačući po dve. Gazda je u svim stanovima ugradio ista vrata. Bezbednost je zavisila od ulaznih vrata prema ulici, a ne od vrata stanova, koja su, praktično, bila podesna samo za unutrašnja vrata. On otvori nož na sklapanje i pritisnu bravu, snažno je gurnuvši ramenom. Bio je to precizno izveden postupak: primenio je silu dovoljnu da otvori vrata a da ne rascepi slabo drvo. Čuo je da je u prizemlju opruga na glavnim vratima prema ulici škripnula kao klavirska žica; Sonja je ulazila, a podozrevaio je da su oni samo nekoliko koraka iza nje. Vrata su popustila i on je bezmalo upao u stan. Ne gubeći ni trenutka lagano je zatvorio vrata za sobom. Zatim je čuo Sonjin vrisak, Fabelove uzvike i pokrete i glasove u stanu iznad ovoga. Zažmurio je, naslonio se potiljkom na vrata i izustio: – Jebi ga. – Mobilni telefon. Zaboravio je da iz stana uzme svoj mobilni. A to je značilo da je ostavio konopac za spasavanje. Moraće da dođe do telefona i to brzo.

Ali sada mu nije preostajalo ništa drugo nego da čeka.

Vlasnik ovog stana bio je Jugosloven, star oko šezdeset godi-na. Klugman je pretpostavljao da je ilegalno useljen, ali onda je otkrio da radi za gradsku javnu službu kao baštovan preko, u par-ku Šternšancen, gde neguje leje sa cvećem i skuplja bačene špriceve. Stalno je radio dnevnu smenu, koja je počinjala u jedanaest.

Jugosloven će se vratiti tek posle osam uveče. Klugman je do tada imao vremena da se izvuče.

Sada će na ulici stalno dežurati policajac. Neće mu biti lako da izađe. Glavna prednost je bila to što su mislili da je već odmaglio iz kuće i motriće na njegov eventualni povratak, a ne na odlazak. Sedeo je leđima priljubljen uz vrata i pogledom pretraživao sobu. Možda će ovde naći neku odeću da se preruši u starijeg čoveka. Drot napolju neće ukapirati. Biće prezauzet iščekivanjem mladog čoveka koji ulazi, a ne matorca koji izlazi. Čuo je glasove u hodniku; Fabel je muštrao svoj tim za prismotru što su dozvolili da im umakne. Klugman je dozvolio sebi da se osmehne. Čuo je korake i čvrsto se priljubio uz vrata. Lupanje: snažno lupanje pesnicom nekog policajca. Klugman je disao sporo i ravnomerno. Udarci su se ponovili.

– Policija. Ima li koga?

Činilo mu se da je prošla večnost pre nego što je čuo kako vuku noge po odmorištu, a zatim i odjek koraka na kamenom stepeništu niz koje su silazili. Zakucali su na vrata sprat ispod. Klugman je znao da u ovo doba ni u tom stanu nema nikoga. Čuo je neku ženu kako kaže: – Sranje, a onda je škljocnula opruga na glavnim vratima. Dvoje napolju i Fabel i Majer gore. Još jednom je pogledom pretražio stan ne bi li video nešto u šta se može prerušiti kada kasnije izađe. I čekao je.

Četvrtak, 5. jun, 14.45, Firlande, okolina Hamburga

Gust saobraćaj otežavao je kretanje vozila u gradu i Fabel je bio zadovoljan što je sebi ostavio dovoljno vremena da kroz centar stigne do saobraćajnice B5 i nastavi prema Bilbroku. Put više nije prolazio kroz grad, a pejzaž se odmotavao kao ravna glatka čoja na stolu za bilijar. Fabel je Klugmanov mobilni telefon ostavio Mariji Kle s nalogom da tehnička sekcija izvuče iz njega što je više moguće informacija. Ana Volf i Paul Lindeman verovatno su još kucali na vrata i pokušavali da podgreju hladan Klugmanov trag. Oboje su bili dobri policajci. Klugman mora da se poslužio nekim veštim trikom da se provuče pored njih.

Čim je prošao Bergedorf, Fabel skrenu na jug, prema Nojengameu. Mogao je da se nalazi i u Holandiji; predeo je izgledao kao da ga je priroda izglacala peglom na paru i uklonila svaki nabor. Moguću jednoličnost kraja razbijali su gusti šumarci, crkve crvenih krovova, vetrenjače u holandskom stilu i krajnje savesno restaurisane i održavane *Fachwerk*³¹ kuće, sa izbačenim gredama i doteranim slamnim i trščanim pokrivačima. Nisko zeleno prostranstvo zemlje prošivala je mreža nasipa i kanala i pretvarala ga u dekorativnu krpariju.

S približavanjem Nojengameu osetio je slab drhtaj prigušene i neodređene zebnje. Za Fabela je ova zemlja bila opterećena prošlošću. Iz njegove perspektive, na jednom mestu skupilo se toliko dobrog i lošeg. Bio je to lični utisak. Fabelu se činilo da su se sve istorijske mene spojile na ovoj neverovatnoj prepreci Elbe: lične, profesionalne i nacionalne.

Kao sva nemačka deca njegove generacije, Fabel je morao da ponese breme nacionalne istorije kada je imao desetak godina: bio je to gubitak nevinosti i početak razumevanja. Pitao je oca o onome što je čuo. O Nemačkoj. O njima. O Jevrejima. Fabel se sećao jada u očevim očima dok se mučio da svom desetogodišnjem sinu iznese kolosalnu čudovišnost onoga što je činjeno u ime Nemačke. Ubrzo zatim otac ga je poveo na dalek put ovamo. U ovaj kraj s lepim kućama od tesane građe popunjene malterom, i s pitomim pejzažom. U Nojengame.

Više od 55.000 zatvorenika radilo je ovde do smrti, u ugašenoj fabrici opeke prepravljenoj u logor. Oslobodili su ga Britanci, kao i Bergen-Belzen, i s tipičnom anglosaksonskom efikasnošću i pragmatizmom vratili ga nemačkom narodu 1948, sa sugestijom da bi mogao da posluži kao dobar zatvor. Tako je i bilo. Do 1989. spomenik holokaustu i zatvor Firlande delili su isto mesto. Najzad je Senat Hamburga uvideo nastranu i gorku ironiju nastavljanja prakse da se ljudska bića zatvaraju na mestu takvih užasa počinjenih u ime države, pa je kaznena ustanova Firlande iseljena iz nekadašnjeg logora.

A Fabel se sada vraćao u Firlande da se suoči, prvi put posle više od jedne decenije, sa delom svoje prošlosti za koji je mislio da je odavno sahranjen.

Zatvorski službenik odveo je Fabela u Dornovu radnu sobu. Bila je to svetla provetrena prostorija s velikim živopisnim posterima nemačkih istorijskih znamenitosti na zidovima; gradska kapija u Libeku, Porta nigra u Triru, katedrala u Kelnu. Soba je bila oivičena policama za knjige i Fabelu se učinilo da više liči na školsku biblioteku nego na Dornovu staru radnu sobu na Hamburškom univerzitetu. Kada je Fabel ušao, Dorn i jedan mlađi čovek tražili su nešto sagnuti nad knjigom. Mlađi čovek je bio znatno viši od Dorna, a ispod

---

³¹ *Fachwerkhaus* (nem.) – kuća delimično napravljena od tesane građe. (Prim. prev.)

majice su mu se videli jaki mišići i ruke s tetovažama. Njegov sirov izgled bio je u neskladu s velikom pažnjom koju je posvećivao tekstu. Dorn diže pogled i vide Fabela, a zatim se izvini akademskom grubijanu, koji ode s debelom knjigom i svojom beležnicom ispod miške.

– Jane... – Dorn mu pruži ruku. – Milo mi je što ste našli vremena da dođete. Molim vas, sedite.

Vreme mu je još više prošaralo sedim pažljivo štucovane brkove i kozju bradicu i pojačalo bore oko upalih očiju, ali ako se to zanemari bio je to gotovo isti Matijas Dorn kakvog se Fabel sećao iz vremena kada je bio asistent koji je Fabelu predavao evropsku istoriju: mali, uredan, zdepast čovek, čije su porcelanskoplave oči i crte lica bile za dlaku suviše prefinjene. Fabel mu protrese krhku, nejaku šaku.

– Milo mi je što vas ponovo vidim, her profesore, slaga Fabel. I Dorn i osećanja koja je budio u njemu za Fabela su pripadali prošlosti. Želeo je da tako i ostane. Seo je ispred pisaćeg stola, preko puta Dorna. Na stolu je bila fotografija jedne mlade dvadesetogodišnje žene čije su crte lica imale istu porcelansku finoću. Fabel oseti da ga slika i nehotice privlači; čudio se kako mu ovo lice sada izgleda nepoznato.

– Izenadio sam se kada sam čuo da ste ovde – reče Fabel.

– Samo dva dana nedeljno, osmehnu se Dorn. – Dovoljno da se kvalifikujem za 'istoričara rezidenta. Sam koncept istoričara u zatvoru sigurno je čudan. Međutim, ovaj zatvor ima specifičnu istoriju. Delim svoje vreme između ovoga ovde i memorijalnog kompleksa Noj engame.

– Hoću da kažem da sam se iznenadio što želite da radite sa zatvorenicama posle... – Fabel shvati da je započeo rečenicu koju ne želi i ne mora da završi. Dorn je dobro protumačio njegove reči i osmehnuo se.

– U stvari, vrlo je vredno truda. Neki osuđenici su otkrili u sebi pravu glad za istorijom. Čudno je kako im to pomaže da na neki način promisle sopstvenu istoriju. Ali shvatam šta hoćete da kažete. Verovatno sam se rukovodio ličnim razlozima kada sam konkurisao za ovo mesto. Bilo mi je potrebno da shvatim, da budem u blizini ubica, valjda. Da... da, eto, nađem nekakav smisao u onome što se desilo.

– I jeste li ga našli?

– Je li vama pomoglo što ste postali policajac?

– Ne znam je li to bilo razlog što sam postao policajac, opet slaga Fabel. Obojica su znali da je lična istorija, koja im je bila zajednička, navela darovitog istoričara kakav je bio Fabel da se opredeli za poziv detektiva u odeljenju za ubistva.

Dorn promeni temu. – Hteo sam da razgovaramo o ovom ubistvu koje istražujete, reče.

– Ubistvima – ispravi ga Fabel. – Dogodilo se još jedno. Isti način ubistva kao u slučaju Kastnerove.

– Bože, to je užasno! I potvrđuje ono što sam mislio. Zato sam i želeo da se vidimo.

– Samo napred. Molim vas, profesore.

Dorn uze nedavni primerak *Hamburger morgenposta*. Bio je otvoren na stranici sa člankom o ubistvu Kastnerove.

– Kao i vi, bio sam prinuđen da se, pa recimo, dublje zainteresujem za psihopatski um, nastavi Dorn. – Mrske mi je da to kažem, ali uprkos uređenoj destruktivnosti u njemu može da postoji neki oblik izvitoperene stvaralačke sposobnosti. – Kucnuo je prstom po članku. – Mislim da je ovde na delu neko vrlo kreativan i ujedno vrlo opasan, Jane. Psihoza ovog čoveka je svakako vrlo... *upućena*, mislim da bolje ne mogu da se izrazim.

– Šta time hoćete da kažete?

Dorn vrati novine na sto. Digao je ruku pokretom koji je Fabelu stavio do znanja da se strpi i sačeka da mu izloži svoju hipotezu. Fabel se na taj pokret navikao još u vreme kada je bio student željan znanja.

– Ko smo mi? – upita Dorn. – Šta smo mi? Mi Nemci, hoću da kažem.

Fabel se namršti. – Ne razumem...

– Koncept nemačkog identiteta... šta je to?

Fabel slegnu ramenima. – Ne znam, reče, „i nije me briga. To pitanje je zadalo Nemačkoj – zadalo je celom svetu – više jada i razaranja od ma kojeg drugog.

– Tačno tako, reče Dorn. – Koncept nemačkog identiteta je mit. Mit koji je naš mali austrijski moler uveličao do lažne istorije dok Nemačka nije poverovala u nju. Jedna od najvažnijih lekcija koju sam naučio kao istoričar jeste da postoji samo sadašnjost. Samo sadašnjost ima nepromenljiv beskompromisan oblik; prošlost je ono što izaberemo da pravimo od nje. Istoriju uobličava naša sadašnjost, ne obrnuto. Proveli smo dva poslednja veka iznova fabrikujući našu prošlost; preoblikovali smo naš identitet mada ga uopšte nemamo. Činjenica je da ne postoji germanska rasa. Mi smo šarena mešavina Skandinavaca i Slovena, Kelta, Italika i Alpinaca... mišmaš ujedinjen jezikom i kulturom, ne etnicitetom.

– Na šta ciljate? Kakve to veze ima sa ovim ubistvima?

Dorn se osmehnu. – Verujete li da je bog Tuisto rođen na nemačkom tlu? I da je preko svoja tri sina praotac tri čista germanska plemena?³²

– Naravno da ne verujem. To je čisti mit.

– Verujete li u boga Votana? Ili u nordijski panteon bogova na čelu s Votanovim ekvivalentom, Odinom?

– Ne, odgovori Fabel. – To je opet samo mitologija. Čujte, ne vidim nikakvu vezu između ovoga i...

Dorn pohovo diže šaku da ućutka Fabela. – To jesu mitovi. Laži. Ali, kao što ste već naglasili, verovanje u mitove može da bude snažno i razorno. – Dorn brzo dohvati novine i dobaci ih Fabelu. „A on veruje u to.

– Šta? – Fabel je bio istinski zbunjen. – Ko?

– Vaš ubica. Svaki put kada ubije na ovaj način, on upućuje na davninu... – Dorn diže pogled ka tavanici, ali u mislima je očigledno bio negde drugde. – On je premostio hiljadu godina... posegnuo je u tamu prošlosti da otuda izvuče fragment kojim osmišljava svoju sadašnjost. To bi bilo izvanredno da nije tako jezivo. – Dorn se trže iz sanjarenja i opet se zagleda u Fabela.

– Hoćete da kažete da postoji nekakva mitološka ili istorijska veza sa ovim ubistvima? – upita Fabel.

– Krvavi orao. – Dorn je ne trepnuvši posmatrao Fabela.

– Šta?

– Krvavi orao. Vaš ubica nije seksualno motivisan. Religiozno je motivisan. On prinosi žrtve.

– Žrtve? Krvavi orao? Žao mi je, her profesore, ali o čemu vi to kog đavola pričate?

– Kao što znate, ovaj deo severne Nemačke bio je postojbina Skandinavaca. Prvi osnivači naseobine Ham bili su Saksonci. Osvojili su ga Franci i slovenski Gornjotriti i promenili ime u Hamaburg. A onda su iz Danske došli Vikinzi.

---

³² To potiče od rimskog istoričara Tacita, koji je pisao (*Germania*, gl. 2) da je Tuisto ili Tuisko bio predak svih germanskih plemena. (Prim. prev.)

Pogledajte Altonu – u srcu modernog Hamburga. Do osamnaestog veka bio je to danski grad. U nama teče krv Vikinga... uz ostale, naravno. Ovde su bili obožavani bogovi Freja, Balder, Tor, Loki... Odin. Ti nordijski bogovi bili su daleko od savršenstva. Bili su ćudljivi, mrzovoljni, zavidljivi, pohlepni... ljuti. Mudri Odin, otac bogova, nordijski Zevs, nije bio izuzetak. Naši preci su iznad svega žudeli za njegovom naklonošću. – Dorn počuta. Pružio je ruku i s pisaćeg stola uzeo dve knjige. »Odin je zahtevao žrtve. Kao svi bogovi. Ali što je bog veći, veća je i žrtva. Na primer, Adam od Bremena opisao je u svojoj hronici, pa mislim da biste to mogli da nazovete 'festivalom', svetkovinu u Ubsoli – ili Upsali, kako se zove danas. Festival se održavao svake devete godine i trajao je devet dana. Svako – pa bio kralj, plemenski glavar ili osoba iz trećeg staleža – morao je da pošalje žrtvene darove. U stvari, jedan pokršteni vikinški kralj – kralj Inge stariji, bio je svrgnut jer u tome nije učestvovao. Svakog od tih devet dana praznovanja, devet mužjaka od svih živih bića – stoke, peradi i ljudi – bivalo je zaklano i vešano glavom nadole u gaju pored hrama. Neverovatno. Samo zato što je broj devet imao neko značenje u obožavanju Odina. Dakle, poenta je da je Odin zahtevao ljudsku žrtvu. A čest oblik tog žrtvovanja bio je 'krvavi orao'.

– A to je? – Fabel oseti navalu adrenalina u telu.

– Bila je to žrtva koja je mogla sama da nađe put do Odinovog prebivališta. Ljudsko biće kome su data orlovska krila.

– A kako je to tačno funkcionisalo?, upita Fabel mada je već znao odgovor.

Dorn je netremice gledao Fabela pravo u oči. – Recimo, imate zarobljenika. Možda ženu, dovedenu iz nekog vikinškog pohoda. Skinete joj odeću i vežete je raširenih ruku i nogu. Onda Odinov sveštenik uzme mač sa širokim sečivom i raspори joj trbuh...

Dok je Dorn govorio, Fabelu je lupalo srce.

– Ti sveštenici su bili vešti hirurzi. Udarac bi rasekao žrtvu, navodno ne oštećujući najvažnije unutrašnje organe i ne bi je ubio. Zatim bi iz žrtve istrgnuli pluća i prebacili ih preko ramena. Krila 'krvavog orla, razumete? Krila pomoću kojih je mogla da odleti Odinu.

Fabel je sedeo i zurio u Dorna. Osećao se kao da stoji u srcu neke nečujne eksplozije; u ulici u kojoj se odjednom oglasilo hiljadu alarma. – Je li to dokumentovana istorijska činjenica?

– Dokumentovana, da. Istorijska, da. Ali koliki deo naše dokumentovane istorije zavisi, u stvari, od perspektive hroničara? Vikinzi su ulivali veći strah od svih drugih pljačkaša. U hronikama tog doba prikazivali su ih kao demone. – Dorn prelista stranice jedne knjige. – Da, evo ovde. Oba pola mogla su da budu prineta na žrtvu. Na primer, evo izveštaja o jednom zarobljenom engleskom knezu koga su vikinzi držali kao sužnja radi otkupa. Nije otkupljen, pa su ga žrtvovali Odinu kao 'krvavog orla'. Ima dosta takvih dokumentovanih događaja. – On se zadržava na drugoj stranici. – Ovo je izveštaj o biskupu s jednog od škotskih ostrva.

– I naš ubica se ugleda na njih? – Fabelov glas je još izražavao nevericu.

– Oh, da. Pročitao sam neke pojedinosti u novinama. Video sam da pokušavate da to držite u tajnosti koliko je moguće, ali izveo sam zaključke na osnovu onoga što je rečeno o komadanju.

– Ne mogu da verujem. Jezivo je.

– Za nas, jeste – reče Dorn. – Ali za ubicu je plemenito. Sveti rat. On veruje da služi drevnim bogovima. Na njegovoj strani je najjači moralni autoritet. On je prozelit, misionar koji vraća Nemačku njenoj pravoj veri. – Dorn spusti knjigu. – Uхватili ste se u koštac s najmračnijim silama koje se mogu zamisliti,

Jane. Ovaj ubica je pravi vernik. A veruje u istinsku apokalipsu, u smislu u kojem je to nepojmljivo hrišćanskom duhu. I Vikinzi imaju svoj sudnji dan. Ragnarok. Ali biblijska Apokalipsa ne samo što je bleđa nego nije ništa u poređenju s Ragnarokom. Vreme kada se Odin i Asi udružuju u bici protiv Lokija i Vanira. Vreme vatre i krvi i leđa koji će progutati zemlju i nebo i sva živa bića. Ovaj 'krvavi orao' veruje u sve to. Misija mu je da vidi kako se nebo ruši, a okeani pune krvlju.

Fabel je sedeo mlitavo držeći novine i zurio u naslov, mada ga nije video. Misli su mu naprazno jurile.

– Kako možete da budete tako sigurni u pogledu tog čoveka? Mi imamo kriminalističkog psihologa koji radi profile...

– U pravu ste, ja nisam psiholog. – U Dornovom glasu otkrio je prizvuk ljutine. – Ali potrošio sam dobar deo proteklih dvadeset godina u nastojanju da proniknem u svest ljudi kao što je ovaj manijak. Da shvatim šta tera jedno ljudsko biće da postane lovac, mučitelj i ubica drugih ljudskih bića... – Dorn prekide. U očima mu se pojavi izraz istinskog bola.

Fabel je nepomično sedeo i dalje preneražen. Kada je progovorio, obraćao se Dornu koliko i samome sebi. – Jednostavno mi ne ide u glavu. On negde tamo izivljava nekakvu jezivu fantaziju, uveren da mu je data misija koju mora da ispuni. Naravno, ako je ovo što kažete istina.

– Izneo sam vam deo pisane istorije. Da li se to zaista odigravalo onako kao što je zabeleženo ili nije, da li je preuveličano jer su letopisci demonizovali Vikinge, nije važno. Tako piše. A vaš ubica veruje u to.

– I, ako mu je to misija, nastavi Fabel, – onda će nastaviti da ubija i ubija. Sve dok ga ne zaustavimo.

Iz nekog razloga Fabel nije želeo da telefonira s parkirališta za posetioce ispred zatvora Firlande. Umesto toga, odvezao se na nasip Nojengamer hauzdajh. Izašao je iz kola i popeo se uz strmi nasip. Odavde je mogao da vidi koncentracioni logor Nojengame sa simetrično raspoređenim zgradama i blokovima. Većina ovdašnjih logoraša bile su žene. Zatvorenici Nojengamea i pratećih logora korišćeni su kao robovska radna snaga za izgradnju privremenih objekata za smeštaj stanovnika Hamburga čije su kuće bile srušene u bombardovanju. Kada ga je otac dovodio ovamo, desetogodišnji Fabel je naučio novu frazu: *Vernichtung durch Arbeit* – uništavanje radom. Zarobljenici su radili do smrti.

Seo je na travu i gledao praznu igru sunca i senki oblaka koji su prelazili preko ravnice i preko logora. Mogao je da vidi spomen-blok ispred kojeg je, znao je, bila skulptura *Umirući zarobljenik*, mršava prilika koja je okovana i prepletenih nogu ležala na kamenim kockama.

Fabel je gledao dole, u mesto gde su žene bile ubijane u ime neke bolesne ideje o nemačkom identitetu i razmišljao o onome što je čuo od Dorna: kako postoji neka osoba sa izopačenim shvatanjem istorije, etnologije i vere, kojoj to služi kao izgovor za zadovoljavanje najnižih strasti i psihopatske gladi za krvlju.

Fabelu je trebalo vreme da se pribere pre nego što je telefonirao u kancelariju. Pokušao je da razgovara s Mahmutom, ali opet je dobio samo njegovu govornu poštu. Tiho je opsovao i zatvorio mobilni telefon. Ovo mu se nije dopadalo. Uopšte mu se nije dopadalo. Samo se uzdao da je Mahmut poslušao zdrav razum i prekinuo da se raspituje kada je čuo za likvidaciju Ulugbeja. Sedeo je još nekoliko minuta ruku obavijenih oko kolena i gledao igru sunca i senki na zemlji: onda je telefonirao Verneru i ukratko mu izložio Dornovu teoriju.

- Vraćam se za jedan sat. Sastaćemo se u sali za konferencije. Bilo bi bolje da tome prisustvuju Paul i Ana. Jesu li saznali štogod o Klugmanu?
- Ne.
- Nisam ni očekivao da će saznati. Možeš li da potražiš Van Hajdena i proveriš ima li vremena da dođe na taj sastanak? Uživaće u ovome.

DRUGI DEO

OD PETKA, 13. JUNA

DO UTORKA, 17. JUNA

Petak, 13. jun, 1.50, Sankt Pauli, Hamburg

Bas je neumoljivo udarao. Stroboskopi su sevali preko četiristo oznojenih tela koja su se sa svakim udarom uvijala u ritmu muzike, nalikujući na jedno jedinstveno stvorenje. Ona se pripijala uz njega kao da ih oboje nosi vodena struja u ovom okeanu ljudskog roda. On joj je zavlačio jezik u usta i šakama joj pretraživao telo. Odvojila je usne od njegovih i stavila mu ih na uvo, doviknuvši nešto što se utopilo u zaglušujućoj muzici. Osmehnuo se ienergično klimnuo, a onda je s dva trzaja glave pokazao da idu napolje. Povukao se i, ne ispuštajući joj ruke, i dalje sa osmehom, poveo je kroz gomilu ka izlazu iz kluba. Bože, što je zgodan! I seksi. Majica mu je bila vlažna od znoja i isticala mu je tvrde linije mišića. Bio je visok i mršav; imao je tamnu glatku kosu i najneverovatnije zelene oči. Žarko ga je želela.

Vazduh pred klubom pogodi ih kao da su se zagnjurili ubazen. Vrtar ih ne udostoji nijednog pogleda kada su, još zagrljeni, iskoračili napolje. Ulica je bila tiha, ako se izuzme prigušena tutnjava iz kluba. Ona za trenutak zastade, odjednom postavši obazrivija pod dejstvom svežeg vazduha i usled popuštanja delovanja eksa koji je uzela. Najzad, nije mu znala ni ime. On oseti otpor njenog tela i primače joj se. Lep osmeh ozario mu je lice i otkrio savršene zube, koji su na uličnoj svetlosti zablistali kao porcelan.

– Hej, maco, šta ti je? – Prvi put mu je jasno čula glas. Govorio je s nekakvim lakim naglaskom.

– Žedna sam. Uzela sam eks. Neću da dehidriram.

– Onda, pođimo kod mene da se osvežimo. Imam u kolima mineralnu vodu. Tu su, odmah iza ćoška. Hajdemo.

Automobil mu je bio nov, elegantan srebrnast porše; naslonili su se na njega i ponovo upleli. Ona se oslobodi. – Stvarno sam žedna... možda da se vratimo...

On isključi alarm i nagnu se da iz kola uzme dve polulitarske boce evijana. Skinuo je zatvarač s jedne i pružio joj je, dok je iz druge pio sam. Ona uze vodu i poče da je pije halapljivim gutljajima. – Slankasta je, reče.

On joj prevuče jezikom preko vrata, od bretele do uha. – I ti si.

Odjednom je uhvati vrtoglavica i ona skliznu na kola. Hitro je reagovao i prihvatio je, rukama je držeći ispod mišica. – Polako, reče zabrinuto. – Bolje sedi. – Poveo ju je ka otvorenim vratima kola. Ona pogleda oba kraja puste ulice, a zatim u njegove oči. Promenile su se: i dalje su bile neverovatno zelene, ali sada su svetlucale hladno i prazno.

Ipak, nije osećala strah.

Petak, 13. jun, 11.50, Alsterarkaden, Hamburg

Fabel je otišao iz uprave policije odmah posle sastanka posvećenog ovom slučaju. Preispitali su napredak postignut za nedelju dana: nikakav. Klugman je još bio na slobodi, a kao bivši policajac znao je i kako se na slobodi ostaje; trag poslednjeg ubistva se ohladio, a oni još nisu otkrili identitet ubijene devojke; činilo se da je čak i Fabelov zelenooki Sloven odšetao s mesta zločina i ispario u noći. Osim činjenice da im je Dorn rekao naziv i poreklo varvarskog rituala ovog ubice, nisu bili ništa bliže mogućnosti da ga uhvate. Fabel se takođe ozbiljno brinuo za Mahmuta, s kojim još nije uspeo da uspostavi vezu. Mahmuta je, po pravilu, bilo teško pronaći, ali sigurno je znao da će neodazivanjem na Fabelove pozive uključiti sirenu za uzbunu.

Fabel nije bio jedini nakrivo nasaden policajac u Hamburgu. Gotovo svi pripadnici kriminalističke službe u gradu bili su zatečeni time što gangsterske bande nisu zaratile. Izostala je osveta za Ulugbejovo ubistvo. Štaviše, izgledalo da između bandi uopšte nema nasilja, što je samo po sebi bilo čudno. Uprava policije je još vrvela od beendeovaca i pripadnika Sedmog odeljenja LKA, ali žestina napumpana adrenalinom rasplinula se u nelagodnu gotovost bez efekta. Ovaj slučaj počeo je da isisava svetlost iz Fabelovog života. Nije mu se to dešavalo prvi put, a Fabel je znao da nije ni poslednji. Bilo je to kao da krči put kroz gustu džunglu i razgrće otkose u žilavoj šikari, a istovremeno otkriva da ona opet džiklja iza njega i onemogućava mu da se vrati na slobodan prostor, u sopstveni život i svet nastanjen onima koje voli.

Fabel je telefonirao Gabi, svojoj ćerci. Ona je planirala da vikend provede s Fabelom, ali objasnio joj je da će mu posao oduzeti bar jedan deo tog vremena. Bolelo ga je što mora da se odrekne dragocenih trenutaka s Gabi, ali razumela ga je, kao obično. Renata, Fabelova bivša žena, nije reagovala tako pozitivno, njen ton preko telefona jasno je govorio da se kiselo miri s tom neprijatnom novošću.

Umesto da uzme svoja kola, Fabel je pozvao taksi da ga odveze do pokrivenih arkada na Alsteru. Sunce je sijalo, a odsustvo povetarca – neobično za Hamburg – značilo je da je napolju prijatno toplo. Kao uvek, arkade su bile prepune onih koji su išli u šoping i Fabel se probijao kroz gomilu bez žurbe, ali s jasnim ciljem. Išao je u *Jensen buhandlung*, knjižaru čiji je vlasnik bio njegov prijatelj sa univerziteta Oto Jensen.

Fabel je voleo ovu knjižaru. Oto je investirao u enterijer čiji je dizajn odražavao krajnji minimalizam – police i stolove od bukovine čistih, pravih linija i mnogo svetlosti – verovatno po nalogu svoje neuporedivo organizovanije žene Elze, koja je imala mnogo više stila. Za razliku od nje, Oto je bio pokretan epicentar haosa: nezgrapno splet ruku i nogu, visok metar i devedeset, koji, činilo se, stalno ruši stvari oko sebe ili mu iz prepunih ruku ispadaju slapovi knjiga i novina. Knjige su zauzimale svaku slobodnu površinu, gomile časopisa ležale su na podu ili su bile naslagane na tezgi. Ali broj naslova bio je neverovatan, a nered je svaku posetu jednostavno pretvarao u istraživačko putovanje. Na neki čudan način ta zbrka je bila najčistiji jezik bibliofila. Bio je to jezik koji je govorio Fabel.

Kada je ušao, video je da Oto sedi za tezgom. Držao je knjigu u krilu, nalakćen na kolena i glave poduprte šakama. Bila je to poza po kojoj gaje pamtio još iz univerzitetskih dana; položaj koji je kod Fabela stvarao utisak da Oto uvlači svoje nezgrapne udove da obrazuje kavez, čauru koja ga deli od spoljnog sveta i omogućuje mu da se sav posveti isključivo svemiru između korica knjige koju čita. Fabel pride tezgi i spusti oba lakta na gomilu knjiga. Oto shvati da je neko tu tek posle nekoliko trenutaka.

– Oprostite... mogu li da vam pom... – pitanje prekide širok osmeh. – Gle, gle, gle... nisu li to snage zakona i reda... – Fabel se iskezi. – Zdravo, Oto, bleso blesasti.

– Zdravo, Jane, jesi li dobro?

– Nije loše. A ti?

– Nikako. Radnja mi je puna ljudi koji preturaju dok ne nađu nešto što im se sviđa, a onda pravac kuća i kupe to polovno na Internetu. A zakup ovog lokala je astronomski. Cena otmene lokacije, kaže Elza.

– Kako je Elza? – upita Fabel. – Još nije shvatila da je suviše dobra za tebe?

– Oh, ne, nabija mi to na nos sve vreme. Izgleda, treba da joj budem večno zahvalan što se smilovala na mene. – Oto se smejljio svojim blentavim osmehom.

– Nije mnogo omanula. Imaš li ono što sam naručio?

– Oh, da. – Oto se sagnu iza tezge, gde je za trenutak nespretno baratao. Čulo se kako pretura knjige po podu. – Samo malo... – javi se. Fabel se osmehnu. Dobri stari Oto: nikada se nije menjao.

Oto se ponovo dramatično pojavi i lupivši spusti gomilu knjiga na sto. – Evo ih! – Izvukao je žutu narudžbenicu ispod elastične trake kojom su knjige bile omotane. – Sve su od engleskih autora... i sve originalne engleske verzije. – Oto pogleda Fabela preko tezge. – Malo lakog štiva, a? Kako da zaboravim da si takav anglofil... naravno, majka ti je bila Engleskinja, je li?

– Škotkinja..., ispravi ga Fabel.

– Šad mi je jasno! – Oto se dramatično udari šakom po čelu.

– Šta?

– Zašto nikada ne plaćaš ručak!

Fabel se nasmeja. – To nije zato što sam polu-Škot... nego zato što sam Friz. Međutim, na tebe je red da platiš ceh. Ja sam platio prošli put. – Kakav um, promrmlja Oto, – a kakvo loše pamćenje... Oh, uzgred, imam poklon za tebe. – Usledilo je još preturanja ispod tezge, a zatim je stavio još jedan priručnik na gomilu knjiga. – Ovo je naručio neko sa Univerziteta i nikada nije podigao. To je nekakav rečnik britanskih prezimena. Pitao sam se koji će smor od mrtvaka da me oslobodi ove knjižurine... i setio sam se tebe.

– Hvala, Oto... valjda! Koliko ti dugujem?

– Kao što rekoh, poklanjam ti je. Uživaj!

Fabel mu ponovo zahvali. – Oto, imaš li nešto o nordijskoj religiji?

– Naravno. Verovao ili ne, to se dosta traži.

– Stvarno? – upita Fabel s nevericom.

– Da. Kupci su uglavnom odinisti.

– Odinisti? Hoćeš da kažeš da ima onih koji se još drže te stare vere? – Slaba struja poteče površinom Fabelove kože.

– Asatru... mislim da to tako zovu.³³ Ili jednostavno odinizam. Bezazleno društvo, rekao bih. U stvari, da se sažališ.

– Nisam imao pojma, reče Fabel. – Kažeš da ovamo dolaze u većem broju?

– Jedan ili dva čudaka. I ne preterujem kad kažem čudaka. Mada je jednom ili dva puta ovde bio jedan čovek koji nije ni gledao ni uvrnut ni kao hipi.

Struja na Fabelovoj koži zbog nečega se pojača. – Kada je poslednji put

---

³³ Asatru je zajednički naziv za pokušaj da se oživi prehršćanska religija tevtonskih plemena severne Evrope, koja je predstavljala sastavni deo kulture prostora danas poznatog kao Skandinavija, Island, Nemačka, Holandija i deo Velike Britanije. Asatru znači „vernost Asima“. Asi su bili jedna (mlađa, nebeska) grana u porodici bogova, dok se druga (starija, zemaljska) zvala Vaniri. Rat između njih završio se pobedom Asa koje je predvodio bog mudrosti Odin. Sam naziv „asatru“ potiče s kraja devetnaestog veka (Prim. prev.)

dolazio?

Oto se nasmeja. – Da li me saslušava policija?

– Molim te, Oto, možda je važno.

Oto je prepoznao ozbiljnost na licu svog prijatelja. – Pre otprilike mesec dana, mislim. Možda je bio od tada, ali ga nisam ja usluživao.

– Šta je kupio?

Otova oranica od čela usredsređeno se nabora. Fabel je znao da je Otov mozak, bez obzira na to što je naizgled brljiv, pravi superkompjuter krcat naslovima knjiga, autorima i izdavačima. Završio je obradu podataka i prestao da se mršti.

– Pokazaću ti. Imamo na lageru još jedan primerak. – Fabel je pratio Ota do dela gde su se nalazile knjige iz oblasti novog doba i okultizma. Oto je skinuo s police jedan debeo tom i dao ga Fabelu. Naslov je glasio *Bacanje runa: Vikinški običaji i obredi*. Ovo očigledno nije bilo naučna studija, već delo name-njeno široj publici. Fabel je otvorio knjigu sa zadnje strane i pre-gledao indeks. U pojmovniku je našao odrednicu – krvavi orao. Pogled na tekst otkrio mu je da je tom ritualu posvećena jedna i po stranica.

– Oto, treba mi ime kupca ove knjige. Ili bar opis. – To je lako. Mislim da nemam adresu ni ideju gde živi: nije ovde naručio nijedan naslov. Mogu da pogledam i vidim hoću li naći papir od kreditne kartice ili nešto slično. Ali, kao što rekoh, nije problem da se setim imena. Savršeno govori nemački s jedva приметnim stranim naglaskom, ali ima britansko ili američko ime: Džon Maksvejn.

Petak, 13. jun, 15.45, Roterbaum, Hamburg

Bio je dovoljno pristojan da o svojim namerama obavesti Kolskog iz LKA7 – *Abteilung Organisierte Kriminalität*. Fabelu je bilo jasno da Kolski nije presrećan zbog toga, ali informacija nije potekla iz Odeljenja za organizovani kriminal, pa se osećao slobodan da proširi istragu van uobičajenih granica.

Fabel je bio svestan da gleda imanje vredno tri miliona evra. Trospratnica Mehmeta Jilmaza u Roterbaumu bila je, ironijom slučaja, udaljena samo desetak minuta hoda od Fabelovog stana. Fasada u jugendstilu, poznatom i kao art nuvo, isticala se samouverenom elegancijom u ulici s drvoredima. Bila je to jedna u nizu od pet kuća, svaka na svoj način grandiozna, svaka izuzetno solidna, svaka u sasvim različitom stilu: bauhaus pored art dekoa, pored neogotičke arhitekture.

Fabel je očekivao da će mu vrata otvoriti neki turski gorila s brkovima kao metla. Ništa od toga; jedna zgodna mlada domaćica kratke ali raskošne zlatnoplave kose učtivo ga je zapitala ko je i kome dolazi u posetu, a zatim je povelala Fabela kroz hodnik od uglačanog kamena do velike sobe za prijem kružnog oblika. Bilo je to središte kuće; prostor visine cele zgrade bio je zasvođen kupolom, čiji je centralni prstenasti svetlarnik od bojenog stakla prosipao na pod raznobojne šare. Iz nekog udaljenog dela kuće do Fabela su stizali kolebljivi zvuci klavira i dečji smeh.

Na ogromnom kružnom stolu od orahovine ležala je gomila knjiga u kožnom povezu. Fabel upravo diže jednu, drugo izdanje Geteovog dela *Jadi mladog Vertera*, kada u sobu stupi jedan visok, mršav i glatko izbrijan pedesetogodišnjak, smeđe kose, prosede na slepoočnicama.

– Čuli smo se telefonom, gospodine glavni kriminalistički komesaru. Hteli ste da razgovarate sa mnom? – upita Mehmet Jilmaz bez i trunke turskog

naglaska.

Fabel shvati da mu je Gete još u ruci. „Oh, izvinite... – Spustio je knjigu. „U odličnom je stanju. Jeste li kolekcionar?

– Zapravo, jesam – odgovori Jilmaz. – Nemački romantičari, sturm und drang', taj period. Kad god mogu – ako mi sredstva to dopuštaju – volim da izaberem prvo izdanje.

Fabel priкри osmeh: u ovom ambijentu bilo je teško zamisliti da se Jilmaz muči da skupi pare za bilo šta. Turčin priđe stolu i diže drugu, manju knjigu u povezu raskošne boje burgunca.

– *Jahač na belcu* Teodora Štorma – prvo izdanje i moja najnovija tekovina. – On pruži knjigu Fabelu. Koža boje burgunca bila je meka i podatna. Gotovo topla. Kao da joj je starost opipljiva; kao da vrhovi Fabelovih prstiju dodiruju sve druge vrhove prstiju ljudi koji su je držali u proteklom stoleću.

– Prekrasno – reče Fabel iskreno. Vratio je knjigu. – Žao mi je što vas uznemiravam kod kuće, her Jilmaze, i hvala što ste me primili tako brzo. Mislio sam da će to biti manje zvanično... rado bih vas nešto pitao o slučaju na kojem radim. – Da, to ste rekli preko telefona. Jeste li sigurni da ovo ne bi trebalo da bude zvaničnije? Konkretno, u prisustvu mog advokata.

– To, razume se, zavisi od vas, her Jilmaze. Ali naglašavam da s vama ne razgovaram kao sa osumnjičenim, nego jednostavno kao s nekim ko može da mi pruži informacije od pomoći za istragu. Uzgred, pre nego što nastavimo, her Jilmaze, primite moje saučešće zbog smrti vašeg rođaka.

Jilmaz priđe niskom stolu s dve kožne naslonjače pored zida. – Molim vas, sedite, her Fabele. – Plavokosa domaćica uđe noseći *cafetiere*.³⁴ Nalila je kafu u dve šoljice i izašla.

– Hvala, her Fabele. Ne događa se često da mi se neki hamburški policajac obraća tako... učtivo. Tužno je, ali Ersin je uvek bio tako... da kažemo, *plahovit*. No, u svakom slučaju, pitajte, a ja ću učiniti što mogu da vam pomognem. Kakav je to slučaj? Rekli ste da biste sa mnom razgovarali o Hansu Klugmanu. Ja sam već govorio o njemu s vašim kolegama her Buholcom i her Kolskim. Rekao sam im da nemam pojma gde je.

Fabel shvati zlovolju Kolskog zbog ove posete Jilmazu. Međutim, kakav je razlog imao LKA7 da traži Klugmana?

– Da. Ali to nije slučaj koji ja istražujem. Ja tragam za ubicom jedne mlade prostitutke kojoj je Klugman izdavao stan. Znamo je samo kao 'Moniku'.

Jilmaz je srkutao kafu ne skidajući pogled s Fabela. Nije uopšte reagovao na ovo ime. Nije ni trepnuo. Ništa.

– Je li Monika radila za vas? – upita Fabel. – Makar posredno, preko Klugmana?

– Ne, her Fabele, nije.

– Čujte, her Jilmaze, mene ne zanimaju vaši poslovi ni druge aktivnosti. Pokušavam da uhvatim jednog serijskog ubicu pre nego što ponovo udari. Sve što ovde kažete biće nezvanično.

– Cenim vašu ljubaznost, her Fabele, i ponavljam: ta devojkica nije radila za mene ni posredno ni neposredno. U šta god da sam umešan, ne bavim se jeftinim kamenjarkama... – Da li je Klugman mogao da bude njen gazda, u nekom privatnom aranžmanu?

– Moguće. Zaista ne bih znao. Klugman nije jedan od mojih ljudi, mada su vaše kolege iz LKA7, iz Odeljenja za organizovani kriminal, ubeđene da jeste.

– Morate priznati da bi neko s... njegovom istorijom zaposlenja bio vrlo

---

³⁴ Franc. Lonče za kafu, džezva (prim. prev.)

koristan vašoj organizaciji.

– Her glavni komesaru, dosad smo bili iskreni jedan prema drugome. U istom duhu otvorenosti reći ću vam sledeće – kao što ste kazali, nezvanično. Klugman je marginalan lik. U pravu ste, zbog svoje prošlosti dobro bi došao, ali čovek kao on na našoj strani ograde nikada ne može da stekne potpuno poverenje. Nad bivšim policajcima uvek lebdi senka sumnje. – Jilmaz srknu kafu iz svoje šoljice. – Moj rodak Ersin koristio je Klugmana kao izvor i honorarnog saradnika, ali ne više od toga.

– Od čega onda živi?

– Moja organizacija nije jedina u gradu, her Fabele. Osim toga, on je stalno zaposlen kao pomoćnik upravnika u jednom našem klubu s noćnim programom, u tancbaru *Paradiz*. Sve sasvim legalno. – Jilmaz još jednom srknu kafu i sa osmehom dodade: „Pa, manje-više.

– Mi verujemo da je u apartmanu one devojke bila sakrivena video-kamera. Nestala je s trakama. Vi kažete da se ne bavite jeftinim kamenjarkama. Pa, ja je ne bih svrstao u tu kategoriju. Bila je luksuzna roba. Šta je sa ucenama? Da li se bavite tim poslom?

Jilmazovo telo se ukruti.

– Ovo postaje malo zamorno, her Fabele. Već sam vam rekao da ništa ne znam o postojanju te devojke, a još manje o šemama koje su možda ona i Klugman imali. – On počuta, zavalio se u naslonjači i opet zauze opušteniji stav.

– Čujte, dozvolite da vam nešto objasnim. Proveo sam u ovoj zemlji više od pola svog života. Kada sam stigao ovamo, vrlo brzo sam otkrio da su turskim gastarbajterima otvorena samo neka vrata. Vrata mi je otvorio moj rođak Ersin. Dvadeset godina radio sam u njegovoj organizaciji ili u onima koje su bile poslovno vezane za nju. Najmanje deset godina sistematski sam legalizovao delove kojima sam upravljao. Sada, posle Ersinove smrti, sve je pod mojom kontrolom i spreman sam da to legalizujem.

– Ali, budimo iskreni, još držite veliki deo kolača trgovine drogom u Hamburgu...

– Nadam se da ne očekujete da se ispovedim, osmehnu se Jilmaz hladno. – Znam da Buholc gleda na mene kao na nekog turskog Ala Kaponea – i otvoreno priznajem da sam kršio i da nastavljam da kršim zakon – ali ja sam kriminalac više slučajem nego sklonošću. Verovali ili ne, ja sam vrlo moralan čovek, ali za mene se zakon može veoma razlikovati od ispravnosti i pravde. Ponekad mislim da se glavni komesar Buholc najviše sekira zato što ja, Turčin i lupež u njegovim očima, mogu jednim potezom da učinim ono što on pokušava da postigne godinama: da izbriše Ulugbejovu kriminalnu organizaciju. Priznajem da se Ersin nije libio ucene, naročito ako je to moglo da mu posluži kao poluga za obezbeđivanje uticaja ili iznuđivanje novca od žrtava. Ali ne ja.

Jilmaz iznenada ustade i ode do kitnjastog mermernog kamina. Uzeo je jednu fotografiju u okviru od srebra i odneo je Fabelu. Bila je to slika nasmešenog dečaka, starog oko četrnaest godina. Detinja mekoća već mu je nestajala s lica i nazirala se jaka vilica, ista kao kod Jilmaza.

– Vaš sin?

– Da. Johan. Nemačko ime za nemačku budućnost. On samo natuca turski, a i to s jakim nemačkim naglaskom. Mora da usvoji identitet ove zemlje, her Fabele. Ja se staram da kada preuzme porodični biznis, taj biznis bude čist. Legalan biznis. Nemački biznis.

Fabel mu vrati fotografiju. – Verujem vam, her Jilmaze. Ali, u međuvremenu, vi nastavljate da prodajete drogu deci i da vodite ulične ratove sa Ukrajincima.

Jilmazovo lice otvrdnu. – Nema rata sa Ukrajincima. Sve je to završeno.

– Ne čini vam se da bi oni mogli da budu glavni osumnjičeni za ubistvo vašeg rođaka?

Nešto nalik na smešak pojavi se na Jilmazovom licu, ali pogled njegovih tamnih očiju ostao je uprt u Fabela. – Her Fabele, hoćete li da vam kažem šta mislim o vama?

Ovo pitanje malo iznenadi Fabela, ali on slegnu ramenima. „U redu. Samo napred.

– Vi ste policajac; verujem pošten i iskren policajac. Očigledno ste inteligentan čovek, ali na svoju funkciju gledate pojednostavljeno. U stvari, vi to ne biste nazvali funkcijom, nego dužnošću. Vi smatrate da je vaš posao da štitite nevine i lovite one koji mogu da im naude. Ljude kao što sam ja. Ili psihopate i ostale poremećene tipove koji prekoračuju jednostavnu granicu između dobra i zla. I zakon je za vas sve. To vam je značka, značka kojom štitite druge.

– A na neki način to je pogrešno?

– Pojednostavljeno, tako bih to opisao. To je moralni daltonizam. Za vas su snage zakona snage dobra, a ljudi kao ja su zli. Neke vaše kolege, međutim, svesnije su senki između. Neki od njih su *sami* senke.

– Da li vi kažete da policija ima neke veze sa Ulugbejovom smrću?

– Her Fabele, ja kažem da se događa mnogo toga što neko kao vi nije u stanju ni da pojmi. A, uz sve dužno poštovanje, mislim da treba da ostanete van toga. – Jilmaz ustade. – Žao mi je što ne mogu da vam pomognem u vašoj istrazi.

Fabel spusti šoljicu kafe na stilski stočić. – Her Jilmaze, na slobodi je čudovište. On doslovce čupa pluća iz ženskih tela. Potrebna mi je sva pomoć da ga zaustavim. Ako možete da mi pomognete na bilo koji način...

– Godinama sam morao da negujem veštinu laganja policije. Ali uveravam vas da u ovom slučaju govorim istinu. Zaista ne znam ništa o toj devojci niti o tome kakav je sporazum imala s Klugmanom. – Jilmaz počuta kao da vaga reči. – Znae šta, reći ću svojim ljudima da to malo ispituju. Možda su im pristupačni izvori koji ne bi govorili pred policijom. I, naravno, mi možemo da budemo... pa, *direktniji* u pristupu. Ako išta doznamo, obećavam da ću vas obavestiti.

Jilmaz lično isprati Fabela do vrata. Na rastanku, Fabel se okrete ka njemu.

– Ako vam je već toliko stalo da legalizujete svoje poslove, ne razumem zašto odmah ne prekinete sve nezakonite aktivnosti umesto što ih ukidate u fazama.

Jilmaz se nasmeja. – Pitajte ma kojeg poslovnog konsultanta: diversifikacija mora da bude fundirana i podržana jakim jezgrom osnovne delatnosti. Čim se obrt kapitala mojih razgranatih poslova – naročito u građevinarstvu i prometu nekretnina – izjednači sa onim iz osnovnog biznisa, imaću sigurnost neophodnu da ozakonim sve.

On iziđe na glavna vrata s Fabelom, okrete se i pogleda kuću.

– Da li vam se sviđa moj dom, her Fabele?

– Da. Vrlo je upečatljiv.

– Kuća je sagrađena dvadesetih godina. Arhitekta koji ju je projektovao imao je niz zapaženih ostvarenja u Roterbaumu. Nemački arhitekta velikog ugleda i vlasnik jedne od najuspešnijih arhitektonskih firmi u Nemačkoj. Bogat, cenjen i uspešan u svom poslu. – Jilmaz se okrete ka Fabelu. – Ali bio je i Jevrejin. Umro je u koncentracionom logoru Dahau. Kao što sam već kazao, her Fabele, ja pravim razliku između zakonitosti i morala i postoji

granica do koje usvajam koncept nemačkog duha i kulture. Mada gajim nade za svog sina, znam da ću ja uvek biti autsajder. I zato ostaje 'alternativni' element u mojim poslovnim aktivnostima. Zbogom, her Fabele. I mnogo sreće u vašem lovu.

Fabel je iz automobila telefonirao u Odeljenje za ubistva. Ranije je naložio Mariji da pronade Džona Maksvejna – čoveka tako karakterističnog imena da ga neće biti teško pronaći u Hamburgu, a znao je da će Marija to učiniti brže nego što bi Oto pregledao svoje račune. Dobio je Venera, koji mu je rekao da imaju adresu Džona Maksvejna u Harvestehudeu, ali zasad nikakve druge podatke o njemu.

– Još jedna neobična vest za vas, šefe, reče Verner. – Zvao je neki glavni komesar Vilberg iz Kukshafena. Moli da mu se hitno javite. On ima dva slučaja ritualnog višestrukog silovanja. Misli da su možda u vezi s našim serijskim. Oh, i ona novinarka, Angelika Blim, opet je pokušavala da vas nađe.

– U redu, odmah se vraćam. – Fabel isključio mobilni telefon i spusti ga u džep. Dok je palio motor, primetio je u retrovizoru jednu zgodnu devojkicu. Ulazila je u kola dalje niz ulicu. Imala je gustu kratku plavu kosu koja se prelivala u duginim bojama, a njeno gipko telo zračilo je mladošću. Nije mogao da se seti gde ju je ranije video.

Glas s druge strane telefonske veze bio je topao i pun, a iza standardnog nemačkog osećao se nagoveštaj istih onih donjonemačkih tonova uz koje je Fabel odrastao. Nije prošlo dugo od početka razgovora, a Fabel je shvatio da se iza prijatnog provincijskog glasa krije oštar um.

– I vi mislite da možda postoji veza između ovih napada i ubistava koje ja istražujem. Na čemu to zasnivate, glavni komesaru Vilberg?, upita Fabel.

– Mogao bih neodređeno da kažem da je to slutnja. Ali činjenice potkrepljuju tu slutnju. Ovde u Gradskoj bolnici imam dve mlade žene, jednu na terapiji, a drugu u mrtvačnici.

– Ubijenu?

– Ne... bar ne direktno. Ali ja to tretiram kao posredno ubistvo. I pokojnici i onoj u bolnici neko je poturio hipnohalucinogenu drogu bez njihovog znanja.

– Drogu za silovanje?

– Analiza to potvrđuje. Obema su bili vezani zglavci na rukama i gležnjevi na nogama i obe su zlostavljane u nekakvom obredu. U brifingu Savezne kriminalističke uprave čitao sam o pojedinostima vaša dva ubistva i video paralele. Ova druga žrtva je sinoć bila kod svog rođaka u Hamburgu. Srela je nekog tipa u noćnom klubu u i misli da ju je on onesposobio bocom mineralne vode u koju je dodao nekakvu drogu. To znači da je osnovno mesto izvršenja u rejonu vaše nadležnosti.

Fabel se osmehnu. Ovaj policajac iz unutrašnjosti znao je svoj posao. – Šta vas je navelo na pomisao da u svemu tome postoji neki ritualni element?

– Kao što znate, te droge izazivaju ozbiljnu amneziju, ali između prekida žrtva se nejasno seća da je bila vezana za nekakav oltar. Kaže da misli da je tamo videla i neki kip.

– Hvala na pozivu, her Vilberg. Mislim da vredi da to pažljivije ispitam. Na ovom slučaju sa mnom radi i jedan forenzički psihijatar, doktorica Ekhart. Neće vam smetati ako je povedem?

Vilberg odgovori da nema ništa protiv, pa se dogovoriše o vremenu sastanka sledećeg dana.

Petak, 13. jun, 19.30, Harvestehude, Hamburg

Za Fabela su postojali kritični trenuci tokom saslušanja osumnjičenih ili ispitivanja svedoka: kada u magnovenju ljudi reaguju sirovo i spontano; kada ni najlukavije smišljena priča ne stiže da – profunkcioniše. Jedan od tih trenutaka je kada se policija nenajavljeno pojavi na vratima. U životu prosečnog građanina zvaničan susret s policijom je izuzetak i kada mu policajac zakuca na vrata reaguje na više načina. Najčešće je uzbuđenje: policija se doživljava kao vesnik loših glasova, obično o smrti nekog rođaka. U najmanju ruku, prisustvo policije na kućnom pragu ljudi vide kao znak da se desilo neko zlo, krivično delo ili nesreća, a otpor se obično ogleda u razrogačenim očima i mešavini uznemirenja i razdražljivosti.

Džon Maksvejn se ponašao upravo suprotno. Kada su Fabel i Verner pokazali svoje ovalne značke, Maksvejn se najležernije osmehnuo, izmakao se u stranu i pozvao ih da uđu.

Po drugi put ovoga dana Fabel se našao u domu koji je daleko prevazilazio njegove materijalne mogućnosti. Maksvejnov stan je bio ogroman, vrlo luksuzno dekorisan i namešten. Ukusu se nije imalo šta prigovoriti. Maksvejn je bio visok, crnomanjast dvadesetogodišnjak, neformalno ali skupo odeven. Dobro je izgledao i bio je muževan i mišićav kao filmski glumac. Na Fabela su najjači utisak ostavile njegove oči svetlosmaragdne boje, koja se nije mnogo razlikovala od boje očiju Slovena koga je one noći video ispred mesta zločina. Ali fizionomija lica bila mu je sasvim drukčija.

Maksvejn ih uvede u ogroman prostor za dnevni boravak, s besprekorno uglačanim bukovim parketom i bez pregrada namenjenih odvajanju celina s drukčijom namenom. Dva-tri stepenika odvela su ih do nešto nižeg dela za sedenje, gde se Maksvejn elegantno spustio na jedan od dva prevelika kožna kauča. Rukom im je pokazao na drugi.

– Šta mogu da učinim za vas, gospodo? – Maksvejnov nemački je bio savršen, gotovo bez stranog akcenta.

Fabel se osmehnu i uzvрати na engleskom: – Pretpostavljam da niste Namac. Vi ste Englez? Ili Amerikanac?

Maksvejn je izgledao iznenađen. „U stvari, ja sam Škot... Vaš engleski je izuzetan, her...

– Fabel. Glavni kriminalistički komesar Fabel. I ja sam napola Škot. Delimično sam se obrazovao u Engleskoj.

– Neverovatno. – Maksvejnovе zelene oči kao da su tražile nešto na Fabelu. – Šta mogu da učinim za vas, her Fabele?

– Vodimo istragu o jednom slučaju – slučaju ubistva – u kojem je primenjen visokoritualizovan način ubijanja. Verujemo da je taj obred možda u vezi s nordijskom mitologijom, odinizmom ili... as... – Fabel je pokušavao da se seti naziva koji je pomenuo Oto.

Maksvejn priteče u pomoć Fabelu. – Asatru. To znači verovanje u Ase. Ili, ako želite da budete zaista korektni i autentični, *Forn Siary* što znači 'drevni put'.

– Da, hvala, asatru. Načuli smo da ste vi nekakav ekspert za tu oblast, pa smo se nadali da ćete nam možda pomoći da bolje razumemo ta verovanja.

Pogled Maksvejnovih zelenih očiju za trenutak se zadržava na Fabelu i on počuta pre nego što je odgovorio: – Her Fabele, ja sam konsultant za informacionu tehnologiju, nisam visoki odinistički sveštenik.

– Ali taj predmet vas zanima.

– Zanima me mnogo predmeta. Okultizam je samo jedan od njih. Nisam

član nikakve asatru grupe niti bilo čega sličnog. Zar ne bi bilo bolje da se za obaveštenja obratite nekom autoritativnijem izvoru? Odeljenju za srednjovekovnu istoriju na univerzitetu, na primer.

– Učinićemo to. U međuvremenu, svaka pomoć nam je dobrodošla.

Verner se nakašlja, glasno i usiljeno. Fabel shvati poruku: razgovor je do sada bio vođen isključivo na engleskom.

– Žao mi je... – Fabel se vrati na nemački. – Mislim da bi trebalo da govorimo nemački zbog višeg komesara Venera.

Maksvejn protrlja podbradak. – Vi sumnjičite obožavaoce asatrua za ova ubistva? Oni su pretežno pitome pristalice novog doba, usredsređeni na Baldera. – Maksvejn primeti Fabelov upitni izraz. – To je lik nalik na Hrista u panteonu Asa. Politički korektno vikinško božanstvo. Da odgovorim na vaše pitanje: da, znam. Oni sebe zovu Hram Asatru. Prema onome što sam čuo, sastaju se u jednom starom skladištu u Bilštetu.

– Hvala na pomoći, gospodine Maksvejne, reče Fabel na engleskom i ustade s kauča.

Fabel je bezizrazno zurio u vrata lifta dok su se spuštali u prizemlje zgrade u kojoj je stanovao Maksvejn.

– Nešto mi ne štima kod ovog tipa. Možda nema veze sa ubistvima, ali uopšte nije izgledao iznenađen kad mu je na vrata zakucao hamburški Kripo.

– Ponekad pomislim da pola građana Hamburga nešto krije, reče Verner.

– Želim da Maksvejn bude pod prismotrom. I da dobijem na uvid njegovu potpunu biografiju.

– Možemo li da pravdamo ljudstvo potrebno da ga dvadeset četiri časa držimo na oku? Nemaš ništa više od slutnje... Mada se slažem s tobom. Bio je suviše hladnokrvan.

– Samo to organizuj, Verneru. Ja ću raspraviti s Van Hajdenom.

Petak, 13. jun, 23.00, Hamburg-Harburg, Hamburg

Sjajni mesečev disk, uokviren velikim krovnim prozorom – jednim prozorom koji vandali nisu razbili, i to zato što im je bio nepristupačan – osvetljavao je ispražnjeni bazen. Snop svetlosti baterijske lampe prelazio je preko razbijenih pločica bazena i preko zidova. Bazen nije korišćen za plivanje godinama. Nekada vedri mural, na kojem su bili predstavljeni svetloplavi delfini i deca s tikvicama za plivanje kako se prskaju, sada se jedva razaznavao ispod nagomilane prljavštine i grafita. Svi prozori duž bazena bili su porazbijani, a sam bazen, iz kojeg je davno ispuštena voda, bio je zasut otpacima i smećem. Posvuda su bili razbacani špricevi. U ćošku je neko čak ispraznio creva.

– Ovo je nekada bio pristojan radnički kraj. – Čovek koji je izgovorio te reči stajao je na najudaljenijoj strani bazena i gledao napolje kroz razbijeno staklo. Uperio je baterijsku lampu u pravcu dvokrilnih vrata, od kojih je ostalo samo jedno krilo. – Proveri ima li koga...

Drugi, mlađi čovek, ode do vrata i upravi snop svetlosti u prostoriju koja je nekada bila svlačionica.

– Nema nikoga.

Stariji čovek nastavi poniranje u svoj lični svet: – Izlazio sam s devojkom koja je stanovala samo jednu ulicu dalje. Čak sam je ovamo dovodio na plivanje. – Govorio je kao da pokušava da rekonstruiše prošlost i da sve vidi

onako kako je bilo, a ne kako je sada. Vratio se u stvarnost. Pogledao je mladeg čoveka, koji je sada držao pištolj uperen u glavu neke prilike, pokrivenu grubom vrećom koja je klečala na ivici bazena, ruku vezanih pozadi. Kada je progovorio, učinio je to bez gneva, bez zlobe, bez uzbuđenja. – Ubij ga.

Krik prilike koja je klečala – Ne! – prekide tupi šum iz automatskog pištolja s prigušivačem. Pogođeni čovek sruši se u bazen.

– Pristojan kraj... – reče stariji čovek dok su išli ka vratima.

Subota, 14. jun, 11.00, Kukshafen

Trebalo im je skoro dva sata da stignu do Kukshafena, ali vožnja je bila prijatna; dan je bio vedar i umereno topao, a Fabel je imao priliku da razgovara sa Suzanom, koja je oheručke prihvatila ponudu da promeni okruženje. Iskoristio ju je i da je podseti na njihov izlazak na večeru. Oboje su se ponašali mnogo opuštenije i sada je među njima postojala neka prećutna intimnost.

Fabel je prekinuo vožnju samo jedanput, kod odmarališta Ausendajh, gde je od Vilberga saznao pojedinosti preko telefona. Gust drvored zaklanjao je odmaralište od puta i štitio ga od vetra koji je šibao po ravnici. Devojka koja je nastradala isteturala se baš kod ovog drveća pred kamion. Fabel je prešao pogledom preko parkirališta. Tamo je stajao samo njegov BMW, a mogao je da pretpostavi da je noću ovde sve pusto. Druga devojka izbačena je na istom putu, ali dvadesetak kilometara bliže Hamburgu.

Sedmospratna zgrada Gradske bolnice Kukshafen dizala se na jednom zelenom i pošumljenom skveru u blizini drumu Altenvalder. Fabela i Suzanu odveli su u svetlu čekaonicu s velikim prozorima koji su gledali na besprekorno uređene cvetne leje i mali četvorougaoi travnjak. Čekali su desetak minuta kada su se vrata otvorila i jedan nizak šupovac u izgužvanoj uniformi uđe u čekaonicu. Činilo se da mu je celo lice ozario širok i iskren osmeh.

– Glavni komesar Fabel? Frau doktor Ekhart? Ja sam glavni komesar Vilberg. – Vilberg se rukova sa oboje, izvini se što doktor Štern neće biti slobodan još dvadesetak minuta i predloži da ih odvede do devojke da razgovaraju s njom.

Mihaela Palmer je bila vitka i dugonoga. Iz izveštaja koji je primio od Vilberga Fabel je znao da ima dvadeset tri godine. Kosa joj se žutela kao puter i izgledalo je da je prirodna. Bila bi lepa da joj nos nije bio malo predugačak i remetio joj inače savršenu ravnotežu crta lica. Preplanula koža bila joj je tamna kao zlato; ne od severnonemačkog sunca, zaključi Fabel, i, prema onome što mu je bilo poznato o njoj, ne od čestih putovanja u sunčane krajeve. Bila je to boja iz solarijuma i stvarala je preuveličanu sliku zdravlja, koja je oštro odudarala od beline gaze pričvršćene za njeno čelo. Samo ispod plavih očiju ta neprirodna preplanulost nije mogla da sakrije tamne senke koje su bile posledica onoga što je preživela u poslednjih četrdeset osam sati. Njena soba bila je na trećem spratu Gradske bolnice Kukshafen i Fabel nije mogao da ne pomisli kako je imala sreću što nije završila u podrumu. U mrtvačnici.

Fabel pokaza na krevet i izrazom lica zatraži dozvolu. Mihaela klimnu glavom i malo se pomeri na krevetu. Bademantil od frotira malo joj se otvori i otkri bronzanu površinu jedne butine. Ona se opet žurno pokri. Njeni postupci, a naročito pokreti očiju, podsećali su na progonjenu lisicu; kao da će se svakog časa dati u beg. Fabel pokuša da joj što spokojnijim osmehom ulije poverenje.

– Ja sam glavni kriminalistički komesar hamburške policije. – Fabel je pažljivo prećutao da je iz Odeljenja za ubistva, bojeći se da ne razbije ionako

krhku Mihaelinu odbranu. Morao je da je ispituje oprezno da ne bi doživela slom živaca. – A ovo je doktorka Ekhart. Ona je psiholog i zna mnogo o tipu droga kao što je ona koju su vam dali. Rado bih vam postavio nekoliko pitanja. Dozvoljavate?

Mihaela klimnu glavom. – Šta hoćete da znate? Ne sećam se mnogo stvari. To je problem... – Nabrala je čelo. – Ne sećam se skoro ničega. I nisam zaboravila samo kidnapovanje – nestali su i veliki delovi događaja iz prethodnih dana. – Ispitivački se zagledala u Fabela, a donja usna joj je zadrhtala. – Zašto? To je bilo pre nego što sam drogirana. Zašto se ne sećam šta se dešavalo pre toga?

Fabel se okrete Suzani.

– Tip droge koju su ti dali oštećuje centar za pamćenje u mozgu, objasni ona. – Otkrićeš da su ti neke stvari koje su se dogodile pre drogiranja izbrisane iz sećanja. One će se uglavnom vratiti, makar delimično. Ali ono što si doživela kada si bila drogirana, a čega se sećaš... neće se vratiti. A tako je verovatno i najbolje. – Suzana joj se približi. – Čuj, Mihaela, nažalost moram da te upozorim da ćeš imati veoma žive slike onoga što si zapamtila od napada.

Mihaela proguta jecaj. – Ne želim ničega da se sećam. – Pogledala je pravo u Fabela. – Ne terajte me da se sećam.

– Niko te neće terati da se sećaš, Mihaela, reče Suzana i pomeri jedan zalutali pramen Mihaeline plave kose, kao da teži dete koje je probudila noćna mora. – Čega nema, nema. Ali ono čega se sećaš može da nam pomogne da uhvatimo to čudovište.

– Bilo ih je više. – Mihaela obori oči, čupkajući frotirski bademantil. – Više njih mi je to radilo. Prvo sam mislila da je samo jedan, jer je lice bilo isto. Ali tela su se razlikovala.

– Žao mi je, Mihaela, ne razumem – reče Fabel. – Kako to mislite da su imali isto lice ali različita tela?

– Baš tako. Žao mi je, znam da je besmisleno, ali jedan od njih je bio debeo i stariji, a jedan mlad i mršav. Ali svi su imali isto užasno lice.

Sranje, pomisli Fabel. Ma koliko da je žalio devojkju, ovaj put je bio uzaludan – iz nje neće izvući ništa korisno. – Možete li da opišete to lice koje ste videli? Lice za koje kažete da su ga svi imali.

Mihaela zadrhta. – Bilo je užasno. Bezizrazno. Nisam mogla da ga jasno vidim, ali sam sigurna da je imao bradu... i samo jedno oko.

– Šta?

Mihaela zatrese glavom kao da pokušava da se oslobodi nečega. – Da. Samo jedno oko. Izgledalo je da od drugog ima samo duplju... skroz crno i... – Živci joj popustiše.

– U redu je, Mihaela, reče Fabel. – Smirite se. – Suzana spusti ruku na devojčina uzdrhtala ramena. Sedeli su u tišini dok se Mihaela nije pribrala.

– Koliko mislite da ih je bilo? – upita Fabel najzad.

– Ne znam. Sećam se samo odlomaka. Mislim, trojica. Najmanje trojica...

Fabel pokri Mihaelinu šaku svojom. Ona je povuče kao da se opekla. Zatim se usredsredi na šaku koju je Fabel povukao i namršti se.

– Bilo je još nešto. Jedan od njih je imao ožiljak na ruci. Levoj ruci. U stvari, više je ličilo na dva ožiljka koji se spajaju. Kao jadac.

– Jeste li sigurni? – upita Fabel.

Mihaela se gorko nasmeja. – To je jedna od retkih pojedinosti koje jasno pamtim. – Opet je molećivo digla pogled. – Besmisleno je. Zašto se toga sećam?

– Ne znam, Mihaela. – Fabel se postara da je ohrabri osmehom koliko je to

bilo u njegovoj moći. – Ali može da bude korisno. Vrlo korisno. – Izvadio je beležnicu i stavio je na krevet, a preko nje nalivpero. – Možete li da nacrtate kako je to izgledalo?

Ona uze pero i beležnicu, namršti se za trenutak i naglim, odlučnim potezima povuče dve crte. Zaista su podsećale na jadac, ali svaki krak je bio lako iskrivljen.

– Evo ovako – reče energično.

– Hvala – reče Fabel i ustade. – Zaista mi je žao što vam se ovo dogodilo, Mihaela. Obećavam da ćemo učiniti sve što možemo da otkrijemo krivce.

Mihaela klimnu glavom ne dižući pogled. Onda mu se učini da joj je za trenutak nešto odvuklo pažnju. Oči su joj nemirno lutale, a bore na čelu svedočile su o naporu da se usredsredi. – Čekajte...

ima još nešto... bila sam u klubu... ja... ne mogu da se setim u kom. Tamo je bio jedan čovek. Dao mi je vode... imala je slan ukus...

– Znamo, Mihaela, to ste već ispričali her Vilbergu. Možete li da ga opišete? Makar nešto?

– Oči... imao je zelene oči. Hladne, svetle. I bile su zelene...

Pre nego što su izašli, Fabel i Suzana zastali su u kancelariji doktora Šterna. Šternova visoka prilika bila je nagnuta nad pisaćim stolom pokrivenom fasciklama, bolničkim kartonima i zabeleškama na žutim listićima, koji su bili rasuti u slojevima kao uvelo lišće. Fabel razmisli o sopstvenoj preteranoj pedanteriji; sve je u njegovoj kancelariji, kod kuće, u životu moralo da bude na svom mestu. Kad god bi se nešto nagomilalo, morao je to da složi ili bi ga naprosto ukočilo. Fabel je to osećao kao svoju slabost; osobinu koja se javljala kao prepreka inače intuitivnoj prirodi. I to je bilo više od analno-retentivne fiksacije.

Štern ustade, a na njegovom robusnom naočitom licu pojavi se širok i srdačan osmeh. – Glavni komesar Fabel? Frau doktor Ekhart?

Fabel mu pruži ruku. – Her doktor Štern. Hvala što odvajate vreme za nas.

– Nema problema. – Štern zavuče ruku u vašar na svom pisaćem stolu i izvuče jednu fasciklu. – Fotokopirao sam za vas izveštaj koji sam načinio za lokalnu policiju. – Štern klimnu glavom Vilbergu, koji je ušao u kancelariju.

– Hvala. – Fabel uze fasciklu, ali je ne pogleda odmah. „Je li ispravna pretpostavka da je devojkica drogirana rohipnolom?”

– Drogirana, da. Rohipnolom, da. Ali ne samo njime. Kao što sam naglasio u izveštaju, u krvi smo našli samo neznatne tragove rohipnola. Metabolička razgradnja rohipnola je spora... teži da se zadrži u krvotoku nekoliko sati posle uzimanja.

– Je li ta doza mogla da bude dovoljna da je ošamuti, ali i tako mala da je dosad praktično nestala?

Odgovor stiže od Suzane: – Nije. Čak i posle eliminacije iz krvotoka, tragovi se mogu naći u vidu metabolita u urinu više od sedamdeset dva sata. – Ona se okrenu Šternu. – Pretpostavljam da ste analizirali uzorke urina?

Štern klimnu glavom. – Radili smo analizu na sedam-aminoflunitrezapam u urinu. Vrlo mali rezidualni tragovi. Kao što kaže frau doktor Ekhart, da je Mihaela teško drogirana rohipnolom u tri poslednja dana našli bismo znatnije tragove.

– Ali drogirali su je? – upita Fabel.

– Nesumnjivo. Mihaela je imala lake hemijske opekotine – hoću da kažem vrlo slabe, više nadražaj sluzokože u ustima i grlu. A kada sam je pitao o

svetlim prozorima' koje je imala u vreme stanja izmenjene svesti, rekla je da se ničega nije plašila.

– Naravno, reče Suzana. – Nekakav koktel koji je sadržao gamahidroksibutirat?

– Verovatno... – Štern slegnu ramenima. – Ali gamahidroksibutirat se izlučuje tako brzo da nema tragova kojima bih to dokazao...

– Gama šta? – Za Fabela je ovaj razgovor vođen suviše brzo i imao je previše tehničkih pojedinosti.

– Oprostite. – Štern načini pokret izvinjenja. – Gamahidroksibutirat, GHB. Poznat i kao likvid, gama ili prosto G.

Suzana opet prihvati nit: – Neobično gadan depresor centralnog nervnog sistema. Deluje na isti način kao rohipnol, ali je potencijalno opasniji. Verovali ili ne, doskora je mogao da se kupi u prodavnicama zdrave hrane kao sredstvo za bodi-bilding. Nema mnogo medicinskih indikacija, pa se najvećim delom proizvodi na crno.

– A pošto se pravi u ilegalnim laboratorijama bez ikakve kontrole, razlike u čistoći su ogromne, dopuni Štern. – Hemikalije koje se koriste za sintetizovanje ili stabilizaciju često su visokotoksične.

– I vi mislite da su joj te toksične materije izazvale one opekotine u ustima? – upita Suzana.

– Da... a i sam GHB ponekad ima čudna neželjena dejstva. Čak i u malim dozama može da izazove mučninu, povraćanje, varljiva opažanja, halucinacije, napade i, naravno, gubitak svesti. Jedan od zapaženih sporednih efekata je odsustvo straha, što je Mihaela i opisala. Ako je dobila koktel flunitrazepama ili klonazepama s gamahidroksibutiratom, bila je izložena visokom riziku od opšte anestezije, respiratorne depresije, pa čak i kome. Mihaela ima sreće što nije na veštačkim plućima. Kao što kaže frau doktor Ekhart, GHB je izuzetno gadan proizvod. Ko god da joj ga je dao, kombinovao ga je s drugim drogama koje su imale sinergističko dejstvo, dakle uzajamno su delovale jedna na drugu. Oni možda nisu pokušavali da ubiju svoje žrtve, ali nisu mnogo marili hoće li preživeti eksperiment.

– A GHB se proizvodi ilegalno samo da bi se koristio kao droga za silovanje?, upita Fabel.

– Ne. U stvari, vrlo je popularan po klubovima i reju žurkama. Često se koristi kao dauner, sredstvo za 'spuštanje' onih koji su prekardašili sa ekstazijem i kokainom. Siguran sam da vaše odeljenje za narkotike ima mnogo iskustva s tim u noćnim klubovima u Hamburgu.

– Kako se uzima? Je li bezukusan kao rohipnol?

– Gotovo bezukusan. Kad se rastvori, ukus je slankast. U stvari, jedan od uličnih naziva mu je 'slana voda'. Ako se to zanemari, lako ga je dati u nekom alkoholnom piću, čije dejstvo pojačava, ili kao prah pomešan sa hranom.

– Mihaela nam je maločas ispričala da je bila u klubu i da joj je neki tip dao da pije vodu, a da joj se učinilo da je voda slana.

– Biće da je to.

Fabel pogleda Šternov izveštaj. – Šta je sa silovanjem? Imamo li forenzički nalaz?

– Možemo samo da kažemo da je vaginalno silovana dva do četiri sata... i da je možda bilo više učesnika. Bez sodomije. Bez prisilnog oralnog seksa. I, nažalost, bez semena za analizu DNK. Mora da su on ili oni koristili kondom. Nije tučena ni zlostavljana na neki drugi način. Od drugih povreda ostali su joj samo tragovi vezivanja ruku i nogu... – Štern pokaza glavom fasciklu u Fabelovim rukama. – Slike su unutra.

Fabel otvori izveštaj. Na fotografijama su se videli tragovi na ručnim

zglavcima i člancima nogu. Bila je vezana raširenih ruku i nogu, kao i ubijene žrtve. Ali Mihaela je bila živa. Tu se nalazila i fotografija ženskog čela s plavom kosom zaglađenom unazad da bi se otkrio jedan slab ali prepoznatljiv trag.

– Šta je ovo?

Štern se osmehnu. – To je deo dokaznog materijala koji su napasnik ili napasnici želeli da prikriju, her komesaru. Mihaela ima vrlo osetljivu kožu, u ekcematoznom stanju. To je jedan od razloga što je ovako preplanula – podvrgava se UV terapiji. – Eto šta bi od moje teorije o solarijumu, pomisli Fabel. – U svakom slučaju, nastavi Štern, – ko god bio krivac, napravio joj je neki beleg na čelu. Očigledno su pokušali da to očiste, ali Mihaelina osetljiva koža reagovala je na boju ili šta su već upotrebili. Mislio sam da je to vrlo značajno, pa sam snimak uvrstio u standardni set fotografija koje predstavljaju dokazni materijal o silovanju, mada to nije neka povreda.

– Vrlo sam vam zahvalan što ste tako postupili, her doktore, reče Fabel. Sa stanovišta dokaza, to može da se pokaže kao veoma važno.

– Meni to liči na X – reče Štern. – Imate li ideju šta bi moglo da bude?

Fabel pogleda znak i namršti se. – U stvari, imam... mislim da je to simbol iz futorka.³⁵

Štern slegnu ramenima, dajući mu do znanja da ne razume.

Suzana priđe Fabelu, koji okrete sliku ka njoj. – Vikinška runa?

Fabel klimnu glavom i vrati fotografiju u fasciklu.

Subota, 14. jun, 15.50, Evelgene, Hamburg

Suzana se nagnu, poljubi Fabela i pomilova ga po obrazu pre nego što je izašla iz kola.

– Ostaješ li pri tome da se vidimo večeras?

Fabel se nasmeja. Još pitaš!

– Naći ćemo se tamo u osam.

Gledao ju je kako se penje stepeništem ka predvorju kuće u kojoj je stanovala i divio se elegantnim oblinama njenog tela. Na kućnim vratima se okrenula i mahnula mu, a on joj je uzvratio na isti način. Sedeo je još koji trenutak pošto su se vrata za njom zatvorila, a zatim je izvadio mobilni i telefonirao Verneru kod kuće. Kada se odazvao, Fabelu se učini da izdaleka čuje decu. Starija ćerka, Nađa, napravila je Venera dedom, i to ne jednom nego dva puta. Fabel se izvini što ga uznemirava u subotu. – Nema problema. Šta je, Jane?

Fabel prepriča Verneru svoj razgovor s Mihaelom Palmer. Spomenuo je i njen opis očiju čoveka iz noćnog kluba. Namerno nije to naglašavao: hteo je da vidi da li se Vernerova reakcija slaže s njegovom. Vernerovo kratko ćutanje otkri mu da zaista misli isto.

– Naš čovek od sinoć? Anglosaksonski mister kul? – Moguće. Možda bi trebalo da ga opet posetimo. – Oprezno, Jane, reče Verner. – Nije ti cilj da ga uplašiš. Maksvejn je danju i noću pod strogom prismotrom. Ako napravi jedan pogrešan korak, zgrabićemo ga. Ali samo činjenice da kupuje knjige i ima zelene oči suviše su klimave da opravdaju novo saslušanje. I prošli put smo bili na tankom ledu. Ako zatraži advokata i požali se da ga uznemiravamo, sumnjam da bi se trag koji sledimo na osnovu tako labavih indicija pokazao dovoljno čvrstim da oprav-da nadzor.

---

³⁵ Skand. , futhark – alfabet runa, starogermanskog i skandinavskog pisma, nazvan tako prema prvih šest slova i magijskih simbola (feoh, ur, thorn, os, rad i ken). (Prim. prev.)

– U pravu si, Verneru, reče Fabel. – Ali telefoniraj timu... i pošalji mejl Van Hajdenu... Želim sastanak tima u ponedjeljak izjutra pre bilo čega drugog.

– Šta ćemo s doktorkom Ekhart? Da zovem i nju? – Ne treba, Verneru, za nju sam se već postarao. – Verner se nasmeja na drugom kraju veze. – Siguran sam u to šefe. Siguran sam u to.

Fabel se obrijao, istuširao i obukao englesku košulju izrađenu od pamuka s Morskih ostrva i svetlosivo odelo na jednodredno zakopčavanje. Imao je na raspolaganju jedan sat pre ugovorenog sastanka sa Suzanom, pa je pregledao fasciklu koju je doneo iz Kukshafena. Fabel je u sebi video sve samo ne društvenog konzervativca i trudio se da ide u korak s vremenom; ali ponekad se pitao šta se kog vraga događa sa svetom. Silovanje, naravno, nije bilo nikakva novost, ali sada je bilo mladića spremnih da rutinski ošamućuju devojke drogama koje su mogle da izazovu trajno oštećenje mozga samo da bi se seksualno zadovoljili na njima. Ta misao zbunjivala je Fabela i ispunjavala ga strepnjom za budućnost. Ali ovaj čovek je bio drukčiji. Bio je deo neke grupe. A njihovi postupci su očigledno imali neko ritualno značenje ili svrhu. Služio se koktelom droga da obezbedi žrtvu za druge, kao i za sebe. A možda uopšte ne za sebe. Fabel izvadi list hartije na kojem je skicirao obrise znaka sa fotografije koji je izazvao nadražaj kože na Mihaelinom čelu. Da li mu pridaje suviše veliku važnost? Najzad, mogao je to da bude proizvoljan niz crta a ne prikaz znaka iz runa. Ali to bi bilo besmisleno. Obeležili su je, žigosali nečim što je imalo simboličan značaj. Fabel je bio prilično siguran da je u pitanju runa gebu, vikinski ekvivalent slova G, ali je znao i to da rune futorka imaju više od fonetskog značenja, da svaka ima simboliku koja je povezuje sa skandinavskim bogovima ili mitovima. On ode do police kućne biblioteke i izvadi nekoliko teških knjiga, među njima i onu koju je kupio Maksvejn; Oto mu ju je pozajmio. Prelistao ju je i najzad našao ono što je tražio. Fabel se namršti čitajući odrednicu i ključne pojedinosti pribeleži na istom listu hartije. Gebu je bila runa u vezi sa žrtvama i darovima bogovima. Žrtva. Osim toga, bila je to sedma runa. Broj sedam; Fabel se seti da mu je Dorn govorio o značaju brojeva u vikinškom sistemu verovanja. Gebu je bila runa koja se najčešće dovodila u vezu s blotom ili obredom prinošenja žrtve.

Da li je mogla da postoji neka veza između ovih napada i dva ubistva? Mihaelu Palmer nisu obeležili ma kojim ritualnim znakom, nego runom koja je simbolizovala žrtvu. Ali ako su nameravali da žrtvuju nju i onu drugu devojku, zašto su ih pustili da odu? Pažljivo su se potrudili da uklone tragove belega, a obe devojke su bile teško drogirane da ne bi mogle da se sete ničega u vezi s napadačima. Na prvom sastanku posle ubistva u Sankt Pauliju Suzana je nagovestila da je zločinac možda pravio štih-probe pre glavne predstave; ali to više nije bilo u skladu s tipom ubice za koga je Fabel instinktivno osećao da ga traže. No, ovi napadi ni u kom slučaju nisu predstavljali štih-probe. Nije bilo eskalacije: obe devojke su bile napadnute posle ubistava. Fabel je spustio knjigu na kauč pored sebe i pogledao kroz prozor svog stana ka Alsteru. Pogledao je na sat: 7.30. Bolje da krene; nije želeo da Suzana stigne prva, pa da mora da ga čeka.

Da nije bio gotovo opsesivno uredan, ne bi to primetio. Ustao je s kauča da vrati dva priručnika. Pre nego što je spustio onaj iz Otove knjižare, odsutno ga je prelistao i pustio da mu stranice lepršaju preko vrhova prstiju. I eto ga! Našao je prikaz Odina u duborezu, na tabli u punom koloru. Tamno drvo je bilo grubo ali upečatljivo obrađeno da dočara bradati lik i režeći urlik iskeženih zuba drevnog pomahnitalog skandinavskog ratnika. Bio je to lik premudrog Odina. A cena koju je Odin morao da plati da bi pio iz Vrela mudrosti bio je

gubitak jednog oka.

Zato su svi imali isto lice kada su te silovali, Mihaela, pomisli Fabel. Svi su nosili masku. Istu masku. Masku jednookog Odina.

Subota, 14. jun, 20.00, Pezeldorf, Hamburg

Fabel je i bez osvrtnja znao da je ušla u bar. Barmen ispred njega bezizrazno je zurio preko Fabelovog ramena, a ruke kojima je glancao čašu prestale su da se kreću. Fabel je takođe čuo da je razgovor dvojice ljudi s njegove desne strane utihnuo kada su se pomerili da je propuste. Osetio je njeno prisustvo dok se naslanjala na šank pored njega i prepoznao prefinjenu čulnost parfema. Fabel se osmehnu i ne okrenuvši glavu reče: – Dobro večer, frau doktor Ekhart.

– Dobro večer, her glavni kriminalistički komesaru.

Fabel se okrenu. Suzana je na sebi imala jednostavnu crnu haljinu bez rukava, a labavo je vezala kosu crnu kao gavranovo krilo. Fabelu zastade dah.

– Milo mi je što si stigla, reče on.

– I meni.

Fabel naruči piće za oboje i oni odoše do jednog stola kraj izloga. Ulica Milh je bila puna šetača i onih koji su sedeli na trotoaru ispred kafića i uživali u nebu koje se žarilo.

– Rešio sam da večeras ne govorimo o poslu, reče Fabel, – ali imaš li vremena da dođeš na predmetnu konferenciju u ponedeljak u deset pre podne?

– Nema problema, uzvratila Suzana. – Ovaj slučaj ti zaista ne da mira, je li?

Fabel se blede osmehnu. – Uvek je tako. Ali u pravu si, ovaj je specifičan. Ima toliko elemenata koji se ne uklapaju i onih koji se uklapaju suviše dobro. – Fabel joj u kratkim crtama izloži svoju teoriju o Odinu.

– Prosto ne znam, Jane, reče Suzana okrećući među prstima dršku svoje čaše s vinom. – I dalje mislim da je ovo delo jednog ubice. I dalje mislim da grešiš sa svojom teorijom o skrivenim motivima. Mislim da neki solo mentol svršava tako što nasumice kasapi mladi žene.

– To baš ne zvuči kao strogo profesionalni rezime, frau doktor.

Suzana se nasmeja. – Ponekad se ne osećam kao strogi profesionalac. I ja sam ljudsko biće, običan čovek i povremeno ne mogu da ne reagujem na sav taj užas na emocionalnom nivou. Zar ti ne doživljavaš isto?

Fabel se nasmeja. „U stvari, najčešće doživljavam. Ali ako si tako osetljiva, zašto to radiš?

– Ati?

– Zašto sam policajac? Jer neko to mora da bude. Neko mora da se ispreči, mislim... između običnih ljudi – muškarca, žene ili deteta – i onih koji ih ugrožavaju. – Fabel naglo prekide, shvativši da je manje-više ponovio analizu koju je Jilmaz izneo o njemu. – Ali ti si lekar... možeš da pomažeš ljudima na sto raznih načina, nastavi on. – Zašto se baviš ovim?

– U te vode zaplovila sam slučajno, mislim. Pošto sam diplomirala opštu medicinu, specijalizovala sam psihijatriju. Onda psiho-logiju. Onda kriminalističku i forenzičku psihologiju. Dok sam se okrenula, imala sam jedinstvene kvalifikacije za ovu vrstu posla. – Fabel se široko osmehnu. „Pa, milo mi je što se tako desilo. Da je bilo drukčije, ne bi doplovila do mene. A sad, dosta o poslu... – Fabel dade znak kelneru.

Subota, 14. jun, 20.50, Ulenhorst, Hamburg

Angelika Blim raščisti lom sa svog širokog stočića i raširi veliku preciznu kartu srednje i istočne Evrope. Odozgo je stavila fotografije, novinske isečke, pojedivosti o kompanijama i listiće hartije koju ie isekla, svaki sa ispisanim imenom: Klimenko, Kastner, Srajber, Fon Berg, Ajtel (ml.), Ajtel (st). Nasred karte stavila je cedulju s poslednjim imenom. Dok su ostala bila ispisana crnim, ovo ime bilo je rukom ispisano crvenim flomasterom i velikim slovima: VITRENKO.

Sve je bilo tu. Ali veze kojima bi pravdala svoju teoriju još su bile suviše labave da izdrže neumoljivo pretresanje na sudu. Mogla je jedino da sve opiše i skrene pažnju islednika s većim resursima od njenih na one koji su umešani. Zašto se onaj prokleti policajac ne javlja? Znala je da Fabel vodi istragu o Ursulinom ubistvu, a ono što je imala da kaže bacilo bi više svetlosti na to. Angelika je čitala o drugom ubistvu: one devojke čiju su fotografiju objavili u nadi da će utvrditi njen identitet. Nije prepoznala tu ženu niti je videla vezu sa Ursulom i drugim elementima u svojoj istrazi. Ovo drugo ubistvo bilo je ili delo imitatora ili je iza vidika Angelikinog istraživanja postojala još neka neotkrivena karika.

Nalaktila se na kolena i obavila šake oko šolje s kafom dok je pogledom prelazila preko rasutih cedulja. Bile su kao delovi neke mašine koji čekaju da budu sklopljeni, ali ona nije znala ni kako ta mašina radi ni koji joj je krajnji zadatak. Naravno, ako bi se svi sastavni delovi sklopili u celinu, bila bi to đavolska priča: jedan hamburški ministar, kabinet prvog gradonačelnika, neonacisti, jedna od vodećih medijskih kompanija i u samom središtu svega toga bezlični komandant ukrajinskih specijalaca čiji je apetit za svirepost bio takav da su se ostali jedva usuđivali da mu izgovore ime: Vasilij Vitrenko.

Ona srknu kafu i pokuša da se u mislima za trenutak udalji od zagonetke pred sobom. Ponekad je potrebno odvojiti pogled da bi čovek mogao da se ponovo usredsredi i vidi ono što mu sve vreme bilo pred nosom. Zvono na vratima natera je da se trgne. Uzdahnula je, spustila kafu na raširenu kartu i otišla do interfona.

– Ko je to?

– Frau Blim? Ovde glavni kriminalistički komesar Fabel iz hamburške policije. Vi ste pokušavali da dođete u vezu sa mnom. Smem li da se popnem do vas?

Angelika spusti pogled na svoju kućnu haljinu i papuče i opsova u sebi. Zatim uzdahnu i pritisnu dugme za odgovor. – Naravno, her Fabele. Samo dođite. – Pritisnula je dugme za otvaranje vrata i malo kasnije čula je kako hodnikom odjekuje šum njegovih koraka. Otvorila je vrata, ali je zadržala lanac. Čovek u hodniku diže svoju ovalnu kripovsku značku, a Angelika se osmehnu i smaknu lanac s vrata.

– Molim vas, izvinite, her Fabele, nisam očekivala nikoga. – Izmaknula se u stranu da ga propusti.

Subota, 14. jun, 23.30, Pezeldorf, Hamburg

Kroz udaljene prozore mesečina je krojila geometrijske šare na podu i zidovima Fabelove spavaće sobe i naglašavala prevoje i obline Suzaninog tela kada se spustila na njega. Bacala je na zid njenu pokretnu senku dok se ispočetka blag i miran ritam njihovih ljubavnih pokreta postepeno pojačavao.

Posle toga su ležali zajedno: Suzana na leđima, Fabel postran-ce, glave spuštene na ruku da bi posmatrao profil svoje ljubavnice, urezan u noć

mesečinom. Oslonio se na jedan lakat i pogledao je odozgo. Nežno joj je uklonio jedan uvojak sa čela. – Hoćeš li da ostaneš noćas?

Suzana zadovoljno uzdahnu. – Suviše sam opuštena da ustanem i oblačim se. – Okrenula se ka njemu i nevaljalo osmehnula. – Ali nisam tako umorna da zaspim.

Fabel se upravo spremao da odgovori kada telefon zazvoni. On se rezignirano osmehnu Suzani i reče: – Razmišljaj u tom pravcu. Odmah se vraćam.

Fabel ustade i ode go do telefona. Bio je to Karl Cimer, dežurni komesar u Odeljenju za ubistva.

– Oprostite što vas uznemiravam, gospodine, reče Cimer, – ali desilo se nešto što treba da znate. – Šta? – Dobili smo još jedan mejl od Svenovog sina.

Šalje SVENOV SIN

Prima PRVIGLAVNI KRIMINALISTIČKI KOMESAR JAN FABEL

Poslato 14. juna 2003,23.00

Predmet REČI

JA SAM, KAO ŠTO STE SHVATILI, ČOVEK ŠKRT NA REČIMA. ALIMOJA ŽRTVA JE BILA ŽENA BOGATA REČIMA.

NISAM LJUBITELJ ŽENA KOJE NE ISPUNJAVAJU SVOJU OSNOVNU FUNKCUU, VEĆ PRETPOSTAVLJAJU SEBIČNOSTNEKE KARUERE PRIRODNOMIMPERATIVU MNOŽENJA.OVA JE BILA GORA OD VEĆINE. SMATRALA JE SVOJOM DUŽNOŠĆU DA BLATI ONE ČIJU PLEMITOST NIKADA NE BI MOGLA DA DOSEGNE: VOJNIKE KOJI SE BORE PROTIV ANARHIJEI HAOSA.

OVOGA PUTA DODAO SAM JEDNU DOSETKU. MISLILA JE ZA MENE DA STE VI, HER FABELE. VAS JE PREKLINJALA ZA ŽIVOT. VAŠE IME UREZIVALO JOJ SE U MOZAK DOK JE UMIRALA.

RAŠIRILAJESVOJAKRILA.

SVENOV SIN.

Nedelja, 15. jun, 1.30, uprava policije, Hamburg

– Žao mi je što sam vas sve dovukao u ovo nečovečno vreme, reče Fabel, ali se po ozbiljnom izrazu njegovog lica videlo da je ovo izvinjenje čista formalnost. Oči prilika oko stola bile su natečene posle neželjenog buđenja, ali niko se nije žalio; svi su razumeli važnost pristiglog mejla. – Međutim, ovaj novi mejl, da se najblaže izrazim, sadrži neke vrlo neprijatne obrte.

Verner, Marija, Ana i Paul turobno klimnuše glavom. Suzana je takođe sedela za stolom i drugi su se značajno zgledali kada se pojavila u Fabelovom društvu.

– Pa, šta nam kaže ovaj mejl? – Fabel načini pokret koji je pokazivao da pitanje upućuje svima.

Marija progovori prva: – Dakle, potvrđuje na dosta neprijatan način tezu da se on prerušava u policajca. U ovom slučaju, konkretno, u vas.

– Ja nisam uniformisan. Dakle, nije mogao da nosi policijsku uniformu.

– Izgleda da se dočepao neke kripovske značke ili identifikacione isprave... ili i jednog i drugog – primeti Verner.

– A šta je sa žrtvom? – upita Fabel. Pominjanje te bezimene osobe podseti

ga na tvrdnju iznetu u mejlu: da je ubijena verovala da je ubija on, Fabel. Ova pomisao mučno ga probode u grudima. – Opisao ju je kao 'ženu bogatu rečima...

– Političarka? – osmeli se Marija. – Glumica... ili spisateljica, ili novinarka?

– Moguće – reče Suzana, „ali setite se da psihopate ponekad imaju deformisanu sliku sveta. Možda je samo neka za koju je mislio da suviše brblja.

– Ali šta ćemo sa onim njenim blaćenjem vojnika, kako se izrazio? Meni to zvuči kao da se osoba o kojoj govori bavila javnim radom – reče Paul Lindeman.

– Šta je sa samim mejlom? – reče Fabel. – Pretpostavljam da imamo lažnu IP adresu?

– To istražuje tehnička sekcija, reče Marija. – Digla sam iz kreveta načelnika sekcije da ovo proverim. Nije presrećan.

Verner naglo ustade, lica smrknutog od gneva i nemoći. Prišao je crnom prozorskom oknu u kojem se ogledala soba. – Možemo samo da čekamo da pronademo njeno telo. Nije nam ostavio nikakav putokaz.

– U pravu si, Verneru – reče Fabel. Pogledao je na ručni sat. – Mislim da svi treba da uhvatimo još malo sna. Hajde da se ponovo okupimo ovde, recimo u deset pre podne.

Oni umorno poustajahu od stola kada telefon u sobi za konferencije zazvoni. Pošto mu je bila najbliža, Ana Volf diže slušalicu. S lica joj iznenada nestade umor. Digla je slobodnu ruku da zaustavi ostale, koji su napuštali sobu.

– To je bila tehnička sekcija, reče ona. – Imamo pravu IP adresu od provajdera. Pripada nekoj Angeliki Blim. A imamo i njenu adresu, u Ulenhorstu.

– O, bože, ote se Fabelu. – Ona je novinarka koja je pokušavala da se čuje sa mnom.

– Novinarka? – upita Marija.

– Da, reče Fabel. – Žena bogata rečima.

Nedelja, 15. jun, 2.15, Ulenhorst, Hamburg

Stambena zgrada ispunjavala je sve kriterijume hamburškog ukusa i dopadljivosti. Bila je podignuta dvadesetih godina i činilo se da je u nekom relativno skorijem vremenu temeljno obnovljena. Fabel, koji je znao štošta o modernističkoj arhitekturi, pomislio je da ju je projektovao Karl Šnajder ili bar neko iz njegove škole. Nije bilo oštih ivica: belo okrećeni zidovi spajali su se u elegantnim krivinama a ne u uglovima, a prozori stanova bili su visoki i široki. Mada nikada nije dostigao ugled Roterbauma, Ulenhorst je ipak važio za otmen i pomodan kraj grada.

Dvoja patrolna kola, za koja je Fabel pretpostavio da pripadaju Policijskom komesarijatu Ulenhorsta, bila su parkirana neposredno ispred vrata od bronze i stakla koja su vodila u jarko osvetljeno predvorje, celo u mermeru. Pred vratima je stražario jedan uniformisani šupovac, dok je drugi slušao jednog visokog šezdesetogodišnjaka koji mu se živo obraćao. Fabel je parkirao iza policijskih automobila, pa su on, Verner i Marija izašli baš kada su Paul i Ana stigli drugim kolima. Fabel se uputi ka uniformisanom policajcu koji je strpljivo slušao starijeg čoveka. Prema naramenicama Fabel zaključio da policajac ima zvanje komesara. Fabel pokaza značku Kriminalističke policije i policajac potvrdno klimnu glavom. Viši, stariji civil, razbarušen i zakrvavljenih očiju, kao neko koga su trgli iz dubokog sna, zausti da nešto kaže. Fabel ga

prekide obrativši se direktno policijskom komesaru.

– Još niko nije pokušao da uđe?

– Ne, gospodine. Smatrao sam da je bolje da sačekamo vaš dolazak. Postavio sam dvojicu svojih ljudi pred vratima stana frau Blim i iznutra se ništa ne čuje.

Fabel pogleda u pravcu civila.

– To je nastojnik – odgovori šupovac na Fabelovo prećutno pitanje.

Fabel se okrenu ka nastojniku i ispruži ruku. – Dajte mi master ključ od stana frau Blim.

Nastojnik je imao oholi poluaristokratski izgled nekog engleskog batlera. – Nipošto. Ovo je ekskluzivna zgrada i naši stanari imaju pravo na...

Fabel ga opet prekide. – Dobro. – Zatim se okrenu ka Verneru: – Da li bi bio tako ljubazan da doneseš ovna za probijanje vrata iz prtljažnika kola, Verneru?

– Ne smete..., zapenuši pazikuća. – Treba vam nalog...

Fabel čak i ne pogleda u pravcu nastojnika. – Nije nam potreban nikakav nalog. Vodimo istragu o ubistvu i imamo razloga da verujemo da je stanarka u opasnosti. – On mahnu glavom ka kolima. – Verneru... ovan?

Nastojnikov govor je bio nepovezan kao u čoveka sa oštećenom funkcijom mozga. – Ne... ne... Idem po ključeve.

Vrata lifta klizeći se otvoriše u hodniku na trećem spratu, u savršeno urednom širokom prostoru, bogato obasjanom malim reflektorkama koje su jezercima svetlosti zapljuskivale besprekorno čist mermer. Fabel rukom dade znak nastojniku da ih vodi. Blago uvojitim prolazom stigli su do dva policajca koji su stražarili pored vrata. Fabel zadrža nastojnika spustivši mu šaku na rame, a sam krenu napred pokazavši Verneru i Mariji da ga prate. Čutke samo pokretom ruke uputio je Paula i Anu na suprotnu stranu, pored drugog šupovca. Sve oči bile su uprte u Fabela. Upozorio je nastojnika stavivši prst na usne i prošaputao: – Koji ključ?

Nastojnik potraži odgovarajući ključ. Fabel uze ključeve, osmehnu se i klimnu mu glavom, a dlanom napravi odbojni pokret koji je značio da sada treba da se povuče. Pantomima se nastavi; pokazao je na sebe i Venera, a zatim digao jedan prst, što je pratilo dizanje dva prsta, znak da će on i Verner predvoditi ostale. Fabel i Verner izvukli su oružje i Fabel je pritisnuo zvonce na vratima. Iznutra dopre oštar zvuk zvonjave. Onda ništa. Fabel klimnu Verneru i zavuče ključ u bravu. Okrenuo je ključ i gurnuo vrata jednim pokretom. Stan je bio osvetljen. Verner se provuče, a Fabel ga je pratio u stopu.

– Frau Blim? – Tišina je bila jedini odgovor na Fabelov poziv. On pretraži pogledom deo stana koji se video. Pored vrata su stajali jedna stolica i stočić. Preko naslona stolice bio je nemarno prebačen ženski mantil koji je izgledao skupo, a na stolu je ležala italijanska kožna ručna tašna. Fabel olabavi stisak na rukohvatu valtera. Znao je da u stanu nema nikoga. Bar nikog živog.

Zidovi predsoblja bili su vrlo bledoplavi, a kontrast su pružala velika originalna platna: apstraktne studije, duboko tonirane ljubičastom i crvenom bojom čiji je žar odudarao od hladnoće zidova.

Dok je prolazio kroz predsoblje, Fabel je letimice pogledao kroz otvorena zastakljena dvokrilna vrata koja su vodila u veliku prostoriju za dnevni boravak. U sobi nije bilo nikoga. Ambijent je opet odavao utisak emotivne hladnoće, koja se ogledala u skupom nameštaju i ponekom umetničkom originalu. Fabelu se učini da je u tom brzom osmatranju sobe prepoznao izdužene obrise neke Đakometijeve skulpture.³⁶ Doduše male, ali ličila je na

---

³⁶ Alberto Đakometi (*Alberto Giacometti*, 1901-1966) – švajcarski apstraktni vajar. (Prim.

originalnu. Krenuo je dalje. Zdesna je bilo kupatilo. Prazno. Dalje zdesna spavaća soba. Prazna. Poslednja vrata u predsoblju bila su zatvorena, a kada ih je otvorio, video je da je prostorija mračna. Ispružio je ruku i pipao po zidu dok nije našao prekidač. Sobu je preplavila svetlost iz niza nagnutih zidnih lampi.

Strahota.

Fabel nije mogao da veruje kako je moguće da je nespreman za to. Znao je da će ona ležati mrtva u stanu, a instinkt mu je govorio, kada je video zatvorena vrata i ovu zamračenu prostoriju, da će je zateći baš tu. Pa ipak, osećao se kao da ga je udario kamion.

– Oh, bože... – Fabelu se učini da mu je iz grudi ispumpan sav vazduh. Pripade mu muka. – Svemogući bože...

Prostorija, prvobitno predviđena za spavaću sobu, bila je adaptirana za rad. Police na tri zida bile su prepune knjiga i fascikli. Na četvrtom zidu nalazio se prozor koji se pružao skoro celom dužinom sobe. Roletne su bile spuštene. Okrenut ka prozoru, nalazio se sto od bukovine s jednim laptop kompjuterom. Kao i u ostalim delovima stana, prostor je bio dekorisan umereno, sa ukusom i elegantno.

Nasred sobe bila je eksplozija mesa, krvi i kostiju. Žensko telo. Licem nadole. Leđa su bila rasečena rezom koji se pružao paralelno s kičmom. Rebra su bila razvučena i otkrivala su sirovu unutrašnjost trbuha, a pluća su bila prebačena napolje.

Bila je naga, ako se izuzmu papuče od frotira s rebrastim donovima. Jedan bademantil od frotira u tonu s papučama ležao je u uglu sobe. U odaji nije bilo drugih odevnih predmeta.

Osim iskasapljenog torza, Fabel je primetio veliku lokvu krvi koja je istekla iz glave i razlila se po borovom parketu. Potiljačni deo lobanje bio joj je pretvoren u zamršenu masu krvi i kestenjaste kose.

– U, jee... – Verner je sada bio pored Fabela i govorio je između uzdaha kojima je suzbijao napade mučnine. „Uh, jebi ga.

Marija i Ana Volf takođe udoše. Ana priguši nagon za bljuvanjem i istrča u predsoblje. Fabel je čuo kako povraća u klozetsku šolju u toaletu Blimove. Forenzičari će biti oduševljeni: kontaminacija osnovnog mesta zločina. Ipak, Fabel nije mogao da krivi žestoku malu Anu. I on je morao zakratko da zažmuri i izbriše sliku s mrežnjače da bi povratio prisustvo duha. Kroz glavu mu je proletelo pitanje je li Ana završila u toaletu. Uzdahnuo je lagano i duboko. Nije se približavao telu, opet svestan potrebe da se sačuva primarno mesto, a kada su drugi počeli da se tiskaju na pragu, naredio im je da se povuku i izađu iz stana.

Za jedan sat zgrada je vrela od ljudi. Fabel je tražio od policijskog komesara u Ulenhorstu da pozove još uniformisanih, kako bi ispitivali stanare od vrata do vrata. Stigao je i tim forenzičara, s Holgerom Braunerom na čelu, u čijoj se pratnji nalazio patolog doktor Meler. Fabel je Braunera poznavao iz ranijih istraga i veoma ga je cenio. Jedini problem je bio što je ona arogantna fukara Meler uvek izgledao oran da se nadmeće s Braunerom. Istini za volju, ma koliko je Fabelu bilo mrsko da to prizna, Meler je takođe bio vrstan patolog, uma oštrog kao skalpel.

Fabel je osigurao mesto zločina i prepustio ga – tatort timu. Prema protokolu, Brauner je prvi pregledao mesto ne dirajući telo i tek pošto bi on i njegov tim završili, Meler je započinjao sa svojim ispitivanjem. Meler je zato stajao na pragu stana i pušio se od ljutnje. Za Fabela je to bila jedina svetla tačka u ovom danu.

Brauner se konačno pojavi. Ignorisaio je Melera i pozvao Fabela da uđe. – Treba nešto da vidiš pre nego što to spakujemo za pregled u laboratoriji.

Brauner ga odvede na mesto zločina. Fabel je morao da prođe kraj tela i provuče se pored dva – tatort – forenzička tehničara. Foto-graf tima pakovao je svoju opremu i u prostoriji je bilo tesno. Brauner povede Fabela ka pisaćem stolu i pokaza mu laptop kompjuter. Na ekranu je bio otvoren nedavno poslata mejl. Bio je to onaj isti koji je uprava policije primila nešto posle jedanaest uveče i koji ih je doveo ovamo. Ubica se nije zadovoljio time da ga pošalje s kompjutera Angelike Blim, nego ga je ostavio otvorenog da sačeka njihov dolazak.

– Đubre! – Fabel oseti erupciju besa kako mu provaljuje iz dna duše. Ponosio se time što uvek ostaje pribran i ume da se obuzda, ali ovaj tip mu se tako uvukao pod kožu da je potpuno oborio sve njegove uobičajene odbrambene mehanizme. „To đubre nam se ruga. Želeo je ovo, imao je u glavi baš ovaj prizor... da budem u ovoj sobi, pored tela, i da po drugi put čitam ovaj jebeni mejl! – Fabel se okrenu ka Brauneru. – Dakle, bio je ovde oko jedanaest?

– Ne mora da znači. Poruka je poslata u naznačeno vreme. Ali ima još. – Obazrivo koristeći navlaku od lateksa za jedan prst Brauner izabra – skrivene aplikacije – i oslobodi prostor na ekranu laptopa. Brauner kliknu na nizove foldera. Svi su bili prazni.

– Ovo je čudno, reče Brauner. – Kakav je to serijski ubica koji dolazi i briše sve zapise iz kompjutera žrtve?

– Smem li da uzmem laptop i odnesem ga u Tehničku sekciju da ga tamo pregledaju?

– Ne, ne još. Zaprašili smo ga zbog otisaka, ali želim da ga otvorim. Kompjuterska tastatura ima pukotina koliko i tipki... svašta može da upadne među tastere. Uz malo sreće, možemo da nađemo kosu ili ćelije epitela našeg ubice.

– Čisto sumnjam, reče Fabel potišteno. – Ovaj tip ne greši. Koliko god da mu je metod ubistava prljav, ponaša se kao da ubija u sterilnoj sali. Ne ostavlja za sobom ništa.

– Ipak вреди da pokušamo, reče Brauner trudeći se, mada bezuspešno, da svom glasu da prizvuk optimizma. – Možda nam se posreći.

– Sumnjam. Smem li sada da kažem Meleru da uđe?

Brauner se osmehnu. – Valjda.

Izlazeći u hodnik, Fabel osmotri Anu Volf, koja je bila ubledela i požutela u licu ispod crne jež frizure i svojih zaštitnih znakova: upadljive maskare i plamenocrvenog karmina.

– Dobro sam, šefe... Žao mi je. Ovog puta me je ubilo u pojam...

Fabel je ohrabri osmehom. – Ne izvinjavaj se, Ana, to se događa svima nama. Ali ispaštaćeš i to gadno; Brauner i forenzičari neće ti dozvoliti da to zaboraviš.

Verner kucnu Fabela po ramenu. – Nećeš verovati, Jane... imamo vreme dolaska i svedoka.

– Imamo li opis?

– Nije sjajan, ali da, imamo ga.

Na Fabelovom licu ogledalo se nestrpljenje.

– Na spratu niže stanuje jedna devojka, nastavi Verner. – Ima tridesetak godina i zaposlena je u reklamnoj agenciji ili nečemu što je isto tako dragoceno i značajno. Bilo kako bilo, ima novog dečka. Njih dvoje su bili na treningu u fitnes-klubu i vratili su se ovamo pre devet uveče. Stekao sam utisak da je dečko planirao da s njom održi još jedan trening, u vodoravnom položaju, ali se

nisu družili dosta dugo da ga ona pozove gore. U svakom slučaju parkirao je preko puta kuće oko pola devet. Sedeli su u kolima sa upaljenim motorom – on je očigledno na sve načine pokušavao da je ubedi da mu dozvoli da pođe s njom. Onda su videli tog čoveka kako dolazi pešice. Nisu primetili auto, pa mora da ga je parkirao podalje. Čovek im je privukao pažnju jer se pažljivo i dugo osvrtao gore-dole po ulici pre nego što je pritisnuo dugme interfona jednog stana. Ona je čak izjavila da je proveravao predvorje kuće kroz zastakljena vrata.

– Dakle, dobro ga je zagledala?

– Koliko je mogla s te razdaljine. – Verner otvori notes da bi proverio svoje beleške. – Visok i dobro građen. Naglasila je da je plećat. Nije štrćao kao neko ko nije iz tog kraja i nosio je lepo tamnosivo odelo.

Otpada moj zdepasti Sloven zelenih očiju, pomisli Fabel.

– Bio je plavokos i dosta kratko podšišan – nastavi Verner. – Ali ovo je zanimljivo... kaže da je nosio svetlosivi kišni mantil prebačen preko velike sportske torbe.

– Bez alata nema zanata, reče Fabel tiho i ogorčeno.

– Devojka kaže da ga do sinoć nikada nije videla, a nastojnik je pomenuo samo jednog mogućeg stanara, ali devojka tog čoveka poznaje iz viđenja i zaklinje se da to nije bio on. U svakom slučaju, ona je videla da pritiska dugme interfona, pa je malo verovatno da je neko od stanara. Ostaje nam još nekoliko stanova za proveru, ali zasad su svi porekli da su imali posetioca koji odgovara ovom opisu.

– Da li ga je ko video kada je izašao?

– Nije. I niko nije čuo borbu ili vriske u pomoć. Kuća je solidno građena, pa ipak, bilo bi logično da se nešto čuje.

– Neka te ovde ne zavara lom, Verneru. Ovaj tip je kul i razradio je sve do u tančine. Sačekaćemo potpun izveštaj o autopsiji, ali prema stanju njenog potiljka, mislim da je bila mrtva ili na samrti pre nego što je pala na pod. Taj nitkov se verovatno predstavio kao policajac, najverovatnije kao ja, i pustio je da ga ona uvede u sobu. Dok mu je bila okrenuta leđima, bam – razbio joj je glavu otpozadi. Posle toga ima sve vreme ovoga sveta da raspakuje svoj mali komplet i prione na posao.

Verner se počea po čekinjama na glavi. – Ovaj tip me užasava, Jane. Kao da ne zna da omane. Osim sinoć. Nije dovoljno pažljivo prekontrolisao ulicu. Ali, osim tog kratkog viđenja izdaleka, nije nam ostavio ništa više.

– Videćemo šta će nam reći Brauner i Meler. – Fabel ohrabri Venera, pljesnuvši ga šakom po zamašnom ramenu. – Možda nije imao svoj dan.

Po povratku u stan, Fabel zateče patologa Melera kako i dalje stoji nad telom i beleži podatke na tabli sa štipaljkom. Okrenuo se ka dvojici forenzičara u radnim kombinezonima.

– Ako je fotograf završio, možete da odnesete telo u mrtvačnicu. – Dok je govorio, Meler primeti Fabela i klimnu mu glavom. Izgledalo je da ga je prošla volja za uobičajenim osornim ponašanjem i pogled mu je bio gotovo tužan. Ovaj tip počinje da utiče na sve nas, pomisli Fabel.

– Valjda ti ne treba moje profesionalno mišljenje da je način ubistva isti kao u prethodna dva slučaja.

– Ne – reče Fabel. – Poslao mi je mejl sa ovog kompjutera ovde.

Meler odmahnu glavom. „U svakom slučaju, za zapisnik, ne gajim ni trunku sumnje da je ovo delo iste osobe ili osoba. Razume se dobićeš potpun izveštaj kad završim autopsiju. Pogledaj ovo... – Patolog se sagnu i pokaza vrhom nalivpera ivicu gde je meso bilo rasećeno, a rebra izvučena. Fabel se nagnu da

pogleda izbliza. Prizor je bio kao iz kasapnice. Saberi se, ponavljao je u sebi, saberi se, ne gledaj osobu, gledaj pojedinosti. Usredsredi se. Pa ipak, morao je da potiskuje mučninu.

– Vidiš li gde je naš drugar pogrešio? – Meler je svojim nalivperom pratio duboku nazubljenu liniju koja se pod izvesnim uglom odvajala od glavne rasekotine. – Možeš da raspoznaš oblik sečiva. To je široko sečivo velikih dimenzija: sličnije maloj mačeti ili vrlo velikom lovačkom nožu. Napraviću nekoliko snimaka ovoga za vreme autopsije.

Fabel duboko uzdahnu pre nego što je progovorio: – Je li ovo jedino odstupanje od glavnog reza?

Meler se počea po osedeloj bradi. – Da... tako je. Ovo nije bio grozničav napad. Radio je natenane. – On pokaza potiljak Angelike Blim. – Opet fatalna ili gotovo fatalna trauma na zadnjem delu lobanje; opet neko vrlo teško oruđe okruglog oblika, sudeći po udaru; i opet disekcija u cilju pristupa plućima i postizanja ovog... pa, zaštitnog znaka, pretpostavljam.

– Paklenog zaštitnog znaka, reče Fabel.

Meler ne uzvratih odmah. Dotad je čuao i sada se jeknuvši uspravio. Spustio je pogled na telo; ponašao se kao da ga prvi put vidi, ali je gledao nekuda mimo njega. – Ovaj čovek mora da je fizički prilično snažan, da se blago izrazim. Za hirurško otvaranje tela obično su potrebni grudna pila i mehanički razdvajač rebara. Ovaj čovek zadivljujuće precizno reže svoje žrtve i onda im razvlači rebra. Zaista je vrlo jak.

Marija uđe u sobu i mahnu rukom Fabelu. – Šefe?

On se uputi za njom u prostoriju za dnevni boravak. U sobi je bio Holger Brauner sa svojim timom. – Pogledaj ovo, obrati se on Fabelu, pokazujući šakom u rukavici na nizak sto. – Šta vidiš?

Fabel je zurio u veliki pravougaonik od svetlog drveta. Izgledao je solidan i skup. On slegnu ramenima. – Ništa osim stola za kafu.

– Tako je, potvrdi Brauner. – Nema ukrasnih predmeta. Nema pepeljara, nema keramike, nema knjiga. – Podigao je jednu od snažnih ručnih lampi koje su bile deo opreme forenzičkog tima. Gornju ploču stola obasja hladna mlečnobela svetlost. – Pogledaj ovde... – Brauner se nagnu i iscrta jedan kvadrat na stonjoj ploči. – Nešto je bilo ovde. I ovde. – Prst mu opisa krug do druge strane stola. – Ovde takođe. – On ugasi lampu i okrete se prozoru, na kome su sada bile spuštene roletne. »Ovi prozori su fantastični, ne čini ti se? Proverio sam pomoću kompasa; ova soba je takoreći u dlaku okrenuta jugu. Znači da prima najveću količinu dnevne svetlosti. Takav položaj je čini svetlom i vedrom životnom sredinom.

– Je li ti to menjaš profesiju i prelaziš u agente za prodaju nekretnina, Holgeru?, upita Fabel.

Brauner se nasmeja. – Bio bih neuporedivo bolje plaćen, to je sigurno. Ali ne... Hoću samo da naglasim da svetlost izbleđuje nameštaj. Uključujući i drvo. Na ovim malo tamnijim delovima stočića bili su ukrasi ili knjige... predmeti koji su tu stajali skoro sve vreme.

– Ali sada ih nema.

– Baš tako. I ne mislim da ih je sklonio izvršilac krivičnog dela. – Brauner priđe kamenom podnožju kamina na gas. Podigao je tri knjige, naslagane jedna na drugu, i stavio ih na sto. Donja knjiga odgovarala je veličini tamnijeg dela na koji je skrenuo pažnju. S jednog visokog stola iza Fabela podigao je savremeni predmet od keramike čija je osnova bila kružnog oblika. I on je odgovarao senci na stolu. – Naš čovek je tako pedantan da bi sigurno vratio svaku sitnicu tamo gde ju je našao. Verujem da je Angelika Blim raščistila sto da po njemu razmesti stvari. Hartije ili tako nešto. Što god da se tu nalazilo,

ubica je odneo. A kada je to učinio, nije znao šta treba da se vrati na sto.

– Ti, dakle, misliš da je on odneo te stvari kao trofej?

– Ne, Jane. – Braunerov glas iznenada postade oštriji. – Mislim da ovaj tip nije psihopatski serijski zločinac koji ubija nasumice. Većina psihopata iz kategorije serijskih ubica uzima trofeje u rasponu od ličnih predmeta do unutrašnjih organa. Trofeji ovog tipa čisto su dokumentarni. Sećaš li se da si me pitao jesmo li našli dnevnik ili rokovnik u stanu prethodne devojkice? Ne uklapa se još nešto, zašto je izbrisao sve fajlove iz kompjutera? Ako nastavimo da tražimo, kladim se da ćemo otkriti da nije nestalo samo to. Ona je bila novinarka, je li?

Fabel klimnu glavom.

– Slobodnjak, je li? Radila je kod kuće, u susednoj sobi?

– Valjda, reče Fabel.

– Onda predlažem da pročešljaš njene fascikle. Nagađam da će i tamo nedostajati materijal.

Fabel prenese pogled s Braunera na Mariju, a zatim na Venera, koji je ušao u sobu i ulovio bitan deo Braunerove teorije.

– Ti kažeš da ovde postoji neki skriven, objektivni motiv? Ovaj čovek je zasigurno psiho...

Brauner slegnu ramenima. „O tome treba da se izjasni tvoj kriminalistički psiholog, ali tačno je, slažem se da je ubica psihopata. To, međutim, ne znači da je vezan šemom koja ga svrstava u 'serijskel Čuo si za Ivana Groznog?

– Naravno da sam čuo.

– Ivan Grozni je ujedinio Rusiju. Bio je otac nacije. Slabo povezane kneževine i feudalna dobra spojio je u državu. Dakle, motiv mu je bio *taj*. Ali pored toga što je bio monarh i general, Ivan je ispunjavao sve kriterijume psihopatskog ubice. Štaviše, po mnogo čemu uklapao se u profil klasičnog serijskog ubice – kao stidljivo, tiho, osetljivo dete bio je zlostavljan od najranijeg uzrasta. Posledica toga je bila da je još u detinjstvu mučio i ubijao male životinje. U svojoj trinaestoj godini prvi put je ubio čoveka. A zatim je počinio nebrojena silovanja, ubistva, nezamislivo stravična mučenja... uključujući pečenje, šurenje ključalom vodom, nabijanje na kolac ili bacanje žrtava divljim životinjama. Reč je o hiljadama silovanja i stotinama ubistava koja je izvršio Ivan lično. – Brauner pokaza u pravcu susedne sobe. – Razvio je čak i sličan ukus za rituale. Imao je ličnu gardu, bpričnike'. Osnovao ih je gotovo kao sveti red, sa sobom kao igumanom. Silovali su, mučili i sakatili žrtve parodirajući rusku pravoslavnu liturgiju.

– Šta time želiš da kažeš, Holgeru?

– Samo to da je Ivan očigledno bio psihopata. Štaviše, sociopata, potpuno lišen saosećanja za svoje žrtve. Ali takođe je bio vanredno inteligentan čovek i najgore zločine izvršio je u osmišljenom kontekstu. Svoju psihopatiju je iskoristio kao oruđe da zavede teror i konsoliduje vlast nad državom i narodom. Moja poenta je da Ivanovo sociopatsko ponašanje nije bilo cilj samo po sebi, nego sredstvo da se postigne cilj. On je kanalisao sopstvenu psihopatiju da unapredi strategiju i ostvari svoje ambicije.

– A ti misliš da ovaj tip radi to isto, ali u manjim razmerama? – upita Fabel. Sve što je Brauner govorio odgovaralo je onome u šta je i sam počeo da veruje posle drugog ubistva.

– Da, ali otišao bih korak dalje jer mislim da se tvoj ubica razmeće psihopatijom. On želi da poverujemo da su ovi zločini nasumični kako bi prikrio svoje stvarne namere.

– A šta su mu stvarne namere? – Marija se mrštila gledajući stočić kao da može da vidi ono što je s njega nestalo. – On ubija jednu novinarku i, mislimo, krade neke papire.

– Papire koji se odnose na priču na kojoj je ona radila, ako ih je stavila na sto da ih pregleda, dopuni Verner.

– Ubij novinarku i ubio si tu priču?, Marija diže pogled ka Fabelu.

– Može biti. Ali to se ne slaže s drugim ubistvima. Jedne prostitutke i jedne advokatice iz državne službe.

– Možda se slaže, reče Verner, – samo mi još ne vidimo vezu. Najzad, ne znamo ništa o onoj mrtvoj prostitutki. Možda je imala neku ulogu u priči Angelike Blim. U nekom seksualnom skandalu, možda?

– Angelika Blim nije bila novinarka tabloida, ali ako je taj seksualni skandal imao veze s politikom ili tako nečim, moguće je. – Fabel je uzaludno trljao bradu, kao da će mu to podstaći moždanu aktivnost. – Jednostavno, moramo da otkrijemo ko je bila Monika. I neophodno je da se vratimo slučaju Kastnerove. Važno je da pažljivije pregledamo njenu ličnu dokumentaciju. I nismo se bavili njenim profesionalnim životom jer smo mislili da se radi o nasumičnom ubistvu. Sada sve moramo da radimo ispočetka. Marija... možeš li da otpočneš taj posao? Znam da tragaš za identitetom druge žrtve, ali voleo bih da preuzmeš i ovo.

– Naravno, šefe, uzvрати Marija nimalo zagrejana za tu ideju. Fabel je očekivao da će Verneru laknuti jer ga je zaobišlo dodatno opterećenje. Prevario se. Fabel je znao da Venera vređa što Marija dobija tako odgovorne zadatke, ali nije imao vremena da sada praktikuje lekcije iz dobrog rukovođenja.

– Verneru, ti idi tragom profesionalnih veza Angelike Blim i pokušaj da utvrdiš na čemu je radila. U međuvremenu, hajde da proverimo je li još neko primetio tajanstvenog posetioca.

Brauner opet prekide ćutanje. – Uzgred, Jane, našli smo još jednu seriju otisaka.

– Oh? – Fabel diže obrve.

– Ne zanosi se suviše. Rasuti su po celom stanu, neki novi, drugi dosta stari i teški za skidanje, ali rekao bih da pripadaju istoj osobi. Nekome ko je već izvesno vreme, hm, prisno poznavao stan frau Blim. Mali su izgledi da je to čovek koga tražimo.

Fabel se odjednom oseti malaksalo i kao od olova; kao da se adrenalin istrošio, telom i duhom predao se pasivnoj tromosti. Vratio se u radnu sobu Blimove.

Gledao je razorenu lešinu koja je nekada bila Angelika Blim. Tehničari iz Odeljenja za patologiju raširili su vreću i spremili se da leš prebace u nju. Gledao je kako povlače patent-zatvarač preko ostataka žene koja je nekoliko puta pokušala da se sastane s njim. Nije se odazvao na te pozive; smatrao ih je nevažnim jer je bio zauzet važnom istragom o ubistvima. Sada je i ona postala deo te istrage. Znao je da mu krivica pritiska grudi kao olovo. Obratio se ženi koja više nije mogla da ga čuje:

– Pa, frau Blim, sada moram da otkrijem šta ste to, kog vraga, hteli da mi kažete.

Nedelja, 15. jun, 9.45, Harburg, Hamburg

Hanzi Kraus je bio sličniji malom hrtu nego čoveku; neugledna klepetava hrpa kostiju koju je na okupu držala siva ušavljena koža. Oči, duboko usadene

u ispijeno pacovsko lice, u detinjstvu su mu bile svetloplave, ali ih je petnaest godina neumerene upotrebe heroina odavno zamutilo u beživotno plavkasto sivilo. Ležao je na uflekanom dušku koji je po spavaonici u napuštenoj zgradi širio smrad ustajale nečistoće; zadah koji on nije osećao, prvenstveno zbog toga što ga je pratio sve vreme. Ležao je savijene ruke i šakom podupirao glavu, dok je prstima druge držao cigaretu nadomak tankih usana.

Hanzi je morao da se uradi. I to pod hitno. Znao je da će pupoljakkola koji je osećao u svom slabašnom sklopu uskoro procvetati u paklene muke koje će mu rastrzati telo. Da bi se uradio, trebale su mu pare, a Hanzi ih nije imao. Uprkos razmerama i redovnosti njegove zavisnosti, snabdevači nisu bili voljni da mu daju bilo šta na kredit. Jebeni Turci. Ipak, Hanzijeva pozicija u cenkanju neočekivano se poboljšala. Zaljuljao je noge i seo na ivicu kreveta. Škiljeći da zaštiti oči od duvanskog dima, zavukao je obe ruke pod krevet. Ono što je tražio još je bilo tamo. Ostao je u tom položaju nekoliko trenutaka i žmireći osluškivao šumove iz zgrade: tuberkulozni kašalj iz prizemlja, radio u susednoj spavaonici. Hanzi izvuče jedan omanji zavežljaj umotan u dve prljave krpe i spusti ga na dušek. Pažljivo je razmotao tkaninu i ukazao se blistav automatski pištolj kalibra devet milimetara. On nije znao ništa o oružju, ali videlo se da je ovaj komad specijalan. Ram mu je bio ukrašen dekorativnim motivima koji su izgledali kao da imaju umetke od zlata. Nosio je žig stranog proizvođača; velika ćirilična slova – ruska ili neka druga govna, mislio je Hanzi – pratila su broj dvanaest ispisan arapskim ciframa. Hanzi ga je ponovo zamotao u krpu pazeći da ga ne dotakne; nipošto nije želeo da ga dovedu u vezu s neslavnim završetkom onog jebenog sirotana u bazenu.

Bilo je to preksinoć. Hanzi je baš bio kupio robu od Turčina. Taj napušteni bazen bio je uobičajeno mesto gde je dilovao. Kad god je imao love da se iskešira, kupovao je više droge i preprodavao je. Turcima je bilo svejedno ako ne valja naveliko i ne zalazi u njihov rejon. Hanzi u petak nije imao ekstra keša i mogao je da kupi samo onoliko koliko mu je trebalo da se uradi. Tek što je Turčin nastavio svoj redovni obilazak, Hanziju je iznenada prigustilo. Navikao je na napade bolnog zatvora koji su se smenjivali s prolivom, što je bilo posledica dugotrajne zavisnosti. Upravo je ispraznio creva na dno kada je čuo da se zaustavljaju kola. Vozač nije ablendovao; vozilo se očigledno kretalo ugašenih farova. Godine života na ulici razvile su u Hanziju šesto čulo kada treba da nestane, pa je žurno podigao farmerke i zaždio iza vrata kroz koja su nekada kupači išli u svlačionice.

Instinkt ga nije prevario. Tri čoveka ušla su u salu s plivačkim bazenom: jedan stariji, jedan mlađi koji je ličio na bildera i neki jadnik s džakom od jute na glavi i ruku vezanih pozadi. U tom času Hanzi je znao da su ušla trojica, ali da će izaći samo dvojica. Gledao ih je kroz polukružni prozor polovine koja je ostala od nekada dvokrilnih vrata. Mlađi čovek, s pištoljem u jednoj ruci, s navučenom rukavicom i baterijskom lampom u drugoj, uputio se prema vratima. Hanzi je jedva uspeo da utekne, pažljivo izbegavši da se spotakne ili načini neki šum na podu prepunom otpadaka, i sakrije se iza ostataka jedne pregrade. Mlađi čovek je prešao preko svlačionice snopom svetlosti baterijske lampe i uverio se da nema nikoga. Hanzi je tiho odahnuo. Čuo je starijeg kako govori i oprezno se ponovo odšunjao do vrata. Naterali su čoveka s džakom na glavi da klekne i Hanzi je čuo njegov krik: – Ne! – Zatim je sevnuo blesak praćen tupim udarom pištolja. Hanzi, koji je očekivao jači blesak i reskiji pucanj, primetio je produženu cev pištolja. Oružje s prigušivačem. Zveknulo je kada je ispaljena čaura pala na popucale podne pločice.

Onoj dvojici se izgleda nije žurilo da odu. Hanzi je tada primetio nešto što mu se učinilo veoma čudnim. Izlazeći, podigli su poklopac jedne stare kante za

smeće i mlađi čovek spustio je pištolj unutra. Očigledno nisu marili hoće li neko naći oružje kojim je ubistvo izvršeno. Nekoliko stotina metara dalje nalazio se kanal koji je verovatno već poslužio za oslobađanje od desetina dokaznih predmeta, pa je to što su bacili pištolj ovde praktično bio poziv da bude pronaden. Pošto su otišli, Hanzi je bio više nego voljan da im udovolji.

Sada je imao šta da ponudi umesto keša. Znao je napamet pozivni broj Turčina i znao je da je ovo najbolji trenutak da ga ulovi. Hanzi je ustao s kreveta i ognuo stari koporan iz vojnih viškova, koji je nosio po kiši i suncu, leti i zimi. Digao je pažljivo umotani zavežljaj i spustio ga u prostrani džep koporana. Nije mu se sviđalo da vucara pištolj sa sobom, ali znao je da sve što se ostavi u ovom nelegalnom staništu najčešće netragom nestaje.

Hanzi iziđe na odmorište, a zatim niz klimavo stepenište siđe na ulicu pokušavajući da se seti gde bi mogla da bude najbliža govornica koju vandali nisu uništili.

Ponedeljak, 16. jun, 10.05, uprava policije, Hamburg

Fabel je stajao za stolom od trešnjevog drveta u sali za konferencije i čekao da ostali zauzmu mesta. Okrenuo se ka tabli iza sebe. Na tabli je bio fizički prikaz istrage – u formalnom smislu – a sada se proširivao i sadržajno. Na karti Hamburga i okoline signalne zastavice označavale su dva osnovna mesta zločina u Hamburgu i drugostepeno mesto, gde je pronađeno telo Ursule Kastner.

Forenzičke fotografije iskasapljenog tela Angelike Blim sada su bile okačene pored fotografija dve ranije žrtve. Fotokopije stranica naučnih knjiga o vikinškim ritualima bile su zalepljene pored mejlova ubice. U središtu bele table Fabel je ispisao imena tri žrtve, pri čemu je drugu identifikovao samo kao – Monika? – Iznad ovih imena napisao je nadimak – Svenov sin – i reči – krvavi orao. Gore desno, ime – Hans Klugman – strelicom okrenutom naviše bilo je povezano sa – Arnom Hofknehtom, od kojeg je pak strelica upućivala na – Ulugbeja/Jilmaza. Pored njih napisao je – Ukrajinci, označivši ih upitnikom. S druge strane ispisao je imena dve poznate žrtve otmice i silovanja. To je povezano s rečima – krvavi orao – i isprekidanom linijom s naznakom – odinistički kult?

Na stolu ispred Fabela ležala je predmetna fascikla koju je dopunio svojim izveštajem o onome što mu je rekao profesor Dorn i preliminarnim forenzičkim i patološkim izveštajima o ubistvu Blimove. Klugmanov mobilni telefon, koji su uzeli iz Sonjinog stana, bio je u plastičnoj vrećici za dokaze, na fascikli. Sada se oko trešnjevog stola okupio ceo glavni tim Odeljenja za ubistva, izuzev Marije Kle: Fabel, Verner Majer, Ana Volf i Paul Lindeman. Fabel je brinuo što nema Marije.

– Zauzeta je nekim poslom, objasni Verner. – Rekla je da neće dugo.

Osim jezgra tima Odeljenja za ubistva, ovde se nalazilo još šest detektiva Kriminalističke policije koje je Van Hajden regrutovao za podršku Fabelovoj istrazi. Fabel je telefonirao Suzani Ekhart i ona se pridružila sastanku. Na kraju stola sedeo je Van Hajden, ne ispoljavajući nikakve emocije dok je Fabel ukratko opisivao svoj razgovor s Dornom. Kada je Fabel završio, Suzana Ekhart je prva progovorila.

– Jasno mi je da je her profesor Dorn kvalifikovan da ponudi ekspertizu kao istoričar, ali zašto se toliko upliće u, budimo iskreni, amatersku psihologiju? On je u načinu ubistva prepoznao sličnost s tim drevnim obredom žrtvovanja, ali izgleda da je iz toga izveo i profil ubice.

– Profesor Dorn je mnogo godina radio s kriminalcima, reče Fabel.

– Ali to mu ne daje potrebnu stručnu spremu...

Fabel se okrete i pogled mu se ukrsti sa Suzaninim. Glas mu je bio čelično hladan. – Dorn je bio moj tutor za evropsku istoriju na univerzitetu. Njegova ćerka, Hana, bila je oteta, mučena, silovana i ubijena. Pre dvadesetak godina. Imala je dvadeset dve godine. Mislim da profesor Dorn poznaje ubice..., on zape tražeći pravu reč, ...*prisnije* negoli mi.

Fabel je prećutao da se u to vreme zabavljao s Hanom Dorn. Da su bili zajedno tek dve nedelje. Da su bili na onom pragu između nespretnosti i intimnosti kada ju je jedan neugledan tridesetogodišnjak, bolničar po imenu Lutger Fos, oteo na ulici pošto se vraćala kući sa sastanka s Fabelom. Policija je pitala Fabela zašto je nije ispratio do kuće. On je sam sebi iznova i iznova postavljao isto pitanje, ali izgledalo je da ovaj zadati problem nikada neće razrešiti na pravi način. Fabel je diplomirao pre suđenja. Odmah posle suđenja stupio je u hamburšku policiju.

Van Hajden prekide nelagodnu tišinu.

– Koliko je sve ovo verovatno, frau doktor? Mislite da ovaj psihopata veruje u tu besmislicu o 'krvavom orlu'?

– Moguće je. Sasvim je moguće. I to objašnjava religiozni ton mejla. Ali ako je to istina, u pitanju je mnogo razvijenija i složenije strukturisana psihopatija. Pretpostavljam da sve planira do najsitnijih pojedinosti i mnogo unapred. A to znači da takoreći ništa ne prepušta slučaju.

Fabel je vrteo olovku između prstiju. Uzdahnuo je i bacio je na sto. – A to znači da su mali izgledi da pogreši i ostavi nam neki trag. A religiozni motiv znači, kao što smo već podozrevali, da možda vodi neku vrstu verskog rata... ako sve to nije samo dimna zavesa. Ili makar delimično dimna zavesa...

– Kako to misliš?, upita Suzana.

– Nisam pametan šta da mislim. Ne sumnjam da naš čovek veruje u te budalaštine, ali možda mu to nije glavni podsticaj. Možda se u svemu ovome krije neki drugi motiv. Zašto je izbrisao sve iz kompjutera Blimove? I zašto je krao dokumentaciju? Ta mogućnost ne bode oči samo meni. – Fabel ukratko izloži ono što mu je rekao Brauner.

– Frau doktor? – zatraži Van Hajden komentar Fabelove izjave. Suzana se namršti. – Moguće je. Ljudi spremni na ubistvo često 'kamufiraju' motiv tako što ga uskladuju s nekim drugim psihološkim podsticajem. – Ona se okrenu ka Fabelu. – Kažeš da možda postoji razilaženje između motiva i metoda? Da potreba za ubijanjem nije uslovljena samo zadovoljstvom ili psihotičnim ispunjenjem koje on izvlači iz tog čina?

– Tako je.

– Moguće je. Ne kažem da je verovatno, ali moguće je.

Vrata sobe za konferencije se otvoriše. U prostoriju uđe Marija Kle s debelom fasciklom i izvini se što kasni, mada je u njenom ponašanju i tonu bilo manje pokajanja, a više zadovoljstva sobom. Fabel načini kratku pauzu pre nego što je nastavio.

– Možemo da budemo sigurni jedino pod uslovom da sakupimo više podataka, rekao je. – Nema nam druge nego da kopamo dublje. Moramo da pronademo Klugmana i otkrijemo šta nam je zatajio. Ako postoji veza između žrtava, preko je potrebno da je otkrijemo. Jesmo li bar malo bliži tome da ga pronademo?

– Ne, šefe, odgovori Ana Volf. – Žao mi je. Klugman očigledno ume da se krije. Držimo pod prismotrom njegovu devojku, Sonju, ali nije pokušavao da uspostavi vezu s njom.

Fabel je štipkao bradu palcem i kažiprstom. – Želim da više pažnje posvetite toj odinističkoj vezi. Imam naziv jedne organizacije, Hram Asatru, koju treba

proveriti. Verneru, takođe hoću da još jednom posetiš gospodina Maksvejna i pitaš ga gde je bio u vreme kada je Angelika Blim ubijena.

– Misliš da je on mogući krivac?

– Pa, nismo imali vremena da mu nakačimo prismotru, a on približno odgovara opisu koji smo dobili od devojke koja je videla ubicu ispred zgrade Blimove. Mada je, u slučaju da je opis tačan, Maksvejnova kosa suviše tamna.

– Fabel počuta. Naprezao je mozak, a izraz lica mu je odavao gorku razdražljivost. – Nema načina da utvrdimo neki faktički trag između sve tri žrtve ako ne znamo identitet jedne od njih. Apsolutno je neophodno da razrešimo Monikin identitet. To nam je u vrhu svih prioriteta. Neko negde mora da zna ko je ona.

Marija Kle tresnu fasciklu koju je donela na konferencijski sto. Svi se okrenuše ka njoj: široko se kezila, što nije bio njen običaj. – Znam ja. – Šta? – rekoše Van Hajden i Fabel u isti glas. – Znam 'Monikin identitet. I moram da kažem da je to dinamit, šefe. – Marija se prkosno okrete Van Hajdenu. „I neko je negde prikrivao informacije od ključne važnosti za ovu istragu.

– Za ime božje, Marija, samo mi kaži ko je ona bila. – Fabelov glas je bio napregnut do pucanja i nemoćan. Načinjen je najveći napredak u istrazi.

– Žrtva je Tina Kramer. Imala je dvadeset sedam godina. – Marijina jednostavna izjava kao da je naelektrisala ustajali vazduh u sobi za konferencije. – Dobra vest je što sam otkrila ko je. Loša vest je kako sam to otkrila.

– Predi na stvar, Marija, reče Fabel.

– Kao što znaš, obavila sam sve uobičajene provere naših dosijea i onih Savezne kriminalističke uprave. To jest, dosijea o krivičnim delima. Nisam ništa pronašla. Zato sam proširila područje pretraživanja. – Marija počuta, kao da im ostavlja vreme da se priberu. – Proširila sam pretraživanje i na pripadnike policije.

Marija otvori fasciklu i izvadi fotografiju veličine pisma, koja je obuhvatala glavu i ramena. Obišla je oko stola i iza Fabela i zakačila čiodom sliku na tablu, pored mesta gde je Fabel napisao – Monika. Marija je pljesnula dlanom po fotografiji, kao da udara neizbrisiv pečat na tablu za istragu. Uzela je krpu i njome izbrisala ime – Monika – a zatim se mašila širokog crvenog flomastera 1 krupnim slovima ispisala – TINA KRAMER. Fabel ustade da pogle-da lice na fotografiji: isto lice kao na susednoj slici iz mrtvačnice. Kosa joj je bila tamnija nego što je se Fabel sećao i strogo zalizana unazad. Nosila je tamnožutu bluzu službene uniforme sa zelenim epoletama. Iza leđa Fabel je čuo kako tajac prepun elektriciteta eksplodira u uzbuđeni žagor. On se najzad okrenu Mariji.

– *Shit*, ne mogu da verujem... Ona je jedna od naših?

– Da. Ili bar delimično. Ona je... – Marija se ispravi: – *Bila je iz Policije Donje Saksonije, sa sedištem u Hanoveru. Bila je komesar uniformisane policije. Prema podacima koje sam mogla da otkrijem, bila je Hamburžanka i – slušajte pažljivo – prekomandovana je u upravu savezne policije: konkretno, u BAO, ovde u Hamburgu. – Marija prostudira jedan izveštaj iz fascikle. – I ovo nije birokratska brljotina u dosijeima. Hiljadu devetsto devedeset pete služila je u Grupi za specijalne zadatke³⁷ Policije Donje Saksonije, sa sedištem u Hanoveru. Prilikom pljačke jednog obezbedenog vozila došlo je do razmene vatre između razbojnika i te jedinice. Ona je pogodena u nogu. U desno bedro.*

---

³⁷ Grupa za specijalne zadatke (nem. *Sonder Einsatz Kommando*) u daljem tekstu se pominje i kao SEK. Druga jedinica, Mobilna operativna grupa (nem. *Mobiles Einsatz Kommando*) ima akronim MEK. (Prim. prev.) .

Nema sumnje da je to naša devojka.

– Bila je prekomandovana u BAO? – Fabel se okrete Van Hajdenu. Glas mu je bio jednoličan i hladan.

– Nema teorije, Fabele. – Van Hajden načini grimasu i pokret rukom kao da odbija optužbu. – Nema teorije da sam znao za to! Organizacija posebnog sastava ima prilično autonomnu strukturu... ali Bog mi je svedok da ću otkriti ko je to odobrio bez mog znanja ili pristanka.

– Želim samo da mi bude jasnije – umeša se Suzana. – Ta BAO je specijalna jedinica za borbu protiv međunarodnog terorizma?

– Da, odgovori Marija. „To je sadejstvo između nas, Savezne policijske uprave, BND-a i američkog FBI-ja. Njen glavni zadatak je prikupljanje obaveštajnih podataka.

– A verovatno organizuju i tajne operacije, dodade Fabel. Okrenuo se Mariji. – Je li još bila pridodata BAO-u?

– Da, stavljena im je na raspolaganje pre nešto više od godinu dana.

Van Hajden i Fabel se zgledaše. Ali ono što su mislili izrekao je Verner: – Baš pre nego što je Klugman izbačen iz službe. Ova žrtva... – on pogleda Mariju.

– Tina Kramer.

– Ova žrtva, Tina Kramer, pripada policijskoj strukturi BAO, ultratajnoj antikriminalnoj i antiterorističkoj obaveštajnoj jedinici, a takođe je bivši SEK. Klugman je nekadašnji član Mobilnog operativnog sastava.

Marija Kle se vrati na svoje mesto za stolom, zavalila se u stolicu i provuče šake kroz kratku plavu kosu. – Dodajmo tome činjenicu da su s mesta zločina nestali video-kamera i snimljeni materijal, kakav god bio. I sve to u vreme kada je ubijen jedan od kumova organizovanog kriminala. – Ona se nagnu napred, sastavi šake isprepletanih prstiju i prebaci težinu na laktove. – Sećate li se da mi se učinilo da mi je Klugman poznat?

– Da... Bože, u pravu si, reče Fabel. – Samo nisi mogla da odrediš odakle.

– To mi je smetalo. Nije mi se uklapao ni u jednu sredinu. Ali kada sam otkrila ko je bila Tina Kramer, rešila sam da proverim i Klugmanov dosije u Saveznoj kriminalističkoj upravi. I, gle čuda, otkrivam razlike u dosijeu koji se čuva na saveznom nivou i službenom dosijeu u hamburškoj policiji. Datumi su skroz ispreturani. Naročito o otpuštanju iz vojske. Izašao je šest meseci ranije nego što pokazuju podaci iz službenog dosijea ovde i poslali su ga na jedno vrlo zanimljivo mesto.

– Kuda?

– U Vajngarten.

Gorak znalački osmeh raširi se na Fabelovom licu. – Naravno. Trebalo je da znam. U Školu za strategijsko izviđanje NATO-a?

– Baš tako.

Van Hajden izusti: – Fabele? – i načini pokret koji je odavao zbunjeno nestrpljenje.

– Sada nam se za vrat skrvalo prokleta mnogo službi. Ako sudimo po raspoloživim inicijalima. U Školi za strategijsko izviđanje u Vajngartenu obučava se GSG9. Tu elitnu antiterorističku jedinicu zvanično sačinjavaju policajci i vodi se kao deo Savezne granične policije. No, bez obzira na to, naši britanski rođaci šalju nam ovamo instruktore SAS-a da obučavaju GSG9.

– Čim sam to videla, vratio mi se film, reče Marija. – Srela sam Klugmana na jednom seminaru u Vajngartenu, kada sam i sama bila privremeno uključena u sastav Mobilne operativne grupe. Razmenila sam s njim samo nekoliko reči i nisam mu znala ime. Tada je brijao glavu i bio je znatno mršaviji. Ali kladim se u mesečnu platu da je to bio Klugman. – Stisnula je usta u srditu pravu crtu.

– Ovo je tajna operacija. Klugman je ubačeni agent koji eksploatiše jedan deo svoje biografije da zadobije poverenje. Tina Kramer mu je bila kontrolorka. Imala je lažni identitet, ali nije bila ubačena.

Fabel duboko uzdahnu. – Tako je! Do đavola. Ova prokleta istraga vukla me je baš u tom pravcu. Naš takozvani serijski ubica okomio se na jednog prikrivenog saveznog agenta. Vraški neverovatna slučajnost. Sada moramo da se vratimo prvom ubistvu, one advokatice iz državne službe, i proverimo da li postoji neki faktički trag između nje i ove policajke. A moramo da proverimo i u kakvoj su vezi bile s Angelikom Blim. – On se okrete Van Hajdenu. – Vreme je da se nekome ozbiljno potpraši dupe, gospodine načelniče. Mi smo do grla u raskomadanim ženama, a oni idioti se igraju Džejmisa Bonda. Trebalo je da nam otkriju devojčin identitet čim je ubijena.

– I eto objašnjenja za dvanaestominutni razgovor s pozivom nepostojećeg telefonskog broja – prekide ga Verner.

Fabel lupi šakom o sto. – Bogamu... u pravu si! Klugman mora da ih je zvao da dobije uputstva. Nesrećnik je one noći stvarno bio u šoku. Nalazi svoju vezu istraživanu kao u kasapnici i zove kontrolu da vidi šta će dalje. Oni mu kažu da zove policiju, ali da ostane u igri pod istom maskom. Đubrad! – On se okrete Van Hajdenu. – Ovo je ometanje istrage i prikrivanje dokaza. Zelim da neko zbog toga zaglavi iza rešetaka. Imam li vašu podršku?

Fabel je očekivao da će se Van Hajden naljutiti što mu takvo pitanje upućuje pred celim timom. Umesto toga, njegovo lice se zateglo i očvrstelo od odlučnosti. – Postaraću se da dobijete što god vam treba, gospodine glavni kriminalistički komesaru.

Fabel zahvalno klimnu glavom. Bez obzira na sve mane, Van Hajden je bio častan i pošten policajac. Fabel se okrenu svojim dvoma pomoćnicima. – Dobro odrađen posao, Marija, vraški dobro odrađen. I tebi sve pohvale, Verneru... za telefonsku vezu.

– Kad smo već kod toga... – reče Van Hajden, diže slušalicu telefona u sobi za konferencije i pritisnu dugme za svoju sekretaricu. – Dajte mi glavnog komesara Valenštajna iz BAO...

Fabel žurno dade znak svom šefu da prekine. Van Hajden opozva nalog i spusti slušalicu.

– Šta ste naumili, Fabele?

Fabel izvadi Klugmanov mobilni telefon iz vrećice za dokaze. Upitno je pogledao Van Hajdena, koji kratko i ozbiljno klimnu glavom. Fabel uključi telefon i pogleda poslednji pozvani broj, a zatim ga ukuca u brojčanik telefona u sobi za konferencije. Telefon na drugoj strani zazvonio je tri puta. Kada je dobio vezu, opet se niko nije odazvao.

– Ovde glavni kriminalistički komesar Fabel iz Odeljenja za ubistva hamburške policije. Hoću da me slušate vrlo, vrlo pažljivo i prenesete ovu informaciju rukovodiocu, ma ko to bio. Vaša operacija je skroz propala. Znamo za Tinu Kramer i vašeg drugog operativca. – Fabel se čuvao da Klugmana ne nazove imenom: on je još bio negde na terenu i, ako se Fabel varao u svojoj slutnji ko je na vezi, greška je mogla da bude smrtonosna. – Sedim s načelnikom hamburške kriminalističke policije Van Hajdenom i podnećemo potpun izveštaj prvom gradonačelniku i Saveznoj kriminalističkoj upravi. – Fabel ponovo počuta. I dalje niko nije govorio, ali veza je bila otvorena. Fabel sada nastavi čvršćim i oštrijim glasom: – Vaš operativac je u opasnosti i otkriven je. Ciljevi koje ste se nadali da ćete postići ovom operacijom sada su nedostupni. Uspevate samo da ometate važnu istragu o višestrukim ubistvima. Ako ne budete potpuno transparentno sarađivali u našoj istrazi, obećavam da

ću podneti krivične prijave protiv odgovornih za ovu operaciju.

Tišina je potrajala čitavu večnost, a zatim se odazvao jedan ženski glas:

– Je li naš operativac pod vašim nadzorom?

Fabel pogleda okupljene za stolom s gotovo trijumfalnim izrazom lica. – Ne. On je još na slobodi. Tražimo ga. S kim razgovaram?

Ona preču to pitanje. – Izgubili smo vezu s našim operativcem. Molimo da nas obavestite ako otkrijete gde se nalazi. Na ovaj broj.

Neko će vam se uskoro javiti, glavni kriminalistički komesaru. – Veza je bila mrtva. Fabel se gorko nasmeja.

– Oduvek sam mislio da je Klugman kvaran. Samo mi nije palo na pamet da je pošteno kvaran, ako razumete šta hoću da kažem.

– On je još na zadatku, je li? – upita Verner.

– Da. Nisam siguran za koga radi, ali imam vraški jasnu ideju o mogućoj adresi. Uostalom, brzo ćemo saznati...

Sve se utišalo. Izgledalo je da niko ne opaža koliko je ova situacija neobična: u sobi punoj policajaca, koji su ćutke sedeli ili stajali, napetost u vazduhu bila je gotovo opipljiva, a pogledi svih prisutnih bili su upravljani u mobilni telefon nestalog agenta. Prođe nekoliko minuta. Onda sobu kao da ispuni nasrtljivo elektronsko zvrjanje telefona. Svi su se malko trgli kada je zazvonio.

Sada je bio Fabelov red da ćuti kada je digao slušalicu i palcem pritisnuo dugme za odgovor.

– Glavni komesar Fabel?

Fabel odmah prepozna snebivljiv glas na drugom kraju, ali bio je suviše ljut za ljubaznosti. – Budite u mojoj kancelariji za jedan sat, gospodine pukovniče Folkeru. – Fabel prekide vezu.

Fabelu je oduzelo samo dvadeset minuta da završi brifing u sobi za konferencije i podeli istražne i dopunske zadatke svom timu. On je čekao u svojoj kancelariji. Prebacio je svoj telefon na govornu poštu i rekao Verneru i Mariji da mu treba nekoliko minuta da se sabere pre nego što stigne Folker. Trebalo je da prikupi raštrkane misli, činjenice i teorije koje je razbio udar otkrivenog identiteta druge žrtve. Zurio je kroz prozor prema gradskom parku Vinterhuder i gradu iza njega. Ali nije video ništa. Fabelove misli bludele su u tamnom području: u onom sivom polusvetu koji je opisao Jilmaz, u kojem prostor pod zaštitom kriminalističke službe leži negde između prava i celishodnosti, u senci pod gustim slojem oblaka. Nije lako biti Nemac. Vučete višak prtljaga skorašnje istorije dok drugi Evropljani putuju relativno rasterećeni. Deset vekova kulture i dostignuća pomračuje dvanaest godina iz sredine dvadesetog veka, dvanaest godina u kojima je najstrašnije zlo postalo opšte mesto.

Tih dvanaest godina odredilo je svetsku sliku šta znači biti Nemac; i za većinu Nemaca odredilo je tu sliku o njima samima. Poverenje u njih bio je izgubljeno. A i oni su izgubili veru u sebe.

Žiža te sumnje razlikuje se od jednog Nemca do drugog, jer uvek postoji neki vid života koji između njih unosi neslogu i razdor. Za neke je taj činilac geografski: severni Nemci sumnjiče južnjake za fašističku zatucanost, – Vesisi – gaje sumnje u – Osise,³⁸ istočne Nemce, u strahu da je nacizam bio kriogenički očuvan u duboko smrznutom stanju pod komunističkom vlašću i da sada počinje da se odleduje. Za druge su razlozi generacijski: učesnici procesa

---

³⁸ Vesisi (nem. *Wessis*), žargonski naziv za *Westdeutschen*, državljane nekadašnje Zapadne Nemačke, Osis (nem. *Ossis*), naziv za *Ostdeutschen*, bivše Istočne Nemce. (Prim. prev.)

'68. i '69, koji su se bunili protiv ratne generacije i tradicionalnog nemačkog konzervativizma; pripadnici nove generacije koja se međusobno oslovljavala s *Du* umesto sa *Sie* i na taj način deformalizovala i liberalizovala sam nemački jezik.³⁹

Fabelova žiža sumnje bila je skrivena državna mašinerija: duboki unutrašnji organi nove demokratije koji su bili transplantirani iz umiruće diktature. A u samom žarištu, glavni predmet Fabelove sumnje, bio je BND.

Savezna obaveštajna služba osnovana je 1956. Predstavljala je deo hladnoratovske mašinerije, pandan istočnonemačkom – Štaziju – što je bio kraći naziv za Službu državne bezbednosti. Prvi direktor BND-a bio je general Gelen. Istini za volju, BND je operisao od kraja Drugog svetskog rata kao – Organizacija Gelen. Gelen je bio general Abvera, obaveštajne službe koja je postavljala špijune u Ujedinjeno Kraljevstvo, Sjedinjene Američke Države i širom sveta. Abver je takođe delovao kao kontraobaveštajna služba i tragao je za agentima pokreta otpora i savezničkim špijunima u okupiranoj Evropi. U vršenju dužnosti ispoljavali su neznatno slabiji apetit za torturu nego Gestapo ili SS. Posle rata Amerikanci su se suočili s novom pretnjom, sovjetskim komunizmom, i otkrili su da su lišeni bilo kakve ozbiljne obaveštajne mreže ka Istoku. Ali poznavali su nekoga ko je raspolagao takvom mrežom: Nemce. Tako je u Pulahu kraj Minhena osnovana – Južnonemačka agencija za ekonomski razvoj, na čije je čelo postavljen Gelen, a Saveznici su mu dali određene ruke da uposli personal koji mu je potreban.

Gelen je proputovao kroz logore za internaciju i oslobodio desetine esesovaca da bi ih uključio u novu obaveštajnu mrežu. U tome je imao punu podršku i saglasnost saveznika. Očigledno, sudbina nekoliko miliona Jevreja nije u tom času bila razlog za prepuštanje sentimentalnosti.

Organizacija Gelen i BND, koji ju je nasledio, nisu bili ni izdaleka efikasni. Od najranijih dana istočnonemački Štazi se infiltrirao u organizaciju i bilo je nekoliko spektakularnih grešaka koje su dobile širok publicitet. Posle ponovnog ujedinjenja Nemačke, BND je izgubio prvobitni *raison detre*⁴⁰ i počeo je da traži novu ulogu. Jedno od središnjih mesta pripalo je borbi protiv terorizma, u koju je bio uključen od poznih šezdesetih godina. Ali sada je trebalo ratovati s novoizniklim grupama neonacističkih desnih radikala, pored već etabliranih – brendova – na levom krilu političkog spektra, kao što su frakcije Crvene armije. Sredinom devedesetih odlučeno je da se BND uključi u borbu protiv organizovanog kriminala, na šta su Fabel i ostali policajci od karijere gledali s najdubljim podozrenjem. Fabel je bio svestan da zla mašinerija koju su ugradili nacisti baca dugačke i mračne senke. A za Fabela BND je ležao upola skriven iza tih senki. On nije imao poverenja u BND. A Folker je bio pripadnik BND-a.

Nekoliko oblaka projuri preko vedrog neba. Fabelov pogled nastavi da nestalno bludi kroz prozor i preko grada, kao da je u carstvu nevidljivog sveta. Od Folkera do Klugmana. Od BND-a do GSG9.

Na Fabelovom pisućem stolu ležao je Klugmanov falsifikovani dosije službovanja. On okrete leda prozoru i opet pogleda fotografiju. Klugmanova uloga u istrazi sada se promenila. Lik u dosijeu bio je isti kao i ranije, ali Fabel ga je sada gledao iznova i drukčije tumačio crte lica. Bio je gotovo siguran da je Klugman agent GSG9, čime je, bar tehnički, zadržao status policajca. GSG9 – *Grenzschutzgruppe Neun*⁴¹ – bila je zvanično deo Savezne nemačke granične

---

³⁹ Biti s nekim na ti (nem. *Du*) ili na vi (nem. *Sie*) (prim. prev.)

⁴⁰ Franc. Razlog koji opravdava postojanje, razlog postojanja (prim. prev.)

⁴¹ Odbranbena granična grupa 9. (prim. prev.)

policije, ali njeni agenti nisu imali nikakve veze s proverom pasoša i zagledanjem pod kamione s voćem u potrazi za ilegalnim azilantima. Ironijom sudbine, GSG9 je bila čedo nemačkog nepoverenja u same sebe.

Odluka da se Olimpijske igre 1972. održe u Minhenu značila je prekretnicu u nemačkoj istoriji. Duhovna slika nastala spajanjem koncepata Nemačke i olimpijske tradicije neće više počinjati i završavati se – svastikama – koje su se talasale za vreme Igara održanih u Berlinu 1936.

Još je bilo mračno u pola pet izjutra 5. septembra 1972. Mala grupa, odevena kao sportisti i sa sportskim torbama, tiho je prolazila kroz Olimpijsko selo u Minhenu. Cilj im je bila Ulica Konoli broj 31. Prostor u kojem je bio smešten izraelski tim. Šesnaest sati kasnije po pisti vojne vazduhoplovne baze Firstenfeldbruk, nepunih dvadeset pet kilometara od Olimpijskog sela, bili su razbacani iskrivljeni metalni delovi jednog helikoptera koji je eksplodirao, leševi petorice terorista *Crnog septembra*, tela jednog policajca i devet izraelskih talaca. Još dvojica izraelskih sportista ubijeni su u selu, nešto ranije tog dana.

S punom sveću o tome da su grozote koje je počinio SS još žive u kolektivnom sećanju nacije, Nemačka se bila zakonom odrekla prava da obrazuje elitnu antiterorističku jedinicu kao što je britanski SAS ili američki *Deltafors*. Rezultat ove nemačke nespremnosti bio je katastrofalno improvizovani pokušaj spasavanja uz učešće neuvežbanih strelaca. Bilans je takode bio sedamnaestoro mrtvih pred širom otvorenim očima svetskih medija. Za samo šest meseci proradio je GSG9, koji je osmislio i predvodio Ulrich Vegener, četrdesetogodišnji policajac iz istočnonemačke patricijske porodice. Vegener je bio trn u oku istočnonemačkim vlastima i proveo je u zatvoru dve godine pošto ga je uhapsio Štazi zbog prodemokratskih stavova i lobiranja za ponovno ujedinjenje. Kada je pušten, Vegener je prebegao na Zapad i pridružio se zapadnonemačkim bezbednosnim službama.

Premisa nove jedinice bila je jednostavna: nijedan pripadnik oružanih snaga nije smeo da služi u GSG9, samo policajci. Umesto da bude deo Bundesvera, GSG9 je, u sastavu od 350 ljudi, formacijski uključen u Saveznu graničnu policiju. Vegener je 1977. postao junak najuspešnije operacije GSG9. Jedinica je, uz podršku dva – specijalna posmatrača – britanskog SAS-a, jurišala na oteti *Lufthanzin* boing 707 u Mogadišu pošto su teroristi, koji su zahtevali da iz zatvora u Nemačkoj budu oslobođena dva člana grupe *Bader-Majnhof*, ubili kapetana letelice. Vegener je predvodio napad i ubio je jednog teroristu. Bio je to najsvetliji trenutak GSG9.

Ali slava je potamnела. U junu 1993. GSG9 je pokušala da uhapsi Volkfanga Gramsa, jednog člana frakcije Crvene armije, na železničkoj stanici u Bad Klajnenu, u Istočnoj Nemačkoj. Operacija je izvedena nevešto i Grams je ubio jednog policajca, a ranio drugog. Zvaničan izveštaj, oslonjen na forenzičke dokaze, govorio je da je Grams zatim pucao u sebe. Ali civilni svedoci su tvrdili da su videli operativce GSG9 koji su savladali Gramsa i pucali mu u glavu iz neposredne blizine.

Skandal koji je izbio prekinuo je neke karijere na ministarskom nivou, a GSG9 je potonula nazad u senku.

Fabel nije bio veliki ljubitelj GSG9. Kao ni mobilnih operativnih grupa, ni onih za specijalne zadatke, osnovanih po uzoru na američke SWAT timove, koje su nicale gotovo svuda u krilu nemačke policije. Granica između policajaca i vojnika bivala je sve neprimetnija, a to se duboko kosilo s Fabelovim instinktom. Fabelov stav prema ovim paravojnim jedinicama nije mu doneo prijatelje u gornjim ešelonima Policijske uprave, naročito kada se pozvao na primer Kraljevske kanadske konjičke policije. Oni su obrazovali

jedinicu sličnu GSG9. Nazvali su je SERT – *the Special Emergency Response Team*⁴² – i to je bila vrlo efikasna antiteroristička jedinica. A rasformirana je. Kanađani pripadnici SERT-a nisu mogli da pomire nužnost likvidacije u antiterorističkim operacijama sa prirodnim instinktom policajaca da očuvaju i zaštite živote. Fabel je uvek smatrao da želi da služi u takvoj policiji.

Usredsredio se na Klugmanovo lice na službenoj fotografiji. Bilo je mršavije nego kada je sedeo pred njim u vreme onog krajnje neuspešnog razgovora u stanici Davidvahe. Bilo je to lice zategnuto, kože čvrsto pripijene uz jaku lobanju mišićima i ligamentima jakim kao konopac. Lice je govorilo da je nevidljivo telo kojem pripada snažno i u punoj formi. Fotografija nije bila tako stara. Klugman mora da se trudio da izgleda malo ofucano.

Ipak, Fabelu nije bilo sasvim jasno zašto je jedan agent GSG9 angažovan u tajnoj istrazi. Rad GSG9 bio je skrivan jer je ta jedinica imala taktičke operativne zadatke, a ne one vezane za prikupljanje obaveštajnih informacija. Ako je Marija bila ubeđena da je ranije sreła Klugmana u Vajngartenu, Fabel nije sumnjao da ga je videla baš tamo. A pripadnici GSG9 obučavali su se na dve lokacije, u Hangelaru i Vajngartenu. Nije bilo sumnje da je cilj ove operacije, s toliko umešanih specijalnih agencija, bio veoma važan, bez obzira na to protiv koga je uperena. Folker je pripadao BND-u; Klugman GSG9. Fabel je nagađao da je ubijena devojkā, Tina Kramer, takođe bila beendeovka. Izgledalo je da je iz svega bila isključena samo hamburška policija. A Fabel nije imao razloga da sumnja u Van Hajdenovu reč da uopšte nije bio obavešten o ovoj operaciji. Dakle, zašto je ključni deo kriminalističke službe u Hamburgu držan u neznanju?

Kucanje na Fabelovim vratima nije bilo ni snebivljivo ni samouvereno. Folker uđe u Fabelovu kancelariju ne čekajući poziv. Preko njegovog lica kao da je prešao valjak i uklonio svaki trag ljubaznosti. U tom izrazu nije bilo neprijateljstva ni nekog drugog prepoznatljivog osećanja. Fabel shvati da je ovo Folker iza prijatne maske. Tamne oči bile su prazne, a usta pretvorena u strogu pravu crtu. Folker je pod miškom nosio debelu zelenu fasciklu. Fabel pokaza na jednu stolicu.

– Šta želite da znate, Fabele? Reći ću vam ono što smem.

Kada je progovorio, Fabelov glas je bio čvrst kao čelično užē. „Ne, Folkeru... nećete mi reći samo ono što smete... – Fabel pozva rukom Vernera, koji uđe, vrlo promišljeno zatvori vrata za sobom, nasloni se na njih svojim krupnim telom i prekrsti mesnate ruke na grudima. – Reći ćete mi sve što želim da znam. A ako odbijete, obećavam da ću vas strpati u pritvorsku jedinicu, optužiti za ometanje istrage i postarati se da priča procuri u štampu pre nego što vaši prijatelji iz Pulaha stignu da vas izvuku.

– Imali smo vrlo jak razlog da ne otkrivamo karte, Fabele. Još smo na istoj strani, znate. – Folkerovo lice ostade bezizrazno.

– Jesmo li? Ja pokušavam da rešim niz paklenih ubistava, a vi od mene skrivate informacije – i to ključne informacije. Moji ljudi traće vreme po celom Hamburgu i pokušavaju da otkriju ko je druga žrtva dok se vi šetkate, ulazite u upravu policije i izlazite odavde s njenim identitetom u džepu. U međuvremenu strada i treća žrtva. Neka nesrećna žena plaća glavom vaše špijunske zajebancije.

– Ne postoji veza između Tine Kramer i druge dve žrtve.

– Kako možete da budete sigurni?

Folker gotovo baci tešku zelenu fasciklu na pisaći sto. – Sve je ovde, Fabele. Sve što imamo o našoj operaciji. S time bismo vas upoznali u svakom slučaju,

---

⁴² Tim za reagovanje u naročitim situacijama (prim. prev)

ali smo prvo morali da povučemo Klugmana s terena. Unakrsno smo proverili vaše druge dve žrtve s Tinom Kramer i veza ne postoji. Tina se jednostavno zatekla na pogrešnom mestu u pogrešno vreme. Vaš ubica mora da ju je odabrao nasumce, kao i druge žrtve.

– Ne seri, Folkeru. Nema takvih koincidencija.

– Ima ih i jedna se dogodila baš u ovom slučaju. Agent Kramer nije bila naša glavna tajna operativka. To je Klugman. Kramerova je opremila stan da bi se Klugman tu sastajao i razgovarao sa svojim vezama iz podzemlja. Ubacili smo Klugmana kao pokvarenog bivšeg policajca, i to bivšeg specijalca, koji ima pik na policiju. Sve je ovde... – Folker pokaza na fasciklu. – Priča je bila da je Kramerova iznajmila stan od Klugmana kao 'Monika', što je navodilo na zaključak da je kurva. Navodno su se dogovorili da Klugman i dalje koristi stan za tajne sastanke.

– Sastanke s kim? Šta je bio cilj operacije?

– Bila je to osmatračnica. Klugman je stavljen na periferiju organizovane kriminalne aktivnosti bez jasne potvrde o privrženosti nekoj ličnosti. Zaposlio se kod Hofknehta, koji je opet bio zaposlen kod Ulugbeja, ali se nije vezao za Ulugbejovu organizaciju. Pustio je glas da želi da se uključi u neku ozbiljnu akciju.

– Niste mi odgovorili na pitanje. Ko je bio meta i šta su bili ciljevi operacije?

– Bilo je to prikupljanje obaveštajnih podataka. Konkretna meta je bila moćna nova ukrajinska grupa koja se ugnezdila u gradu. Podozrevamo da su oni ubili Ulugbeja.

Fabel se seti onoga što je čuo od Mahmuta. Sačekao je da Folker nastavi.

– Organizovali smo tu operaciju jer nismo našli sagovornike voljne da pričaju o njima. Svi naši uobičajeni izvori bili su preplašeni. I to s razlogom. Sećate se da sam vam kazao da smo imali jake razloge da ne otkrivamo karte?

Fabel kratko klimnu glavom.

– Pa, bojim se da vam se ovo neće dopasti. Niko nije spreman da govori o novoj grupi, jer su neverovatno efikasni i surovi u razračunavanju s dostavljačima, rivalima ili jednostavno sa svakim ko im se ispreči na putu. Štaviše, obznanili su da imaju veze u hamburškoj policiji i da će pronaći svakoga ko nešto pisne.

– Imaju insajdere ovde? Ne verujem u to, pobuni se Fabel.

– Tako kažu naše obaveštajne informacije. Nismo sigurni gde, ali to bi moralo da bude na visokom nivou rukovođenja. Zato smo držali u mraku hamburšku policiju. Bila je to zajednička operacija BND-a i BAO, a Klugmana smo regrutovali iz GSG9. Žao nam je, ali tako je moralo da bude.

– Šta je s Buholcom i Odeljenjem za organizovani kriminal?

Folker odmahnu glavom. – Niko u hamburškoj policiji ne zna za tu operaciju. Verovali ili ne, čuju se glasine da su ti Ukrajinci ranije bili policajci i pripadnici specijalnih snaga Sovjetskog ministarstva unutrašnjih poslova. Navodno su pohvatali veze s policajcima koji služe u Nemačkoj. Zato smo Klugmanu ostavili njegovu biografiju – računali smo da će tako lakše da se uklopi. A budući da je stvarno prošao kroz obuku u specijalnim snagama, ta maska bi izdržala svaku proveru. Ali nismo smeli da rizikujemo da nešto procuri, pa ovde niko ne zna ništa.

– To je verovatno razlog što ste izmenili Klugmanov dosije ovde, zbog čega se ne slaže sa saveznicima?

Folker klimnu glavom.

– Ko predvodi onu ukrajinsku bandu? – upita Verner ne odmičući se od

vrata. Folker se ne okrete da mu odgovori, već nastavi da se obraća Fabelu kao da mu je on postavio to pitanje.

– Jedan od glavnih ciljeva operacije bio je baš taj. Ne znamo. U ovom času on je potpuno bezličan i bezimen...

Baš kao što je bila naša druga ubijena žrtva, pomisli Fabel.

– Klugman je uspostavio vezu preko jednog člana organizacije Jurija Varasova – bolje reći organizacije na čijem se čelu nalazio Varasov – s jednim likom iz nove ukrajinske mafije – produži Folker. – Klugman svoju vezu poznaje samo kao 'Vadima'... on pretpostavlja da je ta veza prava, ali dosta nisko u hijerarhiji, inače se čovek ne bi ofirao. Kad je već reč o tome, mi verujemo da u glavnoj grupi – koju zovemo 'Top tirri – ima samo deset do dvanaest čelnika, od kojih svaki ima pet-šest podređenih 'kapetana' iz starih gangova. Takvim režimom nova grupa je zaista uvela 'organizaciju' u organizovani kriminal. 'Top tim' djeluje gotovo kao komandna struktura neke okupacione vojske. Oni su, u stvari, svrgnuli vladu u svakom od glavnih hamburških gangova i likvidirali njihove šefove. Ta tela su ostala bez glavešina i sada su ih preuzeli. Počeli su sa ukrajinskim, ruskim i istočnoevropskim gangovima, a zatim su se ustremili na Ulugbejovu organizaciju. Ulugbeju su oteli sastav. A onda su, naravno, uklonili Ulugbeja iz tog sastava.

– Zašto bi razgovarali s nekom boranijom, budući da se Klugman krije baš iza takve maske?

Folker je oklevao. – Dali smo Klugmanu nešto za cenjkanje...

– Šta?

– Morate da shvatite, Fabele, da imamo posla sa izuzetno opasnim protivnicima. Ljudima koji su često nepredvidljivi. To znači da ponekad moramo da rizikujemo... – Fabel nije znao šta sledi, ali već je znao da mu se neće dopasti. Folker uzdahnu. – Dali smo mu podatke o sastanku narko-trgovaca na kojem je ubijen Ulugbej. – Fabel se s nevericom zapilji u Folkera. – Zloupotrebili ste operaciju kriminalističke službe da pomognete organizovanju ubistva jedne krupne figure iz sveta podzemlja? Zaboga, zar vi ne prezate ni od čega?

– Naravno da nismo organizovali ubistvo! – Folkerovo ogorčenje nije delovalo ubedljivo. Upirao je pogled u jednu tačku na Fabelo-vom pisaćem stolu. – Uvalili smo se u veliko sranje. Za razliku od onoga što imamo o ovoj novoj grupi, odlično smo obavešteni o Ulugbeju. Dali smo Klugmanu pojedinosti o prodaji velike količine droge koja bi Ulugbeju donela milione. Ali nismo očekivali da se Ulugbej tamo lično pojavi. Klugman je imao podatke o prvom sastanku, imena i pojedinosti o umešanim Kolumbijcima, količinama i tako dalje. Klugman je mogao da tvrdi da je informacije dobio preko jedne veze koju je ucenjivao u Odeljenju za narkotike MEK-a. Bio je to dovoljan mig za nekoga iz 'Top tima'. Vadim se očigledno nisko kotira u timu, ali sve je to relativno kada se uzme u obzir kakva je moć svakoga od njih. Bilo kako bilo, hteli smo samo da Klugman stekne njihovo poverenje. Odluku nismo doneli lako. Žrtvovali smo veliko hapšenje trgovaca drogom, ali mislili smo da je to podnošljiva cena za razbijanje 'Top tima'. Računali smo da će se Ukrajinci umešati u dil. Bili smo u pravu i više nego što smo se nadali. Dok smo se snašli, Kolumbijci su se vraćali avionom u Bogotu, a Ulugbeju je prosut mozak po podzemnoj garaži. – Ulugbej je mislio da se sastaje s Kolumbijcima? – Da. Ali umesto toga sastao se s metkom. Kao što reko, nije trebalo da on bude tamo. Verovali smo da će Ukrajinci izboksovati dil ili u najgorem slučaju maznuti drogu.

– Zaboga, Folkeru, niste mogli gore da uprskate, je li? – Folker je prkosno

zurio u Fabela. – Nemate blage veze s čime mi ovde kuburimo, Fabele. Imamo deset ili dvanaest ultraoštrih Ukraji-naca koje je sve obučio Specnaz, a svi su, osim jednog, potpuno bez lica i bez imena. Čak su i glasine presušile. Oni su kao duhovi, ali drže u šaci gotovo celo podzemlje Hamburga. Samo su još Jilmaz i ono što je ostalo od Ulugbej ove organizacije van njihove vlasti, ali neće biti još dugo. Ova ukrajinska grupa predstavlja najveću kriminalnu opasnost koja je ikada zapretila Hamburgu. Moramo da preduzmemo radikalne mere da ih zaustavimo.

Fabel je bezizrazno zurio u Folkera dok je usvajao tu informaciju. Nije mogao da veruje da Folker ne zna više od onoga što je i Mahmut bio kadar da mu kaže.

– A šta je s vodom? Ne ide mi u glavu da o njemu nemate baš nikakvih podataka.

– Nemamo ništa. Jedino znamo da 'Top tim' predvodi jedan bivši visoki funkcioner Ministarstva unutrašnjih poslova Ukrajine. Ne znamo mu ime, ni lični opis, čak ni godine, mada podozrevamo da je služio u Čečeniji. I šuška se da je neopisivo brutalan u ostvarivanju svojih ciljeva*

– Ili samo da bi dao primer? Kako možete biti sigurni da on ne stoji iza ubistva Tine Kramer?

– Zato što bi to bilo besmisleno. Klugmanova tajna misija nije bila otkrivena sve do sada, kada ste vi to učinili, pa moramo da ga povučemo. Ali ništa ne povezuje našu operaciju sa druge dve žrtve. A ako Klugman nije bio razotkriven, Ukrajinci nisu imali motiv da ubiju Kramerovu.

– Šta vam je Klugman rekao kada vas je zvao one noći... neposredno pre nego što nam je prijavio ubistvo?

– Bio je u užasnom stanju. Obavestio nas je šta se desilo Kramerovoj i prepoznali smo isti način izvršenja kao kod psihopate koji je ubio prvu devojkicu. Kao što sam rekao, nismo videli vezu, ali ja sam morao navrat-nanos da donesem operativnu odluku. Naredio sam Klugmanu da dođe, da obustavi misiju. Postojala je opasnost da je otkriven. Kazao sam mu da ćemo zvati hamburšku policiju i prijaviti ubistvo čim on bude na sigurnom.

– I zašto se to nije dogodilo?

– Klugman je jedan od najboljih policajaca s kojima sam radio. Rekao mi je da ga ostavim na terenu, da ga pustim da to sam razreši, da proverim jesu li ga provalili i prijavi ubistvo policiji.

Fabel se sećao razgovora u Davidvaheu. Klugman mora da je imao ogromnu unutrašnju snagu. Sedeo je tamo i trpeo Vernerove uvrede i Fabelova pitanja, a istovremeno je bio u šoku zbog stravičnog ubistva svoje partnerke. Nijedanput nije dozvolio da mu spadne maska. Fabel je sumnjao u njegovu verziju, ali mu tako nešto nije padalo na pamet. Još uvek stojeći kod vrata, Verner je izrekao istu misao.

– Kučkin sin! Baš ima muda, moram da priznam. Je li sada bezbedan?

– Ne znamo. Izgubili smo vezu s njim. Vi ste mu zaplenili siguran mobilni telefon, pa ne možemo da ga pozovemo. A on nam se ne javlja. Vrlo smo zabrinuti.

U tom trenutku Marija Kle zakuca na vrata. Izraz lica bio joj je ozbiljan i energičan. Dala je znak Verneru da izađe iz kancelarije.

Folker se ponovo okrenu glavnom kriminalističkom komesaru. – Morate da mi verujete, Fabele, da smo zaključili da postoji neka veza između smrti Kramerove i naše operacije došli bismo pravo k vama. U svakom slučaju, držali bismo to u tajnosti samo dok ne utvrdimo gde je Klugman.

Fabel zausti da nešto kaže kada se Verner vrati skamenjenog lica.
– Izgleda da više ne morate da se brinete za Klugmana – reče on. – Direkcija harburške policije upravo je pronašla jedno telo u nekom bazenu koji se ne koristi. A grubi opis leša odgovara vašem momku.

Ponedjeljak, 16. jun, 11.50, Hamburg-Harburg, Hamburg

Fabel, Verner i Marija Kle stajali su pored razdrobljene ivice bazena koji godinama nije video vodu. Folker je pošao s njima, ali Fabel ga je ostavio da čeka kraj kordona. – Što je manje ljudi na mestu zločina, to bolje... bar dok forenzičari ne završe posao, bezvoljno mu je objasnio. U stvari, sve teže je podnosio Folkerovo prisustvo. Folker je bio deo polusveta, carstva sivila i senki koje je opisao Jilmaz, i Fabel je želeo da ima što manje veze s njim i njegovim svetom.

Uprkos tome što je do podneva ostalo sasvim malo i što u prozorima koji su se pružali duž jednog zida, osim poneke krhotine, nije bilo stakla, u bazenu je bilo tamno kao da je prljavština sa zidova i poda prožimala vazduh i gušila svetlost. Sada je đubre u bazenu bilo još vidljivije zbog jakih lučnih lampi koje je postavio forenzički tim. Bili su tu upotrebljeni špricevi, kondomi, razbacano smeće i u jednom uglu nešto što je ličilo na ljudski izmet. Fabel nije mogao da zamisli jasnije mesto za umiranje.

Šestočlani tim u belim forenzičkim kombinezonima pretraživao je smeće. Brauner, vođa tima, čučao je pored tela. Klugmanu su ruke bile vezane pozadi, a na glavu mu je bila nabijena vreća. Brauner je pažljivo isekao tkaninu, koja je dopola bila kruta od usirene i sasušene krvi. Podigao je pogled i klimnuo glavom kada je shvatio da Fabel stoji iza njega, na ivici bazena.

– Ubijen je dok je klečao tu gde si ti sada, reče Brauner. – Pogubljen je metkom koji mu je prošao pravo kroz moždinu. Vrlo profesionalno urađeno. Biće da je umro pre nego što je pao na dno. Metak je izašao iznad usta.

– Koliko je vremena mrtav?

– Moraćeš da pitaš Melera kad pregleda telo, ali sudeći prema temperaturi, posmrtnoj pomodrelosti i smanjenju ukočenosti, rekao bih bar dva dana. Možda tri.

Jedan član tima doviknu iz ugla bazena: – Her Brauneru. Ovamo!

Fabel se uputi za Braunerom ka mestu odakle ga je pozvao forenzički tehničar.

– Ovde... – Tehničar pokaza na mali metalni cilindar koji je svetlucau u prašini i otpacima na podu. Brauner čučnu i pažljivo zagleda predmet.

– Devetomilimetarska čaura. – Brauner je pažljivo podiže palcem i kažiprstom zaštićenim lateksom.

– I leži primetno u vidnom polju onoga ko je pucao, reče Fabel. – Dokazni materijal koji je lako mogao da nam oduzme da se samo malo osvrnuo. Amaterska greška za jednog tako profesionalnog ubicu.

Brauner slegnu ramenima. – Možda je bio mrak. Ili je pomislio da će ga otkriti, pa se povukao brže nego što je planirao.

– Možda... – Fabel nije bio ni izbliza tako uveren. Po borama na Braunerovom čelu zaključio je da ga nešto muči. – Šta je?

– Ova čaura je devetomilimetarska, to stoji, ali nije iz običnog automatskog pištolja. Šta nosite vi? Zigmayer P6?

– Valter P99.

– Ni to ne odgovara. Većina municije od devet milimetara zasniva se na

konfiguraciji smit i vesona ili valtera. Mislim da je ovo devet sa devet sa sedamnaest. To je nestandardna municija za nestandardno ručno oružje.

– Imate li ideju koje?

– Zasad ne. Suzićemo krug na nekoliko modela, ali to će potrajati.

Stiže i patolog Meler. Fabel ga pozdravi klimnuvši glavom.

– Mrtav je dva dana, reče Fabel Meleru dok je izlazio iz sale s bazenom. Osmehnuo se opazivši Melerovo nezadovoljstvo i nastavio napolje, na svež vazduh. Folker se upola naslanjao, upola sedeo na haubi jednog zeleno-belog policijskog patrolnog automobila.

– Je li to Klugman?

– Izgleda da jeste. Ali moramo da sačekamo da ga Meler okrene i da mu vidimo lice.

Trenutak pre nego što su se pojavili Verner i Marija, a za njima telo u crnoj vreći, na nosilima s točkovima između dva tehničara-patologa, protekao je u tišini.

– Klugman je, nema sumnje – reče Verner mračno.

Folker istupi i pokretom ruke zaustavi tehničare. Duboko je uzdahnuo kao da se priprema, a zatim krenuo u pravcu vreće s telom. Jedan tehničar povuče dugačak privezak; patent-zatvarač se otvori sa oštrim škripavim zvukom i otkri ljubičasto lice Hansa Klugmana. Veći deo onoga što se nalazilo između zuba i nosa bilo je razneto u krateru izlazne rane. Folker načini grimasu i ponovo klimnu tehničaru, koji spakova Klugmana u čauru od vinila. Okrenuo se Fabelu; u tamnim očima sijala mu je neka mešavina bola i gneva.

– Bio je hrabar čovek. I dobar i pošten policajac. Vi to možete da razumete, Fabele. – Folker učuta, gledajući kako unose telo u kola mrtvačnice. „Ja sam ga lično zavrbovao, Fabele. Poslao sam ga u ovu misiju i nisam zahtevao da se vrati kada je devojka ubijena. Ja sam kriv što je mrtav.

– Mislim da jeste, reče Fabel bez trunke zlobe.

Ponedeljak, 16. jun, 14.00, Altona, Hamburg

Lepo lice Sonje Brun bilo je ojađeno i zajapureno, kakvo može da bude samo posle jednog sata neprekidnog plakanja. Čak i sada, iako je bol u natečenim crvenim očima oslabio od napora, još je imala snage za povremene duboke jecaje koji su joj potresali telo. Fabel je razbesnelom Folkeru jasno stavio do znanja da je ovo sada slučaj Odeljenja za ubistva i da će svako njegovo mešanje smatrati ometanjem istrage. Folkeru nije ostalo ništa drugo nego da istrpi taj udarac u bradu i smerno prihvati dozvolu da prati Fabela i Vnera na razgovor sa Sonjom. Trgnuo se kada je Fabel otkrio Sonji da je Klugman radio kao savezni tajni agent. Ona nije bila spremna da to prihvati i Fabel joj je u očima video kako preispituje svaki trenutak, svaku izgovorenu reč dok je bila s Klugmanom.

– Ali on je govorio da ćemo se venčati... da će otići iz Hamburga da negde drugde počne novi život kad završi ovaj veliki dil... Da li me je lagao? – Pogledom je preklinjala Fabela.

– Ne, Sonja. Najiskrenije verujem da nije. Brinuo je o tebi. Siguran sam da je bilo tako...

Ispitivali su Sonju o Ukrajincima, o velikom dilu o kojem je Klugman govorio, kada je izlazio, s kime ga je viđala. Fabel se trudio da održava spor, opušten ritam dozvoljavajući joj da predahne između svakog odgovora. Ne, ona nikada nije videla – Vadima. Ne, Klugman ga nikada nije spominjao. Da, često je, kada je bio slobodan, izlazio kasno da bi se našao s ljudima u vezi sa tim svojim – velikim dilom.

Nisu postigli ništa. Sonja se opet rasplakala, izvinjavajući se što ne može da

im pomogne. Fabel predloži da prekinu i ode iz sobe za dnevni boravak u kuhinju da joj spremi šolju zelenog čaja koji je video na radnom stolu. Stavio joj je šolju u ruke.

– Samo još jedno pitanje, Sonja. Je li Hans imao video-kameru? – Sonja se namršti iznad očiju sa crvenim obrubom i odmahnu glavom.

– Je li ikada donosio neku kući? I da li si nekada videla traku ili kartridž iz video-kamere?

Opet zbunjeni izraz, sleganje ramenima i odmahivanje glavom.

Ostavili su Sonju samu u stanu koji je delila sa čovekom za koga je mislila da ga poznaje, ali koji je u stvari bio pandur i koji ju je lagao držeći je kao pozorišni rekvizit. Nije bilo nikoga da sedi s njom; ni rođaka, ni prijatelja. Bila je samo jedna zgodna devojka, ostavljena na praznoj pozornici. Devojka koja je pre samo dva dana mahala kesama iz samoposluge dok se vraćala kući, svom ljubavniku, glave pune snova o nekom novom životu, na nekom novom mestu. Sada će bez sumnje opet potonuti u svet prostitucije i porno-filmova. Fabel nije imao pojma da li je Klugman zaista voleo Sonju i da li je ikada planirao da se oženi njome, ali znao je da mu je do nje bilo dovoljno stalo da je oslobodi ponižavajućeg života koji je vodila.

Dok je zatvarao vrata stana za sobom, Fabel je mrtvom policajcu dao nemo obećanje.

Ponedeljak, 16. jun, 22.50, Pezeldorf, Hamburg

Bilo je blizu jedanaest uveče kada je Fabel stigao kući. Ponovo je okupio tim da ih upozna sa svime što se desilo. Sada su znali da je – Monika – bila Tina Kramer, operativka BAO. Klugman je mrtav. Folker je tvrdio da ne postoji nikakva veza između njegove istrage i ritualnog ubistva Tine Kramer. Maksvejn je sada i zvanično bio pod prismotrom. Posle pregovora s Van Hajdenom, Fabel se složio da to bude šestočlani tim kojem su morala da budu pridodata dva rukovodioca iz Odeljenja za ubistva. Van Hajden nije voleo slutnje. Tačnije, nije mu bilo drago da se budžet hamburške policije troši samo zbog nečijeg osećaja, ali pustio je Fabela da istera svoje. Fabel je na čelo tima za prismotru postavio Paula i Anu, znajući da im je potrebna potvrda da još uživaju njegovo poverenje iako su izgubili Klugmana, a on je potom pronađen mrtav.

Takođe su ponovo razmotrili ubistvo Anglike Blim. Brauner, vođa forenzičkog tima, izvestio je da na laptopu Blimove nisu nađeni nikakvi fizički dokazi. Prema tehničkoj sekciji, ko god da je izbrisao fajlove iz kompjuterskog hard drajva obavio je to temeljno, posluživši se najverovatnije nekim spoljnim uređajem. Bilo je to delo stručnjaka koji je raspolagao najsavremenijim priborom.

Meler je u preliminarnom obdukcijском izveštaju potvrdio svoja prvobitna zapažanja. Marija Kle je otkrila nešto novo, mada, kako je sama priznala, dosta sporedno. Stavila je na sto program jedne izložbe. U Bremenu je izlagala Marlis Mencil. Samo ime ne bi toliko značilo Fabelu da mu nije aktiviralo centar za pamćenje u mozgu. Marlis Mencil je tek nedavno bila puštena iz zatvora Štuttgart-Štamhajm. Nekada je bila članica Svensonove Grupe za radikalnu akciju i sudelovala je u pljački u čijem je sprečavanju Fabel ranjen. Onoga dana kada je sjurio dva metka u lice jedne sedamnaestogodišnje devojke.

Izložba je nosila naziv *Raspeta Nemačka*. Dok je gledao fotografije slika, Fabel je osećao treperenje u grudima. Svako platno sadržalo je intenzivno

isprskana mesta i krvavocrvene, crne i narandžasto-žute mrlje – boje nemačke zastave. Platna su se razlikovala, ali na svima su bile iste boje i sva su prikazivala neku nejasnu figuru, raspetu na krst i vrištavu. Fabel je odmah shvatio zašto mu je Marija skrenula pažnju na ovaj program: bilo je tu neke maglovite ali uznemirujuće sličnosti sa prizorima ubistava u stilu krvavog orla. Klimnuo je glavom Mariji i predložio da posete frau Mencil.

Posle sastanka Fabel je razgovarao s Kolskim i Buholcom u LKA7 i obavestio ih o operaciji BND-a i Klugmanovom pogubljenju u bazenu. Fabel je posmatrao obojicu dok je govorio; zaista su mu izgledali ljuti, ali ne onoliko koliko je očekivao; možda su u bavljenju organizovanim kriminalom oguglali na obmane. Bilo kako bilo, Fabel nije imao razloga da sumnja da Buholc, baš kao što je tvrdio Folker, nije znao ništa o toj operaciji.

Kada se vratio kući, Fabel je bio mrtav umoran. Nasuo je sebi čašu vina i sručio se u sofu presvučenu kožom ne paleći svetlost u dnevnoj sobi. Kroz prozore stana svetlost grada blistala je u ogledalu Alstera. Pokušavao je da ne misli na glas Angelike Blim na telefonu, ni na njeno rastrgnuto telo, ni na Klugmana kako leži u đubretu na dnu napuštenog bazena, ni na drogiranu devojkicu koja se tetura na putanji kamiona. Ali slike su mu nasumice igrale u glavi kao pčele zarobljene u tegli. Otpio je gutljaj belog vina, ali bilo mu je kiselo. Spustio je čašu na stočić i odlučio da uloži natčovečanski napor koji mu je bio potreban da se odvuče u krevet. Pre nego što je ustao sa sofe, olovo u očnim kopcima podleglo je sili Zemljine teže i Fabel je utonuo u dubok san.

Probudio se u pola dva noću trgnuvši se iz sna u kojem je bio prisiljen da gleda – snaf film – koji je video u jednoj ranijoj istrazi. Ovoga puta lice Sonje Brun bilo je pocrnelo i izobličeno od užasa, a umesto S/M maski muškarci na filmu nosili su maske jednookog Odina. Fabel se svukao i legao u krevet, ali je otkrio da u stanju iscrpljenosti nije sposoban da zaustavi misli koje su mu jurile kroz glavu. Posle jednog sata bacanja i prevrtanja po krevetu, ustao je i ponovo se obukao. Zgrabio je ključeve od kola i izašao u noć.

Fabel se zaustavio kraj uprave da uzme ključeve stana Blimove. Nije znao šta očekuje da će tamo naći, ali osećao je potrebu da se okruži njenim stvarima, da se kreće kroz prostor u kojem je živela. Bilo je to, u najmanju ruku, isto tako dobro mesto za razmišljanje kao i svako drugo.

U četvrt do tri ukočio je ispred stambenog bloka. Parkirao je kola na istom mestu gde je ona stanarka rekla da se zaustavio muškarac koji ju je pratio. Hol je još bio jarko osvetljen i svako ko bi se približio staklenim vratima bio bi jasno obasjan. Ali sa ovolikog rastojanja opis je morao da bude uopšten, baš onakav kakav je dala devojkica. Visok, lepo odeven i plećat plavušan. No, da li je on bio ubica?

Fabel se odveze liftom na treći sprat. Načas je zastao, oklevajući da otključa vrata stana. Zurio je u njih kao da kroz drvenariju može da vidi zamračeni stan. Morao je da se seti kako je prošli put otvorio ova vrata, a time i kapiju pakla, i kako mu se u mozak urezala još jedna slika groteskne smrti. Odagnao je iz glave takve misli i okrenuo ključ u bravi. Pošto je upalio svetlo u predsoblju, uputio se ka radnoj sobi Blimove. Opet se podsvesno kolebao pre nego što je uključio svetlost. Još jednom je nagli blesak obasjao neočekivan prizor. Radna soba Blimove bila je vrlo profesionalno pretresena. Fioke su bile pažljivo izvučene iz pisaćeg stola i ormara, a knjige i fascikle poskidane s polica duž zidova; nameštaj je bio izvrnut da bi bio pregledan odozdo. Nije se moglo reći da je u sobi vašar; pre da je sve bilo izvedeno suviše sistematično. A Fabel je znao da Braunerov tim nije ostavio stan u ovakvom stanju. Još neko je bio ovde.

Ova misao sinula je Fabelu samo za milisekundu pre nego što su mu se

nakostrešile dlake na vratu od jednog iznenadnog osećanja. Taj neko *jejoš* ovde.

Fabel se ukipi. Osluškivao je tišinu u stanu tako napregnuto da mu je od toga krv navalila u uši, a pojačao se i šum metala koji se očešao o krutu kožnu futrolu dok je izvlačio valter. Bio je leđima okrenut vratima radne sobe i osećao je da je izložen opasnosti. Okrenuo se hitro i nečujno i vratio u predsoblje. Tišina. Nepomično je stajao pola minuta i naprezao sluh da ulovi bilo kakav šum iz drugih prostorija. I dalje ništa. Telo mu se opustilo, doduše samo malo, i on tiho krenu niz hodnik. Leđima okrenut zidu, s podignutim pištoljem u desnoj ruci odgurnuo je vrata spavaće sobe koliko je to bilo moguće. Okrenuo se ispod dovratka i pregledao sobu preko nišana. Odvojio je jednu šaku od pištolja i pipajući potražio prekidač. Soba je bila pusta. Fabel se kratko nasmeja: baš je idiot. Spustio je pištolj uz bok i opet se okrenuo ka hodniku.

Fabelova prva misao odslikavala je njegovo iznenađenje. Kako je moguće da se čovek kreće tako nečujno i munjevito? Mora da je bio u sobi za dnevni boravak i čekao da ga napadne. Fabel naglo diže ruku sa oružjem, ali u neverici obori pogled kada se taj pokret prekide na pola puta. Stisak napadača bio je čvrst i nepopustljiv i Fabelu se činilo da mu prskaju kosti ručnog zgloba. Činilo se da ga taj pritisak prisiljava da otvori šaku i valter mu ispade, zveknuvši o drveni pod. Čovek je sada bio blizu i Fabel pokuša da uzmahne drugom pesnicom, ali napadač mu obavi desnu šaku oko vrata. U adrenalinski usporenom vremenu napada Fabel shvati da mu dovod vazduha nije prekinut, ali da mu protivnik snažno pritiska vrat ispod same donje vilice. Pokuša da vikne, ali otkri da je onemeo. Dok je svet oko njega tonuo u tamu, Fabel je jedino mogao da se pita da li umiranje izgleda ovako i da uplašeno i nemoćno zuri u hladne, sjajne zelene oči čoveka koga je video ispred mesta zločina kada je ubijena Tina Kramer.

Utorak, 17. jun, 5.20, Ulenhorst, Hamburg

Fabel je najpre postao svestan bola: bola koji nije mogao da se meri ni sa kakvom glavoboljom, koji je nadmašivao svaki mamurluk; kao da mu lobanju seče kružna testera. Zatim cvrkuta ptica čiji je hor najavljiavao osvit novog dana. Fabel ovlaš diže glavu i kroz nju mu smesta sevnu hladan, prodoran bol. Glava mu opet klonu. Nije imao pojma gde je ni kako je stigao ovamo, pa čak ni koji je dan u nedelji. Bio mu je potreban skoro ceo minut da mu se svest u potpunosti povрати. Sloven. Naglo se uspravio i doživeo novi, još jači potres, ovog puta praćen navalom vrtoglavice i mučnine. Savio se preko ivice kreveta i povratio. Bol koji mu je navaljivao u glavu nije popuštao, ali on ga je pozdravljao. Bol je značio da je živ. Skljokao se nazad u krevet i počeo da pretura po džepu tražeći mobilni telefon. Nestao je. Baš kao i pištolj iz futrole. Lagano se pridigao da se obazre po sobi. Bio je na krevetu Angelike Blim. Mora da ga je ovde smestio Sloven. Glavobolja je zamagljivala svaku Fabelovu misao.

U bledom sivilu zore video je da su mu mobilni telefon, pištolj i novčanik uredno ostavljeni na toaletnom stolu. Trebalo mu je još pet minuta da sporo ustane s kreveta i otetura se do toaletnog stola. Privukao je svoj mobilni telefon preko stola od javorovog drveta i okrenuo bro) uprave policije.

Do pauze za ručak svaki policajac, uniformisani ili kripovac, imao je opis niskog, snažno građenog Slovena koji je napao Fabela. Lekar u bolnici Sankt Georg koji ga je pregledao nije mogao da sakrije iznenađenje zbog profesionalnosti napada. Sloven je vrlo efikasno presekao krvotok koji je snabdevao Fabelov mozak i onesvestio ga. Trajna šteta nije bila velika, mada je bol koji je osećao bio posledica odumiranja moždanih ćelija lišenih kiseonika. Medicinska ekipa je insistirala da ga zadrži preko noći u bolnici, na posmatranju, a on je bio suviše malaksao i povređen da se opire. Predao se spokojnom spavanju bez snova.

Probudio se nešto posle dva po podne. Bolničarka uvede Verne-ra i Mariju Kle, koji su strpljivo čekali napolju da se Fabel probudi.

Ne držeći se protokola, što je bilo neuobičajeno za nju, Marija sede na ivicu Fabelovog kreveta. Verner je trapavo stajao. Izgledalo je da mu je nezgodno što svog šefa zatiče u ovako ranjivom stanju. Tek na Fabelov zahtev dovukao je stolicu iz ugla i seo.

– Siguran si da je to bio isti čovek koga si video ispred drugog mesta zločina? – upita Verner.

– Nema sumnje. Gledao sam mu pravo u oči.

Vernerovo lice otvrdnu. – Dakle, on je naš čovek. On je 'Svenov sin...

Fabel se namršti. – Ne znam. Ako jeste, zašto me nije ubio?

– Vraški se potrudio da to učini – reče Marija.

– Ne... mislim da nije. Lekar kaže da je napad bio krajnje profesionalan... da je znao kako da me onesvesti. Da je hteo da me ubije, dokrajčio bi me tiho i bez buke, umesto da me smesti na krevet Blimove.

– Ali viđen je već na dva mesta zločina. To je više nego dovoljno da ga smatramo osumnjičenim, pobuni se Verner.

– Ali zašto je bio tamo *posle* ubistava? I zašto je rešio da sada pretrese njen stan, a ne onda kada ju je ubio?

– Možda je mislio da je nešto zaboravio, primeti Marija.

– Svi mi znamo da ovaj ubica ne zaboravlja ništa. Osim toga, Braunerov tim već je pregledao taj stan sa mikroskopskom preciznošću. Ništa im ne bi promaklo i naš čovek je to morao da zna. Još nešto, napadač ne odgovara opisu koji nam je dala devojka iz te zgrade. – Fabel počuta. Sunčana svetlost koja je prodirala kroz visoki uzani bolnički prozor urezivala je bleštav trougao na podu Fabelove sobe i hladno svetlucala na porcelanu i slavinama i cevima od nerđajućeg čelika na umivaoniku pored vrata. Glavobolja ga natera da zažmuri i nasloni se na jastuk. Zatim reče ne otvarajući oči: – Ne da mi mira snaga tog starca i činjenica da me je savladao tako profesionalno. Morao je da prođe obuku.

Verner protegnu noge i nasloni stopala na čelične šipke ispod Fabelovog bolničkog kreveta. – Pa i Marija i ti kažete da vam je ličio na stranca. Na nekog Rusa. Ako je tako vešt, da nije neko iz 'Top tima'... one grupe Ukrajinaca o kojoj nam je govorio Folker?

– Mislim da je moguće. – Fabel je i dalje žmurio. – Sve govori da je specijalac. Ali, opet, zašto nije završio posao?

– Nije mala stvar ubistvo hamburškog policajca, reče Verner. – Klugman je druga priča, ali onaj ko bi se drznuo da ubije glavnog komesara iz Odeljenja za ubistva ne bi imao gde da se sakrije.

– Ko god da je i šta god da radi ovde, digli smo na noge ceo Hamburg da traga za njim – dodade Marija.

Fabel se lagano uspravi i gotovo izgubi glas od napora. – Nisam siguran da

će ga tako lako pronaći, Marija. Šta je s Maksvejnomo? Je li pod strogom prismotrom?

– Paul i Ana su se prjlepili za njega kao čičak, reče Verner. – Provode tamo najveći deo vremena, čak i onda kada su u smeni drugi. Mislim da se boje da se ne ponovi brljotina kao onda kada im je izmaknuo Klugman.

– Dobro. Sutra izlazim odavde i sve možemo da proradimo još jednom. Ako u međuvremenu nešto iskrnsne, obavezno me obavestite.

– Važi, šefe – reče Verner. Fabel ponovo zatvori oči i spusti glavu na jastuk. Verner pogleda Mariju i pokaza bradom u pravcu vrata. Marija klimnu glavom i ustade s kreveta.

– Vidimo se, šefe, reče.

Dan je protekao u zurenju kroz prozor, menjanju TV kanala u potrazi za nečim što vredi gledati i spavanju. Kako je dan odmicao, Fabel je osećao kako mu se vrat sve više koči i pojačava osetljivost na mestu ispod ugla vilice, gde mu je Sloven pritiskom palca prekinuo snabdevanje mozga krvlju.

Suzana je uletela sredinom popodneva i odmah je počela da pregleda Fabela; zavrtila mu je očne kapke palcem, proveravala jedno po jedno oko i rotirala šakama glavu da bi odredila stepen pokretljivosti vrata.

– Ako ovako zamišljaš predigru, moram reći da me baš ne pali – osmehnu se Fabel.

Suzana nije bila raspoložena za šale. Fabel je video da je iskreno uznemirena i to ga je dirnulo. Sedela je na krevetu i držala ga za ruku dva sata, nekad govoreći, nekad ćutke, dok je on dremao.

Kada je bolničarka došla da je otera, Fabel je bio iznenađen silinom autoriteta s kojim ju je Suzana ispratila. Ostala je do posle šest, a onda se uveče vratila na još jedan sat. Oko pola deset Fabel se predao dubokom, neprobojnom spavanju bez snova.

Utorak, 17. jun, 20.30, Harvestehude, Hamburg

Ana Volf je mogla da bude sekretarica, frizerka, vaspitačica u dečjem vrtiću. Bila je mala i živahna, lepog okruglastog lica, večito ispunjenog energijom i obično našminkanog tamnom senkom za oči, maskarom i karminom crvenim kao vatrogasna kola. Njena kratka kosa bila je crna kao gavranovo krilo, zalizana ili s pramenovima učvršćenim u jež frizuru. Njena mladolikost bila je jedan od presudnih razloga što je posmatračima izgledalo neverovatno da je ona, u stvari, komesar kriminalističke policije. Ana je imala dvadeset sedam godina, ali je lako mogla da prođe kao starija tinejdžerka.

Za razliku od nje, Paul Lindeman nije mogao da bude ništa drugo osim policajca. Lindemanov stari, kao i otac Venera Majera, radio je u Rečnoj policiji i patrolirao je čamcem po hamburškom saobraćajnom sistemu vodenih puteva, kanala, luka i priobalja. Paul je pripadao onim severnim Nemcima koje je Fabel opisivao kao – izribane luterance – čiste, skrupulozno uredne, rigidne ljude koji se uglavnom teško prilagođavaju promenama. Paul Lindeman je danas izgledao gotovo isto onako kako bi izgledao da je sadašnje godine imao pedesetih ili šezdesetih.

Fabel je često udruživao Anu i Paula. Bili su vatra i voda, a Fabel je oduvek verovao u sastavljanje timova od pojedinaca čija se gledišta dijametralno razlikuju: ako se isti predmet posmatra iz suprotnih uglova, veća je verovatnoća da se dobije celovita slika. Ana i Paul su bili neobičan par i

nametnuto partnerstvo im je mesecima oboma smetalo. Sada su saradivali uz duboko obostrano poštovanje i visoko su cenili osobitost različitih talenata koji su se dopunjavali. Fabel se nadao da će takav uspeh postići i s Marijom i Vernerom, koji u timskom radu još nisu ostvarili pun potencijal.

Večeras su i Ana i Paul bili nervozni. Fabel im je bio više nego šef. Oboje su u njemu videli mentora, a to što ih je izabrao za svoj tim u Odeljenju za ubistva znatno je povećavalo izgleda njihovih budućih karijera. I njoj i njemu Fabel je izgledao neranjiv. A sada je ležao u krevetu u bolnici Sankt Georg. Dali bi sve na svetu da su mogli da tragaju za Fabelovim napadačem umesto što motre na nekog britanskog japija.

Na uglu ulice u kojoj je stanovao Maksvejn nalazio se kiosk sa štampom i duvanom. Iza tezge se nalazio automat za kafu, napolju su bili uobičajeni stolovi od poliranog aluminijuma do visine laktova kako bi mušterije mogle s nogu da popiju kafu. Ana je stajala za jednim od četiri stola, odakle je jasno videla raskrnicu i blok s Maksvejnovom zgradom, kao i izlaz iz podzemne garaže. Ako bi bilo ko izašao, pešice ili kolima, mogla je da vidi u kom je pravcu krenuo i da radiom javi Paulu, koji je iz automobila parkiranog niže niz ulicu gledao istu zgradu iz drugog ugla. Već se smrkavalo i pred Anom je bila treća šoljica kafe, za koju se trudila da joj što duže potraje. Veća količina izazvala bi joj nervozu i nesanicu. Zvoljni gojazni vlasnik kioska jedva je primećivao njeno postojanje, ali kada su tri skinheda u svojim uniformisanim poljskozelenim uniformama bez rukava došla da kupe cigarete, nešto je promrmljao i pokazao glavom u njenom pravcu. Debeljko iz kioska i skinhedi su se grubo zacerekali. Ana je nastavila pažljivo da motri na stambenu zgradu. Trojica skinheda priđoše Aninom stolu, jedan s jedne, a druga dvojica s druge strane. Jedan od skinsa, visok mladić bivoljeg vrata i zapuštenog tena, nagnu se ka njoj.

– Šta je, draga, neko te je izjebao?

Ana mu ne odgovori, čak ga i ne pogleda. Skinhed bivoljeg vrata pohotno pogleda svoje drugare i nasme-jase.

– Ja bih te drukčije izjebao, maco...

– Šta, dao bi mi svih svojih deset santimetara? – uzvratila Ana sa uzdahom i dalje ne gledajući u njegovom pravcu.

Dva kompanjona Bivoljeg vrata prsnuše u smeh, rugajući mu se. Lice mu se smrači i on se primače Ani, gurnu joj šaku pod kožnu vindjaknu i obavi je oko njene dojke.

– Možda da proverimo koliko moga možeš da primiš...

Sve se desilo suviše brzo da bi mozak Bivoljeg vrata to prihvatio. Ana se okrete od skinheda, a zatim ka njemu, odbacivši mu ruku kao delovanjem centrifugalne sile. Dok se okretala da se opet suoči s njim, obe ruke su joj se munjevito pokrenule. Levom šakom je posegnula dole i zgrabila ga za prepone, desni lakat mu je zarila u obraz, a zatim je, ne prekidajući pokret, zavukla desnu šaku pod svoju jaknu, potegla automatski pištolj zigzauer i tutnula mu ga pravo u lice. Grubo. Odgurnula ga je ne dopustivši mu da je dokači nogama koje su se batrgale dok nije tresnuo na tezgu kioska. Upotrebila je cev pištolja da mu deformiše nos i zavrtala ga je dok je govorila.

– Ti bi da se zajebavaš sa Anom? – upitala je koketnim glasom, odmahujući glavom napućenih usana.

Bivolji vrat je užasnuo zurio u nju i pokušavao da iz izraza njenog lica pronikne koliki joj je stepen ludila, a posledično i stepen opasnosti u kojoj se nalazi. Ana uperi pištolj u drugu dvojicu skinheda, držeći ga rukom krutom kao motka.

– A vi momci? 'Oćete li vi da se zajebavate sa Anom?

Drugari Bivoljeg vrata digoše ruke i ustuknuše za nekoliko koraka pre nego što su se dali u beg. Ana se ponovo okrete Bivoljem vratu i opet mu zari cev u nos okrećući je i zavrćući kao da se njome igra. Lice poče da mu se zamazuje krvlju koja mu je curila iz nosa. Ana načini devojačko razočarano lice.

– Oni neće da se jebavaju sa Anom... – Zatim prestade da govori dražesnim glasom. A ti, bez kite? Hoćeš li ti da se igraš?

Skinhed energično odmahnu glavom. Anine oči se suziše i smrknuše.

– Ako ikad čujem da si ponovo ovako stavio ruku na ženu, lično ću doći po tebe. Gde ti je lična karta?

On je preturao po džepovima svoje bluze bez rukava dok nije našao ispravu. Ana mu pusti izgnječene testise i pregleda kartu.

– Dobro, Markuse, sada znam gde stanuješ. Možda ću te posetiti da se još malo poigramo. – Unela mu se u lice i prošištala. „A sada odjebi! – Bacila mu je ličnu kartu na tle tako da je morao da se sagne da je podigne, držeći se za povredene prepone, pre nego što je otrčao u suprotnom smeru od onoga u kojem su odmaglili njegovi drugari. Ana vrati ručno oružje u futrolu i okrete se vlasniku kioska.

– Imaš li neki problem, bucko?, upitala je s najslađim devojačkim osmehom.

Vlasnik kioska odmahnu glavom i diže ruke. – Nema problema, frojlajn.

– Onda mi daj još jednu kafu, debeli. – Ana se okrete da pogleda stambeni blok. Svetlost u Maksvejnovom stanu bila je pogašena. Osmatrala je izlaze i ulicu pred njima. Ništa. Ona izvadi radio iz džepa svoje vindjakne.

– Paule... mislim da je Maksvejn krenuo... vidiš li ga da izlazi?

– Ne. A ti?

– Ni ja. Bićemo u vezi. – Ona pusti dugme na svom radiju i odmah ga opet pritisnu videvši srebrnasti porše kako skreće i napušta podzemnu garažu. – Na potezu smo. Dolazi po mene, Paule, i pohitaj!

Za nekoliko sekundi Paul ukoči kraj nje stari neugledni mercedes kojim su se služili za prismotru. Neugledan spolja, ali maksimalno nabudžen pod haubom.

Mišići na njegovom obično bezizraznom licu naprezali su se da suzbiju iskrivljen osmeh dok je Ana ulazila u kola. Sa svojom jež frizurom, preteranom šminkom i prevelikom kožnom vindjaknom ličila je na školarku, još nevičnu prefinjenoj upotrebi kozmetike, koja je krenula na svoj prvi izlazak u noćni kiub.

– Šta je tako smešno, *Schlacks?* upita ona upotrebivši izraz iz severnonemačkog dijalekta, u značenju – mršavko.

– Opet si se igrala, zar ne?

– Ne znam o čemu govoriš – reče Ana, ne ispuštajući iz vida srebrnasti porše od kojeg su ih delila dva automobila.

– Dok sam bio parkiran niz put, dva skinheda su protrčala kao da su videla đavola. Da nisi kojim slučajem ti bila đavolica?

– Nemam blage veze o čemu pričaš.

Ukočili su iza niza vozila pred semaforom. Paul isteže dugački vrat da vidi je li porše već prošao. Nije. On se okrete da pogleda Anu i kroz bočni prozor na strani svoje saputnice vide zdepastog skinheda, savijenog, sa šakama na kolenima, kako hvata dah. Lice mu je bilo umrljano krvlju. Osvrtao se niz ulicu kao da proverava da li ga neko prati. Kada se okrenuo, pogled mu se ukrsti s Paulovim. Onda spazi Anu. Ona mu posla jedan dugačak senzualan poljubac punim, vatrogasnocrvenim usnama i proprati to zvučnim cmoktanjem. Skinhed se ukoči od užasa i potraži put za bekstvo. Svetla na semaforu se promeniše i mercedes se pokrenu. Ana naprci nos i dražesno mahnu prstićima šaljući mu znak – čao, čao.

– Nemam blage veze, ponovi Ana, na čijem je licu lebdeo izraz preterane nevinosti. Paul pogleda u retrovizor. Skinhed je stajao ramena opuštenih od olakšanja i bezizrazno zurio za kolima.

– Ana, pazi se. Jednog dana zagrišćeš prevelik zalogaj.

– Umem da se čuvam.

– I jednog dana tužiće te zbog uznemiravanja i brutalnosti.

Ana se zaceni od smeha. Mahnula je šakom Paulu da na sledećem uglu skrene levo: porše je davao znak migavcem. – Nijedan moronski neonacistički mlatimudan i skinhed koji drži do sebe ne bi priznao da ga je rasturila jedna *Jiudin*⁴³ visoka metar pedeset osam. A ako bi to ipak uradio, sud bi ga najurio jer bi svi pukli od smeha.

Paul odmahnu glavom. Znao je da Ana potiče iz porodice preživelih hamburških Jevreja, koju je jedna saosećajna porodica skrivala dok Hamburg nisu zauzeli Britanci i Kanadani. Rasla je negujućim odbrambenim sposobnostima; a ojačala ih je vežbanjem borilačkih veština i trogodišnjim službovanjem u izraelskoj vojsci.

Nebo je dobilo boju plavog somota. Paul se usredsredio na srebrnasti porše; Maksvejn ih je odvezao u Ulicu Halera. U tami su se ocrtavali obrisi visokih višespratnih stambenih zgrada, poznatih kao Grindelhoffhojzer. Kao da su bili u nekom naselju u Londonu, Birminghamu ili Glazgovu. Stanovi su, u stvari, bili sagrađeni posle rata za porodice vojnika britanskih okupacionih snaga. Kada su se Britanci povukli, stanove su predali hamburškim vlastima. Sada su se u stanove u Grindelhoffhojzeru, koje su građani Hamburga izbegavali, uglavnom smestile porodice imigranata. Pričalo se da u ovoj uvoznici betonskoj džungli gazduju ukrajinske bande. Maksvejn preseče u Bajm Šlump i proveze se pored parka Šternšancen. Skrenuo je u Ulicu Šancen.

– Krenuo je u Sankt Pauli, reče Ana.

– Tamo gde je nađena druga žrtva. – Paul okrznu Anu pogledom.

– Ali verovatno ide samo u provod...

Sankt Pauli je danju gotovo uspavan, kao da skuplja sunčevu energiju. Noću puca od ekstremno uzavrelog života. Osim trgovine seksom i muzičkih predstava, grad ima jednu od najživljih klupskih scena u Evropi, s mestima kao što su *The Academy*, *PAT*, *Location One* i *Cult*, koja privlače ljubitelje klupske scene iz celog grada i izdaleka. Čak i u utorak noću, što je po mišljenju severnih Nemaca jedan od najneprivlačnijih dana za traženje zadovoljstva, žurka traje do zore.

Maksvejn se parkirao u garaži na Trgu Špilbuden. Paul ostavi Anu pred ulazom da gleda kako Maksvejn izlazi i zaustavi kola dalje niz ulicu. Zatim zauze mesto s druge strane ulaza, ispred *Schmidts Tivolija*. Maksvejn iziđe iz garaže. Odeven nemarno ali skupo, kretao se sa opuštenim samopouzdanjem. Nije primetio Anu, koja mu je okrenula leđa i prešla ulicu pre nego što se okrenula da bi ga pratila. U međuvremenu, Paul se – nakačio – Maksvejnu i koračao je oko tri metra iza njega, ali s druge strane ulice.

Maksvejn ih je odveo s Trga Špilbuden, dijagonalno presekao Ulicu David ispred policijske stanice Davidvahe i prešao u Ulicu Fridrih. Ana je sustigla Paula i provukla ruku ispod njegove jednostavnim gestom intimnosti koji ih je preobrazio u par. Prešli su Albers-Ek, s poznatim prolazom na uglu. Jedan od pabova negde u okolini imao je „noć šlagera – i ulicom se razlegala bljutava, poletna nemačka muzika. Maksvejn pređe Trg Hansa Albersa i ušeta u jedan klub s muzikom za ples, uz odobravajuće klimanje glavom jednog od dvojice vratara koji su izgledali kao da zajedno održavaju životu nemačku industriju

---

⁴³ Jevrejka (prim. prev.)

steroida.

– Sranje, reče Ana. – Šta misliš?

Paul uvuče vazduh kroz zube. – Ne znam... unutra će biti čupavo. Ako uđemo, on može da izađe pre nego što ga primetimo. A ako se tamo zadržimo, biće kao da mu guramo prst u oko. – Žurno je osmotrio trg. – Možemo da tražimo podršku i da im kažemo da se parkiraju napolju, ali bićemo izloženi dok čekamo... Hajde da uđemo i pokušamo da ga pronađemo. Ako ne uspemo, srešćemo se opet kod vrata za četvrt sata. Važi?

Ana klimnu glavom. Prva je krenula stepeništem ka klubu. Jedan od divova na vratima pogleda Aninu kožnu jaknu i podrugljivo se nasmeja. Dok je prolazila kraj njega, on je zadrža spustivši joj šaku na levo rame. Anina desna ruka polete dijagonalno preko tela i dograbi izbacivača za mesnati palac. Vrtar se nagnu u stranu i otpeva – aaaah – zureći u svoj palac, preneražen što je mogao toliko da se savije.

– Nema pipanja, reče Ana najsladim glasom.

Druga grdosija se pomeri. Paul mu prepreči put i tutnu vrataru pod nos značku Kriminalističke policije. Tabadžija ustuknu i otvori vrata da Ana uđe. Ona pusti vratarev palac, a on poče da ga trlja.

– Ona pohađa časove odvikavanja od besa..., reče Paul vrataru s natečenim palcem i nasmeja se sopstvenoj duhovitosti.

Potmulo udaranje basa koje su čuli napolju pretvori se u zaglušujuću eksploziju muzike za igru čim su otvorili vrata foajea i ušli u plesnu dvoranu. Svetlost stroboskopa i laseri pulsirali su u ritmu muzike. Stotine ljubitelja klupske scene bilo je na podijumu ispod staze za šetanje koja ga je okruživala. Lelujava masa tela nije bila neprohodna kao što će biti kad nedelja odmakne. Ipak je bio podvig pronaći jednog čoveka u ovoj gomili.

Ana se okrete ka Paulu i slegnu preširokim ramenima svoje kožne vindjakne.

– Šta prvo radiš kad uđeš u neki klub?

– Naručim piće?

Paul klimnu glavom i osmotri obod podijuma za igru. Tamo se nalazio širok lučni bar, blago uzdignut pri kraju. Razdvojili su se i svako se za sebe uputio na podijum da traže Maksvejna. Istovremeno su stigli na suprotne krajeve potkovičastog šanka. Potraga za sumnjivim licem tako da se ne privuče njegova pažnja zahteva veštinu; Paul je nije imao. Priroda i severnonemačka genetika su se udružile, pa je i u svakodnevnom odelu izgledao kao da nosi policijsku uniformu. Ovde, okružen pomodnim i često oskudno odevenim ljubiteljima klupske scene, bio je siguran da je najbolje da se što dublje zavuče u šikaru ove sredine. Progurao se do šanka i naručio pivo.

Sa svoje osmatračnice Paul je video Anu. Ona se u ovome majstorski snalazila. Ponašala se kao da je sva obuzeta muzikom i dešavanjem na podijumu i samo bi povremeno i gotovo nezainteresovano ugrabila priliku da hitro pogleda u bar. Prilazila je Paulu kada je spazila Maksvejna. Prvi i najjači utisak na Anu ostavio je njegov izgled; nikada ga nije izbliza videla i za prepoznavanje se služila fotografijom s lične karte koju je Fabel nabavio od službe za imigraciju. Lice mu je bilo široko i snažno, vilica uglasta i čvrsta, a jagodice široke i istaknute. Oči su mu blistale kao smaragdi.

Maksvejn se upustio u razgovor s dvema plavušama kod šanka, za koje se činilo da gutaju svaku njegovu reč. Ana shvati da predugo zuri u njega i okrete leđa toj grupi. Pustila je da joj oči dokonu vrludaju po podijumu za igru dok ih nije zaustavila na Paulu. Neupadljivim pokretom očiju ukazala mu je na Maksvejnov položaj, a Paul potvrdno klimnu glavom. Ona se nemarno okrenu

da proveri je li Maksvejn još tamo. Bio je. A pogled njegovih prodornih zelenih očiju bio je prosto prikovan za nju. Ana iznutra zatreperi od šoka, ali se postara da to zadrži u sebi i ne dozvoli da joj se išta ocrta na licu. Odvojila je oči od Maksvejna i gledala svuda okolo osim u Paula da Maksvejnu ne bi odala drugog osmatrača. Srce joj je lupalo u grudima, ali je uspevala da zadrži spoljni mir.

Usudila se da još jednom pogleda Maksvejna. Oči su mu i dalje bile uprte u nju. Dve plavuše su se kikotala čavrljajući jedna s drugom. Sranje, pomislila je, posumnjao je u mene. Uglovi Maksvejnovih usana podigli su se u znalački osmeh. Ana je mogla samo da se nada da će ako se ona skloni sa scene, Paul biti uz njega dok radiom ne pozove novu ekipu. Nemo je opsovala u sebi. Uprskali su još jednu prismotru. Fabel je ležao u bolničkom krevetu, a kada se vrati u upravu, saznaće da je dozvolila da je Maksvejn primeti. Znalački osmeh na Maksvejnovom licu preraste u cerenje. Hajde, ti prevejana bitango, pomisli Ana, likuj. A onda joj sinu: sranje, on uopšte ne sumnja u mene... Skot mi se nabacuje.

Ona mu uzvratila osmeh. Maksvejn reče nešto dvema plavušama i načini pokret kao da se izvinjava; bilo je očigledno da nisu nimalo zadovoljne i odlutale su tražeći neki manje razmažen plen. Maksvejn pređe nekoliko koraka ka Ani i, mada nije gledala, ona pogodi da će Paul odmah krenuti da ga presretne. Ona pođe ka baru namerno zaobišavši Maksvejna i nasloni se na šank. Naručila je barmenu – raj end draj. Maksvejn se vrati za šank i osmehnu se.

– Smem li da te častim?

– Zašto? – upita Ana hladno, ravnodušnim tonom. Preko Maksvejnovog ramena videla je kako im se Paul približava. Ona mu dade najdiskretniji mig, koji Paul istog trenu protumači i okrete se da se ponovo sakrije u šumi firmirane klupske garderobe.

– Zato što bih voleo.

Ana slegnu ramenima i Maksvejn plati piće kada je stiglo. Pokušavala je da se drži opušteno, gotovo bezbrižno, ali mozak joj je dostigao gornji nivo opterećenja i pokušavao da se prilagodi situaciji. Prismotra se pretvorila u tajni zadatak. A ona nije bila spremna za to. Od podrške je imala samo slab Paulov osmatrački položaj, a s obzirom na ono što je znala, Maksvejn je mogao da bude ludak koji iz obesti kasapi žene. Pažljivo, Ana, upozorila je sebe. Diši lagano i spokojno. Ne sme da primeti da ga se bojiš. Pijuckala je burbon i slatko gazirano piće od đumbira.

– Nisam te ranije video ovde, reče Maksvejn.

Ana se okrete ka njemu s podrugljivom grimasom. Je li to tvoj najbolji šlagvort?

– Bila je to iskrena primedba. Običan razgovor, nije muvanje. – Dok je govorio, Ana prvi put otkri primesu stranog naglaska. Nemački mu je bio savršen, pomalo ukočen, a naglasak se jedva primećivao ispod slojeva solidnog učenja.

– Ti si stranac? – upitala je neočekivano.

Maksvejn se nasmeja. – Zar se toliko oseća?

– Da, oseća se – potvrdi Ana i otpi još jedan gutljaj.

Ne sviđa ti se ovo, je li, pomisli ona. Maksvejn očigledno nije navikao na žene koje se ne dive svakoj njegovoj reči. Izraz lica mu se promeni u učtivo mirenje sa sudbinom.

– Uživaj u piću, reče on. – Oprosti što sam te gnjavio. – Ustao je da ode.

Sranje, pomisli Ana, šta sad? Ako ode, ne smem da ga pratim, a ne smem ni da ostanem s njim ostatak noći. Razmišljaj.

– Biću ovde u petak uveče... ako hoćeš ponovo da me častiš, reče ona ne okrećući se ka njemu. – Oko pola devet. – Okrenula se. Možda je petak bio suviše daleko u Maksvejnovom rasporedu; možda je trebalo da predloži da se nađu sutra uveče. Ali ako Fabel prihvati ovu spontanu ideju, trebaće im vremena za pripremu plana i organizovanje podrške.

Maksvejn je ponovo nagradi jednim osmehom. – Biću ovde. Ali ovde sam i sada...

– Žao mi je – reče Ana. – Za večeras imam planove.

– Onda petak u pola devet.

Nije pokazivao želju da ode. Ana iskapi piće suviše brzo i alkohol joj opeče čitav put od ždrela do želuca. Opet nije dopustila da joj se to primeti na licu.

– Vidimo se onda.

Dok se udaljavala, osećala je na sebi Maksvejnove oči i u prolazu je pogledala Paula. Paul je taj signal dešifrovao kao: – Sada je u tvojim rukama. – Ustao je i prišao čeličnoj ogradi koja je opasivala podijum za igru prošavši dovoljno blizu Ane da joj omogući da uzme ključeve od kola koje joj je doturio, mada je nijedanput nije pogledao.

Ana je sedela zgrčena u kolima dva sata pre nego što je videla Maksvejna kako pešice odlazi natrag ka višespratnoj garaži na Trgu Špilbuden. S njim je bila jedna devojka, visoka privlačna plavuša, koja se priljublivala uz njega i kikota se ili ga ljubila svakih nekoliko koraka.

– Ahhh... – reče Ana samoj sebi. – Dakle, već si počeo da me varaš...

Videla je Paula na izvesnom rastojanju iza njih. Na Trgu Špilbuden bio je popriličan broj noćnih ptica i Paul se postarao da nekolicina njih bude između njega i mete. Ana utonu još dublje u sedište dok je Maksvejn sa svojim trofejnom prolazio kraj nje drugom stranom ulice da bi zamaknuo u višespratno parkiralište. Paul se svali kraj nje na sedište.

– Šta misliš? Da nastavim peške i motrim na njega?

– Ne. Mogli bismo da ga izgubimo na izlazu. Moramo da se uverimo da je ova s kojom se zabavlja stigla kući.

Paul se gorko nasmeja. – Dakle, opet je ispalo sranje. Gotovo je s tvojom tajnošću.

– Ne bih rekla da je to bio potpuni promašaj, uzvratila Ana sa samozadovoljnim osmehom. – Najzad, ugovorila sam sudar...

Sreda, 18. jun, 11.00, uprava policije, Hamburg

Fabelove oči, utonule u lobanju, bile su okružene tamnim kolutovima. Jedini trag napada bila je bronzano-ljubičasta masnica sa strane na vratu i ukočeni pokreti glavom, što ga je teralo da okreće ramena u pravcu u kojem je hteo da gleda. Pošto je dobio otpusnu listu u pola devet tog jutra, otišao je kući da tušem spere sa sebe bolnički miris i presvuče se. Poslednji sat proveo je čitajući dosije o tajnom zadatku Klugmana i Kramerove.

Prema dosijeu BND-a, cilj je bio prikupljanje obaveštajnih podataka o rivalstvu među bandama, a naročito o ukrajinskim povredama teritorija koje je kontrolisao Ulugbej. Dosije je sadržao naloge od Ministarstva pravde za prisluškivanje glavne zemaljske telefonske linije do tog stana. Nisu bili pomenuti ni video-oprema ni prislušni uređaji u samom stanu. Uloga Tine Kramer bila je da pruža podršku, prenosi potrebne materijale ili gotovinu i da

osigurava Klugmana od direktnih kontakata sa bilo kojom agencijom. I naredili su joj da noći u stanu posle svakog susreta s Klugmanom. Na taj način, ko god da je motrio na Klugmana, ne bi mogao da prati Kramerovu do BAO ili BND-a. Lični stan Kramerove nalazio se u Ajmsbitelu, dovoljno daleko od Sankt Paulija da se izbegne ma kakav slučajni susret s njom dok kupuje namirnice. Dobila je složene direktive kako da izbegne otkrivanje. Bile su uspostavljene četiri sigurne kuće. Svaki put kada bi se vratila u svoj stan posle susreta s Klugmanom, posetila bi jednu od njih i provela tamo bar jedan sat. Osim toga, u sigurnim kućama dobijala je materijale i novac. Kao ni Klugman, ni Kramerova mesecima nije viđana u nekoj saveznoj agenciji. Zamisao je bila da, ukoliko je neko prati, pretpostavi da ona posećuje klijente. Zato je išla zaobilaznim putem u Ajmsbitel, prolazeći kroz nekoliko kontrola protiv moguće prisмотрe i služeći se manevrima izbegavanja. To je značilo da je vrlo dugo putovala kući.

Sve ovo imalo je podtekst. Ona je zaista bila samo Klugmanov kurir, pa ipak, svaki njen pokret i svaka veza koja je vodila dalje od Klugmana bili su okruženi merama predostrožnosti. Paradoksalno, Klugman je znatno manje tajno manevrisao. Glavna mera zaštite bila mu je da živi svoj život. Bio je tako utopljen u svoj identitet šljama na rubu organizovanog kriminala i toliko odsečen od svog organa komandovanja da mu je maska bila neprobojna. Klugman je imao dve – životne linije: Tinu Kramer i svoj mobilni telefon. To nisu bile samo linije komunikacije, one su mu pružale uporište; preko njih je ostajao u vezi sa svojim pravim ja i sa stvarnim ciljevima misije.

Bilo je još mnogo pojedinosti o Ulugbeju i kriminalnoj organizaciji Varasova, kao i o drugim sporednim pitanjima. Ali nije bilo dovoljno materijala o novoj grupi, o takozvanom – Top timu, mada je Folker priznao da je operacija organizovana upravo zbog njih. Ni transkripti snimljenih razgovora iz tog stana nisu otkrivali ništa značajno. Nešto je nedostajalo.

Folker mu je obećao punu istinu; lagao je.

Fabel je zamolio Venera da okupi sve na brifingu u glavnoj kancelariji Odeljenja za ubistva. Dok je izlazio iz svoje sobe, bio je svestan da su pogledi svih članova tima uprti u njega. Ispravio se koliko je mogao i pokušao da se kreće življe u meri u kojoj je za to bio sposoban. U kancelariji se čuo tihi žagor, a Paul Lindeman je telefonirao. Fabel sačeka da on završi razgovor i dvaput oštro pljesnu dlanovima.

– Dobro, ljudi, šta imamo? Marija?

Marija Kle je sedela kraj ugla stola. Imala je skupu bledoplavu bluzu i elegantne sive pantalone. Teški crni grumen automatskog pištolja izgledao je sasvim neumesno na njenom kuku. Uzela je tablu sa štikaljkom na kojoj su bile beleške.

– Pronašla sam jednog člana 'Hrama Asatru'... izvesnog Bjorna Jansena. On drži nekakvu nju ejdž radnju u četvrti Šancen. Takode je vlasnik odinističkog, to jest, asatru veb-sajta ili kako biste već to nazvali...

– Vreća govana – predloži Verner. Razleže se smejućkanje, koje se odmah razbi o stenu Marijinog poslovnog nastupa.

– Kako god bilo, našla sam ga upravo preko tog veb-sajta, nastavi ona. – Kada sam ga pitala za 'Hram Asatru', bez oklevanja i otvoreno je priznao da je član – izgleda da je jedan od 'velikih sveštenika'. Tvrdi da je sve potpuno legalno i opisuje asatru kao 'slavu života'. Dogovorila sam se da se nađem s njim u petak, u deset sati.

– Poći ću i ja. – Fabel se okrete Verneru. „Još nešto o Maksvejnu?

Na Venera je bio red da prelista beleške. – Džon Andreas Maksvejn... – Kao i ostali u Odeljenju za ubistva, Verner nije mogao da prelomi jezik i izgovori meko anglosaksonsko – u Maksvejnovom prezimenu. – Rođen 1973. u Edinburgu, u Škotskoj. Otac mu je ortak u jednoj edinburškoj firmi korporativnih revizora. Majka mu je Nemica iz Kasela, u Hesenu. Privatno se obrazovao u jednoj od onih snobovskih britanskih škola i diplomirao je matematiku na... – Verner se mučio s nazivom, – Univerzitetu Heriot-Vot. Takođe je diplomirao napredno primenjeno računarstvo na Hamburg-Harburškom tehničkom univerzitetu ovde. Stalno je nastanjen u Nemačkoj, ali nije podnosio zahtev za državljanstvo. Maksvejn radi za Ajtelovu izdavačku grupu. Međutim, nije službenik. Radi za njih po ugovoru kao IT konsultant.⁴⁴

– Savršeno za slanje kodirane elektronske pošte, reče Ana.

Fabel, koji je sedeo na ivici Vernerovog stola, razmišljao je o tome glave spuštene na grudi. Brzo ju je ponovo digao kada mu je oštar bol probo vrat tamo gde ga je Sloven pritisnuo. – Nastavi, Verneru.

– Nije kažnjavan ni ovde ni u Velikoj Britaniji. Čak ni za prekoračenje brzine. – Verner spusti beleške i načini grimasu koja je govorila da je to sve. – Ana, šta je s prismotrom? Imaš li nešto da izvestiš?

Ana i Paul se zgledaše. Fabel duboko i lagano uzdahnu.

– Dobro, Ana... da čujemo.

Ona opisa događaje od protekle noći.

– Dobro... – Fabelovo lice je izražavalo krajnje zaprepašćenje. – Ti kažeš da je rezultat vaše prismotre bio taj da si se s metom dogovorila... *da dođeš na sastanak*.

– Šta da kažem? Tako je kako je.

Fabel se uspravi. – Milo mi je što smatraš da je to zabavno, komesarko Volf.

– Čuj, šefe, ovo može da upali. Mogu da se povučem iz tima za prismotru i ispalim Maksvejna... S druge strane, mogu da se sastanem s njim i verovatno saznam o njemu više nego što bismo otkrili za mesec dana osmatranja.

Fabel je gledao sitno devojačko lice ispod sloja šminke, vitku prkosnu priliku, i osećao je da mu se želudac grči od nelagodnosti. – Ne sviđa mi se to, Ana. Ne želim da se izlažeš opasnosti... ali razmisliću.

Paul Lindeman frknu kao da je okusio nešto odvratno i baci olovku na svoj pisaći sto. Fabel se nije obazirao na njega, ali je odlučio da će, ako Ana sama ne izabere Paula, insistirati da on vodi tim za podršku: Paul bi štitio Anu po cenu sopstvenog života.

– Želim da sastaviš operativni plan i da me to danas čeka na stolu, nastavi Fabel. – I ako ne bude držao vodu, nećemo da se upuštamo u to. I, Ana, hoću da budeš ozvučena. Hoću da tim za podršku tačno zna sve šta se dešava.

– Au... – Ana načini grimasu razočaranosti. – Pokušavaš da sputaš moj stil? – Onda shvati da njena šala nije naišla na razumevanje. – Kako ti kažeš, šefe.

Fabelu se činilo da mu neki obruč steže glavu. Oči su ga pekly od jarkog golog osvetljenja u kancelariji Odeljenja za ubistva. Pogledao je na ručni sat: bilo je skoro pola jedan; novu dozu sredstva za ublažavanje bolova smeo je da uzme tek kroz jedan sat.

– Šta imamo o Angeliki Blim? – upita Fabel trljajući slepoočnice. Znamo li nešto više o njoj? – Proučio sam njenu kompletnu radnu istoriju, saopšti Verner. – Ističu se dve zanimljive pojedinosti. Znaš li za onu izložbu u Bremenu?

Fabel klimnu glavom, zainteresovan kakva bi mogla da bude moguća veza.

---

⁴⁴ IT konsultant, tj. Savetnik za informacionu tehnologiju (prim.prev.)

– Dakle, pre nego što je promenila karijeru i kvalifikovala se za postavljanje bombi u Alsterarkadama, Marlis Mencil je radila kao novinarka i karikaturista i satiričar u levičarskom časopisu *Cajtgajst*. Angelika Blim je bila u istom časopisu. Njen dečko je u to vreme bio urednik.

– Jesu li Mencilova i Blimova bile prijateljice?

– To još ne znam. Nadao sam se da ćemo ti i ja razgovarati s tadašnjim dečkom Blimove kako bismo to saznali.

– Ne verujem da je za tako nešto potrebno da idemo zajedno, reče Fabel zbunjeno.

– Oh, mislim da jeste. – Gruba topografija crta Vernerovog lica lako se promeni i usta mu se razvukoše u iskrivljen osmeh. U stvari, ne bih se iznenadio ako i načelnik policije izrazi želju da pođe s nama.

– Zašto?

– Ljubavnik Angelike Blim u to doba... ukupno četiri godine... bio je jedan mladi advokat levičar i novinar sa političkim ambicijama. Zove se Hans Šrajber.

Fabel se zablenu u Venera. – Nije valjda *onaj* Hans Šrajber? Prvi gradonačelnik?

– Bas taj.

Fabel diže obrve.

– Šta si još saznao?

– Blimova je imala dobru prijateljicu zaposlenu u Radio NDR-u. Eriku Kesler. Razgovarao sam s njom telefonom. Malo je razdražljiva, ali smrt Blimove ju je vrlo uzбудila. Izgleda da zna nešto, ali ne mnogo, o onome na čemu je Blimova radila. I s njom sam ugovorio sastanak.

– Bilo šta o čoveku koji me je napao u stanu Blimove?

– Bojim se ništa, šefe... A nije da nisam tražio.

Ostatak brifinga odnosio se na planiranje pojedinih razgovora i raspodelu zadataka. Fabel je već privodio sastanak kraju kada mu je mobilni zazvonio. Odmah je prepoznao glas.

– Sačekaj malo.

Fabel odvoji telefon od uva i obrati se svom timu. – U redu, narode, obaveštavajte me o svakom novom elementu u svim pravcima istrage. – On ode u svoju kancelariju, zatvori vrata za sobom i opet prinese uvu mobilni telefon.

– Mahmute, gde si bre, čoveče? Razboleo sam se od brige. Slušaj, mani sva raspitivanja o onim Ukrajincima ili ubijenoj devojci. Znamo ko je ona bila i opasno je za tebe da se uplićeš...

– Znam, Jane. Mislim da je malo kasno za upozorenja. I bez toga uvek pazim da budem neupadljiv. Ovo zvuči kao rečenica iz lošeg filma, ali mislim da me prate. Pritajiću se za neko vreme. Ipak, potrebno mi je da proveriš jedno ime.

– Koje?

– Vitrenko. Vasilij Vitrenko. Mislim da je možda poznat i kao pukovnik Vitrenko.

– Šta je s njim?

– On je sam đavo, Jane.

Sreda, 18. jun, 15.00, Hamburška luka, Hamburg

Leto je stiglo u Hamburg i temperatura je skočila. Paul, Verner i Fabel su skinuli sakoe, a Marija je sela na nizak zid pored stolova visokih do lakata, prekrstila noge u elegantnim pantalonama i zakačila isprepletane prste oko

kolena dok joj se sunce presijavalo na svetlosivoj svilenoj bluzi. Futrole i ručno oružje zaključali su u prtljažnik Fabelovog kabrioleta BMW i da nije bilo Vernerovih grubih crta i Aninog neopank stila, mogli su da prođu kao grupa korporativnih advokata koja je svratila u snek-štan na dokovima.

Pošto ih je uvek veseli Dirk poslužio hladnim pivom, pri čemu je Fabel po navici izabrao jever, okupili su se tako da su ih dva stola delila od dvojice lučkih radnika, koji su bili jedine mušterije osim njih.

– Naš prijatelj Folker zatajio nam je mnogo toga iako je obećao da će otvoriti karte, reče Fabel. – Dobio sam više podataka od svog nezvaničnog izvora nego od mašinerije savezne obaveštajne službe. – Svako je znao da Fabel ima lične, zaštićene dostavljače, kao i svi oni, i niko ga nije pitao ko je izvor novih informacija. – Moram da kažem da nisam siguran u kojoj je meri to direktno vezano za našu istragu, ali element opasnosti postoji makar na periferiji ovog slučaja. Vrlo je verovatno da su ti ljudi ubili Klugmana. A gotovo je sigurno da su likvidirali Ulugbeja da bi preuzeli njegovu vezu s narko-mafijom iz Kolumbije.

Niko se nije oglasio. Fabel je otpio gutljaj jevera i proguta dva analgetika.

– 'Top tim', kako ih Folker zove, čine bivši članovi Specnaza. To nisu naše uobičajene siledžije. Moj dostavljač tvrdi da su svi veterani iz Čečenije i Avganistana, a da ih predvodi pukovnik Vasilij Vitrenko. Taj čovek je tako ozloglašen da je dovoljno da mu se pomene ime pa da se ostale bande Ukrajinaca usu. Niko nije siguran je li Vitrenko uopšte ovde, ali se zna da je 'Top tim' sastavljen od oficira koji su služili pod njegovom komandom. Nemam pojma šta je taj tip uradio, ali zbog glasina o njegovoj svireposti nikome se ne rizikuje, čak ni u slučaju da nije ovde.

– Je li moguće da iza onih ubistava 'krvavog orla' stoji Vitrenko?, upita Marija.

– Sumnjam. Svenov sin vidi u sebi neku vrstu germanskog svetog ratnika. Vitrenko je stranac. Ali verujem da su on ili grupa koja se njegovim imenom služi kao sredstvom zastrašivanja bili prava meta operacije Klugmana i Kramerove. Obezbeđenje i mere preduzete protiv otkrivanja govore da su imali posla s visokoorganizovanim i profesionalnim protivnicima. Da je situacija drukčija, mogli bismo da se obratimo Odeljenju za organizovani kriminal da interveniše, ali Folker tvrdi da ova grupa ima veze u hamburškoj policiji. Zato ovaj podatak zadržavam u našoj petorci.

– Zaboga, Jane..., Verner zatrese glavom. – Ne veruješ valjda ozbiljno u to sranje?

– Neću ništa da rizikujem. Prema Folkerovim rečima, ti ljudi su u Ukrajini prošli kroz specijalnu policijsku obuku. I, budimo iskreni, ima elemenata u našim redovima koji ne mogu da se odluče jesu li vojnici ili policajci. Ne mogu da tražim pomoć čak ni od Folkera. On je otvoreno govorio o 'Top timu', ali je uporno ostao pri tvrdnji da je na njegovom čelu neko bezimen i bezličan. Ako je moja veza bila u stanju da mu sazna ime, vraški sam siguran da je to mogao i BND. Osim toga, od Folkera sam dobio cenzurisani dosije u kojem se umanjuje važnost 'Top tima'. Želim da u hamburškoj policiji posebno potražite nekoga ko ima zvanične, poluzvanične ili nezvanične veze sa ukrajinskim obaveštajnim službama. Marija, možete li za to da se postarate Verner i ti? Znam da ste oboje pretrpani poslom, pa neću da zahtevam da to stavite u vrh liste, ali važno je da se to uradi. I za boga miloga, budite diskretni.

Marija klimnu glavom.

– Diskrecija je moj zaštitni znak, reče Verner i sve petoro se glasno nasmejaše.

Sreda, 18. jun, 19.00, Blankeneze, Hamburg

Blankeneze leži zapadno od Hamburga, na severnoj obali Elbe. Strma obala izdiže se nad rekam u vidu stepenastih terasa, a ukrašavaju je zelene grude lišćarske šume. U ovoj oblasti dopadljive ribarske kućice pomešane su s velikim i elegantnim vilama iz devetnaestog i s početka dvadesetog veka. Dok su kućice prijatno šćućurene jedna uz drugu, vile izbegavaju razmetljivost i svoje severnonemačko dostojanstvo čuvaju iza skromnih zaklona drveća i prostranih vrtova. Savremena arhitektura se u ograničenoj meri probila u Blankeneze, ali vrlo probirljivo i ne vređajući ukus. Iz tih razloga moglo se smatrati da su u pravu oni koji su ovaj kraj proglasili najprivlačnijim predgrađem. Ribare i zanatlije, zaslužne za osobenost i draž Blankenezea, odavno su zamenili preduzetnici, medijske ličnosti i pripadnici klase koju čini menadžment multinacionalnih kompanija u Hamburgu.

Verner se javio Eriki Kesler u njenu kancelariju u Radio NDR-u na Putu Rotenbaum, ali ona je izričito tražila da te večeri razgovaraju u njenoj kući u Blankenezeu. Mada mu je u slepoočnicama neprekidno tutnjalo, Fabel je kazao Verneru da želi da pođe s njim.

Fabel je morao sebi da stvori sliku Angelike Blim. Morao je da razume njene pobude i kuda su je one odvele. Svi urednici i agenti koji su redovno autorizovali novinarske radove Blimove ponavljali su isto: ona nikada nije otkrivala prirodu svojih istraživanja dok članak ne bi bio spreman za objavljivanje. Ostala je još Erika Kesler, koja je Angeliku Blim poznavala još sa univerziteta i jedina joj bila nekakva prijateljica.

Erika Kesler je bila producent u NDR-u, a njen muž ortak u kompaniji koja je producirala televizijske reklame. Savremena kuća na tri nivoa u kojoj su stanovali odražavala je visinu zajedničkih prihoda i ubedljivo svedočila o tome da se bave traženim zanimanjima. Muž Keslerove, nizak, elegantan čovek u *Armani* pantalonama, u bluzi od kašmira s V izrezom i sandalama koje su glasno lupkale po podnim pločicama od terakote, odveo ih je na balkon pokriven drvetom, koji se nadnosio nad strmu padinu vrta.

Videvši pogled koji se pružao s balkona, Fabel je odmah zaključio da je to podiglo vrednost kuće za pola miliona. Primetio je da i Verner, obično ravnodušan prema estetici, nemo upija panoramu. Kuća Keslerovih dizala se na jednoj od terasa, dosta udaljena i iznad puta Blankeneze štrand. S balkona, Fabel i Verner su neometano gledali preko Elbe: od širokih pešćanih plaža koje su oivičavale reku, preko šumovitog srpa na pešćanom ostrvu i prirodnom rezervatu Nes koji deli Elbu na dva kanala, i dalje, do Altes Landa, na južnoj obali reke. Elba je bila istačkana belim trouglastim platnima desetina jedrilica. Samo je jedan veliki dugačak tanker podsećao da osnovna funkcija reke nije zabava nego trgovina.

Za oko nedelju dana Fabel je video dosta impresivnih nekretnina – Jilmazovu veliku gospodsku kuću, Maksvejnovo moderno potkrovlje i stan Angelike Blim u modernističkom duhu dvadesetih godina – ali nijedan od tih prostora nije u njemu izazvao zavist. Ova kuća jeste: svojim opuštenim ali elegantnim stilom, položajem i čudesnim pogledom koji je mogao da se meri sa pogledom iz njegovog stana. Osim sebe, zamislio je ovde i svoju bivšu ženu Rehatu i njihovu ćerku Gabi. Ta pomisao unela je gorčinu u njegovu zavist i gotovo je omrznuo Keslerove. Okrenuo je leđa pogledu.

Erika Kesler, koja je izašla na balkon, bila je bezmalo oličenje glečerske lepote, koju je remetila jaka, skoro muška vilica. Njene nebeskoplave oči bile su ledene, a položaj glave odavao je nadmenost. Strog izraz ublažavala je fina

pepeljastoplava kosa, koja je u mekim uvojcima slobodno padala oko lica. Nosila je belu pamučnu bluzu sa zaobljenim izrezom i pantalone od lanenog platna, širokih nogavica. Mahnula je rukom ka garnituri naslonjača od čvrstog drveta koje su delovale vrlo solidno, i sela. Verner i Fabel su se smestili preko puta nje. Odmah po dolasku pokazali su svoje značke her Kesleru; Erika Kesler ih je sada pitala može li da vidi njihove isprave i pažljivo je pregledala obe lične karte, prenoseći pogled sa fotografije na lice i u jednom i u drugom slučaju.

– Hteli ste da me pitate za Angeliku? – upitala je najzad, vraćajući im lične karte.

– Da, odgovori Fabel. – Znam da vas je sigurno potresla smrt frau Blim... i način na koji se to dogodilo... i uveravam vas da ne želimo da vam nanosimo još bola, ali da bismo našli ubicu, moramo da saznamo što više o frau Blim.

– Reći ću vam koliko mogu. Angelika nije spadala u osobe... – Frau Kesler je prekinula za trenutak tražeći pravu reč, ...u osobe koje *sepooveravaju*. Nikada se nije mnogo otkrivala.

– Ali bile ste bliske prijateljice? – upita Verner.

– Bile smo prijateljice. Upoznala sam se sa Angelikom na univerzitetu. Dobro smo se slagale. Bila je bistra i privlačila je muškarce, a tada su to bile najznačajnije preporuke.

– Kakva je bila? – upita Fabel.

– Za vreme studija ili posle?

– I jedno i drugo.

– Dakle, Angeliku nikada ne bih nazvala bezbrižnom osobom. Uvek je ozbiljno shvatala studije i bila je politički vrlo osveščena. Dva-tri puta smo zajedno išle na odmor. Jednog leta smo radile u vinogradima u Španiji. Sećam se da smo pri povratku posetile baskijsku regiju i stigle u Gerniku – znate, mesto koje je Pikaso ovekovečio na onoj slici. Sećam se da smo posetile memorijal žrtvama stradalim 1937, kada je legija Kondor bombardovala grad po naređenju Hitlera, koji je činio uslugu Franku. Jedna starica je čula da govorimo nemački i počela da nas grdi zbog onoga što smo *mi* uradili njihovom gradu. Ja sam joj otvoreno rekla da to nema veze sa mnom, da sam rođena punu deceniju posle rata, ali Angelika se zaista uzбудila. Otišla bih tako daleko da kažem da je to predstavljalo značajan događaj u razvoju njene političke svesti.

– Kažete da je bila politički opredeljena. Verovatno je naginjala levici?

– Nesumnjivo levici. Ali ne marksistima, pa ni blizu toga. Bila je liberalna u duši. I ekološki svesna. U jednom trenutku pridružila se Zelenima. Posle ponovnog ujedinjenja, kada je Stranka zelenih ušla u savez sa raznim opozicionim grupama iz Istočne Nemačke i obrazovala Savez 90/Zeleni, mislim da se čak zanosila idejom da se kandiduje za izbor u Bundestag.

– A zašto nije?

Frau Kesler skloni jedan zlatan uvojak i zadenu ga za uvo. Pogledala je preko reke. – Angelika je bila izvrsna novinarka i to je znala. Odabrala je da ostane izvrsna novinarka, umesto da postane osrednji političar. Osećala je da svojim pisanjem može više da doprinese socijalnoj pravdi i zaštiti prirodne sredine.

– Kada ste poslednji put videli frau Blim?, upita Verner.

– Ručala sam s njom pre dve nedelje. Četvrtog, mislim.

– Kako se ponašala? Je li pominjala nešto neobično?

– Ne. Ne, mislim da nije. Štaviše, bila je dobro raspoložena. Spremala se da kasnije po podne ode na doček onom nacističkom seronji Volfgangu Ajtelu.

– Ocu izdavača Norberta Ajtela?

– I bivšem oficiru SS-a i lideru takozvanog Saveza Nemačka za Nemce.

– Zašto se frau Blim interesovala za njega?

Ona prekrsti dugačke noge uz šuštanje lanenog platna. – Nije se izjašnjavala. Kao što ste verovatno već zaključili, Angelika je čuvala u tajnosti pojedinosti do kojih je dolazila prilikom istraživanja sve dok rukopis ne bi bio spreman za štampu ili za emitovanje. Pokušala je da me ubedi da s njom radim jedan dokumentarac za radio. U toj fazi mi je poverila samo da je o Ajtelu iskopala neku prljavštinu koja će ga diskreditovati u očima njegovih pristalica.

Mislim da je spomenula da je reč o špekulacijama sa građevinskim zemljištem.

– Je li bilo nagoveštaja da joj pretili opasnost zbog tog istraživanja?

Frau Kesler skupi veđe. – Mislim da joj to nije padalo na pamet. A ni meni. Ne sumnjate u Ajtelovu bagru, zar ne?

– Ne posebno. Je li radila još na nečemu?

– Znam da se zanimala za BATT 101. Ali ne mislim da je to bio neki krupan projekat.

Fabel se namršti. Za vreme Drugog svetskog rata i pre njega, Policijski rezervni bataljon 101 činili su obični, uglavnom sredovečni pripadnici radničke klase u Hamburgu, koji je smatran gradom sa najmanje nacista u Nemačkoj. Ti obični ljudi iz Policijskog rezervnog bataljona 101 masakrirali su 1942. blizu dve hiljade ljudi u Otvoku, u Poljskoj. Do završetka rata BATT 101 istrebio je više od osamdeset hiljada Jevreja i ostalih – nepoželjnih. Fabel se seti očiju kao sovuljage one starice, frau Štajner, stanarke na spratu ispod stana u kojem je ubijena Tina Kramer. Setio se stare crno-bele fotografije čoveka u uniformi Policijskog rezervnog bataljona.

– BATT 101? To bi se teško moglo nazvati aktuelnom temom.

Erika Kesler slegnu ramenima. „Ne znam. Možda je našla neki novi ugao. Govorila je nešto o poređenju sa akcijama sovjetske policije u Avganistanu i Čečeniji.

– Šta je s privatnim životom? – upita Fabel. „Je li frau Blim bila s nekim u vezi?

Odgovoru je prethodilo jedva приметно oklevanje. – Ne... mislim da u skorije vreme nije bilo nikog posebnog. Neko vreme bila je u vezi s jednim drugim novinarom. Paulom Torstenom. – Fabel zabeleži to ime. – Ali raskinuli su pre otprilike godinu dana. Mislim da od tada nije imala značajniju vezu.

Fabel se zagleda u arktičkoplave oči Erike Kesler. Odlučno je odolela njegovom pogledu. Umalo da joj upali, ali u onom deliću sekunda pre nego što je odgovorila suviše spremno i pri tome ga posmatrala suviše čvrsto, Fabel ju je prvi put uhvatio u laži. No, zašto bi Keslerova lagala o prijateljima Blimove?

– Znate li Marlis Mencil?

– Slikarku?

– Teroristu.

Keslerova se nasmeja, ali led u njenim očima još više zamrznu i očvrstnu. – Zar ne bi trebalo da kažemo: *bivši* terorista, koja je postala slikarka? Znam za nju, ali ne, lično je ne poznajem.

– Ali Angelika Blim ju je poznavala.

– Mislim da su jedno vreme bile koleginice.

– U *Cajtgajstu*, levičarskom časopisu. Mislim da ga je tada uređivao mladi Hans Šrajber. Frau Blim i on su u to vreme imali ljubavnu vezu?

– Mislim da jesu. Čini mi se da su neko vreme živeli zajedno – potvrdi Keslerova. Fabel opet otkri odbrambeni štit u njenom pogledu. Veština onoga ko vodi saslušanje nije samo u povezivanju izrečenog, istina i laži, već i u beleženju pauza, pokreta, otkrivanju pravca u kojem se usmeravaju oči. Fabela

prože uzbuđenje slično malom otkrovenju kada je prozreo tu vezu. Razmišljao je da li da je izazove, ali je odlučio da zasad ne otkriva ono što misli.

Ostatak razgovora nije doneo ništa značajno. Fabel zahvali Eriki Kesler što je odvojila vreme da ih primi, a ona klimnu glavom ljubazno, ili osorno, ili negde između. Ispratila je Fabela i Venera do vrata kroz popločani atrijum, koji je bio primetno hladniji za nekoliko stepeni od temperature napolju, na balkonu okrenutom ka jugu.

Fabel je imao teškoća da pronađe put za povratak u grad jer ga je složeni sistem jednosmernih ulica u Blankenezeu stalno terao da greši. Najzad je isterao BMW na put Elb.

– Pa, šta misliš? – upitao je Venera.

– Ona nešto krije. Rekao bih da je Blimova bila u vezi s nekim, a da je Keslerova pokušala da tog nekog ne meša u ovu priču.

– Baš to je i moje mišljenje. – Fabel počuta za trenutak. – Veneru, kako bi opisao Hansa Šrajbera, prvog gradonačelnika?

Verner se okrete ka Fabelu, zbunjeno se mršteći. Ali mogao je da ga vidi samo iz profila.

– Ne znam... valjda kao visokog čoveka. U skupoj odeći. Plavosede kose. Očigledno vežba... plećat je... Zašto?

Fabel se konačno okrenu ka Veneru. „A sada opiši čoveka koga je tvoj svedok video kako ulazi u zgradu u kojoj je stanovala Angelika Blim.

TREĆI DEO

OD ČETVRTKA, 19. JUNA

DO NEDELJE, 22. JUNA

Četvrtak, 19. jun, 10.20, Hamburška većnica, Hamburg

Načelnik kriminalističke policije Van Hajden reagovao je gotovo tačno onako kao što je Fabel predvideo. Gotovo, ali ne sasvim. Van Hajden je bio zgranut Fabelovim otkrićem da je prvi gradonačelnik Šrajber sada osumnjičen u ovoj najvažnijoj istrazi i Fabel je posmatrao svog šefa preko širokog stola u Van Hajdenovoj kancelariji na četvrtom spratu. Van Hajden se prosto sledio u svojoj kožnoj naslonjači i zurio je u ploču stola kao da su mu svi fizički pokreti obustavljeni kako bi usmerio energiju na vrtoglave misaone procese. Najzad, i to neočekivano, Van Hajden obeshrabreno diže glavu i upita Fabela šta sada da čine, kao da je Fabel rukovodilac, a on, Van Hajden, potčinjeni.

– Sredite da ga vidim – reče Fabel. „Da je posredi bilo ko drugi priveo bih ga... ali u ovom slučaju shvatam potrebu za, hm... da kažemo, diplomatijom.

– Kada želite da to učinite?

– Šrajber je viđen u blizini mesta poslednjeg zločina... ili bar neko ko veoma liči na njega... i sa žrtvom je imao... zajedničku prošlost. Nisam raspoložen da čekam sledeću 'povoljnu priliku' u njegovom dnevniku. Moram s njim da razgovaram sada.

– Prepustite to meni.

Van Hajden je telefonirao u Rathaus i očigledno je naišao na neki birokratski otpor. Pretnje koje je Van Hajden uputio sirotom administratoru na drugom kraju telefonske veze delovale su još opasnije, jer ih je izgovorio tihim, uzdržanim i hladnim glasom. Dobio je vezu sa Šrajberom. Razgovor je bio kratak i sadržajan. Šrajber je pristao da ih odmah primi u svom kabinetu. Van Hajden je zurio u telefon pošto je spustio slušalicu.

– Kao da je očekivao ovaj poziv. Imao sam utisak da mu je laknulo.

Rathaus je hamburška gradska većnica i sedište gradske vlade i jedna je od najimpresivnijih zgrada. Glavni ulaz u hamburški Rathaus nalazi se ispod kule sa satom i šiljatim vrhom koji se uzdiže visoko i dominira prostranim Trgom Rathaus.

Kada su Fabel i Van Hajden ušli u Rathaus, pred njima se ukazao ogroman glavni hol s kolonadama i tavanicom izdeljenom na mnogo svodova. Između dvadeset i trideset turista raštrkalo se po dvorani ili okupljalo oko osvetljenih staklenih vitrina koje su okruživale ogromne stubove. Načelnik kriminalističke policije se upravo spremao nešto da kaže kada se dvojici policajaca približio jedan zvaničnik u livreji.

– Rečeno mi je da vas dočekam, gospodo, i odvedem do gospodina prvog gradonačelnika.

Gradonačelnikova sala, dvorana koja se koristi za zvanične i ceremonijalne potrebe, nalazi se na drugom spratu Rathausa, pokraj glavne kule. Ali radne

prostorije hamburškog prvog gradonačelnika smeštene su u jugoistočnom delu zgrade, u prizemlju i na prvom spratu. Čovek je odveo Fabela i Van Hajdena u kabinet prvog gradonačelnika na prvom spratu.

Šrajber ustade kada su ušli u njegov kabinet obložen hrastovim panelom. Fabel primeti kroj Šrajberovog odela. Sa snažnih ramena prvog gradonačelnika opet je savršeno padalo odelo po italijanskoj modi. Ali Fabel je uočio i nešto što mu nije pristajalo tako besprekorno kao *Armani*: pokreti su mu bili pomalo nesigurni. Šrajber zahvali čuvaru i zamoli dvojicu policajaca da sednu. Fabel izvadi beležnicu i otvori je.

– Kažete da ovo ima veze sa Angelikinom smrću? – upita Šrajber.

Fabel je ćutao dve sekunde poštujući protokol, za slučaj da Van Hajden želi da vodi glavnu reč. Pošto je Van Hajden ostao nem, Fabel progovori:

– Vi ste izrazili veliku zabrinutost zbog ovih ubistava, gospodine prvi gradonačelniče...

– Razume se...

– I jasno ste stavili do znanja da želite da se istraga okonča što efikasnije i brže...

– Svakako...

Fabel reši da otvori karte. „U tom slučaju, da li biste mi objasnili zašto ste propustili da nas obavestite da ste posetili Angeliku Blim one noći kada je ubijena?

Šrajber uzvratil pogled Fabelu, ali bez neprijateljstva, povlačenja i snage u očima. Trenutak potom uzdahnu. – Zato što nisam želeo da budem umešan u sve ovo. U skandal. A možete da zamislite kako bi to štampa naduvala... – Šrajber pogleda u pravcu Van Hajdena kao da od njega očekuje razumevanje. Van Hajden ničim ne pokaza saosećanje.

– Her doktore Šrajberu, vi ste advokat, pa razumete svoja prava prema relevantnim odredbama Ustava, kao i to da vaši odgovori na naša pitanja o sad mogu da se koriste u dokaznom postupku.

Šrajberova široka ramena klонуše. – Da, razumem.

Fabel se nagnu napred i nasloni laktove na ručke hrastove stolice u obliku lavljih šapa. – I pretpostavljam da razumete da mene... da nas zabole za vašu zabrinutost zbog medija. Vi ste prikivali potencijalnu informaciju o seriji ubistava. Ubistava, moram da istaknem, za koje naglo postajete glavni osumnjičeni. Žene su iskasapljene – i to ne govorim metaforički – a vi se brinete zbog vaše slike u javnosti?

– Mislim da je gradonačelnik shvatio poentu, Fabele, primeti Van Hajden mirno i bez gneva.

– Ako ne budem zadovoljan vašim odgovorima, her doktore Šrajberu, uhapsiću vas na licu mesta, nastavi Fabel. – I verujte mi da ću vas iz Rathausa izvesti s lisicama na rukama. Dakle, očekujem da budete iskreniji nego dosad.

– Fabel se zavalil na stolici. – Jeste li vi ubili Angeliku Blim?

– Zaboga... ne.

– Šta ste onda radili u njenom stanu one noći kada je ubijena?

– Angelika je bila moja stara prijateljica. Povremeno smo se viđali.

Fabelovo lice ogrube. – Verovao sam da sam bio jasan, her Šrajberu. Možemo da razgovaramo ovde ili u upravi policije. I ako ne počnete da govorite istinu – i to punu istinu o svemu – onda nastavljamo na našem terenu, ne više kod vas. Počnimo od prave prirode vašeg odnosa sa frau Blim. Koliko ste dugo bili ljubavnici?

– Godinu dana. Možda malo duže. Kao što verovatno znate, bili smo intimni još davno. U to vreme zaprosio sam Angeliku, ali ona me je odbila. Godinama

smo ostali u prijateljskim vezama, a onda su nekako među nama ponovo sevnule varnice.

– Je li frau Šrajber znala za tu vašu vezu? – upita Van Hajden.

– Ne, gospode bože, nije. Karin nema pojma. Nijedno od nas dvoje nije htelo da je povredi.

– Vi, dakle, niste nameravali da napustite svoju suprugu? – upita Fabel.

– Ne. Bar ne zasad. Pomenuo sam to u početku, ali Angelika nije želela da živimo zajedno. Bilo joj je stalo do nezavisnosti i pretpostavljam da joj je ovakav odnos... pa, odgovarao. A, kao što sam već kazao, nismo želeli da Karin ili deca pate zbog nas.

– Čini se da to nije bila neka naročito duboka veza. – Šrajber se nagnu nad pisaći sto. Uzeo je olovku i zamajavao se s njom okrećući je među prstima. – Varate se. Voleli smo se. Samo što smo oboje bili.. – počutao je tražeći pravu reč, – ...*praktični*. Osim toga, uvek smo osećali da među nama nije sve završeno.

Fabel reši da se još jednom osloni na instinkt. – Jesam li u pravu ako kažem da je frau Blim želela da okončate vezu? – Šrajber se trgnu kao da ga je ujela pčela. – Kako ste...?

– Da li ste se zato one večeri popeli kod nje? – prekide ga Fabel. – Jeste li pokušavali da je nagovorite da promeni mišljenje o raskidu veze?

– Ne. Već smo se bili dogovorili da se više ne viđamo.

– Pretpostavljam da ste ranije noćili kod nje? – Šrajber klimnu glavom. – Kada su okolnosti dozvoljavale.

– Drugim rečima, kada ste svojoj ženi mogli da pružite uverljivo opravdanje.

Šrajber ovlaš slegnu ramenima, kao da se miri sa onim što je neizbežno.

– Dakle, pretpostavljam da ste imali neke stvari u stanu frau Blim i da ste ih uzeli one noći.

Šrajberove oči se lako raširiše. – Da... košulje, jedno rezervno odelo, sredstva za održavanje higijene i tako dalje... Kako to znate, za ime sveta?

– Sportska torba. Ili ste nešto skupljali u nju, ili ste nosili oružje kojim je izvršen zločin.

Baš ta sportska torba navela je Fabela da zamisli scenu: okončanje jedne veze; uklanjanje poslednjih ličnih predmeta iz stana. Fabel se sećao kako se i on poslužio jednom takvom torbom kada je napustio porodicu pre pet godina, dok je Renata nemo stajala, a Gabi spavala u svojoj sobi.

– Kada ste izašli iz njenog stana?

– Oko četvrt do devet.

– Bili ste tamo samo petnaest minuta.

– Mislim da je tako. Angelika je upravo izašla iz kupatila i imala je neka posla te večeri, pa sam samo pokupio ono što mi je pripadalo i otišao.

– Da li ste se prepirali?

– Ne... naravno da nismo. Naše dugotrajno prijateljstvo smatrali smo suviše dragocanim da ga odbacimo. Sve je proteklo vrlo civilizovano.

– I niste videli nikoga kada ste izlazili?

Šrajber malo razmisli, a onda odmahnu glavom. – Ne, ne mogu da kažem da sam nekoga video.

– Kada ste stigli kući? – upita Fabel.

– Oko devet i deset, devet i petnaest.

– I vaša žena to može da potvrdi?

– Morate li Karin da mešate u ovo? – Šrajberov glas je zvučao molećivo.

– Bojim se da ćemo morati ako je ona jedina osoba koja može da potvrdi da

ste se vratili u devet i petnaest. Autopsija frau Blim pokazuje da je ubijena oko deset uveče.

Šrajber je izgledao kao čovek koji je pažljivo, jakim nitima ušio svoj život, a sada gleda kako sve to puca po šavovima.

– I trebaće nam vaši otisci prstiju, her doktore Šrajberu – dodade Fabel.

– Mislim da možemo da sredimo da ih ovde uzme neki tehničar... – reče Van Hajden i pogleda Fabela kao da od njega traži dozvolu. – Diskretno.

Fabel klimnu glavom stavljajući mu na znanje da prihvata predlog. – Najbolje je da pošaljemo lično Braunera. Ja ću to urediti. – Fabel se opet okrete Šrajberu. – Verovatno ću u nekom trenutku imati još pitanja za vas.

Šrajber klimnu glavom. Nastade pauza.

– Ona prva žrtva, Ursula Kastner – verujem da je radila u nekoj službi hamburške vlade. Jeste li je poznavali?, upita Fabel.

– Naravno da sam je poznao. Radila je u našoj pravnoj kancelariji za ekološka i imovinska pitanja. Bila je angažovana na projektima kao što su Hafen Siti i plan oživljavanja Sankt Paulija. Dobro sam je poznao. Bila je izvrstan advokat.

– Jeste li s njom imali neku vezu osim profesionalne?

Šrajber ispravi ramena kao da pribira rasute ostatke svog dostojanstva. Trapezni mišići zategoše mu se ispod glatke tkanine *Armanijevog* odela. Mogao je tako da ih oblikuje samo upornim vežbanjem u teretani. Fabel je pretpostavljao da je Šrajber fizički vrlo jak. Dovoljno snažan da gonjen mahnitom potrebom da ubije silom otvori rebra nekoj žrtvi.

– Ne, her Fabele, nisam imao nikakav nedoličan odnos sa frau Kastner. Nasuprot utisku koji ste možda stekli o meni, nisam ni serijski ubica niti serijski preljubnik. O bračnu zajednicu ogrešio sam se jedan jedini put kada sam se upustio u ljubavnu vezu sa Angelikom. A to se desilo isključivo zbog toga što smo Angelika i ja bili bliski odranije. Nije bilo nikakve lične dimenzije u mom odnosu sa Ursulom Kastner... mada sam je ja upoznao sa Angelikom.

Zavladao je tajac dug kao večnost. Fabel i Van Hajden su se zgledali. Fabel je osećao peckanje elektriciteta. Najzad je Van Hajden prekinuo čini.

– Vi kažete da su se Angelika Blim i Ursula Kastner poznavale? Da je između njih postojala veza?

– Mislio sam da znate... pošto ih je obe ubila ista osoba, hoću da kažem.

– Prema našem saznanju, vi ste bili jedina karika koja ih je spajala, her doktore Šrajberu – reče Fabel. „A sada od vas čujemo da su njih dve održavale vezu?

– Da. Inicijativa da ih upoznam potekla je od Ursule. Rekla je da joj treba 'prijateljska veza u medijima za nezvanične informacije.

– Je li to uobičajeno?

– Nije. I nisam bio oduševljen tom idejom. Posumnjao sam da Ursula raspolaže nekom informacijom koju želi da plasira u štampu. Insistirao sam da mi kaže je li to nešto potencijalno štetno za hamburšku vladu. Uporno je tvrdila da samo želi savet.

– Jeste li joj poverovali?

– Ne. Mislim da nisam. Ali morao sam da joj verujem na reč. Osim toga, da je želela da cinkari nekoga iz gradske vlasti sigurno se ne bi obratila meni.

– Angelika Blim vam nikada nije rekla o čemu se radilo?

– Nije.

– Jeste li je pitali?

– Dvapat, ali bezuspešno. Onda sam odustao. Da ste poznavali Angeliku, razumeli biste.

– Koliko su se često sastajale?
– Ne znam. Ne znam čak ni da li su se sastale ijednom, osim na prijemu povodom *Nojer horizonta*, gde sam ih predstavio jednu drugoj. Možda su se sastajale redovno ili nikada, ili su samo razgovarale telefonom, ili komunicirale putem mejla. Jednostavno ne znam.

– Jeste li obe vi pozvali na taj sastanak?

– Ne, tamo su se zadesile... poslovno, da tako kažem. *Nojer horizont* je plan revitalizacije gradskih delova koji su izostavljeni iz velikih projekata kao što su Hafen Siti ili obnova Sankt Paulija, pa ipak može da se kvalifikuje za finansiranje iz saveznih ili državnih fondova, a možda i od Evropske unije.

Fabel je zurio kroz veliki kameni prozor lučnog oblika koji je gledao na Alsterflet i Alsterarkade. Trudio se da rasuđuje logično i metodično, ali misli su mu bile preopterećene uzbuđenjem koje je bilo blisko božanskom otkrovenju. Ranije nevezani tragovi sada su se spajali. Sudarali su se i varničili u Fabelovom mozgu. Dve od tri žrtve dolazile su u dodir jedna s drugom. A obe su bile povezane sa imovinskim pitanjima preko gradske vlade. On se opet okrete ka Šrajberu.

– Ko stoji iza inicijative *Nojer horizont*?

– Jedan privatni konzorcijum. Glavni akcionar je jedna podružnica Ajtelove grupe. Prijem je organizovao Norbert Ajtel. – Šrajber slegnu ramenima. – Bojim se da nisam neki Ajtelov obožavalac, ali grad ne sme sebi da dozvoli luksuz da ne podrži ma koju potencijalno korisnu inicijativu.

Još jedna veza. Još jedna varnica. – Mislio sam da je Ajtelova grupa poslovno ograničena na medijsku sferu.

Šrajber odmahnu glavom. »Ne, izdavaštvo je osnovna delatnost, ali Ajtel ima interese u desetak drugih oblasti. Jedna od njih je tehnologija obrade informacija. Druga je stambena izgradnja.

Fabel zamišljeno klimnu glavom. „Je li tamo bio i Ajtelov otac? Wolfgang Ajtel?

– Ne, nije bio. Tu podvlačim crtu... Ne želim da delim govornicu sa nacistom kao što je on, bez obzira na to koliko je blagotvoran finansijski efekat. Mislim da je zato ostao po strani... Uprkos javnom ispoljavanju solidarnosti, Norbert Ajtel je sasvim svestan da mu otac odmaže u ostvarivanju političkih ambicija.

– Sigurno vas je potreslo ubistvo Kastnerove.

– Najblaže rečeno. Bio je to užasan šok. Sećate li se ministra Huga Ganca?

Fabel klimnu glavom. Mogao je jasno da se seti Gancovog izribanog mesnatog i rumenog lica.

– Frau Kastner je blisko saradivala s her Gancom. Naročito u pitanjima ekologije i prostornog planiranja. Pružala je pravnu pomoć. Smrt frau Kastner veoma je potresla ministra Ganca. Mislim da se zato ponašao onako... *nadobudno* prilikom našeg poslednjeg susreta.

– Pretpostavljam da se sećate gde ste bili kada je frau Kastner nestala?

– Prisustvovao sam jednoj konferenciji o zaštiti prirodne sredine, u Rimu, odgovori Šrajber bez vidnih emocija. Zatim mu lice ozari zračak nade. – Tako je! Bio sam van zemlje kada je ubijena. I imam sto svedoka. A kada je ubijena druga žrtva?

– U ranim jutarnjim satima u sredu, četvrtog, reče Fabel.

Šrajber prelista rokovnik na svom pisaćem stolu. – Bio sam kod kuće, s porodicom. Oni to mogu da potvrde.

Izgledalo je da na Fabela to nije ostavilo naročiti utisak. – Sada me zanima samo ubistvo frau Blim. A vi ste tamo bili neposredno pre nego što je ubijena.

– Ali nemam veze s tim. Baš nikakve. – U Šrajberovom glasu oseti se prizvukprkosa. Očigledno ga je ohrabrilo saznanje da ima alibi za druga dva ubistva.

Fabel promeni temu. – Jeste li znali da je frau Blim pokušavala da lično stupi u vezu sa mnom?

– Ne... ne, nisam. Zašto, zaboga?

– Nemam pojma. Nisam imao priliku da joj uzvratim pozive – slaga Fabel. To je zvučalo bolje od priznanja da nije hteo da se bakće s njom.

– Verujete li da je mislila da je u opasnosti? Verujete li da vas je zato tražila? – Šrajber nije čekao odgovor. – Zašto mi nije rekla? Ako se bojala... zašto nije razgovarala sa mnom?

Fabel ustade. Van Hajden učini isto. – Nemam razloga za sumnju da je smatrala da je u opasnosti. Znam samo da je tri-četiri puta pokušala da razgovara sa mnom pre nego što je umrla. Ali ni u jednoj poruci nije nagovestila da joj preti opasnost.

Fabel pođe ka vratima ne rukujući se sa Šrajberom. – Kao što sam rekao, her doktore Šrajberu, imaću još pitanja za vas. I postaraću se da vam naš forenzičar uzme otiske prstiju.

Kada je otvorio teška hrastova vrata, Fabel se okrete Šrajberu. »Još nešto. Kada ste poslednji put sreli Marlis Mencil ili bili u bilo kakvom kontaktu s njom?

Šrajber se isprva iznenadi, a zatim malo zabrinu. – Bože... ne znam... prošle su godine. Nismo se sretali otkako smo saradivali u *Cajtgajstu*, a svakako ne otkako se spetljala s teroristima.

– Niste uspostavljali vezu s njom otkako je puštena iz Štutgart-Štamhajma?

– Ne. Apsolutno ne. – I Fabel je znao daon govori istinu. Isti služitelj u livreji otprati Fabela i Van Hajdena u glavni hol Rathausa. Sunce ih zaslepi kada su izašli na široki Trg Rathaus.

– I šta mislite?, upita Van Hajden.

– On nije naš čovek, reče Fabel, izvadi naočare za sunce iz džepa na grudima i stavi ih. – Moram da putujem u Bremen. Pre nego što odem, smem li da vas častim kafom u Alsterarkadama, načelniče?

Četvrtak, 19. jun, 14.20, Umetnička galerija Nordholt, Bremen

Fabel je računao da će do Bremena stići za sat i po, ali na pola puta saobraćaj na Al postao je gušći i sporiji. Gledajući autoput koji se protezao pred njim odlučio je da stavi CD u plejer: *Bleibt alles anders*⁴⁵ Herberta Grenemajera. Upravo je uključio ton kada mu je zazvonio mobilni. Bila je to Marija Kle; stigli su nalazi Klugmanove autopsije. Smrt je izazvao jedan metak koji mu je prošao kroz cerebrum i pretvorio u kašu produženu moždinu, a izašao je, kao što je Brauner rekao, iznad gornje usne, a ispod nosa. Po proceni, vreme smrti bilo je između 18.00 u petak, 13. juna i 6.00 u subotu, 14. Fabel je zaškrgutao zubima kada je saznao da je autopsija pokazala znake mučenja i prebijanja pre nego što je ubijen. Analizom su takode otkriveni tragovi amfetamina u Klugmanovoj krvi. Živeo je životom kakav se od njega očekivao. Na tajnom zadatku do kraja. I omanuo je.

Marija je dobila i balistički izveštaj. Brauner je bio u pravu. Košuljica metka pripadala je nestandardnom oružju. Fabel je ukratko preneo Mariji razgovor sa Šrajberom i zamolio je da s tim upozna Venera.

Saobraćaj se proredio. Fabel je prešao veći deo puta nego što je i sam bio

---

⁴⁵ Nem. Ostaje sve drugo (prim. prev.)

toga svestan. Vozio je sa uključenim automatskim pilotom; u mislima se pridružio policajcu na tajnom zadatku, koji je, još dok su ga mučili na nekom mračnom sarnotnom mestu, znao da ga čeka skora i neminovna smrt. Za tren se u mislima preneo onamo i oseti mučno treperenje u grudima. Osećaj za koji je bio ubeđen da je samo bleđa senka neizrecivog užasa. Saobraćajni znaci pokazivali su da je nadomak Bremen krajca⁴⁶ i izašao je sa autoputa A1 na A27, prema Bremenu.

Umetnička galerija Nordholt nalazila se kraj samog glavnog – marktplaca⁴⁷ u Bremenu. Bila je smeštena u jednoj otmenoj zgradi iz poznog devetnaestog veka, s velikim isturenim prozorima na fasadi. Kada je Fabel ušao, Marlis Mencil je nadgledala kačenje jedne svoje slike. Imala je oko pedeset godina; bila je obučena u dugu tamnu suknju i komotan crni žaket s naramenicama. Vrhovi kratko podšišane smeđe kose bez sjaja bili su ofarbani. Nosila je male četvrtaste naočare u žičanom okviru. Više je ličila na neku bibliotekarku nego na nedavno puštenog teroristu, pomisli Fabel idući kroz galeriju. Zastao je na pola puta. Goli beli zidovi galerije bili su prekriveni ogromnim platnima. Pošto ih je već video u izložbenoj brošuri, Fabel je bio svestan njihove bizarne sličnosti sa prizorima iz ubistava – krvavog orla. Ali nije bio spreman za moćni vizuelni utisak koji su ostavljala ova umetnička dela. Svako platno je bilo visoko dva metra, a široko metar. Boje su prosto vrištale s radova u živom sirovom koloritu. Potezi četkice bili su energični i samouvereni. Svaka slika je bila dvodimenzionalno nasilje. Fabel stiže do male grupe.

– Frau Mencil?

Ona se okreće ka Fabelu. – Da? – Tanke usne razvukoše se u ućtiv osmeh.

– Da li bismo mogli malo da popričamo? – Fabel joj pokaza ovalnu značku Kripa.

Osmeh joj nestade s lica. – Ovo zaista postaje zamorno. Otkako su me pustili, posećuju me iz gotovo svake nemačke službe bezbednosti. To počinje da liči na uznemiravanje.

– Nije u pitanju službena poseta...

– Oh? U tom slučaju, ne znam treba li uopšte da razgovaram s vama. – Ona se okrenu.

– Frau Mencil – reče Fabel, „ja sam glavni kriminalistički komesar Jan Fabel. Bio sam policajac koji je učestvovao u pucnjavi na pristaništu 1983...

Mencilova je za trenutak stajala leđima okrenuta Fabelu. – Vi ste ubili Gizelu?

– Nisam imao izbora. Ona je već pucala u mene i spremala se da puca ponovo. Molio sam je da stane, ali... – Fabelov glas utihnu.

– Bila je još dete. – Mencilova se okrenu da ga pogleda.

– Nije mi ostavila nikakav izbor. Ubila mi je kolegu i već je ranila mene, uzvratila Fabel bez i trunke gorčine. – Pozvao sam je da baci pištolj, ali ona je ponovo nanišanihala u mene. – Govoreći, Fabel je još jednom video Gizelu From na kraju pristaništa, s blistavim pištoljem koji joj je isprva visio u mršavoj devojačkoj ruci kao neki teret na užetu, a onda se zaljuljao da otvori vatru. Dvapat ju je pogodio. U lice. Sećao se njene ružičaste pank frizure kada joj se glava trgla unazad a telo palo u luku. Bio mu je to najgori dan u karijeri. U životu. I nikada ga neće zaboraviti.

---

⁴⁶ Nem. *Kreuz* – raskrsnica, saobraćajna petlja. (Prim. prev.)

⁴⁷ Nem. *Marktplatz* – pijačni trg. (Prim. prev.)

Marlis Mencil je posmatrala Fabela. Nije ga gledala neprijateljski. Fabelu se činilo da razmišlja o onome što je kazao. Okrenula se dvojici pomoćnika koji su joj pomagali da okači slike. – Izaći ću zakratko. Ostale ćemo razmestiti kasnije. – Zatim se obrati Fabelu: – Mislim da treba da razgovaramo na nekom drugom mestu.

Kafana se nalazila tik pored bremenske ulice Katarine. Celom dužinom pružao se šank uglačan do visokog sjaja. Osoblje iza šanka neprekidno je stavljalo poslužavnike s belim čajem ili džezve i šolje s kafom na uglancani šank. Vazduh je bio bogato ispunjen aromom sveže mlevene kafe. Kelneri u crnim pantalonama i prslucima, s belim keceljama vezanim oko struka, uzimali su poslužavnike i nosili ih za stolove gostiju. Usluživanje se odvijalo u umirujućem ritmu.

Fabel i Marlis Mencil izabrali su sto kraj prozora. Mencilova je sela leđima okrenuta hrastovom panelu, a Fabel preko puta nje, s pogledom na ulicu prema Marktplacu. Ona izvadi paklo francuskih cigareta i posle trenutka predomišljanja ponudi Fabela. – Ne, hvala. Ne pušim. – Ona se osmehnu i pripali cigaretu. Duboko je uvukla dim, digla glavu i nagnula je u stranu, a zatim dunula lako iskrivivši usta da dim ne bi otišao ka Fabelu.

– Stekla sam tu naviku u zatvoru, primetila je ne bez gorčine u glasu. – Kako mogu da vam pomognem, her Fabele?

Kelner se stvori kraj njihovog stola pre nego što je Fabel stigao da odgovori. On naruči šolju čaja, a Mencilova crnu kafu.

– Hteo sam da vas pitam za vaše slije, reče Fabel pošto je kelner otišao.

Mencilova se osmehnu. – Policajac koji voli umetnost? Ili sam prekršila neka pravila civilnog društva koja određuju veličinu platna?

Fabel ispriča Mencilovoj o ubistvima i kako joj platna upadljivo evociraju prizore s mesta zločina. Upitao ju je zna li za smrt Angelike Blim i ona potvrdi. Čitala je o tome u novinama.

– Kada ste poslednji put videli frau Blim?

– Nisam je videla od pre hapšenja. Sedamdesetih godina zajedno smo radile u jednom časopisu. Zvao se *Cajtgajst*.⁴⁸ U to doba smatrale smo da je naziv vrlo prikladan, ali iz današnje perspektive zvuči tako predvidljivo. Zašto pitate? Jesam li osumnjičena zato što vas moje slike podsećaju na... – ona se namršti shvativši značaj onoga što je upravo izgovorila, „...na sirotu Angeliku...”

– Ne, frau Mencil, niste osumnjičeni, reče Fabel, ne otkrivši joj da je Marija, na njegov zahtev, već proverila gde se nalazila u vreme ubistava. Još se nalazila u zatvoru kada je stradala Ursula Kastner, a bila je na prijemu u galeriji kada je ubijena Blimova. – Jednostavno, postoji uznemirujuća sličnost između onoga što vi slikate i prizora ubistava. Posredi je verovatno čista slučajnost, ali ne bih odbacio mogućnost da je ubica video vaše slike i ugledao se na njih. Uobičajeno je za serijske ubice da 'nameštaju' svoje žrtve. U ovom slučaju možda imamo primer da život imitira umetnost.

– Ili tačnije, da smrt imitira umetnost. – Mencilova duboko uvuče duvanski dim. Fabel primeti žutomrke tragove nikotina na njenim prstima. – Jezivo, reče ona. Kelner se pojavi sa čajem i kafom.

– Jeste li primili neku... pa, čudnu poštu u vezi s vašim radovima? Posebno mejlove? – upita Fabel.

Mencilova slegnu ramenima. – Samo ono što biste očekivali. Mnogo pisama u kojima mi poručuju da mi je mesto i dalje u zatvoru, da ću goreti u paklu zbog svojih zločina, da je gnusno što se pretvaram da nešto stvaram kad sam sposobna samo za uništavanje. I tome slično. Osećanja koja verovatno i vi

---

⁴⁸ Nem. Duh vremena *Zeitgeist* (prim. prev.)

delite, her glavni komesaru.

Fabel izbegnu taj mamac. – Ali ništa što biste opisali kao nastranu ili neumesnu reakciju na vaše slike?

Mencelova malo razmisli. – Ne, u stvari, ne. Mada se pre dve-tri nedelje ovde u galeriji odigrala jedna nemila scena. Pojavio se Wolfgang Ajtel sa svitom novinara i TV ekipama i počeo da bulazni kako nemam pravo da izlažem svoja dela; nazvao me je ubicom i kriminalcem i osuđivao me što koristim boje nacionalne zastave. Nacistička svinja.

Fabel je usvojio ovu informaciju. Još jednom je pomenuto Ajtelovo ime. – Jeste li bili prisutni kada se to desilo?

– Ne. Mislim da mu je to podrilo plan. Želeo je da se sa mnom nađe licem u lice pred kamerama.

Fabel je pijuckao čaj. Mencelova okrete glavu ka svetlosti i pogleda kroz prozor. Fabel primeti da nepristrasna dnevna svetlost otkriva sivilo njene kože.

– Zašto ste radile ono što ste radile? Zašto ste sledile Svensona?

Pitanje iznenadi Fabela gotovo isto koliko i Mencelovu. Ona ga zbunjeno pogleda kao da pokušava da otkrije da li se iza tog pitanja krije zlobna namera. Onda slegnu ramenima.

– Bilo je to drugo vreme i drugo mesto. Verovale smo u nešto i verovale smo u nekoga. Karl-Hajnc Svenson je bio neverovatno snažna ličnost. I virtuoz manipulacije.

– Da li ste ga zato sledile s takvim... pa, fanatizmom?

– Fanatizmom! – Mencelova se tiho i gorko nasmeja. – Da, u pravu ste. Bile smo fanatici. Umrle bismo za njega. A većina od nas i jeste.

– Za njega? Ne za svoja uverenja?

– Oh, tih dana smo bile ubeđene da u Nemačku donosimo svetsku socijalističku revoluciju; da smo vojnici koji se bore protiv kapitalističkih naslednika nacističkog šinjela. – Ona duboko uvuče još jedan dim cigarete. – Činjenica je da smo sve bile Karl-Hajncovo roblje. Zar se nikada niste zamislili nad činjenicom koliko je žena bilo u našoj grupi? Mladih žena? Posle sudenja štampa nas je nazivala 'Svensonov harem'. Istina je da smo sve spavale s njim. Sve smo bile zaljubljene u njega.

– Mnogo je ljudi umrlo zbog vaše devojačke zanesenosti. – Fabel nije mogao da sakrije ogorčenje koje mu je izbijalo iz glasa. Sećao se dvadesetpetogodišnjeg Franca Veberna, oženjenog i oca osamnaestomesečne bebe, koji je ležao ustreljen na ulici. I sećao se Gizele From kako lagano tone u mračne vode Elbe.

– Zaboga, zar mislite da ja to ne znam? – uzvratila Mencelova. – Imala sam petnaest dugih godina da razmišljam o tome dok sam ležala u ćeliji Štutgart-Štamhajma. Morate da shvatite kakvu je on *vlast* imao nad nama. Zahtevao je bespogovornu odanost. To je značilo potpuno odričanje od porodica, od prijatelja, od svakog normalnog i razumnog uticaja. Čule smo njegov i samo njegov glas. On nam je bio majka, otac, brat, drug, ljubavnik... sve. – Činilo se da je strast delom ponovo planula u njoj, a onda je utrнула. – Bio je đubre i manipulator.

Mencelova pripali novu cigaretu na opušak stare. Fabel ponovo primeti žute tragove na njenim noktima.

– Je li Gizela bila fanatik kao i sve ostale?

Tuga ispuni osmeh Mencelove. – Veći od ostalih. Karl-Hajnc joj je bio prvi ljubavnik. Bila je prosto opijena njime. Tačno je ono što ste ranije rekli. Nije bilo druge nego da pucate u nju. Karl-Hajnc ju je programirao da ubija. Vi ste bili samo instrument koji joj je doneo smrt; on je bio inženjer.

– Ne razumem jedino zašto. – Fabel je bio iskreno zbunjen. – Zašto je

Svenson... zašto ste osećale potrebu da radite to što ste radile? Sta je bilo tako strašno u našem društvu da ste morale da mu objavite rat?

Mencelova počuta pre nego što je odgovorila: „To je nemačka bolest. Nedostatak istorije. Nedostatak jasnog identiteta. Pokušaj da se utvrdi ko smo mi, do đavola. To nas je dovelo do nacizma. To nas je pretvorilo u laž Amerikance posle rata; kao što zabludelo dete pokušava da se popravi tako što podražava roditelje. Prezirale smo ultrakapitalističku banalnost koja sve svodi na kokice. Objavile smo rat društvu mediokriteta. – Ona se cinično osmehnu. – I mediokriteti su pobedili.

Fabel je sedeo i zurio u svoj čaj. Znao je kako mora da glasi sledeće pitanje. Već je znao i odgovor, ali morao je da pita.

– Je li Svenson zaista mrtav?

Svenson je navodno poginuo u pucnjavi prilikom neuspelog atentata na tadašnjeg prvog gradonačelnika Hamburga. Jedan metak koji je ispalio policajac pogodio je rezervoar Svensonovih kola i izazvao eksploziju i požar. Svenson je izgoreo. Policija nije uspela da pribavi njegov zubarski karton, neophodan za utvrđivanje identiteta. Svenson, okoreli terorista, godinama je brisao svaki trag o svom postojanju iz zvaničnih dosijea.

Marlis Mencel ne odgovori odmah. Umesto toga, zavali se na stolici i uvuče dim cigarete gledajući Fabela kao da ga procenjuje.

– Da, her Fabele. Karl-Hajnc je umro u onim kolima. Uveravam vas u to.

Fabel joj je verovao. – Bolje da se vratim u Hamburg, reče. – Žao mi je što sam vam poremetio dan.

– Ili vam je jednostavno žao što remetite prošlost? Tamo mi je mesto: u vašoj prošlosti. Baš kao i Gizeli. – Ona počuta. – Jeste li saznali ono po šta ste dolazili, her Fabele?

Fabel se osmehnu dok je ustajao. – Čak i ne znam po šta sam došao. Nadam se da će vaša izložba biti dobro primljena.

– Stvaralačko delo. Neka vrsta pokajanja za rušilačka dela u kojima sam učestvovala. Podesan kraj, mislim. Vidite, her Fabele, ovo je moj debi i finale. – Mencelova istrese još pepela u pepeljaru na stolu.

– Oprostite? – Fabelovo lice je odražavalo zbunjenost.

Marlis Mencel diže cigaretu i pažljivo se zagleda u nju. – Bolujem od raka, her Fabele. – Gorko se osmehnula. „U završnom stadijumu. To je jedan od razloga što su me oslobodili ranije. Ako ste ovamo došli da tražite neku vrstu pravde, to je sve što mogu da vam ponudim.

– Žao mi je, uzvratil Fabel. – Zbogom, frau Mencel.

– Zbogom, her glavni kriminalistički komesaru.

Četvrtak, 19. jun, 18.00, Pezeldorf, Hamburg

Vraćajući se iz Bremena Fabel je telefonirao u Odeljenje za ubistva. Zamolio je Mariju da mu prikupi sve podatke o Volfgangu Ajtelu do kojih može da dođe. U Odeljenje nisu stigli nikakvi novi izveštaji, pa joj je Fabel rekao da će doći na posao tek izjutra. Prekinuo je vezu i pozvao isti broj, ali je tražio da mu prebace vezu na Braunera, koji mu je kazao da otisci Šrajberovih prstiju odgovaraju drugom skupu nadenom u stanu Angelike Blim. Za promenu, postojanje ovih otisaka oslobađalo je sumnje osumnjičenog više nego što ga je teretilo. Da je Šrajber bio ubica, učinio bi sve da obriše tragove koji bi ukazivali da je bio u tom stanu. A Svenov sin ni na jednom mestu zločina nije ostavio ništa što bi ih odvelo makar i korak dalje.

Fabel je imao rezervisano mesto u podzemnoj garaži u ulici u kojoj je stanovao, nešto dalje od kuće. Parkirao je automobil baš kada je prošlo osam sati. Izašavši iz kola prepleo je prste na potiljku i proteglio se da mu ukočenost leđa i zamor malo popuste. U tom času primetio je dvojicu krupnih muškaraca iza sebe. Okrenuo se i instinktivno posegnuo za pištoljem. Oba čoveka su se osmehnula i umirujućim pokretom podigla ruke. Obojica su bili crnokosi, jedan s gustim kovrdžama, drugi prave zalizane kose. Kovrdžavi je uz to imao nepraktično velike i guste brkove. Bilo je očigledno da su Turci. Kovrdžavi prvi progovori:

– Molim vas, her Fabele... ne želimo neprijatnosti i nismo hteli da vas prepadnemo. Šalje nas her Jilmaz. Rado bi razgovarao s vama. Sada, ako vam odgovara.

– A ako ne?

Kovrdžavi slegnu ramenima. – To, naravno, zavisi isključivo od vas. Ali her Jilmaz nam je rekao da vam poručimo da ima nešto što može da se pokaže kao važno u vašoj istrazi.

– Gde je on?

– Mi ćemo vas odvesti do njega... – Osmeh kovrdžavog postade širi, ali se Fabel zbog toga nije osetio nimalo sigurnije. – Ako vam to ogovara.

Fabel se osmehnu i odmahnu glavom. – Uzeću svoja kola i pratiću vas.

Dvojica gorila su imala polo koji ih je čekao napolju, i Fabel ih je pratio kroz grad. Odveli su Fabela u rejon Harburga. Fabel se javio u Odeljenje za ubistva i obavestio Venera da ide na sastanak s dostavljačem, ali mu nije rekao da je to Jilmaz. Verner je bio spreman da mu odmah pošalje kompletan tim za podršku, ali Fabel mu je rekao da pričeka i da će ga zvati ponovo čim sazna gde je mesto sastanka.

Folkswagen s Turcima skrenuo je u mali blok industrijskih i komercijalnih zgrada, projektovanih bez mašte. Zaustavio se ispred jednog širokog i niskog skladišta. Magacin je bio sagrađen sedamdesetih ili osamdesetih godina i jarkocrvena boja se ljuštila sa spoljnih metalnih cevi, što je predstavljalo jedini ustupak arhitektonskoj modi tog perioda. Dok su dva Turčina izlazila iz kola, Fabel je telefonirao Verneru i javio mu gde je.

– Čuvaj se, Jane, opomenu ga Verner.

– Sve će biti u redu. Ali ako se ne javim za pola sata, šalji konjicu.

Fabel isključi mobilni i iziđe iz svog BMV-a. Kovrdžavi mu ispod gustih brkova uputi osmeh blistav kao far i otvori jedna vrata kojima je bilo potrebno farbanje, baš kao i cevima. Fabel pokretom potvrdi da je sve u redu; pustio je da dva Turčina uđu pre njega.

Skladište je bilo malo ali krcato sanducima s hranom, obeleženim nalepnicama na jeziku za koji je Fabel pretpostavljao da je turski. Pregradni zid, delom prozor ojačan žičanom mrežom, a delom gips-karton ploča, pružao se duž jedne strane zgrade; gledao je na parkiralište. Ova pregrada je magacinski prostor odvajala od kancelarije. Kroz staklo glavne kancelarije Fabel je video Jilmaza, koji je tamo sedeo sa dvojicom. Jedan je izgledao kao turski siledžija; drugi je bio mali prljavko u uflekanom kaputu, šivenom po uzoru na vojne uniforme. Žutilo lica i upale oči ukazivali su na narkomana.

I dalje iskežen, kovrdžavi otvori vrata Fabelu, ali ne uđe s njim u kancelariju. Jilmaz ustade, neusiljeno se osmehnu i pruži Fabelu ruku, koju ovaj prihvati.

– Hvala što ste došli, her Fabele. Žao mi je što ovaj posao ne obavljamo na nekom prikladnijem mestu, ali mislim da je najbolje da se ponašamo neupadljivo. Imam... tačnije, moj prijatelj ovde ima neke važne informacije za vas. Kao što vidite, ispunio sam obećanje, her glavni komesaru.

Fabel pažljivo pogleda čoveka koji je ličio na malog hrta. Kao i većini zavisnika, godine mu je bilo teško odrediti. Fabel je znao da možda ima samo dvadeset i koju. No isto tako, mogao je da bude na pragu šezdesete. Fabel je primetio da mu je jedna jagodica natečena i još bezbojnija od okolne kože. Imao je krastu od skorene krvi oko jedne nozdrve.

– Je li vam dobro? – upita Fabel.

– Pao sam niz stepenice, odgovori omaleni čovek visokim grlenim glasom i ozlojeđeno pogleda turskog siledžiju.

– Ovaj... *gospodin*... je Hanzi Kraus, reče Jilmaz. – On ima neke informacije... štaviše, dokaze... koje želi da vam predoči. – Jilmaz klimnu glavom Turčinu koji se naslanjao na jedan pisaći sto. Turčin posegnu iza leđa i izvuče zavežljaj od prljavih krpa. Pažljivo je odvio krajeve i ukazao se blistavi automatski pištolj kalibra devet milimetara, zlatne boje. Ram pištolja je bio kitnjasto obrađen, a na njemu je ćiriličnim pismom bila ugravirana reč OOPT 12. Ispod toga je latinicom bilo utisnuto MADE IN UKRAINE.

– Her Kraus želi da ovo preda kao materijalni dokaz u slučaju ubistva Hansa Klugmana, reče Jilmaz. – Izvinjava se zbog odlaganja... nameravao je da ga preda, ali mu je to potpuno iščilelo iz glave.

– Gde ste ovo našli? – upita Fabel Hanzija Krausa.

Kraus prenese pogled s Jilmaza na drugog Turčina, pa na Fabela. »U bazenu. Bio sam tamo kad su onog tipa roknuli u glavu.

– Vi ste očevidac ubistva Hansa Klugmana?

Kraus klimnu glavom.

– Jeste li videli ubice?

Kraus je oklevao. Turski siledžija se pomeri na pisaćem stolu, a kožna jakna mu zaškripa. Kraus ga kratko pogleda i opet klimnu glavom.

– Da li biste ih prepoznali?

– Da. Jedan je bio stariji, drugi mlađi. Obojica su izgledali jebeno opasni. Mlađi je građen kao Arnold Švarceneger. Taj mlađi je skinuo onog tipa.

Fabel dade znak drugom Turčinu, koji mu predade pištolj. Fabel ispruži dlanove i prihvati oružje kao da drži vruće pečenje na rukavici za bezbol. MADE IN UKRAINE. – Jesu li bili stranci? Da li ste ih čuli da govore na ruskom ili nekom drugom jeziku?

– Ne... odnosno, da. Čuo sam ih, ali ne, nisu bili stranci. Bili su Nemci. Matori je drndao da je ceo kraj usran. Žvakao je nešto o tome da je tamo dovodio devojkicu kad je bio mlađi. Garant nisu bili Rusi.

– A šta je s pištoljem? Gde ste ga našli?

– Bacili su ga u kantu za smeće. Kad su otišli, izašao sam i izvadio ga.

– Pratili ste ih?

– Bacili su pištolj u kantu za smeće u hali s bazenom.

– Nisu se potrudili da ga sakriju?

– Pa, nisu se pretrgli. A nekoliko metara od bazena nalazi se kanal. Bilo im je, izgleda, svejedno bće li ga neko naći ili ne.

– Ili su možda želeli da bude nađen... – primeti Jilmaz.

– Čini se da je tako, složi se Fabel. – Ubice Nemci – ukrajinsko oružje. Reklo bi se da su pokušali da nas navedu na pogrešan trag. – On se okrete Hanziju. – Potrebno mi je da dođete u upravu policije i date potpunu izjavu. I treba da pogledate fotografije nekih kriminalaca; da vidimo možete li da identifikujete onoga ko je pucao.

Hanzi Kraus klimnu glavom. Nije izgledao presrećan zbog toga, ali se ponašao kao neko pomiren sa sudbinom, ko zna da se sranja događaju. I to

obično njemu.

Fabel spusti šaku na Krausov prljavi vojnički kaput. – Čujte, Hanzi, ne mogu da vas nateram da to uradite. A ne može ni her Jilmaz ni bilo ko drugi... – On oštro pogleda drugog Turčina, koji mu nezainteresovano uzvratila pogled. – Vaše svedočenje će biti valjano samo ako ga date bez prisile i pošteno.

Kraus se gorko nasmeja. – Živite u lepom svetu, her glavni komesaru... Daću vam izjavu.

Fabel povede Krausa napolje ka svojim kolima. Jilmaz ih je pratio do vrata. – Zahvalan sam vam na ovoj pomoći, her Jilmaze – reče Fabel bez licemerstva.

Jilmaz se široko osmehnu i slegnu ramenima kao da tome ne pridaje važnost.

– Ali nadam se da razumete da vam to neće doneti nikakve povlastice kod mene, nastavi Fabel. – Vaš sam dužnik, ali nikada ne bih kompromitovao zakon ni sebe da vas izvlačim iz nevolja.

– Od početka sam to znao, nasmeja se Jilmaz. – Ne očekujem ništa za uzvrat. To je problem kad imate posla s poštenim policajcem. Molim vas jedino da izostavite moj udeo iz Hanzijeve izjave.

– Taj kompromis mogu da napravim. Još jednom hvala. Zbogom, her Jilmaze.

Dok se vraćao u upravu policije, Fabel je celim putem držao otvoren prozor ne bi li ublažio uticaj Hanzijevog kaputa na presvlake u svojim kolima. Pošte su tamo stigli, Fabel predade Hanzija Verneru i reče mu da naruči nešto iz kantine da bi njihov gost jeo. Ipak, gledajući Krausa, Fabel zaključila da će morati da ga puste relativno skoro: sve je češće kolutao očima i unezvereno gledao tamo-amo kao progonjena životinja. U pokretima mu je bilo i neke nervozne žestine. Fabel je znao da Hanzi mora da se ufiksa i da im ne ostaje mnogo vremena da iz njega izvuku informacije.

Po povratku u kancelariju Fabel raščisti svoj pretrpani sto, složi sve fascikle na jednu gomilu na podu i pomeri u stranu tastaturu i miša. Pronašao je beležnicu velikog formata na dnu fioke svog pisaćeg stola i listao je dok nije otkrio jednu praznu stranicu. Dok je stavljao beležnicu na sto, iz sećanja mu je spontano isplivala slika stana Angelike Blim. Setio se raskrčenog stola za kafu, s kojeg su bili uklonjeni predmeti da bi joj omogućili nesmetan tok ideja. Ponovo je osetio grižu savesti pomislivši na ženu koju nikada nije sreo, ali koju je sada tako intimno upoznao i koja ga je tako uporno zvala da razgovaraju.

Prvo je zapisao ime Angelike Blim. Odmah do njenog stavio je ime Ursule Kastner. Zatim Tine Kramer. Povukao je vertikalnu crtu i podelio stranicu na dva dela, tako da su imena tri žrtve ostala na jednoj strani. Na drugoj je ispisao imena Hansa Klugmana i Džona Maksvejna. Još jedna uspravna crta. Zatim je ispisao ime koje mu je spomenuo Mahmut, Vasilij Vitrenko.

Pola sata kasnije Fabel je imao šest vertikalnih kolona imena, datuma i ključnih podataka. U zaglavlju svake kolone stajalo je jedno od šest imena s kojima je započeo. Najoskudnija je bila kolona na čijem je vrhu bilo ime Vasilija Vitrenka. Fabel je iscrtao sve moguće veze, podudarnosti i dodirne tačke. Rezultat je bio sažetiji pregled onoga što je već bilo na tabli događanja. S tim što u ovoj prepravljenoj radnoj kopiji nije bilo viška informacija. Fabelov cilj je upravo bila sama ta aktivnost: novo sabiranje i preusmeravanje misli; prilika da kartografiše pređeni put. Jedno ime je redovno iskrsavalo u polovini kolona: Ajtel. Prva žrtva, Ursula Kastner, bila je makar površno umešana u projekat *Nojer horizont*, čiji je većinski deoničar bila Ajtelova grupa; nije bilo poznate veze s drugom žrtvom, Tinom Kramer; treća žrtva, Angelika Blim, poznavala je mlađeg Ajtela, intervjuisala je starijeg Ajtela i, prema iskazu

njene prijateljice, Erike Kesler, pripremala je tekst koji bi u negativnom svetlu prikazao jednog ili obojicu Ajtela; Džon Maksvejn je radio za Ajtelovu grupu. Činilo se da Vitrenkova organizacija baca senku na čitav niz imena i činjenica. Klugman je pokušavao da se ubaci među Ukrajince, a s mesta zločina uzeto je ručno oružje proizvedeno u Ukrajini. Ali dželatati nisu bili Ukrajinci. Kraus je bio apsolutno siguran u to. Angelika Blim je skupljala materijal o aktivnostima bivših bataljona sovjetske policije i službe bezbednosti i verovatno ih poredila sa iskustvima hamburškog BATT 101 u vreme Drugog svetskog rata.

I, naravno, Fabel se obrukao dopustivši da ga razbije neki stariji građanin slovenskog porekla. Tvrdnja da je napadač znao šta treba da radi bila bi nedopustivo bleđa: očigledno je prošao obuku za vrhunske profesionalce. Fabel zaokruži Vitrenkovo ime. Nije imao pojma koliko je Vitrenko star. Je li taj stariji čovek mogao da bude Vitrenko?

Hans Šrajber, prvi gradonačelnik Slobodnog hanzeatskog grada Hamburga, bio je takođe sumnjiv. Poznavao je dve žrtve, jednu od njih intimno. I bio je poslednja osoba koja je Angeliku Blim videla živu – ako se izuzme njen ubica.

Fabel se zavalio na stolici, stavi šake na potiljak i zagleda se u stranicu kao da sa visine posmatra predeo koji istražuje. Morao je da razgovara sa obojicom Ajtela, ocem i sinom. Hteo je da vidi šta će proizići iz slutnji koje je imao u pogledu Maksvejna. Fabel nije bio uveren da je Maksvejn čovek koga traže, ali osećao je da kod njega nešto ne štima. Razmotrio je predlog Ane Volf za operaciju – sudar – u petak uveče. Bio je dobro razrađen, ali Fabela je i dalje brinulo što će se Ana naći tako blizu jednog osumnjičenog; i moraće dobro da pripaze da izbegnu tužbu za postavljanje klopke.

Fabel se toliko udubio u plovidbu zamršenim kanalima svojih misli da je poskočio na zvonjavu telefona. Zvao ga je Holger Brauner, šef tima forenzičara.

– Pa, Jane, mogu da potvrdim da zahvaljujući tebi život nikada nije dosadan. Doneo si vrlo neobičan komad naoružanja.

– Da li je ubistvo izvršeno tim oružjem?

– Da. Jeste. I, kao što rekoh, u Hamburgu se pojavio jedan vrlo, vrlo neobičan i zanimljiv primerak.

– Oh?

– To je FORT 12, tako treba da se pročitaju ona ćirilčna slova. Kalibra devet milimetara. U osnovnoj verziji pištolj ima komoru makarova devet sa osamnaest, puni se s dvanaest metaka, ispaljuje dvostrukom akcijom i koristi povratnu silu barutnih gasova. A evo sada šta je zanimljivo. To je oružje ukrajinske policije i snaga bezbednosti. – Fabel je razumeo ovaj podatak. Još jedna veza. Brauner nastavi: – Sovjetske tajne službe uzdale su se u pištolje makarov PM, ali posle raspada komunističkog bloka ukrajinske specijalne snage i službe bezbednosti tražile su nešto pouzdanije, pa su kupile češku mašineriju od fabrike 'Uherski Brod' i počele proizvodnju Pištolja FORT 12.

– I to je prihvaćeno isključivo u službenom naoružanju?

– Koliko je meni poznato, da. Tražio sam od Kapfa, našeg stručnjaka za balistiku i oružje, da iskopa još informacija. Osnovno je da to oružje koriste policija i službe bezbednosti, a ne vojska.

– Hvala, Holgeru. – Fabel prekide vezu i ponovo pozva Vernera u sobi za saslušanja. Niko se ne odazva. On ode u glavnu kancelariju Odeljenja za ubistva. Tamo zateče samo Mariju Kle.

– Jesi li videla Vernera? – upita Fabel. Marija odgovori da nije. – Idem kući. Ako vidiš Vernera, kaži mu da me pozove. Hoću samo da čujem kako se snašao s Hanzijem Krausom.

– Ostaje li dogovor da zajedno idemo na sastanak sa onim odinističkim

zanesenjacom? Sutra u deset pre podne.

– Jedva čekam.

Fabel je izašao iz Odeljenja za ubistva oko pola devet. Telefonirao je Suzani iz svojih kola. Ona je već jela, ali je pristala da se nađu u jednom baru u Ulici Milh. Pošto je prekinuo vezu, on spusti krov i ubaci album *Bapa* u CD plejer u automobilu. *Fortsetzung Folgt.*⁴⁹ Pojačao je ton i isključio mobilni. Noćas će sebi dati slobodno. *Feierabend.*⁵⁰

Petak, 20. jun, 10.00, Šancenfirtel, Hamburg

Šancenfirtel je deo Hamburga koji je uporno na glasu da je bezmalo propao, ali je ipak u vrhu društvenih kretanja. Veliki izbor restorana, barova i kafana u ovoj četvrti odražava multikulturni profil njenih stanovnika, a tu je i bogat izbor specijalizovanih prodavnica i radnji. Ipak, ovaj – kul – ambijent je prošaran sirotinjskim kućama za porodice imigranata, u kojima su životni uslovi ispod standarda. Veliki park Šternšancen i monumentalni Vasserturm⁵¹ preko dana privlače porodice, a noću narko-dilere i bili su poprište protesta pristalica urbane obnove iz redova srednje klase.

Trgovinsko preduzeće Bjerna Jansena bilo je stisnuto između jedne ulične tezge za ekspres kafu i suši bara pored Ulice Štrezeman. Na uskom, skućenom prostoru prodavao je knjige, rukotvorine i umetnička dela; sve je izgledalo polovno i nosilo je magloviti pečat nju ejdža.

Bjern Jansen baš i nije odgovarao Fabelovoj predstavi o Vikingu. Doduše, bio je plavokos, ali kosa mu je bila za nijansu-dve tamnija od Fabelove i pažljivo ali bezuspešno raspoređena da prikrije oznojenu rumenu ćelu. Jansen je bio nizak dežmekast čovek koji je savršeno govorio nemački, ali uz muzičku pratnju nepogrešivog danskog naglaska. Pokušaj da se Jansen zamisli kao pomahnitali ratnik sa čeličnim šlemom, koji skače s dugog broda i vitla vikinškom ratnom sekirom, bio je više nego smešan i fizički neostvarljiv.

Jansen je stajao za pretrpanom tezgom i pružao ruke preko gomile stvari kada se pojavio par policajaca. Bio je pritvoran tip i Fabelu nije promaklo da mu se pogledi vodnjikavih plavih očiju često krišom zadržavaju na Marijinim nogama i grudima. Ona ga ulovi u tome i uzvratu mu pogledom koji je rečito poručivao – smor.

– Her Jansene, osmehnu se Fabel učtivo. – Frau Kle, ova dama ovde, kaže mi da vi pripadate jednoj odinističkoj sekti i da biste mogli da nam pomognete u istrazi koju vodimo.

Jansen se takođe osmehnu i odmahnu glavom. Lice mu je izražavalo mešavinu zamora i popustljivosti. – Ne, ne, ne, her Fabele, ja sam *goti* – prvosveštenik – asatru *blota*. Ja propovedam prvobitni verski sistem severne Evrope.

– Neka je i tako. Rado bih čuo nešto o vašem verskom sistemu. Mi istražujemo ubistva koja sadrže ritualne elemente. Verujemo da su možda izvršena pod uticajem staroskandinavskih obreda.

– Uveravam vas, her Fabele, da je asatru vera miroljubivosti i sklada.

– Dve vrednosti po kojima su vikinški pljačkaši bili nadaleko poznati, primeti Marija podrugljivo podignuvši ton.

---

⁴⁹ Nem.: nastavak sledi. (Prim. prev.)

⁵⁰ Nem.: počinak, odmor, prestanak rada. (Prim. prev.)

⁵¹ Nem.: vodotoranj. (Prim. prev.)

Jansen se sada osmehnu njoj i nastavi: – Asatru je bio vera svih severnih i zapadnih germanskih naroda: Svera, od kojih su postali Svedani, Dana, od kojih su postali Danci, Angla, od kojih su postali Englezi, i brojnih plemena od kojih su postali Nemci. Muškaraca i žena, seljaka i ratnika, slobodnih ljudi i robova. To nije bila isključivo religija učesnika u pljačkaškim pohodima više nego što je hrišćanstvo bilo isključivo religija nacista. U svakom slučaju, poreklo reči 'Viking' nije jasno. Neki kažu da potiče od *vik*, što znači selo... da su vikinzi u stvari bili seljaci koji su se bavili trgovinom i odlazili da pljačkaju samo kad žetva ne bi bila dovoljna da podmiri potrebe naraslog stanovništva. Vera im se temeljila na prirodi više nego na ratu.

– Pa ipak su podnosili žrtve u krvi, reče Fabel.

– Da. I to se još čini. Zdela *hlaut* je posuda za *blot*. Danas je punimo medovinom i pijemo iz nje pre nego što je ponudimo kao uzdarje bogovima. *Blotje* staroskandinavska reč za 'krv'. U starim danima zdela *hlaut* punjena je krvlju zaklane životinje. Pogrešno je smatrati da je to bio varvarski ili neki izuzetan čin. Ljudi su klali životinju za *blot* isto kao što bi činili da prirede gozbu koju će podeliti s nekim posetiocem. Asatru ima mnogo *neposredniji* odnos prema bogovima i na njih se gleda kao na stvarne, žive elemente koji učestvuju u običnom, svakodnevnom životu.

– I žrtva više ne igra nikakvu ulogu u asatruu?

– Oh, da... i te kako. *Blot* je i dalje žrtveni obred. Ali u asatruu koncept žrtve je više u duhu davanja. Ponekad medovinom zalivamo tlo u slavu Majke zemlje. Vraćamo joj ono što nam je darivala. Naše žrtve i simboliku preuzelo je hrišćanstvo. Rimokatolička misa, na primer, ili žetveni praznici. A Uskrs je pokraden od boginje *Eostre*, koja se pretvorila u zeca i krila zlatna jaja u polju. Zato deca i danas idu u potragu za jajima.

– Imaju li žene neku ulogu u vašoj religiji? – upita Marija.

– Kako da ne, frau viši komesaru. – Jansenov osmeh zamalo se ne pretvori u pohotno keženje. – Žene su tvorci života. Asatru ih duboko poštuje i *blot* često vodi *gitija*, sveštenica, a ne *goti*.

Na Mariju ovo nije ostavilo utisak. „A kakav je to specijalni 'dar' koji žene treba da ponude?

– Ne razumem pitanje... – odgovori Jansen, ali izraz lica mu je govorio suprotno.

Fabel zavuče ruku u unutrašnji džep sakoa i izvadi kopiju fotografije čela Mihaele Palmer, snimljene u Gradskoj bolnici Kukshafen. – Mislím da je ovo runa *gebu*...

Jansen slegnu ramenima. – Mogao bi da bude i krst. Ili iks.

– Ovaj znak je bio iscrtan na čelu žrtve prisiljene da uzme učešće u nekom staroskandinavskom ritualu. Silovana je više puta, a počinioci su nosili maske jednookog bradatog lika.

Jansen se trže. – Votana... ili Odina... – On razmisli za trenutak. – Ko god da su ti ljudi, her Fabele, ne samo da su počinili strašan zločin nego su se ogrešili i o jednu miroljubivu, blagu veru. Za razliku od drugih religijskih sistema, asatru veruje da su slobode i prava pojedinca neprikosnoveni. Pomoći ću vam koliko god mogu. – Jansen pažljivije pogleda fotografiju. – Da... da... ovo bi mogla da bude runagebu. *Gebu* ima naročitu važnost za *blot*. Simbolizuje davanje i žrtvu. Kao što sam već kazao, ta dva koncepta su u bliskoj vezi.

– Vi tvrdite da niko od vaših sledbenika nije mogao da bude umešan u tako nešto?

– Ni u kom slučaju! To je izopačavanje naše vere. Baš kao što je crna misa izopačavanje katolicizma. – Jansen zastade kao da nešto razmatra.

– Šta je, her Jansene?

– Kružile su glasine... pre dve godine.
– O čemu? – Marijin glas je jasno odavao nestrpljenje. Fabel je brzo pogleda.

– U Hamburgu i okolini ima nekoliko asatru grupa. Svi mi delimo ista najšira uverenja i protivimo se svakoj njihovoj negativnoj ili nasilnoj interpretaciji. Ali kao i svaka druga religija, i ova ima svoju mračnu stranu. Pre dve godine pričalo se o nekoj izdvojenoj grupi. Bili su navodno malobrojni i čuo sam da izuzetno paze koga primaju u članstvo.

– I ta grupa se navodno opredelila za crnomagijsku stranu čitave ove... – Mariji je teško padalo da izgovori reč – ...*religije*.

Jansen klimnu glavom. – Izgleda da su se usredsredili na *sajdr*... To je šamanska tradicija u odinizmu. Pitali ste za ulogu žena u asatruu. Dakle, postoji tradicija prema kojoj su žene glavne učesnice u *sajdru*. Ali takva grupa se sastoji isključivo ili pretežno od muškaraca.

– Imate li neku ideju ko je učestvovao u toj grupi?

– Ne znam. Kao što sam rekao, u to vreme samo su kolale priče. Ali tvrdilo se da u grupi ima vrlo uticajnih ljudi. Čuo sam takode da je u to umešan neki stranac.

Fabel i Marija se zглеdaše.

– Može li ritualno silovanje da bude deo njihove ceremonije? – upita Fabel.

– Ne u tradicionalno legitimnom smislu. Ali jedan od elemenata *blotaje* koncept samožrtvovanja. Davanja sebe. Možda jeposredi neka izopačena interpretacija toga. Sigurno je da je runa *gebu* u vezi s 'darivanjem' ili podnošenjem žrtve. Recituje se kao *galdr* ili ritualno pojanje u vreme *blota*. Postoji i koncept *ond*. Označava ekstazu. U stvari, znači 'radost', ali nisu isključena ni zlonamerna tumačenja. Bar mislim. I ne poričem da su drevni vernici koji su to upražnjavali činili neka vrlo mračna dela. Jedan arapski posmatrač svedoči da je na sahrani jednog vikinškog poglavara video ženu koja je imala seksualni odnos sa sedam muškaraca pre nego što su je ukrcali na dugi brod i živu spalili sa telom plemenskog vode.

– Eto vam vaše miroljubive, blage religije, reče Marija.

– I hrišćani su na lomači spaljivali jeretike i takozvane veštice, reče Jansen, hladno se osmehnu i okrznu pogledom Marijinu bluzu. – Kao svaka druga filozofija ili religija, i asatru može da se zloupotrebi. Zaista ne znam jesu li priče o toj sekti bile istinite i ima li to kakve veze sa zločinom koji istražujete. Samo pokušavam da pomognem.

– I pomogli ste nam, her Jansene, reče Fabel i značajno pogleda u pravcu Marije. – Vrlo ste nam pomogli. Je li bilo nekih glasina odakle je došao onaj stranac'?

Jansen odmahnu glavom. – Žao mi je.

– Ili gde se ta grupa sastajala?

– Ne. Bojim se da nije. Navodno su bili vrlo tajanstveni.

– Još jednom hvala na pomoći, reče Fabel i pruži ruku Jansenu.

Jansen svečano obiđe oko tezge da bi ih ispratio. – I drugi put, reče. Otvorio je vrata oboma, ali mu je osmeh bio rezervisan isključivo za Mariju.

Ovamo su se dovezli Marijinim kolima, koja su ostavili parkirana iza ugla. Ona je daljinskim upravljačem isključila alarm, a Fabel zastade sa šakom na ručici vrata i preko krova pogleda Mariju.

– Šta je? – upita ona kao da se brani.

Fabel se osmehnu. – Her Jansen ti nije mnogo simpatičan... je li?

Marija se pretvarala da se ježi, iskrivila je lice i izustila *uuuh*.

– Šteta, reče Fabel ulazeći u kola. – A ja sam stekao utisak da se on baš zagrejao za tebe.

Marija nije odmah upalila motor. Izraz lica pokazivao je zamišljenost, a pogled joj je bio upravljen u neku nepostojeću tačku.

– Čudno je, zar ne?

– Šta?

– Što ljudi uvek posežu za nečim. Ponekad za nečim pakleno zastrašujućim.

– Misliš na izdvojenu grupu o kojoj je govorio Jansen? Periferni elemente perifernih elemenata.

– Da. Misliš li da Jansen zaista veruje u sve to sranje? I da muškarci siluju na takav način? I pri tom osećaju da imaju neko religiozno opravdanje?

Fabel skupi usne. – Sumnjam, Marija. Bar ne u nekoj razumnoj dobroj nameri. Što se Jansena tiče... možda. Kao što kažeš, ima toliko onih koji se hvataju za moralne slamke i pokušavaju da svom životu daju formu i sadržaj. Bez toga, svemir je mračan i usamljen.

Marija upali motor i istera kola na saobraćajnicu.

Petak, 20. jun, 12.00, uprava policije, Hamburg

Izgledalo je da je isključivi zadatak sekretarice Norberta Ajtela da onemogućava svaku vezu svog gazde sa spoljnim svetom. Najzad je prosledila Fabelov poziv, ali tek pošto je zapretio da će doći nenajavljen s timom policajaca i uhapsiti svakoga ko ih bude sprečavao.

– Da, her glavni kriminalistički komesaru... – Glas Norberta Ajtela je zvučao rasejano, kao da čita nešto mnogo važnije dok razgovara s Fabelom. – Šta mogu da učinim za vas?

– Rado bih došao na razgovor s vama... i vašim ocern, ukoliko je slobodan u isto vreme.

– Smem li da pitam u vezi s čim?

– Shvatio sam da ste poznavali Angeliku Blim?

– Oh... da... strašno je to što se desilo. Ali kako mi možemo da vam pomognemo? – Fabel oseti da sada ima punu Ajtelovu pažnju.

– Reč je uglavnom o proveri podataka.

– Ali moj otac nije poznao Angeliku. Mislim da su se sreli samo jednom i to vrlo kratko... Ne shvatam kako on može da vam pomogne.

– Pa, mislim da je bolje da o tome razgovaramo kad se sretnemo. Možete li da odvojite vreme danas po podne u pola tri?

– Pa... valjda, ali ne mogu da govorim u očevo ime. On nije zaposlen ovde. Ima sopstvene interese.

– To je sasvim u redu, her Ajtele. Ako je vaš otac sprečen, možemo da mu obezbedimo kola koja će doći po njega i odvesti ga u upravu policije... Ne bih želeo da ga izlažem neprijatnostima.

Pred ovom pretnjom Ajtelov glas zahladni i otvrdnu. – Videću šta mogu da učinim, reče i prekinu vezu.

Fabel je sredio da svima u Odeljenju za ubistva donesu ručak iz kantine. Bio je nestrpljiv da završi Anin brifing za sastanak s Maksvejnom te večeri. Ana je unela samo sitne promene u svoj prvobitni plan. Tražila je da se ekipa za podršku pojača s još dva policajca, čime je ukupan broj narastao na deset, ne računajući nju. Fabel je odobrio dodatno obezbeđenje na kojem je, kako je podozrevao, insistirao Paul Lindeman. Kao što se Fabel i nadao, Ana je odabrala Paula da predvodi timove za podršku. U klubu će biti dva policaj – ca; preostalih osam će se rasporediti na pet vozila. Glavno vozilo će biti dostavni kombi u kojem će se nalaziti dva teško naoružana pripadnika MEK-a, Paul i Marija, kao i elektronska oprema za prisluškivanje Aninog ozvučenja. Kombi

će služiti kao komandno mesto za praćenje aktivnosti i izdavanje narednja ostalima. Dva člana tima biće motociklisti, što će im omogućiti da ne zaстанu za brzim Maksvejnovim poršeom, a još dva automobila voziće pripadnici Odeljenja za ubistva. Sve u svemu, to je značilo da će Maksvejnovi pratioci moći neprekidno da se smenjuju kako ne bi izazvali sumnju, a ako on povuče pogrešan potez, policija će ga zaskočiti za nekoliko sekundi. Kao što je Van Hajden već naglasio, bila je to skupa operacija da bi se organizovala samo na osnovu Fabelove slutnje i Anine improvizacije na licu mesta. U okviru budžeta koji je Fabel mogao da pravda, bilo je to maksimalno obezbeđenje za ovakvu operaciju.

Posle brifinga Fabel je pozvao Anu, Paula, Venera i Mariju u svoju kancelariju. Ispričao im je za sastanak s Ajtelovima i zatražio da Marija i Verner pođu s njim.

– Želim da budemo brojniji od njih... ili bar da im pariramo, odgovori Fabel na pitanje zašto. – Očekujem da će biti prisutan bar jedan advokat. Samo želim da osete i našu brojnost. – Brauner je vratio Fabelu oružje kojim je Klugman ubijen, priloživši i potpuni izveštaj. Fabel je upoznao sve sa činjeničnim podacima o pištolju i onim što je Hanzi Kraus rekao o ubicama. Zatim je pozvao saradnike da o tome iznesu svoje mišljenje.

– Čini mi se da su želeli da pištolj bude pronađen, primeti Marija dobrovoljno. – A Kraus im je pomrsio račune jer se našao na licu mesta i prvi ga se dočepao. Neko je želeo da zaključimo kako su ga odradili Ukrajinci.

– Ali znali su da će to izgledati podmetnuto – reče Fabel.

– Samo zato što smo pronašli nekoga ko ih je čuo i može da potvrdi da su bili Nemci – reče Verner. Da nije toga, verovatno bismo zaključili da je pištolj ostavljen namerno, kao neka vrsta poruke... prihvatanje odgovornosti. – On se namršti. – Ima nešto čudno u vezi s Hanzijem Krausom, šefe.

– Sinoć sam mu uzeo celovitu izjavu i pregledali smo neke fotosijee. Onda sam ga odveo u kantu da jede. Ne znam koji ga je đavo spopao, ali odjednom je izjavio da mora da ide. Pitao sam ga kuda žuri, ali dobio sam nesuvisle odgovore. Obećao je da će se vratiti danas, ali kazao sam mu da mora da ostane još malo i nastavi da pregleda slike kriminalaca. Smestio sam ga za jedan sto i otišao do šanka – kad sam se vratio, već je bio otišao. Onda si me ti tražio telefonom... a ja sam se rastrčao da ga pronađem.

– Ali dao je izjavu? – upita Fabel. Verner to potvrdi. – Ne bih se brinuo zbog tog bekstva, Verneru. On je narkoman koji mora da podmiri svoju potrebu. Kada sam ga poslednji put video, već je izgledao kao da mu gori pod nogama. Privešćemo ga ako se ne pojavi. – Fabel se okrete Mariji. – Imaš li podatke koje sam tražio o Ajtelima?

Marija dade Fabelu fasciklu koju je nosila sa sobom. – Stariji Ajtel nije najprijatnija osoba za istraživanje. Sve moje zabeleške su unutra, ali da skratim... Wolfgang Ajtel ima sedamdeset devet godina. Poreklom je iz oblasti Pasau u gornjoj Bavarskoj. Bio je član Hitler jugenda do 1942, kada je pristupio SS-u. Kao većina esesovskih svinja, čini se da pati od selektivne amnezije, ali izveštaji, ako prihvatate da su pouzdani, govore da je počeo sa činom untersturmfirera – potporučnika – a u vreme kada su ga zarobili saveznici, bio je hauptsturmfirer, dakle, kapetan.

Fabel izvadi crno-belu fotografiju jednog naduvenog mladića, ne starijeg od dvadeset jedne godine, ali sa oholim stavom nekoga ko pokušava da deluje autoritativno. Nosio je esesovsku uniformu. Fabel je očekivao da mu na okovratniku vidi dvostruku munju, simbol SS trupa. Iznenada Fabelu pade na um da bi, da ju je video, opet gledao drevnu germansku runu. Runu *sig* – magijski znak za pobedu – prisvojili su nacisti i upotrebili je za dvostruko S,

oznaku zaštitnog ešelona. Ali na ovoj fotografiji je nije bilo. Umesto toga, na Ajtelovom desnom okovratniku bio je simbol goropadnog belog lava na crnoj pozadini. Fabel okrenu fotografiju ka Mariji: – Kakvo je sad ovo znamenje?

Marija se široko osmehnu. – To nas odvodi na zanimljivu teritoriju. Ne sumnjam da je posredi slučajnost, ali ovo je znak Četrnaeste grenadirske divizije SS-a. Poznate i kao *Division Galizien* – Galicijska divizija. Kao što znate, Galicija je bila istorijska oblast koja je obuhvatala deo današnje Ukrajine. Galicijska divizija SS-a bila je sastavljena od Ukrajinaca koji su u tome videli način da svoju zemlju oslobode od Staljina.

– Ukrajinski sastav, ali su oficiri uglavnom bili Nemci.

– Tako je. Jedan od njih bio je Ajtel. Posle poraza u bici kod... – Marija prekide da bi pogledala beleške, – ...kod Brodija, divizija se povukla u Austriju. Ajtel se tamo predao saveznicima u strahu da ne padne u ruke Sovjetima. Posle rata proveo je u zarobljeništvu četiri godine. Osnovao je uvozno preduzeće *Ajtel* u Minhenu 1956. i sredinom šezdesetih bio je multimilioner. Njegova sada pokojna žena bila je iz Hamburga, pa je 1972. premestio sedište firme ovamo. Pomogao je sinu da osnuje medijsku grupu *Ajtel* i pre deset godina prodao uvozno preduzeće *Ajtel* toj grupi. Ovaj potez omogućio mu je da se posveti 'političkoj' karijeri. Osnovao je BDD – *BundDeutschland-für-Deutsche*⁵² – 1979. godine. Bio je dosta nezapažen do pada Berlinskog zida i *Wende*.⁵³ Čaki od tada uživa slabu i sporadičnu podršku. Ukratko, prljav posao.

Fabel je zurio u Mariju kao da će mu to pomoći da obradi informacije koje mu je donela. Zatim reče: – Čudno je koliko se puta u ovom slučaju pojavljuje neka ukrajinska veza.

– Ovog puta, kao što rekoh, verovatno je posredi puka slučajnost, reče Marija.

Fabel slegnu ramenima. – Valjda. – On počuta. „A šta je sa sinom Norbertom?

– On je izdavač tabloida, s političkim ambicijama. Studirao je u Hamburgu i Hajdelbergu i osnovao je *Šau Mal!* uz očevu podršku i obilatu finansijsku pomoć. Kupovinom i sopstvenim rastom grupa *Ajtel* je prodrila u sve oblike medijskih komunikacija, uključujući internet...

– Zato im je potreban neko kao Maksvejn, prekide je Verner.

– Grupa takođe ima interese u tabloidnom izdavaštvu u Holandiji, Poljskoj i Češkoj Republici. Pored medija, ima ogranak za trgovinu nekretninama i malu građevinsku firmu. Svemu ovome treba dodati uvozno-izvozne poslove koje je Norbert preuzeo kupovinom očevog preduzeća. Politički se opredeljuje za desni centar. Vrlo desni centar. Ali zadržava nezavisnu poziciju. Očigledno shvata da bi ga iskompromitovala prevelika bliskost sa BDD. Uporno tvrdi da nije neonacista ni ekstremni desničar. Ipak, platforma niu je prvenstveno antiimigrantska i prolegalistička, s naglaskom na zavođenju reda. Žena mu je aristokratskog porekla. Marta fon Berg.

– Da nije u srodstvu s Jirgenom fon Bergom, gradskim senatorom? – upita Fabel.

– Ne znam, šefe. Samo znam da je zadržala svoje prezime, a da se on neko vreme predstavljao kao Norbert fon Berg Ajtel. No od toga je odustao. Cena uključivanja ženinog aristokratskog prezimena bila bi ta da u javnosti stvori sliku o sebi kao o nekome ko prihvata pomodni običaj liberalnijih Nemaca da

---

⁵² Savez Nemačka za Nemce. (Prim. prev.)

⁵³ Nem.: obrt, preokret. (Prim. prev.)

kombinuju prezime sa ženinim. To se ne slaže sa imidžom tradicionaliste. Pored toga, važi za ženskaroša, mada se trudi da se o tome što manje čuje.

Fabel protrlja podbradak. – Simpatični ljudi. – Zatim pogleda na sat. – Mislim da je vreme da ih posetimo.

Petak, 20. jun, 14.30, Nojštad, Hamburg

Poslovne prostorije Medijske grupe *Ajtela* nalazile su se u jednoj blistavo uglačanoj komercijalnoj kocki od čelika i stakla u srcu poslovne zone Nojštata. Dobra arhitektura zanimala je Fabela, što je značilo da ga ova zgrada ne zanima. Bila je to korporativna kutija bez duše, sa ugrađenom skupom opremom, ali i sa svim karakteristikama nekog hotelskog hola. Uniformisani službenik koji je upravljao recepcijom odveo je Fabela i njegovu pratnju do liftova.

Prva dva sprata zgrade zauzimale su redakcijske sobe tabloida *Šau Mall*, dok je treći pripadao *TV espresu*, nedeljnom televizijskom vodiču koji je izdavala Grupa *Ajtela*. Četvrti sprat je bio označen kao Odeljenje za komunikacije. Sprat iznad toga bio je rezervisan za korporativne i administrativne prostorije Grupe. Tamo se nalazio i kabinet Norberta Ajtela.

Sredovečna žena ozbiljnog izraza sačekala ih je kada su se vrata lifta otvorila u prostranoj otvorenoj kancelariji. Fabel je nagađao da je s njom ukrstio mač na telefonu. Na licu joj se videlo da nije naviknuta da neko dovodi u pitanje njen autoritet.

– Dolazite u posetu her Ajtelu?

Fabel joj pokaza ovalni kripovski disk. „Ja sam glavni komesar Fabel.

Ona pogleda ostale sa uvežbanim i visokoparnim prezirom, što smesta izazva Vernera da se nasmeje.

– Pratite me – pozva ih zlovoljno.

Uvela je Fabela, Vernera i Mariju u jedno sumorno odeljenje, obalu o koju se razbijao žagor glasova s mora pisaćih stolova. Posle deset minuta sekretarica kamenog lica pozva ih u sobu za sastanke sa staklenim pregradnim zidom.

Norbert Ajtel uđe u sobu minut kasnije. Nije nosio sako; kretao se podvrnutih rukava na košulji i olabavljene kravate. Učtivo se osmehnuo, ali govor tela mu je otkrivao da na umu ima važnije stvari. Otvorio je vrata jednom visokom mršavom čoveku aristokratskog izgleda, sa krestom guste kose boje slonovače koja se nije povukla s mesta na čelu gde je bila pre šezdeset godina. Fabel je u starcu prepoznao esesovskog oficira s fotografije, s tim što je sada u potpunosti stekao onu autoritativnu zrelost kojoj je toliko težio kao arogantan mladić. Starijeg Ajtela pratio je čovek srednjeg rasta, koji se bližio četrdesetoj godini.

– Dobar dan, her glavni komesaru Fabele – reče Norbert Ajtel. – Ovo je moj otac, Wolfgang Ajtel. – Ajtel stariji ispruži ruku i oštro klimnu glavom. Fabel je gotovo očekivao da čuje kako udara petom Opetu. – A ovo je Vilfrid Valkes, naš rukovodilac pravne službe.

Fabel i Marija se zgledaše sa osmehom. Advokat. Fabel predstavi Vernera i Mariju. Zatim kratko odmeri advokata. Valkes je bilo frizijsko prezime, ali advokat je – dobar dan – izgovorio na geografski neodređenom visokonemačkom.

– Na koji način mogu da vam pomognem? – upita Norbert Ajtel i mahnuvši rukom pozva ih da sednu za ovalni konferencij ski sto. Pre nego što je Fabel stigao da odgovori, on nastavi: – Mogu li nečim da vas ponudim? Jeste li za kafu... čaj?

– Ne, hvala, ne treba – odgovori Fabel u ime svih. Advokat i Ajtel stariji takođe zauzeše mesta. – Hteli smo da vas pitamo za Angeliku Blim. Možete li mi reći kakav ste odnos imali s njom na ličnom i profesionalnom planu?

– Lično ne bogzna kakav... profesionalno, nikakav. Iskreno govoreći, Angelika je na našu publikaciju gledala dignutog nosa. Smatrala je da se bavi novinarstvom koje je na višem stepenu.

– A vi se ne slažete s njenom procenom? – Norbert Ajtel se nasmeja. „Ja sam visoko cenio Angelikine sposobnosti. Ali takođe smatram da naši naslovi svojim kvalitetom zadovoljavaju sve zahteve tržišta. Sa Angelikom sam se uglavnom sretao na skupovima privrednika i preko zajedničkih prijatelja. Bili smo poznanici.

– A vi, her Ajtele?, obrati se Marija Ajtelu starijem. – Na koji ste način vi dolazili u dodir sa frau Blim?

Volfgang Ajtel nagnu glavu unazad i zagleda se u Mariju preko svog orlovskog nosa. – Ni na koji. U redu, sreli smo se jedanput, u hotelu *Altona krone*... to bi bilo pre dve nedelje.

– Ali rekla bih da je nijedan od vas dvojice nije preterano voleo... – Marija ne dovrši misao.

– Ne razumem... – Norbert Ajtel se dobroćudno i zbunjeno smeškao, dok je lice njegovog oca ostalo bezizrazno.

– Frau Blim se spremala da objavi istraživanje i iznese tvrdnju da ste umešani u špekulacije sa zemljištem uz učešće stranih interesa, reče Marija čvrstim, autoritativnim tonom. Fabel se oštro zagleda u Norberta Ajtela, rešen da ničim ne otkrije da ga je Marija zapanjila svojim blefom. Ajtelov osmeh nimalo se ne promeni i već samo njegovo trajanje izazva sumnju da je neiskren. Marija je – ubila – desetku. Ali Norbertov otac progovori prvi:

– Her glavni komesaru Fabele, nismo bili upoznati s namerom frau Blim da objavi ma kakav tekst o mom sinu ili meni. Istina je da naši interesi obuhvataju zemljište. Istina je da poslujemo sa inostranstvom. Moja karijera se zasnivala na uvozu i izvozu. Ako se frau Blim spremala da izađe u javnost s nekom pričom o nama, ne samo što smo bili potpuno neobavešteni o tome nego vas uveravam da nemamo pojma kakve bi osnove imala za takvu priču.

Fabel promeni temu. – Koliko znam, za vreme rata ste služili na Istočnom frontu. Komandovali ste Ukrajinacima, je li?

Jedna varnica u očima Volfganga Ajtela ukresa vatru koja se brzo pretvori u pomahnitali mračni oganj. Ali ništa od toga mu se ne odrazi u glasu, izrazu lica i pokretima.

– Ne razumem kakve to veze ima sa bilo čime, her glavni komesaru... – Fabelu se učini da kroz olovno staklo debljine jednog metra gleda pravo u srce nuklearnog reaktora; da prisustvuje nečemu neobično moćnom i smrtonosnom, ali kontrolisanom.

– Razlog je samo taj što se Ukrajina vrlo često pojavljuje u istrazi koju vodimo. – Bila je to istina; ali kako će je Ajtel protumačiti? Fabel učuta iščekujući objašnjenje.

Volfgang Ajtel zagladi dlanovima kosu boje slonovače na slepoočnicama. Ali njegov sin odgovori: – Mi imamo poslovne interese širom Evrope i dalje. Posedujemo publikacije u Holandiji, Poljskoj i Madarskoj. U našim poslovima s nekretninama učestvuju partneri iz Sjedinjenih Država, kao i oni iz Ukrajine. Ne vidim da je to, samo po sebi, vredno pažnje javnosti.

Pogodak u centar mete. Fabel i Marija se zgledaše brzo i krišom. Fabel se s mukom obuzdavao da izrazom lica ne oda oduševljenje zbog ovog otkrića. Opet se obratio Volfgangu Ajtelu:

– Mislim da svi znamo da se članak frau Blim sigurno nije zasnivao samo na jednostavnim ugovorima sa vašim istočnoevropskim poslovnim partnerima, je li?

– Onda znate više od mene, her Fabele.

Advokat Valkes ih prekide: – Mislim da je ovo otišlo predaleko, her glavni komesaru. Pristali smo na ovaj razgovor jer smo svi užasnuti ubistvom frau Blim i želimo da u okviru naših mogućnosti damo pun doprinos da se to čudovište uhvati. Ali moram da kažem da mi se čini da je vaša linija ispitivanja ujedno drska i nebitna. Vi, izgleda, nastojite da upetljate moje klijente u neke predmete van ovog slučaja.

– Nisam primetila da smo optužili bilo koga za bilo šta, reče Marija. – Samo pokušavamo da utvrdimo vezu između Grupe *Ajtel* i frau Blim.

– I mislim da smo to razjasnili. – Norbert Ajtel ustade, stavljajući im na znanje da je razgovor završen. Nijedan policajac se ne povede za njegovim primerom. Fabel se obrati Valkesu:

– Mislim da je u svačijem interesu da nam oba vaša klijenta dostave izveštaj o svom kretanju u vreme kada su ubistva izvršena, kao i imena svih koji mogu da potvrde te navode. I biću vam zahvalan ako to urade što je pre moguće...

– Ovo je skandal! – zagrme Ajtel stariji i munjevito skoči, što nije bilo u skladu s njegovim godinama. – Ne optužujete valjda mene ili mog sina za učešće u tim čudovišnim delima?

I dalje sedeći Fabel mirno reče: – Ovo je rutinski postupak, her Ajtele. – Marija dade Fabelu list hartije sa ispisanim vremenima i datumima svih ubistava. Fabel ustade i ponovo se okrete Ajtelu starijem. – Bilo kako bilo, her Ajtele, mislio sam da vi bar imate iskustva u odgovaranju na teška pitanja...

Ovog puta Valkes je eksplodirao. – Prevršili ste svaku meru, her Fabele! Ovo je nepodnošljivo. Nameravam da o ovome obavestim vaše pretpostavljene...

Fabel ustade i pruži Valkesu list hartije. – Vremena, mesta, svedoci... Treba mi potpun izveštaj o obojici vaših klijenata. – Okrenuo se Norbertu i Volfgangu Ajtelu. Ispod gustih sedih veda oči Ajtela starijeg sijale su kao žeravice. – Do viđenja, gospodo, reče Fabel i povede Mariju i Venera iz sobe.

Do lifta nisu izgovorili ni reči. Čim su se vrata zatvorila za njima, Fabel, Marija i Verner široko su se osmehnuli.

– Mislim da nas čeka mnogo rudarskog posla, je li? – upita Fabel.

– Odmah se bacam na to – reče Marija. – Lepo je od njih što su nam ukazali pravac. Za početak ću analizirati sve ugovore koje su Uvozno preduzeće *Ajtel* i kasnije Grupa *Ajtel* sklapali s partnerima iz Ukrajine.

– Izvela si to zaista blistavo, Marija, reče Fabel.

– Hvala, šefe.

Verner je ćutao.

– Uzgred, šefe – primeti Marija kada su se pred njima otvorila vrata u foajeu, – htela sam ranije da ti kažem... dobila sam podatke o svim kontaktima sada aktivnih lica iz hamburške policije i ukrajinskih službi bezbednosti. Nećeš verovati čije sam ime, pored ostalih, tamo pronašla.

– Čije?

– Tvoje.

– Šta? Ja u životu nisam bio u Ukrajini.

– Sećaš se da si pisao jedan papir za konvenciju Evropola o zločinima serijskih psihopata? Zasnovan na ubistvima Helmuta Šmida.

– Izgleda da se to koristi kao glavni izvor informacija u Forenzičkom i kriminološkom centru u Odesi, gde se ukrajinska policija obučava da hvata serijske ubice.

Verner i Marija se uputiše ka velikim dvokrilnim hromiranim i staklenim vratima koja su vodila na ulicu. Fabel je za trenutak stajao i pogledom pratio svoje kolege pre nego što je izašao za njima.

Petak, 20. jun, 19.00, uprava policije, Hamburg

Kolege Ane Volf toliko su naviknute na njen uobičajeni neopank izgled, napadno šminkanje, preširoku kožnu jaknu i tesne farmerke da su se svi pomalo zapanjili kada je ušla u glavnu kancelariju Odeljenja za ubistva. Verner i još dvojica iz ekipe za podršku tiho su zviznuli izražavajući divljenje. Marija je čestitala Ani na izgledu, a Fabel ju je diskretno pohvalio. Paul Lindeman je jednostavno izgledao zabrinut.

Ana je tonirala šminku tako da joj je samo nežno naglašavala jaku strukturu kostiju i ublažila je stil češljanja svoje kratke tamne kose. Crna haljina s bretelama oko vrata, koja se završavala na sredini butina, isticala joj je obline i otkrivala lepe noge. Ispod haljine, neprijatno ugurani u grudnjak bez bretela, bili su mobilni otpremnik, žice i mikrofoni, koje je smestila uz Marijinu pomoć. Tehnička sekcija je već proverila da li funkcionišu.

– Rekla bih da je mamac na udici, primeti Marija sa osmehom.

– Dobro, reče Fabel. „Da ponovimo još jednom. Ana?

Ana Volf još jedanput opisa operaciju do tančina. Najvažniju stavku ostavila je za kraj.

– Zapamtite moju rečenicu koja je dugme signala za uzbunu. Ako me čujete da kažem: Ne osećam se najbolje', to je znak da mi priteknete u pomoć. – Ana je pažljivo odabrala ove reči. Mogla je da ih izgovori odjednom i u svakom kontekstu. Sobu je ispunjavao žagor iščekivanja, nervoze i adrenalina. – Siguran si da nećeš da pođeš s nama, šefe?

– Ne, Ana... ovo je tvoj šou. Ali proveravaću kod ekipe je li sve u redu. Srećno.

– Hvala.

Tim isprati Anu do auto-parka ostavivši Fabelu i Vernera same u Odeljenju za ubistva. Opustela soba odjednom je izgledala beživotno, lišena elektriciteta koji ju je ispunjavao do pre koji čas. Čutili su trenutak-dva pre nego što se Verner okrenuo Fabelu.

– Sada?

Fabel klimnu glavom. – Ali drži se dalje od operativne zone. Samo sledi akciju i prati radio-komunikaciju. Ne želim da Ana i Paul steknu utisak da nemam poverenja u njih da samostalno obave posao. Za slučaj da bude problema, ostavljam svoj mobilni uključen cele noći.

– Naravno, Jane.

– I, Verneru..., reče Fabel. »Zahvalan sam ti što radiš ovo. Biću mnogo mirniji znajući da imaju tvoju stručnost i iskustvo odmah iza ugla.

Verner slegnu ramenima nalik na panj i iskezi se. – Biće u redu – reče. Malo podbaci ključeve automobila na dlanu i iziđe iz kancelarije.

Petak, 20. jun, 20.00, Sankt Pauli, Hamburg

Jedan veliki tamnoplavi mercedes vario kombi, koji je sa strane imao logo kompanije *Ernst Toms elektriker*, bio je parkiran preko puta ulaza u noćni klub. Prolaznici su ga jedva primećivali: sedišta vozača i putnika bila su prazna i nije bilo znakova života, osim ravnomernog i tihog okretanja krovnog ventilatora. Većina ljudi bi takođe propustila da zapazi da se drugi krovni ventilator ne vrti,

nego je otvoren i okrenut ka klubu.

Ana Volf se osmehnu za svoj račun kada joj portir otvori vrata, jer u njoj očigledno nije prepoznao ženu koja mu je tako spektakularno demonstrirala savitljivost njegovih palčeva. Jedan poluokret na vratima omogućio joj da dokono i kratko pogleda u pravcu kombija mercedesa. Odsutnim pokretom kucnula je prstima o grudi, a zatim se okrenula i ušla u klub. Znala je da će je Paul i Marija, koji su sedeli pozadi u kombiju i pratili na monitoru sliku dobijenu preko kamere na krovnom otvoru za ventilaciju, videti kako se kucka i da će to čuti. Ako ne bi čuli, neko bi odmah ušao da je povuče sa zadatka. Imala je neprijatno osećanje da je gluva, ali ne i nema. Posmatrači u kolima mogli su da čuju sve što se događa oko nje i svaku reč koju izgovori ili koja joj je upućena, ali ona sama nije mogla da ih čuje. Bubica u uhu bila bi brzo i lako otkrivena. Znala je, međutim, da su dva člana tima, obojica opremljena radiom sa slušalicama, već u klubu i da prate svaki njen pokret.

Ana duboko uzdahnu i otvori vrata glavnog podijuma za igru u klubu. Preplavi je pulsirajući ritam, ali ne uspe da joj ublaži osećanje nelagodnosti u dubini stomaka.

Petak, 20. jun. 20.00, Alsterpark, Hamburg

Fabel se našao sa Suzanom da nešto pojedju i popiju u Pezeldorfu. Za vreme večere bio je odsutan i izvinio se Suzani.

– Jedna moja saradnica je na terenu, objasni joj. – I ne mogu da kažem da sam prezadovoljan tom situacijom.

– Ima li to veze sa slučajem Svenovog sina?

Fabel klimnu glavom. – Ili bi bar moglo da ima. Dozvolio sam jednoj mladoj detektivki da posluži kao mamac.

– Za Svenovog sina? – Suzana se iskreno užasnu. – Imamo posla s krajnje opasnim, nepredvidivim i inteligentnim psihopatom. U pravu si što brineš, Jane. Moram ti reći da mislim da se to graniči sa neodgovornošću.

– Baš ti hvala, reče Fabel mračno. – Sada si me utešila. Ali nisam sasvim ubeđen da je on naš čovek. Mada možda ima neke veze sa otmicama i silovanjima.

– Šta da ti kažem, samo se nadam da tvoja detektivka ume da se stara o sebi.

– To je Ana Volf. Vraški je sposobna i žilavija nego što izgleda. U stvari, žilavija je od većine nas. A kao podršku ima kompletan tim.

Suzana nije izgledala ubedena. Njena zabrinutost je podstakla Fabela da telefonira Verneru, koji je pratio radio-komunikaciju tima za prismotru. Još nije imao ništa da mu saopšti. Ovo je bio Fabelov treći poziv i Verner je govorio tonom bebisiterke koja umiruje preterano zabrinute roditelje. Rekao je Fabelu da je Ana na dogovorenom mestu, da čeka da se Maksvejn pojavi i još jednom je obećao da će ga odmah obavestiti ako se dogodi bilo šta značajno.

Posle obeda Fabel i Suzana su prošetali kroz park i grad do dokova i seli na jednu od klupa okrenutih ka vodi. Iza njih je zalazilo sunce, a senke su se izdužile pred njima.

– Oprosti, nećeš se mnogo zabaviti u mom društvu – reče blede se osmehnuvši Suzani, koja se nagnu i nežno ga poljubi u usta.

– Znam. Muči te ovaj slučaj. – Ona ga ponovo poljubi. – Da se vratimo u tvoj stan na neko pićence.

Fabel se nasmeši. – Važi.

Taman su ustali kada se oglasi Fabelov mobilni. Fabel ga brzo otvori očekujući da čuje Vernerov glas.

– Jane... ovde Mahmut.

– Gospode bože, Mahmute, gde si dosad? Već sam...
 Mahmut prekide Fabela. – Jane, moramo odmah da se sastanemo. Važno je i neću da govorim preko telefona.
 – U redu. – Fabel pogleda na ručni sat, a zatim u Suzanu i načini pokret kao da se izvinjava. – Gde si sada?
 Mahmut mu dade adresu u Špajherštat.
 – Šta za ime božje tražiš tamo? – nasmeja se Fabel. – Praviš zalihu kafe?
 Izgledalo je da je Mahmuta napustio uobičajeni smisao za humor. – Samo dolazi ovamo. Odmah.
 – U redu, eto me za deset minuta.
 – I, Jane...
 – Dođi sam.
 Glas je zamro. Fabel zatvori mobilni telefon i nastavi da pilji u aparat. Otkako su poslovali zajedno, Fabel nijednom nije ugrozio anonimnost, koja je za Mahmuta bila životno važna, tako što bi na sastanak poveo drugog policajca. Mahmut ne bi smislio tako izlišnu rečenicu ni da ju je tražio svećom. Jedino logično objašnjenje je bilo da je neko tražio od Mahmuta da to kaže: neko ko je želeo da bude siguran da će Fabel doći sam. On se okrete Suzani. – Zaista mi je žao. Moram da idem...
 – Ima li to veze sa Svenovim sinom?
 – Nema... mislim da mi je prijatelj možda u nevolji.
 – Hoćeš li da pođemo zajedno?
 – Ne. – Fabel se osmehnu i dade joj ključeve svog stana. – Ali grej mi krevet.
 – Je li to opasno? Zar ne bi trebalo da tražiš pomoć? – Fabel pomilova Suzanu po obrazu. – U redu je. Kao što rekoh, u pitanju je samo nešto zbog čega mi se jedan prijatelj obratio za pomoć. Moraću da uzmem svoja kola. Daj da vidimo možemo li da zaustavimo neki taksi...

Petak, 20. jun, 21.00, Sankt Pauli, Hamburg

Ana je isprva bila učtiva i pomirljiva; ali kada je za kratko vreme peti tip uzastopce pokušao da je startuje, njene reakcije su se svele na oštro i ogorčeno odbijanje. Čuvši još jednog barskog Romea kako joj kaže – Zdravo! – ona se okrenu iskeženih zuba.

Maksvejn ustuknu i diže šake.

– Izvini... – reče Ana snebivljivo. – Mislila sam da je neko drugi... pa, valjda, bilo ko drugi...

– Laskaš mi.

– Ne zanosi se. Konkurencija je kilava. – Ana ga odmeri od glave do pete. – Već sam mislila da nećeš doći.

– Zadržali su me na poslu. Oprosti. – On joj pruži ruku. „Ja sam Džon Maksvejn... – A onda dodade na engleskom: – *Its nice to meet you.*”⁵⁴

– Sara Klemmer... – reče Ana, poslušivši se imenom jedne bivše školske drugarice. – Ti si Englez?

– Blizu si, uzvratu Maksvejn. – Jesi li gladna?

Ana neodređeno slegnu ramenima.

– Hajdemo odavde... – S komandnog mesta u parkiranoj kombiju Paul Lindeman upozori policajce u klubu. – Spremite se... krećemo. – Okrenuo se pripadniku MEK-a, koji je nosio kombinezon električara. – Mi polazimo kad dva vodeća vozila budu na položaju.

⁵⁴ Milo mi je što smo se upoznali (prim. prev)

Petak, 20. jun, 21.00, Špajherštat, Hamburg

Špajherštat znači – grad stovarišta. To je jedna od najimpresivnijih kompozicija urbanih elemenata u Evropi. Gotska arhitektura ogromnih sedmospratnih skladišta od crvene opeke, čije krovove krasi patinirane bakarne kupole, dominira lukom neodoljivom sigurnošću. Monumentalna stovarišta izukrštana su tesnim uličicama i kanalima, kao i galerijama koje se protežu od jedne zgrade do druge, često na visini četvrtog sprata.

Špajherštat je takođe najveći carinski magacinski prostor na planeti: milioni tona kafe, čaja, duvana i začina stokirani su na gotovo dvadeset šest kvadratnih kilometara, pored mnogo modernije robe kao što su kompjuteri, farmaceutski proizvodi i kućni i kancelarijski nameštaj. Poslednjih godina ovamo su nagnuli dileri antikviteta i smestili se pored kancelarija službi za plovidbu i prekomorskih trgovačkih zastupništava, a neke kompanije za uvoz kafe otvorile su kafane za javnost. Ali sve ovo je bilo aktivna komponenta života u Hamburgu, jednom od najvažnijih lučkih gradova u svetu.

Fabel je parkirao u Ulici Dajh, izvan same carinske zone Špajherštata. Izvadio je iz futrole svoj valter P99, proverio okvir i gurnuo ga nazad debljim delom šake pre nego što ga je vratio u futrolu. Izašao je iz kola i nastavio pešice preko mosta Kornhaus, koji je spajao obale uzanog Colkanala, dok su se pozadi u nebo dizale šiljate kule crkava Sankt Katarine i Sankt Nikolaja. Prelazeći most gledao je niz kanal opkoljen liticama od crvene cigle na fasadama ogromnih skladišta. Sunce je sada bilo nisko i davalo je još dublju nijansu raskošnom crvenilu zidova od opeke. Nešto jače od puke nelagodnosti zatreperi u Fabelovim grudima. Prošao je pored carinarnice i našao put za Obalu Sankt Ane. Posle nekoliko zavoja obreo se u uzanoj popločanoj ulici koju mu je Mahmut pomenuo preko telefona.

U Špajherštatu je bilo mračnije nego u gradu. Sunce je sada bilo nisko na nebu i nije moglo da se probije pored džinovskih viktorijanskih trgovačkih katedrala. U prizemlju ove ulice nije bilo ni kancelarija ni kafića; prozori na skladištima bili su mračni i opusteli. Fabel je čuo sopstvene korake kako odzvanjaju u pustoj uličici. Malo je nedostajalo da prođe pored broja koji mu je Mahmut dao. Na jednoj maloj tabli stajala je oznaka da je to skladište firme *Klimenko internešenel*. Bila su tu velika dvokrilna vrata lučnog oblika, a u prizemlju nije bilo prozora. Fabel okrenu kvaku u obliku velike gvozdene alke i gurnu vrata; bila su otključana. Ušao je u ogroman otvoren magacinski prostor sa nizovima stubova od cigala i gvožđa na određenom rastojanju, koji su služili kao noseći elementi za gornje spratove. Visina od poda do tavanice iznosila je gotovo devet metara i, prema Fabelovoj proceni, samo je u prizemlju bilo više od četiristo kvadratnih metara korisne površine. Čitav prostor bio je prazan, izuzev jedne kabine-kancelarije od gotovih elemenata, podignute u najdaljem delu skladišta. Bilo je mračno. Od mnogih okačenih neonki gorela je samo jedna; prozore na kraju skladišta, više nalik na zasvođene i zastakljene hodnike, prekrivao je debeo sloj prašine koji je spoljnu svetlost letnje večeri svodio na maglovito narandžasto svetlucanje. Fabel se trže kada su se vrata iza njega zalupila, a odjek zaorio u ogromnom skladištu. Ako je ovde bilo ikoga, Fabel je uspešno najavio svoj dolazak.

Izvadio je valter i povukao zatvarač. Pretražio je pogledom skladište i osmotrio stubove, posvetivši naročitu pažnju pokretima, iako su oni bili dosta uzani i muškarac bi se teško mogao sakriti iza njih. Ako se ovde iko nalazio, morao je da bude u montažnoj kabini ili iza nje. Fabel pređe na desnu stranu, pribi se uza zid da ograniči izloženu površinu tela i, poduprevši desnu ruku levom ispruži pištolj držeći ga u visini oka. Malo-pomalo micao se uz zid, dok se nije našao paralelno s kancelarijom u kabini. Žurno i odlučno je iskoracio u

stranu, spreman da puca, da bi zavirio iza kabine. Tamo nije bilo nikoga. On se malo opusti i hitro priđe kabini. Leđima se nasloni na zid. Temelj od cigle na kojem je bila tontirana kabina dopirao je Fabelu do struka, pa je pretpostavio da mu je glava samo malo iznad nivoa poda. Okrenuo se ka zidu, ali nije čuo ništa. Fabel se oprezno približi stepeništu i lagano pope upirući automatsko oružje u vrata. Iznutra i dalje nije dopirao nikakav šum. Upravo je spustio šaku na kvaku vrata kada je na potiljku osetio hladnoću: tvrd metalan otvor cevi nekog pištolja snažno mu se zari u vrat.

– Molim vas, her Fabele. Ne pravite probleme... – Bio je to glas žene koja je govorila nemački s jakim stranim naglaskom. – Odvojite kažiprst od obarača i dignite pištolj iznad glave. – Fabel poslušao i oseti kako mu ona oduzima valter jednim brzim i naglim pokretom. Zurio je u zelenu boju koja se ljuštila sa vrata kabine i pitao se hoće li to biti poslednja slika koju mu mozak registruje. Misli su mu grozničavo jurile kroz glavu dok je pokušavao da se seti pregovaračkih strategija u ovakvim situacijama, kojima su ih učili na seminarima za obuku. Onda se vrata kabine otvoriše. Pred njim se pojavi omanji zdepast čovek u poznim šezdesetim godinama života. Fabel prepozna slovensku građu tog lica. Ali najpre prepozna prodorne, gotovo blistave zelene oči čoveka koji ga je napao u stanu Angelike Blim.

Petak, 20. jun, 21.10, Sankt Pauli, Hamburg

Dok joj je Maksvejn otvarao vrata na putničkoj strani svog srebrnastog poršea, Ana je nemarno preletela pogledom preko ulice. Neugledni žuti mercedes, kombi za prismotru, bio je parkiran dvadesetak metara pozadi i ulovila je jedva primetan pokret iza vetrobrana. Bili su na položaju i spremni. Ona se osmehnu Maksvejnu i ude u kola. Ana pogleda na tesno zadnje sedište poršea i vide pletenu korpu na kožnim presvlakama. Maksvejn sede za volan i primeti njen upitni pogled.

– Oh, to? – On se znalački osmehnu. – Mislio sam da priredimo mali piknik.

Anin osmeh je navodio na pomisao da je radoznala i bezbrižna, ali time je samo krila grč duboko u utrobi: korpa za piknik nagoveštavala je da idu na neko udaljeno mesto. Što vožnja bude duža, tim za podršku imaće sve više problema da ih prati a da ne bude primećen. Napregnuvši svu snagu volje jedva se uzdržavala da ne pogleda u retrovizor Maksvejnovih kola i proveriti je li ekipa krenula za njima.

– Dakle... – počeo ona tonom koji je odavao radoznalost, – kuda ćemo?

– To je iznenađenje, uzvratu Maksvejn smeškajući se, ali ne odvoji pogled s puta.

Ana je sedela poluokrenuta na svom sedištu i zurila u Maksvejnov profil. Delovala je opušteno i raspoloženo uprkos čeličnoj napetosti koja ju je iz časa u čas sve više raspinjala.

U mislima je neprekidno ponavljala rečenicu: *Ne osećam se najbolje*, kao da mora da je drži u pripravnosti za slučaj da joj hitno zatreba.

Napustili su Sankt Pauli. Vozili su se na istok, a potom na jug. *Ne osećam se najbolje*; Ana se vezala za tu rečenicu i nije je ispuštala iz glave kao da je drži u stisnutoj šaci.

Petak, 20. jun, 21.05, Špajherštat, Hamburg

Fabel je bio u pravu: iza stubova nije bilo dovoljno mesta da se sakrije muškarac. Ali bilo je dovoljno prostora za vitku gipku ženu zlatne kose koja se

prelivala u duginim bojama i koja je zračila mladošću: zauzela je takav strateški položaj da je u nekoliko brzih nečujnih koraka mogla da stigne do svakoga ko bi pokušao da se primakne vratima kabine.

Fabelov strah malo oslabi čim je cev pištolja prestala da mu pritiska vrat pošto ga je razoružala. Iza onog Slovena na vratima, Fabel je video Mahmuta kako sedi u najudaljenijem delu kancelarije. Stekao je utisak da nije sasvim smiren, a primećivala se i modrica na desnoj strani čela. Ako se to zanemari, izgledao je dobro. Sloven se pomeri u stranu da propusti Fabela. Ukoliko je Fabel želeo nešto da preduzme, ovo je bio trenutak za to. Ali nije mogao ništa da učini.

Sloven kao da mu je čitao misli. – Molim vas, ne pre nagljajte, her Pabele. – Naglasak mu je bio u skladu sa crtama lica. Fabel se upita J H on član ukrajinskog – Top tima: gleda li u lice Vasiliju Vitrenku. Ne želimo da naudimo ni vama, ni vašem prijatelju ovde.

– U redu je, Jane, dobaci Mahmut s drugog kraja kancelarije. – Oni su policajci... neka vrsta. Ne bih te pozvao da sam mislio da ti zaista preti opasnost.

Sloven mu pokaza na drugu stolicu, pored Mahmutove. – Molim vas, her Fabele, sedite. – Kada je Fabel poslušao, on se okrenu devojci i reče na nemačkom: – Martina, molim te, vrati oružje glavnom komesaru.

Devojka stručno izvuče okvir iz Fabelovog pištolja i predade mu ih odvojene. Fabel gurnu valter u futrolu, a okvir spusti u džep. Dok je to radio, primetio je da devojka nosi isti model automatskog oružja kakav je Hanzi Kraus izvadio iz napuštene plivačke dvorane. Razlikovao se samo po tome što nije bio ukrašen umecima i ručno obrađen.

On se obrati Mahmutu: – Jesi li dobro?

Mahmut klimnu glavom. – Žao mi je zbog ovoga, Jane. Ali mislim da treba da čuješ šta imaju da kažu. Oni misle da jure istog tipa kao i ti. Već neko vreme motre na tebe... a mene su pratili od onog sastanka na trajektu.

Fabel se okrene Slovenu, čiji se osmeh nije odražavao i u hladnim zelenim očima. – Vi pripadate nekoj ruskoj kriminalističkoj službi? Ako je tako, zašto niste išli zvaničnim kanalima? Moram da kažem da ste prekršili nekoliko nemačkih saveznih zakona... Grad trenutno vrvi od policajaca koji vas love zbog napada na mene...

Mahmut se naglo okrete na stolici i htede da ustane. Plavuša zanjihla cev pištolja, dajući mu znak da ostane da sedi.

– Napali su te?

Fabel klimnu glavom. – Tvoji novi prijatelji nisu tako ljupki kao što izgledaju.

– I meni je žao što se to desilo, her Fabele – reče Sloven. – Ali nisam smeo da dozvolim... *komplikacije* do kojih bi neizbežno došlo da su me tada lišili slobode. Siguran sam da cenite činjenicu što vam nisam stvarno i nepovratno naškodilo, mada sam mogao.

Fabel pređe preko ove izjave. – Ko ste vi? Za koga radite?

Osmeh Slovena opet propusti da zapali varnicu u hladnim zelenim očima. U ovoj fazi nevažno je kako se ja zovem. Moja koleginica... – on mahnu glavom u pravcu zlatokose, – ...i ja pripadamo ukrajinskoj antiterorističkoj policiji. Berkutu.

– Ukrajinskoj tajnoj službi?

– Ne... to bi bila SBU – *Služba Bespeki Ukrajinu* – koja je, nažalost, verovatno i sama upletena u ovu dramu.

– I kako su ova ubistva povezana s terorizmom?

– Direktno? Nikako. Her Fabele, sve ću vam objasniti u dogledno vreme.

Bojim se da je objašnjenje dugačko i da je moje poznavanje nemačkog ograničeno, pa vas molim za strpljenje. Osnovno je što verujem da obojica možemo da imamo koristi ako razmenimo informacije.

Fabel se oštro zagleda u Slovena. Njegov nemački je bio sasvim solidan, uprkos jakom stranom naglasku. – Šta ste radili u stanu Angelike Blim? I šta ste radili ispred mesta zločina u Sankt Pauliju?

– Kao što je kazao vaš prijatelj, obojica se interesujemo za isti slučaj. Pre nego što je ubijena, frau Blim je istraživala izvesne poslove s nekretninama u kojima je učestvovala grupa Ajtelovih kompanija Je h?

Fabel neodređeno slegnu ramenima.

Sloven se osmehnu. „Iz tih imovinskih poslova najveću korist izvukao bi *Klimenko internešenel*, konzorcijum sa sedištem u Kijevu. Prostorije u kojima smo sada tek nedavno je ispraznio *Klimenko internešenel*.

– Ti poslovi su bili nelegalni? – upita Fabel.

Sloven odbaci ovu primedbu pokretom ruke. – Tehnički? Verovatno. Zavisili su od informacija koje je Klimenko dobijao od zvaničnih izvora u hamburškoj vladi, možda zasnovanim na sigurnijim *prognozama* nego što bi se vlastima svidelo.

– Dozvolite da pogadam, središnja tačka svih tih ugovora je partnerstvo *Nojer horizont*⁷.

– Vi ste, možda, bolje upoznati sa situacijom nego što sam mislio. Da, her Fabele, u pravu ste. Svuda oko Hamburga postoje nekretnine koje same po sebi imaju malu komercijalnu vrednost. Ali kada se jednom sazna da je ta oblast predviđena za obnovu i preskupu urbanizaciju, vrednost svake parcele na kojoj nešto treba da se izgradi spektakularno će porasti.

– Dakle, *Klimenko internešenel* i *Nojer horizont* zaradiće bogatstvo time što kupuju jeftino i rano.

– Tako planiraju. Sada ću vam reći nešto što više nikada neću da ponovim i što nikada nećete biti u stanju da dokažete. *Klimenko internešenel* je samo paravan iza kojeg stoji moja vlada. Ukrajina je siromašna zemlja, her Fabele. Ali ima potencijal da postane vrlo bogat i uticajan deo Evrope. Ima onih koji bi upotrebili svako – i bukvalno svako – sredstvo ili oružje koje im stoji na raspolaganju da se taj potencijal realizuje. Konzorcijum *Klimenko internešenel* predstavljao je jedno od tih sredstava. Da vam odgovorim na pitanje... razlog mog odlaska u stan frau Blim bio je da proverim ima li tamo ičega što bi inkriminiralo moju vladu ili mi pomoglo da ispunim svoju misiju ovde. Uskoro ću vam objasniti ciljeve te misije. Verovao sam da su vaši ljudi možda propustili da posvete pažnju nekim dokumentima ili informacijama koje ne bi automatski povezali sa ubistvima, ali koje se odnose na Klimenkove operacije. Potcenio sam vas.

– To nije isključivo naša zasluga. Ko god da je ubio Angeliku Blim, izbrisao je sadržaj kompjutera i, pretpostavljamo, odneo fajlove iz stana.

Sloven se bezizrazno upilji u Fabela i provuče prste kroz kosu prešavši dlanom preko grubih sedih čekinja; zatim nastavi jako naglašenim ali gramatički savršenim nemačkim: – Ovde je u igri i treći element, koga ste vi već, makar delimično, svesni. – On počuta za časak, kao da naglašava važnost podatka koji se spremao da iznese. – Čovek izabran da reprezentuje bperaciju Klimenko' bio je Pavlo Klimenko, navodni šef konzorcijuma. Klimenko je, u stvari, oficir tajne službe SBU, sa impresivnim rezultatima u aktivnoj vojnoj službi. Nažalost, iza ove 'inicijative' već poduže su se sticali drugi interesi. Je li vam poznato ime Vasilij Vitrenko?

Fabel klimnu glavom. „Za njega kažu da je vođa bande kriminalaca iz Ukrajine. Nove grupe koja otima poslove svim drugima u gradu.

– Vasilij Vitrenko je – ili je bio – pukovnik u Berkutu. Vitrenko ima službeni dosije kojem se mnogi nekritički dive do tačke kada ga kuju u zvezde. Drugi u njemu vide čudovište. Đavola. Na nekom drugom mestu, u neko drugo vreme, bio mi je poveren zadatak da otkrivam i sprečavam Vitrenkove najgore izgrede. Vitrenko je okupio deset svojih bivših saboraca – oficira koji su mu bili podređeni u Čečeniji ili Avganistanu, ili i na jednom i na drugom frontu – a čiju su karijeru obeležile i izuzetna hrabrost i nesvakidašnja surovost. Svi ti oficiri su ostali bezrezervno odani Vitrenku. Štaviše, on im je obećao da će uz njega svi postati milioneri. I nije daleko od toga da ispuni obećanje. Jedan od tih oficira bio je major Pavlo Klimenko.

– Dakle, Vitrenko vam je ispred nosa oteo vašu malu pokvarenu šemu? – nasmeja se Fabel ogorčeno.

Zelene oči Slovena zasijaše pod slabim veštačkim osvetljenjem u montažnoj kabini. – Tako je, her glavni komesaru. Ali ne savetujem da zlorado likujete, jer ni vaša vlada nema čiste ruke. Kakav je bio cilj operacije u kojoj je učestvovao nesrećni her Klugman?

– Nisam spreman da o tome razgovaram s vama.

– Niste? Pa lepo, her glavni komesaru. Dozvolite mi da odgovorim na sopstveno pitanje. Vi verujete da je her Klugman obavljao prismostru i prikupljao informacije o aktivnosti Vasilija Vitrenka i njegove ekipe. Je li tako?

Fabel slegnu ramenima i klimnu glavom.

– E, nije tako, her Fabele. Her Klugman je imao samo jedan cilj: da se poveže i pregovara s Vasilijem Vitrenkom. Klugman je bio operativac BND-a i nudio mu je sporazum. Vaša vlada, sa punim saznanjem o Vitrenkovoj zločinačkoj prošlosti i kriminalnoj sadašnjosti, spremna je da mu ponudi imunitet od gonjenja i unosan dogovor.

– Zašto bi, za ime sveta, nemačka savezna vlada sklapala poslove s nekim kriminalcem velikog kalibra?

– Zbog 11. septembra 2001.

– Šta?

– Osam od deset bombaša samoubica koji su izveli napad na Svetski trgovinski centar u Njujorku živelo je u Hamburgu ili je prošlo kroz ovaj grad neposredno pre napada. Ta okolnost izazvala je priličnu pometnju kako u gradu, tako i u nacionalnoj vladi. Ukratko, vi Nemci biste učinili sve da pomognete Amerikancima.

A Amerikancima je dobrodošla svaka pomoć koju neko može da im pruži. Vasilij Vitrenko je izuzetno inteligentan i obrazovan čovek; uz to, on je vodeći ekspert za Avganistan i islamski terorizam. CIA je jasno stavila do znanja BND-u da bi bili veoma zahvalni ako Vitrenko pređe na njihovu stranu. Vašem kolegi Klugmanu stavljeno je u zadatak da počne pregovore; stan u kojem je devojka ubijena bio je odabran za mesto tih pregovora.

Fabel oštro pogleda Slovena, a zatim plavušu. Ne bi bilo prvi put da se brutalno pogaze zakoni u trci sa vremenom, a u ime – viših interesa. Sloven je bezizrazno posmatrao Fabela ostavljajući mu vremena da razmisli kako će da reaguje. Fabel najzad reče: – Ali Klugman je uspostavio vezu s novom ukrajinskom grupom, preko nekoga ko se zove Vadim. Nije imao druge kontakte.

– Nije tako. Morate da se zapitate, her Fabele, ko je bio izvor te informacije i kakve su političke interese imali da vas obmanu. Vadim je zaista jedan od Vitrenkovih ljudi – Vadim Redčenko – i Klugman je sigurno bio u vezi s njim kao s glavnim posrednikom. Ali Klugman je imao i tri odvojena sastanka s Vitrenkom. O ishodu tih pregovora mogu samo da nagađam. Ali krvavi rasplet

očigledno dokazuje kakvu je odluku Vitrenko doneo.

- Vi kažete da su ova stravična ubistva Vitrenkovo delo?
- Ubeđen sam u to, her glavni komesaru.

Petak, 20. jun, 21.25, Altona, Hamburg

Ana je uspevala opušteno da ćaska s Maksvejn, ali povremeni nemarni pogledi, kada bi odvojila oči od njegovog profila i hitro ih okretala ka bočnom prozoru ili vetrobranu poršea, bili su kao bacanje spasilačkog užeta i svaki put su se zadržavali na nekoj putnoj oznaci ili orijentiru. Vozili su se ka Elbi. Kuda je, kog đavola, vodi?

– Radoznala sam, reče Ana, trudeći se da to izgovori što je moguće smirenije.

Maksvejn se promišljeno osmehnu. – Spremio sam za tebe nešto izuzetno, Saro. Obećavam da to nećeš zaboraviti...

Paul Lindeman se trže kao da se opekao čuvši Maksvejnovu rečenicu preko Aninog ozvučenja. On se okrete ka Mariji, koja je sedela pored njega u zadnjem odeljku *Mercedesovog* kombija. »Ovo mi se uopšte ne sviđa...

– Nije još ništa rekao ni učinio što bi nam dalo povoda da interвениšemo. Ana ume da se čuva. A mi smo im za petama. Pokušaj da se opustiš.

Paulovo bezizrazno zurenje u Mariju nije otkrivalo da ga je na ma koji način ubedila ili umirila svojim argumentima. Prineo je radio-mikrofon usnama i tražio najnovije informacije od oba vozila zadužena za neposrednu prisotru. I jedan i drugi pratilac su mu potvrdili da imaju dobru i blisku vizuelnu vezu.

– Meta je upravo krenula u Helgolender, ka jugu, obavesti ga glas iz radija u čelnim kolima za pratnju. – Izgleda da kreće ka pristaništu...

Paul je korigovao držanje radija, kao da će mu čvršći stisak omogućiti da iz njega iscedi povoljnije informacije.

– Kastor četiri-jedan Kastoru četiri-dva... – Tanka nit Paulovog strpljenja još jednom se prekide: – Podnesi izveštaj...

– Skrenuli smo u pristanište... – Sagovornik počuta i zbunjeno dodade: – ...Izgleda da se krećemo ka Baumvalu i Niderhafenu... Ili Hanzebothafenu... Meta je sada na Johanisbolverku.

Ana je osećala da joj se grč u utrobi pojačava. Maksvejn je skrenuo s puta koji je vodio ka glavnoj gradskoj luci na pontone koji su odvajali uvale Niderhafena i lučkog brodogradilišta, gde su nuđeni vezovi za izlagače i posetioce Hanzeatske izložbe čamaca i lađica. Parkirao je porše, obišao oko automobila i otvorio joj vrata da izađe. Ana se u prvom trenutku ne pomeri. Čula je škripu, zveku i jeku iz šume jarbola jahti oko sebe.

– Hajde – pozva je Maksvejn strpljivo. – Imam nešto da ti pokažem.

Ana i nehotice zadrhta izlazeći iz kola, mada veće nije bilo nimalo hladno. Maksvejn to ne primeti, jer je pružao ruku na zadnje sedište da izvadi korpu s poklopcem. Zatvorio je vrata, zaključao i uključio alarm. Ispružio je lakat, s korpom u drugoj ruci pozivajući Anu da provuče ruku ispod njegove. Ona se osmehnu i posluša. Uputili su se preko pontona ka rampi. Maksvejn odjednom zastade pored jednog elegantnog i svakako skupog brodića za krstarenje.

– Eto nas... mali je, ali udoban i brz. Devet koma tri metara. Širina veća od tri metra.

Ana je stajala i zurila u jahtu. Bila je snežnobela, sa uzdužnom plavom trakom na pramčanom delu. Po prestižu i eleganciji mogla je na vodi da se ravna s Maksvejnovim poršecom na kopnu.

– Divna je... – Anin glas je zvučao mrtvo i prazno. U tom času nije imala pojma šta će dalje da radi.

– Jebi ga! On ima brod. – Paul izbezumljeno pogleda Mariju. – Ako se Ana ukrca i on je izvede iz luke, gubimo ih. Sranje. Nije nam palo na pamet da ima brod. Javiću timu da je vade odande...

Marija Kle se namršti. – Ali to bi upropastilo celu operaciju. Nemamo osnov da ga uhapsimo za bilo šta... nije uradio ništa nezakonito. Samo bismo odali Anu i upozorili Maksvejna da je pod sumnjom. A Ana nas još nije pozvala.

– Zaboga, Marija... Ako isplove, biće potpuno nezaštićena. Ne smemo da je izlažemo takvoj opasnosti... – On zgrabi radio. Marija spusti šaku preko njegove.

– Čekaj, Paule, reče ona. – Možemo da obavestimo Rečnu policiju, možda čak i da pošaljemo helikopter tamo napolje. Nalazimo se na sredokraći između Komesarijata WSP⁵⁵ na pristaništu i policijske stanice u Špajherštat... možemo da obezbedimo plovnu podršku za nekoliko minuta. Pošalji tim tamo, ali tako da se ne vidi. Ako posumnjamo da je Ana u nevolji, možemo da ga iznenadimo i pre nego što napusti vez. – Ona odlučnim pokretom otvori mobilni telefon. – Pozvaću Rečnu policiju...

Ana je munjevito razmišljala. U svom planu nije predvidela ovakvu mogućnost. Bezizrazno je zurila u elegantne linije jahte kao da gleda neko napunjeno oružje, upereno u nju. Oborila je gard i Maksvejnu to nije promaklo.

– Saro? Nešto nije u redu? Nadao sam se da ću ostaviti utisak... – Maksvejnov glas trže Anu i podseti je na njen zadatak. Ona se okrenu ka njemu i slabašno se osmehnu. – Žao mi je. Ne marim za brodove, to je sve.

– Šta? – Maksvejn je glumio užasnuto zaprepašćenje. „Ti si Hamburžanka, je li? More ti je u krvi! – Popeo se uz kratke metalne lestvice, pažljivo držeći pokrivenu korpu slobodnom rukom. Spustio je korpu na palubu i pružio ruku Ani da joj pomogne da se popne s keja.

– Ne... ozbiljno, Džone... ne volim brodove. Pripadne mi muka. I bojim se.

On se široko osmehnu, a zelene oči mu blesnuše pri slaboj svetlosti. – Biće ti dobro. Dođi i proceni sama. Neću čak da pokrećem jahtu. Ako ne budeš zadovoljna, ješćemo u gradu... Mislio sam samo da bi bilo lepo posmatrati svetlosti grada sa vode.

Ana prelomi u sebi. – U redu. Ali ako mi ne bude prijatno, idemo na neko drugo mesto. Važi?

– Važi...

U komandnom kombiju mercedesa Paul se okrenu ka Mariji, oštro je pogleda i reče: – Zovi Fabela.

Petak, 20. jun, 21.30, Špajherštat, Hamburg

– Bio sam major u jedinici sovjetskog Ministarstva unutrašnjih poslova. MVD⁵⁶ Kondor. Amerikanci su snabdevali pobunjeničke snage najsavršenijim oružjem i rat u Avganistanu se brzo pretvarao u Vijetnam Sovjetskog Saveza.

---

⁵⁵ WSP (nem. skr. za *Wasserschutzpolizei*) rečna policija (prim. prev.)

⁵⁶ MVD (rus. skr. *Министерство внутренних дел*) – Ministarstvo unutrašnjih poslova. (Prim. prev.)

Bilo je to vreme očaja. Mi smo uvek agresivno gonili počiniocima krivičnih dela u ratu, ali sve više i više naših mladića vraćalo se u vrećama za leševe. Što je još gore, mnogi su nestajali bez traga. Bilo je jasno da ovaj oružani sukob ne vodi pobedi i gledišta su se zaoštrila. – Sloven izvadi cigaretu iz pakla sa ćirilničnim natpisom i ponudi prvo Fabela, a onda Mahmuta. Obojica odmahnuše glavom. On slegnu ramenima, izvuče jednu cigaretu bez filtera i stavi je među malo mesnatije usne. Iz džepa uze jedan težak hromirani upaljač; Fabel na njemu primeti isti amblem u vidu orla. Rezani duvan zapucketa kada je čovek pripalio cigaretu i duboko uvukao dim.

– Ne ponosim se onim što se dešavalo u tim mračnim danima, her Fabele. Ali rat je rat. Rat, nažalost, podstiče odmazdu. U Avganistanu je odmazda postajala sve okrutnija i okrutnija. Na obe strane.

Sloven snažno odbi dim pre nego što je nastavio:

– Već broj raketa zemlja-vazduh koje su Amerikanci dopremili praktično je onemogućio vazдушnu podršku i snabdevanje. Jedinice su bile odsećene od pozadine. Često su jednostavno bile ostavljane da se same čupaju iz obruča ili da padnu u ruke pomahnitalih fanatika. Jedna od tih jedinica bila je MVD Kondor vojne policije Specnaz.

– Pod Vitrenkovom komandom?

Sloven okrete cigaretu prema Fabelu, a oblačak sivog pepela lagano se prosu na pod. – Baš tako... – On počuta. – Mislim da je vreme da vam kažem nešto o *specijalnim* sposobnostima pukovnika Vitrenka. Sposobnost zapovedništva je dar. Kad komandujete ljudima u borbi, budete im kao otac. Morate ih ubediti da vam veruju potpuno i bezuslovno, da samo vi možete da ih dovedete do svetlosti i sigurnosti; da ste samo vi u stanju da ih zaštitite. A ako ne možete da ih zaštitite i dođe im smrtni čas, moraju da veruju da ste izabrali jedino pravo i dostojno mesto za umiranje... da bi opstanak i život na nekom drugom mestu i u drugom vremenu bili izdaja. Sve ovo znači da su najvažnije pretpostavke strategije komandovanja psihološke, a ne vojne. Vasilij Vitrenko je rođeni zapovednik. Još u detinjstvu je zapaženo da se ističe nesvakidašnjom inteligencijom. Nažalost, zapažene su i neke potencijalno problematične karakterne osobine. Rođen je u vojničkoj porodici i smatralo se da će mu vojna karijera najbolje isterati te *bubice*.

Još jednom je duboko uvukao dim cigarete.

– Odlikovao se kao vojnik i brzo je primećeno da ima vrlo izražene prirodne sposobnosti za vođu. Umeo je da natera ljude da čine stvari za koje su sami mislili da su iznad njihovih mogućnosti... – podvige. Međutim, vlasti je uznemiravao njegov gotovo kulturni status. Propagirao je filozofiju Večnog vojnika... ljudi kojima je komandovao gledali su na sebe kao na poslednje u dugoj lozi ratnika koja se proteže unazad dve hiljade godina. – Sloven se nagnu napred i nalakti se na kolena. Jedna spirala dima obavila mu bežasti podbradak i nastavi da se penje uz obraz, nateravši ga naj-zad da suzi zelene oči kako bi izbegao štipanje. – Vaš ubica. On ima plemenitu misiju, ne? On vidi sebe kao vikinškog ratnika koji svoj narod vraća pravoj staronordijskoj veri?

Fabel oseti stezanje u grudima, jer je to bilo gotovo savršeno ponavljanje opisa koji mu je dao Dorn. – Da... ali kako...

Sloven ga prekide: I vi, prema tome, tražite nekog Nemca ili Skandinavca?

– Pa, da...

– Razočarali ste me, her Fabele. Studirali ste srednjovekovnu istoriju, je li?

Fabel kratko klimnu glavom. – Na šta ciljate?

– Samo na to da bih od vas očekivao da razmišljate šire... i geografski i istorijski.

Smisao izlaganja pogodi Fabela u grudi kao snažan udarac.

– Sranje... – Fabelove oči streljale su okolo dok je obrađivao podatak izvučen iz nekog dubokog kutka sećanja. – Kijevska Rusija...

– Tako je, her Fabele. Kijevska Rusija. Osnivači Kijeva i Novgoroda, po kojima je Rusija dobila ime. Ali oni nisu bili Sloveni.

Fabel je osećao isti uzbudljivi drhtaj otkrovenja kao dok je sedeo u Dornovom kabinetu. Evo je. Evo poslednje karike. Veze između ukrajinskog elementa i ostatka slagalice. – Ne... – reče Fabel. „Ne, nisu bili. Bili su Šveđani. Švedski vikinzi.

– Tako je. Doplovili su Volgom i uspostavili trgovačke postaje i gradove na strateškim tačkama duž reke. Ratnici. To poreklo nadahnulo je Vitrenka da stvori svoju kvazireligijsku filozofiju vojevanja. Svojim podređenima ulio je veru da su oni naslednici ratničkog kodeksa koji seže unazad do vikinškog porekla Kijevske Rusije.

Naterao ih je da veruju da je beznačajno za šta se bore: da su važni borba kao takva, drugarstvo po oružju, ispit lične i kolektivne hrabrosti... samo to i ništa više. Mogli su da budu sovjetski vojnici, plaćenici, da ratuju čak i za račun Zapada... Vitrenko ih je programirao da veruju da je sam rat jedina neotuđiva i neuništiva istina. I verujem da je u tu filozofiju upleo polumitski vikinški kodeks. Na taj način stvorio je kod svojih ljudi nešto što nadmašuje svaku definiciju lojalnosti – bezgraničnu posvećenost i odanost. On je bio... i jeste... sasvim sposoban da ubedi ljude da počine najgnusnije zločine. Čak i da bez razmišljanja žrtvuju sopstveni život. – Sloven je rasejano zurio u pod pre nego što je stresao pod noge još pepela. Zatim je u Fabela upro najiskreniji i najbeskompromisniji pogled koji je on ikada video. – Osećam da su mi reči nedovoljne da opišem sirovu potpunu moć Vitrenkovog vladanja ljudima... i strahote za koje je sposoban. – Činilo se da Slovenu ponestaje goriva; kao da je potrošio i poslednje rezerve energije nakupljene u teškim i nesrazmerno razvijenim ramenima u odnosu na zdepasto telo.

– Razumem zašto vas sve to navodi na sumnju da je Vitrenko kriv za ove zločine, ali vi kažete da *znate* da je on ubica. Otkud znate?

Sloven ustade i ode do jednog od širokih niskih prozora. Fabelu se činilo da on, mada gleda u mračni bezdan skladišta, zapravo vidi nešto drugo i drugde. U drugom vremenu.

– Kao što rekoh, Vitrenkova jedinica ostala je izolovana na pobunjeničkoj teritoriji. I bez vazdušne podrške. Reći da subili odsečeni značilo bi služiti se jezikom konvencionalnog rata, a taj rat je bio sve samo ne konvencionalan. Da bi se vratili na prijateljsku teritoriju, morali su da se probiju kroz jednu dolinu koju su držali pobunjenici. Trebalo im je deset dana da stignu s jednog kraja na drugi, u kratkim etapama koje su prelazili noću, trkom, od zaklona do zaklona. Ljudi su ginuli svake noći... i, što je još gore, neki su ostajali ranjeni i padali u ruke pobunjenicima. A preko dana, iz dana u dan, u toj dolini, prikovani i nemoćni da se pomere iz zaklona, preživeli su slušali vriske svojih zarobljenih drugova koje su mudžahedini mučili. Bilo je to dovoljno da se slomi duh i najposvećenijeg i najodanijeg vojnika. Ali nešto se u toj dolini dogodilo između Vitrenka i njegovih ljudi: među njima je iskovan nešto neraskidivo.

On se okrenu od prozora, gurnu novu cigaretu među usne i otvori upaljač.

– Od jedinice koja je brojala više od sto vojnika, tek dvadesetak ljudi probilo se do kraja doline. Među njima je bila šačica pokretnih ranjenika. Njih su poslali na sigurno, u pozadinu, ali umesto da se vrate na sovjetsku teritoriju, Vitrenko i ostali su samo malo odmakli od doline, da bi zatim udarili natrag, pod okriljem noći. Mudžahedinima, naravno, nije padalo na pamet da će se oni

vratiti. Vitrenko i njegovi ljudi počeli su da tuku pobunjenike njihovim sopstvenim oružjem, zauzimali su planinske kote i prikradali se svakoj grupici boraca koju bi sreli. Poubijali bi sve pohvatane zarobljenike, osim jednoga. Njega su bezdušno mučili da iščupaju ma kakvu obaveštajnu informaciju, a onda bi ga razapeli i ostavljali satima da vrišti dok ne umre. Pobunjenici su isprva pokušavali da spasu žrtvu, ali Vitrenko je postavio snajpere i skidao ih. Posle gubitaka koje su imali u tim pokušajima spasavanja, mudžahedini su naučili da žive sa kricima. Vitrenko i njegovi ljudi postali su kao banditi, ljudi van zakona, potpuno nezavisni od vojnog lanca komandovanja. Ali u očima običnih sovjetskih vojnika u Avganistanu postali su heroji. Bilo je samo pitanje vremena kada će GRU – *Tna&noe paaeebueamenbHoe ynpaeneHue* – našu Glavnu vojnu obaveštajnu službu, uhvatiti nervoza: znali su da Vitrenko i njegovi ljudi skupljaju važne obaveštajne podatke koje ne šalju višoj instanci. Zatim su priče postale još strašnije. Stizali su izveštaji o masovnim ubistvima svih zatečenih na pobunjeničkoj teritoriji; o pljački i silovanjima.

– Ne bih pomislio da je tako nešto moglo suviše da povredi osetljivost Sovjeta u to vreme, reče Fabel.

Ukrajinci pogleda Fabela, tražeći mu na licu znake sarkazma. Nije ih bilo.

– Ne. U pravu ste. Ali u toj fazi rata patili smo od vijetnamskog sindroma: vodili smo neravnopravnu bitku u kojoj je trebalo da nam naša brojnost, resursi i tehnologija omoguće laku pobjedu, ali žestoko su nas tukli i očajnički smo želeli da se izvučemo a da koliko-toliko sačuvamo obraz. To znači da su do osamdeset sedme, osamdeset osme sovjetske vlasti počele da vode više računa o svetskom javnom mnjenju. A Vitrenkove akcije su postajale sve..., tražio je reč, – *...neprijatnije*. Tako me je GRU poslao s dva odreda Specnazna da pronadem Vitrenka i njegovu jedinicu i stavim ih pod kontrolu.

– Pa, jeste li?

Ukrajinci se nasloni na zid i pripali cigaretu. Zatim dade znak plavuši, koja mu pruži koverat vojne smeđe boje.

– Da. Najzad. I Vitrenko i njegovi ljudi pohvaljeni su za izuzetnu hrabrost iza neprijateljskih linija. – On dobaci koverat Fabelu, koji ga nespretno uhvati.

– Ali ono što sam video usput... Verujte mi, Fabele, u životu sam se nagledao svačega, kao što možete da zamislite, ali ovo je bilo kao da sam na tragu samom davalu...

Petak, 20. jun, 21.40, Niderhafen, Hamburg

Dva čoveka iz prismotre nisu mogla dovoljno da se primaknu brodiću da bi mogli da vide šta se događa. Paul je naredio dvojici pripadnika MEK-a, s tamnim pancirima, kombinezonima i šlemovima, da se približe cilju. Jedan je uspeo da zauzme dovoljno isturen položaj da drži na kugličastom nišanu heklera i koha Maksvejnovu glavu i torzo dok je on sedeo na krmenom delu jahte i pružao čašu sekta Ani Volf.

U komandnom kombiju Mariju su pozvali iz Rečne policije: patrolni čamac bio je na putu i zauzeće položaj podesan za jasno nadgledanje izlaza iz Niderhafena na glavne saobraćajnice Elbe. Ako Maksvejn isplovi na reku, nakaćice mu se i diskretno ga pratiti na bezbednom odstojanju. Rečna policija je bila zabrinuta zbog činjenice da je Maksvejnov brodić očigledno tako brz da bi mogao da stavi na ispit njihov patrolni čamac. Marija je već tražila da helikopter bude u pripravnosti. I pored svih ovih mera predostrožnosti Paul Lindeman nije prestajao da se mršti. Bio je naročito zabrinut zato što Marija nije uspela da razgovara s Fabelom preko mobilnog i stalno je dobijala samo njegovu glasovnu poruku; zašto li je Fabel isključio telefon kada je obećao da

će biti dostupan cele noći?

U kasnom večernjem vazduhu već se osećala studen i Ana se opet nehotice stresla kada joj je Maksvejn dodao čašu iskričavog sekta.

– Samo časak... – Maksvejn odgurnu dvojna mala vrata oblikovana tako da prate blagu zakrivljenost obloga na suprotnim stranama. Dva stepenika iza njih vodila su u mali ali jarko osvetljen prostor kabina. Čim joj je Maksvejn okrenuo leđa, Ana je pomirisala vino i srknula jedan gutljaj radi probe. Nije osetila nikakav miris ni ukus osim svežine nemačkog šampanjca; ali znala je da je rohipnol ili GHB gotovo nemoguće otkriti u bilo kom piću. Napunila je usta i ponovila u glavi svoju nemu mantru: *Ne osećam se najbolje.*

Maksvejn se opet pojavi s tamnoplavim vunanim kardiganom i prebaci joj ga preko ramena.

– Možemo da uđemo unutra ako ti je hladno, reče on. Ana odmahnu glavom. Maksvejn se osmehnu i dodade joj tanjir s paštetom, hlebom i salatam od haringa. – Opusti se malo, reče on. – Hteo bih nešto da ti pokažem. Znam da nisi dobar mornar, Saro, pa obećavam da neću da brzam. – Pogledao je Anu kao da traži dozvolu. Ana, kao ni Maksvejn, nije mogla da vidi kako pripadnici MEK-a zauzimaju strateške tačke, ali je pretpostavljala – uzdala se – da su već tamo negde, u senci. Jedino je morala da igra na sreću u slučaju da Maksvejn isplovi, jer nije znala da li joj je Paul obezbedio zaštitu na reci.

Oduprla se iskušenju da na pontonima pogledom potraži tim za podršku i odlučno je uprla oči u Maksvejna.

– U redu..., reče i klimnu glavom; zatim dodade za svoju nevidljivu publiku: – Mislim da će to biti lepo.

Paul Lindeman naredi pripadnicima MEK-a da ne intervenišu. Marija opomenu patrolni čamac rečne policije, koji je sada bio u direktnoj radio-vezi s timom, da se Maksvejn sprema da krene.

Maksvejn odreši vezove na pramčanom i krmenom delu jahte i upali motor. Duboka potmula tutnjava pogonskog stroja uznemiri Anu, kojoj je instinkt govorio da to ukazuje na veliku snagu i brzinu plovila. Veran datoj reči, Maksvejn lagano i blago odvoji brod od doka. Ana primeti opuštenu, gotovo bezbrižnu lakoću s kojom je manevrisao. Osvrnula se ka stalnom vezu od kojeg su se udaljavali taman na vreme da primeti neku senku koja je hitro i pogureno grabila ka zemljanom delu pontona.

Elba se pružala pred njima, crna kao vulkansko staklo i neprozirna, opasana svetlima brodogradilišta na dalekoj obali. Maksvejn okrete brodić tako da bude paralelan sa obalom i isključi motor. Pritisnuo je jedno dugme na konzoli i Ana začu brzo čegrtanje teškog lanca dok je sidro tonulo u tamnu reku. Ana je sada mogla da čuje zapljuskivanje vode oko njih: osećala se kao da je na leđima nekog golemog živog bića čiji dah i koža klize duž brodskog korita dok beskrajno telo diže talasiće ispod njih. Maksvejn pogasi svetla.

– Nije li veličanstveno?, upita on i širokim pokretom ruke u kojoj je držao visoku uzanu čašu šampanjca pokaza udaljenu obalu.

U nekoj drugoj situaciji ovaj prizor bi opčinio Anu; Hamburg je blistao u noći, a Elba je držala ogledalo njenoj lepoti i oživljavala iskričave odraze grada.

– Lepo je... – reče Ana. – Zaista. Radujem se što si me doveo ovamo...

– Volim ovaj grad – reče Maksvejn. – Ovde mi je mesto. Oduvek sam želeo da budem ovde.

– Ali ti si Britanac, je li? Zar ti ne fali... – Ana pokuša da smisli nešto karakteristično za Veliku Britaniju što bi mu moglo nedostajati. – Ne fali ti *kiša*? upita smejući se.

Maksvejn se takode nasmeja.

– Veruj mi, Hamburg nudi sasvim dovoljno padavina da uguši svaku melanholiju za vlažnom klimom. Ali ne, ne nedostaje mi ništa iz Britanije. Sav britanski duh koji mi je potreban može se naći u Hamburgu... Ponekad imam utisak da živim u nekom od najistočnijih londonskih predgrađa. Na svetu nema grada kao što je Hamburg. Ne bih ga ostavio ni za šta na svetu.

Ana slegnu ramenima. „Ja... meni je svejedno gde živim.

Maksvejnovo lice živnu. – Ne razumem. Samo jednom se živi. Vreme koje nam je dato suviše je dragoceno da se proćerda. Zašto ga onda provodiš u mestu koje te ostavlja ravnodušnom?

– Valjda po inerciji. Ostajanje ne zahteva dodatni napor. Verovatno me mrzi da skupljam energiju za postizanje druge kosmičke brzine.

– Pa, milo mi je što je tako, Saro. Inače ne bismo bili ovde. – On sede pored nje. – Voleo bih da ti pokažem tvoj grad... viđen očima stranca. Siguran sam da bih mogao da promenim tvoja osećanja prema njemu. A, osim toga, dobio bih priliku da te bolje upoznam...

On joj se približi. Ana oseti najdiskretniji nagpveštaj neke skupe kolonjske vode. Pogledala je blistave zelene oči i ispitala savršeno izvajane crte lica. U njoj se rodi vrlo ozbiljna sumnja da on ima bilo šta sa ubistvima o kojima su vodili istragu, pa čak i sa drogiranjem devojaka u cilju ritualnog seksa. Maksvejn je bio klasični lepotan; odelo koje je nosio jasno je otkrivalo da mu je telo savršeno građeno i mišićavo; iz njega su provejavali urbani duh, inteligencija i samopouzdanje. Sve u vezi s Maksvejnom trebalo je da prija Ani. Pa ipak, kada je primakao lice i usnama pokrio njene, morala je da suzbija mučninu koja joj je navirala u grudima.

WS25, dugačak petnaest metara i izgrađen u Bartelu, bio je najnoviji patrolni čamac hamburške Rečne policije, ali ne i najbrži. Komesar Franc Kasel naredio je da se sva svetla pogase, što je bilo u suprotnosti sa istim onim lučkim propisima čije je poštovanje svakodnevno zahtevao. Kasel je podigao dvogled i pažljivo osmotrio Maksvejnov motorni čamac dok se odvajao od keja. Promrmljao je nešto sebi u bradu kada je plovni objekt identifikovao kao kris Hraft 308 ili 328 ekspresnu krstaricu. Idealan za krstarenje. I brz. Znatno brži, ako se vlasnik odluči za trku, od 22 kilometra na čas, koliko je postizao WS25. Ali ne brži od radio-talasa ili radara. Ako krstarica pokuša da beži, Kasel je mogao da traži podršku od svih komesarijata Rečne policije odavde do Kukshafena. Znao je, takođe, da je na toj krstarici jedna policijska detektivka. A prema onome što mu je viša komesarka Kle rekla preko radija, ako usledi poziv za pomoć, brzina reagovanja mogla je da znači razliku između života i smrti. Kasel je ličio na utvaru: neverovatno mršav i visok, ričkaste kose i pega koje kao da su se stopile posle dvadesetogodišnjeg izlaganja slanom lučkom vetru, suncu i prskanju vode. Spustio je dvogled, koji mu je bio okačen o vrat, skinuo šiljastu kapu Rečne policije s glave i provukao koščate prste kroz suvu proređenu kosu boje peska.

– Nevaljao momak..., promrmljao je i posegnuo za radiom.

Ana se oslobodi Maksvejna stavivši mu ruku na grudi i odgurnuvši ga: ne grubo, ali dovoljno odlučno da shvati poruku. Kad su im se lica razdvojila, Ana se potrudila da se osmehne.

– Šta nije u redu, Saro? – Maksvejnov glas nagoveštavao je zabrinutost koja se nije ogledala u hladnim zelenim očima.

– Ništa..., uzvratila Ana. Zatim dodade gotovo koketnim glasom: – Samo ne volim da žurim. Jedva da te poznajem. Ne znam o tebi ništa.

– Šta tu ima da se zna? – On pokuša ponovo da je poljubi. Ana se povuče. Ovoga puta pritisak njene šake na Maksvejnove grudi bio je ozbiljniji.

Marija Kle se okrete Paulu Lindemanu i dalje držeći radio-mikrofon nedaleko od usta. – Komandant patrolnog čamca Rečne policije kaže da postoji način da se ovo okonča ako želimo, a da Maksvejn ne posumnja da je bio pod prismotrom.

Paulu zasijaše oči. – Kako?

– Maksvejn je priredio malo razgledanje 'Hamburg by night'. Komandant patrolnog čamca kaže da je isključio navigaciona svetla. To je protivno propisima... dovoljno je blizu glavnog plovnog puta da predstavlja opasnost. Srećom, naš rečni pandur je uradio isto. On misli da može da se približi Maksvejnu pre nego što on shvati šta se događa, otprati ga natrag na vez i novčano ga kazni. Recimo da bi Maksvejnu to pokvarilo više... a Ana bi opet bila na suvom.

– Šta ti misliš o tome?

– Ana nije dala nikakav signal da želi da se povuče. A mi nismo dobili još nijednu korisnu informaciju. Mislim da treba da nastavimo. Ali, s druge strane, ako on uključi navigaciona svetla, nećemo imati tako dobar izgovor. Na tebi je da odlučiš, Paule.

Petak, 20. jun, 21.40, Špajherštat, Hamburg

Cigareta bez filtera sada je gorela opasno blizu usana Ukrajinca, a on ih je stisnuo dok je uvlačio poslednji dim. Napravio je štipaljku od palca i kažiprsta, uhvatio mali opušak, bacio ga na pod i zgazio potpeticom.

Fabel izvadi desetak fotografija iz smeđeg kovrta. Već prve slike izazvaše mu žestoko lupanje u grudima. Tri kolor fotografije iz različitih uglova prikazivale su istu ženu rasporenog i otvorenog trbuha i pluća izvađenih iz tela. Ukus žuči pope mu se u grkljan. Nove strahote. Fabel primeti da je zlatokosa devojka okrenula glavu i da kroz mali prozor gleda u prazno skladište veliko kao utroba kita, kao da želi da izbegne da joj pogled padne na slike. Ukrajinac pokretom ruke odbaci ove slike.

– Uskoro ću doći na taj slučaj... – Ukrajinac pokaza Fabelu da pređe na sledeći komplet slika. Devojka se okrenu od prozora. Naredne fotografije bile su snimljene bez dopunskog osvetljenja, samo pomoću blica, pa se sve belelo u bazenu jarke svetlosti i živih boja. Začudo, amaterska fotografija snimljena pomoću blica davala je svakoj sceni neposrednost i realizam kojih nema u kliničkoj objektivnosti forenzičke fotografije. Kako bi okrenuo jednu, Fabel bi ugledao novu jezivu sliku neke žene, ponekad tek devojke, rasporene na isti način. Ali na svakoj slici, skrivene na mračnim rubovima područja obasjanog fotografskim blicem, Fabel je mogao da nazre druge žrtve. Okrenuo je poslednju sliku.

– Bože blagi... – Fabel je zapanjeno zurio u sliku, kao da ne veruje sopstvenim očima u grozotu onoga što vidi. Jedna devojka, ne starija od šesnaest ili sedamnaest godina, bila je prikovana za drveni zid. Ekseri, sličniji grubim gvozdenim klinovima, bili su joj zabijeni u šake i meso i mišice. Bila je rasečena i rastvorena po uzoru na krvavog orla kao i ostale, s tim što je tamna i krvava masa njenih pluća takođe bila zakovana za zid. Ali nekako, uprkos dubokom gađenju od kojeg mu se prevrtao stomak, analitički deo Fabelovog mozga obradio je sličnost fotografije koju je držao u rukama s platnima koja je video na izložbi Marlis Mencil. Fabelu fotografija ispade iz ruku. Dok je padala, licem okrenuta nagore, video je vlažne otiske svojih palčeva na

mestima gde ju je držao. Gotovo molećivo on podiže pogled ka Ukrajinu, kao da se nada objašnjenju koje bi na neki način ublažilo strahote koje je video.

– Bilo je to poslednje selo do kojeg smo stigli pre nego što smo sustigli Vitrenka. Nalazilo se duboko u pobunjeničkoj teritoriji i vodili smo paklenu borbu da se donde probijemo. Nismo bili sigurni da li ga je već napala Vitrenkova jedinica ili je u vlasti pobunjenika. Ispostavilo se da je to obično selo, bez boraca. Ali morali smo da se uverimo; zato smo proveli pola dana pod neumoljivim suncem, šibani vetrom koji nas je neprekidno zasipao prašinčinom i peskom. Onda je, baš oko podne, vetar promenio pravac i doneo nam zadah smrti iz sela. Tada smo shvatili da je Vitrenko već prošao ovuda. Poslao sam izviđačko odeljenje, koje nam je signaliziralo da dođemo. Kada sam se pridružio komandiru, po izrazu njegovog lica znao sam da je zlo i naopako.

Ukrajinać počuta i pokaza glavom sliku koja je sada ležala na podu između Fabelovih nogu.

– Bilo je to u nekakvom ambaru ili seoskom skladištu. Ako postoji pakao, mora da liči na ono što smo tu zatekli. Svi muškarci su bili streljani. Ležali su na velikoj gomili odmah iza vrata. Ruke i noge su im bile vezane i morali su da kleknu pre nego što su ih streljali. Zatim su tu bile žene. Verovatno sve seljanke. Njih dvadesetak. Svih uzrasta... od dece do baba. Sve do jedne bile su iskasapljene i izvađenih pluća – baš kao vaše žrtve ovde. Dve su bile zakovane za zid ambara, raširene kao na nekoj izložbi... – Ukrajinać počuta. Oči su mu tumarale po nekom nevidljivom prizoru u potrazi za pojedinostima koje bi dočarale što verniji opis. – Kao što kolekcionari leptira izlažu svoje primerke.

– Sve je to učinio Vitrenko? – upita Fabel.

– Ne on lično. To je ono glavno: ubedio je druge da to urade za njega. Ima dar da utiče na ljude. Priredio je tu gnusnu postavku eksponata, a da sam nije okrvavio ruke. Bilo je to kao neka vrsta ispita... dokazivanje. Ritual koji ih je još jače vezivao za vođu.

– I stradale su samo žene? – upita Mahmut, koji je do tada nemo slušao Ukrajinčev izveštaj.

Ukrajinać klimnu glavom. – Sećam se da je komandir izviđačkog tima rekao da su muškarci bar umrli lakšom smrću. Ali onda smo shvatili da nisu. Vitrenko ih je prisilio da budu očevici. Naterao ih je da gledaju kako žene umiru pre nego što su pobijeni.

Fabel i Mahmut se dugo zgledaše. U maloj montažnoj kabini zavladao je muk. Fabel opet oseti kako ga nešto vuče nazad ka slikama koje je izlagala Marlis Mencil i zamisli sebe u jezivoj galeriji u zagušljivom bezvazдушnom ambaru u nekoj nedodij, kako zuri u nagrdene leševe dvadeset žena; izopačen umetnički rad psihopatske kreativnosti.

– Jeste li ga uhvatili?

– Najzad jesam. Moja naredjenja su glasila da njega i njegove ljude otpratim natrag, na teritoriju pod upravom sovjetskih vlasti. Tako smo i postupili. Ali tek posle dugih pregovora. Kada smo ih sustigli, Vitrenkovi ljudi su doslovce zauzeli odbrambene položaje. Morao sam svoje ljude da pošaljem u zaklone. Oni nisu mogli da shvate zašto ih njihovi drugovi drže na nišanu. Ali ti ljudi više nisu bili sovjetski vojnici. Bili su Vitrenkovi. Banditi. Visokoobučeni, visokomotivisani i vrhunski sposobni... no, uprkos tome, banditi. Odani isključivo Vitrenku.

Posle Avganistana on je bio heroj. Pojedinosti o Vitrenkovim zverstvima bacila je u zasenak njegova popularnost među običnim svetom. Iskreno govoreći, na bilo kom nivou vlasti većina nije davala ni pet para za sudbinu nekih tamo stranih muslimana ako je to donelo rezultate. Vitrenko se uskoro

pročuo kao ekspert za islamski terorizam. Posle raspada Sovjetskog Saveza postao je dragocen član novih ukrajinskih antiterorističkih jedinica. Stupio je u Berkut, 'Zlatne orlove'. Opet je stekao uzoran dosije službovanja. Vitrenko je visokointeligentan i obrazovan pojedinac i proučavao je sve oblike kriminologije, psihologije i antiterorizma. Sve to, udruženo s njegovim iskustvom na ratištu, donelo mu je status veoma uvaženog stručnjaka. Ali onda se u Kijevu desio niz brutalnih silovanja i ubistava. – Ukrajinac ponovo pokaza na fotografije. – Na prvoj slici koju ste gledali bila je jedna od tih žrtava, mlada novinarka jedne nezavisne radio-stanice u Ukrajini. Uхватili smo nekoga za ta ubistva, mladića starog oko dvadeset pet godina. Odgovarao je serijskom ubici prema svim merilima i priznao je zločine, ali bili smo prilično sigurni da nije postupao samostalno. U stvari, her glavni komesaru, uopšte nisam ubeđen da je on bio ubica. Čule su se glasine o delovanju neke sekte i pominjalo se Vitrenkovo ime. Sumnjali smo takođe da je mozak ove organizovane kriminalne aktivnosti neki policajac ili pripadnik službe bezbednosti na visokom položaju, ali Vitrenko nikada nije bio direktno osumnjičen. Onda je, pre oko tri godine, iznenada nestao. Ubrzo zatim, jedan za drugim, netragom su se izgubila dvanaestorica njegovih bivših podređenih... ili su doslovce dezertirali iz vojnih struktura Rusije, Belorusije i Ukrajine.

Fabel se ogorčeno nasmeja. – I tako su se preselili u Hamburg, gde je žetva bogatija. Pretpostavljam da su to oni koje naše Odeljenje za organizovani kriminal zove Top tim'...

Ukrajincima slegnu ramenima. – Kako god ih nazvali, Vitrenkova jedinica sistematski preuzima kontrolu nad glavnim aktivnostima u podzemlju vašeg grada. Vidite, vaš voljeni Hamburg za njih se ne razlikuje od Avganistana, ili Čečenije, ili ma kojeg drugog rejona borbenih dejstava. Samo je predeo drukčiji. Odanost jedan drugome i svom vođi, motivacija da ostvare cilj svoje misije... važno im je samo to i ništa drugo.

– Ali Vitrenko je lud, pobuni se Fabel, i sam svestan slabosti sopstvenih reči.

– To je potpuno nebitno. I ja verujem da je poremećen. Psihopata. Ali ludilo mu je postalo najjači adut. Toliko je lišen svih obzira i, recimo, moralnih ograda da mu to služi kao sredstvo terora nad onima koje hoće da podjarmi i hipnotičko sredstvo za one koje koristi kao svoje oruđe.

– Ivan Grozni... – promrmlja Fabel.

– Šta?

– Samo mi je palo na pamet nešto što mi je neko nedavno rekao, uzvрати Fabel. – Zašto mi govorite sve ovo?

Nešto se smrknu u zelenim očima. Fabel je to skoro sa sigurnošću mogao da opiše kao tugu. Plavuša još jedanput protumači nemo naredenje Ukrajinca i dade mu jednu fasciklu sa istog pisaćeg stola. Bio je to službeni vojni portret nekog četrdesetogodišnjaka. Ukrajinac se tiho nasmeja Fabelovoj zbunjenosti dok je prenosio pogled sa fotografije na Ukrajinca i obratno. Lik na foto-

grafiji imao je istu građu i zelene oči kao starac, ali mu je vilica bila šira i jača, a iznad širokog čela štrčala je gusta kosa boje žutog maslaca. Za trenutak Fabel se zapita je li to fotografija Ukrajinca iz mlađih dana; ali uprkos sličnosti koja ga je zbunjivala bilo je suviše suštinskih razlika u crtama lica. Za samo nekoliko sekundi Fabel prevale veći put nego u celoj dotadašnjoj istrazi. Zavali se na stolici i pogleda starca s vidnom simpatijom.

– Vi se prezivate Vitrenko?

Ukrajincima klimnu glavom.

Fabel opet pogleda lik na fotografiji. – Brat?

Ukrajinci sporo odmahnu glavom kao da je olovno teška. – Sin. Ja sam otac Vasilija Vitrenka.

Petak, 20. jun, 22.00, Niderhafen, Hamburg

Klizna panel vrata *Mercedesovog* kombija koji je služio kao policijsko komandno mesto bila su sada otvorena pošto nije pretila opasnost da ih Maksvejn primeti. Pripadnici MEK-a koji su učestvovali u prismotri stajali su napolju i pušili. Vazduh unutra bio je čistiji, ali atmosfera je i dalje bila naelektrisana. Svi su slušali razgovor vođen na zamračenom brodu, negde na crnoj vodi. Anin glas zvučao je opušteno i samouvereno. Paul Lindeman je raširio šake na kolenima, trljao dlanove o tkaninu nogavica i duboko i lagano disao pre nego što se naglo uspravio u stav koji je otkrivao odlučnost.

– Javi patrolnom čamcu Rečne policije da bude u pripravnosti. Da Ana želi da je povučemo već bi nam signalizirala.

Marija diže radio-mikrofon, ali sačeka sa emitovanjem poruke. »Jesi li siguran, Paule?

– Kaži im da ostanu u punoj gotovosti. Ali želim da zadrže vizuelni kontakt po cenu da sami budu primećeni. Ne želim da im se Ana nađe van domašaja.

– Mislim da si u pravu što puštaš da se akcija nastavi, Paule. Brod nas je gadno iznenadio, ali sada, pošto smo obezbedili saradnju Rečne policije, opet smo gospodari situacije. – Marija počuta trenutak. – Ako želiš, i sami možemo da se prebacimo na vodu...

Paul odmahnu glavom. – Ne. Vратиće se na obalu... ovako ili onako. I logično je da on opet dođe na isti vez. Želim da mu budem za petama čim se to dogodi.

Maksvejn pritisnu jedno dugme na širokoj brodskoj instrument tabli pored kormila. Upališe se navigaciona svetla i unutrašnje osvetljenje u krmenom delu jahte. On ispruži bocu sekta i diže obrvu. Ana mu pruži svoju čašu.

– Zar nećeš i ti?, upita ona i pokuša što je mogla neupadljivije da proveri je li to ista boca koju je otvorio pre nego što je pogasio svetlo.

Maksvejn se osmehnu. – Ne pijem više od jedne čaše kad upravljam brodom... Ali ti se posluži, molim te.

Napunio joj je čašu i vratio bocu u kibli s ledom. Ana srknu vino. Oseća li nešto čega nije bilo ranije? Neki naknadni ukus? Po čelu joj izbi hladan znoj dok se do krajnosti naprezala da nepcima ispita tečnost. Zatim proguta vino i opet usredsredi svoje misli na rečenicu koja je predstavljala dugme za uzbuću, kao što pojas za spasavanje mora da se zgrabi i drži na prvi znak tonjenja. Bledo se osmehnula Maksvejnu, čiji je izraz ostao nepromenjen i neproziran. Trenutak prođe. Nije osetila ni vrtoglavicu ni zamagljenje svesti.

– Koliko se dugo interesuješ za plovidbu? – Ana se ne doseti nijednog pametnijeg pitanja.

– Oh... od detinjstva. Otac me je vodio na jedrenje u Škotskoj. Uvek sam se motao oko vode i čamaca. Volim to.

– Jeste li otac i ti bili bliski?

Maksvejn se nasmeja. „Ne postoji niko ko je blizak mom ocu. On je hladna bezosećajna baraba. Nikada se nismo zaista slagali. Poslali su me u internat i viđao sam roditelje preko raspusta. Čak i tada, osim kada sam s njim išao na jedrenje ili odlazio na izlete u inostranstvo, otac nije imao mnogo vremena za mene. – On filozofski slegnu ramenima. – Majka mi je Nemica i uvek sam se bolje slagao s njenom porodicom. Hoćeš li još da jedeš?

– Ne, hvala... sigurno nije lako... muškarcu, hoću da kažem, kad sa ocem

nema dobar odnos.

Maksvejn se malo ukoči. – Više nisam dečkić. – On se usiljeno osmehnu. – Zahladnelo je ovde napolju... jesi li za to da pređemo u kabinu, na kafu?

Ana se nasmeja. „Je li to najbolje čime hoćeš da me namamiš? Ili imaš i neke bakropise koje bi mi pokazao?

Maksvejn podiže šake. – Ako je kaia sve što želiš, dobićeš samo kafu.

Ana napregnu mišiće obraza da sačuva osmeh. Kafa. Još jedan napitak koji može da posluži za skrivanje nečega nimalo bezazlenog. – Dobro...

Kabina je bila mala ali svetla i elegantna, izrađena od belog modeliranog polimera sa drvenim elementima. Sa svake strane bila su dva ovalna brodska prozora i još tri na tavanici prema palubi. Zdesna se nalazio mali kauč uvučen u jedno udubljenje; na preostalom prostoru sleva bili su sabijeni mala brodska kuhinja i odeljenje za koje je Ana pretpostavljala da je – kancelarija. Bračni krevet zauzimao je čitav raspon pramčanog dela. Kabinu ispuni bogata aroma iz automata za pripremu kafe ugrađenog u zid kuhinje. Maksvejn pokaza Ani da sedne na kauč. Gledala je kako on puni šoljice iz iste posude i laknulo joj kada je Maksvejn seo na ivicu kreveta umesto da je prisiljava na intimnost tako što bi se ugurao u skučen prostor na kauču, pokraj nje.

– Kažeš da radiš u nekoj putničkoj agenciji? – upita on.

Ana oseti zebnju u grudima. Bio je to deo njenog lažnog identiteta u koji nije htela preduboko da zalazi ako bi Maksvejn počeo da je propituje. U mislima je obnovila prava osećanja koja je stekla u vreme kratkog – studijskog – boravka u agenciji *Majer rajzen*.

– Da. To je najdosadniji posao na planeti. Šalješ prosečnu nemačku porodicu na dve nedelje na Tenerife ili Kanarska ostrva, a onda slušaš njihove pritužbe što na jelovniku nije bilo 'bratvursta'⁵⁷ ... Zašto?

– Zar nikada nisi poslala nekoga na neko mesto odakle nije želeo da se vrati... mesto koje je u toj osobi probudilo instinktivna osećanja? Da istinski pripada tom delu sveta?

Ana slegnu ramenima. – Ne... ne mogu da kažem da mi se to desilo...

– Tako sam se osećao ja kada sam prvi put video Hamburg. A ponekad se to dešava i između ljudi. – Maksvejnove oči zasijaše. – Ponekad vidiš nekoga i čini ti se da ga poznaješ odvajkada. Kao da je to poslednja varijacija na temu staru hiljadu godina.

– Zvuči romantično... je li to rečenica kojom se služiš kod žena?

Maksvejnovo lice se smrknu. „To nema veze sa ženama ni sa seksom. Govorim o nečemu hiljadu puta važnijem od... pa... ljubavi. Govorim o istinskoj vezi između jedne osobe i jednog mesta... između jedne i druge jedinke. – Maksvejn se namršti kao da traga za nekom referentnom tačkom, nekim orijentrom koji bi mogao da pokaže Ani. – Postoji jedna nemačka reč koja je neprevodiva na engleski...

– Ima ih popriličan broj...

Maksvejn pokretom ruke odbaci Aninu primedbu. – *Heimat*. Ideja mesta, vremena i ljudi koji mu pripadaju. Leži negde između ideja doma i domovine.

Ana klimnu glavom ne izjašnjavajući se. Bila je to reč koja ju je asocirala na uskogrudost i zatucanost; na bezbojne, politički očišćene i manirističke filmove proizvođene u Nemačkoj posle Drugog svetskog rata; na vreme kada se svako osećanje germanizma činilo neprikladno ili čak neukusno.⁵⁸

---

⁵⁷ Tradicionalno nemačko jelo (nem. *Bratvurst*), sveža kobasica za prže-nje. (Prim. prev.)

⁵⁸ Nemačka reč *Vaterland* (otadžbina) bila je do te mere diskreditovana kao jedan od stubova nacističke propagande da je najčešće rutinski zamenjivana neutralnim pojmom *Heimat* (domovina, postojbina ili zavičaj). (Prim. prev.)

– U životu ima odnosa koje pronalaziš i kuješ, a daju ti taj intimni doživljaj pripadanja, skriven u reči *heimat*. Uz ogradu da to ne mora da bude vezano za jedno određeno mesto. Gde god i kad god u svetu to ponovo doživiš, ti si kod kuće. – Žestina se malo-poma-

lo izgubi iz Maksvejevih očiju. On slegnu ramenima i srknu još malo kafe. – Zato moj otac više nije lik iz mog pejzaža, osim kao prolazna figura. Naučio sam da postoje i mnogo značajnije veze među ljudima od puke genetike. Ali... dosta o meni...

On se premesti na kauč. Ana je bila prisiljena da mu napravi mesta. Približio joj se i okrenuo lice k njoj. Ana još jednom primeti da su mu crte lica gotovo savršene i iznenadi se gađenju koje je osetila kada je usne spustio na njene. Odmakla se i osmehnula.

– Vreme je da se vratimo na obalu, kapetane, reče ona, nadajući se da mu njena veselost ne zvuči tako isprazno kao njoj.

Maksvejn se suvo osmehnu i uzdahnu. – Naravno...

Maksvejn je bio učtiv i uljudan ali primetno hladan dok su se vraćali na mali gat. Kako se svetla obale približiše, Ani laknu, a energija joj se povrati. Odbila je Maksvejevovu ponudu da je odveze kući, rekavši da su joj kola parkirana blizu noćnog kluba; on je insistirao da je odbaci donde. Paul Lindeman i tim za prismostru povukli su se na skrovita mesta dok je Maksvejn pristajao uz obalu i ponovo su ih pratili do noćnog kluba.

– Ovde će biti dobro... – reče Ana kada su se zaustavili pred klubom.

Maksvejn se opet učtivo osmehnu. – Gde su ti kola? – upita.

Ana neodređeno mahnu rukom. – Iza ugla. – Izvadila je beležnicu iz damske tašnice i zapisala broj mobilnog telefona koji su joj dodelili za ovu operaciju. – Oij... mislim da noćas nisam bila najzabavnije društvo... Zovni me, pa možemo da se dogovorimo za neki drugi put.

– Već sam pomislio da ti se ne sviđam, Saro. Izgledala si kao da se osećaš... pa, nekako nelagodno ili uznemireno.

Ana se nagnu i pritisnu jedan dugačak poljubac na Maksvejeva usta. Onda se odvoji i osmehnu. – Rekla sam ti... Nisam za brodove. To je sve. Zovi me. – Otvorila je vrata poršea i proturila noge napolje. – Neka sledeći put bude na čvrstom tlu...

Jedna kola za prismostru zaustavila su se na pristojnom rastojanju iza Maksvejevog poršea. Ana je stajala na pločniku i pratila pogledom automobil dok je skretao za Albers-Ek. Mercedes vario doveze se do Ane tek kada se vozač iz kola za prismostru uverio da je Maksvejn napustio Kic. Marija prva izađe i nezgrapno zagrlji Anu, jer nije navikla da ispoljava nežnost.

– Pokazala si se vraški dobro, Ana, pohvali je ona.

– Presekli smo se kada je izveo onaj štos s brodom. – Paul Lindeman je sada takođe napustio kombi i zastao pored Ane. – Ne znam kako si uspela da ostaneš onako hladnokrvna.

Ana se kratko detinjasto nasmeja i shvati da joj se noge tresu. „Ne znam ni ja.

– Alarmirali smo Rečnu policiju da te drži na oku, objasni Paul. – Bila si bezbedna sve vreme... Da ti je zatrebala pomoć, stigli bi za nekoliko sekundi.

Marija zausti da nešto kaže kad joj mobilni telefon zazvoni. Ona se odmače nekoliko koraka i odazva se.

– Moram da ti kažem, Ana, da si se zaista sjajno držala. Ali nismo saznali mnogo. Nije rekao ništa što bi nagovestilo da ima neke veze sa otmicama ili ubistvima.

Ana ne odgovori, ali nastavi da gleda u pravcu u kojem se odvezao Maksvejn. Duboko u utrobi još je vrebao onaj fantom mučnine koji ju napadao kad god bi je Maksvejn dotakao.

– Imam neko predosećanje u vezi s Maksvejnom, reče ona ne gledajući Paula. – Stvarnu i snažnu fizičku reakciju na njega.

Paul se kratko nasmeja. – Ženska intuicija?

– Ne, odseče Ana tiho ali odlučno i oštro. – Policijski instinkt. – Pa, izgleda da si sve ovo radila uzalud, primeti Paul. – Sumnjam da je *mister* Maksvejn nešto više od japija koji juri za ženama.

– Izgleda da si u pravu. – Marija zatvori svoj mobilni telefon. – Javio se Fabel... najzad. Reklo bi se da je i on proveo uzbudljivo večer. Maksvejn otpada. Znamo ime ubice. Vasilij Vitrenko.

Ana se sada okrenu da pogleda svoje kolege. Njene tamne oči hladno zablistaše u neonskom sjaju Kica. – Briga me šta je Fabel otkrio. Znam da u Maksvejnu ima nešto zlo. On je ubica koga tražimo. Jednostavno znam.

Subota, 21. jun, 1.04, Harburg, Hamburg

Mada je noć bila blaga, Hanzi Kraus je drhtao pod oba svoja smrdljiva, dronjava prekrivača i teškim vojnim kaputom koji je svuda nosio sa sobom. Mršavo telo mu se grčilo, zubi su mu cvokotali i činilo mu se da mu neki pacov neprestano glode utrobu. Možda nije trebalo da se vrati u svoje skrovište; ali bilo mu je potrebno nešto toplo i neko mesto gde bi možda mogao da isprosi, pozajmi ili ukrade dovoljnu sumu da plati fiks koji mu je bio preko potreban. Na njegovu nesreću, nije bilo prilike ni za šta od toga.

Ovde je bio nezaštićen, ali morao je da se sredi. Izjutra će otići kod Turčina i reći mu šta je video u upravi policije. Turci će znati šta da rade; možda će mu, za promenu, čak i dati malu nagradu. Napisao je i pismo svojoj majci, prvi dokaz posle pet godina da još diše. Izvinjavao joj se onoliko koliko je za to bio sposoban; tražio je od nje oprostaj što joj je uništio sina jedinca i ugasio svaku nadu i snove koje je gajila o njemu. Bilo je ironije u tome što je, posle decenije straha i pretnji i pet godina koliko su ga majka i sestra verovatno smatrale mrtvim, Hanzi zaključio da mu je sada, po svoj prilici, kucnuo čas. Sada je bio trenutak da promeni vladanje; sada je ostavio poruku koja će ga nadživeti.

Hanzi se plašio. Hanzi se uvek plašio, to mu je bilo prirodno stanje; ali sada je strah dobio ubrzanje. Negde, usađeno u njegove kosti, ostalo je sećanje na detinjstvo koje nije usahnulo kao meso koje mu je nekada oblikovalo telo. Kad god je bio bolestan ili uplašen, majka mu je dozvoljavala da zaspi sa slabom svetiljkom pored kreveta. Utvara koja je ostala od Hanzija sada se vratila detetu Hanziju i sećala se mekog toplog kruga svetlosti, mirisa sveže oprane posteljine, prijatnog osećanja glatke kože posle kupanja i golicave radosti i udobne sigurnosti koje mu je pružalo meškoljenje u krevetu.

Sada, dvadeset godina kasnije, Hanziju je ostala samo gola sijalica na tavanici koja je neuspešno širila mutnu svetlost kao talisman protiv jeze, bolova i strave koji su mu razdirali opustošeno telo, željno droge. Čuo je korake na odmorištu. U uobičajenim prilikama ne bi na njih obratio pažnju; uvek se neko muvao po skrovištu, ljudi su dolazili i odlazili, pijani ili drogirani, tukli se ili buncali u snu. Ne mičući se naprezao je sluh, ali koraci su se zaustavili.

Nisu se udaljili. Zaustavili su se.

On upravo počeo da se pridiže na jedan lakat kada se vrata lagano otvoriše. Hanzi u mislima čak nađe vremena za zaključak kako bi očekivao da oni

provale vrata umesto da ih otvore blago i tiho kao što je to radila njegova majka kada je u detinjstvu proveravala šta je s njim. Stariji čovek zadržava otvorena vrata i propusti mlađeg, građenog kao da bilduje. Ovaj uđe i brzo i tiho pređe kratko rastojanje do Hanzijevog kreveta. Krik koji se rodi u Hanzijevom grlu uguši snažna ručerda mlađeg čoveka, koja se teško i neumoljivo spusti na njegova usta. Stariji čovek uđe i zatvori vrata. Smešeći se Hanziju, on izvadi jednu metalnu kutiju iz džepa svog žutomrkog kožnog kaputa. Nije prestajao da se osmehuje dok je lagano krivio glavu i držao duguljastu kutiju između palca i kažiprsta i tresao je kao otac koji mami dete nudeći mu neki slatkiš.

– Vreme je da se uradiš, Hanzi, reče on glasom koji je bio gotovo blag dok je otvarao kutiju i vadio špric i iglu. – Da budeš srećniji nego ikada ranije...

Hanzi pokuša da vrisne, ali mlađi muškarac mu strpa u usta neku krpu odvratnog ukusa pre nego što mu silom ispravi ruku i zavrnu rukav.

U deliću sekunde pre nego što mu je ubrizgan smrtonosno čist heroin, Hanzijev pogled prelete s jednog lica na drugo. Reči: *Znam ko ste vi... Video sam vas i znam ko ste...* zamrle su mu na jeziku, nepomičnom ispod prljave krpe kojom su mu zapušili usta. Heroinu je trebalo samo nekoliko sekundi da ovlada mršavim telom Hanzija Krausa. Kad su mu izvadili krpu iz usta i okrenuli mu leđa ostavljajući ga da umre sam, činilo mu se da oseća mirisnu svežu posteljenu.

Subota, 21. jun, 4.00, uprava policije, Hamburg

Atmosfera u operativnom centru činila je čudna mešavina uzbuđenja i umora. U sitne sate pred zoru, tek probuđeni policajci i oni koji, kao Fabel, Marija, Paul i Ana, nisu trenuli zbog aktivnosti u prethodnom danu, pokušavali su da savladaju fizički zamor koji ih je pritiskao i slabio uzbuđenje što se primiču svom plenu. Čuo se žagor glasova na telefonima dok su se zlovoljni funkcioneri budili širom Evrope, od Hamburga do Kijeva.

A tamo, u centru pozornice, uvećane i zakačene nasred table za istrage, hladne zelene oči Vasilija Vitrenka, kao na herojskom portretu nekog zlog istočnoevropskog diktatora, zurile su u gonioce i prkosile im. Pored Vitrenkove slike bile su kopije fotografija iz ambara koje im je stavio na raspolaganje njegov otac. Kada je Fabel zalepio te slike za tablu, tajac zapanjenosti privremeno je prekinuo sve razgovore.

Marija, koja je relativno dobro govorila engleski i znala pomalo ruski, tražila je telefonom policijske službenike u Odesi i Kijevu, koji su se nerado odazivali. Takođe je pretraživala baze podataka Evropola i Interpola i pronalazila jedan komadić ovde, drugi onde, prikupljajući materijal o osobi čija je slika bila na operativnoj tabli.

Fabel iskoristi trenutak relativnog zatišja u sobi da sazove veći deo svog tima, koji zatim sačeka da njihove kolege, koji su još telefonirali, završe razgovore.

Fabel stade pred operativnu tablu i nasloni se rukama na sto od trešnjevog drveta. Oštro je udahnuo vazduh pre nego što je ih je zvanično izvestio o onome što mu je Ukrajinac rekao. U sobi je vladala tišina, intenzivni muk kao da je sam vazduh vezan konopcem i zategnut dok je on ponavljao starčevu priču o tome kako je progonio sina kroz planine i polupustinjske ravnice Avganistana tragom sve većih strahota, što je dostiglo vrhunac otkrićem onog ambara. Zatim je dao kratak pregled ubistava u Kijevu.

– U redu, ljudi. Nesporo je da imamo prvog osumnjičenog... Ali mada je to

dovoljno da od državnog tužioca tražimo izdavanje naloga za njegovo hapšenje i saslušavanje, budimo načisto s tim da nemamo solidne dokaze da mu smrsimo konce. – Fabel se okrenu i pljesnu šakom po uvećanom portretu. – Pukovnik Vasilij Vitrenko, bivši pripadnik ukrajinskog Berkuta ili antiterorističke jedinice Zlatni orao. Star četrdeset pet godina. I okoreo i bezdušan kučkin sin. Imamo izveštaj očevica, doduše *postfactum*⁵⁹, da je Vitrenko organizovao masovna ubistva primenjujući potpuno isti metod kao ovde, u Hamburgu. Imamo takođe seriju istovetnih ubistava u Kijevu... Ali opet slaba vajda, jer nemamo konačan dokaz da je Vitrenko odgovoran za njih, osobito zato što ukrajinska policija veruje da je već uhvatila izvršioca. Međutim, imamo potencijalni motiv. Izgleda da su bar dve naše žrtve imale neka saznanja, moguće vrlo ozbiljna, o velikoj aferi sa kupovinom zemlje u kojoj učestvuju naši prijatelji Ajteli i 'ukrajinska veza. Marija?

Marija Kle izvadi svoje beleške i prelista ih. Progovorila je, ali umor kao da joj je nasuo šljunak u grlo, pa se malo nakašljala pre nego što je nastavila.

– Razgovarala sam sa ukrajinskom policijom u Kijevu, sa antiterorističkom jedinicom Berkut i tajnom službom SBU. Kao što se moglo očekivati, u SBU nisu bili predusretljivi, ali dobila sam neke informacije od policije u Kijevu. Oni, izgleda, misle da mi imamo ubicu-plagijatora, jer su, kao što kaže glavni komesar Fabel, uvereni da su već uhvatili pravog krivca. – Ona opet proveri u beleškama. – Nekog Vladimira Gera... – Marija se splete izgovarajući ime i pokuša ponovo: – Vladimira Gerasimenka. Čini se da je to bio jedan bistar momak koji nije ostvario svoj potencijal i radio je kao neki šef na železnici. Bile su tri žrtve. Za dve je utvrđeno da su žrtvovane u nekakvom obredu. Sumnjalo se da je u tom obredu učestvovalo još osoba, ali Gerasimenka su osudili za treće ubistvo.

– Novinarke?, upita Fabel.

– Da. U njenom stanu.

– Baš kao u slučaju Angelike Blim, naglasi Fabel ono što je bilo očigledno, ali tupim i umornim glasom. – Postoji li mogućnost da pošaljemo nekoga u Ukrajinu da razgovara s tim...

– Gerasimenkom... – pomože Marija Fabelu. – Ništa od toga. Ukrajina je potpisala moratorij um na smrtnu kaznu hiljadu devetsto devedeset sedme i ukinula ju je dvehiljadite... ali Gerasimenko je pogubljen devedeset šeste.

Fabel uzdahnu. – Šta si još saznala?

– Dakle, ovako... tvoj čovek, Vitrenkov otac, nije više u aktivnoj službi ni u jednom ogranku ukrajinske policije. Razgovarala sam s nekim iz Ministarstva unutrašnjih poslova, jedinim koji se udostojio da ustane iz kreveta, i prema njegovim rečima, major Stepan Vitrenko je penzionisan u Berkutu pre dosta godina. Uspela sam da iščupam iz tipa s kojim sam razgovarala podatak da je Vitrenko stariji jurio svog sina kao da sam-samcat vodi krstaški rat. Sovjeti su ga očigledno poslali za Vitrenkom u Avganistan i od tada to mu je postala opsesija.

– Jasno mi je zašto, reče Fabel.

– Moram da dodam da je Vitrenkova važnost kao specijaliste za antiterorizam i organizovani kriminal jedini razlog što Ukrajinci pridaju veću važnost njegovom nestanku nego u uobičajenim slučajevima nestalih osoba. Službeno, kriv je samo za dezertiranje i ništa više.

– Šta je s tim Berkutom... antiterorističkom jedinicom kojoj je pripadao?

– U stvari, to je objedinjena ukrajinska jedinica za suzbijanje nereda i borbu protiv terorista. *Amnesti internešenel* je izrazio zabrinutost zbog njihovog

---

⁵⁹ Lat. Posle svršenog dela (Prim. prev.)

vladanja. Potčinjeni su Ministarstvu unutrašnjih poslova Ukrajine. Prema onome što sam saznala, Vitrenkove kvalifikacije su uveliko nadmašivale uobičajene operativne parametre Berkuta. On je neprikosnoveni ekspert za oblast građanskog, političkog i terorističkog kriminala. Ukrajina ima velike probleme sa organizovanim kriminalom, a vlada i velika napetost između manjinskog ruskog i većinskog ukrajinskog stanovništva. Dodajmo tome da oni imaju verovatno najučestalija serijska ubistva na svetu. Zato prednjače u hvatanju serijskih ubica u odnosu na svet.

Fabel protrlja čekinje stare dvadeset četiri sata na svojim obrazima. – Ako Vitrenkov otac sam-samcat vodi krstaški rat sa ciljem da ga ulovi, ko je devojka koja radi s njim? I zašto?

– Mislim da imam odgovor na to, reče Marija i opet poče da pretura po beleškama da bi našla odgovarajući podatak. – Mislim da je to poručnik Martina Onopenko. Duskora je bila policajka u Kijevu.

– Detektivka?

– Ne... iz uniformisanog ogranka. Ali ima vojno iskustvo. Ispostavilo se, takođe, da je ona mlađa sestra ubijene novinarka. Izgleda da deli starčevo uverenje da je Vitrenko pravi krivac za ubistvo njene sestre. Dala je otkaz u policiji kada su odbili da ponovo otvore slučaj.

– Neobični partneri, promrmlja Fabel zamišljeno. – Sestra žrtve i otac glavnog osumnjičenog...

Marija slegnu ramenima. – Samo nagađam ko bi mogla da bude ta devojka koju pominješ. U svakom slučaju, bili su zajedno aktivni u Ukrajini posle Vitrenkovog nestanka. – Ona pruži Fabelu fotografiju na kojoj su bili snimljeni glava i telo do ramena neke mlade žene. – Naši ukrajinski prijatelji poslali su mi ovo mejlom...

Fabel pogleda fotografiju. Bilo je dosta sličnosti između devojke na fotografiji i pomoćnice Vitrenka starijeg, ali kosa joj je bila tamnija i lice je imalo ovalniji oblik.

– Liči, ali nije ona...

– Znam. To je ubijena kijevska novinarka. Valerija Onopenko.

– Onda je ovo svakako sestra žene koja prati Ukrajinca. Izgleda da se ceo slučaj vrti oko prokletih porodica.

Verner istupi iz okupljenog tima. – Kad je već o tome reč... proverio sam naše prijatelje Ajtele. Znam da na njih ne gledamo kao na direktno odgovorne za ubistva, ali obojica imaju sigurne alibije za prvo ubistvo. Otac ima potvrđeni alibi za drugo, a Norbert Ajtel za treće. Razgovarao sam s nekim našim kolegama s drugog sprata, koji se bave finansijskim i privrednim kriminalom, ali oni kažu da trenutno ne vode nikakvu istragu o Ajtelima, mada su se živo zainteresovali za one navode o špekulaciji sa zemljištem. Dobio sam od njih potpuni izveštaj registrovanih kompanija i poslova kojima se Ajteli bave ili imaju određeni udeo u vlasništvu. I istina je, oni su direktori *Nojer horizonta*. – Sada je na Venera došao red da lista beleške. – Takođe su suvlasnici *Galicija trejdinga*. To je holding kompanija koja izgleda nominalno trguje s krilom Ajtelove grupe koje upravlja kupoprodajom nekretnina. I baš je ta novost otvorila apetit Odeljenja za finansijski i privredni kriminal. Uspeo sam da utvrdim da su kodirektori *Galicija trejdinga* Wolfgang Ajtel, Norbert Ajtel, Pavlo Klimenko i neki američki biznismen po imenu Džon Sturčak. *Galicija trejdinge* nedavno pokupovala mnogo nepokretne imovine u Hamburgu.

– A Pavlo Klimenko je jedan od Vitrenkovih ljudi. – Fabel malo razmisli. – Šta znamo o onom Amerikancu?

– Ne mnogo, ali prevela sam na engleski jedan mejl da ga pošaljem FBI-ju i Interpolu.

– Mislim da treba još jedanput da malo popričamo sa Ajtelima, primeti Fabel. – I ovog puta, umesto da uživamo u njihovom gostoprimstvu, mislim da je bolje da oni uživaju u našem.

Ana Volf ustade. Nosila je istu elegantnu haljinu kao na sastanku s Maksvejn, ali je preko nje navukla kožnu jaknu koja je bila njen zaštitni znak. Ispod šminke, lice joj je izgledalo iznureno i bledo.

– Šta je Maksvejn?

– Šta s njim?

– Je li još osumnjičen ili nije? – I pored umora, u glasu joj se osećao prkos.

– Ne za ova ubistva... nije. Ali ostaje pod prismotrom. I dalje verujem da možda ima neke veze sa otmicama, za koje sada smatram da nisu u vezi s našom glavnom istragom. Ipak, moram da budem oprezan, Ana. Načelnik policije Van Hajden ne sekira se samo zbog troškova; boji se da nam preti vrlo neprijatna tužba ako Maksvejn provali da ga pratimo na svakom koraku bez čvrstih dokaza kojima bismo obrazložili za šta je osumnjičen.

Ana sede.

I dalje stojeći, Fabel napravi pauzu pre nego što se ponovo obratio celom skupu.

– A sada, čas istorije... – On spusti kutiju za fascikle na stolicu pored one na čiji je naslon okačio sako. Otvorio je poklopac i izvadio gomilu papira. Taj postupak kod prisutnih izazva nestrpljivo meškoljenje. On ih zaustavi hladnim pogledom. – Ovo je neophodno. Imamo posla s ritualnim metodom ubijanja koji ima hiljadugodišnju istoriju. Naš ubica, Vitrenko, živi u prošlosti koliko i sada. Moramo da shvatimo kakvo ga izopačeno shvatanje istorije i sudbine tera da to radi. Otkrio sam dosta toga što bi moglo da nas zanima...

Fabel nije pomenuo da je telefonom probudio Matijasa Dorna. Profesor Dorn mu je dao ključna uputstva u kom pravcu da traga. Što je još važnije, Dorn se setio imena vikinškog kralja koji je zamenio kralja Ingea starijeg kada je odbio da podnosi devetostruke žrtve u Upsali. Fabel je iz gomile papira izvadio jednu fotokopiju i zalepio je pored Vitrenkove slike tako da su se gotovo preklapale. Bila je to fotokopija ilustracije s jednog bakropisa iz devetnaestog veka. Prikazivala je neverovatno plećatog ratnika na vatrenom konju. Imao je dugačku kovrdžavu kosu, goleme brkove i bradu upletenu u kike i ukrašenu perlama. Nosio je pancirnu tuniku, a ogromno životinjsko krzno prebacio je preko grdnih ramena kao ogrtač. Na glavi je imao kacigu u obliku orla raširenih krila.

– Ovo je pravi otac Vasilija Vitrenka, reče Fabel. „A ne onaj Ukrajinac koji za njim traga. Bar nagađam da to tako vidi Vitrenko.

Fabel sačeka da iznenadni žagor, delimično praćen smejućanjem, malo oslabi.

– E sada, ovo je samo moja pretpostavka. Moraću to sutra da proverim kod frau doktor Ekhart... hoću da kažem, kasnije izjutra... ali, dame i gospodo, ovo je Sven. Kao u potpisu 'Svenov sin'. Puno ime mu je *Blot-Sven*, Krvavi Sven ili Sven Žrtvovalac, u zavisnosti od tumačenja. Bio je švedski kralj između hiljadu osamdeset četvrte i hiljadu osamdeset sedme. Njegov polubrat, kralj Inge stariji, preobratio se u hrišćanstvo i odbijao je da obavlja paganske žrtvene obrede u hramu u Upsali. Sven je obnovio žrtvovanje i tako stekao ime. Inge je pobeo u Vesterjiltland, a *Blot-Sven* je postao kralj Švedske ili *Svelanda*. E sada, pitaćete vi, kakva je veza jednog ludaka iz Ukrajine sa Švedskom. – Fabel kucnu po drugoj ilustraciji, opet jednog herojskog lika, pored *Blot-Svenove*. – Ovaj gospodin je Rjurik, prvi veliki knez Kijeva. Rjurik je navodno

bio neki vikinški knez iz ovog dela Nemačke, možda iz Frizije ili Frizlanda, kako je zovemo sada. Ratnici koje je predvodio da osvoji Novgorod i Kijev zvali su se Rusi i po njima je Rusija dobila ime. U Rjurikovoj družini su bili varjaški i drugi plaćenici. Prema predanju, ma koliko neverovatno zvučalo, Sloveni iz onog dela sveta koji danas čini Ukrajinu i Rusiju živeli su u bezvlašću i pozvali su Rjurika i njegovu braću da zavedu red. Ista legenda pripoveda se o Saksoncima u Engleskoj, s tim što su u ovom drugom slučaju braća bila Hengist i Horsa. Ali ključna okolnost je da su Rjurik i njegovi ljudi bili strani zavojevači koji su pokorili tu zemlju. Bili su odani isključivo jedni drugima. A nagrađeni su bogatstvom i uspehom. Oni će postati elita ove nove zemlje i osnivači Rusije i ukrajinske aristokratije. Vitrenko i njegovi ljudi to isto čine ovde... a Vitrenko je sve to zavio u svoj polumitski koncept bratstva po oružju i tajanstvenog vikinškog rituala.

– Ali to je teško sranje – pobuni se Verner. – Nemoguće je da zaista veruju da su vikinška grupa koja okupira novu zemlju.

– Da, moguće je. A kad pominješ sranje, to može da se kaže za svaku religiju ili sistem verovanja ako im ne pripadaš. Nije toliko važno u šta se veruje. Bitan je čin verovanja. Ma koliko se to drugima činilo čudno ili ekstremno. To je razlog što se duševno zdravi mladići zaleću putničkim avionima u zgrade pune ljudi.

Verner zavrte glavom. Više sa tupom i tužnom pometnjom nego iz nekog kategoričkog neslaganja. Fabel nastavi.

– Nemam pojma je li Vitrenko u početku iskreno verovao u bilo šta od ovoga ili se služio mitom kao sektaskim sredstvom da manipulise onima kojima je komandovao, reče on, – ali sam prilično siguran da sada veruje u sve to...

Fabel načas učuta i seti se završetka svog razgovora sa starim ukrajinskim vojnikom. Snažna ramena su mu se opustila dok je govorio o Vitrenkovom detinjstvu. O bledunjavom dečaku očiju nalik na očeve, tako sposobnom i s tako rano ispoljenom velikom potrebom za svirepošću. Čuo je priče o drugoj deci kojima je mališan vešto upravljao, kinjio ih ili laskanjem ubeđivao da muče male životinje. A kasnije i jedni druge. Fabel produži:

– Ubeđen sam, takođe, da je Vitrenko bio psihopata od malih nogu. Ali umesto da ga leče i nadziru, poslali su ga u elitnu sovjetsku vojnu akademiju, gde su mu još izostrili prirodne sklonosti i psihopatiju. – Fabel pokupi hartije sa stola i podrža ih kao fišek u ruci. Ispružio ga je ispred sebe kao da je planuo. Činilo se da pruža bavlju svojim kolegama. – Vasilij Vitrenko je najopasniji pojedinac s kojim smo ikada imali posla. On će ubiti svakoga koga doživljava kao pretnju. To se odnosi i na vas. I na mene.

Fabel nije znao šta više da kaže. Misli su mu preplavile slike žrtava, uporedo sa očima Vitrenkovog oca kada ga je zgrabio za vrat... istim hladnim smaragdanim očima kao što su bile sinovljeve. Jeza mu prođe telom pri pomisli da se pogled Ursule Kastner,

Tine Kramer i Angelike Blim ukrštao sa istim tim kamenohladnim blistavim očima dok ih je život napuštao. Ostatak tima mora da je bio na nekim sličnim mračnim mestima, jer je nekoliko trenutaka vladala mukla tišina, sve dok je nije prekinuo glas Marije Kle.

– Šta je sa Vitrenkovim ocem? Jesi li ga priveo?

Fabel odmahnu glavom.

– Ali on je napao višeg policijskog službenika. Tebe. Ne smeš da dozvoliš da prođe nekažnjeno.

– Mogu i smem. Napao je mene i ja ukidam poternicu za njim. Pristao je da mi se javlja kad god bude imao da mi saopšti neku vrednu informaciju. Iskreno

verujem da on samo želi da zaustavi svog sina. – Dok je to govorio, u Fabelovim mislima odzvanjala je rečenica iz prvog mejla: *Možete me zaustaviti, ali me nikada nećete uhvatiti.*

– A šta će Vitrenkov otac da radi u međuvremenu? – Izraz neodobravanja na Marijinom licu nije bio daleko od mrštenja.

– Radiće isto što je radio i dosad: pokušavaće da pronade i zaustavi Vitrenka.

– I šta ako ga on prvi ulovi?, produži Verner tamo gde je Marija stala.

Fabel se seti da je starcu postavio isto pitanje kada su iz montažne kabine izašli u tamu skladišta, punu odjeka. Ukrajinac se okrenuo Fabelu i odgovorio tihim bezbojnim glasom: – Onda ću to da okončam.

Fabelov pogled se ukrsti s Vernerovim i on slaga: – Dao je reč da će mi predati Vitrenka sa svim dokazima koje bude imao. Zato ne želim da ga hapsimo. Želim da u njemu gledamo ključnog dostavljača. Važi? – Fabel se ponovo nagnu napred, čvrstog i nepokolebljivog lica koje je odoljevalo umoru, i odupre se prstima o sto. – Ima stvari koje ne trpe odlaganje. Želim da Ajtele privedemo na saslušanje. Odmah. Ako pruže otpor, želim da ih uhapsite pod sumnjom za saučesništvo u ubistvima. I, Verneru, neka momci iz Odeljenja za privredni i finansijski kriminal pripreme pitanja koja hoće da im postave. Bilo bi dobro da zajedno razgovaramo.

Verner se saglasi klimnuvši glavom.

– Drugo, nastavi Fabel, – želim da pronađete sve dostavljače ukrajinskog porekla i obradite ih. Oštro. Želim podatke o rejonu i mestima iz kojih deluje Vitrenkova grupa, i to do kraja dana. A da ne bude zabune, boli me uvo hoćemo li da gazimo po prstima naših kolega iz Odeljenja za organizovani kriminal, tamo u LKA7. I sam ću malo da im dosolim, a neću da štedim ni naše drugare iz BND-a. – Fabelovo nezadovoljno lice smrknu se još više. – Niko nam nije saopštio ono što je trebalo da znamo. I to mora odmah da se završi. Viša komesarka Kle i viši komesar Majer podeliće vam zaduženja. Verneru, ostani za trenutak, imam nešto da ti kažem.

– Naravno, šefe...

Soba se ispraznila za nekoliko minuta. Verner je ostao da sedi, a Ana Volf je obišla oko konferencijskog stola i pogledala Fabela. Oči su joj bile mračne, ali je u njima tinjao prkos.

– I šta da kažem ako me zove?

– Maksvejn. Dala sam mu dodeljeni telefonski broj. – Otkazi broj. Ne želim da mu se približavaš. A ne mogu više ni da pravdam kod Van Hajdena skupe operacije praćenja ubačene detektivke. Nastavićemo da ga proveravamo, ali on je nisko na listi prioriteta.

– Mislim da je on naš čovek, šefe.

Fabel se namršti. – Zašto, Ana? Videla si materijal o Vitrenku.* – Maksvejn je krvoločna zver. To se vidi iz načina na koji gleda. ženu... kako se kreće oko nje. Kao da je plen. – Ona lagano odmahnu glavom kao da je muči što nije u stanju da pruži verniji opis. Zatim se upilji u Fabela bistrim, čvrstim, odlučnim pogledom. – *On je silovatelj, šefe.* I mislim da je ubica. Ubica koga tražimo.

Fabel je za časak nemo zurio u svoju potčinjenu. Nije mogao da osuđuje mlađu policajku što sluša svoj instinkt u pogledu istrage osumnjičenog; najzad i on je postupao tako obradujući u nekortA dubokom kutku mozga najsitnije pojedinosti o tome kako se neko kreće, govori ili je ponavljao sliku po sliku prizora. Takvom dubin. skom analizom dolazio je do zaključka u koji je, kao i Ana, bi0 siguran, mada nije mogao da ga potkrepi nekim čvrstim dokazorA Najzad, baš takvo osećanje, procena Maksvejnove reakcije kada sA mu se dva

hamburška policajca pojavila na kućnom pragu, navelo je Fabela da posumnja u njega.

– U redu, Ana, verujem u tvoju procenu, ali ne mogu da kažem da se slažem s tvojim zaključkom. – Ponovo je čuo hrapav šum pod prstima kada je protrljao čekinje. – Odrediću nekoga da motri na Maksvejna za svaki slučaj. Ali nipošto ne želim da se opet viđaš s njim, pogotovu ako te instinkt ne vara. – Fabel uzdahnu. – Ipak, moram da kažem da mislim da se varaš, Ana. Istina je da nemamo nepobitan dokaz, ali posredni dokazi protiv Vitrenka vrlo su ubedljivi.

– Znam, uzvрати Ana. – Razumem. I hvala što nisi otpisao Maksvejna.

– Nema na čemu. – Fabel je posmatrao Anino lice. Izgledala je potpuno iscrpljeno. Fabel nikada nije bio na tajnom zadatku, ali poznao je mnoge pripadnike službe koji jesu. Bio je to jedan od fizički, emocionalno i duševno najtežih izazova za svakog policajca koji bi se latio takvog posla. Iz sećanja mu je isplivala slika Klugmana kako sedi preko puta njega u sobi za razgovore u policijskoj stanici David. Tada je crvene rubove očiju čoveka koga su ispitivali pripisivao drogama. Ali verovatnije je to bila posledica stresa. A tragovi amfetamina pronađeni prilikom autopsije po svoj prilici su poticali od Klugmanovih pokušaja da se izbori sa tim. Sada je Fabel otkrio istu olovnu napetost u Aninim pokretima, iste crvene rubove i tamne kolutove oko očiju. – Čuj, Ana, oslobađam te dužnosti za sledeća dvadeset četiri sata. Idi kući i naspavaj se.

Subota, 21. jun, 10.00, uprava policije, Hamburg

Ako ništa drugo, Fabel se osećao čistije. Presvlačenje je izgledalo kao da skida sloj izgužvane kože; ali dvočasovno spavanje nije odagnalo senku umora koja ga je i dalje pratila i morao je da se napregne da je ukloni iz svojih pokreta i misli. Kao što je obećao, Verner je pokupio Volkanga Ajtela nešto pre osam izjutra, a drugi tim, na čijem se čelu nalazio Paul Lindeman, doveo je njegovog sina u isto vreme. Ajtel otac i sin bili su razdvojeni, ali su gotovo na isti način besno pretili da će tužiti odgovorne policajce, hamburšku policiju i Vladu. Fabel je znao da te pretnje mogu da se pokažu kao vrlo, vrlo ozbiljne ako ne iznesu neke čvrste dokaze protiv Ajtela.

Kao potvrda ove činjenice, grupica pravnika, među kojima je bio Valkes, već se nalazila u glavnoj čekaonici uprave policije kada je Fabel stigao. Valkes je spazio Fabela dok se spremao da uđe u htu i dao je oduška svom besu. Fabel mu je veselo doviknuo – Dobro jutro, her Valkese! – baš pre nego što su se vrata lifta zatvonla, tako da je Valkes ostao na pola puta u prostoriji za prijem, prekinut usred svog ljutitog protesta.

Fabel je pozvao Vnera iz sobe za ispitivanja, koji je odugovlačio da pozove advokata Volkanga Ajtela, koji je smesta zahtevao nieeovo prisustvo.

Dole ih ima ko kusih pasa, reče Fabel. – Kaži mu da ima pravo na prisustvo jednog pravnog zastupnika, ali neka ga prvo omekšaju momci iz Odeljenja za privredni i finansijski knminal. Isti postupak s Norbertom.

Fabel ode u svoju kancelariju i zatvori vrata za sobom. Digao je slušalicu i telefonirao Suzani u Institut za sudsku medicinu. Javio joj se noćas po odlasku iz Špajherštata i glas joj je trepeno od bri-ge kao prenategnuta struna. Umirio ju je rekavši da je sve u redu, ali da mora da se odveze u upravu policije, a njoj je posavetovao da spava. Kada je prekinuo vezu, osetio je laku grižu savesti zbog topline koja mu je ogrejala dušu zato što neko opet brine o njemu. Sada ioj je telefonirao da joj ukratko izloži do kakvih je dokaza došao i iznese joj svoju

teoriju o Vitrenku i njegovom – duhovnom ocu – *Blot-Svenu*.

– Ima u tome neke logike, bar mi se čini – reče Suzana, iz cijeg tona je zaključio da nije uverena u to što kaže.

– Ali?

Ne znam. Kao što rekoh, ima u tome logike. I mislim da si u pravu Bar delimično. Nemam čvrstih profesionalnih osnova da dovedim u sumnju tvoju teoriju. Kolebam se samo zbog kruga učesnika.

– Na šta ciljaš, Suzana? – On to ne čini sam. Možda ne čini uopšte. Sećaš se Čarlsa Mensona u Americi? Masovnih ubistava u kući Tejtove i bračnog para La Bjanka? Menson čak nije bio prisutan u njenoj kući, napustio je dom La Bjankinih pošto je svojim sledbenicama naredio da pobiju vezane žrtve, ali pre nego što su ubistva zaista izvršena. Dakle, Menson nije pobio te ljude. Ali on je stajao iza zločina. Naveo je druge da to urade umesto njega. Stvorio je širi krug učesnika od članica svoje takozvane porodice, ali je isključio sebe.

Fabel razmisli o Suzaninim rečima. Temeljno je proučavao Mensonova ubistva: Menson je cementirao veze u svojoj – porodici – tako što je imao seksualne odnose sa svim – Čarlijevim devojkama, pripadnicama svoje grupe. Svenson se poslužio istim metodom da osigura bezgraničnu odanost svojih sledbenica, kao što su bile Marlis Mencil i Gizela From. Fabel je shvatio da on i Gizela nisu stajali sami na onom doku. I Svenson je bio tamo. Nevidljiv, potuljen. Njegov duh je bio vidljiv samo Gizeli. Fabel glasno uzdahnu, kao da tera utvaru iz svoje lobanje.

– Ne znam, Suzana. Ja Vitrenka vidim kao neposrednog i aktivnog kasapina. I, ako sam u pravu, on u sebi gleda prirodnog naslednika, *Blot-Svena*, majstora žrtvovanja...

Fabel je čuo njeno disanje na drugom kraju žice. – Samo budi oprezan, Jane. Budi vrlo oprezan.

Verner uđe u Fabelovu kancelariju neposredno pred ručak. Policajci iz Odeljenja za privredni i finansijski kriminal još su se bavili Volfgangom i Norbertom Ajtelom; dva detektiva ispitala su ih pojedinačno.

– Markman iz Privrednog kriminala veruje da su na tragu nečega u vezi s kupovinom onih nekretnina, ali još nema čvrstih dokaza, saopšti Verner utučeno. „On je sastavio timove za pretres poslovnih prostorija *Galicija trejdinga* i Ajtelove grupe, ali *Staatsanwaltschaft*⁶⁰ se još premišlja da li da izda nalog na osnovu tako klimavih pretpostavki. – Fabel klimnu glavom. Hajner Gec, glavni državni tužilac, već mu je telefonirao i nedvosmisleno izrazio zabrinutost što su te eminentne ličnosti pod sumnjom. Fabel je Geca poznao godinama i uzajamno su se više nego uvažavali, ali Fabel je znao da je Gec obazriv i razborit tužilac koji ne voli prečice. Fabel je takođe znao da bi Gec prozreo svaki na brzinu smuvani pokušaj praznih pretnji, pa je morao da prizna da mnogo rizikuje sa Ajtelima. Sve je zavisilo od službene procene i Gec je bio spreman da glavnom kriminalističkom komesaru dopusti izvesnu slobodu delovanja. U ovoj fazi Fabel je, ipak, rešio da Geca ne obaveštava o svom planu da i Maksvejna privede na saslušanje; nadao se da će Maksvejn želeti da se prikaže kao uzoran saradnik.

– Oni iz Privrednog kriminala kažu da će biti zeznuto ako Državno tužilaštvo ne prihvati da postoji osnovana sumnja za konfiskaciju, reče Verner. „A bez dokumentacije kojom bi dokazali krivična dela nema slučaja.

---

⁶⁰ Nem. Državno tužilaštvo (prim. prev)

Fabelovo lice se skameni. Zgrabio je slušalicu i ukucao broj mobilnog telefona koji mu je dao Ukrajinac.

– Nisam očekivao da ćemo se čuti tako brzo, her Fabele, reče Vitrenko stariji na svom savršenom nemačkom, ali s jakim stranim naglaskom.

Fabel mu objasni situaciju sa Uredom državnog tužioca. – Treba mi nešto, bilo šta konkretno što bi nam dalo osnov da duže zadržimo Ajtele i dobijemo njihovu dokumentaciju. Ajteli su naša jedina potencijalna karika sa organizacijom vašeg sina.

Na drugom kraju telefona vladala je tišina. Zatim Ukrajinac reče: „Ne znam mogu li da vam pomognem. Izvesno je da sada ne mogu da vam dam ništa. Ali da se nađemo večeras, recimo u osam sati, u skladištu u Špajherštatu.

Fabelovo lice nije izgubilo ništa od svoje čvrste rešenosti kada je prekinuo vezu. – Verneru, idi po Mariju. Posetićemo BAO.

Marija je govorila dok su žustro koračali hodnikom koji je od lifta vodio ka Folkerovoj kancelariji. Pružila je Fabelu tri ili četiri zaheftana lista papira.

– Proverila sam Vitrenka. Teško ćemo dobiti neke iscrpnije biografske podatke. Iz onoga što sam saznala proizilazi da je Berkut prerastao u ozbiljnu antiterorističku jedinicu koja se koristi i u borbi protiv organizovanog kriminala, mada je dosad prvenstveno delovala u suzbijanju nereda. Kao operativna jedinica slična je GSG9 ovde, u Nemačkoj. Nesumnjivo su visokoobučeni. Javila sam se njihovom glavnom štabu u Kijevu – ispoljili su spremnost za saradnju, ali nisu bili suviše predusretljivi kad je reč o Vitrenku. Izgleda da im je on bio jedan od glavnih stručnjaka za islamski terorizam, najviše zato što je služio u Avganistanu i Čečeniji. Od njih sam dobila samo ovaj sažeti opis njegove karijere. A pohranjeno u svemu tome bilo je ovo... – Marija prevrte dve stranice koje je Fabel držao. Tu se nalazio list ćirilicnog teksta sa zaglavljem za koje je Fabel pretpostavio da je grb Ministarstva unutrašnjih poslova Ukrajine. Sledeća stranica je bila prevod na nemački. – Vidi ovo: dvonedeljna obuka u jedinici za profajlere serijskih ubica, u Odesi.

Fabel zastade. „A ti kažeš da je moj rad o ubistvima Helmuta Šmida, koji sam pripremio za Evropu, cirkulisao u Ukrajini?

– Tako je. Još čekam odgovor, ali kladim se u mesečnu platu da je bio razmatran ili dostupan u okviru tog kursa.

Fabel oseti glad sličnu onoj koja obuzima lovca kad se približi plenu. – Zato se mi ovde nosimo s klasičnim udžbeničkim slučajem psihopatskih serijskih ubistava; jer se sve zasniva na slučaju iz udžbenika. A mene je izabrao jer je pročitao rad koji sam objavio o serijskim zločincima.

Verner se ogorčeno nasmeja. – Dakle, mislio je da može da povla-či konce i da će te usmeriti u pogrešnom pravcu. – Ali nije uspeo, dopuni Marija.

Fabel joj vrati dosije. – Hajdemo, reče on i Marija i Verner krenuše za njim.

Sekretarica je učinila sve što je mogla da zaustavi Fabela, Mariju Vernera koji su protutnjali pored nje u Folkerovu kancelariju. Folker je sedeo za pisaćim stolom i razgovarao na engleskom s dva čoveka u košuljama koji su sedeli preko puta njega. Fabel je pogodio da dvojica Amera pripadaju šestočlanom timu FBI-ja koji je bio pridodat hamburškoj policiji posle napada jedanaestog septembra. Folker je požurio da osmehom zabašuri upadljivu zlovolju što ga uznemiravaju.

– Pretpostavljam da je u pitanju nešto važno, her glavni komesaru?

Fabel ne odgovori, već značajno pogleda u Amerikance.

– Oprostite, gospodo, reče Folker na, prema Fabelovoj proceni, savršenom engleskom. – Smem li da vas zamolim da ovaj brifing zaključimo kasnije?

Izlazeći, Amerikanci su merkali Fabela radoznalim i ljutitim pogledima.

Folker se zavalj u kožnu naslonjaču i ispruži ruku kao da poziva Fabela da kaže sve što mu je na srcu. Bio je to gest nemarne oholosti, a Fabel je pogodio da je sračunat na to da ga razbesni i samim tim pomeri tas bilo kakve rasprave u Folkerovu korist. Pošto je prozreo Folkerovu strategiju, Fabel počuta pre nego što je progovorio, priđe i spusti se na jednu od stolica koje su maločas oslobodili Amerikanci.

– Da, pukovniče Folkeru, u pitanju je nešto važno. I hitno. Nameravam da sazovem konferenciju za štampu povodom ubistava o kojima vodim istragu – slaga Fabel. – Moram u javnosti da ispravim neke zablude. Štaviše, nameravam da vam učinim uslugu – osmehnu se Fabel hladno.

– Oh? A kako?

– Pa, spremio sam izjavu kojom kategorički demantujem da BND štiti ubicu, bivšeg pripadnika ukrajinske antiterorističke jedinice po imenu Vasilij Vitrenko, samo zato što on može da posluži kao izvor informacija o Al Kaidi i drugim islamskim terorističkim organizacijama.

Fabel vide da Folker napreže svaku mrvu snage volje da mu se na licu ne ispolje osećanja.

Fabel nastavi: – Naglasiću naročito da vi lično nikada ne biste prljali ruke tako bezočnim skrivanjem istine, pa su, prema tome, lažne sve glasine kojima se tvrdi suprotno.

Folker iskezi zube i načini grimasu koja se teško mogla opisati kao osmeh. – Nećete se usuditi.

– Neću se usuditi šta? Da zaštitim vaš ugled od tako sramnih glasina? Nema nikakvih glasina...

Fabel pogleda na ručni sat. „Ne? Dakle, nije istina da je u redakciju *Šterna* ili *Hamburger morgenposta* stigao paket anonimnog pošiljaoca prepun optužbi... – Fabel se nagnu na stolici i gotovo izbljuva poslednje reči u lice Folkeru: „...da, još nije stigao!

– Kao što rekoh, nećete se usuditi..., ponovi Folker, ali u glas mu se uvuče prizvuk nesigurnosti.

– Pukovniče Folkeru, biću vam zahvalan ako biste se držali našeg prvobitnog dogovora i preneli mi sve raspoložive podatke koji su važni za ovu istragu. Počnimo od toga da su Ajteli povezani s kartelom čije je sedište u Kijevu, a koji na neki način ilegalno profitira od inicijative za novo širenje Hamburga. Dok mi ovde razgovaramo, Odeljenje za privredni i finansijski kriminal ispituje oba Ajtela. Kada sidem tamo posle ovog sastanka, gospodine pukovniče, nameravam da im ponudim dovoljno solidan trag da državni tužilac izda nalog za pretres i zaplenu. Uz to> želim da saznam gde mogu da nađem nekadašnjeg druga Vitrenka i njegove više oficire. E sada... ako se to desi, možda ono curenje dokumenata i konferencija za štampu koju sam pominjao neće biti potrebni. – •

Folker je mrko i dugo zurio u Fabela. „U stanju sam da vam vrlo, vrlo zagorčam život, Fabele. Svesni ste toga, zar ne?

– Lepo je od vas što me podsećate, Folkeru. Naročito pred dva svedoka.

– Šta vi zamišljate da mi radimo, Fabele? Mislite li da ovde vodimo neko odeljenje za prljave poslove?

Fabel slegnu ramenima. – Ja sam policajac. Volim da puštam da činjenice govore za sebe. A zasad mi te činjenice kažu da ne samo što ste skrivali dokaze od mene nego da očigledno imate i svoje planove u vezi s Vitrenkom.

Folker se gorko nasmeja. – Čini mi se da za jednog policajca visokog ranga, koji vodi istragu o ozbiljnim zločinima, imate nezgodnu naviku da izvrćete činjenice tako da se uklapaju u vašu ličnu listu predrasuda.

– Poričete li da ste pokušali da se sporazumete s Vitrenkom?

– Ne. To ne poričem. Ali ne do granice kada bih zažmurio pred onim krvavim ubistvima, ako na to ciljate. I ne sporim da su naši američki prijatelji možda manje gadljivi da sarađuju sa đavolom ako im to donese glave koje žele. Ali ne. Ako... – Folker naglasi ovu reč i ponovi je: – *Ako* je Vitrenko zaista ubica koga tražite, onda, razume se, nećemo sklapati nikakve poslove, mada bismo rado razgovarali s njim. Što se tiče naše nespremnosti da vam pružimo informacije... Zar se nikada niste zapitali postoji li još neki razlog za našu uzdržanost?

– Na primer?

Folker ustade i nasloni se na svoj pisači sto. – Na primer, da vam se ne može verovati. Na primer, da je vama tako draga hamburška policija korumpirana. I da je Klugman, čovek koga sam lično zavrbovao i koji je bio vraški dobar operativac, možda baš zato platio glavom.

– To je sve dimna zavesa, Folkeru. – Fabel se takođe diže sa stolice.

– Je li? Klugman je ušao u trag *pravom* curenju informacija iz hamburške policije. Otkrio je da neko, neko na visokom položaju, možda čak i neki glavni komesar Kriminalističke policije, prodaje Ukrajincima najpoverljivije informacije.

Fabelu je bio potreban jedan trenutak da se pribere. Taj trenutak iskoristio je da na brzinu isplete debelu mrežu i njome prekrije gnev koji ga je obuzeo. – Hoćete da kažete da ste zato krili informacije o Vitrenku? Ne verujem vam.

– Pitajte Van Hajdena. On zna sve o tome. Neko iz ove uprave ili iz policijske direkcije u nekom drugom gradskom centru prodaje Vitrenku podatke koji mu pomažu da se obračunava sa svojim glavnim suparnicima i otima im poslove – kao što je bio onaj dil s Kolumbijcima u kojem je likvidiran Ulugbej.

– Ali vi kažete da je Klugman dao Ukrajincima tu informaciju...

– Tako je. I mislimo da je zato mrtav. Klugman je osećao da gubi poverenje svoje veze, Vadima. Naravno, ljudi na tajnom zadatku često postaju hiperparanoični, ali Klugman je bio vrlo zabrinut da su Ukrajinci posumnjali u njega.

Fabel je ćutao, ali se setio Sonjinog straha kada je njegov tim upao u stan u potrazi za Klugmanom. I kako je sam Klugman potražio neko još tajnije skrovište, da bi konačno završio na dnu ispražnjenog bazena, pokrivenog smećem. Folker je video da Fabel razmišlja o njegovim rečima i ponovo se zavalio u naslonjaču. Fabel učini isto. Kada je Folker nastavio, glas mu nije zvučao ni približno tako agresivno:

– Možda ćete se setiti, her glavni komesaru, da ste bili više nego kritični prema načinu na koji smo, preko Klugmana, dostavili Ukrajincima podatke o sastanku koji se završio Ulugbejovim ubistvom. Dakle, nismo ni tako glupi, ni tako beskrupulozni kao što vi, izgleda, verujete. Vraški smo se trudili da izostavimo ključne pojedinosti u verziji o Ulugbej ovom dilu s Kolumbijcima koju im je Klugman servirao. Organizacija Ulugbej ovog ubistva je zahtevala više, mnogo više, od onoga što im je saopštio Klugman. A onaj ko im je zaista pružio te informacije mora daje posumnjao daje Klugmanova priča o tome da on ima krticu u Mobilnoj operativnoj grupi za droge gola izmišljotina.

– Vi kažete daje Klugmana ubio neki policajac? – Ovim pitanjem Marija Kle je pretekla Fabela.

Folker slegnu ramenima. – Direktno? Možda, ne znam. Indirektno? Verovatno. Ko god da prodaje informacije, skupo ih naplaćuje i siguran sam da ne preza od drastičnih koraka da se zaštiti. To, međutim, ne mora da znači da bi sam prljao ruke. Ako je dojavio Vitrenkovo bandi daje Klugman tajni

operativac, Ukrajinci su lako mogli sami da se postaraju da ga uklone.

– Šefe..., izusti Verner, koji je stajao iza Fabela, tihim ali napregnutim glasom.

– Sranje... naravno. Mi smo našeg svedoka doveli u upravu policije. Do đavola, Folkeru, da smo sve ovo znali ranije, ne bismo ga izlagali toj opasnosti. Nikada, ni za sekund, nije nam padalo na pamet da će biti obeležen ako se tamo pojavi. – Fabel se okrenu Verneru. – Odmah obezbedi Hanziju policijsku zaštitu.

– Idem, šefe, reče Verner i napusti kancelariju. Marija sede u praznu naslonjaču pored Fabela.

Fabelovo lice izražavalo je nevericu. – Vi, dakle, tvrdite da ste zato prikrivali informacije važne za ovu istragu?, upita on.

Folker uzdahnu. – Nisam ništa prikrivao. Ako vi zaista verujete da je Vitrenko krivac za te zločine, učiniću, naravno, sve da vam pomognem. U stvari, naša spremnost da pridobijemo Vitrenka umrla je s Klugmanom. – Folker pažljivo odabra sledeće reči: – Ja vam se baš ne sviđam, Fabele?

– Ne poznajem vas. Ne mogu da kažem da li mi se sviđate ili ne.

Folker se kratko i jetko nasmeja. – Da formulišem to na drugi način, ne sviđa vam se ono što *predstavljam*.

– Pa, lagao bih ako bih kazao da mi se dopada.

– Jasno pokazujete da sam u vašim očima samo korak od Gestapoa, dok vaša hamburška policija predstavlja sve što je dobro i čisto. Dopustite da vam nešto kažem, Fabele. Srećan sam što sedim ovde. Da je zavisilo od hamburške policije, moje porodično stablo bilo bi sasećeno u zatvoru hamburške policije Fulssbitel.

Fabelove oči se raširiše.

– Iznenađeni ste? Moj otac je bio socijaldemokrata i sindikalista. Jedan osamnaestogodišnji idealista. I tako je, neizbežno, neko zakucao na vratima usred noći. Ali nije kucao ni SS ni Gestapo. Vama tako draga hamburška policija odvela je mog oca u policijski zatvor u Fulssbitelu. Ubrzo zatim određena mu je nova službena kategorija, je li, Fabele? *Konzentrationslager Fuhlsbüttel...* sopstveni mali koncentracioni logor hamburške policije. Naravno, vi biste to rado zaboravili.

Fabel je dobro znao istoriju koncentracionog logora Fulssbitel, poznatog kao *Kola-Fu*. Bilo je to najmračnije poglavlje u istoriji hamburške policije, vredno prezira. Posle dolaska nacista na vlast u Hamburgu, marta 1933, hamburška policija dobila je zadatak da pokupi komuniste i socijaldemokratske aktiviste. U septembru iste godine to je prešlo u nadležnost SS-a, ali tih šest meseci policijske strahovlade bili su dovoljni da zauvek bace ljagu na istoriju policije u Hamburgu.

– U redu, reče Fabel najzad. – Jasna mi je poenta. Ali ne vidim zašto je to važno.

Folker se zakači za rep Fabelove izjave. – Važno je zato što vi imate čitav niz teorija o tome zašto sam ja pristupio BND-u. DozvoHte da vam kažem istinu. Pristupio sam zato što želim da branim jedino što Nemačku deli od opasnosti da joj se istorija ponovi: demokratiju i Ustav. Vi sebe vidite kao branioca zakona. E, ja sebe vidim kao branioca Osnovnog zakona... Ustava. Radim to jer verujem da je istinska liberalna demokratija jedini pravedan način upravljanja zemljom. – On se zavalu u svoju kožnu naslonjaču. – Znete li šta sam ja zaista, Fabele? Ja sam vatrogasac. – Trgnuo je glavom ka prozoru. – Tamo napolju, Fabele... tamo su svi mogući gubitnici i žalosne drkadžije koji se igraju šibicama. Ekstremni desničari, ekstremni levičari, ludaci verski fundamentalisti... svi se oni igraju šibicama u mraku. A moj posao je da gasim

varnice pre nego što bukne plamen.

– Dobro, mislim da vam dugujem izvinjenje, reče Fabel. – Ali činjenica je da ste skrivali informacije od nas.

– Mi ništa ne dugujemo jedan drugome, Fabele, osim malo uzajamnog poštovanja i pažnje da moj i vaš posao ne činimo težim nego što jeste. – Folker podiže telefonsku slušalicu na svom pisaćem stolu, pritisnu jedno dugme i naredi da mu donesu Vitrenkov dosije.

Čim ga je dobio, Folker izvadi jedan list i pruži ga je Fabelu. Sadržao je nizove inicijala i brojeva. On nekoliko puta prelete pogledom po njima, pa ga dodade Mariji.

– Ovo mi ništa ne znači, reče Fabel. Pogledao je Mariju, koja slegnu ramenima.

– Ali znaćete mnogo vašim kolegama iz Privrednog kriminala. – Folker nakrivi svoju kožnu fotelju unazad i ukrsti prste pred sobom. – Ovo su tragovi transakcija. Evidencija o prebacivanju novca sa računa na račun – o vremenu, datumima i iznosima. – Pustio je da mu se naslonjača opet naglo pomeri napred i dao Fabelu još dva lista iz dosijea. – Ovo su ključevi za račune. Otkrivaju ko su njihovi vlasnici. Tu je, takođe, nalog Saveznog suda, osmehnu se Folker gotovo zlobno, – tek da se dokaže da smo informacije pribavili na legalan način.

Na listi vlasnika računa nalazili su se *Galicija trejding*, *Klimenko internešenel*, *Ajtel importing* i nekoliko drugih pravnih lica za koja Fabel nije čuo.

– Ovo je dovoljno da vam osigura nalog za zaplenu. Ako vaši stručnjaci za prevare otkriju pukotine u nekima od fiktivnih računa, pronaći će tragove koji vode pravo natrag do Ajtela. I to lično.

Ne mislim na njihova preduzeća. Možete da očekujete i neka druga iznenađenja.

Fabel diže obrvu.

– Samo dajte svojim ekspertima da ovo pregledaju. – Folker se nagnu napred i prebaci na laktove težinu svojih širokih ramena. – Što se tiče Vitrenka... najiskrenije, ne mogu da vam dam nikakvo uputstvo gde da ga nađete. On je kao fantom. Međutim, ušli smo u trag dvojici njegovih poručnika. – Opet je zavukao ruku u fasciklu i izvadio dve fotografije. Obe je stavio na sto i okrenuo tako da Fabel i Marija mogu da ih vide. Bile su to tipične fotografije za neposredno praćenje; snimljene iz daljine teleobjektivom. Obojica su bila u poznim četrdesetim: jedan mršav i žilav, drugi zdepast. Obojica su izgledali opasno, kao prekaljeni vojnici. Folker kucnu po slici mršavka.

– Ovo je Stanislav Solovej. On je Juriju Varasovu ukazao na prednosti povlačenja u penziju. Drugi je Vadim Redčenko.

– Klugmanova veza? – upita Marija.

– I mogući dželat – dodade Folker.

Fabel odmahnu glavom. – Hanzi Kraus kaže da su ubice razgovarale na nemačkom bez stranog naglaska. I namerno su ostavili ručno oružje ukrajinske službe bezbednosti da ga pronademo. Mislim da su pokušavali da nas navedu na pogrešan trag.

– Pa, Redčenko je okoreli ubica, bez obzira je li on smaknuo Klugmana ili nije. Sedište mu je bilo u Rajnbeku, gde je upravljao fabrikom za proizvodnju droge i mrežom za distribuciju iz jednog napuštenog industrijskog pogona. Pre mesec dana izveli smo raciju u sadejstvu s Mobilnom operativnom grupom za narkotike.

– Da pogadam, reče Marija. – Niko nije bio kod kuće.

– Baš tako. Štaviše, zgrada je planula tek što smo zauzeli položaje. Nekakva sovjetska mina i rezervoari sa zapaljivim hemijskim sredstvima obavili su posao. Vrlo profesionalno i vrlo temeljno. Uništeni su svi dokazi koje smo mogli da pronađemo. Od tada nismo uspjeli da pratimo Redčenka do neke stalne adrese, mada znamo za dve operativne tačke koje redovno posećuje. Svaki put kad to učini, mi mu nakačimo pratnju i on je se svaki put otrese. Ti ljudi su neverovatno dobro obučeni. Uzmite samo Vitrenka – nije bilo lako izvući informacije od Ukrajinaca, ali, prema onome što smo otkrili, on nije služio samo u MVD Kondor i brigadama *Alfa*, nego i u brigadi *Visotnjiki*, kao i u nekima od njihovih sadašnjih grupa. *Visotnjiki* su bili, i još su, zasnovani na modelu britanske vazduhoplovne desantno-diverzantske službe specijalne namene, a sačinjavaju ih male operativne jedinice od jedanaest ljudi. Prema onome što smo iscedili iz naših veza, Vitrenko je formirao jednu takvu jedinicu u Avganistanu i obnovio je u Čečeniji. Ali umesto jedanaest, on ima trinaest ljudi. Mislimo da ih je s njim i ovde toliko.

– To se slaže s našim podacima, reče Marija.

Folker sastavi šake na potiljku. – Naša operacija s Klugmanom i Tinom Kramer imala je za cilj prikupljanje obaveštajnih informacija o Vitrenku. Nisam vas obmanjivao u tom pogledu, Fabele. Priznajem da je naš konačni cilj bio da mu ponudimo neku vrstu dogovora – imunitet od gonjenja za dela iz oblasti organizovanog kriminala pod uslovom da saraduje sa Amerima i, naravno, da prekine sve nezakonite aktivnosti. Ali teško je nekoga namamiti obećanjem o imunitetu od gonjenja ako nema gotovo nikakvih izgleda da ga pronadete, a još manje da ga uhapsite i skrpate dovoljno dokaza da ga izvedete na sud. Naravno, ako Vitrenko zaista stoji iza tih ubistava, nijedna ponuda više ne važi. – On spusti ruke i nagnu se napred u naslonjači. – Verujete u to, je li, Fabele?

– Ako mi vi kažete da je istina, her Folkeru, reče Fabel.

Folker vrati sve fotografije i papire u fasciklu i gurnu je preko stola. – Neredigovana, nepročišćena verzija. Postarajte se da je ne izgubite.

Kada su se Fabel i Marija vratili u Odeljenje za ubistva, na Vernerovu adresu stigao je jedan mejl iz FBI-ja. Marija ga je odstampala i donela u Fabelovu kancelariju.

– Čuj ovo... – ona sede za sto, preko puta Fabela. – Džon Sturčak, to je onaj poslovni partner Ajtela iz Amerike?

Fabel klimnu glavom.

Marija je pregledala dokument i istovremeno obaveštavala Fabela o sadržaju. – FBI je *veoma* zainteresovan za svaku našu moguću informaciju o Džonu Sturčaku ili o poslovima u koje je umešan. Ovde piše da je Sturčak sin Romana Sturčaka, koji je bio oficir u SS diviziji Galicija u isto vreme kad i Wolfgang Ajtel. Sturčak je bio jedan od onih Ukrajinaca koji su se pod vatrom probili do Austrije da bi se tamo predali Amerikancima na kraju rata. Da ga se dočepala Crvena armija, bio bi streljan. Romanu su dozvolili da emigrira u SAD, gde je osnovao preduzeće za uvoz. Izgleda da ove najnovije inicijative nisu prva saradnja porodica Ajtel i Sturčak. Sedište Sturčakove firme je u Njujorku a, kako navodi FBI, Romana Sturčaka su sumnjičili za veze sa organizovanim kriminalom, ali nikada nije bio osuđen ni za kakvo kršenje zakona. Džon Sturčak je preuzeo očevu poslovnu imperiju kada je ovaj umro, 1992. Posle pada Berlinskog zida u SAD je nagnula bujica ukrajinskih imigranata, što legalnih, što ilegalnih. Prema ovoj informaciji, sumnja se da je Džon Sturčak pomogao nekima da uđu bez važećeg pasoša ili vize. Ameri sada

muku muče sa odeskom mafijom, koja se ugnezdila u Brajton Biču, u Bruklinu, u državi Njujork. – Marija podiže pogled s dokumenta. – Slušala sam i ranije o njoj – čine je pretežno Ukrajinci i Rusi. Italijanska mafija je pitoma u poređenju s njima. – Marija se vrati proučavanju dokumenta. – Sumnja se da je Džon Sturčak u bliskoj vezi sa organizovanim kriminalnim grupama Rusa i Ukrajinaca.

Fabel se široko osmehnu. – Dakle, Wolfgang Ajtel, oslonac zakona i reda, ne sme sebi da dopusti obelodanjivanje takvih veza. Ne sme da se pročuje da posluje sa ukrajinskom mafijom.

Marija nastavi da čita dokument. – Sranje. Slušaj ovo. Jedan od razloga što FBI dosad nije uspeo da stane na rep Sturčaku jeste način rada odeske mafije. Potpuno je različit od sistema italijanske mafije. Ona je organizovana u ćelije, na čijem je čelupahan ili bos. Svaka ćelija sastoji se od četiri grupe, koje deluju odvojeno. Nijedna nema direktnu vezu *spahanom*, koji njima upravlja preko takozvanog 'brigadira'. Dodajmo tome njihov običaj da angažuju slobodnjake', koji ne moraju da budu ruskog ni ukrajinskog porekla i koji obave jedan posao, budu plaćeni i nemaju pojma za čiji su ga račun, u stvari, odradili. Dakle, izgledi da FBI probije tu barijeru oko Sturčaka praktično su ravni nuli.

– I zato su tako nestrpljivi da čuju imamo li mi dokaze o nekoj direktnoj vezi njihovog državljanina s kriminalnom aktivnošću ovde?

– Tako je. Ali ima još. Očigledno, ruska i ukrajinska mafija ne petljaju mnogo s narko-biznisom. Specijalizovali su se za finansijski i haj-tek kriminal. Ali najaktivniji su u ilegalnom transferu kapitala i osnivanju fiktivnih uvoznio-izvoznih firmi za pranje novca stečenog organizovanom kriminalnom aktivnošću u Rusiji i Ukrajini, kako u SAD, tako i van njih, obično preko evropskih banaka ili investiranjem u nekretnine.

– Kao što su ove u Hamburgu. – Fabel dopusti sebi kratak trenutak zadovoljstva. Delovi mozaika uklopili su se u jednom malom uglu slagalice. Možda će se kola slomiti samo na Ajtelima, ali porasli su izgledi da bar neko odgovara za svoj udeo u ovom galimatijasu teških krivičnih dela. On iznenada ustade i naglo sklopi list s tragovima transakcija i ključ koji je išao uz to. – Da razgovaramo s našim kolegama iz Finansijske i privrede.

Subota, 21. jun, 13.30, uprava policije, Hamburg

Markman je izgledao baš kao što treba; više je ličio na računovođu nego na policajca. Bio je to oniži, uredan čovek, za čije se besprekorno plavo odelo činilo da traži šira ramena. Protresao je ruku Fabelu s preteranom čvrstinom.

– Pregledao sam računovodstvene ispise koje ste mi dali, her Fabel, reče Markman ovlaš vrskaajući. – Sigurno pokreću dovoljno pitanja da opravdaju naš zahtev za zaplenom finansijske dokumentacije svih glavnih kompanija i pojedinaca koji su umešani. Ali mislim da nećemo moći još dugo da zadržavamo Ajtele bez iznošenja konkretne optužbe, makar u inicijalnom obliku. Oni sada prelaze u protivnapad – tačnije, njihov tim skupih advokata počinje da pravda svoju satnicu. Ako vi nemate nešto...

Fabel se osmehnu. – Samo sumnje... i blef. Hajde da proverimo mogu li malo da ih nasekiram. Počnimo od Ajtela starijeg.

Prizor koji su zatekli odgovarao je onome što bi se očekivalo u nekoj policijskoj sobi za ispitivanja. Četiri čoveka, po dvojica na svakoj strani stola za kojim se razgovaralo. Jedan je stajao skrštenih ruku i naslanjao se na sto gledajući sagovornika na protivničkoj strani, koji se pak prkosno pretvarao da ne naseda podbadanju onog drugog. Ali nešto nije valjalo u ovoj sceni. Policijski tim bio je u senci Wolfganga Ajtela. Fabel je ocenio da se u toku

razgovora psihološka ravnoteža lagano, vešto i presudno pomerila u Ajtelovu korist. Fabel shvati da mora brzo da promeni odnos tasova na vagi.

– Sedite! – reče Fabel čim je ušao u sobu.

Ajtjel se uspravi, pokazujući svoju pozamašnu visinu i pažljivo odmeri Fabela gledajući ga niz orlovski nos.

– Manite to aristokratsko poziranje, Ajtele. – Fabelov glas bio je prožet prezirom. – Svi znamo da ste sin jednog bavarskog seljaka. Nije teško dizati nos na ljude kada ste pola detinjstva proveli gacajući do kolena po svinjskim govovima. A sad sedite!

Fabel se iznenadio videvši da je Ajtelov pravni savetnik Valkes, direktor pravne službe Ajtelove grupe, verovatno stručniji za privredno nego za krivično pravo. Advokat zapenuši i skoči.

– Ne možete... jednostavno, ne smete... – Od uzbuđenja reči su mu se saplitala jedna o drugu. – Ovo je nepodnošljivo. Ne dozvoljavam da s mojim klijentom razgovarate na takav način. Vi ga vređate...

Ajtjel se znalački osmehnu i dade znak Valkesu da sedne, što ovaj i učini. Ponašao se kao čobanin koji tiho umiruje psa. „U redu je, Vilfride. Mislim da her Fabel namerno pokušava da nas izazove. – S tim rečima Ajtjel ponovo zauze svoje mesto. Markman dade znak dvojici policajaca koji su ispitivali osumnjičenog da odu, a na njihova mesta seli su on i Fabel.

– Promena tima, vidim, reče Ajtjel. – Sada je očigledno potreban ispitivač višeg nivoa.

– Što pokazuje vaš sve veći očaj da nađete osnov da dalje maltretirate mog klijenta, her Fabele, reče Valkes. Još jedan Ajtelov pokret rukom ponovo ućutka advokata.

– Mene nije lako zaplašiti, reče Ajtjel i opet zabaci glavu unazad ističući svoju nadmoćnu visinu čak i u sedećem položaju. „Na kraju rata svi su na meni isprobavali svoje male tehnike. Amerikanci su bili sirovi i neposredni; a služili su se i uvredama i pretnjama. Britanci su, uopšte uzev, bili mnogo suptilniji i profesionalniji; beskrajno učtivi, ali istrajni i nemilosrdni. Pretvarali su se da vas poštuju, čak i da vam se dive, a istovremeno su pokušavali da saznaju dovoljno da vas obese. Kao što vidite, Fabele, ni jedni ni drugi nisu uspeali.

Izgledalo je da Fabel uopšte ne sluša ono što Ajtjel govori. Podigao je slušalicu i okrenuo Marijin lokal. Kada se odazvala, zatražio je da u sobu za ispitivanje donese izveštaj FBI-ja i ostale dosijee. Zatim je sedeo ćutke. Valkes zausti da se pobuni.

– Umuknite, reče Fabel mirno i bez ljutnje.

– E, sad je prevršilo – reče Valkes i ustade. – Mi odlazimo.

– Sedi!, zareža Ajtjel. – Zar ne vidiš da her Fabel pokušava da izazove neki incident?

Kada se Marija pojavila s dosijeima, atmosfera u tihoj sobi za razgovore bila je naelektrisana.

– Marija – reče Fabel vedro. – Zašto i ti ne bi prisustvovala ovome?

Marija privuče jednu stolicu od zida pored vrata i stavi je na začelje stola za razgovore. Bio je to upad na neutralnu teritoriju, što je navelo Valkesa da nezadovoljno frkne i malo pomeri stolicu prema Ajtelu. Fabel je video da je Valkesovo prepuštanje jednog centimetra teritorije razbesnelo njegovog klijenta.

– Možemo li sada da počnemo?, upita Valkes. – Ili želite da pozovete ostatak svog odeljenja?

Fabel nije obraćao pažnju na njega. Uzeo je dosije od Marije, otvorio ga i rekao ne dižući pogled. – Her Ajtele... vi poslušate sa onim što naši američki prijatelji zovu odeskom mafijom, zar ne?

Valkes htede da se umeša. Još jedan Ajtelov pokret rukom.

– Ja nemam veze ni sa kakvom mafijom, her Fabele. – Glas mu je bio tih i spokojan, ali pun pretnje. – I predlažem da budete malo oprezniji u svojim optužbama.

– Vi poslušete s Džonom Sturčakom?

– Tako je, poslušem, baš kao i s njegovim ocem, i ponosim se time.

Fabel diže pogled s dosijea. – Ali Sturčakje nekakavkum... neka vrsta šefa...

– Fabel se pretvarao da mu je reč teška za izgovor.

– *Pahan* – reče Marija ne skidajući pogled s Ajtela.

– Da... neki krupanpata. Je li tako? Neko ko se bavi prevarama, klo'niranjem mobilnih telefona, organizuje prostituciju i trgovinu drogama...

Ajtelove oči se skameniše, a glas mu sada postade krt kao ledenice. „To je kleveta. To je nepravedna, nepotkrepljena, neosnovana i usmena kleveta jednog biznismena koji uživa poštovanje.

Fabel se osmehnu. Postigao je ono što je hteo; probio je Ajtelu kožu. – Oh, hajde, čoveče. Džon Sturčak je samo jedna obična ruska lopuža, baš kao što mu je bio i otac.

Ajtelovi obrazi buknuše, sve do slepoočnica. – Roman Sturčak je bio hrabar čovek i vojni genije. I, ako mogu da dodam, pravi ukra-jinski patriota. Neću da slušam da neko... – Ajtel načini preznvu grimasu; imao je izraz lica čoveka koji želi da od sebe udalji nesto štetno i smrdljivo, „...da neko kao vi kalja uspomenu na njega.

Fabel slegnu ramenima što je mogao nemarnije. „Oh, manite se ćorava posla. Roman Sturčak je bio plaćenik nacista. JJBijao je svoje zemljake po nalogu gangsterske bande iz Berlina.

Izgedalo je da se Ajtel drži za uže i grčevito pokušava da obuzda rastući bes. – Roman Sturčak se borio za svoju zemlju. Zeleo je da Ukrajinu oslobodi od Staljina i njegovih sledbenika. Bio je borac za slobodu i bolji čovek nego što vi možete i da sanjate da postanete.

– Zaista? A čime merite taj kvalitet? Brojem svojih zemljaka koje je pobio? Ili količinom prljavog novca koji je nagomilao u Sjedinjenim Državama krađom i korupcijom? Ne, u pravu ste... mislim da nikada ne bih težio da postanem drugi Roman Sturčak.

Ajtel htede da se digne sa stolice. U tom času Valkes poče da zarađuje novac. – Her Fabele, vi ne radite ništa drugo osim što ljutite mog klijenta. Neću više ni trenutak da trpim vaše grube provokacije. Ako nemate neko određeno pitanje koje se odnosi na neku finansijsku nepravilnost, ovaj razgovor je završen.

– Verujem da vaš klijent pere novac za rusku i ukrajinsku mafiju'verovatno preko fiktivnih kompanija koje osniva sa Džonom Sturčakom. – Dok je govorio, Fabel je osetio da se Markman ukočio pored njega. Fabel je znao da otkriva ruku. I to nije bila ruka koja dobija. – Ali ima drugih, još ozbiljnijih optužbi, o kojima treba da razgovaramo.

– Kao što su? – Ajtel se pribrao. Fabel shvati da je on prozreo koliko je ova igra puna blefova.

– Vraćićemo se na to uskoro. U međuvremenu, ostavljam vas u pouzdanim rukama her Markmana. – Fabel ustade, a Marija mu se priključi. – Brzo se vraćam, a vi dotad ostanite ovde.

Izlazeći, Fabel klimnu glavom dvojici detektiva iz Odeljenja za finansijski i privredni kriminal, koji se pridružiše Markmanu u sobi za razgovore.

– Hvatamo se za slamku, šefe, reče Marija.

– U pravu si, potvrdi Fabel smrknuo. – Da probamo sa Ajtelom broj dva.

Kada je ovog puta stupio u sobu za razgovore, Fabel je to učinio bez reči i

naslonio se na zid. Marija je zastala kraj njega. Namera je bila da se pošalje signal da je on posmatrač a ne učesnik u razgovoru, ali takođe da se Norbert Ajtel uznemiri. Najzad, zašto bi se jedan policajac iz Odeljenja za ubistva zanimao za istragu o malverzacijama?

Drugi advokat u drugom skupom odelu sedeo je pored Norberta Ajtela. Dva komesara iz Privrednog kriminala prorađivali su onu kopiju liste transakcija. Posle desetak minuta Fabel priđe jednom od njih i šapnu mu nešto na uvo. Policajac klimnu glavom i oni ustupiše mesta Fabelu i Mariji.

– Hvala, momci... – reče Fabel. – Obećavam da neću dugo.

Norbert je sa izrazom popustljive blagosti sačekao da Fabel iznova pokrene pitanja o vezama sa obojicom Sturčaka. Ali ovog puta Fabel nije uspeo ništa osim da kod Norberta izazove nestrpljenje i dosadu.

– Ovo ne vodi ničemu, reče Norbertov pravni savetnik. I Fabel je, hteo ne hteo, morao da se složi s njim. Nije imao apsolutno nikakvo sredstvo pritiska kojim bi oca ili sina naterao da mu pruže neku informaciju o Vitrenku. Fabel je ustao i klimnuo glavom dvojici policajaca za privredni kriminal da nastave ispitivanje. U tom času Norbert Ajtel je nanjušio pobeđu. Odbacio je svoj nezainteresovani ton i ustao s grimasom koja je bila mešavina mržnje i prezira. Kažiprstom leve ruke kucnuo je Fabela u grudi.

– Uništiću vas, Fabele – procedio je Norbert kroz stisnute zube. – Ovo vam neće proći.

Ponovo je ubo Fabela u grudi i dodatno ga gurnuo kao da odbacuje nešto bezvredno. Fabelu polete šaka i on zgrabi Norberta za zglavak.

– Dalje ruke od mene.

Norbert pokuša da oslobodi ruku, ali Fabel ju je čvrsto držao. Spustio je pogled i spremio se da je odbaci na Norbertove grudi. Umesto toga se ukočio. Bezizrazno je zurio u Norbertovu sada stisnutu pesnicu, a Norbert je pokušavao da je istrgne. Opet ju je samo klatio tamo-amo, kao u nekoj mini-verziji obaranja ruke. Fabelov stisak oko Norbertovog ručnog zgloba se pojača, a zarobljena pesnica dobi jarkocrvenu boju. Fabel diže pogled s pesnice i upravi ga u Norbertove oči. Osmehnuo se. Hladno i zlobno.

– Imam te – reče Fabel glasom koji je bio pun tihog gorkog trijumfa. – Sada te imam.

Oči Norberta Ajtela tražile su neku odgonetku na Fabelovom licu. Fabel dopusti sebi još jedan pogled. Tamo dole na Norbertovoj levoj nadlanici. Ožiljak. Tačnije, dva ožiljka koja su se spajala tako da su ličila na lako iskrivljeni jadać. Baš kao što ga je opisala Mihaela Palmer.

Fabel je uspeo da protera keženje sa svog lica kada je naglo otvorio vrata prve sobe za razgovore. Nije ulazio, već se samo naslonio na dovratak. Wolfgang Ajtel, Valkes i dvojica policajaca za privredni kriminal prekinuli su raspravu i okrenuli su se ka vratima kao da su ih obasjali farovi nekog automobila koji se približava.

– Samo da vam kažem da ste, što se mene tiče, slobodni kad ova gospoda završe s vama.

Lice Vofganga Ajtela ozari hladna, zlurada radost zbog pune pobeđe. Fabel se okrenu da pođe, a onda se predomisli i opet se nasloni na štok kao da se odjednom setio neke nevažne pojedinosti.

– Oh, uzgred, vašeg sina Norberta teretimo za silovanje, pokušaj ubistva i sumnju za saučesništvo u ubistvu.

Fabel zatvori vrata i dozvoli sebi da se opet osmehne kada je čuo eksploziju glasova u sobi za razgovore.

Prešao je otprilike polovinu hodnika kada do njega dotrča Paul Lindeman. – Šefe, upravo mi je telefonirao Verner. Želi da dođete u Harburg. Pronašao je Hanzija Krausa. Mrtvog.

Subota, 21. jun, 15.30, Harburg, Hamburg

Za dvadeset godina staža u policiji, od čega je većinu vremena proveo u Odeljenju za ubistva, Fabel je bio na desetinama mesta zločina. To je nešto na šta se čovek ili navikne, ili ne. Fabel se nikada nije prilagodio blizini smrti. Svako novo mesto u njemu je ostavljalo mali ožiljak. Za razliku od mnogih svojih kolega, on nikada nije uspevao da odvoji ljudskost od leša: duh od tela.

Smrt je beskrajno maštovita u raznolikosti vidova u kojima nastupa. Svaki ima neku posebnu neprijatnost, a Fabel je video većinu. Bilo je užasa; kao što je telo izvađeno iz Elbe posle mesec dana s jeguljama ili krvave kompozicije koje je za njega aranžirao ovaj poslednji ubica. Bilo je bizarnosti; kao u seksualnim igrarijama u kojima je nešto krenulo naopako ili u neobičnom izboru oružja kojim je izvršeno ubistvo. Bilo je nadrealističkih prizora; kao u slučaju dilera droge koji je ustreljen u potiljak dok je sedeo za kuhinjskim stolom i jeo i koji je, posle smrti, ostao da sedi uspravno s viljuškom u ruci, naslonjenom na sto, kao da se odmara između zalogaja, dok je tanjir pred njim bio poprskan delovima kostiju, mozga i krvlju. Zatim, bilo je tu tužnih situacija u kojima su žrtve pokušavale da izbegnu neizbežnu smrt bekstvom iza neke zavese ili zavlačenjem pod krevet u očajničkom pokušaju da se sakriju od ubice; tela skupljenih u položaju fetusa, kao da se uvlače u sebe i pokušavaju da se smanje.

Kraj Hanzija Krausa mogao je da se svrsta negde između tužnog i poganog. Bilo je teško zamisliti neprijatnije mesto od prljavog sobička u kojem je napustio ovaj svet. Farba, zidovi, svaki kutak sobe, čak i jedna gola sijalica koja je usamljeno visila s tavanice, bili su zamašćeni i prašnjavi. Mada je Verner širom otvorio jedini prozor u sobi, ustajali smrad visio je u vazduhu kao nekakav zloduh koji se ne da isterati.

Hanzi, koji više nije patio ni od hladnoće ni od vrućine, ležao je nogu delimično pokrivenih svojim teškim kaputom. Oči su mu bile otvorene, jabučice utonule u duplje u licu nalik na lobanju. Raspadanje leša, pomisli Fabel s gorčinom, imalo je prednost već u startu zahvaljujući Hanzijevom aktivnom naporu da svoje telo pretvori u kostur. Jedan rukav njegove košulje, koja je nekada imala nekakav dezen, bio je dopola podvrnut na Hanzijevom mršavom mišiću leve nadlaktice. Gumeno crevo za stezanje žila ostalo je obavijeno, mada već olabavljeno, iznad samog zgloba u pregibu ruke i video se svež ubod u podlaktici, jedva razaznatljiv među groznim tragovima, putnom kartom desetogodišnje odiseje kroz tešku zavisnost. U mlitavoj Hanzijevoj desnoj šaci ležao je prazan špric.

Lep pokušaj, pomisli Fabel. Obuhvatio je pogledom celo ogavno mesto. Zaista lep pokušaj. Bilo je to ubistvo kamuflirano kao smrt od droge kako bi se brzo i tiho preselilo u statistiku. Bila je to ona vrsta anonimne i očekivane smrti koja za sobom ne povlači ništa više od površnog zvaničnog policijskog registrovanja: još jedan narkos je konačno uspeo da se smrtonosno otruje. S tom razlikom što je ovaj narkos imao šta da ispriča i neko se postarao da ga učutka pre nego što to kaže.

– Jesi li obavestio lokalce?

Verner odmahnu glavom. – Hteo sam da ti vidiš prvi. Vrlo zgodno, je li?

– I vraški velika podudarnost. Želim da tim Holgera Braunera obavi uviđaj. Obavesti lokalnu policijsku stanicu da sumnjamo na ubistvo, a to znači da je

slučaj u nadležnosti Odeljenja za ubistva.

Fabel spusti pogled na Hanzija. Opet je, hteo ne hteo, morao da vidi dalje od leša, dalje od narkosa, da vidi nečijeg sina, osobu koja je nekada morala da ima snove, nade i ambicije.

– Kažeš da se Hanzi iznenada uznemirio u upravi? – upita on Venera. „U kantini?

– Da, jeste. Pomislio sam da je zaista čudno što mu je odjednom tako neudobno i mora hitno da ode.

– A ja sam ti rekao da je verovatno bio u frči da se još jednom ufiksa. Ali šta ako nije? Šta ako je, pošto smo ga naterali da bulji u policijske fotografije jednu za drugom, video jednog ili obojicu ubica, baš tamo, u upravi?

– U početku je bio dobro... u kantini je bilo malo uniformi i poneki kripovac. Uobičajena mešavina. Nije se unervozio dok nismo seli za sto. U stvari, sedeli smo tamo neko vreme pre nego što je počeo... – Vernerovo lice je bilo bezizrazno, a oči su mu šetale tamo-amo kao da oživljava prizor iz sećanja. – Tako je! – Onda mu se lice, koje je iznenada zablistalo, isto tako naglo smrкну. Užasnuto je pogledao Fabela. „Oh, sranje...

Subota, 21. jun, 17.30, uprava policije, Hamburg

Čim su se vratili iz bednog ćumeza Hanzija Krausa, Fabel i Verner su otišli pravo u Van Hajdenovu kancelariju. Čak i dok su ulazili, Fabelu se činilo da ga još prati ustajali zadah buđi i nečistoće koji teško visi u vazduhu, kao da mu se delimično uvukao u štofani sako. Osećao je gotovo neodoljivu potrebu da ode kući, istušira se i presvuče.

Van Hajden očigledno nije bio raspoložen za ćaskanje. – Jeste li sigurni u ovo, Fabele? – upitao je načelnik policije maltene ne čekajući da se vrata njegove kancelarije za njima zatvore. Folker, koji je već sedeo pred Van Hajdenovim pisaćim stolom, ne ustade iz naslonjače, ali klimnu glavom Fabelu kada su se pojavili. Fabel na stolu primeti dve crvene fascikle – dosijei personala. – Ovo je vrlo ozbilj na tvrdnj a...

– Ne, her načelniče, nisam siguran. U ovom času imamo samo šaku podataka koji su donekle izvesni...

Fabel i Verner su sada stajali pred širokim prostranstvom Van Hajdenovog pisaćeg stola. Van Hajden mahnu rukom ka dvema praznim naslonjačama pored Folkera. Obojica su seli i Fabel nastavi:

– Obaveštajna služba her Folkera nam kaže da neki tajni izvor iz hamburške policije prodaje podatke ovoj novoj ukrajinskoj grupi, a možemo da pretpostavimo i drugim organizovanim grupama kriminalaca. Ko god da je taj izvor, on, ona ili oni, imao je motiv da ubije svakoga ko može da ih identifikuje. Pukovnik Folker veruje da su oni otkrili da je Klugman operativac na tajnom zadatku i da su ga ili potkazali Ukrajincima ili ga lično ubili.

– A izgleda da su taj prljav posao obavili sami, umeša se Verner. – Hanzi Kraus nam je kazao da su ubice koje je video bili Nemci, ne stranci. I odradili su posao sa zadovoljstvom. Nalaz forenzičkog patologa govori da su ta đubrad mučila Klugmana pre nego što su ga ubili. A automatski pištolj ukrajinske proizvodnje koji je Hanzi našao, ostavili su, naravno, da bi nas naveli na pogrešan trag.

Fabel opet uze reč: – Pošto smo Krausa dovezli ovamo da pregleda fotodokumentaciju kriminalaca, Verner ga je odveo dole u kantinu, gde ga je neko toliko preplašio da je ugrabio prvu priliku da zaždi glavom bez obzira. U sledećem činu Kraus leži mrtav u svom ćumezu, s divno insceniranim

predoziranjem.

Sve ovo vreme Van Hajden je sedeo smrknuta lica. Fabel je primetio da Folkerova pažnja nije usmerena na govornike, nego na Van Hajdenovo reagovanje na ono što su iznosili.

– Dobro... indicije ukazuju na to da su neki policajci korumpirani. Ali kakve dokaze imamo konkretno protiv ove dvojice?, upita Van Hajden, podiže crvene fascikle s dosijeima i baci ih preko stola tako da su se našli pravo pred Fabelom.

– Još nemamo čvrste, objektivne dokaze, her načelniče – odgovori Fabel. – Ali savršeno odgovaraju fizičkom opisu koji nam je dao Hanzi. Štaviše... – Fabel otvori prvi dosije i kucnu prstom po fotografiji u gornjem desnom uglu prve stranice, – ...kada sam bio u njegovoj kancelariji primetio sam više bokserskih trofeja, od kojih je jedan bio za osvajanje šampionske titule za juniore u poluteškoj kategoriji u Hamburgu-Harburgu. Tamo je odrastao. Hanzi je pomenuo da se stariji ubica vajkao što je taj kraj sada tako zapušten. – Fabel otvori drugi dosije. – Kraus je takođe opisao drugog, mladeg čoveka, onoga koji je povukao okidač, kao nekoga ko je nabijen mišićima. Ne mogu da zamislim opis koji bi dao verniju sliku ovog čoveka.

– Čini mi se da sve to zasnivate na vrlo klimavim i posrednim dokazima – primeti Van Hajden.

– Tako je, potvrdi Fabel, – dok ne sakupimo čvrste dokaze protiv njih. Počecemo s temeljnim forenzičkim pregledom mesta zločina. Lokalna policija je obaveštena da to vodimo kao slučaj ubistva, a siguran sam da je blaga vest stigla i do naših prijatelja ovde. Ali najubedljiviji dokaz, mada priznajem subjektivan, nalazim u Krausovoj reakciji u kantini, ovde u upravi. – Fabel pogleda Venera.

– Pokušao sam tačno da odredim trenutak kada je Hanzija spopala nervoza, reče Verner. – Onda sam se setio da su ova dvojica – on pokaza na dosijee, – ušla i sela nedaleko od nas. Hanzi se onda uzvrteo kao da mu je neko gurnuo u dupe žicu pod naponom. Čak me je pitao ko je onaj krupni mišićavi tip. Rekao sam mu.

– Pitali ste me jesam li siguran u ovo. Pa ne sumnjam da su ovo ljudi koje tražimo. – Fabel mahnu glavom ka otvorenim dosijeima, odakle su sa fotografija dva lica bezizrazno zurila u svoje tužioce. – Oni su svakako u mogućnosti da prodaju izuzetno značajne obaveštajne informacije... zauzimaju dovoljno visoke položaje i u pravim su odeljenjima. – Iskreno je pogledao Van Hajdena. – Jesam li siguran da to mogu da dokažem? Nisam. Možemo li da skupim^A dovoljno dokaza za pravosnažnu osudu, sasvim je drugo pitanje.

Još jednom je zavladao kratka tišina dok su svi gledali u fotografije glavnog kriminalističkog komesara Manfreda Buholca i kriminalističkog komesara Lotara Kolskog iz LKA7.

Subota, 21. jun, 20.00, Špajherštat, Hamburg

Fabel je, kao i prethodni put, parkirao u Ulici Dajh pre nego što je otepešao preko, u Špajherštat. Opet su gromade džinovskih skladišta stremile u sumračno nebo, a činilo se da crvene cigle tinjaju kao utrnule žeravice na svetlosti koja je zamirala. Išao je istim putem do nekadašnjeg Klimentovog skladišta i otvorio teška vrata. I prilikom prošle posete bilo je dosta mračno; ovog puta nije bilo uključeno nikakvo osvetljenje. Ogroman trbuh skladišta naprosto je progutao čitavo veče, svaki tračak svetlosti iz udaljenih prozora i

otvorenih vrata bio je netragom usisan. Fabel prokle sebe što nije poneo baterijsku lampu. Znao je da su neonke raspoređene po celom skladištu i da vise s tavanice kao šipke trapeza; pretpostavio je da prekidač mora da bude blizu vrata, ali nije imao pojma gde.

– Majore Vitrenko! – Glas mu se odbi od zidova pre nego što ga proguta tama. Tiho je opsovao i još jednom uzviknuo: – Vitrenko! – Mada je bio razdražen, Fabel nije mogao da previdi ironiju što doziva nekoga ko nosi baš to ime. Gotovo mu se nametnulo poređenje s njegovom istragom, poterom za čudovišnom utvarom u mraku. Nije bilo odgovora. Fabel se zagledao u skladište, žmirkao je i istežao vrat, kao da će mu sve to pomoći da nekako prodre kroz tamu. Učinilo mu se da u dubokoj tmuni nazire neko duguljasto svetlucanje. Po sećanju, Fabel odredi da bi ta bleđa svetlost odgovarala jednom od uskih prozora montažne kabine. Pozvao je još jednom. Tišina. Ovo nije valjalo. Pogledao je na osvetljeni brojčanik svog ručnog sata. Prošlo je osam, a znao je da čovek naviknut na vojnu disciplinu i tačnost, kao Ukrajinac, ne bi dozvolio sebi da kasni. Fabel posegnu pod sako i izvuče valter iz futrole. Proklinjao je svoju neopreznost; nije računao da bi prilikom novog susreta sa Ukrajincem mogla da mu zapreti neka opasnost. Niko ne zna da je Fabel ovde. Sam je. Ispružio je ruku i pljesnuo dlanom leve šake zjd pored vrata, a onda nastavio da povlači ruku, ali nije uspeo da napipa prekidač.

Zvuk. Negde u crnom ponoru nešto se oglasilo tako tiho i nerazgovetno, tako da Fabel nije uspeo da ga prepozna. Ukočio se i ispružio valter u približnom pravcu zvuka. Orijentisao se prema slabašnoj svetlosti iza prozora i lagano se uputio k njoj. Povremeno skrećući u stranu određivao je gde su stubovi i kad god bi stigao do nekog, prevlačio je šakom po njemu i tražio prekidač.

Čuo je to ponovo. Stenjanje. Ili prigušeni glas.

– Vitrenko? – pozva on opet, ovoga puta oklevajući, kao da nije siguran ko bi od njih dvojice, otac ili sin, mogao da mu se odazove. Odgovor stiže u vidu tihog, prigušenog krika, kao da se javlja neko kome su usta zapušena. Fabel se okrete u pravcu iz kojeg je dopirao zvuk. Naprezao je sluh do krajnjih granica, ali tišinu u skladištu remetili su podivljali udarci njegovog srca. Stisnuo je rukohvat valtera, svestan da su mu dlanovi, kao i lice, obliveni znojem.

Sada se približio kabini koja je služila kao kancelarija. Fabel je ocenio da su stepenice udaljene samo nekoliko koraka. Stigao je do još jednog stuba i prislonio na njega otvorenu šaku. Napipao je ispupčeni provodnik koji se uspravno spuštao niz stub. Žurno ga je opipao rukom i pronašao četvrtastu masku prekidača. Fabel uzdahnu duboko, sporo i tiho, udalji se od stuba i protegnu se tako da je samo prstima leve ruke dodirivao prekidač. Opet se opustio, a zatim jače stisnuo pištolj i spremio se da puca na bilo koga ko bi mogao da ga čeka u zasedi kad uključi svetlost.

Fabel pritisnu prekidač i desetak fluorescentnih cevi u srednjem delu skladišta nerado ožive i osvetli prizor iz pakla.

Zlatokosa devojka, devojka koja je izgledala tako mladolika, vitka i puna energije, bila je prikovana mrtva za zid montažne kabine. Njeno nago, iskasapljeno telo, pluća iščupanih iz grudnog koša, bilo je zakovano na isti način kao žrtve na fotografijama snimljenim pre dve decenije u jednoj dalekoj zemlji. Krv i drob blistali su kao sveža boja na zidu uzdignute kabine-kancelarije. Gubitkom života izgubila je i svoju ljudskost; Fabel se upinjao da u njoj vidi osobu kakva je nekada bila, ali je prizor neodoljivo rađao u njemu osećanje da gleda nakaznu strvinu neke groteskne ptice sa ljudskom glavom. Ova misao nagnala ga je da opsuje, jer je ubica želeo da izazove baš takav efekat. Jedva je uspeo da povрати dah i oteturao se unazad, naslonivši se na

jedan stub. Očajnički je želeo da skrene pogled, ali otkrio je da ne može da odvoji oči od slike užasa pred sobom.

Fabel opet začu tiho, prigušeno ječanje. Kao iznenada probuđeni mesečar, on se okrete dignutog pištolja u pravcu iz kojeg je dopirao zvuk. Stari Ukrajinac je stajao uspravno kraj stuba okrenutog prema strahoti na zidu kabine. Bio je vezan zategnutom žicom čija je jedna petlja bila učvršćena iznad i iza njegove glave, a zatim spuštena i stegnuta ispod vilice. Žica se duboko urezala u starčevo meso i prednji deo košulje bio mu je natopljen tamnocrvenom krvlju. Usta su mu bila zapušena širokim navojem trake. Fabel je video da je Sloven još živ, da divlje strelja očima. Istina pogodi Fabela kao nizak udarac u trbuh: Vitrenko je sopstvenog oca naterao da ovo gleda. Ponovila se istorija koju je sam stvarao i prisilio je nesrećnika da bude svedok dok je iz devojčinog tela čupao pluća koja su još disala. Fabel pohita napred i stavi šake sa obe strane starčeve glave; njegove zelene oči neobuzdano su i sa žestinom zurile u Fabela. Pokušavao je nešto da kaže.

– Čekajte... čekajte, reče Fabel žurno, ispitujući smrtonosno zategnuti žičani okov, ne znajući odakle da počne da ga razvezuje pre nego što Sloven iskrvari na smrt. – Izvući ću vas...

Ukrajincem odmahnu glavom tako silovito da mu se žica još dublje ureza u meso i nešto nalik na krik ote se ispod trake. Fabel preneraženo ustuknu.

– Za ime božje, ne mrdajte... – Fabel vrati pištolj u futrolu i počeo da mu skida traku sa usta. Ukrajinac je ponovo neobuzdano reago-vao trzajući glavom u stranu i nadole u pokušaju da klimne. Fabel je pratio pogled zelenih očiju.

A onda je video. Vezan za stub, pored starčevih nožnih članaka nalazio se veliki metalni disk u kojem je Fabel prepoznao nekakvo antitenkovsko bojevo punjenje. Uz minu je bila pričvršćena crna električna kutija veličine pesnice s trepćućom zelenom lampicom. Fabelov užas povećao se za još jedan stepen kada je shvatio da su dve debele žice koje vijugaju iz kutije iste one kojima je Ukrajinac vezan za stub. Čitavo telo služilo mu je kao upaljač mine, a zelena bleskalica na kutiji potvrđivala je da postoji i neki uređaj za vremensko aktiviranje. Vezani čovek je još jednom počeo žurno da tresu glavom i očima, kao da upućuje Fabela ka vratima skladišta.

Fabela izdade glas kada je izgovorio: „Ne mogu... ne mogu da vas ostavim ovde...”

Onda mu se učini da se nešto blisko spokojstvu vraća u zelene Ukrajinčeve oči, i to sa tihim snažnim mirenjem sa sudbinom. Zažmurio je i sasvim ovlaš klimnuo glavom. Bio je to pokret oslobađanja; oslobađao je Fabela svih obaveza, obaveze smrti; oslobađao je sebe mučnog života.

– Dovešću pomoć... – reče Fabel, mada su obojica znala da Ukrajincu više nema pomoći. Fabel se odvoji od njega, zadržavši pogled što je mogao duže pre nego što se okrenuo i potrčao, a zatim prešao u pravi sprint preko dugačkog pustog skladišta. Ka vratima. Ka životu.

Fabel izbi na uzani pločnik ispred skladišta takvom silinom da bi glavačke zaronio u kanal iza njega da ga nije zaustavila ograda o koju je tresnuo. Klizao se i grebao pendžetama kamene kocke grabeći duž zida susednog skladišta. Seo je na kocke i leđa naslonjenih na zid od crvenih cigala čekao ono za šta je znao da je neizbežno. Tako je i bilo.

Gromki udar razleže se u utrobi skladišta kao da je zgradu pogodila neka gigantska pesnica i Fabel oseti kako zid na koji se naslanja i tlo pod njegovim nogama vibriraju od udarnog talasa. Teška vrata skladišta bila su prosto iščupana iz okvira, a prozori na drugom spratu pretvorili su se u pljusak

blistave srče. Fabel se okrenuo na bok štiteći glavu rukama i podavio kolena do grudí, u položaju fetusa. Veliki talas belog i crvenog plamena grunu kroz provaljena vrata i prozore, a zatim se, režeći kao divlja zver, povuče u svoj brlog. Vazduh ispuni zagušljiva mešavina prašine od cigala, dima i prljavštine. Posle silovite eksplozije od koje se zemlja zatresla izgledalo je da je svet stao i utihnuo. Onda su sirene svih okolnih skladišta počele da zavijaju, jalovo oglašujući uzbunu. Fabel se pridigao i nepomično sedeo, kako mu se činilo, čitavu večnost. Mada je snažno žmurio, nije mogao da ugasi oganj zelenih očiju pokojnika koji mu je još goreo u mozgu. Istih onih očiju čiji se pogled ukrstio s Fabelovim dok mu se gasila svest u stanu Angelike Blim. Istih onih očiju koje su oslobodile Fabela svake obaveze da ostane s njim. Istih onih tužnih očinskih očiju koje su, skoro dve decenije ranije, gledale jezivo delo ruku svoje krvi i mesa.

U daljini je čuo sve jače i jače zavijanje sirena koje su se približavale Špajherštatú. Fabel je potražio oslonac za noge, odupro se dlanovima o zid i pridigao. Nos i usta bili su mu puni prašine koju je morao da iskašlje. Držao se zida kao da bi odvajanje od njega značilo da će se izgubiti u prašnjavom i mračnom kovitlacu, žmurio i ponovo video sav užas koji mu je Vasilij Vitrenko naslikao mesom krvlj u na zidu skladišta; video je starca vezanog za stub i prisiljenog da gleda strahotu i sluša vriske mlade žene koja je komadana pred njim. Bilo je to Vitrenkovo remek-delo. A namera mu je bila da ga Fabel vidi. Tu misao pratilo je saznanje da je Vitrenko svesno Fabelu poštedeo život. Sve je udesio i vremenski isplanirao do savršenstva: dopustio je Fabelu da vidi njegovo remek-delo, da mrcvari sebe razmišljanjem kako da spase starca neizbežne smrti i da onda pobegne. Na taj način Vitrenko je u Fabelovu dušu utisnuo dve neizbrisive slike koje će ga pratiti do kraja života: iskasaplenu devojkú i starca pomirenog sa smrću. A pošto je te slike sigurno uneo u Fabelovu dušu, razneo ih je u ništavilo. Izbrisao ih je iz stvarnosti i ostavio da žive samo u galeriji Fabelovih sećanja.

On se ponovo nasloni na zid u sedećem položaju i oseti kako mu se u grlu rađa jecaj. Suzbio ga je, spustio glavu na cigle i čekao da stigne pomoć.

Subota, 21. jun, 20.30, uprava policije, Hamburg

Izveštaj komandira Fojervera* nije Fabelu doneo ništa što već nije znao: – Osim eksplozivnog punjenja na stubu, našli smo tragove nekog katalizatora u blizini kancelarije ili u samoj kabini... mislim da je u pitanju tečni naftni derivat. Posle eksplozije u kabini nije ostalo gotovo ništa, a ako je nešto i preostalo, smesta se zapalilo. Našli smo dva otvorena kontejnera od pet litara. Bilo kako bilo, vrlo efikasno su uklonjeni svi forenzički tragovi s mesta zločina.

Fabel turobno zahvali kapetanu Fojervera i vatrogasac napusti kancelariju. Zavládala je teška tišina koju je pokušala da prekine Marija. – Holger Brauner i njegov forenzički tim su sada tamo, reče ona. – Ali mali su izgledi da će nešto naći.

Fabel progovori ne gledajući ni Mariju, ni Vernera, ni Paula: „On se igra s nama. Sa mnom. Hteo je da to vidim i preživim da bih mogao da pričam. Zato je ostavio i žene na zidu onog krvavog ambara kao eksponate, da se i drugi osvedoče. – Fabel pogleda svoje kolege, koji su tada prvi put videli svog šefa izgubljenog i bespomoćnog. – Ovo je forma u kojoj iskazuje svoju umetnost. Baš kao platna koja Marlis Mencil izlaže u Bremenu.

– Šta sada, šefe? – Vernerov ton je bio izazovan, ne ispitivački.

– Sada idem kući da se istuširam. – Fabelu je bilo dosta susreta sa smrću za

taj dan. Kosa i koža su mu bili prašnjavi, a grlo kao skoreno. – Da se sastanemo ovde u upravi oko deset.

– Važi, šefe. Da sazovem ceo tim?

Fabel se osmehnu. Marija se nikada nije žalila. Radila je ono što je bilo potrebno da se posao završi.

– Da, molim te, Marija... Ali izostavi Anu. Dao sam joj slobodno dvadeset četiri sata. Mislim da je operacija Maksvejn za nju bila vrlo zamorna.

Marija klimnu glavom.

– Da li bi potražila načelnika policije Van Hajdena i proverila može li on da prisustvuje sastanku?

– Da, šefe.

Subota, 21. jun, 21.30, Pezeldorf, Hamburg

Tri poruke na Fabelovoj telefonskoj sekretarici bile su kao pupčana vrpca sa svetom koji je ležao iza onog punog nasilja i ubistava: prva je bilo od njegove ćerke Gabi. Dok je slušao njenu poruku, osećao je smeh koji joj je zvonio u glasu otkako je izgovorila svoje prve reči. Slušanje njene poruke u ovakvom času bilo je kao da neko kida tešku prašnjavu zavesu u mračnoj i strašnoj sobi i preplavljuje je svetlošću spolja. Ali noćas je to bila samo jedna soba u kući strave.

Gabi je htela da nadoknadi propušteni vikend tako što bi ovaj provela kod njega, ako mu to odgovara. Bio je jedan koncert na koji je želela da ode, *Die Fantastischen Vier*⁶¹. Fabel nikada nije mogao da se pomiri sa idejom da se rep – muzički pravac rođen u njujorškim, čikaškim i losanđeleskim getima i usidren u toj određenoj vrsti uličnog engleskog – izvodi na nemačkom jeziku. Ali Gabi se sviđao: jedna od nebrojenih tačaka razilaženja kada dete postaje ličnost nezavisna od roditelja. Teško je uzdahnuo; bilo je sasvim neizvesno hoće li podmukli zahvat kojim mu je ovaj slučaj zarobio život imalo popustiti do sledećeg vikenda. Sledeća poruka stigla je od Suzane. Želela je da joj se javi i da iz njegovih usta čuje kako je. Treća je bila od Fabelovog brata, Leksa.

Leks je bio stariji brat, ali Fabelu se često činilo da ga neodoljivo prkosni mladalački duh čini deset godina mlađim. Nije to bila jedina velika razlika: Leks je bio niži od Fabela, smeđokos i imao je đavolast keltski smisao za humor, koji mu je mreškao kožu oko očiju dok nije ostavio tragove u vidustalnih bora. Leks je upravljao restoranom i hotelom na Siltu, severnofrizijskom ostrvu nekada poznatom samo po ribarstvu, ali koje je sada našlo mnogo krupniji ulov: bogatu, moćnu i slavnu klijentelu iz Hamburga i Berlina. Njegov restoran je bio na jednom niskom grebenu iza dina sa spektakularnim pogledom na široku kosu belog peska i promenljivu paletu Severnog mora iza nje. Fabel je provodio dosta vremena kod Leksa. Našao je tamo neku vrstu utočišta. Tamo se oporavljao posle ranjavanja. I tamo se povukao dok je pokušavao da se pomiri s činjenicom da više nije član porodice. Da više nije muž. Ni otac s punim radnim vremenom.

Leks nije imao neki poseban razlog da ga zove. Bio je to samo bratovljev pokušaj da se čuje s bratom: saobraćaj za koji je Fabel s grižom savesti shvatio da je u dobroj meri jednostran. Bratovljev glas ispunio ga je žarkom željom da pobjegne iz Hamburga i provodi nedelje zureći u okean koji se neprestano menja; da ostavi svoja odela izrađena strogo po meri, zaboravi na gradsku

---

⁶¹ Nem. Fantastična četvorka (prim. prev)

obavezu urednosti i šeta okolo neobrijan, u majicama izbledelim na suncu, farmerkama i u mornarskoj obući. Jasno je video tu sliku u glavi, povratak u svoje omiljeno utočište, ali ovog puta izmaštao je i prijateljicu: Suzanu. Tada se odlučio: čim se ovaj grozni slučaj završi, pozvaće Suzanu da pođe s njim na Silt.

Pre nego što se odazvao na bilo čiji poziv, Fabel se javio Mahmutu na mobilni telefon. Mahmut je bio očevidac prvog Fabelovog sastanka s Vitrenkovim ocem u Špajherštatu. Dvoje od četvoro prisutnih sada je bilo mrtvo; Fabel je želeo da se uveri da Mahmut nije treći. Kratko je uzdahnuo jer mu je laknulo kada je čuo Mahmutov glas. Ispričao mu je šta se dogodilo kada se vratio u skladište i iznenadio se kada je primetio da mu ruke drhte dok je svom prijatelju opisivao taj događaj. Mahmut je neko vreme ćutao.

– Zaboga, Jane. A ja sam mislio da živim u mračnom svetu – reče on najzad.
– Ali sad sam se usrao. Ne mogu da verujem da su mrtvi. Ne mogu da verujem da je to uradio sopstvenom ocu. – Mahmut prekide kao da o nečemu razmišlja.
– Čuj, Jane, izgubiću se na neko vreme. Odlazim iz Hamburga. Ne znam da li taj nadviking gleda u meni neobavljen posao ili ne, ali ne bih da završim kao neki skandinavski ćevap. Javiću ti se kad se vratim. Ali, Jane, nemoj da me tražiš u međuvremenu.

– Razumem, reče Fabel.

Mahmut prekide vezu.

Fabel je telefonirao Gabi. Bilo je to uobičajeno kratko i vedro ćaskanje, kakvi su mahom bili svi njegovi razgovori s ćerkom. Među njima je postojala neka vrsta stenografije koja je sabijala čitave pasuse istorije i značenja u malo reči. Fabel se brinuo da mu ovaj slučaj ne proguta skoro sve vreme, ali je želeo da ona dođe. Gabi mu je rekla da se ne sekira ako bude zauzet. Fabelu su trenuci provedeni s Gabi bili dragoceniji od zlata i oberučke je prihvatao svaku priliku da bude s njom. Ista ekonomija koju su primenjivali štedeći reči omogućavala im je da izvuku najviše što su mogli iz kratkog vremena koje su provodili zajedno.

Pošto je spustio slušalicu, Fabel shvati da nije jeo. Otišao je u kuhinju i spremio salatu i prejaku crnu kafu. Dok je pripremao obrok, počeo je da bira Leksov broj, ali je odustao pre nego što je dobio vezu setivši se da je Leks verovatno još zauzet u kuhinji ili trpezariji. Umesto toga, telefonirao je Suzani. Ona se užasnula čuvši za događaj u Špajherštatu i htela je da odmah dode. Fabel je to odbio, objasnivši da mora da se vrati u upravu policije na sastanak s timom. Bila je vidno uzrujana i zabrinuta, ali joj se glas razvedrio kada joj je Fabel predložio da se zajedno odmore na Siltu.

– Sa zadovoljstvom, Jane. I mislim da bi to koristilo i meni i tebi. Brinem se zbog psihološke cene koju ćeš plaćati za sav ovaj užas.

I ja, pomisli Fabel.

Posle razgovora sa Suzanom, on pojede salatu bez apetita, nali sebi još jednu šolju kafe i ode u sobu za dnevni boravak. Upalio je svetlo, seo na kauč i posmatrao svoj odraz u velikom prozoru. Duboko je uzdahnuo i pogledao na sat. Pre nego što se vrati u upravu policije, morao je da se malo opusti jer su mu vratni i rameni mišići bili zategnuti kao brodsko uže.

Fabel pruži ruku ka niskom stolu i uze *Rečnik engleskih prezimena* koji mu je dao Oto. Zasmejuckao se. Samo je Oto znao da Fabela smiruje nemačka ili engleska etimologija. Voleo je knjige referenci. One su predstavljale okean kojim je mogao da jedri bez cilja, da prvo traži jednu mrvu znanja, a da zatim promeni pravac ka drugoj, udaljenoj tački koja bi ga isto toliko zaokupila.

Otpočeo je dokonim traženjem sopstvenog imena. Znao je da – Fabel – može da se nađe u Holandiji i Danskoj, kao i u Nemačkoj. Bio je pomalo razočaran kada mu nije ušao u trag među prezimenima na Britanskim ostrvima. Naprezao je mozak da se seti nekog neobičnog engleskog imena koje je nedavno čuo. Jedno mu je odmah palo na pamet zbog slučaja kojim se bavio. Listao je stranice dok nije došao do dugačkog odeljka posvećenog prezimenima koja su počinjala sa Mek i Mak, a bila su najčešća u Irskoj i Škotskoj.

Našao je odrednicu za Maksvejna.

Fabel se ukoči. Šoljica kafe u ruci zaustavi mu se između usana i tacne. Mir je nadmašio čak i gluvu tišinu. Činilo mu se da je zamrznut u tom trenu između dva otkucaja srca, a da mu je krv još u venama. Onda su čini nestale. Ispustio je šoljicu na tacnu, prosuvši crnu lepljivu tečnost. Skočio je i pretrčao sobu pre nego što je shvatio da više ne sedi. Knjiga mu je još bila otvorena u levoj ruci, a pogled prikovan za odrednicu. Desnom šakom je napipao bežični telefon i pritisnuo jedno dugme da dobije vezu s Odeljenjem za ubistva.

– Sranje... oh, sranje... – mrljao je, dok je telefon, kako mu se činilo, beskonačno zvonio.

Odazvala se Marija. Fabel se čak i ne predstavi.

– Ana je bila u pravu, Marija... Gospode, užasno smo pogrešili. Maksvejn je taj. Maksvejn je Svenov sin...

Marijin glas je zvučao zbunjeno, kao da nije baš ubedena, ali Fabel preseče njenu nevericu bujicom reči. – Sve vreme nam je otkrivao ko je on. A mi smo to previdali. Paradirao je time u svakom mejlu. Je li Maksvejn još pod prismotrom našeg tima? – Jeste. Sada je tamo bar jedan čovek. Ispred Maksvejnovog stana. – Pošalji odmah još nekoga! Kaži im da čekaju da mi stignemo osim ako Maksvejn ne pokuša da ode. U tom slučaju neka ga uhapse pod sumnjom za ubistvo. Okupi sve u operativnom centru. I kaži Ajtelovom advokatu da ću s Norbertom razgovarati za deset minuta, bio on prisutan ili ne. Tebe i ostale videću u sali za konferencije za četvrt sata.

Subota, 21. jun, 21.00, Ajmsbitel, Hamburg

Ana je spavala utonuvši u duboko, mračno i toplo jezero bez snova. Kada se vratila iz uprave policije, nije očekivala da će zaspati: bila je premorena, a prizori iz večeri provedene s Maksvejnom bez ikakvog reda iskršavali su joj iz sećanja kao kad se nasumce biraju TV kanali. Umor od kojeg su joj odebljali prsti i otežali udovi usporio je njene pokrete dok je obavljala poslove koji su bili kao prepone na stazi između nje i kreveta. Nahranila je Mauzija, svog čupavog tigrastog mačora, skinula šminku i svukla se da legne.

Bilo je skoro pet po podne kada se probudila i zatekla Mauzija kako sedi u dnu kreveta i posmatra je sa oholom ravnodušnošću. Olovo u udovima se otopilo, ali dok je spavala, обруč bola stegao joj se oko glave. Ustala je i progutala dva analgetika pre nego što je uronila u kadu s mlakom vodom. Ležala je nepomično s vlažnim ubrusom preko očiju i pustila da se voda oko nje hladi dok joj se koža nije naježila. U kupatilu je vladala gotovo potpuna tišina, koju je remetio samo odjek pljuskanja vode kad bi se pomerila. Jednom je i doviknula – Mauzi! – što je mogla strožim glasom i ne skidajući frotir s lica, kada je čula šumove u kuhinji.

Ana je pogledala podrezane i pobebele nokte na svojim prstima pre nego što je nerado ustala iz kade. Istrljala je kosu, telo i uputila se u kuhinju gde je Mauzi sedeo u jednom čošku i ponašao se neobično bojažljivo. – Šta si to

uradio, *Spitzbube*⁶² Ana se osvrnu po kuhinji tražeći dokaze teškog mačjeg prestupa. Otvorila je kuhinjski prozor koji je Mauziju pružao izlaz na mali balkon stana i on iskoči napolje. Ana slegnu ramenima, uze hladnu vodu iz frižidera i otpi nekoliko osvežavajućih gutljaja. Prošla je natrag kroz spavaću sobu i tek što je završila oblačenje, čula je kucanje na vratima. To je morao biti neko od suseda, jer su se posetioци stanara najavljivali interfonom. Pre nego što je otvorila vrata, pretpostavila je da će to biti frau Krojcer, starica koja je stanovala neposredno iznad nje. Frau Krojcer, svesna prirode Aninog poziva, često joj je dolazila na vrata s pričama o sumnjivim licima koje je sreća u mini-marketu, u biblioteci, ili ih je videla kako se muvaju na ulici pored zgrade. Ana ju je uvek strpljivo slušala, nudila joj šolju zelenog čaja i dopuštala joj da navodnu motivaciju savesne građanke postepeno zameni tračarenjem i ćaskanjem. Bilo joj je jasno da su brige njene starije komšinice samo lukavstvo kojim stvara oazu druženja u samotnoj pustinji dana, ali joj to nije smetalo. Večeras je, međutim, mogla i bez te rasonode. U stvari, iako je dugo spavala, Anu je uhvatila laka vrtoglavica dok je išla ka vratima.

– Dobro veče, frau Krojc... – počeo Ana otvarajući vrata. A onda joj se učini da joj srce staje u isto vreme kada joj se prekinuo glas i kada je ugledala hladan zeleni oganj u očima Džona Maksvejn.

– Zdravo, Ana, reče Maksvejn.

Ana je izgledala zbunjeno. Kao odgovor, Maksvejn podiže kažiprst i zaklati ključevima njenih vrata. Ana se okrenu. Od pokreta glave sve joj se okrete i zamagli. Potražila je svoj službeni zigzauer kalibra devet milimetara, koji je ostavila u futrolu na stolu pored vrata u predsoblju. Nestao je. U tom času je sve povezala: šum u kuhinji, vodu, Mauzijevu nervozu. Ponovo se okrenula ka Maksvejnu i za trenutak je morala da pomeri glavu na jednu, pa na drugu stranu da bi izoštrila njegov lik i nije mogla da ne uporedi način na koji je Maksvejn hladno zurio u nju zelenim očima s ledenom nezainteresovanošću s kojom ju je obično posmatrao Mauzi. Tako je, zaključila je tupo, on ima nešto neljudsko. To je pokušavala da objasni Fabelu: da mu nedostaje neki nevidljiv, presudan element, esencijalan za ljudski rod. Zaklatila se i pokušala da se pridrži za ivicu kuhinjskog ormara. Umesto toga, Maksvejn joj priđe i uhvati je ispod pazuha.

– Samo oprezno – rekao je bez trunke zabrinutosti. – Mislim da ti je potreban još j edan gutlj aj vode...

Kada je koktel droga koje je Maksvejn rastvorio u vodi koju je pila počeo da navlači zavesu oko Anine svesti, ona oseti potrebu da govori.

– Ja... ne osećam se najbolje – reče, mada je samo Maksvejn mogao da je čuje i nije mogla da se seti zašto je to morala da kaže.

Subota, 21. jun, 21.40, uprava policije, Hamburg

Marija, Verner, Paul i Van Hajden već su bili tamo kada je Fabel stigao. Marija je pozvala i dva policajca iz proširene taktičke jedinice koji su još bili na dužnosti. Fabel, s knjigom pod miškom koju mu je poklonio Oto, samouvereno uđe u operativni centar i zastade ispred demonstracione table.

– Dozvolite mi da odmah pređem na stvar, reče Fabel. – Imamo novog glavnog osumnjičenog. Ili tačnije, još jednog glavnog osumnjičenog: Džona Maksvejna, britanskog državljanina stalno zaposlenog u Nemačkoj.

– Šta je s Vitrenkom? – upita Van Hajden.

---

⁶² Nem. Mangup, nevaljalac (Prim. Prev.)

– Vasilij Vitrenko ostaje vrlo važan deo svega ovoga. Mislim da ovde imamo posla s majstorom i učenikom. Ili prvosveštenikom i sledbenikom. Vitrenko je savršeni manipulant ljudima. Njegovi saborci slede ga s ropskom odanošću koja se zasniva na nekom suludom obnavljanju starih skandinavskih mitova i verovanja. Ali on ne manipuliše samo borcima. Služi se ljudima svih profila da ostvari svoje ciljeve. A to uključuje i psihički poremećene. Džon Maksvejn je primer za to, baš kao i onaj čovek u Ukrajini koji je pogubljen zbog serije sličnih zločina sredinom devedesetih godina.

Fabel učuta. U sobi je vladala mrtva tišina.

– Vitrenko je imao pristup materijalu koji sam ja napisao o slučaju jednog serijskog ubice u Hamburgu. Takođe je studirao u jednom od vodećih kriminoloških instituta u svetu... Ukrajinskom institutu, a kao što znamo, Ukrajina ima jednu od najvećih stopa serijskih ubistava u svetu. Zato je sve što smo dosad rešavali ličilo na slučaj iz udžbenika. Jer to *jeste* slučaj iz udžbenika. Vitrenko se verovatno upoznao s Maksvejnom kod Ajtela, za koje Maksvejn radi. Ajteli su se spetljali s Vitrenkom u špekulaciji s nekretninama, u šta je upletena i odeska mafija, a Norbert Ajtel je direktni učesnik u drogiranju, otmicama i silovanjima mladih žena u nekoj vrsti rituala. On ima vrlo karakterističan ožiljak na levoj ruci, koji odgovara opisu koji nam je dala jedna žrtva. Verujem da se Vitrenko služio ovim obredima kao sredstvom da veže i obaveže ljude. I verujem da ćemo otkriti da su u to bile umešane i druge uticajne osobe.

Fabel načini još jednu pauzu. Osećao se čudno dok je izricao sve ovo; kao da projektuje u spoljnu sredinu nešto što je dotad bilo strogo unutrašnji psihološki proces. Njegovi slušaoci su sedeli gotovo nepomično, u potpunoj tišini. Nije bilo pitanja, pa Fabel produži:

– Što se ubistava tiče, mora da je Ursula Kastner, kao gradski advokat za pravno-imovinske poslove, naišla na neke nepravilnosti u poslovima vezanim za kupovinu nekretnina kod suvlasnika *Nojer horizonta*. Pretpostavljam da je otkrila korupciju na visokom nivou i rešila da ide preko štampe, umesto kanalima izvršne vlasti. A štampa je, u ovom slučaju, bila Angelika Blim. Tina Kramer, operativka BAO-BND, ubijena je jer su otkrili da je glavna Klugmanova veza, a da je na tajnom zadatku provalila su dva visoko rangirana policajca iz ove službe. Isti korumpirani policajci ubili su Klugmana u napuštenom bazenu i ostavili službeno oružje ukrajinskih specijalnih snaga da navedu na pogrešan trag. Tri žrtve, jedan ubica. Džon Maksvejn. Učenik. – Fabel pokaza slike tri ubijene žene. Zatim pređe na fotografije snimljene u Avganistanu.

– Ovo je, međutim, rad majstora. A ja sam sopstvenim očima video delo njegovih ruku. Ubistvo Vitrenkovog oca i njegove pomoćnice danas nosilo je njegov potpis i Vitrenko je bio dovoljno samoživ da je želeo da ga vidim pre nego što uništi dokaze. Ubio je sopstvenog oca i sestru jedne od svojih žrtava u Kijevu. Vitrenko to ne bi poverio Maksvejnu. Bilo je to remek-delo.

– Ali izuzimajući ove poslednje zločine, vi tvrdite da je ubica Maksvejn? – upita Van Hajden.

– Da. Vitrenko je znao kako treba da pokrene Maksvejna. Maksvejn je očigledno sociopata. Vitrenko je to shvatio. Mislim, ko će kome ako ne svoj svome. U svakom slučaju, Maksvejn je bio u vrlo lošim odnosima sa ocem. Verujem da je Vitrenko preuzeo očinsku ulogu i sve to zavio u neko vikinško blebetanje. Prvo Maksvejnovu zaduženje bilo je verovatno da nađe žene za obrede koje je organizovao Vitrenko... a koji, u stvari, nisu bili ništa drugo nego prerusena grupna silovanja. Vitrenko mora da je shvatio koliko je duboka Maksvejnova psihopatija. Onda je mu je poverio sprovođenje njegove svete

misije. Mislim da je Maksvejn slao mejlove, ali da su reči poticale od Vitrenka.

– Ali zašto si posumnjao u Maksvejna?, upita Marija. – Sada, posle toliko vremena?

– Odaje ga ime. Bilo je pred nama sve vreme. – Fabel otvori knjigu na stolu ispred sebe. – Poreklo imena 'Maksvejn. To je poengleženi oblik irskog i škotskog gelskog imena. Prefiks *Mak* je patronim... znači sin toga-i-toga'. Deo prezimena, Svejn, potiče od vikinških osvajača koji su naselili zapadna ostrva Škotske. To je pogelizovan, a zatim poengležen oblik starog skandinavskog imena *Svein*, što znači dečak.

Fabel učuta. Osećao je elektricitet u vazduhu. Svi su znali šta će reći sledeće, ali hteli su da to čuju iz njegovih usta.

– Maksvejn znači 'Svenov sin'.

– Znao sam! – reče Verner. – Kao i Ana. Nešto se nije slagalo kod Maksvejna.

– Upravo sam popričao s Norbertom Ajtelom, koji je još dole u pritvoru, nastavi Fabel. – Kazao sam mu da znam sve o Vitrenkovoju i Maksvejnovoj ulozi u silovanjima. Nije mi odgovorio, svakako po savetu svog advokata koji mu je rekao da ćuti, ali izraz na njegovom licu bio je više nego rečit. Imao je izraz čoveka koji se preduboko zaglibio. Nema sumnje da je Maksvejn onaj koga tražimo. – Fabel se okrenu ka Mariji. „Je li naš tim još tamo?”

– Poslala sam još jednog policajca, ali čovek određen da prati Maksvejna kaže da ne mrda iz kuće celo veče.

– U redu, reče Fabel. – Hoću da svi budu spremni za pokret kroz dvadeset minuta. Marija, prenesi timu za prismotru da bude u pripravnosti.

Jedna uniformisana policajka zakuca na vratima i proturi glavu u sobu za sastanke.

– Neko čeka u prijemnom da vas vidi, her glavni komesaru. Neka frau Kraus...

Margareta Kraus je mogla da ima između četrdeset pet i šezdeset pet godina. Bila je jedna od onih žena koje nadoknađuju to što su u mladosti izgledale sredovečne zadržavanjem takvog izgleda sve do poznih sedamdesetih. Kakva god da je sličnost postojala između majke i sina, Hanzijevo višegodišnje hronično trovanje prouzrokovano uzimanjem droge bez sumnje ju je izbrisalo sa njegovih crta. Lice frau Kraus je bilo oblo, prazno, a u sitnim smedim očima ogledao se neizmeran umor, kao da za sobom ne ostavlja ni trenutak svog života, već to breme vuče kud god da krene.

Sedela je u čekaonici kraj prozora koji se crneo u noći. Njene male ruke bile su skrštene na nekom omanjem kovertu. Trapavo je ustala kada je Fabel ušao.

– Frau Kraus? – Fabel se osmehnu i pruži joj ruku. – Primate moje saučešće.

Margareta Kraus se gorko osmehnu. – Izgubila sam Hanzija još pre mnogo godina. Sada imam samo telo koje mogu da oplakujem.

Fabel ostade bez reči. Klimnuo je glavom pažljivo održavajući ravnotežu između saučešća i razumevanja. Posle ćutanja koje se činilo duže nego što je zaista trajalo, Fabel reče:

– Želeli ste da me vidite, frau Kraus. Zbog Hanzija?

Večno sredovečna žena ne odgovori, već pruži Fabelu koverat. Fabelovo lice je odražavalo zbunjenost.

– Ovo je od Hanzija, reče ona.

Fabel otvori koverat. Pismo je bilo pisano olovkom, ali neobično uredno. Kao da se u rukopis uvukla neka daleka uspomena na školsku disciplinu. Za Hanzija je ovo pismo očigledno bilo važno. Bilo ga je mučno čitati. Glavnina pisma je bila krajnje lične prirode: u suštini, Hanzija se izvinjavao majci za brige

i jad koje je naneo njoj i svojoj sestri. Fabel se već pitao šta je frau Kraus navelo da te intimne pojedinosti deli s njim kada je stigao do završnih pasusa.

Razlog što ti pišem sada, mama, posle toliko godina, jeste što mislim da je kraj mojim nevoljama. Ne želim da te rastužim ili plašim, ali moram da ti kažem da verujem da će neko možda da me traži. Ako sam u pravu, mislim da se više nećemo videti. Ako mi se dogodi nešto loše, želim da ovo pismo odneseš glavnom kriminalističkom komesaru Janu Fabelu u upravu policije. Mislim da je on pošten policajac i verujem da će pohapsiti ljude koji su mi uradili ono što su uradili.

U kantini uprave nalazila su se dva policajca kada sam bio tamo s her Vernerom. Seli su iza nas, s leve strane. Jedan je bio stariji, drugi mlađi. Mlađi ima vrlo kratku plavu kosu i mišićav je kao neki dizač tegova. Pitao sam her Majera ko je mišićavi. On je rekao da je to Lotar Kolski. Lotara Kolskog sam video da ubija čoveka u praznom bazenu. Stariji čovek za istim stolom naredio mu je da to uradi. U tom trenutku nisam kazao ništa jer sam se zgrozio što ih vidim u upravi policije. Pomislio sam da iza ubistva možda stoji sama policija, ali sada znam da to nije istina. Her Fabel će znati šta treba da uradi.

Bojim se, ali nije me strah onoliko koliko sam mislio da će biti. Ja sam loš. Nikada nisam valjao. Ovako je bolje.

Žao mi je, mama. Nisam sin kakvog zaslužuješ, a ti si bila mnogo bolja majka nego što sam ja ikada zasluživao.

Voli te tvoj
Hanzi

Kada je pročitao pismo, Fabel je dugo zurio u papir. Zatim je pogledao Margaretu Kraus.

– Veoma mi je žao, frau Kraus. Hvala vam što ste ovo doneli.

– Je li Hanzija zaista ubio neki policajac?

– Hanzija su ubili kriminalci, frau Kraus. – Fabel upre u nju ozbiljan pogled. To nije bila laž. – Ali obećavam da ćemo ih uhapsiti. – Podigao je pismo. – A ovim ćemo ih dotući.

Margareta Kraus se učtivo osmehnu, kao neko ko je upravo dobio uputstvo kako da ode do autobuske stanice. – Bolje je da krenem. Već je kasno.

Fabel odmahnu glavom. Bilo je hladno i pomalo vlažno. – Bojim se da ću morati da vas zamolim da ostanete još malo. Moram da nađem nekog policajca da od vas uzme punu izjavu. Onda će vas neko odvesti kući. Plašim se, takođe, da će neko morati da vas pričuva nekoliko dana... dok se ovo ne sredi.

Frau Kraus slegnu uskim ramenima, povinujući se ovom zahtevu. – Onda ću sačekati ovde, reče, sede na isto mesto i ponovo skrsti ruke u krilu, ovog puta bez poslednjeg sinovljevog pisma ispod njih.

Van Hajden je čekao Fabela kada se vratio iz čekaonice. Fabel mu pruži pismo i pokaza odgovarajući pasus.

– Mislim da ovo mogu da prepustim vama, her načelniče? – upita Fabel. Van Hajden mu ne odgovori, ali u njegovom besnom pogledu Fabel je mogao da pročita blisku sudbinu: Buhole i Kolski to još nisu znali, ali ekspresni voz je jurio pravo na njih.

– Došao sam da vam predam ovo, Fabele. – Van Hajden mu pruži jedan mejl.

Šalje: SVENOV SIN
Prima: PRVI KRIMINALISTIČKI GLAVNI KOMESAR JAN FABEL
Poslato: 21. juna 2003,21.30
Predmet: DAVIDOVA KĆI

VI MISLITE DA STE MI BLIZU, ALIJA SAM ZAPRAVO BLIZU VAS. PRUŽIO SAM VAM TOLIKO MNOGO DOGAĐAJA ZA PAMĆENJE, HER FABELE. OVAJ NIKADA NEĆETE ZABORAVITI. UŽIVAĆU U NJEMU VIŠE NEGO U BILO KOJEM DRUGOM. U PRIRODI JE ŽENA DA VARAJU. OD ROĐENJA SU ZATROVANE LUKAVSTVOM I DVOLIČNOŠĆU I PROVODE SVOJE ŽIVOTE USAVRŠAVAJUĆI VEŠTINU LAŽI I IZDAJE. IMA POEZIJE, ZAR NE, U TOME DA SVENOV SIN RAŠIRI KRILA DAVIDOVOJ KĆERI.

SVENOV SIN

Subota, 21. jun, 22.00, Harvestehude, Hamburg

Fabel se trudio da svoj tim zadrži u granicama gotovosti za hitnu intervenciju, bez zapadanja u pravu paniku. Sadržaj mejla je bio kristalno jasan. Davidova kći. Opis se odnosio na njen pokušaj da obmane Maksvejna. Okomio se na Anu. Marija je pokušala da telefonira Ani. Nije se javljala. Fabel je hitno poslao jedan tim u Anin stan u Ajmsbitelu, s naredbom da provale unutra ako je neophodno. U međuvremenu, Fabel je predvodio juriš na Maksvejnov dom.

Policajac koji je motrio na zgradu u kojoj je stanovao Maksvejn tvrdio je da Britanac nije izlazio odande otkako se vratio u 17.56. U stanu mje primetio nikakve pokrete, osim što je osvetljenje uključeno u 19.30. Detektiv iz prismotre čak je otišao i proverio je li Maksvejnov porše još na svom mestu u podzemnoj garaži. Fabel je podelio tim i poslao Mariju stepenicama, dok su se on i Verner na čelu druge polovine, opremljeni teškom alatkom za razvaljivanje vrata, odvezli gore liftom od poliranog čelika.

Stan je imao samo jedna ulazna vrata. Jedini drugi način da se napusti bio je preko balkona, a od pločnika su ga delila tri sprata. Dva pripadnika MEK-a, zaštićena pancirima, zajedno su zaljuljali ovna dužine jednog metra, nemo brojali zamahe i u četvrtom ga zarili u vrata i razvalili bravu. Maksvejnova vrata su uletela unutra, a naoružani mobilni tim upao je u stan, mašući po pustom prostoru poluautomatskim pištoljima hekler i koh.

Fabel je odmah znao da u stanu neće zateći nikoga. Posle tri-četiri minuta tim je potvrdio njegovo predviđanje.

– Jebi ga! – reče Verner. – Kako je to moglo opet da se dogodi?

– Zato što smo gledali u drugom pravcu, reče Fabel. – Trebalo je da poslušam Anu i ostavim kompletan tim da motri na ovu džukelu.

Već na pomen njenog imena dva policajca zgledala su se znalački, gotovo sa strepnjom. – Pojuri tim i vidi jesu li pronašli Anu.

Verner otvori mobilni telefon.

– Šefe... dođi da vidiš ovo..., pozva ga Marija u tesan odeljak, sličniji velikom plakaru, pored prostorije za dnevni boravak. Maksvejn je u taj sobičak nekako uspeo da smesti mali sto za kompjuter i stolicu. Zidovi su bili prekriveni fotografijama, isečcima i beleškama ispisanim rukom. Dve

reflektorke ispod tavanice obasjavale su izložbu na zidu kao nekakvu muzejsku postavku. U samom središtu nalazila se jedna rezbarena maska. Bila je to verna imitacija rezbarije koju je Fabel video u knjizi koju mu je Oto dao. Istu knjigu imao je i Maksvejn. Bradata usta bila su iskežena kao kod ratnika koji pomahnitalo reži, a jedna očna duplja crnela se zbog ugla pod kojim je padala svetlost.

Marija je morala da se pomeri da bi Fabelu omogućila da uđe u pregradu. On zamisli kako se vrata zatvaraju za njim i francuski ključ pokrete zupčanik klaustrofobije u Fabelovim grudima za još jedan zubac. Fabel shvati da je ovo više od prostorije opremljene za određenu svrhu. Ovo je bila druga dimenzija; svet daleko od spoljnog sveta. Maksvejn je ovde sedeo, u odeljku iza zatvorenih vrata, debelih i neprobojnih kao pokretni most, utonuo u svet alternativnih istina, morala i verovanja, koji je bio skovan oko njega. Koliko je toga Maksvejn iskovaio sam, a koliko je u svemu učestvovala Vitrenkova ruka, Fabel nije mogao pouzdano da oceni.

Neka pozlaćena bronza zasja pod svetlošću reflektorke. Jedna ovalna značka Kriminalističke policije visila je na lančiću od perli okačena o malu zakačku na zidu. Bila je to značka koja je poslužila kao ključ od stana Angelike Blim, koja je zadobila njeno poverenje; bila je to značka kojom je ubica uverio Blimovu da je Fabel. Marija se nagnu pored svog šefa i pokaza na jedan isečak iz novina, zakačen iznad ostalih.

– Bože, promrmlja, o tebi je.

Članak star godinu dana bio je isečen iz *Hamburger morgenposta*. Fabelova fotografija je bila u vrhu dvostubačnog teksta o hapšenju Markusa Štimpkea. Štimpke je pratio i ubio članicu Senata, Lizu Kelman. Očigledno je bio nastavak uvodnog dela jer se, kao što je obećavao naslov, detaljnije bavio Fabelovom biografijom i karijerom u hamburškoj policiji. Maksvejn je ispodvlačio mesta koja su se odnosila na Fabelovo mešovito britansko-nemačko poreklo i činjenicu da ga ponekad zovu *der englische Kommissar*. Fabel pregleda preostali izloženi materijal. Bio je gotovo potpuno posvećen vikinškoj mitologiji i istoriji. Karta severne Evrope pokazivala je pravce kretanja Vikinga: niz Volgu, do srca Ukrajine, duž Severnog mora i baltičke obale i opet, istaknut crvenim flomasterom, pravac kojim su doplovili da osvoje i nasele obalu severne Škotske. Tim crvenim flomasterom Maksvejn je izatkao neku nit lažne lične istorije; tanku ali nepoderivu mrežu perverzno opravdanja za svoje postupke.

– Primećuješ li da nešto nedostaje?, upita Fabel Mariju. Ona klimnu glavom.

– Nema slika žrtava ni pojedinosti o njima... nema trofeja.

– Tato je.

Serijske ubice obično traže neki – odnos – sa onima koje su ubili, čak i ako se njihov prvi susret završio samoubistvom. Ovde nije bilo upućivanja na to. Ni na Ursulu Kastner, ni na Angeliku Blim. Ni na Tinu Kramer. Nije bilo tajno snimljenih fotografija žrtava pre smrti. Nije bilo delova odeće. Nije bilo trofeja.

– Razlog je to što žrtve nije birao on sam, reče Fabel. – Bile su mu odabrane. Predmet Maksvejnove opsesije nije njegova žrtva, nego osoba koja ga vodi. Njegov duhovni otac: Vitrenko. Vitrenko je popunio jaz koji je ostavio Maksvejnov biološki otac, koga je bolelo uvo za sina.

Fabelu pade u oči još nešto.

– Nema dokumenata iz stana Angelike Blim. A ni nestala videokamera nije ovde. Predao ih je. Bilo mu je rečeno na koji način da ubije i šta da uzme s mesta zločina. – Verner mu se pojavi kraj ramena. S Marijom i Vernerom, koji su stajali iza njega, Fabel se osećao zarobljeno u skućenom, zagušljivom prostoru. Okrenuo se i odlučno mahnuo glavom pokazujući na prostranu sobu

za dnevni boravak. Svi predoše tamo.

– Reč je o Ani, šefe. – Vernerovo lice je bilo smrknuto od brige. – Nije dobro. Ona nije u svom stanu, a ostavila je kod kuće tašnu i mobilni.

Subota, 21. jun, 22.00, Elba blizu pristaništa, Hamburg

Minuli dan trudio se da bude zapamćen po kovitlacu crvenila na nebu i noćnom vazduhu koji je još zadržavao prijatnu toplotu.

Franc Kasel je skinuo kapu i zagladio fine vlasi boje peska na temenu. Smena mu se bližila kraju i unapred se radovao krigli hladnog piva. A možda i više od jedne krigle. Smena je protekla mirno i Francu se pružila prilika da uživa u onome što ga je i podstaklo da stupi u Rečnu policiju: slušanje blagog zapljuskivanja vode i tiha škripa i zvonjava lađa na sidrištu; gledanje večnih promena svetlosti i plovidba pored ogromnih visokih korita brodova za vreme patroliranja. Ali ponajviše zbog toga što mu se otvarala sasvim drukčija perspektiva. S vode sve izgleda drugačije. Vidi se više. Hamburg, koji je gledao svakodnevno, potpuno se razlikovao od onog viđenog sa kopna. Osećao se povlašćenim što ima taj jedinstveni pogled.

Znao je da to osećanje povlašćenog položaja nije zajedničko svima: na primer, Gephardu, višem pozorniku koji je bio za kormilom i vodio je WS25 natrag ka pristanišnoj stanici. Za Gepharda WSP je bio samo posao; sastavio je u WSP-u tek tri godine, a neprestano je razgovarao s drugim članovima posade o obuci i premeštaju u kopneni MEK.

Kasel je gledao kako Gephard kormilari ka obali. Bio je sposoban, ali mu je očigledno nedostajalo osećanje za vodu, koje je Kasel smatrao neophodnim preduslovom za pravog rečnog policajca. Bilo je to nešto blisko svakom mornaru: svest o vodi kao o živom biću. Nasuprot tome, Gephard je na Elbu gledao kao na autoput ispunjen vodom, na kojem on nije bio ništa više od saobraćajca. Kasel ga ostavi i izađe na palubu. Povetarac mu je hladio lice i on je zadovoljno uzdahnuo kao čovek koji je našao svoje mesto i to zna. Tada je primetio da jedan brodić koji je poznavao izlazi iz sidrišta kod mostobrana za prekomorski saobraćaj. Kasel diže dvogled. Bila je to laka krstarica kris-kraft 308, koju je gledao onomad. Žurno se vratio u kabinu i naredio Gephardu da prati krstaricu, ali na sigurnom rastojanju.

– Ali već je kraj smene, šefe, pobuni se Gephard.

Kasel mu uzvratil bezizraznim zurenjem, sve dok Gephard nije slegnuo ramenima i okrenuo kormilo natrag ka Elbi. Kasel nije znao da li se mlada dama iz Odeljenja za ubistva još interesuje za ovaj plovni objekt, ali je pomislio da je bolje da proveril. Digao je radio-telefon i zatražio da proslede poziv višoj komesarki Kle u Odeljenje za ubistva.

Subota, 21. jun, 22.00, Elba, blizu Hamburga

Nije postojao nikakav preovlađujući oblik Anine svesti. Ako zbunjenost može da se definiše kao neki oblik, onda bi to ponajpre bilo njeno stanje duha. Ali čak se i zbunjenost vezuje za druga osećanja, za nekakve druge emocije. Čovek je zbunjen i ljut, ili zbunjen i uplašen, ili zbunjen i veseo. Ali Ana je bila zbunjena sama po sebi, lišena bilo kakvog sidra. Naišao bi neki svetao trenutak. A onda bi nestao. Bilo je to kao da leti kroz masu gustih oblaka; tu i tamo vazduhoplov bi izronio i zaslepilo bi je jarko plavetnilo vedrog neba> da se odmah potom izgubi.

Bila je budna. Prepoznavala je unutrašnjost Maksvejnovog brodića. Ruke su joj bile vezane na leđima i ležala je na krevetu. Sada je znala gde je i šta se dogodilo. Maksvejn ju je drogirao. Bio je u njenom stanu. Ubacio je koktel flunitrazepama ili klonazepama i gamahidroksibutirata u njenu vodu. Nije imala svoj pištolj. Nije imala svoj mobilni. Fabel joj je dao slobodan dan, pa niko neće znati da je nestala. Mogla je da se pouzda samo u sebe i morala je da pobjegne bez ičije pomoći. U roku od nekoliko sekundi sve ove činjenice bile su joj kristalno jasne. U sledećem trenutku sve je iščezlo. Nije znala gde je ni šta joj se događa. Onda je obavi nešto nalik na san.

Probudio ju je Maksvejnov glas. Obraćao se nekome. Govorio je brzo i bez daha, ne prekidajući. Nije mogla da razabere šta kaže, to je bilo preduboko ispod površine njene svesti, ali se otisnula nagore, u pravcu glasa.

Izronila je na površinu. Glava joj je pucala od bola koji je prosevao s kraja na kraj lobanje. Maksvejn je nastavljao da govori. Ana otvori oči. Sedeo je preko puta nje i netremice je posmatrao mrtvim i praznim očima, a lice su mu oživljavali samo pokreti usana. Kao da je neko odvrnuo slavinu koja nije mogla da se zatvori dok iz nje ne isteče sav sadržaj ružnog Maksvejnovog duha.

– On mi je sve objasnio – nastavljao je žurno i uzbuđeno. – Mi sami stvaramo svoje mitove. Mitove modelujemo prema legendama, a legende obrazujemo posezanjem u istoriju. Odin je bog. On je bog svih Vikinga jer su svi Vikinzi verovali da je bog. Pre nego što je mit kazao da je on bog, legende su govorile da je bio kralj. A pre nego što su ga legende načinile kraljem, istorija kaže da je verovatno bio poglavar nekog sela u Jitlandu. Ali nevažno je šta je bio. Bitno je šta je postao. Izgovorite reč Odin i niko neće pomisliti na kukavnog seoskog glavešinu. To je istina... to je istina. To mi je objasnio pukovnik Vitrenko. Pokazao mi je da smo svi mi varijacija na jednu temu i da nas sve vezuju naša istorija i naši mitovi.

On naglo prekide. Ana počne da se uspravlja u sedeći položaj. Maksvejn ustade i u dva koraka nade se nad njom. Grubo joj je zario pesnicu u slepoočnicu i bol joj je eksplodirao u glavi. Svet oko Ane malo se smrknu, ali ne toliko da se onesvesti. Ona ostade da leži na boku i gleda Maksvejna, koji je nastavio da govori kao da je samo načinio pauzu da bi spljeskao mušicu.

– Pukovnik Vitrenko mi je pokazao da postoje ljudi za koje smo vezani. Kao što smo pukovnik i ja. Rekao je da nam se srodstvo ogleda u očima, da smo nekada u prošlim vremenima sigurno imali istog vikinškog oca. I ja, i glavni komesar Fabel. Pukovnik Vitrenko mi je pokazao da u mojim i her Fabelovim žilama teče ista mešavina krvi. Obojica smo polu-Nemci, polu-Škoti. Da smo izabrani za ove uloge. Zato je her Fabel izabran za mog protivnika.

Ana oseti da joj se vraća malo snage. Misli su joj tekle slobodnije i življe kroz razvodnjeni mulj u glavi. Posmatrala je Maksvejna. Bio je krupan i čvrsto građen, ali mada ju je njegov udarac zboleo, nedostajalo mu je snage. Osim zapljuskivanja vode, nije bilo drugih šumova u brodu. Ana pomisli da je Maksvejn isključio motor i sišao da pred njom otvori srce. Možda je ovo prilika. Možda je za nju ovo sad ili nikad. Nije bila tako drogirana kao što je verovao. Boriće se. Boriće se i boriti do poslednjeg daha. Neće joj tek tako oduzeti život.

– Ali nismo vezani samo za savremenike, nastavi Maksvejn svoj monolog. – Ima onih koji su bili pre nas i onih koji će tek doći. A mi smo istorija za one koji dolaze posle nas. Oni će o nama pričati legende. Ja ću ući u legendu. Pukovnik Vitrenko će ući u legendu. A onda ćemo, vremenom, zauzeti mesto pored Odina. – Maksvejnovi oči najednom ispuni ledena zloba. Ustao je i

prišao Ani. – Ali prvo moraju da se podnesu žrtve. – Nagnuo se nad nju.

Anin prvi udarac nogom pogodi ga u glavu sa strane, ali zbog nezgodnog položaja tela i dejstva droga na nervni sistem šut je bio slabiji od očekivanog. Maksvejn se zatetura unazad, više iznenađen nego povređen. Ani to dade vremena da spusti noge s kreveta i ustane. No čim se uspravila, zavrte joj se u glavi. Bila je svesna da se Maksvejn uspravlja. Kabina je bila mala i tesna, što je za visokog Maksvejna predstavljalo veći problem nego za Anu. Bacio se na nju, a ona diže nogu i udari ga čvrsto i snažno u grudi, tako da joj se peta zari tačno u njegovu grudnu kost. Udarac ispumpa Maksvejnu vazduh iz pluća i on pade na kolena boreći se za dah u kabini kao da je zarobljen u vakuumu.

Ana koraknu napred i u stranu, pri čemu su joj pokreti bili ograničeni vezanim rukama. Sačekala je da pažljivo nacilja i žestoko je zviznula nogom Maksvejna u slepoočnicu. Silina udarca odbaci ga u stranu i on tresnu o malu brodsku kuhinju. Ostao je da leži i stenje. Ana potrča ka vratima prema palubi i zaleti se u njih ramenom. Nisu se pomerila. Setila se da su vrata klizna i zakoprcala se nastojeći da šake i zglavke ruku spusti ispod stražnjice. Prvo je čučnula, a onda sela i provukla šake prvo ispod kolena, a onda proturila kroz njih stopala. Žurno je pogledala u stranu šta radi Maksvejn. Ponovo je zaječao. I dalje vezanim rukama Ana je zagrebala po vratima da ih odgura klizanjem. Uspeće. Napolje, pa preko ograde. Imala je bolje izgleda da se spase u vodi nego poludrogirana i zarobljena u brodiću s jednim psihopatom.

Klizna vrata su se zaglavila. Ana skupi sve preostale rezerve snage i volje i povuče ih silom. Ona se otvoriše i udariše o kućište. Kabinu preplavi hladan miris reke, u kojem se osećala nafta. Ana jurnu nagore u noć.

Iza nje se razleže životinjski urlik. Ona oseti da se Maksvejn punom težinom baca na nju. Licem je snažno udarila u gornji stepenik koji je vodio do vrata. Nos i usta joj se napuniše jakim gvozdenim ukusom krvi. Maksvejn je zgrabi za kosu i grubo cimajući odvuče natrag u kabinu. Pesnica mu se snažno spusti na njen vrat; ali Ana shvati da to nije udarac. Osetila je na vratu hladan metal i žestok ubod igle. Onda noć, koju je tako očajnički pokušavala da dosegne, posegnu nazad ka njoj i preuze je.

Subota, 21. jun, 22.15, Elba, između Hamburga i Kukshafena

Franc Kasel je gledao kako se laka krstarica zaustavlja. Bila je van glavnih navigacionih kanala i propisno osvetljena, za razliku od WS25, koji se šunjao za njom. Video je visokog mladića koji se pojavio na palubi. Kasel nije bio sasvim siguran zbog mraka i rastojanja, ali kada je mladić obrisao lice peškirom, zakleo bi se da su ostale crne mrlje. Kao od krvi. Strgnuo je dvogled sa očiju i okrenuo se Gephardu.

– Pokušaj opet da dobiješ višu komesarku Kle. A ako se ne odazove, zaustaviću onog drugara tamo, pa kud puklo da puklo.

Opet je pogledao krstaricu. Traka pene zabelela se na crnoj svili reke.

– On kreće...

Subota, 21. jun, 22.25, Harvestehude, Hamburg

Bele zidne pločice u Maksvejnovom kupatilu antiseptično su blistale, a skupe slavine i držači za sušenje imali su oštar hladan sjaj hirurškog noža. Fabel, Marija i Verner zurili su u čovečji oblik. Jedno tamnoplavo-crveno ronilačko odelo visilo je sa tuša i kapalo na sjajni emajl. Imalo je uznemirujući izgled zmijskog svlaka. Košuljice odbačene posle prelaska u novu fazu. Preko

rubu kade bila je prebačena ronilačka kapa.

Verner lakim pokretom brade pokaza na ronilačku opremu. – Misliš da je to nosio?

Fabel zaviri u kadu. Čuo je kako su kanule još dve kapi. Učinilo mu se da na belom emajlu razaznaje laki rumeni sjaj. Izvadio je iz džepa pero i njime gurnuo polugu da zatvori čep.

– Ako jeste, onda je to loš izbor za uklanjanje krvi. Tačno je da ronilački kostim koji prijanja uz telo ne propušta vodu, ali okovratnik i manžete za gležnjeve i članke na rukama su od neoprena. Koliko god da se uporno ispira, krv se ipak zadržava u neoprenu. Ovde niko ništa ne sme da dodiruje dok ne stigne Brauner.

Fabel reši da ponovo zaroni u klaustrofobični Maksvejnov sobičak bez prozora. Slojevi i slojevi materijala bili su zakačeni ili zalepljeni za zid. Umesto da ih metodično analizira – taj zadatak će prepustiti Verneru – pustio je da mu pogled klizi sopstvenim putem kroz pejzaž Maksvejnovog ludila. Tražio je celovitu a ne delimičnu psihopatsku sliku. Bili su tu članci o sovjetsko-avganistanskom ratu i isečci iz časopisa i knjiga. Jedan je naročito privukao Fabelovu pažnju; najčudnije mu je izgledalo što je to bio odlomak nekog većeg teksta. Bio je pažljivo izrezan, ali je počinjao i završavao se usred rečenica:

nastalu neslogu. Nemoćni da među sobom nađu pogodnog vladara, Kriviči, Čudi i Slavi složiše se da dovedu nekog stranog kneza ili kralja da upravlja i zavede vladavinu zakona. Tražiše ga među francuskim Vikinzima znanim kao Normani. Tražiše ga među Anglima iz Jitlanda i Engleske. I tražiše ga među Sverima ili Švedima iz Švedske. Ovi Švedi među Murima behu poznati kao Rusi i iz njihovih redova tri brata, Rjurik, Sineus i Truvor, dođoše s porodicama i zavladaše narodima Dnjepra. Rjurik, najstariji, postade gospodar Novgoroda, a zemlja i narodi te oblasti prozvaše se Rusijani. Oba Rjurikova brata umreše nedugo potom, a Rjurik ostade jedini vladar. Izvestiše ga da jednom gradu na jugu preti velika opasnost. Osnovao ga je poljanski skeledžija Kij, s braćom Šekom i Horivom i sestrom Libed. Ovaj grad dobi ime po Kiju i nazva se Kijevec ili Kijev, a proču se po dobroj i mudroj vlasti. Ali po smrti Kija i loze mu, grad se nađe u velikoj nevolji, te mnogo propati u surovim rukama Hazara. Rjurika dirnu sudba

Fabel ponovo pročita ovaj odlomak. Je li Maksvejn tako video sebe i Vitrenka: Vitrenka kao nekog savremenog Rjurika, a s^Abe kao njegovog odanog vazala? Nastavio je da luta po predelu minuciozne psihoze. Još jedan odlomak. Ovaj se ticao gospodara rata, kneza Igora koga su Varjazi zvali Sveneld ili Svejald. Mada je ime bilo i vremenski i geografski udaljeno, imalo je isti koren kao Maksvejnovo i bilo je približeno uveličavajućim staklom Maksvejnovog ludila. Putovao je dalje. Brojni opisi jednookog Odina. Na jednoj strani panteon dvanaest glavnih bogova Asa. Na drugoj Vaniri, na čelu s Lokijem. Bilo je tu fragmenata o asatruu skinutih sa Interneta. Najveći pojedinačni prilog bila je reprodukcija jedne ilustracije rađene drvorezom koja je prikazivala gigantsko jasenovo drvo čije su se grane i korenje uvijali i

pružali kao pipci, praveći petlje koje su obuhvatale prikaze dvanaest svetova. Jedan ogroman orao sedeo je na gornjoj grani. Fabel je znao da je to Igdrasil, drvo univerzuma i središnji deo skandinavskih verovanja. Igdrasil je povezivao sve: smrtnike i bogove, prošlost, sadašnjost i budućnost, nebo, zemlju i pakao, dobro i zlo.⁶³

Marijin glas ga tako prenu da je poskočio.

– Javila se jedinica koju smo poslali u luku. Maksvejnova jahta je isplovila.

– *Shitl*, izbljuva Fabel englesku reč u teskobi sobička.

– Ali nije sve tako crno, šefe... – reče Marija, a bledoplave oči joj zablistaše.

– Na telefonu je komesar Kasel iz WSP-a. Onaj koji nam je pomagao kada se Maksvejn prošli put otisnuo na vodu.

Fabel nestrpljivo klimnu glavom.

– On u ovom trenutku prati jahtu. Plovi na zapad duž južne obale Elbe. Siguran je da je to Maksvejn...

Fabel pojuri napred tako da je Marija morala hitro da se povuče da je ne bi oborio.

– Paule, Verneru, Marija – hoću da pođete sa mnom. – On se okrenu ostaloj dvojici policajaca iz Odeljenja za ubistva. – Landsmane, Šileru, vi čekajte ovde, za slučaj da se on pojavi.

Fabel otvori svoj mobilni. Govorio je dok je živahnim korakom izlazio iz Maksvejnovog stana, a Verner, Paul i Marija za njim. – Dajte mi vezu s načelnikom Van Hajdenom, rekao je. – Brzo.

Van Hajden je obezbedio helikopter koji je na platformi Državne policijske škole, pored uprave policije, čekao Fabela i njegov tim. Buholcu i Kolskom je određen pritvor, a na Fabelov zahtev advokat Norberta Ajtela obavestjen je da je Maksvejn oteo jednu policajku. Kao što je Fabel i predvideo, Ajtelov advokat je jedva čekao da svom klijentu savetuje da da izjavu što je moguće pre.

Fabel i njegovi ljudi sagnuli su se dok su trčali ka helikopteru, čije su lopatice elise već sekle vazduh pun mirisa avionskog goriva, uz tutnjavu helikopterskih motora. Čim su se vezali, kopilot je pružio Fabelu kartu reke velikih razmera, mikrofon i slušalice i pokretima mu pokazao da ih stavi. Sada je mogao da razgovara s posadom.

– Zna li kuda letimo?

Pilot odsečno klimnu glavom sa zaštitnim šlemom.

– Onda hajdemo. I dajte mi vezu s komandrom patrolnog čamca WSP-a.

Kasel se trenutno nalazio blizu južne obale onog dela Elbe koji je poznat kao Milenberger Loh. Kretali su se prema Štadeu i uskoro treba da stignu do mesta gde Elba širi svoje rukavce da se zagrlji sa Severnim morem. Objasnio je da ne vide Maksvejnovu jahtu, koja je za njih bila prebrza, ali da je prate na radaru i da su dva patrolna čamca Direkcije policije WSP u Kukshafenu već dobila znak za uzbunu da priteknu u pomoć.

Fabel razmotri ovu informaciju. Uskoro će proći duž obale one ravničarske niske zemlje gde su bile puštene dve drogirane devojke. Ta misao ga udari kao parni čekić. Dao je znak Mariji, Paulu i Verneru da se nagnu bliže. Skloni ručicu mikrofona svojih slušalica sa usta i povika da bi nadjačao zavijanje motora helikoptera.

---

⁶³ Prema skandinavskoj mitologiji, Odin je u potrazi za zabranjenom mudročću u transu visio devet dana sa Igdrasila. To je platio jednim okom, ali je uspeo da stvori magični runski alfabet. (Prim. prev.)

– Devojke nisu odvožene kolima na mesto gde su ih silovali; Maksvejn ih je verovatno liferovao brodom, a kasnije ih je on ili neki drugi učesnik u obredu odvezio kolima i ostavljao u blizini.

Ponovo je prineo mikrofon ustima. – Dajte mi vezu s policijom u Kukshafenu. Moram da razgovaram s glavnim komesarom Vilbergom, i to bez odlaganja.

Bili su daleko od grada kada je iz radija dopro Vilbergov glas. Fabel mu objasni da Maksvejn ne zna da ga prate i da verovatno kreće u širem pravcu rejonu gde su bile ostavljene one dve devojke.

– S tom razlikom što je ovog puta zarobio jednu policajku koja može da ga identifikuje – dodade Fabel. – Nema nameru da je pusti, pa čak ni drogiranu.

– Odmah šaljem tamo jedinice, obeća Vilberg. – Zauzećemo položaje i čekati vaša uputstva.

Čim je Vilberg oslobodio liniju, kopilot obavesti Fabela da se Kasel u međuvremenu opet javljao. Maksvejn se zaustavio. Negde iza Frajburga.

Fabel pogleda na kartu. – To je zona Ausendajha, reče glasom koji drugi nisu mogli da čuju zbog huke rotora.

Nedelja, 22. jun, 00.10, između Hamburga i Kukshafena

Maksvejnov brodić je bio vezan za jedan stari i napušten drveni gat koji je izgledao kao da će se raspasti u paramparčad u crnoj vodi ako ga zapljusne talas nekog broda u prolazu. Kasel je procenio da se tamo nalazio dobrih deset minuta pre nego što je stigao WS23. Dovoljno vremena da Maksvejn odvuče Anu s broda i preko močvarnih polja koja su hladno blistala na mesečini. Kasel i Gephard su se iskricali sa izvađenim pištoljima i tiho se zavukli u grmlje koje je raslo na obodima okolnog polja. Dok su se saginjali, Kasel je osećao da je Gephard naelektrisan od uzbuđenja; ovo je bila akcija o kakvoj je sanjao. Kasel ga okrznu pogledom.

– Bez junačenja, Gepharde, važi? Obavestio sam radiom hamburški Kripo i oni preduzimaju dalje mere. Mi samo motrimo da se ovaj tip ne vrati ovim putem i ne pokuša da utekne brodom.

Gephard nestrpljivo klimnu glavom, kao tinejdžer kome su Aili da ide na žurku. Kasel je dvogledom osmatrao polje. Meseje nemarno obasjavala nije pružala dovoljno svetlosti, – bio prilično siguran da tamo nema nikoga. Mora da je Maksvejn prošao s druge strane. On pomeri dvogled za nekoliko stepeni i poveća vidik za još stotinak metara. Iza daleke živice nalazile su se dve napuštene zgrade: ličile su na ambare koje niko ne koristi. Za trenutak se fokusirao na njih, dok nije ponovo počeo da pretražuje mračni obod pustare. Nešto ga podstače da se opet vrati ambarima. Svetlost. Slaba pokretna svetlost u zgradi s leve strane. Kasel nadlanicom dvaput kucnu Gepharda po ramenu, a onda mu dade dvogled i pokaza na ambare.

– Tamo! – prožišta on. Prineo je radio usnama, pritisnuo dugme predajnika i dvaput uputio pozivni znak.

Fabel je bio prisiljen da žonglira radio-vezama: obaveštavao je upravu; jedinica MEK-a već je bila na putu, ali trebaće im skoro sat da stignu dovde. Rekao je Kaselu da ne mrda i da pojednosti o lokaciji saopšti pilotu helikoptera, kao i Vilbergu i jedinicama šupovaca iz Kukshafena. Pilot je potvrdio da mogu da slete pored ambara.

– Ne. Ne želim da Maksvejna prerano upozorim na naše prisustvo. Anu to može da košta života. Letite podalje i spustite se blizu glavnog puta. Tamo ćemo se pridružiti Vilbergu.

Fabel je radiom obavestio Vilberga, koji mu je dao reference na karti. Okrenuo se Verneru, Mariji i Paulu. Na njihovim licima video je izraz čvrste odlučnosti. Paul je imao i nešto više: nemir koji je probudio Fabelove instinkte i izazvao u njemu snažnu nelagodnost.

Helikopter slete na jedan proplanak nedaleko od glavnog puta. Dok je trčao polusagnut ispod elisa helikoptera koje su se okretale, Fabel shvati da nisu daleko od mesta gde su bile ostavljene devojke. Aljkava zdepasta prilika u kojoj je prepoznao Vilberga trkom pride Fabelu i ostalima.

– Naša kola su na glavnom putu. Hajdemo.

Vilberg naredi patrolnim kolima da isključe farove čim su stigli na zemljani put koji je vodio do ambara. U prvom vozilu su bili vozač, Vilberg, Fabel i Marija. Staza jebila razrovana i očigledno korišćena retko ili skoro nikada; zeleno-beli mercedes se žestoko ljuljao kao da se bori s nepredvidljivom topografijom. Vilberg naredi vozaču da stane. Ostala troja patrolna kola zaustaviše se iza njih.

Vilberg i Fabel, koji su bili na čelu, nisko su se sagnuli krijući se iza žive ograde. Pred ambarom su bila parkirana dva prazna BMV-a. Maksimalno nije bio sam.

S jedne strane zgrade nalazio se poveliki prozor kroz koji se u noć izlivala mutna nevesela svetlost, ali ugao nije dozvoljavao Fabelu i Vilbergu da zavire unutra. Obazrivo su se vratili do mesta gde su ih čekali Verner, Marija, Paul i četiri Šupovca iz Kukshafena. Sabili su se u krug, kao neki tim u američkom fudbalu koji bira taktiku igre.

– Verneru, ti i glavni komesar Vilberg idite okolo i vidite ima li tamo neki ulaz. Paule, ti i ja ćemo na glavna vrata. Marija, zauzmi položaj sa strane i pazi na bočni prozor, u slučaju da neko pokuša da pobjegne tuda. – On pogleda Vilberga pre nego što se obratio policajcima iz Kukshafena. Vilberg mu to odobri klimnuvši glavom. – Vas dvojica pokrivajte drugu stranu ambara. Samo pazite da, ako se tamo neko pojavi, ne pogodite nikoga od nas. A vas dvojica, pokaza Fabel ostaloj dvojici šupovaca, – rasporedite se levo i desno od više komesarke Kle. WSP obezbeđuje pravac natrag ka brodu.

Jedna nepravilna grudva oblaka srebrnastih rubova lenjo zaplovi preko meseca stvarajući utisak da se senke oko ambara izdužuju i nestaju u noći kao crno mastilo u već tamnom upijaču.

– U redu – reče Fabel. – Hajdemo.

Činilo se da je noć progutala sve ostale šumove, pa je Fabel bio mučno svestan njihovog disanja i krckanja pod nogama dok su polusagnuti žurili ka parkiranim BMV-ima. Potegnulo je valter iz futrole i povukao navlaku da ubaci metak u cev. Isto su postupili Paul, Verner i Vilberg. Fabel klimnu glavom Vilbergu, pa se Verner i on odvojiše obilazeći ambar sa strane na kojoj nije bilo prozora. Fabel im je dao trideset sekundi, koji su se otegli kao večnost, a onda klimnu glavom Paulu.

Za nekoliko sekundi bili su na nogama i stigli do ambara. Paul i Fabel su zauzeli položaj levo i desno od vrata, sa oružjem na gotovs.

Fabel lagano pritisnu teška vrata. Popustila su. Naravno da ih nisu zaključali. Osećali su se sigurno u ovoj osami.

Sada je bilo vreme za hladan profesionalizam, ali oni su tamo držali zarobljenu Anu i Fabel je osećao da mu u krvi kipte gnev i mržnja. Paul je stisnuo vilice, a vijugavi mišići lica su mu se zategli kao užad pod kožom. Jedna žila vidno mu je pulsirala na vratu. On se okrete Fabelu; u očima mu je buktao mračan bes. Samo izrazom lica Fabel mu uputi nemo pitanje – Jesi li dobro? – Paul klimnu glavom, ali na način koji nije umirio njegovog šefa.

Fabel prinese radio usnama i prošaputa samo jednu reč:

– Idemo!

Paul tresnu vrata donom cipele i Fabel upade unutra prvi. Video je četiri osobe. Od jednog hrastovog stola bio je načinjen improvizovani žrtvenik, na kojem je ležala Ana. Na njoj je bio bademantil. Dopola sagnuti Maksvejn pružao je ruke ka njoj. Tupo se zablenuo u Fabela i Paula, a onda je trgnuo glavom i okrenuo je kada su Verner i Vilberg provalili druga vrata. Fabel i Paul su se raširili da im se dvojica policajaca preko puta ne nađu na liniji vatre.

Fabel je uočio još dve prilike. Jedan čovek izgledao je kao da mu je silna energija zarobljena u niskom, zdepastom ali moćnom telu; po fotografijama snimljenim u prizmotri, Fabel je prepoznao Soloveja, jednog od Vitrenkovih poručnika. Druga prilika je bila viša i nosila je dugačak crn mantil. Čak i na ovom rastojanju i pri slabom osvetljenju oči su mu blistale gotovo gorućim zelenim sjajem.

Vitrenko.

Nešto zablista u Vitrenkovoju desnoj ruci: nož sa širokim sečivom. Sečivo je imalo debljinu mača, ali je bilo kraće i sa dvoseklom savijenom oštricom. Fabel nije sumnjao da gleda oružje kojim su vršena ubistva.

Fabel je čuo sopstveni visok i oštar glas: – Policija! Stavite ruke na potiljak i kleknite. – Niko od trojice se ne pomeri. Maksvejn od šoka i neodlučnosti. Druga dvojica, pretpostavi Fabel, iz nekih strateških razloga. Paul Lindeman je očigledno mislio to isto.

– Pokušajte bilo šta i razneću vam jebene glave. Ne šalim se. – Paulov glas je zvučao napeto kao sabijena opruga, što je Fabel osećao i kod sebe. I nije sumnjao da Paul ne govori badava.

– Siguran sam u to, reče Vasilij Vitrenko, a pogled njegovih zelenih očiju ukrsti se s Paulovim.

Sve se odigralo tako brzo da je Fabel jedva stigao da to prati. Solovej se baci na pod kao da su se pod njim otvorila vrata nekog trapa i u padu posegnu rukom ispod crne kožne jakne. Razleže se gromki pucanj pištolja i Fabel začu nešto kao čušku pored sebe. U tom času, i ne okrenuvši glavu da vidi, Fabel je znao da je Paul mrtav. Vitrenko se hitro pomeri u stranu, kao da se odbaci vrhovima prstiju i polete kroz prozor. Fabel opali u pod, tamo gde se bacio Solovej. Vazduh zadimljen od kordita ispuni se zaglušujućom kišom prasaka kada su i Verner i Vilberg otvorili vatru. Maksvejn se zabi u jedan ugao i sklupča se kao fetus.

Fabel se okrenu ka mestu gde je pao Paul. Ležao je i prazno zurio u tavanicu, a bes mu je u smrti nestao s lica. Široko blede čelo bilo mu je tačno po sredini probijeno ulaznom ranom koju je načinio Solovejev metak.

Verner i Vilberg su pritrčali. Vilberg udari nogom opruženog Soloveja, koji je ležao licem okrenutim ka prašnjavom podu; zavukao je nogu pod Ukrajinčevo rame i nekoliko puta pokušao da je digne pre nego što ga je prevrnuo. Jasno se videlo da je mrtav. Verner je već stigao do mesta gde je ležala Ana. Hitro i snažno joj je opipao telo, grozničavo tražeći očima tragove krvi. Podigao je oči ka Fabelu, a onda kratko oborio pogled na Paula.

– Ona je dobro, Jane. Nije pogođena.

Fabel zgrabi radio iz unutrašnjeg džepa sakoa. Antena mu se zakači za odelo i on ga tako povuče s nemoćnim besom da je poderao postavu. Čim ga je oslobodio, pritisnu dugme predajnika.

– Marija... Vitrenko beži. Iskočio je kroz zapadni prozor i ide u tvom pravcu.

– Vidim ga! Vidim ga! – Piskavi prizvuk Marijinog glasa pojačalo je šuštanje statičkog elektriciteta.

– Marija, čuvaj se. Dolazim. Sve jedinice da pomognu višoj komesarki Kle!
Pustio je dugme radija i hitrim korakom otišao do Maksvejna, koji je još bio šćućuren u uglu. U Fabelovim pokretima bilo neke smrtonosne odlučnosti. Naglo je ispružio i ukrutio ruku i zabio cev valtera u Maksvejnov obraz. Maksvejn zacvile i stisnu oči, čekajući da mu Fabelov pucanj raznese lice i život u ništavilo.

– Jebeni skote... – reče Fabel lagano i tiho. Zatim pogleda Venera i Vilberga, koji su ćutali. Fabel pogleda Maksvejna. Olabavio je i opet pojaćao stisak rukohvata pištolja, lica iskrivljenog u podrugljivu grimasu. Za ciglo jedan sekund desetine slika projurile su mu kroz mozak. Ćetiri nevine ųene, rasporene i pripremljene za smrt na isti naćin. Mrtve oći Paula Lindemana. Prestrašeni, progonjeni pogled Mihaele Palmer. Ali ovo je bio ućenik, ne majstor. Maksvejn je bio duševni bolesnik kojim je manipulisao jedan veći i perverziji um. Vitrenko je ubio Ukrajinu i starca. Sopstvenog oca. Taj posao ne bi prepustio ućeniku. Bio je to original, s njegovim potpisom. Fabel naglo odvoji pištolj od Maksvejnovne glave.

– Pazite na njega!, naredi Vilbergu, koji mrko klimnu glavom i pride Maksvejnu. – Veneru, postaraj se za Anu.

– A šta s Vitrenkom?

– On je moja briga – reće Fabel i pojuri ka vratima.

Fabel izlete u noć. Zastao je i osmotrio niska široka polja. Prineo je radio ustima.

– Marija?

Tišina.

– Marija? Odgovori mi. – I dalje se nije odazivala.

Vilberg, u ambaru iza njega, mora da ga je ćuo. U radiju odjeknu njegov glas kojim je pozivao ćetiri jedinice iz Kukshafena da prijave jesu li videli Vitrenka ili višu komesarku Kle. Dobio je tri negativna odgovora. Ćetvrti se, kao ni Marija, nije odazvao. Fabel suzi oći, tragajući po noći za bilo kakvim pokretom u crnozelenom obodu drveća i šiblja na kraju polja. Nešto je video. Nejasno, ne bi ćak mogao da se zakune da je osoba. On pojuri u tom pravcu.

– Ide ka vodi! Udaljuje se od jahte! – vikao je Fabel u radio između udisaja. – Izgubiću ga u drveću!

Fabela su poćela da peku pluća. Srce mu je tuklo u grudima.

Prvo je pronašao šupovca iz Kukshafena. Policajac je leųao na boku, još uvek držeći pištolj SIG, a mrtvo telo u udubljenju koje je naćinio prilikom pada milovala je dugaćka trava. Poloųaj uniformisanog policajca podsetio je Fabela na mumificirana tela drevnih obrednih ųrtava koje su arheolozi povremeno pronalazili u tresetištima u ovom delu Nemaćke. Od udubljenja ispod uva pa preko vrata, ispod samog obrisa donje vilice, jedan širok dubok usek svetlucao je na bledej mesećini, a trava je blistala od crnila krvi. Tišina i smrt sustigli su mladog šupovca istovremeno i bilo mu je uskraćeno ćak i pravo da krikne dok ga je život napuštao.

– Marija! – viknu Fabel u mrak. Tišina. Zatim ću nešto slićno uzdahu. Fabel se okrenu desno za šezdeset stepeni. Marija je leųala na udaljenosti oko deset metara, poluskrivena u travi. Fabel otrća tamo i baci se na kolena kraj nje. Leųala je nauznak, lica okrenutog ka mraćnom nebu, u poloųaju koji je izgledao gotovo opušten, kao da je traųila samoću da bi zurila u mesec i zvezde. Pomerila je oći da pogleda Fabela ne okrećući glavu. Usne su joj bile razvućene i disala je kratkim, plitkim dahom. Drška širokog obrednog noųa zastrašujuće joj je štrćala iz trbuha, ispod same grudne kosti. Ćitavo sećivo bilo joj je zariveno u telo, namerno promašivši srce, što bi izazvalo trenutnu smrt, ali je nanelo dovoljno unutrašnjih povreda da ozbiljno ugrozi Marijine izgled

da preživi.

Fabel se nagnu nad nju i nežno joj šakama obuhvati lice, približivši lice na rastojanje dovoljno da je poljubi.

– Ne želim da umrem, Jane... – reče ona glasom devojčice. – Molim te, ne daj da umrem.

– Nećeš umreti, Marija. – Fabelov glas je istovremeno odražavao blagost i odlučnost. – Gledaj me. Slušaj me. Razmišljaj. Vitrenko je mogao da te ubije da je hteo. Ali nije. Nije, jer je želeo da ja budem ovde, da te čuvam umesto da ga progonim. Ti nisi jedna od njegovih žrtava, Marija. Ti si sredstvo za odvlačenje pažnje. Taktika usporavanja. – Na licu je osećao njen laki dah. – Nećeš umreti. – Ali nije bio siguran da joj govori istinu. Marija se osmehnu i crni potočić krvi pobeže joj iz ugla usana.

Glas iz svemira izvan Fabelovog i Marijinog malog kruga tamne trave. Glas iz radija. Vernerov.

– Ana je dobro, šefe. Ponavljam... Ana je dobro... Jesi li stigao Vitrenka? Odjava.

Fabel pritisnu dugme predajnika. Čuo je sopstveni glas, mrtav i jednoličan, kako izveštava o ubistvu policajca iz Kukshafena i ozbiljno ranjenoj policajki kojoj treba hitan prevoz medikopterom.

– Pomoć uskoro stiže, Marija. Bićeš dobro. Obećavam. Uхватili smo Maksvejna.

Marija se malaksalo osmehnu. Disala je sa sve većim naporom.

Fabel podiže pogled. Činilo mu se da vidi jednu visoku priliku na samom kraju polja. Vitrenko je bežao ka šumi. Dok je trčao, njegov kišni mantil lepršao je iza njega poput tamnih krila. Fabel skoči, izvuče pištolj i pripuca, znajući da je Vitrenko van domašaja. Kada je ispraznio okvir i čuo ponovljeno nemoćno škljocanje udarne igle u praznoj komori, Fabel se seti reči iz mejla. Reči koje je napisao Maksvejn, ali koje mu je diktirao Vitrenko.

Mozete da me zaustavite, ali nikada me nećete uhvatiti.

IZJAVE ZAHVALNOSTI I PRIZNANJA

Imam zašta da budem zahvalan. I zahvalan sam mnogima: Vendi, svojoj ženi, za sve komentare i uređivanje prve ruke i za nepokolebljivu podršku i veru u Jana Fabela; svojoj deci, Džonatanu i Sofi, za strpljenje što sam toliko vremena posvećivao knjizi; svojoj majci, strasnoj i stručnoj čitateljki trilera, koja je iznosila primedbe o rukopisu.

Srdačno zahvaljujem svom agentu Kerol Blejk na njenom entuzijazmu, energiji, angažovanju i predanom radu, kao i Oliju Mensonu i Dejvidu Ediju iz Književne agencije Blejka Fridmana. Zahvalan sam, takođe, Polu Sidiju, svom uredniku i pravom gospodinu od pera, čije su sugestije nesumnjivo poboljšale ovu knjigu; Tifani Stensfild, njegovoj asistentkinji, i Nevilu Gomsu, svom lektoru, za brižljivo posvećenu pažnju svakoj pojedinosti. Zahvalio bih Marku Makalumu i Ronu Birdu, kao i svima u marketinškom o prodajnom odeljenju *Rendom hausu* za toplu podršku.

Moram, takođe, da izdvojim dr Bernda Rulketera, svog prevodioca na nemački, koji mi je preko svih zahteva službene dužnosti pomogao da ova

knjiga zvuči autentično i pravilno, koliko je to moguće na engleskom, kao i na nemačkom (makar bilo u pitanju gde da stavim *Umlaut*⁶⁴). Dugujem zahvalnost i dr Anji Levit za vreme koje je utrošila i savete o prvobitnoj verziji.

Po mom mišljenju, hamburška policija je jedna od najboljih policijskih službi u svetu. Otkrio sam, takode, da je jedna od najotvorenijih i najpredusretljivijih. Pokušao sam da prikažem što sam mogao vernije prave operativne i organizacione strukture i postupke hamburške policije, ali ovo je ipak prozno književno delo, tako da su sve slobode u interpretaciji ili greške isključivo moje. Ipak bih voleo da naročito pomenem prvu glavnu komesarku policije Ulrike Sveden iz *Polizeipressestelle*, zbog svih informacija, pomoći i veza koje mi je obezbedila. Izrazio bih takode zahvalnost Dirku Brandenburgu i Birte Hel iz Hamburškog odeljenja za ubistva što su mi posvetili toliko svog dragocenog vremena. Dugujem posebnu zahvalnost Peteru Bastijanu iz policijske stanice David i Robertu Golcu iz Kontrolnog i operativnog odeljenja u upravi policije. Boris Mancela, Andre Šenhart i Rene Šenhart, svi aktivni policajci u uniformisanom ogranaku hamburške policije, pružili su mi dragocene savete u pisanju prve verzije *Krvavog orla*.

Bezgranično sam zahvalan Katrin Fram za svu pomoć koju je uložila da moj govor na nemačkom ne zvuči toliko glupo. Zahvalio bih Dagmaru Ferču iz Službe za jezike GLS (i počasnom konzulu Savezne Republike Nemačke u Glazgovu), kao i Dankanu Makinisu.

Posebno hvala mojim urednicima i izdavačima širom sveta za ukazano poverenje i angažovanje.

I, naravno, ako ova knjiga ima heroja, to je grad, a ne neka ličnost... *Vielen Dank, Hamburg!*

O autoru

Krejg Rasel (rođen 1956. godine u Fajfu, u Škotskoj) je romanopisac i autor kratkih priča. Njegova serija trilera smeštenih u Hamburgu, s glavnim junakom detektivom Janom Fabelom, prevedena je na dvadesetak jezika. Krejg Rasel je bio policajac, a radio je i u reklamnom odeljenju kao tvorac slogana i kreativni direktor pre nego što se 1990. godine u potpunosti posvetio pisanju. Rasel tečno govori nemački i naročito se zanima za posleratnu nemačku istoriju. Njegovi romani uglavnom sadrže i mitološke i istorijske teme.

---

⁶⁴ Nem.: samoglasnici koji se beleže sa: a, 6, u. (Prim. prev.)

